BRAMHAVYVARTHA MAHAPURANA Part - 2 of
Bhagavan Sri Vedavyasa Maharshi, edited and translated into Kannada by Rajyaprashasti, Rastraprashasti, Ramakrishna Dhalmia Lakshmi Shreevani Alankarana Prashasti Puraskrutha Panditha Sri Pandarinathacharya Galagali, Vishveswara Nagar, Shanti Colony, Hubli-580032 Ph : (0836) 2250250

First Edition : 2005

No. of Pages : xii + 479

No. of Copies : 1,000

© : Publisher

Price : Rs. 180 = 00

Printed at : **SRI VENKATESHWARA PRINTERS**
No. 3, Yellappa Road, Susheela Road Cross
Chick Mavalli, Lalbagh Crumbigal Road Cross
BANGALORE-560 004
Phone : 26573001

ನಿಬಂಧಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇದು ಉಳಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ಪುರಾಣಗಳಂತೆ ವ್ಯಾಸ ರಚಿತವಾದುದರಿಂದ ಅವುಗಳಷ್ಟೇ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಮೂರುಸಾವಿರ ವರ್ಷದಷ್ಟು ಮೂಲಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣವು ಪ್ರಾಚೀನವೂ ಸಮೀಚೀನವೂ ಆಗಿದೆ. ಇದೇ ವೈದಿಕ ವಿಮರ್ಶಕ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಖಚಿತೋಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ಆರು ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೂ ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಆದಂತೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಆವಾಪ ಉದ್ವಾಪ ಉಪದ್ವಾಪಗಳು ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸ್ಮೃತಿ ಚಂದ್ರಿಕಾಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಪುರಾಣದ (೧೫೦೦) ಹದಿನೈದು ನೂರು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಹೇಮಾದ್ರಿಯ ಚತುರ್ವರ್ಗ-ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯರ ಕಾಲನಿರ್ಣಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತದ ಅವತರಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ವ್ರತಕಾಲ ವಿವೇಕ, ರಾಸಯಾತ್ರಾವಿವೇಕ, ಸ್ಮೃತಿತತ್ವ, ಕಾಲಸಾರ, ವರ್ಷಕ್ರಿಯಾ ಕಾಮುದೀ, ಹರಿಭಕ್ತಿವಿಲಾಸ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಪರವರ್ತಿಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಕಾರರು ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಪುರಾಣದ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿವಕ್ಷಿತಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗೆ ಪರಮಪ್ರಮಾಣಭೂತವಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಈ ಪುರಾಣವು ಪ್ರಾಚೀನವೂ ಸಕಲ ವಿದ್ವನ್ಮಾನ್ಯವೂ ಪ್ರಮಾಣ ಮೂರ್ಧನ್ಯವೂ ಆಗಿತ್ತೆಂಬುದು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀರಾಧಾಕೃಷ್ಣರ ದಿವ್ಯಾನುಭಾವವನ್ನೂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯಿಂದ ಅಭಿಮನ್ಯವಾಗಿ ತತ್‌ಸ್ವರೂಪಿಣಿ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರಾಧ್ಯಾನ್ಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಿ ಬಿತ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನೂ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರ ವೆಂದು ಹೇಳಿ **'ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಮಾವಿಶಂತಿ ತಂ ವೈ ವಿಷ್ಣುಂ ಪರಮಮುದಾ ಹರಂತಿ' 'ಯದ್ಯದ್ವಿಭೂತಿ ಮತ್ಸತ್ವಂ, ತತ್ರತತ್ರಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ತತ್‌ಚ್ಛಕ್ತಿ ಪ್ರಬೋದಕಃ'** ಎಂಬ ನಿಗಮಾಗಮೋಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಪುರಾಣ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಪುರಾಣವು ಮಾನವನ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭ್ಯುದಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉನ್ನತಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಘನೋದ್ಧೇಶದಿಂದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣವತಾರಿಗಳಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಬಾದರಾಯಾಣರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಅಭಿಲೇಖನ, ಸಂಶೋಧನ, ಪರಿವರ್ತನ, ಪರಿಷ್ಕರಣ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪುರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾದ **ಪಂಡಿತ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಹಯವದನ ಪುರಾಣಿಕರಿಗೆ** ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ | ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ
ದಿನಾಂಕ 9 – 10 – 2005 | **ಪಂ. ಪಂಢರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯಗಲಗಲಿ**

ಶಾಂತಿ ಕಾಲೋನಿ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ – 580 032

ಕೃತಜ್ಞತಾ ಸಮರ್ಪಣೆ

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಭಾಷಿತವಿದೆ.

ಶತೇಷು ಜಾಯತೇ ಶೂರಃ ಸಹಸ್ರೇಷು ಚ ಪಂಡಿತಃ ।
ವಕ್ತಾ ದಶಸಹಸ್ರೇಷು ದಾತಾ ಭವತಿ ವಾ ನ ವಾ ॥

ನೂರು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಶೂರನಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಾವಿರ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಪಂಡಿತನಿರುತ್ತಾನೆ. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ವಾಕ್ ಚತುರನಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಕೊಡುಗೈ ದಾನಿಯು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇರುವನೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ!

ಈ ಸುಭಾಷಿತಕಾರನ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸ ಉತ್ತರವೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉದ್ಯಮಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಷ್ಣು, ವರಾಹ, ಕೂರ್ಮ ಪುರಾಣವೇ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ರಚಿತ ಹದಿನೆಂಟೂ ಪುರಾಣಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸುಂದರ ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶನದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಭಾರವನ್ನು, ಕೂರ್ಮರೂಪಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಮಂದಾರಪರ್ವತವನ್ನು ಹೊತ್ತಂತೆ, ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರೂ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ನಿರಂತರ ಪುರಾಣಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮುದ್ರಣಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮಾಡಲು ಸರ್ವವಿಧ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಲಿಂಗಮಹಾಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಗಣೇಶಪುರಾಣವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ನಂ.3, ಯಲ್ಲಪ್ಪರಸ್ತೆ, ಚಿಕ್ಕಮಾವಳ್ಳಿ (ಸುಶೀಲರಸ್ತೆ ಕ್ರಾಸ್) ಬೆಂಗಳೂರು-560 004 ಮಾಲೀಕರಾದ ಮುದ್ರಣಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಕೆ. ವಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್‌ರವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯು ಸಕಲ ಸನ್ಮಂಗಳವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅವರ ಮೂವತ್ತೇಳು ವರ್ಷದ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಈಗಿನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ (ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ.) ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆಯ ಅನುಕೂಲತೆಯ ಜೊತೆ, ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಲಾವಿದರಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮೋಹನ್, ತ್ಯಾಗರಾಜ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರು ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಪಾಂಡುರಂಗ ವಿಠಲದೇವರು ಅವರಿಗೂ, ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಪರಿವಾರಕ್ಕೂ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕೈಹಿಡಿದು ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಎಲ್. ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯದ ಮಹತ್ವ, ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಪುರಾಣ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಸಹಾಯಧಾರೆ ಹರಿದುಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಅನಂತರಾವ್ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರಿಗೂ ನಾನು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ ಪಠಿಸುವವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸಕಲ ಸನ್ಮಂಗಳವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
ದಿನಾಂಕ 9 – 10 – 2005

ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ
ಪಂ. ಪಂಢರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯಗಲಗಲಿ
ಶಾಂತಿ ಕಾಲೋನಿ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ– 580 032

ಪುರಾಣ ಪ್ರಜ್ಞೆ

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಅಳಿಯದೆ ಉಳಿದಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ್ಯವಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆದು ಮಹಾವಟವೃಕ್ಷವಾಗಿ ನೆರಳು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಕಥೆ ಈ ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯರ ಜನಜೀವನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೇ ಈ ಪುರಾಣಗಳು.

ವೇದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುಮಹತ್ವ. ಇದಕ್ಕೆ 'ಪಂಚಮವೇದ' ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮೃತಿ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ವರ್ಣನೆ ಮತ್ತು ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಸಮವಾಗಿ ತೂಗುವ, ಸತ್ಯ, ತತ್ವ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವವೇನೆ ಇದ್ದರೂ ಆರು ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ.

ಅಮರಸಿಂಹನ ನಾಮಲಿಂಗನುಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

''ಆಖ್ಯಾಯಿಕೋಪಲಬ್ಧಾರ್ಥಾಪುರಾಣ ಪಂಚಲಕ್ಷಣಂ,
ಸ್ವರ್ಗಶ್ಚ ಪ್ರತಿಸ್ವರ್ಗಶ್ಚ ವಂಶೋಮನ್ವಂತರಾಶಿ ಚ
ವಂಶಾನುಚರಿತಂ ಚೈವ ಪುರಾಣಂ ಪ್ರಂಚಲಿಪುಣಂ''

ಒಟ್ಟು ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಪದ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ವಾಯು, ಭಾಗವತ, ನಾರದ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ಅಗ್ನಿ, ಭವಿಷ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ, ವರಾಹ, ಲಿಂಗ, ಸ್ಕಂದ, ವಾಮನ, ಕೂರ್ಮ, ಮತ್ಸ್ಯ, ಗರುಡ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಇವುಗಳು ನಾಲ್ಕು ಲಿಪಿ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಂಡಿತ ಪಂಢರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಗಲಗಲಿಯವರು ಬಹುಶ್ರಮದಿಂದ ಈ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಲೇಖಾನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದೇಶದ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯ ಮನೆ-ಮನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಾಥಸ್ಮರಣೀಯರು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಹದಿನೆಂಟುಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿ, ಕೇಳಿ, ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾಳನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಹಾಗೆಯೇ. ''ಅಬ್ಧಿಗೆ ಅತಿ ಮಿತಿಯುಂಟು, ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ.'' ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಜ್ಞರು, ಬಲ್ಲವರು ಈ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ, ವಸ್ತು, ಪಾತ್ರ, ಶೈಲಿ, ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಲೋಪದೋಷ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳೇನಾದರೂ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದರಬದಲು ತಮ್ಮಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಶುದ್ಧಪ್ರತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಹಾಗೂ ತಾವು ತೋರಿಸಿದ ಲೋಪ-ದೋಷಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಪಾದಕ ವರ್ಗವು ಸದಾ ಸಿದ್ಧವಿದೆ. ದ್ವಿತೀಯಮುದ್ರಣದ ನಂತರ ತಮಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯ ಜೊತೆ ನೂತನ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಆದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಅನಂತಸಾಗರ ಪುರಾಣಪ್ರಜ್ಞಾ ಕೈಂಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ. ಹಾಗೂ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣವು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಹೊರತರಲು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಅಗತ್ಯ.

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣ- ದ್ವಿತೀಯಭಾಗ

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಅಧ್ಯಾಯ	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
1	ವಿಷ್ಣುವೈಷ್ಣವ ಗುಣಪ್ರಶಂಸೆ	1
2	ವಿರಜಾನದೀ ಉದ್ಭವ	4
3	ಸಪ್ತಸಮುದ್ರ ಜನ್ಮ, ರಾಧಾಶ್ರೀದಾಮ ಶಾಪವೃತ್ತಾಂತ	7
4	ಗೋಲೋಕವರ್ಣನ	11
5	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತೋತ್ರ	15
6	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವತಾರ ಸಂಕಲ್ಪ	18
7	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವತಾರ	27
8	ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮೀ ವ್ರತ	33
9	ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರೋತ್ಸವ	37
10	ಪೂತನಾಮೋಕ್ಷ	40
11	ತೃಣಾವರ್ತವಧ	43
12	ಶಕಟ ಭಂಜನ	44
13	ಕೃಷ್ಣರಾಮ ನಾಮಕರಣ	46
14	ನಳಕೂಬರ ಮೋಕ್ಷ	57
15	ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರ ವಿವಾಹ	59
16	ಬಕ ಪ್ರಲಂಬ ಕೇಶಿ ವಧ	66
17	ವೃಂದಾವನ ವರ್ಣನೆ	72
18	ವಿಪ್ರಪತ್ನೀಮೋಕ್ಷ	80
19	ಕಾಳಿಯ ದಮನ ಮತ್ತು ದಾವಾಗ್ನಿ ಪರಿಹಾರ	85
20	ಗೋವತ್ಸಬಾಲಕಹರಣ	91
21	ಇಂದ್ರಯಾಗಭಂಜನ	93
22	ಧೇನುಕ ವಧ	103
23	ಧೇನುಕಾಸುರನ ವೃತ್ತಾಂತ ದುರ್ವಾಸ ಮಹರ್ಷಿ ಶಾಪ	107
24	ದುರ್ವಾಸ ಕಂದಲಿ ವಿವಾಹ	114
25	ದುರ್ವಾಸಮುನಿ ಮೋಕ್ಷ	118
26	ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತ	127

ಅಧ್ಯಾಯ		ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
27	ಗೋಪಿಕಾವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ	131
28	ರಾಸಕ್ರೀಡೆ	141
29	ಅಷ್ಟಾವಕ್ರಮುನಿ ಮೋಕ್ಷ	145
30	ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನಿಗೆ ರಂಭಾಶಾಪ	147
31	ಮನ್ಮಥ ಸ್ತೋತ್ರ	152
32	ಬ್ರಹ್ಮ ಮೋಹಿನೀ ಸಂವಾದ	156
33	ಮೋಹಿನೀ ಶಾಪ, ಬ್ರಹ್ಮನ ದರ್ಪಭಂಗ	160
34	ಜಾಹ್ನವೀ ಜನ್ಮ	164
35	ರತಿ ಮನ್ಮಥರ ಜನ್ಮ	166
36	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಶಂಕರನ ಪ್ರಶಂಸೆ	170
37	ಹರನಿರ್ಮಾಲ್ಯನಿಷೇಧ	175
38	ಪಾರ್ವತಿಯ ಜನ್ಮ	178
39	ಪಾರ್ವತಿಯ ದರ್ಪಭಂಗ	182
40	ಪಾರ್ವತಿಯ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲ	185
41	ಅನರಣ್ಯ ರಾಜನ ವೃತ್ತಾಂತ	191
42	ಧರ್ಮನಿಗೆ ಪತಿವ್ರತೆಯ ಶಾಪ	198
43	ಶಂಕರ ಶೋಕಾಪನೋದನ	203
44	ಪಾರ್ವತೀಪ್ರದಾನ	208
45	ಶಂಕರವಿವಾಹ	211
46	ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರ ಶೃಂಗಾರಕ್ರೀಡೆ	215
47	ಶಕ್ರನ ದರ್ಪಭಂಗ	218
48	ಸೂರ್ಯನ ದರ್ಪಭಂಗ	225
49	ಅಗ್ನಿಯ ದರ್ಪಭಂಗ	226
50	ದುರ್ವಾಸನ ದರ್ಪಭಂಗ	227
51	ಧನ್ವಂತರಿ ದರ್ಪಭಂಗ	229
52	ಗೋಪಿಯರೊಡನೆ ರಾಸಕ್ರೀಡೆ	232
53	ರಾಧೆಯೊಡನೆ ವಿಹಾರ	234
54	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಿತೆ	236

ಅಧ್ಯಾಯ **ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡ ಉತ್ತರಾರ್ಧ** ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

55 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಭಾವ 238
56 ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಮುಂತಾದವರ ದರ್ಪಭಂಗ 239
57 ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವೈರಾಗ್ಯಮೋಚನ 243
58 ರಾಧೆಯ ದರ್ಪಭಂಗ 245
59 ಮಹೇಂದ್ರದರ್ಪಭಂಗ 246
60 ಶಚಿಯ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯರಕ್ಷಣೆ 255
61 ಮಹೇಂದ್ರನ ದರ್ಪಭಂಗ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ 258
62 ಶ್ರೀರಾಮನ ಚರಿತ್ರೆ 260
63 ಕಂಸನ ದುಃಸ್ವಪ್ನ 265
64 ಕಂಸನ ಧನುರ್ಯಾಗ 266
65 ಅಕ್ರೂರನ ಹರ್ಷ 269
66 ರಾಧೆಯ ಸ್ವಪ್ನ 271
67 ರಾಧೆಗೆ ಕೃಷ್ಣನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮೋಪದೇಶ 272
68 ರಾಧಾಶೋಕವಿಮೋಚನ 275
69 ನಂದನ ಮನೆಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಗಮನ 277
70 ಅಕ್ರೂರಾಗಮನ 281
71 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಧುರಾ ಪ್ರಯಾಣ 284
72 ಕಂಸವಧೆ, ದೇವಕೀ ವಸುದೇವ ಮೋಕ್ಷಣ 285
73 ನಂದಶೋಕ ವಿಮೋಚನ 289
74 ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕೋಪದೇಶ 293
75 ಸದಾಚಾರನಿಯಮ 294
76 ಪುಣ್ಯಕರ ದರ್ಶನ 298
77 ಸುಸ್ವಪ್ನಫಲ 301
78 ಪಾಪಕರ ದರ್ಶನ 304
79 ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಮುನಿಶಾಪ 307
80 ಗುರುಪತ್ನೀಗಮನ 310
81 ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಕಲಂಕ 311

ಅಧ್ಯಾಯ		ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
82	ದುಃಸ್ವಪ್ನ-ಪರಿಹಾರ	313
83	ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮ, ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ	316
84	ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸೃಷ್ಟಿ	321
85	ಕರ್ಮವಿಪಾಕ	326
86	ವೃಂದೆಯ ಚರಿತ್ರೆ	330
87	ಧನ್ಯೋಪಾಖ್ಯಾನ	337
88	ದುರ್ಗಾಸ್ತೋತ್ರ	339
89	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ನಂದನ ಸಂವಾದ	342
90	ಚತುರ್ಯುಗಧರ್ಮ	343
91	ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಉದ್ದವನ ನಿರ್ಗಮನ	346
92	ಉದ್ಧವನಿಂದ ರಾಧಾಸ್ತೋತ್ರ	347
93	ರಾಧಾ ಉದ್ಧವರ ಸಂವಾದ	349
94	ರಾಧೆಯ ಸಖಿಯರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಗುಣಗಾನ	352
95	ರಾಧೆಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಗುಣಗಾನ	358
96	ಕಾಲನಿರೂಪಣೆ	360
97	ರಾಧಾಉದ್ಧವ ಸಂವಾದ	365
98	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉದ್ಧವರ ಸಂವಾದ	368
99	ಕೃಷ್ಣ ರಾಮರ ಉಪನಯನಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನ	371
100	ದೇವತೆಗಳ, ಮುನಿಗಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತೋತ್ರ	373
101	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಮರ ಉಪನಯನ	375
102	ಸಾಂದೀಪನಿಮುನಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವೇದಾಧ್ಯಯನ	377
103	ದ್ವಾರಕಾ ನಿರ್ಮಾಣ	379
104	ದ್ವಾರಕಾಪ್ರವೇಶ, ಉಗ್ರಸೇನಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ	383
105	ರುಕ್ಮಿಣೀ ಸ್ವಯಂವರಾಹ್ವಾನ	387
106	ರುಕ್ಮಿಣೀವಿವಾಹಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ	391
107	ಭೀಷ್ಮಕ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದು	392
108	ಭೀಷ್ಮಕನಿಂದ ಕನ್ಯಾದಾನ	397

ಅಧ್ಯಾಯ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

109 ರುಕ್ಮಿಣೀ ಕೃಷ್ಣರ ದ್ವಾರಕಾಪ್ರವೇಶ 398

110 ರಾಧಾ ಯಶೋದಾ ಸಂವಾದ 401

111 ಯಶೋದೆಗೆ ರಾಧೆಯ ಉಪದೇಶ 403

112 ದುರ್ವಾಸಮುನಿ ಕೃಷ್ಣ ಸಂವಾದ 407

113 ದುರ್ವಾಸ ಪಾರ್ವತಿ ಸಂವಾದ, ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ರಾಜಸೂಯಯಾಗ, ಗಣೇಶಪೂಜೆ 410

114 ಉಷೆ ಅನಿರುದ್ಧರ ಗಾಂಧರ್ವವಿವಾಹ 413

115 ಬಾಣ ಅನಿರುದ್ಧರ ಸಂವಾದ 418

116 ಬಾಣಾಸುರ ಅನಿರುದ್ಧರ ಯುದ್ಧ 424

117 ಶಿವ ಗಣೇಶರ ಸಂವಾದ 426

118 ದುರ್ಗೆ ಶಿವರ ಸಂವಾದ 427

119 ಬಲಿ ಪಠಿಸಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸ್ತೋತ್ರ 429

120 ಬಾಣಾಸುರ ಕೃಷ್ಣರ ಯುದ್ಧ 433

121 ಶೃಗಾಲ ವಾಸುದೇವನ ಮೋಕ್ಷ 436

122 ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿ ಹರಣ 439

123 ಗಣೇಶಪೂಜೆ 441

124 ಬ್ರಹ್ಮ ಶಿವ ಶೇಷರು ಮಾಡಿದ ರಾಧಾಸ್ತೋತ್ರ 444

125 ವಸುದೇವನ ರಾಜಸೂಯಯಾಗ 449

126 ರಾಧಾ ಮಾಧವರ ಪುನರ್ಮಿಲನ 452

127 ವೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆಗಮನ 457

128 ರಾಧೆಯ ಗೋಲೋಕಾರೋಹಣ 459

129 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಗೋಲೋಕಾರೋಹಣ 462

130 ನಾರದ ವಿವಾಹ 468

131 ವಹ್ನಿಯ ಮತ್ತು ಸುವರ್ಣದ ಉತ್ಪತ್ತಿ 471

132 ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ 473

133 ಪುರಾಣಶ್ರವಣದ ಫಲ 476

—o—

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣ

(ದ್ವಿತೀಯಭಾಗ)

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡ

ಪೂರ್ವಾರ್ಧ

ವಿಷ್ಣು ವೈಷ್ಣವ ಗುಣಪ್ರಶಂಸೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧

ನಾರಾಯಣಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ನರಂ ಚೈವ ನರೋತ್ತಮಂ ।
ದೇವೀಂ ಸರಸ್ವತೀಂ ವ್ಯಾಸಂ ತತೋ ಜಯಮುದೀರಯೇತ್ ॥

ನಾರದ:- ಮುನಿಯೆ, ನಾನು ಮೊದಲಿಗೆ ಪೂಜ್ಯ ತಂದೆಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಖದಿಂದ ಅದ್ಭುತವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಖಂಡವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಬಳಿಕ ಅವರಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅಮೃತದಂತಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿಖಂಡವನ್ನೂ ಗಣಪತಿಖಂಡವನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡವನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸು. ಅದು ಮಾನವರಿಗೆ ಜನನಮರಣರೂಪ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಳೆಯುವಂಥಹುದು, ಸಮಸ್ತ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವುದು. ಕರ್ಮಬಂಧ ನಾಶಮಾಡುವುದು, ಹರಿಭಕ್ತಿ ನೀಡುವುದು. ವೈರಾಗ್ಯ ನೀಡುವುದು, ಸಂಸಾರದ ಮೇಲಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವುದು. ಮುಕ್ತಿಬೀಜಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ. ಸಂಸಾರಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಸುವ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನ. ಕರ್ಮಭೋಗರೂಪದ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಾಶಕವಾದ ರಸಾಯನ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಣಕಮಲಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಸೋಪಾನ. ವೈಷ್ಣವರಿಗಿದುವೇ ಜೀವನ. ಮೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಪಾವನ. ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಶರಣು ಬಂದಿರುವ ಭಕ್ತ, ಶಿಷ್ಯ. ಆದರಿಂದ ನನಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮಖಂಡದ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿರಿ.

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯಾರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಪೂರ್ಣಾಂಶದಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ? ಯಾವ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಅವನ ಆವಿರ್ಭಾವವಾಯಿತು? ಅವನ ತಂದೆ ವಸುದೇವ ಹಿಂದೆ ಯಾರು? ಮಾತೆ ದೇವಕಿ ಹಿಂದೆ ಯಾರು? ಯಾವ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತ ಅವತಾರಲೀಲೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ? ಯಾವ ರೂಪದಿಂದ ಏನು ಲೀಲೆ ಮಾಡಿದ? ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕಂಸನ ಭಯದಿಂದ ಮಧುರೆಯಿಂದ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಹೋದನೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಭಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕೀಟಸಮಾನನಾದ ಕಂಸನಿಂದ ಭಯವೆ? ಅವನು ಗೋಪಾಲಕ ವೇಷ ಧರಿಸಿ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಏನು ಲೀಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ? ಜಗದೀಶ್ವರನಾದರೂ ಗೊಲ್ಲರ ಹೆಣ್ಣುಗಳೊಂದಿಗೆ ಏಕೆ ವಿಹಾರ ಮಾಡಿದ? ಈ ಗೊಲ್ಲರ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಯಾರು?

ಗೋಪಾಲಬಾಲರು ಯಾರು? ಯಶೋದೆ ಯಾರು? ನಂದ ಯಾರು? ಅವರೇನು ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರು? ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರೇಯಸಿ ಗೋಲೋಕವಾಸಿನಿ ಪುಣ್ಯವತಿ ದೇವಿ ಶ್ರೀರಾಧೆ ಏಕೆ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು? ಗೋಪಿಯರು ದುರ್ಲಭನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿದರು? ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ತೊರೆದು ಮಧುರೆಗೆ ಏಕೆ ತೆರಳಿದ? ಭೂಭಾರಹರಣ ಮಾಡಿ ಏನೆಲ್ಲ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಂಧಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ? ಮುನಿಯೆ, ನೀವು ನನಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಈ ಅವತಾರ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿ. ಅವುಗಳ ಶ್ರವಣ ಕೀರ್ತನಗಳು ಪುಣ್ಯಕರವಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕಥೆ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭ. ಸಂಸಾರಸಾಗರ ದಾಟಲು ನೌಕೆಯಂತಿದೆ. ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗದ ಬಂಧನ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನು ಹರಿದೊಗೆಯುತ್ತದೆ. ಪಾಪರೂಪದ ಉರುವಲುಗಳನ್ನು ದಹಿಸುವ ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆಯಂತಿದೆ. ಕೋಟಿ ಜನ್ಮಗಳ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬಲ್ಲುದು. ಶೋಕಸಾಗರವನ್ನು ಬತ್ತಿಸುವ ಕರ್ಣಾಮೃತ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತ, ಶಿಷ್ಯ. ನನಗೆ ಹರಿಕಥಾ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿರಿ. ತಪ ಜಪ ದಾನ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಉಪವಾಸ ವ್ರತ ದೇವಪೂಜೆ ಯಾಗಾನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದ ಮಾನವನಿಗೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಫಲವೂ ಜ್ಞಾನದಾನದ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗದು. ತಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ನನ್ನನ್ನು ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಮೃತ ಸಮುದ್ರದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಬೇರೆ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಯಾರು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ?

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣ ಮುನಿ:- ನಾರದ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ನೀನು ಧನ್ಯ, ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾದ ಪುಣ್ಯರಾಶಿ ನೀನು. ಕುಲಪಾವನ. ಲೋಕವನ್ನು ಪಾವನಗೊಳಿಸಲು ನೀನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸಂಚರಿಸುವಿ. ಒಬ್ಬನ ಶಿಷ್ಯ, ಪತ್ನಿ, ಮಗಳು, ಬಂಧು ಬಾಂಧವರು, ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು, ಮಾತು, ಪ್ರತಾಪ, ಯಶಸ್ಸು, ಸಂಪತ್ತು, ಬುದ್ಧಿ ಶತ್ರು ವಿದ್ಯೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಆವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು. ನೀನು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ, ಹರಿಭಕ್ತ, ಚರಣಧೂಲಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವವ. ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಅವರ ಸ್ವರೂಪ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಿ ಪವಿತ್ರರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತಿ. ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಚರಿತ್ರೆ ಪರಮ ಮಂಗಳಕರ. ಆದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಲು ಬಯಸಿರುವಿ. ಹರಿಕಥೆ ನಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು ನೆಲೆಸುತ್ತಾರೆ. ಋಷಿಮುನಿಗಳೂ ಸಕಲ ತೀರ್ಥಗಳೂ ನೆಲೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆಸ್ಥಳವೂ ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ಕೋಟಿಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಪವಿತ್ರರಾದವರೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಕಥಾಮೃತ ಪಾನಮಾಡಿ ಜನ್ಮ ಸಾಫಲ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಅರ್ಚನಂ ವಂದನಂ ಮಂತ್ರಜಪಂ ಸೇವನಮೇವ ಚ ।
ಸ್ಮರಣಂ ಕೀರ್ತನಂ ಶಶ್ವದ್‌ಗುಣಶ್ರವಣಮೀಪ್ಸಿತಂ
ನಿವೇದನಂ ಸ್ವಸ್ಯ ದಾಸ್ಯಂ ನವಧಾ ಭಕ್ತಿಲಕ್ಷಣಂ ॥

ಅರ್ಚನ, ವಂದನ, ಮಂತ್ರಜಪ, ಸೇವೆ, ಸ್ಮರಣ, ಕೀರ್ತನ, ನಿರಂತರಗುಣಶ್ರವಣ, ಆತ್ಮನಿವೇದನ, ಮತ್ತು ದಾಸ್ಯ ಇವು ಒಂಬತ್ತು ಹರಿಭಕ್ತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ

ಅನುಷ್ಠಾನಮಾಡಿದಾಗ ಮಾನವನ ಜನ್ಮ ಸಫಲವಾಗುವುದು. ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಘ್ನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ಣ ಆಯುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮುಂದೆ ಮೃತ್ಯು ಗರುಡನ ಮುಂದೆ ಹಾವಿನಂತೆ ಸುಳಿಯಲು ಭಯಪಡುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಹರಿ ಅಂಥ ಭಕ್ತನನ್ನು ಅರಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಗಲನು. ಅಣಿಮಾ ಮುಂತಾದ ಸಿದ್ಧಿಗಳು ಅವನ ಸೇವೆಗೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧವಿರುತ್ತವೆ. ಹರಿಯಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಅವನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ತಿರುಗುತ್ತದೆ ಎಂದಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾರೇನು ಅಪಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲರು? ಉರಿವ ಬೆಂಕಿಯ ಬಳಿಗೆ ಪತಂಗಗಳಂತೆ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಯಮದೂತರೂ ಬರಲು ಅಂಜುವರು. ಅವನಲ್ಲಿ ಋಷಿಮುನಿಗಳು, ಸಿದ್ಧರು, ದೇವತೆಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಅವನು ಎಲ್ಲಕಡೆ ಸುಖಿ, ನಿರ್ಭೀತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ನಿನಗೆ ಹರಿಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ. ಇದು ಸಹಜವೆ. ತಂದೆಯ ಗುಣ ಮಗನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ತಾನೆ? ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾನಸಪುತ್ರ. ಒಂದು ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲಿ ಆ ಕುಲಾನುಸಾರವೇ ಬುದ್ಧಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳ ಸೇವೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ನಿರಂತರ ನವವಿಧಭಕ್ತಿಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಯಾರಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗವಿದೆಯೋ ಕಥೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿಯುವುದೋ ಮೈನವಿರೇಳುವುದೋ ಮನಸ್ಸು ತನ್ಮಯವಾಗುವುದೋ ಅವನನ್ನೇ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಬಲ್ಲವರು. ಯಾರು ಮನೋವಾಕ್ ಕಾಯಗಳಿಂದ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂತಾದವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹರಿಯ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ತಿಳಿಯುವನೋ ಅವನನ್ನೇ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದಯೆ ಇದೆಯೋ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿದೆಯೋ ಅವನನ್ನೇ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿ ತೊರೆದು ಆನಂದದಿಂದ ಹರಿಯ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ನೆನೆಯುವನೋ ಅವನನ್ನೇ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಭಗವಂತನ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನ ಗುಣಗಾನ ಮಂತ್ರಜಪ ಕಥಾಶ್ರವಣ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗುವನೋ ಅವನನ್ನೇ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟವಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಸಿಕ್ಕಾಗ ಒಡನೆ ಅವನ್ನು ಹರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲು ಯಾರು ತವಕಗೊಳ್ಳುವನೋ ಅವನನ್ನೇ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಸ್ವಪ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹರಿಯ ಚರಣಕಮಲಗಳನ್ನೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಬಾಹ್ಯಶರೀರದಿಂದ ಕರ್ಮಫಲ ಉಣ್ಣುತ್ತಾನೋ ಅವನನ್ನೇ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತೀರ್ಥಗಳು ಇಂಥ ವೈಷ್ಣವರ ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶಗಳನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪಾಪಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ತಗುಲಿದ ಪಾಪವೆಲ್ಲ ವೈಷ್ಣವಸಂಗದಿಂದ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕು. ಹಸು ಹಾಲು ಕರೆವಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ವೈಷ್ಣವರು ನಿಂತ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳು ನೆಲೆಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದುವ ಪಾಪಿಮಾನವ ಜ್ಞಾನಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಸ್ಮರಣೆ ಗೈದ ಮಾನವನಂತೆಯೇ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ತುಲಸಿಯ ವನದಲ್ಲಿ ಗೋಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ

ಕೃಷ್ಣಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಹರಿದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದುವ ಮಾನವನಂತೆಯೇ ವಿಷ್ಣುಲೋಕ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದಾಗ ಪಾಪಿಯ ಪಾಪಗಳು ನೀರಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆಪಾಪಗಳನ್ನು ತೀರ್ಥಗಳು ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಮೈ ಸೋಕಿದ ಗಾಳಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಲೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾರು ವಿಷ್ಣು ವೈಷ್ಣವರ ನಿಂದೆ ಮಾಡುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಅವನ ನೂರು ಜನ್ಮಗಳ ಪುಣ್ಯರಾಶಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪಾಪಿಮಾನವ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಲೇ ಪಾಪಮುಕ್ತನಾಗಬೇಕು. ಪಾಪಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿದ ಪಾಪವನ್ನು ಅವರ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಯೇ ನಾಶಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದು ವಿಷ್ಣು ವೈಷ್ಣವರ ಮಹಿಮೆ. ಇನ್ನು ಹರಿಯ ಅವತಾರ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವೈಷ್ಣವರ ಗುಣಪ್ರಶಂಸಾ ಪ್ರಸ್ತಾವ ವರ್ಣನವೆಂಬ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿಯಿತು

—○—

ವಿರಜಾನದೀ ಉದ್ಭವ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಮುನಿ:- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯಾರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ? ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಮಾಡಿ ಪರಂಧಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ? ಭೂಭಾರಹರಣಕ್ಕೆ ದುಷ್ಟರ ನಾಶಕ್ಕೆ ಅವನು ಮಾಡಿದ ಉಪಾಯ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ಅವನು ಗೋಪವೇಷ ತೊಟ್ಟು ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಬಂದುದೇಕೆ? ರಾಧೆ ಗೋಪಿಯಾದಳೇಕೆ? ಎಂಬುದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶಂಖಚೂಡವಧವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿರುವಿ. ಈಗ ಅದನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಶ್ರೀದಾಮನಿಗೆ ರಾಧೆಯೊಡನೆ ಜಗಳವಾಯಿತು. ಅವಳ ಶಾಪದಿಂದ ಶ್ರೀದಾಮ ಶಂಖಚೂಡನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಶ್ರೀದಾಮನೂ ರಾಧೆಯನ್ನು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯಾಗಿ ಜನಿಸೆಂದು ಶಪಿಸಿದ. ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣನ ವಿರಹಭಯದಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. 'ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಗೆ ಬದುಕಲಿ? ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಯುಗವಾದೀತು. ನಾನೀಗ ಕಣ್ಣು ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ಶರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನಂಥ ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಚಕೋರಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಎನ್ನದೆ ಸದಾ ಪಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀನೇ ನನ್ನ ಆತ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಾಣ ಎಲ್ಲವೂ. ದೇಹಮಾತ್ರ ನನ್ನದು. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ದೃಷ್ಟಿಶಕ್ತಿಯೂ ನೀನೆ. ಬಾಳೂ ನೀನೆ, ಸಂಪತ್ತೂ ನೀನೆ.

ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ನಾ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುವೆ. ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನೇ ನೆನೆವೆ. ನಾಥ, ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಬದುಕಲಾರೆ'.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ, ಅವಳ ಭಯವನ್ನು ಕಳೆದ. 'ನಾನೂ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೇ ಭೂಮಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೇ ವಿಹರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲು ನೀನು. ನಾನಿರುವಾಗ ನಿನಗೇತರ ಭಯ?. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ನಂದಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು, ಹೊರತು, ಎಲ್ಲರ ಭಯವನ್ನು ಕಳೆವ ಅವನಿಗೆ ಕಂಸನಿಂದ ಏತರ ಭಯ? ಭಯದ ಸೋಗಿನಿಂದ ಆತ ರಾಧೆಯ ಬಳಿಸಾರಿದ್ದ. ಗೋಪಾಲಕ ವೇಷ ತೊಟ್ಟು ಅವಳೊಡನೆ ವಿಹರಿಸಿದ್ದ. ಗೊಲ್ಲರ ಹೆಣ್ಣುಗಳೊಡನೆಯೂ ವಿಹರಿಸಿದ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ಭೂಭಾರವನ್ನು ಕಳೆದು ಪರಂಧಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ.

ನಾರದ:- ಶ್ರೀದಾಮನಿಗೆ ರಾಧೆಯೊಡನೆ ಜಗಳ ಹೇಗಾಯಿತು? ಹಿಂದೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವಿರಿ. ಅದನ್ನೇ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿರಿ.

ನಾರಾಯಣಮುನಿ:- ಒಮ್ಮೆ ರಾಧೆಯೊಡನೆ ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿ ರಾಸಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿದ. ರಾಧೆ ಸುಖಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಮೈ ಮರೆತಳು. ಆಗ ಶ್ರೀಹರಿ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ವಿರಜಾ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಗೋಪಿಯನ್ನು ಸೇರಿದ. ಅವಳು ರಾಧೆಗೆ ಸಮಾನಳು. ಅವಳಿಗೆ ನೂರು ಕೋಟಿ ಗೋಪಿಯರು ಸಖಿಯರು. ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯನ್ನು ಕಂಡಳು. ಹರಿಯೂ ಶರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನಂಥ ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ಕಂಡ. ಹರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲು ಅವಳು. ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯಳು. ಓರೆನೋಟದಿಂದ ಹರಿಯನ್ನು ಕಂಡಳು. ಸದಾ ಹದಿನಾರರ ಹರೆಯದವಳು. ನವಯೌವನವತಿ, ರತ್ನಾಲಂಕಾರ ಶೋಭಾಢ್ಯಳು. ಬಿಳಿಸೀರೆಯುಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಕಾಮಬಾಣ ಪೀಡಿತಳಾಗಿ ಮೈ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ಸೇರಿ ಹರಿ ನಿರ್ಜನವಾದ ರತ್ನಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಹಾರಮಾಡಿದ. ಅವಳು ಶೃಂಗಾರಸುಖದಲ್ಲಿ ಮೈ ಮರೆತಳು. ಕೋಟಿಮನ್ಮಥರ ಲಾವಣ್ಯದಿಂದ ಬೆಳಗುವ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರನನ್ನು ಎದೆಗೊತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ರಾಧೆಯ ಸಖಿಯರು ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ರಾಧೆಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಧೆಗೆ ಪ್ರಣಯಕೋಪದಿಂದ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾದುವು ನೀರು ಸುರಿಸಿದುವು. 'ಸಖಿಯರೆ, ನೀವು ಹೇಳುವುದು ನಿಜವಾದರೆ ನನಗೆ ತೋರಿಸಿರಿ, ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯಿರಿ. ಆಗೋಪಿಗೂ ಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ತಕ್ಕ ಶಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ನನ್ನನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಾರೆ ನೋಡೋಣ. ಹೊರಗೆ ನಗುಮೊಗ ತೋರಿ ಒಳಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಹರಿ. ಮೇಲೆ ಅಮೃತ, ಒಳಗೆ ವಿಷ ತುಂಬಿದ ಮಡಿಕೆಯಂತೆ. ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಹರಿಯ ಬಳಿಗೇ ಹೋಗಿರಿ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬರುವೆ' ಎಂದಳು.

ರಾಧೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಖಿಯರು ಕೈ ಮುಗಿದು ಭಕ್ತಿನಮ್ರರಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ''ಹರಿ ವಿರಜೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಿನಗೆ ತೋರುವೆವು.'' ರಾಧೆ ರಥವನ್ನೇರಿದಳು, ಜೊತೆಗೆ ಅರವತ್ತಮೂರು ನೂರು ಕೋಟಿ ಸಖಿಯರೂ ರಥವೇರಿದರು. ಲಕ್ಷ ಚಕ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಚಲಿಸುವ ರಥ, ಮಣಿಮಯವಾದ ನಾನಾ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ಮನೋಹರವಾದ ಕೋಟಿ ಸ್ತಂಭಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ರಥ. ರತ್ನಮಯ ಸಿಂಹಗಳಿಂದ, ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಗಂಟೆಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷ ರತಿಮಂದಿರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಸಕಲಭೋಗದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ರತ್ನಶಯ್ಯೆಗಳಿಂದ ಪಚ್ಚೆಕಲ್ಲಿನ ವೇದಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೆಂಪು ಮಣಿಗಳ ಸೋಪಾನಗಳಿಂದ, ಸುಂದರ ಉದ್ಯಾನ, ಕೊಳಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಲಕ್ಷಯೋಜನ ಎತ್ತರ ಹತ್ತುಯೋಜನ ಅಗಲವಾಗಿತ್ತು. ಪಾರಿಜಾತ, ಕುಂದ, ಕರವೀರ, ಸಂಪಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಜಾಜಿ ಮುಂತಾದ ಸುಗಂಧ ಪುಷ್ಪಹಾರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿತ್ತು. ಬಿಳಿಚಾಮರಗಳು ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಪಾರಿಜಾತದ ಶಯ್ಯೆಗಳು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಆರಥದಲ್ಲಿದ್ದುವು. ಅಂಥ ರಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ರಾಧೆ ಹರಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿಳಿದಳು. ವೇಗವಾಗಿ ರತ್ನಮಂಡಪಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದಾಮ ನಿಂತಿದ್ದ. ಜೊತೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಗೋಪಾಲಕರೂ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸೇವಕ ಆತ. ದೇವಿ ಕೋಪದಿಂದ ಕಣ್ಣುಕೆಂಪಗಾಗಿಸಿ 'ದೂರ ಸರಿ, ದೂರ ಸರಿ, ಆಸ್ತ್ರೀಲಂಪಟನಾದ ಹರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಮೀರಿಸಿದ ಪ್ರೇಯಸಿ ಯಾರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಾಣುವೆ'. ರಾಧೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಯೂ ಏನು ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗೇ ನಿಂತ ಶ್ರೀದಾಮ ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಬೆತ್ತದಿಂದ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ರಾಧೆಯ ಸಖಿಯರು ಆತನನ್ನೂ ಅವನ ಜೊತೆಗಾರರನ್ನೂ ಬಲವಾಗಿ ತಳ್ಳಿದರು. ಗೋಪಿಯರ ಈ ಕೋಲಾಹಲ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಹರಿ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದ. ಹರಿ ರಾಧೆಯ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ವಿರಜೆ ತಾನೂ ಭಯಭೀತಳಾಗಿ ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಮಾಡಿದಳು. ಅವಳ ಶರೀರ ನದೀರೂಪದಿಂದ ಗೋಲೋಕದ ಸುತ್ತ ವರ್ತುಲಾಕಾರವಾಗಿ ಕೋಟಿ ಯೋಜನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾಗಿ ನಾನಾರತ್ನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಪ್ರವಹಿಸಿತು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ವಿರಜಾನದೀ ಪ್ರಸ್ತಾವ ವರ್ಣನವೆಂಬ
ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಸಪ್ತಸಮುದ್ರ ಜನ್ಮ, ರಾಧಾಶ್ರೀದಾಮ ಶಾಪವೃತ್ತಾಂತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩

ನಾರಾಯಣ:- ರಾಧೆ ರತಿಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ವಿರಜೆ ಮಾತ್ರ ನದಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಮನೆಗೇ ಹಿಂತಿರುಗಿದಳು. ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ವಿರಜೆ, ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಖಿ, ನದಿಯ ರೂಪ ತಳೆದುದನ್ನು ಕಂಡು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟ. 'ಪ್ರೇಯಸಿ, ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಾ. ನೀನಿಲ್ಲದೆ ನಾನೆಂತು ಬದುಕಿರಲಿ? ಸುಂದರಿ, ನೀನು ನಿನ್ನ ನಿಜರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಾ, ಹಿಂದಿನ ರೂಪಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಸುಂದರ ರೂಪದಿಂದ ಬಾ, ಇಗೊ, ನಿನಗೆ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.'

ಕೃಷ್ಣನಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ವಿರಜೆ ಉತ್ತಮರೂಪದಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾದ್ ರಾಧೆಯಂತೆಯೇ ಸುಂದರಿಯಾಗಿ ಹರಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಳು. ಪೀತಾಂಬರದುಡುಗೆ, ಅರಳಿದ ಮುಖಕಮಲ, ಜಘನ ನಿತಂಬಗಳ ಭಾರ, ಪುಷ್ಟವಾದ ಉನ್ನತಸ್ತನಗಳು, ಮದ್ದಾನೆಯ ಮೆಲ್ನಡಿಗೆ, ಮಾನಿನಿಯರಿಗೆ ಮಾನಿನಿ, ಸುಂದರಿಯರಿಗೆ ಸುಂದರಿ ವಿರಜೆ, ತನ್ನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುವ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಓರೆ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಸಂಪಿಗೆ ಮೈ ಬಣ್ಣದವಳು. ತೊಂಡೆ ಹಣ್ಣಿನಂಥ ತುಟಿಯವಳು. ದಾಳಿಂಬೆ ಬೀಜದಂಥ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಮನೋಹರಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಶರತ್ಕಾಲದ ಹುಣ್ಣಿಮೆಚಂದ್ರನಂಥ ಮುಖದವಳು. ಅರಳಿದ ತಾವರೆಗಣ್ಣಿನವಳು. ಕಸ್ತೂರಿ ಸಿಂಧೂರಗಳ ಬೊಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪತ್ರಕಗಳಿಂದ ಸುಂದರ ಕೇಶವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ರತ್ನಕುಂಡಲ ರತ್ನಮಾಲೆ ಮುತ್ತಿನ ಮೂಗುತಿ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ, ರತ್ನದ ಬಳೆ, ರತ್ನದ ಗೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಒಪ್ಪುವ ರೂಪಸಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಜಗನ್ನಾಥ ಒಡನೆ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮುದ್ದಿಕ್ಕಿದ. ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಶೃಂಗಾರ ಕ್ರೀಡೆಗಳನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ. ವಿರಜೆ ಅಮೋಘವಾದ ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿದಳು. ದೇವಮಾನದ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಏಳು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತಳು. ಒಂದು ದಿನ ಹರಿಯೊಡನೆ ಪುನಃ ರತಿಯನ್ನು ಬಯಸಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಆಗ ಕೊನೆಯ ಮಗ ಅಣ್ಣಂದಿರೊಡನೆ ಜಗಳವಾಡಿ ತಾಯಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟ. ಅವನಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಾದೀತೆಂದು ಭಯದಿಂದ ಕೃಷ್ಣ ರತಿಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಅರ್ಧದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ರಾಧೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ವಿರಜೆ ಮಗನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದೆ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ರತಿಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಗನಿಗೆ ನೀನು ಲವಣಸಮುದ್ರವಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಿದಳು. ನಿನ್ನ ನೀರನ್ನು ಯಾರೂ ಕುಡಿಯದಿರಲಿ ಎಂದಳು. ನೀವು ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಸಮುದ್ರಗಳಾಗಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿರಿ. ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿವ ನದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿರಿ.

ಮಾತೆ ನೀಡಿದ ಈ ಶಾಪವನ್ನು ಮಗ ಅಣ್ಣಂದಿರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಾಯಿಯ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸಿ ಏಳು ಸಮುದ್ರಗಳಾಗಿ ನಿಂತರು. ಲವಣ ಇಕ್ಷು ಸುರಾ ಸರ್ಪಿ ದಧಿ ದುಗ್ಧ ಶುದ್ಧೋದಕ ಸಮುದ್ರಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರ ಉಳ್ಳವುಗಳು. ತಾಯಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಈವಿಯೋಗ ಬಲು ಅಸಹನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ವಿರಜೆಗೆ ಈಗ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೂ ಇಲ್ಲ, ಕೃಷ್ಣನೂ ಇಲ್ಲ. ಶೋಕತಪ್ತಳಾಗಿ ಅತ್ತು ಮೂರ್ಛೆಹೊಂದಿದಳು. ಒಡನೆ ರಾಧಾರಮಣ ನಗುಮೊಗದಿಂದ ಬಂದು ಸಂತೈಸಿದ. ಅವಳು ಶೋಕವನ್ನು ತೊರೆದು ಆನಂದಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದಳು. ಹರಿಯೊಡನೆ ವಿಹರಿಸಿದಳು. ಪ್ರಿಯೆ, ನಾನು ನಿತ್ಯ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನಿಶ್ಚಯ. ನನಗೆ ರಾಧೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೇ ನೀನು. ನೀನು ನನ್ನ ವರಬಲದಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸದಾ ಕಾಣುವಿ' ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ವರವಿತ್ತ.

ರಾಧೆಯ ಸಖಿಯರು ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ರಾಧೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವಳು ಕೇಳಿ ಕುಪಿತಳಾಗಿ ಕೋಪಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದಳು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಒಡನೆ ಅವಳ ಬಳಿ ಬಂದ. ದೇವಿ ಕೋಪದಿಂದ ನುಡಿದಳು. 'ನನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೇಯಸಿಯರು ನಿನಗೆ ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಹೋಗು, ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗು. ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ವಿರಜೆ ನನ್ನ ಭಯದಿಂದ ನದಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೂ ನೀನು ಅವಳ ಬಳಿಗೇ ಹೋಗುವಿ. ಹೋಗು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರು. ಅವಳು ನದಿಯಾದಳು. ನೀನು ನದನಾಗು. ನದನಿಗೆ ನದಿಯೊಂದಿಗೇ ಪ್ರಣಯ ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆ. ದೇವೋತ್ತಮನಿಗೆ ನದಿಯೊಡನೆ ರತಿವಿಹಾರವೆಂದು ಜನರು ನಗಲಿ, ಸರ್ವೇಶ್ವರನಿಗೆ ನದಿಯೊಡನೆ ರತಿಕ್ರೀಡೆಯಾಸೆ ಇದೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತು?' ಹೀಗೆ ಕೋಪದಿಂದ ನುಡಿಯುತ್ತ ಮಲಗಿಯೇ ಇದ್ದಳು ರಾಧೆ. ಗೋಪಿಯರು ಅವಳಿಗೆ ಚಾಮರ ಬೀಸಿದರು, ತೆಳುವಾದ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ತಂದರು, ತಾಂಬೂಲ ನೀಡಿದರು, ಮಾಲೆಗಳನ್ನಿತ್ತರು, ಸುಗಂಧ ಪಾನೀಯವಿತ್ತರು, ಕಮಲದ ಹೂಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು, ರತ್ನಾಲಂಕಾರ ತೊಡಿಸಿದರು. ಕೊಳಲು ವೀಣೆಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಿದರು. ಮೃದಂಗ ಬಾರಿಸಿದರು. ಹಾಡಿದರು, ಕುಣಿದರು, ಅಮೃತ ತಂದಿತ್ತರು, ಕೈ ಮುಗಿದರು, ಸ್ತೋತ್ರಗೈದರು. ಮನೆಯ ಹೊರಗೂ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಗೋಪಿಯರು ನಿಂತರು. ದ್ವಾರಪಾಲಕರಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತ ಹಿಡಿದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ತಡೆದರು. ಕೃಷ್ಣ ಹೇಗೋ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ರಾಧೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತ. ರಾಧೆ ಕೋಪ ಪರವಶತೆಯಿಂದ ಬಲು ಒರಟಾಗಿ ನುಡಿದಳು.

ರಾಧೆ:- ಕೃಷ್ಣ, ವಿರಜಾಕಾಂತ, ಹೋಗು, ನನ್ನಿದಿರಿಂದಾಚೆ ತೊಲಗು. ಸ್ತ್ರೀ ಲಂಪಟ, ನಿನಗೆ ಆ ಪದ್ಮವತಿ, ರತ್ನಮಾಲೆ ವನಮಾಲೆಯರು ಪ್ರೇಯಸಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಳಿಗೇ ಹೋಗು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಿನಗೆ ಅಪ್ರತಿಮ ರೂಪಸಿಯರು ತಾನೆ? ನೀನು ನದಿಯೊಡನೆ ಕ್ರೀಡಿಸುವವನೆಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಹೋಯಿತು. ಮನುಷ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಬಯಸುವವನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಿತು. ನೀನೀ ಗೋಲೋಕದಿಂದ ತೊಲಗು.

ಭಾರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟು. ಸುಶೀಲೆ, ಶಶಿಕಲೆ, ಪದ್ಮವತಿ, ಮಾಧವಿ, ಈತನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಅಟ್ಟಿರಿ. ಇವನಿಗೆ ಇಲ್ಲೇನು ಕೆಲಸ?'

ರಾಧೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೋಪಿಯರು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವಿನಯದಿಂದ ಹಿತನುಡಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬಳು ಹೇಳಿದಳು, 'ಶ್ರೀಹರಿ, ನೀನಿಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡು, ಬೇರೆಕಡೆ ಹೋಗು. ರಾಧೆಯ ಕೋಪ ಆರಿದಾಗ ನಾವು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ, ಬೇರೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿರು. ನೀನೇ ಅವಳಿಗೆ ದಿಕ್ಕು, ಇನ್ನಾರಿದ್ದಾರೆ?' ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಗೋಪಿ ಹೇಳಿದಳು. 'ಹರಿ, ನೀನಿರು, ರಾಧೆಯ ಪ್ರಣಯ ಕೋಪವನ್ನು ತೊಲಗಿಸು.' 'ಬೇಡ, ನೀನಿಲ್ಲಿ ಇರಬೇಡ ಬೇರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹವಾಸ ಮಾಡು' ಎಂದಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಗೋಪಿ. 'ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ತೊಲಗದಿದ್ದರೆ ನಾವೇ ನಿನ್ನನ್ನು ದೂರ ಒಯ್ಯುವೆವು' ಎಂದಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು. ಹೀಗೆ ಗೋಪಿಯರು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೇ ನಡೆದ. ಶ್ರೀದಾಮನಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಅವನು ರಾಧೆಯನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿ ನುಡಿದ.

ಶ್ರೀದಾಮ:- ಮಾತೆ, ಏನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಏಕೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ನನ್ನೊಡೆಯನನ್ನು ಹೀಗೆ ಹಳಿಯುವೆ? ಬ್ರಹ್ಮ ಅನಂತ ಶಿವ ಧರ್ಮ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೊಡೆಯ, ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣ, ವಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಾಯೆ ಪ್ರಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಪತಿ, ನಿರ್ಗುಣ, ಸ್ವಾತ್ಮಾರಾಮ, ಪೂರ್ಣಕಾಮ ಇಂಥ ಪ್ರಭುವಿಗೆ ಇದೇನು ವಿಡಂಬನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ? ನೀನು ದೇವಿಯರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮೊದಲಿಗಳು, ಸರ್ವೇಶ್ವರಿ ಎನಿಸಿದುದು ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಾರ್ಚನೆಯ ಮಹಿಮೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ? ಒಂದು ಹುಬ್ಬಿನ ಕುಣಿತದಿಂದ ನಿನ್ನಂಥ ಕೋಟಿಕೋಟಿ ದೇವಿಯರನ್ನು ಪ್ರಭು ಸೃಜಿಸಬಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ? ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತನ್ನ ಕೇಶಪಾಶಗಳಿಂದ ಒರೆಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವನನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ? ಸರಸ್ವತಿ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಅಮೃತಧಾರೆಯಂತಿರುವ ಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವನನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ? ಮಾಯೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಬೀಜರೂಪಳು, ಅವನಿಗೆ ಅಂಜಿ ನಡೆಯುತ್ತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವನನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ? ವೇದಗಳು ಸತತ ಅವನ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶವನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ? ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ, ಐದು ಮುಖಗಳಿಂದ ರುದ್ರ, ಸಾವಿರ ಮುಖಗಳಿಂದ ಶೇಷ ಅವನನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವಪಾಲಕ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಧರ್ಮ ಅವನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಸುರರು ಅಸುರರು ಮುನಿಗಳು ಮನುಗಳು ಮಾನವರು ಸದಾ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಯೂ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನ ಹುಬ್ಬಿನ ಕುಣಿತಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪತನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಇಂದ್ರರ ಆಯುಷ್ಯ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಮುಂದೆ ನೀನೆಷ್ಟರವಳು, ಹೇಳು.'

ಶ್ರೀದಾಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಧೆ ಕುಪಿತಳಾದಳು. ಎದ್ದು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಶಪಿಸಿದಳು.

ರಾಧೆ:- ಮೂರ್ಖ, ಮಹಾಮೂರ್ಖ ನೀನು. ನೀನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದಿರುವಿ. ನಾನು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನ ಆ ಪ್ರಭುವನ್ನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೆ? ಅವನು ನಿನಗೆ ಪ್ರಭು. ನಮಗೆ ಅಲ್ಲ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಂದೆ ಎಂದು ಅವನನ್ನು ನೀನು ಹೊಗಳುವಿ. ತಾಯಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ನಿಂದಿಸುವಿ. ಅಸುರರ ಸ್ವಭಾವವಿದು. ಅದರಿಂದ ನೀನು ಅಸುರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟು, ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪತನ ಹೊಂದು ಎಂದು ಶಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಯಾರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ, ನೋಡೋಣ.'' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರಾಧೆ ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಶ್ರೀದಾಮನಿಗೂ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ ಕೋಪಮಾಡಿದ ನೀನೂ ಮಾನವ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿ ಜನಿಸುವಿ. ಮಾತೆಯೆ, ನಿನಗೆ ಇದು ನನ್ನ ಶಾಪ. ಅಜ್ಞ ಮಾನವರು ನಿನ್ನಂತಿರುವ ನಿನ್ನ ಛಾಯೆಯನ್ನು ರಾಪಾಣನ ಪತ್ನಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ರಾಪಾಣ ಹರಿಯ ಅಂಶಭೂತನಾದ ವೈಶ್ಯ. ಮಹಾಯೋಗಿ. ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ನೀನು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸೇರಿ ವನದಲ್ಲಿ ವಿಹಾರ ಮಾಡುವಿ. ಬಳಿಕ ಒಂದು ನೂರು ವರ್ಷಕಾಲ ನಿನಗೆ ಕೃಷ್ಣನ ವಿಯೋಗ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಬಳಿಕ ಅವನನ್ನು ಹೊಂದಿ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗುವಿ, ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರಾಧೆಗೆ ಮಣಿದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಶಾಪವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟ ಶ್ರೀದಾಮ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಅವನನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ನುಡಿದ, 'ನೀನು ಭೂಮಿಗೆ ಹೋಗು, ಅಸುರರಾಜನಾಗು. ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲಾರರು. ಐವತ್ತು ಯುಗಗಳ ಕಾಲ ಇದ್ದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಶೂಲದಿಂದ ಹತನಾಗಿ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವಿ.' ಇತ್ತ ಶ್ರೀದಾಮನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ರಾಧೆ ಬಂದು 'ಮಗು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಿ?' ಎನ್ನುತ್ತ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಶ್ರೀದಾಮ ಅವಳಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟು ನಡೆದ. ಅವನೇ ಶಂಖಚೂಡನೆಂಬ ಅಸುರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ತುಲಸಿಗೆ ಪತಿಯಾದ. ರಾಧೆ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ವೃಷಭಾನುವಿನ ಮಗಳಾಗಿ ಜನಿಸಿದಳು. ಇದು ಮಂಗಳಕರವಾದ ಕೃಷ್ಣಕಥೆ. ನಾರದ, ಇನ್ನೇನು ಕೇಳಬಯಸುವಿ?

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಸಮುದ್ರಜನ್ಮ ರಾಧಾಶ್ರೀದಾಮ ಶಾಪೋದ್ಭವವೆಂಬ ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿಯಿತು

—o—

ಅಧ್ಯಾಯ - ೪

ನಾರದ:- ಜಗನ್ನಾಥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇಕೆ, ಯಾರಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ?

ನಾರಾಯಣ:- ಹಿಂದೆ ವರಾಹಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಭೂಭಾರ ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಭೂದೇವಿ ಶೋಕಾರ್ತಳಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಶರಣು ಹೊಂದಿದಳು. ಜೊತೆಗೆ ಅಸುರರಿಂದ ಪೀಡೆಗಳೊಳಗಾಗಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಋಷಿಮುನಿಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧರಿಂದ ಸೇವಿತನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜದಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕಂಡರು. ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ಸರೆಯರ ನಾಟ್ಯ, ಗಂಧರ್ವರ ಗಾನ. ಆದರೂ ಬ್ರಹ್ಮ 'ಕೃಷ್ಣ' ಎಂದು ಎರಡಕ್ಷರದ ಮಂತ್ರ ಜಪಿಸುತ್ತ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮೈರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಭೂದೇವಿ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಮಣಿದು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಸಿದಳು. ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದ, 'ದೇವಿ, ಏಕೆ ಕಣ್ಣೀರು? ನೀನು ಬಂದ ಕಾರಣವೇನು? ಅಳಬೇಡ. ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು. ನಾನಿರುವಾಗ ನಿನಗೇತರ ಭಯ?' ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಕೇಳಿದ, 'ಹೇಳಿ, ನೀವು ಬಂದ ಕಾರಣವೇನು?' ದೇವತೆಗಳು ಹೇಳಿದರು. 'ಪ್ರಭು, ಭೂಮಿ ಭಾರದಿಂದ ನಲುಗಿದ್ದಾಳೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಅಸುರರ ಪೀಡೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ನೀನೆ ನಮಗೆ ಗತಿ. ಬೇಗನೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡು.' ದೇವತೆಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮ ತಿರುಗಿ ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ. 'ದೇವಿ, ನಿನಗೆ ಭಾರಭೂತರು ಯಾರು? ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳು. ಯಾರ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರಲು ನೀನು ಅಶಕ್ತಳಾಗಿರುವಿ?' ಭೂದೇವಿ ಹೇಳಿದಳು.

ಭೂದೇವಿ:- ತಾತ, ನಾನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ದುಃಖವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿ ಎಂದಿಗೂ ಅಬಲೆ, ಅವಳನ್ನು ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಪತಿಪುತ್ರರು ಬಂಧುಗಳು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ನಾನು ಯಾರ ಭಾರದಿಂದ ಪೀಡಿತಳಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿರಹಿತರು, ಭಕ್ತರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವವರು, ಮಹಾಪಾಪಿಗಳು. ಅವರ ಭಾರವನ್ನು ನಾನು ಹೊರಲಾರೆ. ಸ್ವಧರ್ಮಾಚರಣೆ ಇಲ್ಲದವರು, ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇಲ್ಲದವರು, ತಂದೆ ತಾಯಿ ಗುರುಗಳ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಣ ಮಾಡದವರು, ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿಗಳು, ದಯೆ ಸತ್ಯ ಇಲ್ಲದವರು, ಗುರುದೇವತೆಗಳ ನಿಂದಕರು, ಮಿತ್ರದ್ರೋಹಿಗಳು, ಕೃತಘ್ನರು, ಸುಳ್ಳುಸಾಕ್ಷಿ ನೀಡುವವರು, ವಿಶ್ವಾಸದ್ರೋಹಿಗಳು, ವೇದವಿಕ್ರಯ ಮಾಡುವವರು, ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ, ಗುರುದ್ರೋಹ ಮಾಡುವವರು, ಪೂಜೆ ಯಜ್ಞ ವ್ರತೋಪವಾಸಗಳಿಗೆ ವಿಘ್ನ ತರುವವರು, ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದೇವತಾ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರನ್ನು ಹರಿಯನ್ನು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವರು ಇವರು ಮಹಾ ಪಾಪಿಗಳು. ಅವರ ಭಾರವನ್ನು ನಾನು ಹೊರಲಾರೆ. ಶಂಖಚೂಡ ಮುಂತಾದ ದೈತ್ಯರ

ಭಾರವನ್ನು ಹೊರಲಾರೆ.'' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಭೂದೇವಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದಳು. ಕರುಣಾನಿಧಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂತೈಸಿ ನುಡಿದ.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಭೂದೇವಿ, ನಿನ್ನ ಭಾರವನ್ನು ಕಳೆಯಲು, ಅಸುರರ ಪೀಡೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಉಪಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಉಪಾಯದಿಂದ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಗದೊಡೆಯ ನಿನ್ನ ಭಾರವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಅವಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ನಡೆದ. ಅಲ್ಲಿ ಗಂಗಾತೀರದ ಅಕ್ಷಯ ವಟವೃಕ್ಷದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಕಂಡ. ಹುಲಿದೊವಲನ್ನುಟ್ಟು ಸತೀದೇವಿಯ ಎಲುವಿನ ಆಭರಣ ತೊಟ್ಟು ಶೂಲ ಪಟ್ಟಿಕಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಐದಲೆಯ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಶಿವನನ್ನು ಸಿದ್ಧರು ಯೋಗೀಶ್ವರರು ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದರು. ಎದುರಿಗೆ ಅಪ್ಸರೆಯರ ನೃತ್ಯ ಗಂಧರ್ವರ ಗಾನ ನಡೆದಿದ್ದುವು. ಶಿವ ಕಮಲಮಣಿಮಾಲೆ ಹಿಡಿದು ಐದು ಮುಖಗಳಿಂದ ಹರಿನಾಮ ಜಪಿಸುತ್ತ ಮೈಯೆಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡಿದ್ದ. ಬ್ರಹ್ಮ ಬಂದೊಡನೆ ಆತನೆದ್ದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದ. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ನಮಿಸಿದರು. ಭೂದೇವಿ ನಮಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದಳು. ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವ ವಿಷಾದಗೊಂಡ. ಭೂದೇವಿಯನ್ನೂ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಬಳಿಕ ಧರ್ಮನೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಶಿವರು ವೈಕುಂಠಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಆ ಲೋಕ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ವಾಯುವಿನ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ. ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕಿಂತ ಕೋಟಿಯೋಜನ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಪದ್ಮರಾಗ ಇಂದ್ರನೀಲ ಮಣಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ರಾಜಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಹರಿಯನ್ನು ಕಂಡರು. ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟು ವನಮಾಲಾ ರತ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತನಾಗಿ ಸರಸ್ವತೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯರಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುವ ಕೋಟಿಮನ್ಮಥಲಾವಣ್ಯದಿಂದ ಬೆಳಗುವ ಹರಿಯನ್ನು ನಮಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದರು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳು.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಸರ್ವೇಶನಾದ ಕಮಲಾಕಾಂತನಿಗೆ ನಮೋನಮಃ! ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಅಂಶಭೂತರು. ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಮನುಗಳು ಮುನಿಗಳು ಮನುಷ್ಯರು ಚರಾಚರ ಜಂತುಗಳೂ ನಿನ್ನ ಅಂಶಾಂಶಸಂಭೂತರೇ ಆಗಿರುವರು.

ಶಿವ:- ಹರಿ, ನೀನು ಅಕ್ಷಯ, ಅನಂತ, ಅವ್ಯಕ್ತ, ಈಶ್ವರ, ಆನಂದರೂಪಿ, ಸರ್ವರೂಪಿ, ಅಣಿಮಾದಿ ಸಿದ್ಧಿ ಕಾರಣ, ಸರ್ವಕಾರಣ, ಸಿದ್ಧಿಜ್ಞ, ಸಿದ್ಧಿದ, ಸಿದ್ಧಿರೂಪ. ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಯಾರು ಶಕ್ತರು?

ಧರ್ಮ:- ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ವರ್ಣಿಸಬಲ್ಲರು. ವೇದಗಳಿಗೇ ನಿಲುಕದ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರು ತಾನೆ ವರ್ಣಿಸಬಲ್ಲರು?

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಈ ಹರಿಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪಠಿಸಿದರೆ ಸಕಲ ಅನಿಷ್ಟಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು. ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಶ್ರೀಹರಿ

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಆದೇಶಿಸಿದ. ''ನಾನೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದಲ್ಲಿರುವ ನರನಾರಾಯಣರು, ಸರಸ್ವತಿ, ಶೇಷ, ನನ್ನ ಮಾಯೆ, ಕಾರ್ತಿಕೇಯ, ಗಣೇಶ, ವೇದಮಾತೆ ಸಾವಿತ್ರಿ ಇವರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ'' ಎಂದ. 'ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಾಧೆಯೊಡನಿರುವ ದ್ವಿಭುಜ ಕೃಷ್ಣನೂ ನಾನೇ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಂದಿಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ನನ್ನ ಅಂಶಭೂತರು. ಇಲ್ಲವೇ ಅಂಶಗಳ ಅಂಶಾಂಶಭೂತರು ಎಲ್ಲರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ನಡೆಯಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.' ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ವಿಷ್ಣುವಿನಾದೇಶದಂತೆ ಗೋಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಿದರು.

ವೈಕುಂಠಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಐವತ್ತು ಕೋಟಿ ಯೋಜನ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಪರಂಧಾಮ ಗೋಲೋಕವಿದೆ. ಜರೆ ಮರಣಗಳಿಲ್ಲದ ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ಆಲೋಕದ ಸುತ್ತಲೂ ವಿರಜಾನದಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಸ್ಫಟಿಕದಂತೆ ನಿರ್ಮಲವಾದ ನೀರು, ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕ್ಯ ಮುಂತಾದ ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಗಳಿಗೆ ಆಕರವಾಗಿದೆ, ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಹಸುರು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಗಳ ಮಣಿಗಳ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ನಿಧಿ ಆ ನದಿ. ದೇವತೆಗಳು ಅದನ್ನು ದಾಟಿ ಶತಶೃಂಗ ಪರ್ವತವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಪಾರಿಜಾತ ಮುಂತಾದ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳು ಬೆಳೆದಿವೆ. ಕಾಮಧೇನುಗಳು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಕೋಟಿ ಯೋಜನ ಎತ್ತರ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ಯೋಜನ ಉದ್ದವಾದ ಆ ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರ ವರ್ತುಲಾಕಾರದ ರಾಸಮಂಡಲವಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನಗಳು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರತಿಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನಮಂಟಪಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಾಳೆಕಂಬಗಳಿಂದ ಬಿಳಿಧಾನ್ಯ ಫಲ ದೂರ್ವೆ ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಾಧೆಯ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯರಾಗಿ ಕೋಟಿ ಗೋಪಕನ್ಯೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ರತ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾಗಿರುವವರು. ಸಂಪಿಗೆಯಂಥ ಮೈಬಣ್ಣದವರು, ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟ ಚಂದ್ರಮುಖಿಯರು. ಮಾಲತೀ ಮಾಲೆ ಮುಡಿದು ಕನ್ನಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮುಖಚಂದ್ರ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವವರು. ಡೊಂಕಾದ ಹುಬ್ಬುಗಳಿಂದ ಮೋಹಕವಾದ ನಗುವಿನಿಂದ ದಾಳಿಂಬೆ ಬೀಜದಂಥ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಮುಖ. ಸ್ತನನಿತಂಬಭಾರಗಳಿಂದ ಆನೆಗಳಂತೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಾಮಬಾಣದಿಂದ ಜರ್ಜರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅವರ ಹೃದಯ. ರಾಧೆಯ ಪಾದಕಮಲಸೇವೆಯನ್ನೇ ಸದಾ ಬಯಸುತ್ತದೆ. ರತ್ನದೀಪಗಳಿಂದ ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತ ಬಿಳಿ ಚಾಮರ ದರ್ಪಣಗಳಿಂದ ವಿಚಿತ್ರ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ರಮ್ಯವಾದ ಸುಂದರವಾದ ರಾಧಾಮಾಧವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಆವೃಂದಾವನವನ್ನು ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳು ಗೋಲೋಕವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಅದು ಕೋಟಿಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರದ ವರ್ತುಲಾಕಾರದ ಲೋಕ. ರತ್ನಪ್ರಾಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ದ್ವಾರಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಪಾಲಕರಾಗಿ ಗೋಪಾಲಕರು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಒಳಗೆ ಗೋಪಾಲಕರ ನೂರು ಕೋಟಿ ಮನೆಗಳು. ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದವುಗಳು. ಇವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಪುಣ್ಯಮಾಡಿರಬೇಕು. ಭಾರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೂರು ಜನ್ಮಗಳ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿರಬೇಕು.

ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಕನಸು ಮನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಧ್ಯಾನ, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಜಪ ಮಾಡಿರಬೇಕು.

ಅದ್ಭುತವಾದ ಆಮನೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ದೇವತೆಗಳು ಮುಂದೆ ಅಕ್ಷಯ ವಟವೃಕ್ಷವನ್ನು ಕಂಡರು. ಅದು ಐದು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹತ್ತು ಯೋಜನ ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು ಸಾವಿರ ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ ಕೆಂಪಾದ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆ. ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುವ ಕೃಷ್ಣಸ್ವರೂಪರಾದ ಮಕ್ಕಳು ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧ ರತ್ನಾಭರಣಗಳು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮುಂದೆ ಮನೋಹರವಾದ ರಾಜಮಾರ್ಗ. ಅದರ ಎರಡೂ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳು ಸಿಂಧೂರಾಕಾರದ ಮಣಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನೀಲ ಪದ್ಮರಾಗಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ವೇದಿಕೆಗಳು, ರತ್ನಮಂಡಪಗಳು. ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮಗಳಿಂದ ಮೊಸರು ಅರಳು ಫಲಪುಷ್ಪ ದೂರ್ವೆ ಬಾಳೆಕಂಬಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿವೆ. ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಗೋಪಬಾಲಿಕೆಯರು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಹದಿನಾರು ದ್ವಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಣಿಮಯವಾದ ಮನೆಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ಕಂದಕಗಳು ರತ್ನಮಯ ಪ್ರಾಕಾರಗಳು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತ ದೇವತೆಗಳು ರಾಸೇಶ್ವರಿಯಾದ ರಾಧೆಯ ಮನೆ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಆ ಮನೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ. ಪಂಡಿತರೂ ಬಣ್ಣಿಸಲಾರರು. ಅಲ್ಲಿ ರತ್ನಗಳಿಂದ ಬೆಳಗುವ ನೂರು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಅವು ಸುತ್ತಲೂ ದಾಟಲಾಗದ ಆಳವಾದ ಕಂದಕಗಳಿಂದ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಹೂದೋಟಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದಿವೆ: ಏಳು ದ್ವಾರಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನು ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ತಿರುಗಿ ಹದಿನಾರು ದ್ವಾರಯುಕ್ತವಾದ ಸಾವಿರ ಧನುಃಪ್ರಮಾಣದಷ್ಟು ಎತ್ತರದ ಪ್ರಾಕಾರ ಉಳ್ಳ ರತ್ನಕಲಶಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ರಮ್ಯವಾದ ಅರಮನೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮೈರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೆ ರಮ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವೃಂದಾವನ, ಶತಶೃಂಗ ಪರ್ವತ ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ವಿರಜಾನದಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಗೋಲೋಕ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಿದೆ. ರಾಧೆಯ ಬಯಕೆಯಂತೆ ಕೃಷ್ಣ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಅದ್ಭುತ ಲೋಕ ಅದು. ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಸರೋವರಗಳು ಕಲ್ಯಾಣಮಂಟಪಗಳು. ಸುಂದರ ನೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರ ಗುಣಗಾನದ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಾನಾಮೃತ ಸವಿದು ದೇವತೆಗಳು ಮೈಮರೆತರು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಗೋಪಿಯರು. ನಾನಾ ವೇಷ ಧರಿಸಿರುವವರು. ಮೃದಂಗ ವೀಣೆ ನುಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚಾಮರ ಬೀಸುತ್ತಾರೆ. ಕೈ ತಾಳ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಯಂತ್ರವಾದ್ಯ ನುಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ರತ್ನದ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಂದಿಗೆ ಹೊತ್ತು ನಾಟ್ಯವಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಪುರುಷವೇಷ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಅವರಿಗೆ ನಾಯಿಕೆಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಕೃಷ್ಣವೇಷ ತೊಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ರಾಧೆಯ ವೇಷ ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆಲಿಂಗನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆಟವಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಧೆಯ ಸಖಿಯರ ಇಂಥ ಅರಮನೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತ ದೇವತೆಗಳು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ. ರಾಧೆಯ ಮುಖ್ಯಸಖಿಯರಾದ

ಮೂವತ್ತಮೂರು ಮಂದಿ ಗೋಪಿಯರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು ಸುಶೀಲಾ ಶಶಿಕಲಾ ಯಮುನಾ ಮಾಧವೀ ರತೀ ಕದಂಬಮಾಲಾ ಕುಂತೀ ಜಾಹ್ನವೀ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭಾ ಚಂದ್ರಮುಖೀ ಸಾವಿತ್ರೀ ಗಾಯತ್ರೀ ಸುಮುಖೀ ಸುಖಾ ಪದ್ಮಾಲಯಾ ಪಾರಿಜಾತಾ ಗೌರೀ ಸರ್ವಮಂಗಲಾ ಕಾಲಿಕಾ ಕಮಲಾ ದುರ್ಗಾ ಭಾರತೀ ಸರಸ್ವತೀ ಗಂಗಾ ಅಂಬಿಕಾ ಮಧುಮತೀ ಚಂಪಾ ಅಪರ್ಣಾ ಸುಂದರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯಾ ಸತೀ ನಂದಿನೀ ಮತ್ತು ನಂದನಾ ಎಂದು. ಇವರ ಅರಮನೆಗಳನ್ನೂ ದೇವತೆಗಳು ಕಂಡರು. ಈ ಗೋಲೋಕಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ ಬರೀ ಶೂನ್ಯ. ಏಳು ಪಾತಾಳಲೋಕಗಳಿಗಿಂತ ಕೆಳಗೂ ಏನು ಸೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲ. ಬರಿ ನೀರು, ಕತ್ತಲು, ಹೋಗಲಾಗದ, ನೋಡಲಾಗದ ಪ್ರದೇಶ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಗೋಲೋಕವರ್ಣನವೆಂಬ
ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತೋತ್ರ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೫

ನಾರಾಯಣ:- ಗೋಲೋಕವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ ದೇವತೆಗಳು ರಾಧೆಯ ಅರಮನೆಯ ಮಹಾದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ರತ್ನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಎರಡು ವೇದಿಕೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ ಆ ದ್ವಾರ. ಅಲ್ಲಿ ವೀರಭಾನು ದ್ವಾರಪಾಲಕ. ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟು ರತ್ನಕಿರೀಟ ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ದೇವತೆಗಳು ತಾವು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವನು ಸೇವಕರನ್ನು ಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಅವನ ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ದೇವತೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಎರಡನೇ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಪಾಲಕ ಚಂದ್ರಭಾನು. ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದ ತರುಣ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಕೋಲು. ರತ್ನಾಭರಣಭೂಷಿತನಾಗಿ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಐದು ಲಕ್ಷ ಗೋಪಾಲಕರು ವನ ಅನುಚರರು. ಅವನ ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ದೇವತೆಗಳು ಮೂರನೇ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಭಾನು ದ್ವಾರಪಾಲಕ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಿಯ. ರತ್ನದ ಕೋಲನ್ನೂ ಕೊಳಲನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಒಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷ ಗೋಪಾಲಕರು ಅವನಿಗೆ ಅನುಚರರು. ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕನೆ ದ್ವಾರ. ಅಲ್ಲಿ ವಸುಭಾನು ದ್ವಾರಪಾಲಕ. ರತ್ನಾಲಂಕಾರಭೂಷಿತನಾಗಿ ರತ್ನದ ಕೋಲನ್ನು ಹಿಡಿದು ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಐದನೆಯ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ದೇವಭಾನು ದ್ವಾರಪಾಲಕ. ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಅನುಚರರೊಂದಿಗೆ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥನಾದ ಆತನ ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ಆರನೇ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರಭಾನುವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಏಳನೇ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ರತ್ನಭಾನು ದ್ವಾರಪಾಲಕ. ಹನ್ನೆರಡು ಲಕ್ಷ ಗೋಪಾಲಕರು ಅವನಿಗೆ

ಅನುಚರರು. ಎಂಟನೇ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಸುಪಾರ್ಶ್ವಕನೂ ಹನ್ನೆರಡು ಲಕ್ಷ ಗೋಪಾಲಕ ಅನುಚರರಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಒಂಬತ್ತನೇ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಸುಬಲ. ಇವನಿಗೂ ಹನ್ನೆರಡು ಲಕ್ಷ ಅನುಚರರು. ಹತ್ತನೆ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಸುದಾಮ. ಇವನಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ಗೋಪಾಲಕರು ಅನುಚರರು. ಹನ್ನೊಂದನೆ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದಾಮ. ಈತ ರಾಧೆಗೆ ಮಗನಂತೆ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರ. ಕೋಟಿ ಗೋಪಾಲಕರು ಇವನ ಅನುಚರರು.

ಮುಂದೆ ಹನ್ನೆರಡನೇ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನವಯೌವನ ಸಂಪನ್ನೆಯರಾದ ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟು ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟ ಕೋಟಿ ಗೋಪಾಂಗನೆಯರು. ಮುಂದೆ ಮೂರು ದ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೇ ಸುಂದರ ಗೋಪಾಂಗನೆಯರನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವಪ್ನದಂತೆ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಹದಿನಾರನೆ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ದೇವತೆಗಳು. ಅಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾದ ಮೂವತ್ತುಮೂರು ಮಂದಿ ಸಖಿಯರು. ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಆ ದ್ವಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಕಂಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಮೈ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ಭಕ್ತಿಯ ಉದ್ರೇಕದಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ರಾಧೆಯ ಅಂತಃಪುರವನ್ನು ಕಂಡರು.

ಅದು ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಪಾರಿಜಾತದ ಮಾಲೆ ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮ ಬಿಳಿಧಾನ್ಯ ಬಿಳಿ ಹೂ ಹವಳ ಫಲ ತಂಡುಲ ದೂರ್ವೆ ಅಕ್ಷತೆ ಅರಳು ರತ್ನಕಲಶಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ದುರ್ಲಭವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ವಾದ್ಯಗಳ ಮಧುರ ನಾದ, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರ ಗುಣಗಾನ ಗೈವ ಸಂಗೀತ, ಸುಂದರ ನೃತ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ನೂರು ಧನುಃಪ್ರಮಾಣದ ವರ್ತುಲಾಕಾರ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ, ಸಪ್ತತಾಲಪ್ರಮಾಣದ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯರ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತ ಅದ್ಭುತ ತೇಜೋಮಯ ಸರ್ವಬೀಜ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಕುಳಿತಿದ್ದುದನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಕಂಡು ಪರಮಾನಂದದಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿಸಿದರು. ಸರ್ವಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪುಲಕಿತರಾದರು. ಆತೇಜಃಸ್ವರೂಪಿಗೆ ನಮಿಸಿದರು, ಧ್ಯಾನಿಸಿದರು. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನ ಬಲದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಎಡದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರೊಡನೆ ನಿಂತು ಕೈಮುಗಿದು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಭಕ್ತ್ಯುದ್ರೇಕದಿಂದ ಗುಣಾತೀತನಾದ ಪರಾತ್ಪರ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ತೇಜೋರೂಪ ಪರಮಾತ್ಮ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನೀನು ವರದಾಯಕರಿಗೆ ವರದಾನ ಮಾಡುವವ. ಸರ್ವಕಾರಣ, ಮಂಗಲಗಳಿಗೆ ಮಂಗಲ. ಮಂಗಲಪ್ರದ, ಮಂಗಲಾಧಾರ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಆತ್ಮರೂಪ, ಪರಾತ್ಪರ, ನಿರೀಹ, ಅವಿತರ್ಕ್ಯ, ಸಗುಣನೂ ಆಗಿರುವೆ, ನಿರ್ಗುಣನೂ ಆಗಿರುವೆ. ಸಾಕಾರನೂ ಹೌದು ನಿರಾಕಾರನೂ ಹೌದು. ವ್ಯಕ್ತ ಅವ್ಯಕ್ತನಾಗಿದ್ದು ಅನಿರ್ವಚನೀಯನೆನಿಸಿರುವೆ. ಗುಣತ್ರಯ ವಿಭಾಗಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪತ್ರಯ ತಳೆದಿರುವೆ. ವೇದಕ್ಕೂ ನಿಲುಕದ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಏನು ಅರಿಯ ಬಲ್ಲರು? ಸರ್ವಾಧಾರ ಸರ್ವರೂಪ ಸರ್ವಬೀಜ, ಸರ್ವಾಂತಕ, ಅನಂತ, ಸಶರೀರ, ಅಶರೀರ, ಅಸಾಕ್ಷಿ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿ ನೀನೆ ಆಗಿರುವೆ. ಕಾಲಿಲ್ಲ, ನಡೆಯುವೆ. ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ, ನೋಡುವೆ. ಕೈ ಬಾಯಿಗಳಿಲ್ಲ, ಉಣ್ಣುವೆ. ನಿನಗಿದೋ ನಮಸ್ಕಾರ! ವೇದೋಕ್ತವಾದುದನ್ನು

ವರ್ಣಿಸಬಲ್ಲೆವು. ವೇದಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಣ್ಣಿಸುವೆವು? ನೀನು ಸರ್ವೇಶ, ನಿನಗೆ ಈಶರಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಆದಿ, ನಿನಗಾದಿ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ವಾತ್ಮ, ನಿನಗಾತ್ಮನಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ, ವೇದೋಪದೇಶಕ, ಧರ್ಮನು ಪಾಲಕ, ಹರನು ಸಂಹಾರಕ. ನಾವು ಯಾರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಶಕ್ತರಲ್ಲ.

ನಿನ್ನಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಾವು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವೆವು, ಪಾಲನ ಮಾಡುವೆವು, ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವೆವು, ಅದೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಸೇವೆ. ನಾವು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರು, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಫಲದಾಯಕ ನೀನು, ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗೆ ನಮ್ಮಂಥ ಸೇವಕರು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ದೂಳಿನ ಕಣಗಳಂತೆ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೇ ಸಿಗಲಾರದಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ರೋಮಕೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಮಹಾವಿಷ್ಣು ನಿನ್ನ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶ ಎನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ ದಾಸ್ಯವನ್ನು ಬಯಸಿ ಯೋಗಿಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನ ಸುಂದರ ಮನೋಹರ ಬಾಲರೂಪವನ್ನು ನಮಗೆ ತೋರು, ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟು ನವಿಲ ಗರಿ ತೊಟ್ಟು ಜಾಜಿಹೂಮಾಲೆಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾದ ಹೊಸ ಮೋಡದಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ ದ್ವಿಭುಜ ಮುರಳೀಧರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರೂಪವನ್ನು ನಮಗೆ ತೋರು. ಕದಂಬವೃಕ್ಷದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯಾಡುವ, ರಾಧೆಯ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುವ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ನಿನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಕಾಣಲು ಯಾರು ಉತ್ಸುರಾಗದಿದ್ದಾರು?'' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮ ನಮಿಸಿದ. ಹೀಗೇ ಧರ್ಮನೂ ಸ್ತುತಿಸಿದ, ಶಂಕರನೂ ಸ್ತುತಿಸಿದ. ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ನಮಿಸಿದ. ಮೂವರೂ ಪುನಃ ಪುನಃ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ತಾವೂ ತುಂಬಿ ಜ್ವಲಿಸಿದರು.

ಬ್ರಹ್ಮ ಧರ್ಮ ಶಂಕರರು ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಹರಿಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವವನಿಗೆ ದುರ್ಲಭವಾದ ದೃಢವಾದ ಹರಿಭಕ್ತಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಸುರ ಅಸುರ ಮುನೀಂದ್ರರಿಗೂ ದೊರಕದಂಥ ಹರಿದಾಸ್ಯ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅಣಿಮಾದಿ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳು ಸಾಲೋಕ್ಯಾದಿ ಮುಕ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ಇಹದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುತುಲ್ಯನಾಗಿ ಕೀರ್ತಿ ಗೌರವ ಸಂಪಾದಿಸುವನು. ವಾಕ್‌ಸಿದ್ಧಿ, ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಪುತ್ರಸಂಪತ್ತು, ವಿದ್ಯೆ, ಕವಿತ್ವ, ಸ್ಥಿರವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯ, ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಪತ್ನಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಪಡೆದು ಶಾಶ್ವತ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಸಾಮೀಪ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಗೋಲೋಕವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತೋತ್ರರಾಜ ಪಠನವೆಂಬ ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವತಾರ ಸಂಕಲ್ಪ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೬

ನಾರಾಯಣ:- ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ತೇಜಃಪುಂಜ ಒಂದನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಕಂಡು ಹೀಗೆ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಿದಾಗ ಆ ತೇಜಸ್ಸಿನ ನಡುವೆ ಮಂದಹಾಸಯುಕ್ತವಾದ ಮೇಘವರ್ಣದ ಮನೋಹರ ಪರಮಾಹ್ಲಾದಕ ತ್ರಿಲೋಕಮೋಹಕ ಸುಂದರಶರೀರ ಗೋಚರವಾಯಿತು. ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟು ರತ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ರೂಪ, ಕೌಸ್ತುಭರತ್ನಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ರೂಪ. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರೇಯಸಿ ರಾಧೆ. ಓರೆನೋಟದಿಂದ ಪ್ರಿಯಕರನನ್ನು ಈಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅರಳಿದ ನಗುಮೊಗದವಳು. ತಾವರೆಗಣ್ಣಿನವಳು. ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಜಾಜಿಯ ಹೂಗಳನ್ನು ಮುಡಿದಿದ್ದಾಳೆ. ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದ ಮೈಬಣ್ಣದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಚೆಲುವೆ ಜಗದೀಶ್ವರಿಯಾದ ರಾಧೆಯನ್ನೂ ದೇವತೆಗಳು ಕಂಡರು. ಅವರ ಮನೋರಥ ಪೂರ್ಣ ಈಡೇರಿತು. ಸ್ತುತಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಪ್ರಭು, ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ದುಂಬಿಯಂತೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರೇಮಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸದಾ ಆಸಕ್ತವಾಗಿರಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ದಾಸ್ಯವನ್ನೂ ನೀಡು. ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳು ಉಂಟುಮಾಡುವ ತಾಪಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಆ ಭಕ್ತಿದಾಸ್ಯಗಳೇ ಔಷಧವೆನಿಸಲಿ.

ಶಂಕರ:- ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೀನಿನಂತೆ ಸಂಸಾರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ. ಬಲು ಕೆಟ್ಟದಾದ ಜನನಮರಣಚಕ್ರದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪಾರುಮಾಡು. ಅದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ನೀಡು.

ಧರ್ಮ:- ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ ಸಂಗ ನೀಡು. ವಿಷಯಾಸೆಯ ಬಂಧನವನ್ನು ಹರಿಯಲು ಅದುವೇ ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿಯಾಗುವುದು. ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲದ ಬಳಿ ನನ್ನನ್ನು ಇರಿಸಬಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಜನ್ಮಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ನೀಡು.

ಹೀಗೆ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ದೇವತೆಗಳು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಾಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನಗುಮೊಗದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹಿತನುಡಿ ನುಡಿದ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ದೇವತೆಗಳೇ, ನೀವು ನನ್ನವರು. ಸದಾ ಕುಶಲಿಗಳು. ಅದರಿಂದ ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆ ಯುಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಚಿಂತೆ? ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿರಿ. ನಾನಿರುವಾಗ ಏತರ ಚಿಂತೆ? ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೆಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಕಾಲಾನುಸಾರ ಶುಭ ಅಶುಭಗಳು ಆಗುತ್ತಲೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಪವಿರಲಿ, ಮಹತ್ತೇ ಇರಲಿ, ಎಲ್ಲವೂ ಕಾಲಾಧೀನ. ಆಯಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಮರಗಳು ಹೂ ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಸುಖ ದುಃಖ ಆಪತ್ತು ಸಂಪತ್ತು ಶೋಕ ಚಿಂತೆ ಶುಭ ಅಶುಭಗಳು ಕೇವಲ ಪ್ರಿಯವಾಗಲಿ, ಕೇವಲ ಅಪ್ರಿಯವಾಗಲಿ ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಬಂದೊದಗುತ್ತದೆ? ಪ್ರಿಯ ಅಪ್ರಿಯಗಳೆರಡೂ ಕಾಲಾನುಗುಣವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ರಾಜರು ಮನುಗಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಆಗಿಹೋದುದನ್ನು ನೀವೇ ಕಂಡಿರುವಿರಿ. ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಅವರು ಕಾಲವಶರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನೀವು

ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಏಳು ಮನ್ವಂತರಗಳೇ ಕಳೆದುಹೋಗಿವೆ. ಏಳು ಇಂದ್ರರು ಆಗಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಎಂಟನೆಯ ದೇವೇಂದ್ರ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಈ ಕಾಲಚಕ್ರ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಹೀಗೆ ಸುತ್ತುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರರು ಮನುಗಳು ರಾಜರು ಎಲ್ಲರೂ ಕಾಲವಶರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೀರ್ತಿ ಪುಣ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ಈಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಈಗಿನ ರಾಜರು ದುಷ್ಟರು, ವಿಷ್ಣುನಿಂದಕರು, ಮಹಾ ಬಲಪರಾಕ್ರಮಿಗಳು, ಅವರೂ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಳಿದು ಹೋಗುವವರು. ಗಾಳಿ ನಿರಂತರ ಬೀಸುತ್ತದೆ. ಬೆಂಕಿ ಸುಡುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯ ಬೆಳಗುತ್ತಾನೆ. ದೇಹಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಧಿಗಳು ಹರಡುತ್ತವೆ. ಮೃತ್ಯು ಜಂತುಗಳ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮೋಡಗಳು ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತವೆ. ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠ ತಪೋನಿಷ್ಠರಾದ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ತಪಸ್ವಿಗಳು, ಯೋಗ ನಿಷ್ಠರಾದ ಯೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ಪರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಭಕ್ತರು ನಿಃಶಂಕೆಯಿಂದ ಕರ್ಮಬಂಧನವನ್ನು ತೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಲ ನಾನು, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾನು, ಸಂಹಾರಕನಿಗೆ ಸಂಹಾರಕ ನಾನು, ಪಾಲಕನಿಗೆ ಪಾಲಕ ನಾನು, ನನ್ನಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಸಂಹಾರಮಾಡುವ ಹರ ಸಂಹಾರಕನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವ ನೀನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೆನಿಸಿರುವೆ. ನನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಪಾಲನ ಮಾಡುವ ಧರ್ಮ ಪಾಲಕನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ತೃಣಪರ್ಯಂತ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಳುವವನು, ಎಲ್ಲರ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಫಲ ನೀಡುವವನು ಕರ್ಮಬಂಧನ ತೊಡೆಯುವವನು ನಾನು. ನಾನು ಯಾರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವೆನೋ ಅವನನ್ನು ಯಾರೂ ರಕ್ಷಿಸಲಾರ. ಯಾರನ್ನು ಕಾಯುವೆನೋ ಅವನನ್ನು ಯಾರೂ ಕೊಲ್ಲಲಾರ. ನಿತ್ಯಶರೀರಿಗಳಾದ ಭಕ್ತರನ್ನು ನಾನೂ ಕೊಲ್ಲಲಾರೆ. ಭಕ್ತರು ನನ್ನ ಪಾದಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತ ನನ್ನ ಬಳಿಯೆ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ನಾನು ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಅವರ ಬಳಿಯೆ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ, ನನ್ನ ಭಕ್ತರು ಮಾತ್ರ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ತಿಳಿದವರು ನನ್ನ ದಾಸ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ ಹೊರತು ಬೇರೇನೂ ವರವನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ನನ್ನ ದಾಸ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಧನ್ಯರು. ಬೇರೆ ಎಲ್ಲರೂ ವಂಚಿತರು. ಜನನ ಮರಣ ಮುಪ್ಪು ವ್ಯಾಧಿ ಭಯಗಳು ಯಮಯಾತನೆಗಳು ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮಿಗಳಿಗೇ ಹೊರತು ಭಕ್ತರಿಗಲ್ಲ. ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಪಾಪಪುಣ್ಯ ಲೇಪವಿದೆ. ಭಕ್ತರಿಗಿಲ್ಲ.

ಅಹಂ ಪ್ರಾಣಶ್ಚ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಭಕ್ತಾಃ ಪ್ರಾಣ ಮಮಾಪಿ ಚ ।
ಧ್ಯಾಯಂತೇ ತೇ ಚ ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ತಾನ್ ಸ್ಮರಾಮಿ ದಿವಾನಿಶಂ ॥

ನಾನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರಾಣ, ಭಕ್ತರು ನನಗೆ ಪ್ರಾಣ. ಅವರು ಸದಾ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಸದಾ ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ, ಹದಿನಾರು ಅರಗಳುಳ್ಳದ್ದು ಬಲು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದುದು. ಅದರ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶದಷ್ಟೂ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅಂಥ ಚಕ್ರವನ್ನು

ನಾನು ಭಕ್ತರ ಬಳಿ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ನಾನೂ ಅವರ ಬಳಿ ಇರುತ್ತೇನೆ.

ನ ಮೇ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಂ ಚ ವೈಕುಂಠೇ ಗೋಲೋಕೇ ರಾಧಿಕಾಂತಿಕೇ।
ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಭಕ್ತಾಸ್ತೇ ತತ್ರ ತಿಷ್ಠಾಮ್ಯಹರ್ನಿಶಂ ॥

ನಾನು ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಾಗಲಿ ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಾಧೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಕ್ತರೋ ಅಲ್ಲಿ ನಾನು.

ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಿಯೆಯಾದ ರಾಧೆ ನನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೂ ಅವಳಿಗಿಂತ ನನಗೆ ನೀವು ದೇವತೆಗಳು ಪ್ರಿಯರು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಭಕ್ತರೇ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯರು. ಭಕ್ತರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿವೇದಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಉಣ್ಣುತ್ತೇನೆ. ಅಭಕ್ತರು ನೀಡಿದ್ದನ್ನು ಉಣಲಾರೆ. ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಬಂಧುಗಳನ್ನೂ ತೊರೆದು ನನ್ನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವ ಭಕ್ತರಿಗಾಗಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ತೊರೆಯಬಲ್ಲೆ. ನನ್ನ ಭಕ್ತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನೂ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪೀಡಿಸುವವರು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಗಳಂತೆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗುವರು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹಂತಕನಾಗಿರುವಾಗ ಯಾರೂ ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾರರು. ಆದರಿಂದ ಭಕ್ತರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ದುಷ್ಟರ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀವೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಂಶರೂಪದಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿರಿ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಹೀಗೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಿ ಗೋಪಗೋಪಿಯರನ್ನೂ ಕರೆದು ಹೇಳಿದ, ''ನೀವು ನಂದಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಿ. ರಾಧೆ, ನೀನೂ ವೃಷಭಾನುವಿನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ಅವನ ಪತ್ನಿ ಕಲಾವತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅಂಶದಿಂದ ಜನಿಸಿದವಳು, ದುರ್ವಾಸಮುನಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ಪಿತೃಗಳ ಮಾನಸಕನ್ಯೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಧನ್ಯೆಯಾಗಿ ಮಾನ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ನೀನು ಅವಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸು, ನಾನು ಬಾಲರೂಪದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆನು. ನೀನು ನನಗೆ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲು. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ.''

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಧೆ ಪ್ರೇಮವಿಹ್ವಲತೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಚಕೋರಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮುಖಚಂದ್ರನ ಬೆಳದಿಂಗಳನ್ನು ಪಾನ ಮಾಡಿತು. ಗೋಪ ಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಕರ ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದರು.

ಇತ್ತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಮಣಿಮಯವಾದ ಬಂಗಾರದ ರಥ ಬಂದಿಳಿದುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕಂಡರು. ರತ್ನಾಲಂಕಾರ, ಬಿಳಿ ಚಾಮರ, ದರ್ಪಣ, ತೆಳುವಾದ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ, ರತ್ನಕಲಶ ಪಾರಿಜಾತಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದ ಬಂಗಾರದ ಆ ರಥದಲ್ಲಿ ನೂರು ಸೂರ್ಯರ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಬೆಳಗುವ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ ತೇಜೋಮಯ ಶರೀರ, ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಧಾರಿ, ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟು ಕಿರೀಟ

ಕುಂಡಲ ವನಮಾಲಾ ಭೂಷಿತನಾಗಿ ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಭಕ್ತರ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸುವ ಚತುರ್ಭುಜನಾದ ನಾರಾಯಣ, ಅವನ ಎಡದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲವರ್ಣದ ಮೈ, ಶರತ್ಕಾಲದ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಚಂದ್ರನಂಥ ಮುಖ, ತಾವರೆಗಣ್ಣುಗಳು, ತೊಂಡೆ ಹಣ್ಣಿನಂತ ತುಟಿ, ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಲು ವೀಣೆ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟಿರುವ ವಿದ್ಯಾಧಿದೇವಿ ಜ್ಞಾನರೂಪಳಾದ ಸರಸ್ವತಿ. ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದವಳು ನೂರು ಚಂದ್ರಮರ ಕಾಂತಿ ಬೀರುವವಳು ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನ ಖಚಿತ ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತ್ರ ಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತಳು ಪಾರಿಜಾತದ ಮಾಲೆ ತೊಟ್ಟು ಜಾಜಿಯ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಡಿದು ಕಸ್ತೂರಿ ಸಿಂಧೂರಗಳ ಬಿಂದು ತಿಲಕಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ತಾವರೆಗಣ್ಣಿನವಳು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲೀಲಾಕಮಲ ಹಿಡಿದು ಓರೆಗಣ್ಣಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಈಕ್ಷಿಸುವ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಈಕ್ಷಿಸುವವಳು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸರಸ್ವತಿಯರೊಂದಿಗೆ ಸಪರಿವಾರನಾದ ನಾರಾಯಣ ರಥದಿಂದಿಳಿದು ಗೋಪಗೋಪಿಯರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಭಾಮಂಟಪವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಗೋಪಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಕೈಮುಗಿದು ಸಾಮವೇದೋಕ್ತ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನಾರಾಯಣನು ಕೃಷ್ಣನ ಶರೀರವನ್ನು ಸೇರಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಲೀನನಾದ. ಈಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅತ್ತ ಬಂಗಾರದ ರಥದಿಂದಿಳಿದು ಬಂದ ಪಾಲಕನಾದ ವಿಷ್ಣುವೂ ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿ ವನಮಾಲಾಭೂಷಿತ ಚತುರ್ಬಾಹು ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಭೂಷಿತವಾದ ತನ್ನ ಮನೋಹರ ರೂಪವನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಸ್ಫಟಿಕದಂತೆ ಹೊಳೆವ ಮೈ ಬಣ್ಣದ ಸಂಕರ್ಷಣ ನೂರು ಸೂರ್ಯರ ಕಾಂತಿ ಬೀರುತ್ತ ಬಂದು ಸಾವಿರ ತಲೆಗಳಿಂದ ಮಣಿದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ. ನಾರದ, ನಾನೂ ಈಸಂಕರ್ಷಣನೂ ಧರ್ಮನ ಪುತ್ರರು. ಈತ ನರ, ನಾನು ನಾರಾಯಣ. ನಾನು ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಲೀನನಾದೆ. ನರ ಅರ್ಜುನನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ.

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಬಂಗಾರದ ರಥ ಬಂದಿತು. ಬಿಳಿ ಚಾಮರ ದರ್ಪಣ ರತ್ನಕಲಶ ಪಾರಿಜಾತಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ರಥ. ಸಾವಿರ ಚಕ್ರಗಳಿಂದ ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಚಲಿಸುವ ಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಭೆಯನ್ನೂ ಧಿಕ್ಕರಿಸುವಂಥ ರಥ. ದೇವದಾನವರ ಎಲ್ಲ ರಥಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದು ಶಿವನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ರಥ. ಐವತ್ತುಯೋಜನ ಎತ್ತರ ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರ ಉಳ್ಳದ್ದು. ರತಿಯಂಥ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ತುಂಬಿದ ರತಿ ಮಂದಿರಗಳು ಆ ರಥದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಹೊಳೆವ ತೇಜೋರೂಪಳಾದ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ ಪಾರ್ವತಿ. ಸಾವಿರಭುಜ ಉಳ್ಳವಳು. ನಾನಾ ಆಯುಧ ಧರಿಸಿದವಳು. ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಭಕ್ತರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತ ಗಣೇಶ ಕಾರ್ತಿಕೇಯರೆಂಬ ತನ್ನೆರಡು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ರಥದಿಂದ ಇಳಿದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಮಿಸಿದಳು. ನಂತರ ಅನಂತ ಧರ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮರಿಗೂ ನಮಿಸಿದಳು. ಗೋಪಗೋಪಿಯರು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಿತರಾದರು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಭೀಷ್ಮಕನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ವೈದರ್ಭಿಯ ಉದರದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಲು ಆದೇಶಿಸಿದ. ಕುಂಡಿನಪುರಕ್ಕೆ ತಾನು ಬಂದು ಅವಳನ್ನು ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡುವೆನೆಂದ. ಪಾರ್ವತಿಗೂ 'ನೀನು ನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ನಂದಕುಮಾರಿಯಾಗಿ ಯಶೋದೆಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವನಗಳಲ್ಲಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕಡೆ ಜನರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನಾರಾಧನೆ ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಅವತರಿಸಿದೊಡನೆ ವಸುದೇವ ನನ್ನನ್ನು ತಂದು ಪ್ರಸೂತಿ ಗೃಹದಲ್ಲಿರಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ಕಂಸನ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರಳಾದೊಡನೆ ನೀನು ಶಿವನ ಬಳಿಗೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುವಿ' ಎಂದ. ಕಾರ್ತಿಕೇಯನಿಗೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆದೇಶಿಸಿದ, 'ಮಗು, ನೀನೂ ಜಾಂಬವತಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸು ಹೋಗು' ಎಂದು. 'ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಅಂಶದಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿರಿ. ನಾನು ಭೂಭಾರಹರಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಇದು ನಿಶ್ಚಯ' ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ.

ಬ್ರಹ್ಮ ಕೈಮುಗಿದು ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿದ, 'ಪ್ರಭು, ಯಾರು ದೇವ ದೇವಿಯರು ಯಾವ ರೂಪಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಆಜ್ಞಾಪಿಸು.'

ಜಗತ್ಪತಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನುಡಿದ, 'ಮನ್ಮಥ ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಮಗ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಾಗಿ ಅವತರಿಸಲಿ. ರತಿ ಮಾಯಾವತಿಯಾಗಿ ಶಂಬರಾಸುರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಯಾರೂಪದಿಂದಿರಲಿ. ನೀನು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಪುತ್ರ ಅನಿರುದ್ಧನಾಗಿ ಜನಿಸು. ಭಾರತಿ ಶೋಣಿತಪುರದಲ್ಲಿ ಬಾಣಾಸುರನ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಲಿ. ಅನಂತ ದೇವಕೀಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನಾಗಿ ಅವತರಿಸಲಿ. ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆ ಅವಳ ಗರ್ಭವನ್ನು ಸೆಳೆದು ರೋಹಿಣಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿಡುವುದರಿಂದ ಅವನು ಸಂಕರ್ಷಣನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸೂರ್ಯತನಯೆ ಯಮುನೆ ಗಂಗೆಯ ಅಂಶಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಕಾಲಿಂದೀ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನನ್ನ ಪಟ್ಟದರಾಣಿ ಎನಿಸಲಿ. ತುಲಸಿ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಲಕ್ಷಣೆಯಾಗಿ ಜನಿಸಲಿ. ವೇದಮಾತೆ ಸಾವಿತ್ರಿ ನಗ್ನಜಿದ್ರಾಜನ ಮಗಳಾಗಿ ಸತ್ಯಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನನ್ನ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಯಾಗಲಿ. ಭೂದೇವಿ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯಾಗಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಶೈಬ್ಯೆಯಾಗಿ, ರೋಹಿಣಿ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಮಿತ್ರವಿಂದೆಯಾಗಿ, ಸೂರ್ಯಪತ್ನಿ ಸಂಜ್ಞೆ ರತ್ನಮಾಲೆಯಾಗಿ, ಸ್ವಾಹೆ ಸುಶೀಲೆಯಾಗಿ, ಪಾರ್ವತಿ ಜಾಂಬವತಿಯಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಯರಾಗಲಿ. ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಶಿವನ ಆಜ್ಞೆ ಒಂದಿದೆ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪವಾಸಿಯಾದ ವಿಷ್ಣು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ 'ನೀನು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಆಲಿಂಗನ ನೀಡು. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅನುಮತಿ ಇದೆ. ಆದರಿಂದ ದೋಷವಿಲ್ಲ' ಎಂದಿದ್ದ.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಕೃಷ್ಣ, ದೇವಿಗೆ ಶಿವ ಹಾಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಲು ಏನು ಕಾರಣ?

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ಹಿಂದೆ ಗಣೇಶನನ್ನು ಕಾಣಲು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಬಂದರು. ಆಗ ವಿಷ್ಣುವೂ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದಿಂದ ಬಂದು ಗಣೇಶನನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಸುಖಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಆಗ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಮೂಲೋಕವನ್ನೆ ಮರುಳುಮಾಡುವ ಅವನ ಸುಂದರರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸಿದರು. ನವಯೌವನಭರಿತ ಶ್ಯಾಮವರ್ಣದ ಸುಂದರ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪೀತಾಂಬರದುಡುಗೆ. ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮಗಳ ಲೇಪ.

ಕಿರೀಟ ಕುಂಡಲ ರತ್ನಹಾರಗಳ ಅಲಂಕಾರ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ. ಪಾರ್ಷದರಿಂದ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ವಂದಿಸಿದರು. ಶಿವನೂ ಪೂಜಿಸಿ ಸ್ತೋತ್ರಗೈದ. ಆಗ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಮುಖಕಮಲ ಕಂಡು ಪಾರ್ವತಿ ನಾಚಿದಳು. ಮುಖವನ್ನು ಸೆರಗಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು. ಅತಿಸುಂದರವಾದ ಆ ಮುಖವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ, ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ, ದೇವಿ. ಪರಮಾದ್ಭುತವಾದ ವಿಷ್ಣುಶರೀರವನ್ನು ಓರೆಗಣ್ಣಿಂದ ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ಕಂಡು ಸುಖಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮೈ ರೋಮಾಂಚಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ವಿಷ್ಣು ಅವಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ತ್ರಿಶೂಲ ಹಿಡಿದ, ಧವಳವರ್ಣದ, ಪಂಚಮುಖಿಯಾದ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಾಗಿ ಕೋಟಿಮನ್ಮಥರ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ ಎರಡು ಕಣ್ಣು ಚತುರ್ಭುಜ ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿ ವನಮಾಲಾ ಭೂಷಿತನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಒಬ್ಬನೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಎರಡು ರೂಪಗಳು ತಾನೆ, ವಿಷ್ಣು ಶಿವರು? ಇದನ್ನು ಕಂಡು ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತಳಾಗಿ ದೇವಿ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗ ಹೊಂದಿದಳು.

ಸರ್ವಾಂತರಾತ್ಮನಾದ ಶಿವ ಅವಳ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಅರಿತು ಅವಳನ್ನು ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಹೇಳಿದ, 'ದೇವಿ, ನೀನು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಆಲಿಂಗನ ನೀಡು. ಇದರಲ್ಲಿ ದೋಷವೇನಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮೂವರೂ ಒಬ್ಬ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು. ನೀನು ಪ್ರಕೃತಿ, ಬ್ರಹ್ಮನೆದೆಯಲ್ಲಿ ವಾಣಿ, ವಿಷ್ಣುವಿನೆದೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ನನ್ನದೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು. ಹೀಗೆ ಮೂರು ರೂಪದವಳು ನೀನು ತಾನೆ?' ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾರ್ವತಿ ನುಡಿದಳು. 'ನಾಥ, ಜಗದೊಡೆಯನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಲಿಸಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾ ನಿನ್ನ ದಾಸಿ. ಇಂಥ ಮಾತನ್ನು ಆಡಬೇಡ. ಆದರೂ ನಿನ್ನಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದಾಗ ಹರಿಯನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.'

ಹೀಗೆ ಶಿವನ ಆಜ್ಞೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿ ಜಾಂಬವತಿಯಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ನನಗೆ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಯಾಗಲಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅಂಶದಿಂದ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ರಾಜಕುಮಾರಿಯರು ನನಗೆ ರಾಣಿಯರಾಗಲಿ. ಧರ್ಮ ಪಾಂಡುಪುತ್ರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಾಗಲಿ. ವಾಯು ಭೀಮಸೇನ, ಇಂದ್ರ ಅರ್ಜುನ, ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು ನಕುಲ ಸಹದೇವರು, ಸೂರ್ಯ ಕರ್ಣ, ಯಮ ವಿದುರ, ಕಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ, ವರುಣ ಶಂತನು. ಶಂಕರ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ಅಗ್ನಿ ದ್ರೋಣ, ಚಂದ್ರ ಅಭಿಮನ್ಯು. ವಸು ಭೀಷ್ಮ, ಕಶ್ಯಪ ವಸುದೇವ, ಅದಿತಿ ದೇವಕಿ, ದ್ರೋಣನೆಂಬ ವಸು ನಂದಗೋಪ, ಅವನ ಪತ್ನಿ ಧರೆ ಯಶೋದೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯಜ್ಞಕುಂಡೋದ್ಭವೆ ದ್ರೌಪದಿ. ಅಗ್ನಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ, ಶತರೂಪೆ ಸುಭದ್ರೆ. ಹೀಗೆ ದೇವ ದೇವಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಅಂಶದಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ನನ್ನ ಭೂಭಾರಹರಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕರಾಗಲಿ' ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ.

ರಾಧೆ ಹೇಳಿದಳು:- ನಾಥ, ನಾನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಒಂದು ಚಿಂತೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಹಿಂಡುತ್ತಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಎವೆಯಿಕ್ಕಲೂ ನನ್ನಿಂದಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ, ಪ್ರಾಣನಾಥ, ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಭೂಮಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಿ? ನಿಜ ಹೇಳು, ಅಲ್ಲಿ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ಸಮಾಗಮ ನನಗೆ

ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು? ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷವೂ ನನಗೆ ಯುಗವಾಗುವುದು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೀನಿಲ್ಲದೆ ನನಗಿನ್ನಾರು ರಕ್ಷಕರು? ನಾನು ಯಾರನ್ನು ಕಾಣಲಿ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ? ನಿನ್ನ ಹೊರತು ಯಾವ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಸೋದರ ಸೋದರಿ ಬಂಧು ಪುತ್ರಾದಿಗಳನ್ನೂ ಕ್ಷಣವೂ ಚಿಂತಿಸಲಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಆವರಿಸಿ, ವಿಪುಲವಾದ ಧನಸಂಪತ್ತು ನೀಡಿ, ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನು ಮರೆಸುವಿಯ? ಬೇಡ, ಹಾಗೆ ಸರ್ವಥಾ ಮಾಡಬೇಡ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸದಾ ದುಂಬಿಯಂತೆ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಸುಖಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು. ನಾನು ಯಾವುದೇ ಜನ್ಮ ಪಡೆಯಲಿ, ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಣೆ, ನಿನ್ನ ದಾಸ್ಯ ನನಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಲಭಿಸುತ್ತಿರಲಿ. ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಈ ಪ್ರೇಮಸಂಬಂಧ ಶಾಶ್ವತವೆಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಾನೆಂದೂ ಮರೆಯದಂತೆ ಮಾಡು. ಹಾಗೆ ನನಗೆ ವರ ನೀಡು. ಶರೀರ ಪ್ರಾಣಗಳಂತೆ, ಶರೀರ ಛಾಯೆಗಳಂತೆ ನಾವು ಇಬ್ಬರೂ ಜೊತೆಗೇ ಅವತರಿಸಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ವಿಯೋಗವೆಂಬುದು ಬರಕೂಡದು. ನನ್ನ ಪ್ರಾಣದಿಂದ ನಿನ್ನ ಶರೀರವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಶರೀರದಿಂದ ನಿನ್ನ ಕೊಳಲು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಚರಣಗಳು, ನಿನ್ನ ಶರೀರದ ಅರ್ಧಭಾಗದಿಂದ ನನ್ನ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಎಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಭೇದವೆಲ್ಲಿಯದು? ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನನ್ನ ಆತ್ಮ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ವಿರಹದ ಮಾತು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣಗಳು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸುಡುತ್ತವೆ.'' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟಳು. ಕೃಷ್ಣ ಅವಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ಕಣ್ಣೊರಸಿ ತತ್ತ್ವೋಪದೇಶ ಮಾಡಿ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳೂ ಒಂದು ಆಧಾರ ಇನ್ನೊಂದು ಆಧೇಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಫಲ ಆಧೇಯ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಪುಷ್ಪ. ಪುಷ್ಪಕ್ಕೆ ಚಿಗುರು, ಚಿಗುರಿಗೆ ಕೊಂಬೆ, ಕೊಂಬೆಗೆ ವೃಕ್ಷ, ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಂಕುರ, ಅಂಕುರಕ್ಕೆ ಬೀಜ, ಬೀಜಕ್ಕೆ ನೆಲ, ನೆಲಕ್ಕೆ ಶೇಷನಾಗ, ಶೇಷನಿಗೆ ಕೂರ್ಮ, ಕೂರ್ಮನಿಗೆ ವಾಯು, ವಾಯುವಿಗೆ ನಾನು, ನನಗೆ ಆಧಾರಸ್ವರೂಪಳಾಗಿ ನೀನಿರುವಿ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನಾನಿರುವೆ. ನೀನು ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಳು, ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ. ನೀನು ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕ ಶರೀರ ರೂಪಳು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಆತ್ಮ. ಪುರುಷನಿಂದ ವೀರ್ಯ, ವೀರ್ಯದಿಂದ ಸಂತತಿ. ವೀರ್ಯ ಸಂತತಿಗಳಿಗೆ ಆಧಾರ ಸ್ತ್ರೀ. ಅವಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಂಶ. ದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮನಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆತ್ಮನಿಲ್ಲದೆ ದೇಹವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದ ಮೂಲಕಾರಣಭೂತರಾದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಭೇದವೆಲ್ಲಿಯದು, ಹೇಳು. ಹಾಲಲ್ಲಿ ಬಿಳುಪು, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಖ, ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಂಪು, ನೀರಲ್ಲಿ ತಂಪು, ಹಾಗೇ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನಾನಿರುವೆ. ಹಾಲು ಬಿಳುಪುಗಳಿಗೆ, ಬೆಂಕಿ ಶಾಖಗಳಿಗೆ, ಮಣ್ಣು ಕಂಪುಗಳಿಗೆ, ನೀರು ತಂಪುಗಳಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲದಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ನಾನಿಲ್ಲದೆ ನೀನು ಬದುಕಿರಲಾರೆ, ನೀನಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಕಾಣಿಸಲಾರೆ. ನೀನಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಲಾರೆ. ಮಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ಕುಂಬಾರ ಗಡಿಗೆ ಮಾಡುವನೆ? ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲದೆ ಒಡವೆಯಾಗುವುದೆ? ಆತ್ಮನಾದ ನಾನು ಹೇಗೆ ನಿತ್ಯನೋ ಹಾಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ನೀನೂ ನಿತ್ಯಳು. ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯುತಳು, ಸರ್ವಾಧಾರಳು

ಸನಾತನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಸಮಾನಳು. ಸರ್ವಮಂಗಳೆ ವಾಣಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮ ಈಶ ಅನಂತ ಧರ್ಮರೂ ಪ್ರಾಣಸಮಾನರು. ನೀನು ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. ಈದೇವತೆಗಳಾಗಲಿ ದೇವಿಯರಾಗಲಿ ನನಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವವರು. ನೀನು ನನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಇರುತ್ತಿ. ನೀನು ಇವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಿತೆ? ರಾಧೆ, ಸಾಕು ಈ ಕಣ್ಣೀರು, ಸಾಕು ಈ ಭ್ರಮೆ. ಭಯವನ್ನು ತೊರೆ, ನಿರ್ಭಯಳಾಗಿ ವೃಷಭಾನುವಿನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ಕಲಾವತಿಯ ಗರ್ಭವನ್ನು ನವಮಾಸ ಪರ್ಯಂತ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಉಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಹತ್ತನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶುರೂಪದಿಂದ ನೀನು ಆವಿರ್ಭವಿಸು. ಮಾತೆಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ಗಾಳಿ ಹೊರಡುವಾಗ ನೀನು ನಗ್ನ ಶಿಶುರೂಪದಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಅಳತೊಡಗುವೆ. ಹೀಗೆ ಅಯೋನಿಜೆಯಾಗಿ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ನೀನು ಅವತರಿಸುವಿ. ನಾನೂ ಅಯೋನಿಜನಾಗಿ ಆವಿರ್ಭವಿಸುವೆನು. ಭೂಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡುವೆನು. ಆಗಲೆ ವಸುದೇವ ನನ್ನನ್ನು ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವನು. ಕಂಸನ ಭಯ ನನಗೊಂದು ನೆಪ ಮಾತ್ರ. ನಿನಗಾಗಿ ನಾನು ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಬರುವೆನು. ಯಶೋದೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಂದನಂದನನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಸದಾ ಕಾಣುವಿ. ನನ್ನ ವರಬಲದಿಂದ ನಿನಗೆ ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವರೂಪದ ಸ್ಮರಣೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸದಾ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿಹರಿಸುವೆನು. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ನೂರು ಕೋಟಿ ಗೋಪಿಯರೊಂದಿಗೆ ಸುಶೀಲೆ ಮುಂತಾದ ಮೂವತ್ತಮೂರು ಸಖಿಯರೊಂದಿಗೆ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರು. ನಾನು ಗೋಕುಲದಿಂದ ಮಧುರೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಗೋಪಗೋಪಿಯರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಾನು ಮಧುರೆಗೆ ವಸುದೇವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವೆನು. ಆದರಿಂದ ನನ್ನೊಡನೆ ಕ್ರೀಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಗೋಪಗೋಪಿಯರು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿರಿ.''

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಮಿಸಿದರು. ರಾಧೆ ಇನ್ನೂ ಭಯಾರ್ತಳಾಗಿ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ದೈನ್ಯದಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪುನಃ ಸಂತೈಸಿ ನುಡಿದ. ''ದೇವಿ, ಧೈರ್ಯತಾಳು. ಭಯವನ್ನು ಬಿಡು. ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ನಾನು. ನಾನಿರುವಾಗ ನಿನಗೇತರ ಭಯ? ಆದರೆ ಒಂದು ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ, ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀದಾಮನ ಶಾಪಪ್ರಯುಕ್ತ ಒಂದು ನೂರು ವರ್ಷಕಾಲ ಪೂರ್ತಿ ನಿನಗೆ ನನ್ನಿಂದ ವಿಯೋಗವಾಗಲಿದೆ. ಅದು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ನಾನು ಮಧುರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಭೂಭಾರ ಹರಣ ಮಾಡುವೆನು. ವಸುದೇವ ದೇವಕಿಯರನ್ನು ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸುವೆನು. ಹೂವಾಡಿಗ ನೇಕಾರ ಕುಬ್ಜೆಯರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ನೀಡುವೆನು. ಕಾಲಯವನನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಮುಚುಕುಂದನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡುವೆನು. ದ್ವಾರಕಾನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವೆನು. ಪಾಂಡವರ ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗ ನಡೆಸಿಕೊಡುವೆನು. ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ರಾಜಕುಮಾರಿಯರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವೆನು. ಶತ್ರುದಮನವನ್ನೂ ಮಿತ್ರಸಂರಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಮಾಡುವೆನು. ವಾರಾಣಸಿಯನ್ನು ಸುಡುವೆನು. ಶಿವನನ್ನು ಸ್ತಂಭನಗೊಳಿಸುವೆನು. ಬಾಣನ ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವೆನು. ಪಾರಿಜಾತಹರಣಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವೆನು. ಪ್ರಭಾಸ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿ

ಮುನಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುವೆನು. ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸುವೆನು. ವಸುದೇವನಿಂದ ಯಾಗ ಮಾಡಿಸುವೆನು. ಬಳಿಕ ಒಂದು ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವೆನು. ಗೋಪಿಯರನ್ನು ಕಾಣುವೆನು. ನಿನ್ನನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮೋಪದೇಶದಿಂದ ಸಂತೈಸಿ ಮುಂದೆ ಎಂದೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಅಗಲದೇ ಇರುವೆನು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಎನ್ನದೆ ಸದಾ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಇರುವೆನು.

ನಿನ್ನೊಂದಿಗೇ ತಿರುಗಿ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನು. ಪ್ರಿಯೆ, ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ವಿಯೋಗಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಸಮಾಗಮವಿದ್ದೇ ಇರುವುದು. ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಪುನಃ ನಿನ್ನೊಡನೆ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯಾಡುವೆನು. ನಂದಗೋಪ ಯಶೋದೆಯರ ಮತ್ತು ಗೋಪಗೋಪಿಯರ ವಿರಹಶೋಕವನ್ನೂ ತೊಡೆಯುವೆನು. ಹೀಗೆ ಭೂಭಾರಹರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಗೋಪಗೋಪಿಯರೊಂದಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಬರುವೆನು. ನನ್ನ ಅಂಶನಾದ ನಾರಾಯಣನೂ ಸರಸ್ವತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯರೊಂದಿಗೆ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ತೆರಳುವನು. ದೇವ ದೇವಿಯರ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮೂಲ ರೂಪಗಳನ್ನು ಸೇರುವುವು. ಮುಂದೆ ನಡೆಯಲಿರುವ ಈ ಶುಭ ಅಶುಭಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಬೇಡ'' ಎನ್ನುತ್ತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿದ. ''ದೇವ ದೇವಿಯರೆಲ್ಲ ನನ್ನಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಡೆಯಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿರಿ. ಪಾರ್ವತಿ, ನೀನೂ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ಗಣೇಶ ಒಬ್ಬ ಹೊರತು ಇನ್ನೆಲ್ಲ ದೇವದೇವಿಯರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಶದಿಂದ ಅವತರಿಸುವರು,'' ಎಂದು ನುಡಿದ.

ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲ ದೇವದೇವಿಯರೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸರಸ್ವತೀಸಹಿತನಾದ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಅವನು ವಹಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ರಾಧೆಯೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ಹರಿಯ ಮುಖಚಂದ್ರನನ್ನು ಎವೆಯಿಕ್ಕದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿ ಚಕೋರ ಪಕ್ಷಿ ಬೆಳದಿಂಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯುವಂತೆ ಕಣ್ಣಿಂದಲೆ ಮುಖಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೀರಿ ಸವಿದಳು. ಏಳು ಬಾರಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗೋಪಗೋಪಿಯರೂ ರಾಧೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ಸನ್ನದ್ಧರಾದರು. ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಿಸಿ ರಾಧೆಯೊಂದಿಗೆ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಕೃಷ್ಣನೂ ಮಧುರೆಗೆ ತೆರಳಿದ. ಅಲ್ಲಿ ವಸುದೇವ ದೇವಕಿಯರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಸ ಒಡನೆ ಕೊಲ್ಲುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದ. ಆರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಂದ ಬಳಿಕ ಏಳನೆ ಗರ್ಭವನ್ನು ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆ ದೇವಕಿಯ ಉದರದಿಂದ ಸೆಳೆದು ರೋಹಿಣಿಯ ಉದರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದಳು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವತಾರ ಸಂಕಲ್ಪವರ್ಣನವೆಂಬ
ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಅಧ್ಯಾಯ - ೭

ನಾರದ:- ಮುನಿಯೆ, ಜನನ ಮರಣ ಮುಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಬಲ್ಲ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳು. ವಸುದೇವ ಯಾರ ಪುತ್ರ, ದೇವಕಿ ಯಾರ ಕುಮಾರಿ? ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾರು? ಅವರ ವಿವಾಹ ಹೇಗಾಯಿತು? ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಸ ಏಕೆ ಕೊಂದ? ಯಾವ ದಿನದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರವಾಯಿತು? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳು, ನಾನು ಕೇಳಬಯಸಿದ್ದೇನೆ.

ನಾರಾಯಣ:- ವಸುದೇವ ಹಿಂದೆ ಕಶ್ಯಪಮುನಿ. ದೇವಕಿ ಅದಿತಿ. ಪೂರ್ವಪುಣ್ಯದಿಂದ ಅವರು ಕೃಷ್ಣನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳೆನಿಸಿದರು. ಮಾರಿಷೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಮೀಢನಿಂದ ವಸುದೇವ ಜನಿಸಿದ. ಅವನು ಜನಿಸಿದಾಗ ದೇವತೆಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆನಕ ಮತ್ತು ದುಂದುಭಿ ಎಂಬ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದರು, ಈತ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಜನಕನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದು. ಅದರಿಂದ ಮಹಾತ್ಮರು ಅವನನ್ನು 'ಆನಕ ದುಂದುಭಿ' ಎಂದು ಕರೆದರು. ಯದುಕುಲದ ಆಹುಕನ ಪುತ್ರ ದೇವಕ. ಅವನ ಕುಮಾರಿ ದೇವಕಿ. ಯಾದವರ ಕುಲಪುರೋಹಿತ ಗರ್ಗಮುನಿ ವಸುದೇವನಿಗೆ ದೇವಕಿಯೊಡನೆ ವಿವಾಹ ನೆರವೇರಿಸಿದ. ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯೆಗೆ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗಳು ಸಾವಿರ ಬಂಗಾರದ ಪಾತ್ರೆಗಳು ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಭೂಷಿತರಾದ ನೂರಾರು ಸುಂದರ ದಾಸಿಯರು ನಾನಾ ಬಗೆಯ ರತ್ನಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದೇವಕ ನೀಡಿದ. ಕನ್ಯೆ ದೇವಕಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರತ್ನಾಭರಣ ಭೂಷಿತೆ, ಮೂಲೋಕವನ್ನು ಮರುಳುಮಾಡಬಲ್ಲ ರೂಪಸಿ, ನೂರಾರು ಚಂದ್ರಮರ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗುವ ನವಯುವತಿ. ರೂಪಗುಣಗಳ ನಿಧಿ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಮಂದಹಾಸ ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳನ್ನು ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ವಸುದೇವ ಹೊರಟಾಗ ತಂಗಿಯ ಮದುವೆಯಿಂದ ಹರ್ಷಿತನಾದ ಕಂಸನೂ ಜೊತೆಗೆ ಹೊರಟ. ಅವನು ದೇವಕಿಯ ರಥದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ಅಶರೀರವಾಣಿ ನುಡಿಯಿತು, 'ರಾಜನೆ, ನೀನೇಕೆ ಹರ್ಷಿಸುವೆ? ನಿಜ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು, ದೇವಕಿಯ ಎಂಟನೆಯ ಗರ್ಭ ನಿನಗೆ ಮೃತ್ಯುವಾಗಲಿದೆ!' ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಪಾಪಿ ಕಂಸ ಕೋಪದಿಂದ ಮತ್ತು ಭಯದಿಂದ ಖಡ್ಗ ಝಳಪಿಸಿ ದೇವಕಿಯ ವಧೆಗೆ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ. ವಸುದೇವ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವ, ನೀತಿ ನಿಪುಣ. ಅವನು ಕಂಸನಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ.

ವಸುದೇವ:- ರಾಜನೆ, ನಿನಗೆ ರಾಜನೀತಿ ತಿಳಿಯದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳು. ಅದು ನಿನಗೆ ಹಿತಕರ, ಯಶಸ್ಸಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಕಲಂಕವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವುದು. ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿದ್ದು ಕಾಲೋಚಿತವೂ ಆಗಿರುವುದು. ರಾಜನೆ, ಇವಳ ಎಂಟನೇ ಗರ್ಭದಿಂದಲೇ ಮೃತ್ಯು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಇವಳನ್ನೇಕೆ ವಧಿಸಬೇಕು? ಸ್ತ್ರೀಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿ ಅಪಕೀರ್ತಿಯನ್ನೇಕೆ ಗಳಿಸಬೇಕು? ಹಿಂಸಕವಾದ ಕ್ಷುದ್ರ ಜಂತುವಧಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂಸೆಮಾಡದ

ಜಂತುಗಳನ್ನು ವಧಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನೂರುಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ವಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮ್ಲೇಚ್ಛರ ವಧ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸಚ್ಛೂದ್ರವಧ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಗೋಹತ್ಯೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಪಕರ. ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಸಮಾನ ಸ್ತ್ರೀಹತ್ಯೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವಳು ನಿನ್ನ ತಂಗಿ, ಶರಣಾಗತಳು, ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾದವಳು ಎಂದ ಮೇಲೆ ಇವಳ ಹತ್ಯೆ ನೂರು ಸ್ತ್ರೀಹತ್ಯೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗುವುದು. ತಪಸ್ಸು ಜಪ ದಾನ ಪೂಜೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನ ಹೋಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿವೇಕಿಗಳು ಸ್ವರ್ಗ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಸುಖವನ್ನು ನೀರಮೇಲಿನ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ ಸ್ವಪ್ನದಂತೆ ಕ್ಷಣಿಕವೆಂದು ತಿಳಿಯುವವರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಸ್ತ್ರೀಹತ್ಯೆಯಂಥ ಪಾಪಾಚರಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರವೇತ್ತರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬಹು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಕೇಳು.

ದೇವಕಿಯ ಎಂಟನೆಯ ಮಗು ನಿನಗೆ ಮೃತ್ಯುವಾಗುವುದಾದರೆ ಹುಟ್ಟಿದೊಡನೆ ಅದನ್ನು ನಿನ್ನ ಕೈಗೇ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೇನಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಎಂಟನೇ ಮಗುವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟುವ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರ ನನಗೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಲ್ಲಬೇಡ. ಅವಳು ನಿನಗೆ ಮಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನಪಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವಳನ್ನು ನೀನೇ ಪೋಷಿಸಿರುವೆ.''

ವಸುದೇವನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಂಸ ದೇವಕಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟ. ವಸುದೇವ ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದ. ತಾನು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಂತೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಂಸನ ಕೈಗೊಪ್ಪಿಸಿದ. ಆತ ಆರು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಧಿಸಿದ. ಏಳನೇ ಗರ್ಭವನ್ನು ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆ ಸೆಳೆದು ರೋಹಿಣಿಯ ಉದರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದಳು. ಸೆರೆಮನೆಯ ಕಾವಲುಗಾರರು ದೇವಕಿಗೆ ಗರ್ಭಸ್ರಾವವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದರು. ಹಾಗೇ ಕಂಸನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗೆ ಏಳನೇ ಗರ್ಭ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ಭಗವಾನ್ ಸಂಕರ್ಷಣಮೂರ್ತಿ ಬಲರಾಮ. ಇನ್ನು ಎಂಟನೇ ಗರ್ಭ. ಅದು ವಾಯುವಿನಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ನವಮಾಸ ಪರ್ಯಂತ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಹತ್ತನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಆ ಗರ್ಭದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸಿದ. ಒಡನೆ ಸ್ವತಃ ರೂಪವತಿಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠಳೆನಿಸಿದ್ದ ದೇವಕಿ ಈಗ ಹಿಂದಿಗಿಂತಲೂ ನಾಲ್ಕು ಪಾಲು ಅಧಿಕ ಸುಂದರಿಯಾದಳು. ಅರಳಿದ ಮುಖಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಕಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾದ ಬೆಳಕಿನ ಪುಂಜದಂತಿದ್ದ ದೇವಕಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಕಂಸ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡ. ಈ ಗರ್ಭದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಶಿಶುವೇ ತನಗೆ ಮೃತ್ಯುವಾಗುವುದೆಂದು ಭಯದಿಂದ ವಸುದೇವದೇವಕಿಯರ ಕಾವಲಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ. ಅವರನ್ನು ಏಳು ದ್ವಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭದ್ರವಾದ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿದ.

ಹತ್ತನೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ದೇವಕಿಯ ಗರ್ಭ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವಾಯುವಿನಿಂದ ತುಂಬಿತು. ಅವಳ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಸನ್ನಿಹಿತನಾದ. ಅವಳು ಈಗ ವಿಶ್ವಂಭರನನ್ನು ಹೊತ್ತು ಮನೆಯೊಳಗೆ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮೈಯಲ್ಲಿ ಜಡತೆ ಕ್ಲೇಶಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ, ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ನಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷಣಕಾಲ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಹೆರಿಗೆ ನೋವಿಂದ ಕ್ಲೇಶ ಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಇನ್ನೇನು ಪ್ರಸವವಾಗಬೇಕು, ವಸುದೇವ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಹರಿಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದ. ರತ್ನದೀಪಗಳಿಂದ ಬೆಳಗುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ, ಕಬ್ಬಿಣ, ನೀರು, ಬೆಂಕಿಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿದ. ಮಂತ್ರಜ್ಞರಾದ ಜನರನ್ನೂ ಬಂಧುಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಕರೆಸಿಕೊಂಡ. ಭಯ ವಿಹ್ವಲತೆಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ಬಂಧುಗಳನ್ನೂ ಕರೆಸಿಕೊಂಡ.

ರಾತ್ರಿಯ ಎರಡು ಪ್ರಹರಗಳು ಕಳೆದುವು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳು ತುಂಬಿದುವು. ಮಿಂಚುಗಳು ಹೊಳೆಯ ತೊಡಗಿದುವು. ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ನಿದ್ದೆ ಆವರಿಸಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣಗಳಂತೆ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟರಾಗಿ ಮಲಗಿದರು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಬಂದು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ದೇವತೆಗಳು:- ''ಪ್ರಭು, ನೀನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಜನಕ, ನಿನಗೆ ಜನಕನಿಲ್ಲ. ನೀನು ಅನಂತ, ಅವಿನಾಶಿ, ಪಾಪರಹಿತ, ಸಗುಣ, ನಿರ್ಗುಣ, ಮಹಾನ್, ಜ್ಯೋತಿಃಸ್ವರೂಪ, ನಿರಾಕಾರನಾಗಿದ್ದೂ ಭಕ್ತರಿಗಾಗಿ ಸಾಕಾರನಾಗುವಿ. ಸ್ವತಂತ್ರ, ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಯಾರ ನಿಯಂತ್ರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ತರ್ಕಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದವ, ನೀನೆ ಸರ್ವಾಧಾರ, ನಿರ್ಭಯ, ನಿರಪಾಯ, ಉಪಾಧಿರಹಿತ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತ, ಪೂರ್ಣಕಾಮ, ಮೃತ್ಯುವಿಗೂ ಮೃತ್ಯುರೂಪ, ಸ್ವಾತ್ಮಾರಾಮ, ಅನಿಮಿಷ, ನಿತ್ಯ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮಯ, ಸರ್ವಕಾರಣ, ಸರ್ವರೂಪ, ಸರ್ವಗುಣಪೂರ್ಣ, ಸುಖದಾಯಕ, ದುಃಖದಾಯಕ, ದುರ್ಲಭ, ದುರ್ಜನನಾಶಕ, ಸೌಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ, ದುರ್ಭಾಗ್ಯರಹಿತ, ವಾಗ್ಮಿ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಲಿಯುವವನಲ್ಲ. ನಿನ್ನಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವವರಿಲ್ಲ. ವೇದಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಕಾರಣ, ವೇದಸ್ವರೂಪ, ನೀನೇ. ವೇದವು ನಿನ್ನ ಅಂಗ. ವೇದ ಬಲ್ಲವನೂ ನೀನೆ. ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕ ನೀನೆ.'' ಹೀಗೆ ದೇವತೆಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು, ಕಣ್ಣಿಂದ ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸಿದರು, ಹೂಮಳೆಗರೆದರು. ದೇವತೆಗಳು ಹೇಳಿದ ಈ ನಲವತ್ತೆರಡು ನಾಮಗಳನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಪಠಿಸುವವನು ದೃಢಭಕ್ತಿ, ಹರಿದಾಸ್ಯ, ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ನಡು ರಾತ್ರಿಯ ದಟ್ಟವಾದ ಕತ್ತಲು, ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಮಥುರೆ ಪೂರ್ಣ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ರಾತ್ರಿಯ ಏಳು ಮುಹೂರ್ತಗಳು ಕಳೆದು ಎಂಟನೇ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ವೇದಾತಿರಿಕ್ತ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ತಿಳಿಯಲಾಗದ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಶುಭಗ್ರಹದೃಷ್ಟಿಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದು ಅಶುಭಗ್ರಹದೃಷ್ಟಿಶೂನ್ಯವಾದ ಶುಭಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಚಂದ್ರೋದಯವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯ ಅರ್ಧಚಂದ್ರೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ರೋಹಿಣೀ ನಕ್ಷತ್ರ, ಅಷ್ಟಮೀ ತಿಥಿಗಳು ಕೂಡಿವೆ. ಈ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಜಯಂತೀ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಸೂರ್ಯಾದಿ ಗ್ರಹಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಹೆದರಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಒಂದು ಮುಹೂರ್ತಕಾಲ ಬೇರೆ ಲಗ್ನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೀನ ಲಗ್ನವನ್ನು ಸೇರಿ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮನಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಏಕಾದಶ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲ ಶುಭ ಅಶುಭಗ್ರಹಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಮೋಡಗಳು ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತಿವೆ. ತಣ್ಣನೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ. ಪೃಥಿವಿ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳೂ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿವೆ. ಋಷಿಗಳು ಮನುಗಳು ಯಕ್ಷಗಂಧರ್ವಕಿನ್ನರರು ದೇವದೇವಿಯರು ಹರ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಪ್ಸರೆಯರು ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಗಂಧರ್ವ ವಿದ್ಯಾಧರರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನದಿಗಳು ಸುಖವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ, ಯಾಗಾಗ್ನಿಗಳು ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಆನಕ ದುಂದುಭಿನಾದ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ದೇವಪಾರಿಜಾತದ ಹೂಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಭೂದೇವಿ ದಾದಿಯ ರೂಪದಿಂದ ಹೆರಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದಾಳೆ. 'ಜಯ' ಶಬ್ದ, ಶಂಖ ಶಬ್ದ, 'ಹರಿ' ಶಬ್ದಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ. ದೇವಕಿಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ವಾಯು ಹೊರಗೆ ಹೊರಟಿತು. ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದಿವ್ಯ ಶಿಶುರೂಪ ತಾಳಿ ಅವಳ ಹೃದಯಕಮಲದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಆವಿರ್ಭೂತನಾದ. ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ಮನೋಹರ ಶಿಶುರೂಪ. ಕಿರೀಟ ಕುಂಡಲಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತ ಕೊಳಲು ಹಿಡಿದ ದ್ವಿಭುಜರೂಪ. ಭಕ್ತರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ಮಂದಹಾಸಯುಕ್ತ ಪ್ರಸನ್ನ ಮುಖಕಮಲ. ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮ, ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿ, ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ರತ್ನಾಭರಣ ಭೂಷಿತನಾಗಿ ವನಮಾಲಾಲಂಕೃತನಾಗಿ ನವಿಲಗರಿ ತೊಟ್ಟಿರುವ, ಶ್ರೀವತ್ಸ ಕೌಸ್ತುಭಗಳಿಂದ ಮೆರೆವ ಸುಂದರ ತ್ರಿಭಂಗಿ ರೂಪವನ್ನು ದೇವಕಿಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ವಸುದೇವ ಕಂಡು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಗೈದ. ತಲೆಬಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದ. ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಮೈರೋಮಾಂಚಗೊಂಡರು. ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸಿದರು.

ವಸುದೇವ:- ದೇವ, ನೀನು ಅತೀಂದ್ರಿಯ, ಅವ್ಯಕ್ತ, ಅಕ್ಷರ, ನಿರ್ಗುಣ, ವಿಭು, ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ವಶನಾಗುವವ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನಾದ ಪರಮಾತ್ಮ. ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮಯ, ಸರ್ವರೂಪಗಳುಳ್ಳವ, ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಂತೆ ರೂಪ ತಳೆವವ, ಸರ್ವೋತ್ತಮ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಜಗತ್ಕಾರಣ ಸನಾತನ, ವ್ಯಾಪ್ತ, ಮಹತ್ತಿಗಿಂತ ಮಹತ್ತು, ಅಣುವಿಗಿಂತ ಅಣು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದವ, ಎಲ್ಲರ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಾಮಕನಾಗಿರುವವ, ಸಾಕ್ಷಿರೂಪ, ಸಗುಣ, ನಿರ್ಗುಣ, ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರ, ಪ್ರಕೃತಿರೂಪ, ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಾಮಕ, ಪ್ರಾಕೃತದಲ್ಲಿರುವವ, ಪ್ರಕೃತಿ ಬಂಧವಿಲ್ಲದವ. ಸರ್ವೇಶ, ಸರ್ವರೂಪ, ಸರ್ವನಾಶಕರ, ಅವ್ಯಯ ಸರ್ವಾಧಾರ, ನಿರಾಧಾರ, ಅತರ್ಕ್ಯನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನೇನು ಸ್ತುತಿಸಲಿ? ಅನಂತನಾಗಲಿ ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿಯಾಗಲಿ ಶಿವ ಕಾರ್ತಿಕೇಯ ಬ್ರಹ್ಮರಾಗಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಶಕ್ತರಲ್ಲ. ಯೋಗೀಂದ್ರರ ಗುರುಗಳಿಗೂ ಗುರುವಾದ ಗಣೇಶ ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ. ಋಷಿಗಳು ದೇವತೆಗಳು

ಮುನಿಗಳು, ಮನುಗಳು, ಮಾನವರು ಯಾರೂ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲಾರರು. ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ತುತಿಸಬಲ್ಲರು? ವೇದಗಳೇ ಸ್ತುತಿಸಲಾರವು. ವೇದವನ್ನು ಬಲ್ಲವರು ಏನು ಸ್ತುತಿಸಬಲ್ಲರು? ಪ್ರಭು, ನೀನು ಈ ರೂಪವನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿ ಮಾನವ ಶಿಶುರೂಪ ತಾಳು.''

ವಸುದೇವ ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮೂರು ಸಂಧ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವ ನರನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ದಾಸ್ಯಗಳು ಲಭಿಸುವುವು. ಗುಣವಂತನೂ ಹರಿದಾಸನೂ ಆದ ಉತ್ತಮ ಪುತ್ರ ಲಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಕಟದಿಂದ ಮತ್ತು ಶತ್ರುಭೀತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯೂ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾರಾಯಣ:- ವಸುದೇವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಕಾತರನಾದ ಹರಿ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖದಿಂದ ನುಡಿದ. ''ನಿನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲವಾಗಿ ನಾನು ನಿನಗೆ ಈಗ ಮಗನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನಗಿನ್ನೇನು ವರಬೇಕು? ಕೇಳು, ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀನು ಸುತಪನೆಂಬ ಮಹಾತಪಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಿ. ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿಯೂ ಪೃಶ್ನಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ನೀನು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ನನ್ನನ್ನೊಲಿಸಿಕೊಂಡು 'ನಿನ್ನಂಥ ಮಗ ಬೇಕು' ಎಂದು ವರವನ್ನು ಬೇಡಿ ಪಡೆದಿದ್ದೆ. ನನ್ನಂಥ ಮಗನೆಂದರೆ ಇನ್ನಾರು? ನಾನೇ. ನನಗೆ ಸಮಾನ ಲೋಕದಲ್ಲೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಆಲೋಚಿಸಿದೆ. ಮುಂದೆ ನೀನು ಕಶ್ಯಪನಾದೆ. ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿ ದೇವಮಾತೆ ಅದಿತಿಯಾದಳು. ನಾನು ಅದಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಮನನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪುತ್ರನೆನಿಸಿದೆ. ಈಗ ಕೃಷ್ಣನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮಗನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮಗನೆಂದು ಆರಾಧಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದೂ ಆರಾಧಿಸಬಹುದು. ಅಂತೂ ನೀನು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ನಿಶ್ಚಿತ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಬೇಗನೆ ನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಯಶೋದೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆಯನ್ನು ತಂದು ಇಲ್ಲಿ ಇರಿಸು.'' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಹರಿ ಶಿಶುರೂಪ ತಾಳಿದ.

ಒಡನೆ ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತನಾದ ವಸುದೇವ ದೇವಕಿಯೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಶಿಶುವನ್ನು ನಂದಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಒಯ್ದ. ಅಲ್ಲಿ ಯಶೋದೆಯೂ ನಂದನೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಪರವಶವಾಗಿದ್ದರು. ಆಗತಾನೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶು ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಮಂದಹಾಸಯುಕ್ತವಾದ ಪ್ರಸನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಮನೆಯ ಸೂರನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಮಗುವನ್ನು ಕಂಡು ವಸುದೇವ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ ಹೊಂದಿದ. ಪುಟ್ಟ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಯಶೋದೆಯ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಪುಟ್ಟ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ. ಬೇಗನೆ ಮಥುರೆಗೆ ಬಂದು ದೇವಕಿಯ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟ. ಮಗು ಒಂದೇ ಸವನೆ ಅಳತೊಡಗಿತು. ಕಾವಲುಗಾರರೆಲ್ಲರೂ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡರು. ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿತಂದು ಕಂಸನ ಕೈಗೊಪ್ಪಿಸಿದರು. ಮಗುವಿನ ಹಿಂದೆ ವಸುದೇವ ದೇವಕಿಯರು ಓಡೋಡಿ ಬಂದರು. ಅಳುವ ಕಂದನನ್ನು ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ಬಂಡೆಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಲು ತೊಡಗಿದ ಕಂಸನನ್ನು ತಡೆದು ವಸುದೇವನೆಂದ, ''ಕಂಸ, ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವನು ನೀನು, ನೀತಿಯುಕ್ತವಾದ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು. ನಮ್ಮ ಆರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು

ಕೊಂದಿರುವಿ. ನಿನಗೆ ದಯೆ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎಂಟನೆ ಗರ್ಭಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದು ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸು. ಅದನ್ನು ಕೊಂದು ನಿನಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಐಶ್ವರ್ಯ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ? ಶಿಶುವಾಗಿರುವ ಅಬಲೆಯೋರ್ವಳು ನಿನ್ನನ್ನು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ವಧಿಸಲು ಸಮರ್ಥಳಾಗುವಳೆ?'' ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಂಸ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದ. ''ವಸುದೇವ, ನೀನೂ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಿಧಾತ ಒಂದು ತೃಣದಿಂದ ಪರ್ವತವನ್ನೂ ನಾಶಪಡಿಸಬಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೀಟದಿಂದ ಸಿಂಹವನ್ನೂ ನೊಣದಿಂದ ಆನೆಯನ್ನೂ ಶಿಶುವಿನಿಂದ ವೀರಯೋಧನನ್ನೂ ಕ್ಷುದ್ರಜಂತುವಿನಿಂದ ಮಹಾವೀರನನ್ನೂ ಇಲಿಯಿಂದ ಬೆಕ್ಕನ್ನೂ ಕಪ್ಪೆಯಿಂದ ಹಾವನ್ನೂ ಆ ವಿಧಾತ ಕೊಲ್ಲಿಸಬಲ್ಲ. ಅವನು ಬಯಸಿದರೆ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಕಾರಣವೂ ಭಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಭಕ್ಷಕ ಜಂತುವೂ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ನೀರೂ ಒಣಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಯೂ ನಾಶವಾಗಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಏಳು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಏಕಾಪೋಷಣ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆ? ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿಯೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು, ತಿಳಿಯಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು ವಿಧಾತನ ಸಂಕಲ್ಪ. ಅವನ ಸಂಕಲ್ಪವಿದ್ದರೆ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸೂ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಶಕ್ತವಾಗಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಈ ಕೂಸನ್ನು ನಾನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ನಿಶ್ಚಯ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.'' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕಂಸ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ. 'ರಾಜನೆ, ನೀನು ಆರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಂದಿರುವೆ.ಈಹೆಣ್ಣುಮಗುವನ್ನಾದರೂ ನನಗೆ ಕೊಡಲಾರೆಯ?' ಎಂದು ವಸುದೇವ ಬೇಡಿದ. ಆಗಲೆ ಅಶರೀರವಾಣಿ ನುಡಿಯಿತು, ''ಮೂರ್ಖಕಂಸ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಅರಿಯಲಾರದ ನೀನು ಯಾರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಿ? ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವವನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇದ್ದಾನೆ. ಕಾಲ ಬಂದಾಗ ಆತ ನಿನಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.'' ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕಂಸ ಹತಾಶನಾಗಿ ಮಗುವನ್ನು ವಸುದೇವನ ಕೈಗಿತ್ತ, ವಸುದೇವ ದೇವಕಿಯರು ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮನೆಗೆ ನಡೆದರು. ಸತ್ತು ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಪಡೆದಂತಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ಎದೆಗೊತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಧನದಾನ ನೀಡಿದರು. ಆ ಮಗು ಕೃಷ್ಣನ ತಂಗಿ ಏಕಾನಂಶೆ, ಪಾರ್ವತಿಯ ಅಂಶದಿಂದ ಜನಿಸಿದವಳು. ಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏಕಾನಂಶೆಯನ್ನು ದುರ್ವಾಸಮುನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ವಸುದೇವ. ಇದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಜನ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತ. ಪುಣ್ಯಕರ, ಜನ್ಮ ಮೃತ್ಯು ಜರೆಗಳನ್ನು ಜರಿದು ಸುಖ ನೀಡುವುದು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವತಾರವೆಂಬ
ಏಳನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮೀ ವ್ರತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೮

ನಾರದ:-ಮುನಿಯೆ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಾಷ್ಟಮೀವ್ರತ ಎಲ್ಲ ವ್ರತಗಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳು. ಯಾವ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿಯಲ್ಲಿ ಜಯಂತೀಯೋಗ ಬರುತ್ತದೆ? ಅದರ ಫಲವೇನು? ಈ ವ್ರತದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಹೇಗೆ? ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಅಂದು ಭೋಜನ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ದೋಷ? ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಫಲ? ವ್ರತ ಪೂಜೆ ಉಪವಾಸ ಪಾರಣಗಳ ನಿಯಮ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಪದೇಶಿಸು.

ನಾರಾಯಣ:- ಸಪ್ತಮಿಯಂದು ಮತ್ತು ಪಾರಣದಂದು ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನ ಉಣಬೇಕು. ಅಷ್ಟಮಿ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅರುಣೋದಯದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕ ಮುಗಿಸಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ವ್ರತನ್ನೂ ಉಪವಾಸವನ್ನೂ ಆಚರಿಸುವೆನು ಎಂದು. ಮನ್ವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೋಟಿಪಾಲು ಅಧಿಕಪುಣ್ಯ ಭಾದ್ರಪದ ಅಷ್ಟಮೀ ಸ್ನಾನಪೂಜೆಗಳಿಂದ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಂದು ಬರಿ ನೀರನ್ನು ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರೂ ನೂರು ವರ್ಷ ಗಯಾಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡಿದ ಫಲವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ನಿತ್ಯಕರ್ಮ ಪೂರೈಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವಾದ ಹೆರಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕತ್ತಿ, ಬೆಂಕಿ, ನೀರು, ರಕ್ಷಕ ಜನರು, ಹೊಕ್ಕಳ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಕತ್ತಿ, ದಾದಿಯ ರೂಪದ ಸ್ತ್ರೀ, ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ದ್ರವ್ಯಗಳು, ರುಚಿಕರವಾದ ಎಂಟು ಬಗೆಯ ಅಂದರೆ ಜಾಯಿಕಾಯಿ, ಕಂಕೋಲ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಶ್ರೀಫಲ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ, ಸುವಾಸ ಫಲಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು.

ಆಸನಂ ವಸನಂ ಪಾದ್ಯಂ ಮಧುಪರ್ಕಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಅರ್ಘ್ಯಮಾಚಮನೀಯಂ ಚ ಸ್ನಾನೀಯಂ ಶಯನಂ ತಥಾ ॥
ಗಂಧಂ ಪುಷ್ಪಂ ಚ ನೈವೇದ್ಯಂ ತಾಂಬೂಲಮನುಲೇಪನಂ ।
ಧೂಪದೀಪೌ ಭೂಷಣಂ ವೈ ಚೋಪಚಾರಾಶ್ಚ ಷೋಡಶ ॥

ಆಸನ ವಸ್ತ್ರ ಪಾದ್ಯ ಮಧುಪರ್ಕ ಅರ್ಘ್ಯ ಆಚಮನೀಯ ಸ್ನಾನೀಯ ಶಯ್ಯೆ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪ ನೈವೇದ್ಯ ತಾಂಬೂಲ ಅನುಲೇಪನ ಧೂಪ ದೀಪ ಭೂಷಣ ಇವೇ ಹದಿನಾರು ಉಪಚಾರಗಳು. ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಚಮನ ಆಸನ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ ಕಲಶಸ್ಥಾಪನ ಪಂಚದೇವಾರ್ಚನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಲಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ವಸುದೇವ ದೇವಕೀ ಯಶೋದಾ ನಂದಗೋಪ ರೋಹಿಣೀ ಬಲರಾಮ ಷಷ್ಠೀದೇವಿ ಭೂದೇವಿಯರನ್ನೂ ರೋಹಿಣೀನಕ್ಷತ್ರ ಅಷ್ಟಮೀತಿಥಿದೇವಿಯರನ್ನೂ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ಬಲಿ ಹನುಮಂತ ವಿಭೀಷಣ ಕೃಪ ಪರಶುರಾಮ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರನ್ನೂ ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಹೂವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಸಾಮವೇದೋಕ್ತ ಕ್ರಮದಿಂದ ಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಸನತ್ಕುಮಾರನಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ. ನಾರದ, ಅದನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು.

''ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮ, ಅತಿ ಸುಂದರ, ನಗುಮೊಗದವನು, ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರ ಶೇಷ ಧರ್ಮರಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವವನು, ಋಷಿಗಳು, ಮುನಿಗಳು ಮಾನವರು ಸಿದ್ಧರು ಇವರಾರಿಗೂ ಧ್ಯಾನಿಸಲಾಗದವನು. ಮಹಾಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಚಿಂತಿಸಲಾಗದವನು. ಸರ್ವೋತ್ತಮ, ಅಸದೃಶ ಸಾಕ್ಷಿರೂಪನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು.''

ಹೀಗೆ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಹೂವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಗಳು ಹೀಗೆ -

'ಒಳ್ಳೆಯ ರತ್ನಮಣಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದು ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಿತವಾದ ಬಲು ಸುಂದರ ಆಸನವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದು ಅಗ್ನಿಶುದ್ಧವಾದ, ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದಿಂದ ಖಚಿತವಾದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಪವಿತ್ರ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಪಾದ್ಯಜಲವನ್ನು ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆಗಾಗಿ ಬಂಗಾರದ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಜೇನು, ತುಪ್ಪ, ಮೊಸರು, ಹಾಲು, ಸಕ್ಕರೆ ಎಂಬ ಪಂಚಾಮೃತವನ್ನು ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂಗಾರದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ದೂರ್ವೆ ಅಕ್ಷತ ಬಿಳಿಹೂ ಸ್ವಚ್ಛ ನೀರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಸಹಿತವಾದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಗಂಧವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತವಾದ, ಶುದ್ಧವಾದ ಸ್ವಚ್ಛ ನೀರಿನ ಆಚಮನೀಯವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಗಂಧವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತವಾದ ನೆಲ್ಲಿರಸದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸ್ನಾನದ ತೈಲವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಒಳ್ಳೆಯ ಮಣಿರತ್ನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದು ತೆಳುವಾದ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಸಿದ ಮನೋಹರವಾದ ಮಂಚವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಮರಗಳ ಬೇರುಗಳು ಮತ್ತು ಕಸ್ತೂರಿಯ ಚೂರ್ಣಯುಕ್ತವಾದ ಗಂಧವನ್ನು, ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ, ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತವಾದ ಕುಂಕುಮದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಸ್ವಸ್ತಿಕವೆಂಬ ರುಚಿಯಾದ ಭಕ್ಷ್ಯ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾಗಿದ ಹಣ್ಣುಗಳು, ಲಡ್ಡು ಮೋದಕ, ತುಪ್ಪ, ಹಾಲು, ಬೆಲ್ಲ, ಜೇನು, ಬೆಣ್ಣೆ ಮೊಸರು ಮಜ್ಜಿಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆಸಿದ ತಣ್ಣನೆ ಹಾಲಿನೊಂದಿಗೆ ಅಡಿಕೆ ಕರ್ಪೂರಾದಿಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ವಾದುವಾದ ಈ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮ ದ್ರವಯುಕ್ತವಾದ ಸುಂದರವಾದ ಅಬೀರಚೂರ್ಣದ ಅನುಲೇಪನವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ನಾನಾವೃಕ್ಷಗಳ ರಸದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ, ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಗಂಧಯುಕ್ತವಾದ, ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಧೂಪವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಘೋರ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ನಾಶಗೈವ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಮಂಗಳಕರವಾಗಿ ಬೆಳಗುವ ಈ ದೀಪವನ್ನು ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳ ಜೀವನಹೇತುವಾದ, ಕರ್ಪೂರಾದಿಯುಕ್ತವಾದ ಪವಿತ್ರ ನಿರ್ಮಲ ಜಲವನ್ನು ಪಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಶರೀರಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಲಂಕಾರವಾದ ನಾನಾ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ತೆಳುವಾದ ದಾರದಿಂದ ಪೋಣಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಪುಷ್ಪಹಾರವನ್ನು ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಸ್ವಾದುವಾದ, ಸುಂದರವಾದ, ವಂಶವೃದ್ಧಿಕರವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಬೀಜಗಳನ್ನೂ, ಹರಿ, ಸ್ವೀಕರಿಸು''

ಹೀಗೆ ವ್ರತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಆವಾಹಿತರಾದ ಬೇರೆ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಸುನಂದ, ನಂದ, ಕುಮುದ ಎಂಬ ಗೋಪಾಲಕರನ್ನೂ ಗೋಪಿಯರನ್ನೂ ರಾಧೆಯನ್ನೂ ಗಣೇಶ ಸ್ಕಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸರಸ್ವತಿಯರನ್ನೂ ದಿಕ್ಪಾಲಕರನ್ನೂ ಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ಪಾರ್ಷದ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಶೇಷ ಸುದರ್ಶನರನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ ದಂಡಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನೂ ನೀಡಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಾಧ್ಯಾಯದ ಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಬೇಕು. ದರ್ಭಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಜಾಗರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆಹ್ನಿಕಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ ಹರಿನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಾರದ:- ವೇದೋಕ್ತವಾದ ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮೀವ್ರತ ಕಾಲವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗೆ? ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸಕ್ಕೂ ಜಾಗರಣಕ್ಕೂ ಏನು ಫಲ? ಉಂಡರೆ ಏನು ದೋಷ? ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಪದೇಶಿಸು.

ನಾರಾಯಣ:- ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಮೀ ತಿಥಿಗೆ ರೋಹಿಣೀ ನಕ್ಷತ್ರಯೋಗವಿದ್ದರೆ ಅದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವ್ರತಕಾಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅವತಾರವಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಅದು ಜಯವನ್ನೂ ಪುಣ್ಯವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜಯಂತಿ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ವ್ರತ ಮಾಡಿ ಜಾಗರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅಪವಾದವಾಗಿರುವ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಾಲ ಇದು, ಸರ್ವಸಮ್ಮತ, ವೇದವೇತ್ತರು ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಗೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಜಾಗರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಕೋಟಿಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಮೀತಿಥಿಗೆ ಸಪ್ತಮಿಯ ವೇಧವಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಅಷ್ಟಮಿಯಲ್ಲಿ ವ್ರತ ಮಾಡಕೂಡದು. ವೇಧವಿಲ್ಲದ ಅಷ್ಟಮಿಯಂದೇ ರೋಹಿಣೀಯೋಗವಿದ್ದಾಗ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲವೇ ಅತ್ಯಂತ ಮಂಗಳಕರ. ವೇದ ವೇದಾಂಗಗಳಿಗೆ ಸಂಮತ. ರೋಹಿಣೀ ನಕ್ಷತ್ರ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಪಾರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೇ ಅಷ್ಟಮೀ ತಿಥಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೂ ಪಾರಣ ಮಾಡಬಹುದು. ದೇವಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಹರಿಸ್ಮರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಾರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಉಪವಾಸದ ಅಂಗಭೂತವಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಫಲಸಿದ್ಧಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲ

ವ್ರತಪಾರಣಗಳೂ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಫಲವಿಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರಣವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೋಹಿಣೀವ್ರತ ಹಾಗಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರಣ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಹಾನಿಶೆಯನ್ನು ವರ್ಜ್ಯಮಾಡಬೇಕು. ಬೇರೆ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಹ್ಣದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ ಪಾರಣ ಮಾಡುವ ನಿಯಮವಿದ್ದರೂ ರೋಹಿಣೀವ್ರತದಲ್ಲಿ ಆ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ.

ಬುಧವಾರ ಸೋಮವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಜಯಂತೀಯೋಗ ಒದಗಿ ಬಂದರೆ ಆಗ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸುವವನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು. ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಷ್ಟಮಿ ಇದ್ದು ಬಳಿಕ ಪೂರ್ತಿ ನವಮಿ ಇರಬೇಕು. ಅಂದು ಬುಧವಾರ ಅಥವಾ ಸೋಮವಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ರೋಹಿಣೀ ನಕ್ಷತ್ರವೂ ಸೇರಿರಬೇಕು. ಇಂಥ ಯೋಗ ನೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯೂ ಲಭಿಸಲಾರದು. ಆಗ ವ್ರತ ಮಾಡಿದರೆ ಕೋಟಿ ಪಿತೃಗಳ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದು.

ಧನಸಂಪತ್ತಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ರತಾಚರಣ ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತನಾದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಪವಾಸ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜೆ ನಡೆಸಿ ಜಾಗರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ವ್ರತಫಲವನ್ನು ಹರಿ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಸಂಪತ್ತು ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿಕೊಳ್ಳಕೂಡದು. ಹಾಗೆ ತೋರಿಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಷ್ಟಮೀ ತಿಥಿಯೂ ರೋಹಿಣೀ ನಕ್ಷತ್ರವೂ ಇರುವಾಗ ಪಾರಣ ಮಾಡಕೂಡದು. ಮಾಡಿದರೆ ಪೂರ್ವಪುಣ್ಯವೂ ಉಪವಾಸ ಫಲವೂ ನಶಿಸುವುದು. ತಿಥಿ ಎಂಟು ಪಾಲು, ನಕ್ಷತ್ರ ನಾಲ್ಕು ಪಾಲು ಪುಣ್ಯನಾಶ ಮಾಡುವುದು. ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ತಿಥಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮುಗಿದಾಗ ಪಾರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಾನಿಶಾ ಬಂದಾಗಲೇ ತಿಥಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮುಗಿದರೆ ಮೂರನೇ ದಿನವೇ ಪಾರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆರು ಮುಹೂರ್ತಗಳು ಕಳೆದರೆ ಅದು ಮಹಾನಿಶೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಭೋಜನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಸಮಾನ. ತಾಂಬೂಲ, ಹಣ್ಣು, ನೀರು ಕೂಡ ಗೋಮಾಂಸ ಮಲಮೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವೆಂದ ಮೇಲೆ ಅನ್ನ ಅಭೋಜ್ಯವೆಂದು ಬೇರೇನು ಹೇಳಬೇಕು? ಶುದ್ಧ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗರಣದಿಂದ ನೂರು ಜನ್ಮಗಳ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರ. ಉಪವಾಸದಿಂದ ಅಶ್ವಮೇಧಫಲ ಮತು ಬಾಲ್ಯ ಕೌಮಾರ ಯೌವನ ವಾರ್ಧಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಏಳು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ. ಅಂದು ಭೋಜನ ಮಾಡುವವನು ಮಾತೃಗಮನ ನೂರು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಗಳ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕೋಟಿಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ದೇವಕಾರ್ಯ ಪಿತೃಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಅನರ್ಹ ಅಶುಚಿ ಎನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮರಣಾನಂತರ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ಕಾಲಸೂತ್ರನರಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶೂಲದಂತೆ ಚುಚ್ಚುವ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಅವನನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದು ಭಾರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರೂ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ಮಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಹಂದಿ ನರಿ ಹಾವು ಕಾಗೆ ಮುಂತಾದ ಜನ್ಮ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ಮಾನವನಾಗಿ ಜನಿಸಿದರೂ ಮೂಕನಾಗಿ ರೋಗಿಯಾಗಿ ಅಧಾರ್ಮಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಉಪವಾಸ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಸಾವಿರ ಗಾಯತ್ರೀ ಜಪ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮೀವ್ರತ ಉಪವಾಸ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಉಂಟಾಗುವ ಅನರ್ಥಫಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಧರ್ಮನ ಮುಖದಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದ ವಿವರವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮೀ ವ್ರತಪೂಜೋಪವಾಸ ನಿರೂಪಣವೆಂಬ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರೋತ್ಸವ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೯

ನಾರದ:- ವಸುದೇವ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ನಂದನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಇಟ್ಟುಹೋದ ಬಳಿಕ ನಂದ ಏನು ಮಾಡಿದ? ಕೃಷ್ಣ ಏನು ಮಾಡಿದ? ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಕಾಲ ಕೃಷ್ಣ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ? ಏನು ಬಾಲಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿದ? ಹಿಂದೆ ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಾಧೆಯ ಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣ ಮಾಡಿದ್ದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಈಗ ಹೇಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟ? ವೃಂದಾವನ ಪ್ರದೇಶ ಯಾವುದು? ಹೇಗೆ ಇದೆ? ಅಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ನಡೆಸಿದ ರಾಸಕ್ರೀಡೆ ಜಲಕ್ರೀಡೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸು. ನಂದ ಯಶೋದೆಯರು ರೋಹಿಣಿ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಏನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರು? ಕೃಷ್ಣನಿಗಿಂತ ಮೊದಲಿಗೆ ಬಲರಾಮ ಎಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ? ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕಥೆ ಎಂದರೆ ಅಮೃತರಸದ ಗಟ್ಟಿ, ಅಪೂರ್ವ. ಕವಿಗಳ ಮುಖದಿಂದ ಅದು ಪ್ರತಿಪದದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸತನ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಭು, ನಿನ್ನ ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯ ಸೊಬಗನ್ನು ನೀನೇ ವರ್ಣಿಸಬೇಕು. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿ ತಾನು ಕಂಡಿರದ ಅಂಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವತಃ ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡಿರುವ ರಾಸವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ನೀನು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ರಸಭರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ ಅಂಶ. ನೀನೇ ಹೇಳಿರುವಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ನೀನು ಲೀನನಾದೆ ಎಂದು. ಅದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ರಾಸಕ್ರೀಡೆ ನಿನ್ನ ಕ್ರೀಡೆಯೇ ತಾನೆ?

ನಾರಾಯಣ:- ನಾರದ! ಬ್ರಹ್ಮ ಶಿವ ಶೇಷ ಗಣೇಶ ಕೂರ್ಮ ಧರ್ಮ ನಾನು ನರ ಕಾರ್ತಿಕೇಯ ಈ ಒಂಬತ್ತು ಮಂದಿಯೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಂಶಭೂತರೆ. ಆಗೋಲೋಕದ ಪ್ರಭುವಿನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಯಾರು ವರ್ಣಿಸಬಲ್ಲ? ನಾವೂ ತಿಳಿಯಲಾರೆವು, ವೇದವು ತಿಳಿಸಲಾರದು. ಉಳಿದವರ ಪಾಡೇನು? ವರಾಹ ವಾಮನ ಕಲ್ಕಿ ಬುದ್ಧ ಕಪಿಲ ಮತ್ಸ್ಯ ಇವರೂ ಬೇರೆ ಅವತಾರಗಳೂ ಕೃಷ್ಣನ ಅಂಶ ಮಾತ್ರಗಳು. ನರಸಿಂಹ ರಾಮ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದ ಅಧಿಪತಿ ವಿಷ್ಣು ವಿರಾಟ್‌ಪುರುಷ ಇವರು ಪೂರ್ಣರಾದ ಅಂಶರೂಪರೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಿಪೂರ್ಣಪರಮಾತ್ಮ. ಅವನೇ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿಯೂ ಗೋಲೋಕ ಗೋಕುಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾನೆ. ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಭುಜ

ಕಮಲಾಕಾಂತ. ಗೋಲೋಕ ಗೋಕುಲಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭುಜ ರಾಧಾರಮಣ. ಯೋಗಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಸದಾ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಕ್ತರು ಅವನ ಚರಣಾರವಿಂದವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾರದ, ಯಶೋದಾ ನಂದಗೋಪರೂ ರೋಹಿಣಿಯೂ ಹರಿಯ ಮುಖದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಏನು ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರೆನ್ನುವುದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ವಸುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ದ್ರೋಣ ನಂದಗೋಪನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಅವನ ಪತ್ನಿ ಧರೆ ಯಶೋದೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ನಾಗಮಾತೆ ಕದ್ರು ರೋಹಿಣಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಇವರ ಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಮ್ಮೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೌತಮರ ಆಶ್ರಮದ ಬಳಿ ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಧರಾದ್ರೋಣರು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಸುಪ್ರಭಾ ನದೀತೀರದ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಕೃಷ್ಣದರ್ಶನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹತಾಶರಾಗಿ ಅಗ್ನಿಕುಂಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದರು. ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಆಕಾಶವಾಣಿ ನುಡಿಯಿತು, ‘ವಸುಶ್ರೇಷ್ಠ, ನೀವಿಬ್ಬರೂ ದಂಪತಿಗಳು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮಗನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವಿರಿ. ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಅವನ ದರ್ಶನ ದುರ್ಲಭ. ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಅವನು ವಶನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಅವನು ವಂದ್ಯ.’ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ದಂಪತಿಗಳು ಸಮಾಧಾನಹೊಂದಿ ತಮ್ಮ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಬಳಿಕ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಂದ ಯಶೋದೆಯರಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮುಖಾರವಿಂದ ದರ್ಶನ ಪಡೆದರು. ಇದು ನಂದಯಶೋದೆಯರ ವೃತ್ತಾಂತ.

ಇನ್ನು ರೋಹಿಣಿಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಒಮ್ಮೆ ದೇವಮಾತೆ ಅದಿತಿ ಋತುಸ್ನಾತೆಯಾಗಿ ಪತಿಯಾದ ಕಶ್ಯಪರ ಸಂಗ ಬಯಸಿ ಕಾದಿದ್ದಳು. ಆಗ ಮುನಿ ನಾಗಮಾತೆ ಕದ್ರುವಿನ ಜೊತೆಗಿದ್ದರು. ಪತಿಸಮಾಗಮಕ್ಕೆ ವಿಲಂಬವಾಯಿತೆಂದು ಅದಿತಿ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಕದ್ರುವಿಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸೆಂದು ಶಾಪ ನೀಡಿದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕದ್ರುವೂ ಅದಿತಿಗೆ ನೀನೂ ಮಾನವಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸೆಂದು ಶಪಿಸಿದಳು. ಮುನಿ ಕದ್ರುವನ್ನು ಸಂತೈಸುತ್ತ ನೀನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೇ ಇದ್ದು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮುಖಾರವಿಂದ ದರ್ಶನ ಭಾಗಿಯಾಗುವಿ ಎಂದು ವರವಿತ್ತ. ಬಳಿಕ ಅದಿತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ. ಬಳಿಕ ಅದಿತಿ ದೇವಕಿಯಾಗಿ, ಕದ್ರು ರೋಹಿಣಿಯಾಗಿ, ಕಶ್ಯಪ ವಸುದೇವನಾಗಿ ಜನ್ಮತಳೆದರು. ಈ ರಹಸ್ಯವಾದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾರದ, ಇನ್ನು ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷನಾದ ಅನಂತ ಬಲರಾಮನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ರೋಹಿಣಿ ವಸುದೇವನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪತ್ನಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾ ದೊಡನೆ ಕಂಸನ ಭಯದಿಂದ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಯಶೋದೆಯ ಬಳಿ

ವಾಸವಾಗಿದ್ದಳು. ದೇವಕಿ ಏಳನೆ ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿದಾಗ ಯೋಗಮಾಯೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ರೋಹಿಣಿಯ ಉದರದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಗರ್ಭವನ್ನು ಪಾತಮಾಡಿಸಿ ದೇವಕಿಯ ಗರ್ಭವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದಳು. ಬಳಿಕ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ನಡೆದಳು. ಇತ್ತ ರೋಹಿಣಿ ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತಳು. ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಮೈಕಾಂತಿ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಮಂದಹಾಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಬೆಳಗುವ ಶಿಶು ಜನಿಸಿದಾಗ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಅವರು ಆನಕದುಂದುಭಿ ಮುರಜ ಮುಂತಾದ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದರು, ಶಂಖಧ್ವನಿ ಗೈದರು, ಜಯಜಯಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ನಂದನ ಹೃದಯ ಹರ್ಷದಿಂದ ಉಲ್ಲಾಸಗೊಂಡಿತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅಪಾರ ಧನಸಂಪತ್ತನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದ. ದಾದಿ ಹೊಕ್ಕಳ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕುಯ್ದು ಶಿಶುವನ್ನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಗೋಪಿಯರು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸರ್ವಾಲಂಕಾರ ಭೂಷಿತರಾಗಿ ಬಂದು ಜಯಜಯಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ನಂದಗೋಪ ವಸುದೇವನ ಪುತ್ರೋತ್ಸವವನ್ನು ವೈಭವದಿಂದ ಆಚರಿಸಿದ, ಯಶೋದೆಯೂ ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಧನವಿತ್ತಳು. ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಪರಿಮಳ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಿಂದೂರ ತೈಲಗಳನ್ನೂ ನೀಡಿದಳು.

ನಾರದ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಂದ ತನ್ನ ಪುತ್ರೋತ್ಸವವನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಿದನೆನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ಅದು ಸುಖದಾಯಕ, ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ, ಜನ್ಮ ಮರಣ ಜರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಮೇಯ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಿತ್ರೆಯೇ ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಜೀವನ. ಪರಮ ಮಂಗಳಕರ. ಸಮಸ್ತ ಅಶುಭವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಾಸ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ವಸುದೇವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಂದನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದ. ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನೂ ದುರ್ಗೆಯ ಶ್ರವಣ ಸುಖಕರವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ, ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪರಮ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಲೀಲೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಲು ತೊಡಗಿತು. ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವಸುದೇವ ಗೋಕುಲದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋದಾಗ ವಿಜಯಪೂರ್ಣವಾದ ಆಜಯಂತೀ ಯೋಗಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಂದಯಶೋದೆಯರು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ನವಮೇಘದಂಥ ಶರೀರಕಾಂತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗುವ ನಗ್ನಶಿಶುರೂಪದ ಕೃಷ್ಣ ಶರತ್ಕಾಲದ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಂಥ ಮುಖದಿಂದ ನೀಲಕಮಲದಂಥ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮೇಲೆ ಮನೆಯ ಸೂರನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ನಗುತ್ತಾನೆ ಒಮ್ಮೆ ಅಳುತ್ತಾನೆ. ನಂದಯಶೋದೆಯರು ಕಂಡು ಆನಂದತುಂದಿಲರಾದರು. ದಾದಿ ಮಗುವನ್ನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕಳ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕುಯ್ದಳು. ಗೋಪಿಯರು ಆನಂದದಿಂದ ಜಯಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲ ಗೋಪಿಯರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಬಂದು ಬಾಲಕನನ್ನು ಕಂಡು ಹರಸಿದರು. ಮಡಿಲಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತರು. ನಂದ ಸಚ್ಚೈಲ

ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮಡಿಯುಟ್ಟು ಪರಂಪರಾಗತ ಕ್ರಮದಿಂದ ಪುತ್ರೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನ ನೀಡಿದ. ಮಂಗಲವಾದ್ಯ ಘೋಷ ಮಾಡಿಸಿದ. ಸ್ತುತಿಪಾಠ ಮಾಡಿಸಿ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನಿತ್ತ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭಕ್ತ್ಯಾದರಗಳಿಂದ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿ ದಾನ ಮಾಡಿದ. ಹೆರಿಗೆಮನೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮಂತ್ರವೇತ್ತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ವೃದ್ಧ ಗೋಪಿಯರನ್ನೂ ಇರಿಸಿದ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ವೇದಪಾಠ ಮಾಡಿಸಿದ. ಹರಿನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ನಡೆಸಿದ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ದೇವತಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿಸಿದ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಶಾರದರಾದ ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರುವ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳು ಪುಸ್ತಕ ಸಮೇತರಾಗಿ ಬಂದು ನಂದನಿಂದ ನಾನಾ ರತ್ನಾಭರಣಾದಿಗಳ ದಾನ ಪಡೆದು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದರು. ನಂದ ಅವರ ಮುಖದಿಂದ ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ.

ನಂದನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಶೋದೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನನಾದ. ಜೊತೆಗೆ ರೋಹಿಣಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನೂ ಹಾಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನನಾದ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ನಂದಪುತ್ರೋತ್ಸವವೆಂಬ
ಒಂಬತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಪೂತನಾಮೋಕ್ಷ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೦

ನಾರಾಯಣ:- ನಾರದ, ಒಂದುದಿನ ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಕಂಸನಿಗೆ ಆಕಾಶವಾಣಿ ನುಡಿಯಿತು. 'ಮುರ್ಖಕಂಸ, ನೀನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ? ನಿನ್ನ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡವೆ? ನಿನಗೆ ಮೃತ್ಯುವಾಗುವವನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ವಸುದೇವ ಕಪಟದಿಂದ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ನಂದನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವನ ಮಗಳನ್ನು ತಂದು ನಿನ್ನ ಕೈಗೊಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವಳು, ಮಾಯೆಯ ಅಂಶ. ವಸುದೇವನ ಮಗ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಹರಿ. ಅವನೆ ನಿನಗೆ ಮಾರಕ ಮೃತ್ಯು. ಈಗ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ನಂದನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಲಾಲನೆ ಪೋಷಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ದೇವಕಿಯ ಏಳನೆ ಗರ್ಭವೂ ಪಾತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯೋಗಮಾಯೆ ಆ ಗರ್ಭವನ್ನು ಸೆಳೆದು ರೋಹಿಣಿಯ ಉದರದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಆಗರ್ಭದಿಂದ ಶೇಷನ ಅಂಶಭೂತನಾದ ಬಲರಾಮ ಅವತರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೃಷ್ಣ ರಾಮ ಇಬ್ಬರೂ ನಿನಗೆ ಮೃತ್ಯುಗಳು. ಈಗ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ನಂದನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.'

ಈ ಆಕಾಶವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಂಸ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿದ. ಗಾಢವಾದ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ. ದುಃಖದಿಂದ ಆಹಾರ ತ್ಯಜಿಸಿದ. ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯಳೆನಿಸಿದ ತಂಗಿ ಪೂತನೆಯನ್ನು ಕರೆಸಿ ನುಡಿದ.

ಕಂಸ:- ಪೂತನೆ, ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ನೀನು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ನಂದನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಗನೆ ನಂದನ ನವಜಾತ ಶಿಶುವಿಗೆ ವಿಷದ ಮೊಲೆ ಉಣಿಸಬೇಕು. ನೀನು ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಚಲಿಸಬಲ್ಲ ಮಾಯಾವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣೆ. ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯಸ್ತ್ರೀರೂಪ ಧರಿಸಿ ಹೋಗು, ನೀನು ದುರ್ವಾಸನಿಂದ ಮಹಾಮಂತ್ರ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದು ಅದರ ಬಲದಿಂದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹೋಗುವ, ಎಲ್ಲ ರೂಪ ಧರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಳ್ಳವಳು.

ನಾರದ, ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಜ ಕಂಸ ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದ. ಪೂತನೆ ಕಂಸನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಂದಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದಳು. ಪರಮಸುಂದರ ಮಾನವಸ್ತ್ರೀರೂಪ ಧರಿಸಿದಳು. ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಮೈ ಮೇಲೆ ರತ್ನಾಭರಣ ತೊಟ್ಟು ತಲೆಗೆ ಜಾಜಿ ಹೂ ಮುಡಿದು ಹಣೆಗೆ ಕಸ್ತೂರಿಯುಕ್ತ ಸಿಂದೂರದ ಬೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಳು. ಕಾಲಗೆಜ್ಜೆ ನಡುವಿನ ಒಡ್ಯಾಣಗಳ ಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತ ನಂದನ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಅರಮನೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಅಳವಾದ ಕಂದಕವಿತ್ತು. ದಿವ್ಯಶಿಲೆಯಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಅರಮನೆ ಅದು. ಇಂದ್ರನೀಲ, ಮರಕತ ಪದ್ಮರಾಗ ಮುಂತಾದ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಅದರ ಶೋಭೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಬಂಗಾರದ ಕಲಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶುಭ್ರ ಶಿಖರಗಳು ಗಗನ ಚುಂಬಿಯಾದ ಪ್ರಾಕಾರಗಳು ನಾಲ್ಕು ಮಹಾದ್ವಾರಗಳು. ಆ ದ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಪಾಲಕರು. ಒಳಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಸುಂದರ ದಾಸದಾಸಿಯರು, ಗೋಪಾಲಕರು, ಗೋವುಗಳು. ಪೂತನೆ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಗೋಪಿಯರು ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು, ''ಇವಳು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೋ ದುರ್ಗೆಯೋ ಇರಬೇಕು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ'' ಎಂದುಕೊಂಡರು. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಿಂಹಾಸನವಿತ್ತು ಕಾಲು ತೊಳೆಯಲು ಪಾದ್ಯಜಲವಿತ್ತರು. ಪೂತನೆ ಗೋಪಬಾಲಕರ ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತ ನಗುಮೊಗದಿಂದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪಾದ್ಯಜಲವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಳು. ಬಳಿಕ ಗೋಪಿಯರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ''ಅಮ್ಮ ನೀನಾರು, ಯಾವ ಊರವಳು, ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು? ಯವ ಕಾರ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆ? ಹೇಳು.'' ಪೂತನೆ ಹೇಳಿದಳು. ''ನಾನು ಮಥುರೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಒಬ್ಬಳು ಗೋಪಿ. ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಪತ್ನಿಯಾಗಿರುವೆನು. ಜನರ ಬಾಯಿಂದ ಒಂದು ಶುಭವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆ, ನಂದರಾಜನಿಗೆ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪುತ್ರರತ್ನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು. ನಾನು ಆ ಪುತ್ರನನ್ನು ಕಂಡು ಹರಸಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಆನಂದನಂದನನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವಿರೇನು? ನಾನು ಶಿಶುವನ್ನು ಕಂಡು ಹರಸಿ ಹಾಗೇ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.''

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ರೀ ಕಂದನನ್ನು ಹರಸಲು ಬಂದಳೆಂದು ಕೇಳಿ ಯಶೋದೆ ಹರ್ಷಗೊಂಡಳು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಅವಳ ಮಡಿಲಲ್ಲಿರಿಸಿದಳು. ಅವಳು ಮಗುವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮುದ್ದಿಸಿದಳು. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸ್ತನವನ್ನಿಟ್ಟಳು. 'ಯಶೋದೆ, ನಿನ್ನ ಈಮಗ ಅದ್ಭುತ ಶಿಶು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣನಂತೇ ಇದ್ದಾನೆ' ಎಂದಳು. ಕೃಷ್ಣ

ಅವಳ ವಿಷಲಿಪ್ತವಾದ ಸ್ತನ್ಯವನ್ನು ಅಮೃತದಂತೆ ಪಾನ ಮಾಡಿದ. ಎದೆ ಹಾಲಿನೊಂದಿಗೆ ಎದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣವಾಯುವನ್ನೂ ಹೀರಿದ. ಅವಳು ಅಸುನೀಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಒರಗಿದಳು. ಆಗ ಅವಳ ಆಕಾರ ವಿಕಾರವಾಯಿತು. ಮುಖ ಕರಾಳವಾಯಿತು. ಶರೀರ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟಾಯಿತು. ಆ ಸ್ಥೂಲಶರೀರವನ್ನು ತೊರೆದು ಪೂತನೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಶರೀರದಿಂದ ರತ್ನಮಯವಾದ ದಿವ್ಯ ರಥವೇರಿದಳು. ಪಾರ್ಷದರು ಅವಳನ್ನು ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಯ್ದರು. ಈ ಅದ್ಭುತ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಗೋಪಗೋಪಿಯರು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು. ಕಂಸನಿಗೂ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. ಯಶೋದೆ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸ್ತನಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಮಗುವಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಮಂಗಲಪಾಠದ ರಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ನಂದಗೋಪ ಪೂತನೆಯ ಶರೀರಕ್ಕೆ ದೇಹಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಸಿದ. ಆಗ ಅವಳ ಚಿತೆಯಿಂದ ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿಗಳ ಸುಗಂಧ ಎದ್ದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಪಸರಿಸಿತು!

ನಾರದ:- ರಾಕ್ಷಸಿ ಪೂತನೆಯ ರೂಪದಿಂದ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸ್ತನಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದ ಆ ಪುಣ್ಯವತಿ ಯಾರು? ಅವಳು ಯಾವ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಭಗವಂತನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಅವನ ಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆದಳು?

ನಾರಾಯಣ:- ನಾರದ, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಮನನ ಮನೋಹರ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಬಲಿಯ ಮಗಳು ರತ್ನಮಾಲೆ ಅವನನ್ನು ಪುತ್ರಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕಂಡಳು. 'ನನಗೆ ವಾಮನನಂಥ ಮಗ ಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಸ್ತನಪಾನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಸೆಪಟ್ಟಳು. ಅವಳ ಆಸೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಹರಿ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೀಗೆ ಈಡೇರಿಸಿದ. ಭಕ್ತರ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಕೃಪಾನಿಧಿ ಆತ ಮಾತೆಯ ಗತಿಯನ್ನು ಪೂತನೆಗೆ ನೀಡಿದ. ಅವಳು ದ್ವೇಷದಿಂದ ವಿಷದ ಮೊಲೆ ಉಣಿಸಿದರೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾತೃಗತಿಯನ್ನೇ ಪಡೆದಳು. ಇಂಥ ಹರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾರನ್ನು ಭಜಿಸಬೇಕು? ಇದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಗುಣಗಾನ, ಬಲು ಮಧುರವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪೂತನಾ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬ
ಹತ್ತನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ತೃಣಾವರ್ತವಧ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೧

ನಾರಾಯಣ:- ಒಂದು ದಿನ ನಂದರಾಣಿ ಯಶೋದೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ತ ತೃಣಾವರ್ತ ರಾಕ್ಷಸ ಬಿರುಗಾಳಿಯ ರೂಪದಿಂದ ಬರುತ್ತಿಗುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಶರೀರದ ಭಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ. ಆ ಭಾರದಿಂದ ಯಶೋದೆ ಸೋತು ಮಗುವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿಸಿ ಯಮುನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋದಳು. ತೃಣಾವರ್ತ ಆಗ ಬಂದು ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡ. ಗರಗರನೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತ ನೂರು ಯೋಜನದಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೊಯ್ದ. ಮರಗಳ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದ. ಎಲ್ಲೆಡೆ ದೂಳೆಬ್ಬಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಕಣ್ಣೇ ಕಾಣದಂತೆ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣನ ಭಾರ ತಾಳಲಾರದೆ ನೂರು ಯೋಜನದೆತ್ತರದಿಂದ ದೊಪ್ಪನೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಅಸು ನೀಗಿದ. ಆದರೆ ಹರಿಯ ಅಂಗಸ್ಪರ್ಶದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ದುಷ್ಕರ್ಮ ನಾಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ದಿವ್ಯರಥವೇರಿ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಅವನು ಹಿಂದೆ ಪಾಂಡ್ಯದೇಶದ ರಾಜನಾಗಿದ್ದು ದುರ್ವಾಸಮುನಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ಅಸುರಜನ್ಮ ಹೊಂದಿದ್ದ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಗೋಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು.

ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಂದು ಹೋದಾಗ ಮಗು ಕಾಣೆಯಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಗೋಪಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಭಯವಿಹ್ವಲರಾಗಿ ಎಲ್ಲಕಡೆ ಅರಸಿದರು. ಶೋಕಾರ್ತರಾಗಿ ಎದೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡರು. ಭಯದಿಂದ ಕೆಲವರು ಮೂರ್ಛೆ ಹೊಂದಿದರು. ಕೆಲವರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅತ್ತರು. ಅರಸುತ್ತ ಅರಸುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಹೂದೋಟದಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಕಂಡರು. ಮಗುವಿನ ಮೈಯೆಲ್ಲ ದೂಳಾಗಿತ್ತು. ಬಾನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಭಯದಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಅಳುತ್ತಿತ್ತು. ನಂದ ಬೇಗನೆ ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡ. ಅದರ ಮುಖ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಅಳತೊಡಗಿದ. ತಾಯಿ ಯಶೋದೆಯೂ ರೋಹಿಣಿಯೂ ಮಗುವನ್ನು ಕಂಡು ಎತ್ತಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮುಖವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮುದ್ದಿಸಿದರು. ನಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿದ. ಮಂಗಲಪಾಠದ ರಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿದ. ಯಶೋದೆಯ ಮುಖ ಕಣ್ಣು ಅರಳಿದುವು. ಆನಂದದಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಎದೆ ಹಾಲುಣಿಸಿದಳು.

ನಾರದ:- ಪಾಂಡ್ಯರಾಜನಿಗೆ ದುರ್ವಾಸನೇಕೆ ಶಪಿಸಿದ? ಆ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ಉಪದೇಶಿಸು.

ನಾರಾಯಣ:- ಪಾಂಡ್ಯರಾಜ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷನೊಮ್ಮೆ ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗೆ ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ವಿಹಾರ ಮಾಡತೊಡಗಿದ. ಯೋಗಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾವಿರ ರೂಪ ತಾಳಿ ಸಾವಿರ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಂದಿಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ರತಿಕ್ರೀಡೆ ಮಾಡಿದ. ಜಲಕ್ರೀಡೆಯಾಡಿದ. ನಾರಿಯರೆಲ್ಲ ವಿವಸ್ತ್ರರಾಗಿ ಜಲಕೇಳಿಯಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಲೆ

ದುರ್ವಾಸಮುನಿ ಲಕ್ಷ ಶಿಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಶಿವನನ್ನು ಕಾಣಲು ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದುದನ್ನು ರಾಜ ಕಂಡರೂ ನೀರಿನಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದು ಗೌರವ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಮದೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿ, ಕೈಯಿಂದಾಗಲಿ ಮಾತಿನಿಂದಾಗಲಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡದೆ, ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನೂ ನಡೆಸದೆ, ಅನಾದರ ತೋರಿದ. ಮುನಿ ಕುಪಿತನಾಗಿ ''ಅಸುರನಾಗು, ಯೋಗಭ್ರಷ್ಟನಾಗು. ಹರಿಪಾದ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಮುಂದೆ ಗೋಲೋಕ ಪಡೆ'' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೈಲಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ. ರಾಜ ಅಗ್ನಿಕುಂಡವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ. ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಪತ್ನಿಯರೂ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರು. ಬಳಿಕ ರಾಜ ತೃಣಾವರ್ತನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹರಿಪಾದಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಗೋಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆದ. ಪತ್ನಿಯರು ನಾನಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇದು ದುರ್ವಾಸ ಶಾಪದಿಂದ ಅಸುರನಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಉದ್ಧಾರ ಹೊಂದಿದ ಪಾಂಡ್ಯರಾಜನ ಕಥೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ತೃಣಾವರ್ತವಧವೆಂಬ
ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಶಕಟ ಭಂಜನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೨

ನಾರಾಯಣ:- ನಾರದ, ಒಂದು ದಿನ ಯಶೋದೆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಎದೆಹಾಲು ಉಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಮನೆಗೆ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಗೋಪಿಯರು ಬಂದರು. ಕೆಲವರು ವೃದ್ಧರು. ಕೆಲವರು ಯಶೋದೆಯ ಸಖಿಯರು, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರು. ಮಗುವಿನ ಉಪನಿಷ್ಕ್ರಮಣ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಆ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಸ್ತನಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ನಡೆದಳು, ಬಂಧುಗಳನ್ನು ನಮಿಸಿದಳು, ಅವರಿಗೆ ತೈಲ ಸಿಂದೂರ ಪಾನ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನ ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿದಳು ಯಶೋದೆ. ಇತ್ತ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಅಳುತ್ತ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಒಂದು ಬಂಡಿ ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಅವನ ಮೇಲೆ ತಾನಾಗಿ ಹರಿದು ಬಂದಿತು. ಕೃಷ್ಣ ಕಾಲು ಕೊಡವಿದಾಗ ಅದರ ಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರದಿಂದ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪ ಜೇನು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆ ಬಂಡಿ ಉರುಳಿ ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಯಿತು. ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮುಂತಾದುವು ಚೆಲ್ಲಿಹೋದವು. ಈ ಅನಾಹುತವನ್ನು ಕಂಡು ಭಯ ಚಕಿತರಾಗಿ ಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲ ಏನಾಯಿತೆಂದು ನೋಡಲು ಬಂದರು. ಮುರಿದು ಪುಡಿಯಾಗಿ ರಾಶಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಬಂಡಿಯ ಚೂರುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಗು! ಆಚೂರುಗಳನ್ನು ಸರಿಸಿ ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಮಗುವಿನ ಮೈಕೈ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಕಂಡು ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಮಗು ಇನ್ನೂ ಹಸಿವಿಂದ ಅಳುತ್ತಿತ್ತು. ಯಶೋದೆ ಸ್ತನಪಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತ ಭಯಶೋಕಗಳಿಂದ ಅತ್ತಳು.

ಬಂಡಿ ಏಕೆ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿತೆನ್ನುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೇ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದರು. 'ಕೃಷ್ಣ ಒದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಬಂಡಿ ಉರುಳಿ ಪುಡಿಯಾಯಿತು!' ಗೋಪಗೋಪಿಯರು ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. 'ಮಕ್ಕಳು! ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ! ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವೇನಿಲ್ಲ!' ಬೇಗನೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬಂದು ಮಗುವಿನ ರಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಮಂಗಲಪಾಠ ಮಾಡಿದರು. ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಗುವಿನ ಮೈ ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕವಚಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿದ.

ನಾರದ, ಈ ಕವಚಮಂತ್ರ ಹಿಂದೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ನಾಭಿಕಮಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಧುಕೈಟಭರ ಭಯದಿಂದ ಯೋಗನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದಾಗ ದೇವಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಮಂತ್ರ.

ಯೋಗನಿದ್ರೆ:- ''ಬ್ರಹ್ಮ, ಭಯಪಡಬೇಡ. ಹರಿ ಇದ್ದಾನೆ, ನಾನಿದ್ದೇನೆ, ನಿನಗೇತರ ಭಯ? ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದಿರು.

ಶ್ರೀಹರಿ ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಮಧುಸೂದನ ತಲೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. ರಾಧಾರಮಣ ಮೂಗನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. ಮಾಧವ ಕಿವಿ ಗಂಟಲು ಕಪೋಲಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. ಗೋವಿಂದ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು, ಕೇಶವ ಕೇಶವನ್ನು, ಹೃಷೀಕೇಶ ಕೆಳತುಟಿಯನ್ನು, ಗದಾಗ್ರಜ ದಂತಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ರಾಸೇಶ್ವರ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ವಾಮನ ತಾಲುವನ್ನು, ಮುಕುಂದ ಎದೆಯನ್ನು, ದೈತ್ಯಾರಿ ಉದರವನ್ನು, ಜನಾರ್ದನ ನಾಭಿಯನ್ನು, ವಿಷ್ಣು ದವಡೆಯನ್ನು, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ನಿತಂಬ ಗುಹ್ಯಗಳನ್ನು, ಜಾನಕೀರಮಣ ಜಾನುಗಳನ್ನು ನರಸಿಂಹ ಕೈಗಳನ್ನು, ವರಾಹ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಮೇಲೆ ನಾರಾಯಣ, ಕೆಳಗೆ ಕಮಲಾಪತಿ, ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲ, ಆಗ್ನೇಯದಲ್ಲಿ ರಾವಣಾರಿ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ವನಮಾಲಿ, ನೈಋತ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ವಾಸುದೇವ, ವಾಯವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಟರಶ್ರವ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಸನ, ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ, ಎಲ್ಲೆಡೆ ಶತ್ರುಜಿತ್ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ನೀರಲ್ಲಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮ ಕಾಪಾಡಲಿ.

-ಇದು ಪರಮಾದ್ಭುತವಾದ ಕವಚಮಂತ್ರ. ಹಿಂದೆ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೆ ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ. ಶುಂಭಾಸುರನೊಡನೆ ಘೋರ ಸಂಗ್ರಾಮವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಾನು ಈ ಕವಚವನ್ನು ಪಠಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಶುಂಭ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅಸು ನೀಗಿದ.''

ಹೀಗೆ ದೇವಿ ಕವಚಮಂತ್ರವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿ ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿದಳು. ಬ್ರಹ್ಮ ನಾಭಿಕಮಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯನಾಗಿ ಕುಳಿತ. ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಬಂಗಾರದ ತಾಯಿತದೊಳಗೆ ಇರಿಸಿ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬಲಭುಜದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದರೆ ವಿಷ ಅಗ್ನಿ ಜಲ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಭಯವಿಲ್ಲ. ನೆಲ ಜಲ ಅಂತರಿಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ. ಯುದ್ಧ, ಸಿಡಿಲಿನ ಆಘಾತ, ಆಪತ್ತು

ಪ್ರಾಣಸಂಕಟಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಂತ್ರಸ್ಮರಣದಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಶಿವ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನನ್ನು ವಧಿಸಿದ. ಕಾಳಿ ರಕ್ತಬೀಜಾಸುರನನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿದಳು. ಶೇಷ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ಹೊರಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕೃಷ್ಣನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಈಕವಚಮಂತ್ರದ ತಾಯಿತವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ. ತನ್ನ ಕವಚವನ್ನು ತಾನೇ ಧರಿಸಿದ ಶ್ರೀಹರಿ!

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣ ನಾರದ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಶಕಟಭಂಜನ ಯೋಗನಿದ್ರೋಕ್ತ ಕವಚನ್ಯಾಸವೆಂಬ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿಯಿತು

—o—

ಕೃಷ್ಣರಾಮ ನಾಮಕರಣ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೩

ನಾರಾಯಣ:- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ತೋರಿದ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಲೀಲೆಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಾರದ, ಕೇಳು. ಅವನ ಲೀಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಪಾಪನಾಶಕ, ಪುಣ್ಯದಾಯಕವಾದ ಉತ್ತಮವಾದ ಲೀಲೆ.

ಒಂದು ದಿನ ಯಶೋದೆ ಬಂಗಾರದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹಸಿದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸ್ತನಪಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ಸಮೂಹದೊಂದಿಗೆ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಶುದ್ಧ ಸ್ಫಟಿಕಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಜಪಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆತ. ಬಿಳಿಯಾದ ದಂತಪಂಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವ. ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆ ಉಟ್ಟು ದಂಡ ಛತ್ರ ಧರಿಸಿದವ, ವೇದವೇದಾಂಗ ಪಾರಂಗತ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ ಬಂದ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿದ್ದ. ಶುಭ್ರವಾದ ಮೈಬಣ್ಣ, ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ಜಟೆ, ಚಂದ್ರನಂಥ ಮುಖ, ಕಮಲದಂಥ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಯೋಗಿರಾಜ ಭಗವಾನ್ ಶಂಕರನ ಶಿಷ್ಯ. ಗದಾಧರ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಭಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವ. ಅವನ ಕೈ ಸದಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ವೇದವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾಲ್ಕುವೇದಗಳೇ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ ಬಂದಂತಿದ್ದ. ಅವನ ಕಂಠ ಸರಸ್ವತಿಯ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ವಿಶೇಷ ತಜ್ಞನೆನಿಸಿದ್ದ ಆತ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಣಾರವಿಂದಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಲೀನನಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಸರ್ವಜ್ಞನಾಗಿದ್ದು ಸಿದ್ಧರಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನೆನಿಸಿದ್ದ.

ಯಶೋದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕಂಡು ಎದ್ದು ನಿಂತಳು. ತಲೆಬಾಗಿ ಅವನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಮಣಿದಳು. ಬಂಗಾರದ ಸಿಂಹಾಸನ ನೀಡಿದಳು. ಪಾದ್ಯ ಅರ್ಘ್ಯ ಮಧುಪರ್ಕಗಳನ್ನು ನೀಡಿದಳು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಮುನಿ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನೂರಾರು ಪ್ರಣಾಮ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತ ಹೊರಗೆ ವೇದಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ಯಶೋದೆ ಮುನಿಯ ಶಿಷ್ಯರಿಗೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪಾದ್ಯ ಮುಂತಾದ ಉಪಚಾರ ಸಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಯಶೋದೆಯನ್ನು ಹರಸಿದರು. ಯಶೋದೆ ಮುನಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಅವನ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳತೊಡಗಿದಳು.

ಯಶೋದೆ:- ಮುನಿಯೆ, ನೀನು ಸ್ವಾತ್ಮಾರಾಮನಾದ ಮಹರ್ಷಿ. ನಿನ್ನ ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹೆಣ್ಣು ಹೆಂಗಸು, ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದವಳು. ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕು. ಸಜ್ಜನರು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಜ್ಞಜನರ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ನೀನಾರು ಹೇಳು. ಅಂಗಿರ ಅತ್ರಿ ಮರೀಚಿ ಗೌತಮ ಕ್ರತು ಪ್ರಚೇತ ಪುಲಸ್ತ್ಯ ಪುಲಹ ದುರ್ವಾಸ ಕರ್ದಮ ವಸಿಷ್ಠ ಗರ್ಗ ಜೈಗೀಷವ್ಯ ದೇವಲ ಕಪಿಲ ಸನತ್ಕುಮಾರ ಸನಕ ಸನಂದ ವೋಢು ಪಂಚಶಿಖ ಆಸುರಿ ಸೌಭರಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವಾಮದೇವ ಕಶ್ಯಪ ಸಂವರ್ತ ಉತಥ್ಯ ಕಚ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಭೃಗು ಶುಕ್ರ ಚ್ಯವನ ನರ ನಾರಾಯಣ ಸಕ್ಥಿ ಪರಾಶರ ವ್ಯಾಸ ಶುಕ ಜೈಮಿನಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಲೋಮಶ ಕಣ್ವ ಕಾತ್ಯಾಯನ ಆಸ್ತೀಕ ಜರತ್ಕಾರು ಋಷ್ಯಶೃಂಗ ವಿಭಾಂಡಕ ಪೌಲಸ್ತ್ಯ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಶರದ್ವಾನ್ ಗಿರಿ ಶಮೀಕ ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿ ಮಾಂಡವ್ಯ ಪೈಲ ಪಾಣಿನಿ ಕಣಾದ ಶಾಕಲ್ಯ ಶಾಕಟಾಯನ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ಭಾಗುರಿ ಸುಮಂತು ವತ್ಸ ಜಾಬಾಲ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ವೈಶಂಪಾಯನ ಯತಿ ಹಂಸೀ ಪಿಪ್ಪಲಾದ ಮೈತ್ರೇಯ ಕರುಷ ಉಪಮನ್ಯು ಗೌರಮುಖ ಆರುಣಿ ಔರ್ವ ಕಕ್ಷೀವಾನ್ ಭರದ್ವಾಜ ವೇದಶಿರ ಶಂಕುಕರ್ಣ ಶೌನಕ - ಈ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕರೆನಿಸಿದ ಮುನಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀನಾರು? ಕೃಪೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳು. ನಾನಿದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಲು ಯೋಗ್ಯಳಲ್ಲ. ಆದರೂ ಹೇಳು. ದಾಸನಾಗಲಿ ದಾಸಿಯಾಗಲಿ ಪ್ರಭುವನ್ನೇ ಕೇಳಬೇಕು ತಾನೇ? ಪ್ರಭುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು? ನಾನು ಧನ್ಯೆ, ಕೃತಕೃತ್ಯೆ. ನನ್ನ ಜೀವನ ಸಫಲವಾಯಿತು. ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲದ ಧೂಳಿನ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ನನ್ನ ಕೋಟಿ ಜನ್ಮಗಳ ಪಾಪ ಕಳೆಯಿತು. ನಿನ್ನ ಪಾದೋದಕ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಈ ನೆಲ ಪವಿತ್ರವಾಯಿತು. ನಿನ್ನಾಗಮನದಿಂದ ನನ್ನ ಮನೆ ಪಾವನವಾಯಿತು. ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನ ದರ್ಶನ ಇಂದು ನನಗೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಲಭಿಸಿತು. ನಿನ್ನ ಶಿಷ್ಯರೂ ವೇದಗಳೇ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ ಬಂದಂತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಸಗೆಯ ನಡು ಹಗಲಿನ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೋಕುಲವನ್ನೂ ನನ್ನ ಮನೆಯನ್ನೂ ಪಾದಧೂಳಿಯಿಂದ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ನೀನು ತುಂಬಿದ ಹೃದಯದಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶೀರ್ವಾದ ತಕ್ಷಣವೇ ಪೂರ್ಣಫಲದಾಯಕವಾಗುವುದು.''

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಯಶೋದೆ ಮುನಿಯ ಮುಂದೆ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ನಿಂತಳು. ನಂದಗೋಪನಿಗೆ ಬರಲು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದಳು. ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಗರ್ಗ ಯಶೋದೆಯ ಮಾತೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟ, ಶಿಷ್ಯರೂ ನಕ್ಕರು. ಮುನಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದ, ''ದೇವಿ, ನಿನ್ನ ಸಮಯೋಚಿತವಾದ ಮಾತು ಅಮೃತದಂತಿದೆ. ಯಾರು ಯಾವ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವರೋ ಅವರಲ್ಲಿ ಆ ಕುಲದ ಗುಣ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗೋಪರೆಂಬ ಕಮಲಗಳ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ಸೂರ್ಯ, ಗಿರಿಭಾನು ಎಂಬ ಗೋಪ. ಅವನ ಪತ್ನಿ ಪದ್ಮಾವತಿ. ಇವರ ಪುತ್ರಿ ಯಶೋದೆ ನೀನು ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಎಲ್ಲಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನೇ ಕಾಣುವವಳು. ನಂದ ಯಾರು, ನೀನಾರು, ಈ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಯಾರು ಎಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ನಂದನ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಗರ್ಗ. ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಯಾದವರ ಕುಲಪುರೋಹಿತ.

ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಸುದೇವ ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಆಗದು.''

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗರ್ಗನ ಆಗಮನ ಕೇಳಿ ನಂದಗೋಪ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಮುನಿಗೆ ದಂಡಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದ. ಶಿಷ್ಯರಿಗೂ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಿಸಿದ. ಎಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು. ಗರ್ಗಮುನಿ ಆಸನದಿಂದ ಎದ್ದು ನಂದ ಯಶೋದೆಯರೊಡನೆ ಅವನ ಅಂತಃಪುರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಗರ್ಗ ನಂದ ಯಶೋದೆ ಕೃಷ್ಣ ಹೊರತು ಇನ್ನಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಗರ್ಗ ನಂದನಿಗೆ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗುತ್ತಾನೆ.

ಗರ್ಗಮುನಿ:- ನಂದ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತು ಮಂಗಳಕರವಾಗಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಸುದೇವ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಅವನು ಹೆರಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಗಂಡುಮಗುವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವನ್ನು ಮಥುರೆಗೆ ಒಯ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಕಂಸನ ಭಯದಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗಂಡುಮಗು ವಸುದೇವನದು. ರೋಹಿಣಿಯ ಮಗುವೂ ಅವನದೆ. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ನಾಮಕರಣಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ವಸುದೇವ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನೀವು ಇದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರಿ. ಈ ಮಗು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಭೂಮಿಯ ಭಾರಹರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಮುಂದೆ ಭೂಭಾರಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇವನೇ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ, ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು. ಕಪಿಲ ಮಹರ್ಷಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ನರನಾರಾಯಣ ಮುಂತಾದವರೂ ಇವನ ಅಂಶಭೂತರು. ಎಲ್ಲ ತೇಜಸ್ಸುಗಳ ಪುಂಜ ಈತ. ಅವತಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನಿಗೆ ತನ್ನ ನಿಜರೂಪ ತೋರಿ ಬಳಿಕ ಶಿಶುರೂಪ ತಾಳಿ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಹೊರತು ಈತ ಪ್ರಾಕೃತ ಶರೀರಿಯಲ್ಲ. ಅಯೋನಿಜ, ಭೂತಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭವನ್ನು ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಕಾಲ ಗಾಳಿಯಿಂದ ತುಂಬಿಸಿಟ್ಟು ಪ್ರಸವಕಾಲ ಬಂದಾಗ ತಾನು ಸ್ವತಃ ಪ್ರಕಟನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ನಂದರಾಜ, ಯುಗಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೂಪಗಳಿವೆ, ನಾಮಗಳಿವೆ. ಮೊದಲ ಮೂರು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ವೇತ ರಕ್ತ ಪೀತರೂಪಗಳು; ಈಗ ಕಲಿಯುಗದ ಆರಂಭವಾಗುವುದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಮತ್ತು 'ಕೃಷ್ಣಃ' ಎಂಬ ಮಂಗಲನಾಮದಲ್ಲಿ ಕಕಾರಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಅರ್ಥ. ಋಕಾರಕ್ಕೆ ಶೇಷ ಅರ್ಥ. ಷಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿವ, ಣಕಾರಕ್ಕೆ ಧರ್ಮ, ಅಕಾರಕ್ಕೆ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷ್ಣು, ಕೊನೆಯ ವಿಸರ್ಗಕ್ಕೆ ನರನಾರಾಯಣರು ಅರ್ಥ. ಈ ಎಲ್ಲರ ತೇಜಸ್ಸುಗಳ ಸಮೂಹರೂಪ ಶ್ರೀಹರಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೇ ಈ ನಾಮ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು 'ಕೃಷ್' ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಕೃತಶರೀರರಹಿತವಾದುದು ಎಂದರ್ಥ. 'ಣ' ಎಂದರೆ ಮೋಕ್ಷ. ಪ್ರಾಕೃತ ಶರೀರವಿಲ್ಲದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ 'ಕೃಷ್ಣ' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಕೃಷ್ ಎಂದರೆ ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮ ರಹಿತವಾದುದು ಎಂದರ್ಥ. ಣಕಾರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮರಹಿತವಾದ ನಿರ್ಮಲ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಇವನು

ಕೃಷ್ಣನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ ಎಂದರೆ ಕರ್ಮಕ್ಷಯ. ಣ ಕಾರ ದಾಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸರ್ವ ಅನಿಷ್ಟಕರ್ಮಕ್ಷಯ ಮಾಡಿ ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲ ದಾಸ್ಯಭಾವ ನೀಡುವುದರಿಂದಲೂ ಈತ ಕೃಷ್ಣನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹರಿಯ ಕೋಟಿನಾಮಗಳ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಸಿಗುವ ಫಲ ಈ ಒಂದು ನಾಮಜಪದಿಂದಲೇ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಕೃಷ್ಣನಾಮದ ಈ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳಿದರೆ ಸಾಕು ಆ ನಾಮಜಪದ ಫಲವೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನಾಮಕೀರ್ತನ ಶ್ರವಣ ಸ್ಮರಣಗಳು ಮಾನವನಿಗೆ ಅವನ ಕೋಟಿಜನ್ಮಗಳ ಪಾಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಷ್ಣುನಾಮಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುಂದರವಾದ ಕೃಷ್ಣನಾಮ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು, ಅತ್ಯಂತ ಮಂಗಳಕರ, ಭಕ್ತಿದಾಸ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತಹದು.

ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾಮ್ನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಾರಾತ್ಸಾರಂ ಪರಾತ್ಪರಂ।
ಕೃಷ್ಣೇತಿ ಸುಂದರಂ ನಾಮ ಮಂಗಲಂ ಭಕ್ತಿದಾಸ್ಯದಂ॥

ಕೃಷ್ಣನಾಮದ ಕಕಾರ ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ ಜನನ ಮರಣಗಳಿಲ್ಲದ ಮೋಕ್ಷ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಋಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರಣದಿಂದ ಹರಿದಾಸ್ಯ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಷಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರಣದಿಂದ ಹರಿಭಕ್ತಿ ದೃಢವಾಗುತ್ತದೆ. ಣಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರಣದಿಂದ ಹರಿಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಸರ್ಗದ ಉಚ್ಚಾರಣದಿಂದ ಹರಿಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಕಾರ ಉಚ್ಚಾರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಯಮದೂತರು ನಡುಗುತ್ತಾರೆ. ಋಕಾರ ಉಚ್ಚಾರಣದಿಂದ ಅವರು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಷಕಾರ ಣಕಾರ ಅಕಾರ ಉಚ್ಚಾರಣಗಳಿಂದ ಪಾಪ ರೋಗ ಮೃತ್ಯುಗಳು ಪಲಾಯನ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕೃಷ್ಣನಾಮ ಸ್ಮರಣ ಕೀರ್ತನ ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಭೃತ್ಯರು ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಧಾವಿಸಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ವಾಂಸರು ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ದೂಳಿನ ಕಣಗಳನ್ನಾದರೂ ಎಣಿಸಿ ಇಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಕೃಷ್ಣನಾಮದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಾರರು. ಹಿಂದೆ ಶಿವನ ಮುಖದಿಂದ ನಾನು ಕೃಷ್ಣನಾಮದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದಿದ್ದೆ. ಆದರೂ ಅವನಿಗೂ ಕೃಷ್ಣನ ಗುಣ, ನಾಮದ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಗೊತ್ತು.

ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ರಜಸಃ ಸಂಖ್ಯಾಂ ಕರ್ತುಂ ಶಕ್ತಾ ವಿಪಶ್ಚಿತಃ।
ನಾಮ್ನಃ ಪ್ರಭಾವಸಂಖ್ಯಾನಂ ಸಂತೋ ವಕ್ತುಂ ನ ಚ ಕ್ಷಮಾಃ॥
ಪುರಾ ಶಂಕರವಕ್ತ್ರೇಣ ನಾಮ್ನೋಽಸ್ಯ ಮಹಿಮಾ ಶ್ರುತಃ।
ಗುಣಾನ್ ನಾಮಪ್ರಭಾವಂ ಚ ಕಿಂಚಿದ್ ಜಾನಾತಿ ಮದ್ಗುರುಃ॥

ಬ್ರಹ್ಮಶೇಷ ಧರ್ಮ ದೇವತೆಗಳು ಋಷಿಗಳು ಮನುಗಳು ಮಾನವರು ಯಾರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶವನ್ನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟೇ ನಿನ್ನ ಮಗನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಗುರುಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕೆಲವು ನಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಕೃಷ್ಣ ಪೀತಾಂಬರ ಕಂಸಧ್ವಂಸಿ ವಿಷ್ಟರಶ್ರವ ದೇವಕೀನಂದನ ಶ್ರೀಶ ಯಶೋದಾನಂದನ ಹರಿ ಸರ್ವೇಶ ಸರ್ವರೂಪಧೃಕ್ ಸರ್ವಾಧಾರ ಸರ್ವಗತಿ

ಸರ್ವಕಾರಣಕಾರಣ ರಾಧಾಬಂಧು ರಾಧಿಕಾತ್ಮ ರಾಧಿಕಾಜೀವನ ರಾಧಿಕಾಸಹಚಾರಿ ರಾಧಾಮಾನಸಪೂರಕ ರಾಧಾಧನ ರಾಧಿಕಾಂಗ ರಾಧಿಕಾಸಕ್ತಮಾನಸ ರಾಧಾಪ್ರಾಣ ರಾಧಿಕೇಶ ರಾಧಿಕಾರಮಣ ರಾಧಿಕಾಚಿತ್ತಚೋರ ರಾಧಾಪ್ರಾಣಾಧಿಕಪ್ರಭು ಪರಿಪೂರ್ಣತಮಬ್ರಹ್ಮ ಗೋವಿಂದ ಗರುಡಧ್ವಜ.

ನಂದ, ಈ ಕೃಷ್ಣನಾಮಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳು. ಇವು ಜನನ ಮರಣ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡುವುವು.

ಇನ್ನು ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನಾದ ಬಲರಾಮನ ನಾಮಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ಅವನು ದೇವಕಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಯೋಗಮಾಯೆ ಅವನನ್ನು ಸೆಳೆದುದರಿಂದ ಸಂಕರ್ಷಣ ಎನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ಅಂತವಿಲ್ಲವೆಂದು ವೇದಗಳು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅನಂತ ಎನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಲ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಲದೇವ. ಹಲಾಯುಧ ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಹಲಿ. ಕಪ್ಪುಬಟ್ಟೆ ಉಡುವುದರಿಂದ ಶಿತಿವಾಸ, ಮುಸಲಾಯುಧ ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಮುಸಲಿ. ರೇವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ರೇವತೀರಮಣ. ರೋಹಿಣಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ರೌಹಿಣೇಯ. ಹೀಗೆ ನಿನ್ನ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನ ನಾಮಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತೇನೆ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿರು.''

ಗರ್ಗಮುನಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಂದ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದ. ಯಶೋದೆಯೂ ದಿಙ್ಮೂಢಳಾದಳು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ನಸುನಕ್ಕ. ಬಳಿಕ ನಂದ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ನುಡಿದ, 'ಮುನಿಯೆ, ನೀನು ಹೊರಟುಹೋದರೆ ಮಗುವಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿಸುವವರು ಯಾರು? ದಯವಿಟ್ಟು ನೀನೆ ಅದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣನಾಮಗಳಲ್ಲಿ 'ರಾಧಾಬಂಧು'ವಿನಿಂದ ತೊಡಗಿ ರಾಧಾಪ್ರಾಣಾಧಿಕ ನಾಮದ ವರೆಗೆ ಬರುವ ರಾಧೆ ಯಾರು, ಯಾರ ಮಗಳು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.' ನಂದನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಗರ್ಗಮುನಿ ನಕ್ಕು ನುಡಿದ.

ಗರ್ಗಮುನಿ:- ರಾಧೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಒಂದು ಪರಮನಿಗೂಢವಾದ ತತ್ತ್ವ. ಅದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಇದಕ್ಕೆ ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸ ಒಂದುಂಟು. ಅದು ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿ. ಅದನ್ನು ಭಗವಾನ್ ಶಂಕರನ ಮುಖದಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಮ್ಮೆ ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದಾಮನಿಗೆ ರಾಧೆಯೊಡನೆ ಲೀಲಾರೂಪವಾಗಿ ಒಂದು ಕಲಹ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ರಾಧೆ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಈಗ ಅವಳು ವೃಷಭಾನು ಗೋಪನ ಮಗಳು. ಕಲಾವತಿ ಅವಳ ತಾಯಿ. ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣನ ಅರ್ಧಾಂಗದಿಂದ ಪ್ರಕಟಳಾದವಳು, ಪತಿಗೆ ಅನುರೂಪಳಾದ ಪರಮಸುಂದರಿ. ಗೋಲೋಕವಾಸಿ ಯಾಗಿದ್ದರೂ ಈಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಅಯೋನಿಜೆಯಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳೇ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ, ಸರ್ವೇಶ್ವರಿ. ಇವಳು ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭವನ್ನು ಗಾಳಿಯಿಂದ ತುಂಬಿಸಿಟ್ಟು ಪ್ರಸವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವಾಗ ಸ್ವತಃ ಶಿಶುರೂಪ ತಳೆದಿದ್ದಳು. ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಅವಳು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ

ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಅವಳು ಕೃಷ್ಣನೊಂದಿಗೆ ಒಂದೇ ಶರೀರರೂಪವಾಗಿದ್ದಳು. ಭೇದವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಒಂದು ಶರೀರ ಎರಡಾಗಿ ವಿಭಾಗ ಹೊಂದಿತು. ಅದರಿಂದ ಇವಳು ಸ್ತ್ರೀ ಅವನು ಪುರುಷ ಎನ್ನಬೇಕೆ? ಅಥವಾ ಅವನು ಸ್ತ್ರೀ ಇವಳು ಪುರುಷ ಎನ್ನಬೇಕೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಸಿಗಲಾರದು. ಎರಡೂ ರೂಪಗಳು ಸ್ವರೂಪ ಗುಣ ತೇಜಸ್ಸುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಾನವಾಗಿವೆ. ಪರಾಕ್ರಮ ಬುದ್ಧಿ ಜ್ಞಾನಸಂಪತ್ತುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಒಂದು ಕಡಿಮೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿಗೆ ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದವಳು ರಾಧೆಯಾದ್ದರಿಂದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವಳು ಕೃಷ್ಣನಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯಳೆನ್ನಬೇಕು. ಕೃಷ್ಣ ಸದಾ ರಾಧೆಯ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ. ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ರಾಧೆಗೆ ಪ್ರಾಣ ಕೃಷ್ಣ, ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ರಾಧೆ. ಕೃಷ್ಣ ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದೇ ರಾಧೆಯ ಸಲುವಾಗಿ. ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹರಿ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಕಂಸನ ಭಯವನ್ನು ಒಂದು ನೆಪಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಭಯಕ್ಕೂ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯ ಭಯ?

ಸಾಮವೇದದಲ್ಲಿ 'ರಾಧಾ' ನಾಮ ನಿರ್ವಚನವಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ನಾರಾಯಣ ತನ್ನ ನಾಭಿಕಮಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ. ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ. ಶಿವ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿದ. ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಅದು ದುರ್ಲಭ. ನಿನಗೆ ಅದನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ದೇವ ಅಸುರ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭೀಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮೋಕ್ಷದಾಯಕವಾಗಿದೆ.

'ರಾಧಾ' ನಾಮದಲ್ಲಿ ರೇಫ ಕೋಟಿಜನ್ಮಗಳ ಪಾಪವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. 'ಆ'ಕಾರ ಗರ್ಭವಾಸ ಮೃತ್ಯು ರೋಗಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. 'ಧ'ಕಾರ ಆಯುಷ್ಯಹಾನಿಯನ್ನೂ 'ಆ'ಕಾರ ಭವಬಂಧನವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ರಾಧಾನಾಮದ ಶ್ರವಣ ಸ್ಮರಣ ಕೀರ್ತನಗಳಿಂದ ಸಕಲದೋಷಪರಿಹಾರ.

ರಾಧಾನಾಮದ ರೇಫ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲ ಭಕ್ತಿದಾಸ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. 'ಆ'ಕಾರ ಆನಂದಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. 'ಧ'ಕಾರ ಹರಿಯೊಂದಿಗೆ ಅನಂತಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಸಹವಾಸ ಸುಖವನ್ನೂ ಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ. 'ಆ'ಕಾರ ತೇಜಸ್ಸು ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಸ್ಮೃತಿಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ರಾಧಾನಾಮ ಶ್ರವಣ ಸ್ಮರಣ ಕೀರ್ತನಗಳಿಂದ ಮೋಹ ಪಾಪ ರೋಗ ಮೃತ್ಯು ಶೋಕ ಯಮಭಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತವೆ.

ರಾಧಾಮಾಧವರ ನಾಮದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಾನು ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿದಂತೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪೂರ್ತಿ ಹೇಳಲು ನಾನು ಶಕ್ತನಲ್ಲ. ನಂದಗೋಪ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ರಾಧಾ ಮಾಧವರಿಗೆ ವಿವಾಹವಾಗಲಿದೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುರೋಹಿತನಾಗಿ ಬಂದು ಅಗ್ನಿದೇವನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿವಾಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮುಂದೆ ತೋರಲಿರುವ ಬಾಲಲೀಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನು ಈಗಲೆ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕುಬೇರಪುತ್ರನ ಉದ್ಧಾರ, ಗೋಪಿಯರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಕದ್ದು ತಿನ್ನುವುದು, ತಾಳವನದಲ್ಲಿ ತಾಳೆಹಣ್ಣು ತಿಂದು ಧೇನುಕಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವುದು, ಬಕ ಕೇಶಿ ಪ್ರಲಂಬರ ವಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪತ್ನಿಯರ ಉದ್ಧಾರ. ಅವರು ನೀಡುವ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣುವುದು. ಇಂದ್ರಯಾಗವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು. ಇಂದ್ರನ ಕೋಪದಿಂದ ಗೋಕುಲವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು. ಗೋಪಿಯರ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ, ಅವರ ವ್ರತವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದು, ತಿರುಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರನೀಡಿ ಅವರ ಮನವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ತನ್ನ ಅಧೀನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮುಂದೆ ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯವಾದ ರಾಸೋತ್ಸವ. ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ವಸಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಚಂದ್ರ ಉದಿಸಿದಾಗ ರಾಸಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ನೂತನ ಪ್ರೇಮಮಿಲನದ ಸುಖ ನೀಡುವುದು, ಅವರ ಮನೋರಥವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು, ಜಲವಿಹಾರ. ಮುಂದೆ ಶ್ರೀದಾಮನ ಶಾಪದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಗೋಪಗೋಪಿಯರಿಗೂ ರಾಧೆಗೂ ನೂರು ವರ್ಷಕಾಲ ಕೃಷ್ಣನ ವಿಯೋಗ. ಕೃಷ್ಣ ಮಧುರೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರಿಂದ ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಶೋಕ. ಕೃಷ್ಣ ಅವರಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ರಥಾರೂಢನಾಗಿ ಹೊರಟು ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರೂರನಿಗೆ ಯಮುನಾ ಜಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪದರ್ಶನ ನೀಡಿ ಜ್ಞಾನದಾನ ಮಾಡುವುದು. ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಥುರೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನಗರದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು. ಹೂವಾಡಿಗ ಅಗಸ ಕುಬ್ಜೆಯರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡುವುದು. ಶಿವಧನುಸ್ಸನ್ನು ಮುರಿದು ಕುವಲಯಾಪೀಡ ಮಲ್ಲರನ್ನು ವಧಿಸಿ ಕಂಸನನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿ ಮಾತಾಪಿತರನ್ನು ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸುವುದು. ನಿನ್ನನ್ನೂ ಗೋಪರನ್ನೂ ಸಂತೈಸಿ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವುದು. ಉಗ್ರಸೇನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಕಂಸನ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ ನೀಡಿ ಸಂತೈಸುವುದು. ತನಗೂ ಬಲರಾಮನಿಗೂ ಉಪನಯನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಂದೀಪನಿಯ ಬಳಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು. ಸತ್ತಿದ್ದ ಗುರುಪುತ್ರನನ್ನು ತಿರುಗಿ ಬದುಕಿಸಿಕೊಡುವುದು, ಜರಾಸಂಧನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಪರಾಭವಗೊಳಿಸುವುದು. ಕಾಲಯವನನ ಸಂಹಾರ, ದ್ವಾರಕಾ ನಿರ್ಮಾಣ, ಮುಚುಕುಂದನ ಉದ್ಧಾರ, ಯಾದವರೊಂದಿಗೆ ದ್ವಾರಕಾಪ್ರವೇಶ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ವಿಹಾರ. ಅವರಿಗೆ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿ ಸೌಭಾಗ್ಯ ವೃದ್ಧಿ, ಸ್ಯಮಂತಕ ಮಣಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬಂದ ಅಪವಾದ ಪರಿಹಾರ. ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ, ಭೂಭಾರಹರಣ, ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಂದ ರಾಜಸೂಯಯಾಗ ಮಾಡಿಸುವುದು. ಪಾರಿಜಾತ ಹರಣ, ಇಂದ್ರನ ದರ್ಪವನ್ನು ಮುರಿಯುವುದು, ಸತ್ಯಭಾಮೆಯ ವ್ರತಸಮಾಪ್ತಿ, ಬಾಣಾಸುರನ ಭುಜಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು, ಶಿವನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಮರ್ದಿಸುವುದು, ಶಿವನನ್ನು ಜೃಂಭಣಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಬಂಧಿಸುವುದು. ಬಾಣಪುತ್ರಿ ಉಷೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವುದು. ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನು ಬಾಣಾಸುರನ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸುವುದು. ವಾರಣಾಸಿಯನ್ನು ಸುಡುವುದು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು, ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮೃತಬಾಲಕರನ್ನು ತಿರುಗಿ ತಂದುಕೊಡುವುದು. ದುಷ್ಟದಮನ. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ

ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನೂ ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳನ್ನೂ ಭೇಟ್ಟಿಮಾಡುವುದು, ರಾಧೆಯೊಂದಿಗೆ ಪುನಃ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ತನ್ನ ನಾರಾಯಣಾಂಶವನ್ನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ರಾಧೆಯೊಂದಿಗೆ ಆವಶ್ಯಕಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿ ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಧೆಯೊಂದಿಗೆ ಗೋಲೋಕಧಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳುವುದು, ನಾರಾಯಣ ನಿನ್ನನ್ನು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು, ನರನಾರಾಯಣರು ಧರ್ಮನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳುವುದು, ಶ್ವೇತದ್ವೀಪವಾಸಿ ವಿಷ್ಣು ಕ್ಷೀರಸಾಗರಕ್ಕೆ ತೆರಳುವುದು ಹೀಗೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕೃಷ್ಣನ ಎಲ್ಲ ಲೀಲೆಗಳನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳು. ಮಾಘ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ದಶಿ ಗುರುವಾರ ರೇವತೀ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾಮಕರಣಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡು. ಮೀನದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ, ಅವನ ಮೇಲೆ ಲಗ್ನಾಧಿಪತಿಯ ದೃಷ್ಟಿ ಇದೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ವಣಿಜ ನಾಮಕ ಕರಣ. ಎಲ್ಲ ಉತ್ತಮ ಯೋಗಗಳಿವೆ. ಅಂದೇ ಶುಭದಿನ.'' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಗರ್ಗಮುನಿ ಅಂತಃಪುರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ನಡೆದ. ಹೊರಗೆ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ನಂದಯಶೋದೆಯರಿಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಅವರು ನಾಮಕರಣ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು.

ಶಿಷ್ಯರೊಡಗೂಡಿ ಗರ್ಗಮುನಿ ಬಂದನೆಂದು ಕೇಳಿ ಅವನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಗೋಪಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲರೂ ನಂದನ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ನಡುಹಗಲಿನ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜದಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಮುನಿಯನ್ನು ಕಂಡರು. ಶಿಷ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನ ನೀಡುತ್ತಾನೆ ಮುನಿ. ಜೊತೆಗೆ, ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯ ವರ್ತಮಾನಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಅರಮನೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಾರ್ಥವನ್ನೂ ನಗುಮೊಗದಿಂದ ಈಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಪರಮಾತ್ಮರೂಪವೆ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಶಿಶುರೂಪದಿಂದ ಯಶೋದೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ನಗುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಮೈ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸುತ್ತ ಆನಂದಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಾನೆ. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೆ ಮಗುವಿಗೆ ಮಾನಸಪೂಜೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಲೆಬಾಗಿ ತನಗೆ ನಮಿಸುವ ಗೋಪಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ನಂದಗೋಪ ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆಮಂತ್ರಣಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಮಾರಂಭದ ಸಿದ್ಧತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ. ಹಾಲು ಮೊಸರು ತುಪ್ಪ ಜೇನು ಬೆಲ್ಲ ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಪಾನಕ ಅಕ್ಕಿ ಬೇಳೆ ಅವಲಕ್ಕಿ ಮಾಗಿದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಲಡ್ಡು ಮೋದಕ ತಾಂಬೂಲ ಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಗಳು ನಾನಾ ಬಗೆಯ ರತ್ನಗಳು ಚಿನ್ನ ಮುತ್ತು ಹವಳ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ. ಸಭಾಂಗಣವನ್ನು ಬಾಳೆಕಂಬಗಳಿಂದ ತಳಿರು ತೋರಣಗಳಿಂದ ತೆಳುವಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ. ಮಂಗಳಕಲಶಗಳು ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳು ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳು ಉತ್ತಮ ವಸ್ತ್ರರಾಶಿಗಳು ಮಧುಪರ್ಕದ ಗೋವುಗಳು, ಡಕ್ಕೆ ದುಂದುಬಿ. ಪಟಹ ಮುರಜ ಮೃದಂಗಗಳು ತಾಳವಾದ್ಯಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ. ವಿದ್ಯಾಧರಿಯರ ನೃತ್ಯ ಗಂಧರ್ವರ ಗಾಯನಗಳನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಾರ್ತಾವಾಹಕ ಬಂದು ತಿಳಿಸಿದ, ''ಬಂಧುಗಳಾದ ಗೋಪ ಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಶ್ವಗಜರಥಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಭರಣ ಭೂಷಿತರಾದ ರಾಜಕುಮಾರರು ಬಂದು ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಗಿರಿಭಾನು ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಋಷಿಮುನಿಗಳೂ ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರೂ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.''

ನಂದಗೋಪ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎದುರುಗೊಂಡು ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ. ಋಷಿಮುನಿಗಳಿಗೂ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಿಸಿ ಪಾದ್ಯಾದಿಗಳನ್ನಿತ್ತು ಸತ್ಕರಿಸಿದ. ನಂದಗೋಕುಲವಿಡೀ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿ ವಸ್ತುಗಳಿಂದಲೂ ಬಂಧುಬಾಂಧವರು ಮುನಿಜನರುಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಗುಜಗುಜು ಕೋಲಾಹಲ. ಒಬ್ಬ ನಾಡುವ ಮಾತನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರ. ಹಾಗಾಯಿತು. ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಕುಬೇರ ಮೂರು ಮುಹೂರ್ತಗಳ ಕಾಲ ಸ್ವರ್ಣವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಗೋಕುಲ ಐಶ್ವರ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ತುಂಬಿತುಳುಕಿತು. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ನಿನ್ನಿಂದಾಗದೆಂದು ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಗೇಲಿಮಾಡಿದ್ದ ಬಂಧುಗಳು ಈಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಂಡು ಸೋತು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದರು.

ನಂದಗೋಪ ಬೆಳಗಿನ ಆಹ್ನಿಕಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮಡಿಯುಟ್ಟು ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಗರ್ಗಮುನಿಯ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಮುನಿಗಳ ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ಬಂಗಾರದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ವಿಷ್ಣುಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕ ಆಚಮನ ಮಾಡಿ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ ಮಾಡಿಸಿ ಮಗುವಿಗೆ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿಸಿದ. ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ 'ಕೃಷ್ಣ' ಎಂದು ಮಂಗಲ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ. ಮಂಗಲವಾದ್ಯ ಘೋಷ ಮಾಡಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಣಾದಿ ನಾನಾ ಧನವನ್ನೂ ಭಕ್ಷ್ಯದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ದಾನ ಮಾಡಿದ. ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರಿಗೂ ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗೂ ವಿಪುಲ ಸ್ವರ್ಣದಾನ ಮಾಡಿದ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಭಾರವಾದ ದಾನದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರಲು ಅಶಕ್ತರಾದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದ. ಬಡಿಸಿರಿ ಬಡಿಸಿರೆಂದು ಉಣ್ಣಿರಿ ಉಣ್ಣಿರೆಂದು ಶಬ್ದಗಳೇ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಗರ್ಗಮುನಿಗೆ ನಂದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿರ್ಮಿತವಾದ ಬಂಗಾರದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರತ್ನಗಳನ್ನೂ ನೀಡಿದ. ಶಿಷ್ಯರಿಗೂ ಸ್ವರ್ಣಾಭರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ. ಬೇರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಯಥೇಚ್ಛ ದಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ.

ಗರ್ಗಮುನಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸಿ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮೈ ಎಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದು ನುಡಿದ.

ಗರ್ಗಮುನಿ:- ಹೇ ಕೃಷ್ಣ, ಜಗನ್ನಾಥ, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. ನನಗೆ ನಿನ್ನ ದಾಸ್ಯವನ್ನು ನೀಡು. ನಿನ್ನ ತಂದೆ ನನಗೆ ಧನವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ನನಗೆ ಅದರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನನಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಭಕ್ತಿ ನೀಡು. ಅಣಿಮಾದಿ ಯೋಗ ಸಿದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಮುಕ್ತಿ ಅಮರತ್ವಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ನನಗೆ ಆಸೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂದ್ರನಾಗಬೇಕು

ಮನುವಾಗಬೇಕು ಸ್ವರ್ಗಪಡೆಯಬೇಕೆಂದೂ ನಾನು ಆಸೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಪಾದಸೇವೆ ನನಗೆ ಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಪಾದಸೇವೆ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾರ್ಷ್ಟಿ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯಗಳೂ ನನಗೆ ಬೇಡ. ಗೋಲೋಕವಾಸ ಪಾತಾಳವಾಸಗಳೂ ಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳ ಸ್ಮರಣೆಯೇ ಸಾಕು. ಕೋಟಿಜನ್ಮಗಳ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಪಡೆದು ಸರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅದೂ ನನಗೆ ಬೇಡ. ನೀನು ನನಗೆ ಅಭಯ ನೀಡಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡು. ಆಗ ಮೃತ್ಯು ನನ್ನನ್ನೇನು ಮಾಡೀತು? ಆ ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಧರ್ಮ, ಶೇಷ ಎಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಸೇವೆಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಂಹಾರ ಪಾಲನಾದಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತು ನೀಡುವ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಕೇಶಪಾಶದಿಂದ ಒರೆಸುವಳು. ಮೂಲಕಾರಣಳಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲ ಸ್ಮರಣ ತತ್ಪರಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಪಾರ್ವತಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಸೇವೆ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ಪಡೆದಳು. ವಿದ್ಯಾಧಿದೇವತೆ ಸರಸ್ವತಿ ನಿನ್ನ ಪಾದ ಸೇವೆಯಿಂದಲೆ ಸರ್ವರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯಳಾದಳು. ವೇದಜನನಿ ಸಾವಿತ್ರಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲ ಸೇವೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಗತಿ ಎನಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಭೂಮಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಸೇವೆಯಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಸಸ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಾರಣಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ನಿನ್ನ ಅಂಶ ಸಂಭೂತಳಾದ ರಾಧೆ ನಿನಗೆ ಸಮಾನಳಾಗಿದ್ದು ನಿನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿದ್ದೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದವರ ಪಾಡೇನು? ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೇ ನನ್ನನ್ನೂ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡು. ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಾರೆ, ನಿನ್ನ ಧನವನ್ನು ಒಯ್ಯಲಾರೆ. ನಿನ್ನ ಸೇವಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು'' ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತ ಗರ್ಗಮುನಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದ. ಕೃಷ್ಣ ನಕ್ಕು ''ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗಲಿ'' ಎಂದು ವರವಿತ್ತ. ಗರ್ಗಮುನಿ ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಪಠಿಸುವವನು ಹರಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಸ್ಮೃತಿಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಜನನ ಮರಣ ಜರೆ ರೋಗ ಶೋಕ ಮೋಹ ಮುಂತಾದ ಸಂಕಟಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ. ಹರಿಪಾದ ಸೇವಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಆತ ಹರಿಯೊಡನೆ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಎಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಹರಿಯ ವಿಯೋಗವಾಗದು.

ನಾರಾಯಣ:- ಗರ್ಗಮುನಿ ಕೃಷ್ಣನ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ನಂದನ ಕೈಗಿತ್ತು ''ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಜ್ಞೆ ನೀಡು. ಇದೆಂಥ ವಿಚಿತ್ರ! ಈ ಸಂಸಾರ ಮೋಹಜಾಲದಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ. ಸಮುದ್ರದ ನೀರಲ್ಲಿ ನೊರೆಗುಳ್ಳೆಗಳಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಯೋಗ ವಿಯೋಗಗಳ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಲೆ ಇರುತ್ತದೆ'' ಎಂದನು. ಮುನಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಂದನಿಗೆ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಸಜ್ಜನರ ವಿಯೋಗ ಮರಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದುಃಖದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುನಿ ಹೊರಟು ನಿಂತಾಗ ನಂದ ಮೊದಲಾದ ಗೋಪಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕ ವಿನೀತಭಾವದಿಂದ ನಮಿಸಿದರು. ಮುನಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹರಸಿ ಆನಂದದಿಂದ ಮಥುರೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ಋಷಿಮುನಿಗಳೂ ಪ್ರಿಯ ಬಂಧುವರ್ಗದವರೂ ಧನಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಸಿಹಿತಿಂಡಿಗಳು, ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳು,

ಮುಂತಾದವುಗಳ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ಕಷ್ಟದಿಂದ ನಡೆದರು. ಕೆಲವರು ಹಾಡುತ್ತ, ಕೆಲವರು ಕುಣಿಯುತ್ತ ಹೋದರು. ರಾಜಾ ಮರುತ್ತ ಶ್ವೇತ ಸಗರ ಮಾಂಧಾತ ಉತ್ತಾನಪಾದ ನಹುಷ ನಲ ಮುಂತಾದ ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದರು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಅಶ್ವಮೇಧವನ್ನೂ ರಾಜಾ ರಂತಿದೇವನ ದಾನಧರ್ಮವನ್ನೂ ಹೊಗಳುವ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ನಂದ ಯಶೋದೆಯರು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಆಡಿಸುತ್ತ ಕುಬೇರನ ಅರಮನೆಗೆ ಸಮಾನವಾದ ತಮ್ಮ ಸುಂದರ ಭವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದರು.

ಶಿಶುಗಳಾದ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರು ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆದರು. ಗೋವುಗಳ ಬಾಲವನ್ನೋ ಗೋಡೆಯನ್ನೋ ಆಧರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲೂ ಕಲಿತರು. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅಂಬೆಗಾಲಿಟ್ಟು ಓಡಾಡುತ್ತ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹರ್ಷ ನೀಡಿದರು. ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ನಡೆಯಲೂ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಕೃಷ್ಣನಿಗಿಂತ ರಾಮ ಒಂದು ವರ್ಷದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವನು. ಇಬ್ಬರೂ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಶಿಶುರೂಪ ಧರಿಸಿ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಓಡಾಡಲು ತೊಡಗಿದರು. ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲೂ ತೊಡಗಿದರು.

ಗರ್ಗಮುನಿ ಮಥುರೆಯಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಲಕರ ನಾಮಕರಣ ಸಮಾರಂಭದ ವಿಜೃಂಭಣೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ವಸುದೇವ ಆನಂದದ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದ. ದೇವಕಿಯೂ ಆನಂದದ ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಸುತ್ತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದಳು. ಮುನಿ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಹರಸಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ಇಬ್ಬರೂ ಕುಬೇರ ಭವನದಂಥ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದರು.

ನಾರದ, ನೀನೂ ಹಿಂದಿನ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೀಗೇ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿದ್ದೆ. ಉಪಬರ್ಹಣ ಎಂಬ ಗಂಧರ್ವರಾಜ ನೀನು ಐವತ್ತು ಮಂದಿ ಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗೆ ವಾಸಮಾಡುತ್ತ ಶೃಂಗಾರಕ್ರೀಡಾ ನಿಪುಣನಾಗಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎನಿಸಿದ್ದೆ. ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪದಿಂದ ದಾಸೀಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸಿ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಡ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈಗ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನಾಗಿ ಹರಿಸೇವೆಯಿಂದ ಸರ್ವಜ್ಞ, ಸರ್ವದರ್ಶಿಯಾಗಿರುವೆ. ನಿನಗೆ ಈಗ ಕೃಷ್ಣಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ನಾಮಕರಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಜನನ ಮರಣ ಜರೆಗಳನ್ನು ಅವು ಕಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೂ ಇಂಥ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾನ್ನಪ್ರಾಶನ ನಾಮಕರಣ ಪ್ರಸ್ತಾವವೆಂಬ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ನಳಕೂಬರ ಮೋಕ್ಷ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೪

ನಾರಾಯಣಮುನಿ:- ಒಮ್ಮೆ ಯಶೋದೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ಯಮುನಾನದಿಗೆ ಹೋದಳು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಸರು ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆಗಳನ್ನು ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ನೋಡಿ ನಕ್ಕ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಭಕ್ಷಿಸಿದ. ಯಶೋದೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಕೃಷ್ಣ ಬೆಣ್ಣೆ ತಿಂದು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬಾಯಿ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡಳು. ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ, ಗಡಿಗೆಗಳೆಲ್ಲ ಬರಿದಾಗಿದ್ದುವು. ಕೆಲವು ಒಡೆದುಹೋಗಿದ್ದುವು. ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿದಳು, ''ಯಾರು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು?'' ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದರು, ''ನಿನ್ನ ಮಗನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಂದ, ನಮಗೇನೂ ಕೊಡಲೇ ಇಲ್ಲ.'' ಯಶೋದೆ ಹುಸಿಮುನಿಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯಲು ಕೋಲನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ಕೃಷ್ಣ ಓಡತೊಡಗಿದ. ಅವಳಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಶಿವನಂಥ ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದವನು ಯಶೋದೆಯ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವನೆ? ಅವಳು ಓಡಿ ಓಡಿ ಸೋತು ಮೈಯೆಲ್ಲ ಬೆವರಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಳು. ಮಾತೆಗೆ ಆಯಾಸವಾಯಿತೆಂದು ಕೃಪಾಳುವಾದ ಕೃಷ್ಣ ನಸುನುಗತ್ತ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತ. ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ಒಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ನಡೆದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಮರ ಉರುಳಿತು. ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ಬಿದ್ದಿತು. ಮರದಿಂದ ಒಬ್ಬ ದಿವ್ಯ ಸುಂದರಾಕಾರದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದ್ದ. ಗೌರವರ್ಣದವನು, ಇನ್ನೂ ಎಳೆವಯಸ್ಸಿನವನು, ರತ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಮಿಸಿ ನಗುಮೊಗದಿಂದ ದಿವ್ಯರಥವನ್ನೇರಿ ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದ.

ಮರ ಬಿದ್ದ ಸದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಶೋದೆ ಬಂದು ನೋಡಿದಳು. ಭಯಚಕಿತಳಾದಳು. ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಂದನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ಗೋಕುಲದ ಗೋಪಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು ನೋಡಿದರು. ಮಗುವಿಗೆ ರಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತ ಯಶೋದೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೈದರು: ''ನಿನಗೆ ಈ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಗುವಾಗಿದೆ. ಧನಧಾನ್ಯ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತು ಮಗನಿಗಾಗಿಯೇ ತಾನೆ? ನಿನಗೇನೂ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ. ಮಗನಿಗೆ ಉಣಲಿಲ್ಲದ ವಸ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೇನು ಬಿಟ್ಟರೇನು? ಅದು ವ್ಯರ್ಥ. ಮಗ ಬೆಣ್ಣೆತಿಂದನೆಂದು ಅವನನ್ನು ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದೆಯಲ್ಲ! ಎಂಥ ಕಲ್ಲು ಮನಸಿನವಳು ನೀನು! ಅತ್ತ ನೀನು ಮನೆಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಮರ ಬಿದ್ದಿದೆ! ಮರ ಬಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಮಗ ಉಳಿದ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಗನಿಗೇನಾದರೂ ಅಪಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಬೆಣ್ಣೆಗಳಿದ್ದೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಿರುತ್ತಿತ್ತು? ಹೇಳು.'' ಹೀಗೆ ಬೈದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ಗೋಪಗೋಪಿಯರು ಮಗುವನ್ನು ಹರಸಿದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಹರಿನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನ ಮಾಡಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಬಳಿಕ ನಂದಗೋಪ ಯಶೋದೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದ. ''ನಾನಿಂದೇ ಮಗುವನ್ನು ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ. ಅಥವಾ ನೀನೇ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗು. ನಿನ್ನಿಂದ ನನಗೇನಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ?

ಶತಕೂಪಾಧಿಕಾ ವಾಪೀ ಶತವಾಪೀಸಮಂ ಸರಃ ।
ಸರಃ ಶತಾಧಿಕೋ ಯಜ್ಞಃ ಪುತ್ರೋ ಯಜ್ಞಶತಾಧಿಕಃ ॥
ತಪೋ ದಾನೋದ್ಭವಂ ಪುಣ್ಯಂ ಜನ್ಮಾಂತರಸುಖಪ್ರದಂ ।
ಸುಖಪ್ರದೋऽಪಿ ಸತ್ಪುತ್ರ ಇಹೈವ ಚ ಪರತ್ರ ಚ ॥
ಪುತ್ರಾದಪಿ ಪರೋ ಬಂಧುರ್ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥

ನೂರು ಸೇದುವ ಬಾವಿಗಳಿಗಿಂತ ಒಂದು ಇಳಿ ಬಾವಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ನೂರು ಇಳಿಬಾವಿಗಳಿಗಿಂತ ಒಂದು ಕೊಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ನೂರು ಕೊಳಗಳಿಗಿಂತ ಒಂದು ಯಾಗ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ನೂರು ಯಾಗಗಳಿಗಿಂತ ಒಬ್ಬ ಪುತ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ತಪಸ್ಸು ದಾನಗಳಿಂದ ಸಿಗುವ ಪುಣ್ಯ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಕೊಟ್ಟೀತು. ಸುಪುತ್ರ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದಪುತ್ರನಿಗಿಂತಹೆಚ್ಚಿನಬಂಧುಹಿಂದೆಯಾಗಲಿಮುಂದೆಯಾಗಲಿ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲ.'' ಹೀಗೆ ನಂದಗೋಪ ಯಶೋದೆಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ.

ನಾರದ:- ಮರದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತನಾದ ಆ ಸುಂದರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾರು? ಅವನೇಕೆ ಮರದ ಜನ್ಮ ಹೊಂದಿದ್ದ?

ನಾರಾಯಣ:- ಕುಬೇರನ ಮಗ ನಳಕೂಬರ ಒಮ್ಮೆ ರಂಭೆಯೊಂದಿಗೆ ನಂದನವನದಲ್ಲಿ ವಿಹಾರ ಮಾಡಿದ. ಒಂದು ಸರೋವರದ ಬಳಿ ಸುಂದರ ಉದ್ಯಾನದ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಲದ ಮರದ ಬಳಿ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ ರತ್ನ ದೀಪಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿ ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹೂಮಾಲೆಗಳನ್ನೂ ರೇಶ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಹೂಪರಿಮಳವನ್ನು ಹೊತ್ತುಬೀಸುವ ಸುಗಂಧ ವಾಯುವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ರಂಭೆಯೊಡನೆ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಬಗೆ ಶೃಂಗಾರ ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ. ಅವನು ರಸಿಕ, ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಶಾರದ. ಒಮ್ಮೆ ನೀರಾಟ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ವನವಿಹಾರ. ಒಮ್ಮೆ ವನವಿಹಾರ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೀರಾಟ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಬಗೆಯಿಂದ ರತಿಸುಖದಲ್ಲಿ ಲೀನನಾಗಿದ್ದ ನಳಕೂಬರನನ್ನು ದೇವಲ ಮುನಿ ಕಂಡ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಗ್ನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಂಭೆಯನ್ನೂ ಕಂಡ. ಅವಳೂ ರತಿಸುಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮೈ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡಿತ್ತು. ನಖಕ್ಷತ ದಂತಕ್ಷತಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮುನಿಯನ್ನು ಕಂಡೂ ನಳಕೂಬರ ರತಿಶಯ್ಯೆಯಿಂದ ಮೇಲೇಳಲಿಲ್ಲ. ''ಪಾಪಿ ನೀನು ಮರವಾಗಿ ಹುಟ್ಟು'' ಎಂದು ಮುನಿ ಅವನಿಗೆ ಶಪಿಸಿದ. ರಂಭೆಗೂ 'ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟು' ಎಂದು ಶಪಿಸಿದ. ''ನಳಕೂಬರ, ನೀನು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಮರವಾಗಿ ಹುಟ್ಟು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ನಿನಗೆ ವೃಕ್ಷಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವುದು. ರಂಭೆ, ನೀನು ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಜನಮೇಜಯನ ರಾಣಿಯಾಗಿ ದೇವೇಂದ್ರನಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರ

ಕ್ಕೊಳಗಾದಾಗ ಮನುಷ್ಯಶರೀರವನ್ನು ತೊರೆದು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರುವಿ'' ಎಂದ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮುನಿ ಹೊರಟುಹೋದ. ಅವನ ಶಾಪದಿಂದ ನಳಕೂಬರ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷರೂಪದಿಂದ ಜನಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಶಾಪಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದ. ರಂಭೆ ರಾಜಾ ಸುಚಂದ್ರನ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಜನಮೇಜಯನ ರಾಣಿಯಾದಳು. ಒಮ್ಮೆ ರಾಜ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗಕ್ಕೆ ದೀಕ್ಷಿತನಾದ. ಯಾಗದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ದೇವೇಂದ್ರ ಕದ್ದ. ರಾಣಿ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಏಕಾಕಿನಿಯಾಗಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋದಳು. ಒಂದೆಡೆ ಕುದುರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಆದರೆ ದೇವೇಂದ್ರ ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿದ. ಅವಳೆಷ್ಟು ತಡೆದರೂ ಆತ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮೈಮರೆತು ಹಗಲುರಾತ್ರಿ ಎನ್ನದೆ ನಿರಂತರ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ರತಿಕ್ರೀಡೆಯಾಡಿದ. ರಾಣಿ ರಾಜನ ಭಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ, ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಶರೀರತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ರಂಭೆಯಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ದೇವೇಂದ್ರನೂ ಸ್ವರ್ಗಸೇರಿದ. ಇತ್ತ ರಾಜ ರಾಣಿಯ ಮೃತಶರೀರವನ್ನು ಕಂಡು ಬಹಳ ವಿಲಾಪಗೈದು ಯಜ್ಞವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಋತ್ವಿಜರಿಗೆ ಪೂರ್ಣದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಿ ಕಳಿಸಿದ. ಇದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಿತ್ರೆ, ಜನ್ಮಮರಣ ಜರೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವಂತಹುದು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷಾರ್ಜುನಭಂಜನವೆಂಬ ಹದಿನಾಲ್ಕನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರ ವಿವಾಹ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೫

ನಾರಾಯಣ ಮುನಿ:- ಒಂದು ದಿನ ನಂದ ಕೃಷ್ಣನೊಂದಿಗೆ ವೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಾಂಡೀರವನದಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಿದ. ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಸಿದ. ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತ. ಮಾಯಾಮಾನುಷಶರೀರಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣ ಆಗ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೋಡ ಕವಿದು ಕಾಡುಕತ್ತಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ. ಬಿರುಗಾಳಿ ಗುಡುಗುಗಳೊಂದಿಗೆ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಮಳೆ ಸುರಿದು ಮರಗಳನ್ನು ಕಂಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಮರಗಳ ಕೊಂಬೆಗಳು ಮುರಿದು ಬೀಳುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನಂದ ಭಯಗ್ರಸ್ತನಾದ. ಕರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಿ? ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೆ ಮಗುವಿನ ಗತಿ ಏನು? ಎಂದು ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದ. ಆಗಲೆ ಕೃಷ್ಣ ಜೋರಾಗಿ ಅಳತೊಡಗಿದ. ಮಳೆನೀರು ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದೆಂದು ನಂದನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಜೋತುಬಿದ್ದ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು.

ಶರತ್ಕಾಲದ ಹುಣ್ಣಿಮೆಚಂದ್ರನಂಥ ಮುಖದವಳು, ಶರತ್ಕಾಲ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಅರಳಿದ ತಾವರೆಯಂಥ ಕಣ್ಣಿನವಳು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ, ಮೂಗಿಗೆ ಮೂಗುತಿ, ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಜಿಹೂಮಾಲೆ, ಕಿವಿಗೆ ಓಲೆಗಳು, ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರಿ ಸಿಂದೂರಗಳ ಬೊಟ್ಟು, ಎದೆಯಲ್ಲಿ ರತ್ನಹಾರಗಳು, ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಓಡ್ಯಾಣ, ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಉಲಿವ

ಗೆಜ್ಜೆಗಳು, ಕೈಗಳಿಗೆ ರತ್ನದ ಬಳೆಗಳು, ಬೆರಳುಗಳಿಗೆ ರತ್ನದುಂಗುರಗಳು, ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಕಮಲಗಳು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮುಖದರ್ಶನಕ್ಕೆ ರತ್ನದ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದು ಸಂಪಿಗೆ ಬಣ್ಣದ ಮೈಯವಳು ಮೈಯೆಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ರಾಜಹಂಸನಂತೆ ಮೆಲ್ಲಡಿ ಇಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಾಳೆ ರಾಧೆ. ಶ್ರೀಫಲಗಳಂತಿರುವ ಕಠಿನ ಸ್ತನಗಳು ತ್ರಿವಳಿಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಸಣ್ಣನಡು, ಆಳದ ಹೊಕ್ಕಳು, ಬೆಟ್ಟದಂತಿರುವ ನಿತಂಬಗಳು ನೆಲದಾವರೆಗಳಂಥ ಪಾದಗಳು, ಯೋಗಿಗಳ ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನೂ ಕಲಕುವ ಮನ್ಮಥನ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಬಾಗಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳು. ಮೈಕಾಂತಿ ಕೋಟಿಚಂದ್ರರ ಪ್ರಭೆಯನ್ನೂ ನಾಚಿಸುತ್ತ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಬೆಳಗುವಂತಿದೆ. ನಿರ್ಜನವಾದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸುಂದರಿ ಒಬ್ಬಳೇ ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನಂದ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯಭರಿತನಾದ. ಭಕ್ತಿಯ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಿಸಿದ. ಗರ್ಗಮುನಿಯ ಮಾತಿನಿಂದ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದುಹೋಗಿತ್ತು ಈಕೆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯಳಾದ ರಾಧೆ ಎಂದು. ಕೃಷ್ಣನೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಎಂದು ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದರೂ ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆ ಆಗಾಗ ಅವನಿಗೆ ಮರೆವು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆತ ರಾಧೆಯಲ್ಲಿ ವಿನಯದಿಂದ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡ.

''ದೇವಿ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣನಾಥನನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ಕರೆದೊಯ್ಯಬಹುದು. ಬಳಿಕ ನನ್ನ ಮಗನ ಆಸೆ ಪೂರೈಸಿ ಅವನನ್ನು ನನ್ನ ಬಳಿಗೇ ತಂದು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು.'' ರಾಧೆ ನುಡಿದಳು, ''ನೋಡು, ಇದನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಡ, ರಹಸ್ಯವಾಗಿಟ್ಟಿರು. ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡಿರುವೆ. ನೀನು ತಿಳಿದವನು. ಗರ್ಗಮುನಿಯ ಮಾತಿನಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದಿರುವೆ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸಬೇಡ. ನಿನಗೇನು ವರಬೇಕು, ಕೇಳು, ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ವರವನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ''. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡ, ''ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪಾದಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನನಗೆ ನೀಡು. ನಮಗೆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಮೀಪ ಸದಾ ವಾಸಮಾಡುವ ದುರ್ಲಭವಾದ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ನೀಡು.'' ರಾಧೆ ನುಡಿದಳು. ''ನಿನಗೆ ಅನುಪಮವಾದ ದಾಸ್ಯವನ್ನೇ ಮುಂದೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಿನಗೆ ನಮ್ಮ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ನೀಡುತ್ತೇನೆ, ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸದಾ ನಮ್ಮ ಸ್ಮರಣೆ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ವರ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾಯೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕವಿಯದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ನೀವು ಮನುಷ್ಯಶರೀರವನ್ನು ತೊರೆದು ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿರಿ.'' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ನಡೆದಳು. ದೂರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಅವನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಿಸಿದಳು. ಮೈ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡಳು.

ಬಳಿಕ ರಾಧೆ ರಾಸಮಂಡಲವನ್ನು ನೆನೆದಳು. ಒಡನೆ ಅದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಯಿತು. ನೂರಾರು ರತ್ನಕಲಶಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ರತ್ನಮಂಡಪ. ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ಮಣಿಮಯ ಸ್ತಂಭಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಜಾಜಿ ಹೂಮಾಲೆಗಳಿಂದ ದಿವ್ಯದರ್ಪಣಗಳಿಂದ ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕ್ಯ ಜಾಲಗಳಿಂದ ಮಣಿಮಯ

ಕಪಾಟುಗಳಿಂದ ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತವಾಗಿದೆ. ಅರಳಿದ ಹೂಗಳ ಉದ್ಯಾನದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದೆ. ರಾಧೆ ಒಳಗೆ ನಡೆದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಕರ್ಪೂರಾದಿಯುಕ್ತವಾದ ತಾಂಬೂಲ, ರತ್ನಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ಮನೋಹರವಾದ ಶೀತಜಲ, ಹಾಲು ಜೇನುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ರತ್ನಕಲಶಗಳು. ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಳೆಹರೆಯದ ಕೋಟಿಮನ್ಮಥ ಲಾವಣ್ಯಸಂಪನ್ನನಾದ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ, ಮೈಯೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಗಂಧ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಸನ್ನ ಮುಖಕಣ್ಣುಗಳು. ಉಲಿವ ಮಣಿಮಯವಾದ ಕಾಲಕಡಗ, ರತ್ನಮಯವಾದ ಕೈಕಡಗ ವಂಕಿಗಳು, ಕೌಸ್ತುಭಮಣಿಯಿಂದೊಪ್ಪುವ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲ, ಶರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನಾಚಿಸುವ ಮುಖ, ಅರಳಿದ ತಾವರೆಗಣ್ಣುಗಳು. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನವಿಲಗರಿ ಜಾಜಿಯ ಹೂಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಮೂರು ಜಡೆಗಳು. ಹಿಂದಿನ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನಲ್ಲ. ಈಗ ನವಯುವಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ರಾಧೆ ಮೋಹಗೊಂಡಳು. ಕಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಬೊಗಸೆಗಳಿಂದೆತ್ತಿ ಅವನ ಮುಖಚಂದ್ರನ ಸೌಂದರ್ಯರಸಪಾನ ಮಾಡಿದಳು. ನವಸಂಗಮದ ಆಸೆಯಿಂದ ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡಿದಳು. ಮೈರೋಮಾಂಚಗೊಂಡಳು. ನವಸಂಗಮಯೋಗ್ಯಳಾದ ಅರಳಿದ ಮುಖಕಮಲದ ರಾಧೆಯನ್ನು ಓರೆನೋಟದಿಂದ ನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣ ನುಡಿದ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ದೇವಿ, ಗೋಲೋಕದ ವೃತ್ತಾಂತ ನಿನಗೆ ನೆನಪಿದೆಯೆ? ಅಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ಮುಂದೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮಾತನ್ನು ಈಗ ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿ, ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. ನಿನ್ನಂತೇ ನಾನು. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರೊಳಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಹಾಲಲ್ಲಿ ಬಿಳುಪು, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಖ, ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕಂಪು, ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ನಾನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸದಾ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಮಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ಗಡಿಗೆ ಮಾಡಲಾಗದು. ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲದೆ ಓಲೆ ಮಾಡಲಾಗದು. ಹಾಗೇ ನೀನಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಆಧಾರ ನೀನು, ಬೀಜರೂಪ ನಾನು. ಬಾ, ಮಂಚವನ್ನೇರು. ನನ್ನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳು. ನೀನಿಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಶೋಭೆ ಇಲ್ಲ. ಆಭರಣವಿಲ್ಲದೆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಶೋಭೆ ಇಲ್ಲ. ನೀನಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಬರಿ 'ಕೃಷ್ಣ' ನೀನು ಜೊತೆಗಿದ್ದರೆ 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ'. ನೀನೇ ಶ್ರೀ, ನೀನೇ ಸಂಪತ್ತು, ಸರ್ವಾಧಾರ ಸ್ವರೂಪಳು, ಸರ್ವಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಳು. ನಾನು ಸರ್ವರೂಪ, ಅವಿನಾಶಿ. ನಾನು ತೇಜೋರೂಪನಾಗುವಾಗ ನೀನು ತೇಜೋರೂಪಳಾಗುವಿ. ನಾನು ಅಶರೀರನಾದಾಗ ನೀನು ಅಶರೀರಳಾಗುವಿ. ನನ್ನ ಅಂಶಸ್ವರೂಪಳು. ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ. ಸರ್ವೇಶ್ವರಿ ನೀನು. ಶಕ್ತಿಬುದ್ಧಿಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಮಾನಳು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭೇದವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ನರಾಧಮನಿಗೆ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ಕಾಲಸೂತ್ರನರಕವಾಸ. ಹಿಂದು ಮುಂದಿನ ಏಳು ತಲೆಮಾರಿನ ಕುಲಪುರುಷರನ್ನು ಅವನು ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೋಟಿಜನ್ಮಗಳ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ನಿಂದಿಸುವವರಿಗೆ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ನರಕವಾಸ ನಿಶ್ಚಿತ.

ನಿನ್ನ ನಾಮದ 'ರಾ' ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದವರಿಗೆ ಭಕ್ತಿನೀಡುತ್ತೇನೆ. 'ಧಾ' ಶಬ್ದೋಚ್ಚಾರಣ ಒಮ್ಮೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಪುನಃ ಪುನಃ ಆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳುವ ತವಕದಿಂದ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾನು ಎಲ್ಲಕಡೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾ ಶಬ್ದಂ ಕುರ್ವತಸ್ತ್ರಸ್ತೋ ದದಾಮಿ ಭಕ್ತಿಮುತ್ತಮಾಂ।
ಧಾಶಬ್ದಂ ಕುರ್ವತಃ ಪಶ್ಚಾದ್ ಯಾಮಿ ಶ್ರವಣಲೋಭತಃ ॥

ನನಗೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ನೀಡುತ್ತ ಜೀವನಪರ್ಯಂತ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ರಾಧಾ ನಾಮಮಂತ್ರ ಜಪವೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಕರ. ರಾಧೆಗಿಂತಲೂ ರಾಧಾನಾಮಜಪ ಮಾಡುವವನು ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮ ಅನಂತ ಶಿವ ಧರ್ಮ ನರ ನಾರಾಯಣ ಕಪಿಲ ಗಣೇಶ ಕಾರ್ತಿಕೇಯರೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸರಸ್ವತಿ ದುರ್ಗೆ ಸಾವಿತ್ರಿ ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವಿಯರೂ ಅವನಷ್ಟು ಪ್ರಿಯರಲ್ಲ. ಈ ದೇವ ದೇವಿಯರೂ ಎಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಮಾನರೆ. ನೀನು ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. ಅವರೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ನನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿ. ನನ್ನ ಚತುರ್ಭುಜ ಮೂರ್ತಿ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಯಸಿಯನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ನಾನೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಸದಾ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುತ್ತೇನೆ.''

ರಾಧೆ:- ಗೋಲೋಕ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಮರೆಯಲಿ, ಪ್ರಭು! ನೀನು ಏನೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಅದೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಪಾದಸೇವೆಯ ಬಲದಿಂದ ನಿಜವೆ ಆಗಿದೆ. ನಿನಗೆ ಪ್ರಿಯರು ಅಪ್ರಿಯರೆಂದು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸದವರಲ್ಲಿ ನೀನು ಕೃಪೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬೆಟ್ಟ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ ನೀನು. ಬೆಟ್ಟವನ್ನೂ ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯಂತೆ ಅಲ್ಪವಾಗಿಸಬಲ್ಲೆ. ಅದರಿಂದ ನೀನು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿದ್ದು ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕಳೆಯುವ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಯುಗವಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನಿಡು. ನಿನ್ನ ವಿರಹಾಗ್ನಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬೇಯುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಾಗಲೇ ಅದು ಬೇರೆಕಡೆ ಹೋಗಲು ಶಕ್ತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗೋ ಬೇರೆ ಅಂಗಗಳನ್ನೂ ಕಂಡೆ. ಈಗ ನಿನ್ನ ಮುಖಕಮಲ ಕಂಡಮೇಲೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಬೇರೆಕಡೆ ಹೋಗಲು ಸರ್ವಥಾ ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ.''

ರಾಧೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣ ನಕ್ಕು ನುಡಿದ. ''ನಾನು ಹಿಂದೆ ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ಸರ್ವಥಾ ಸುಳ್ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ತಾಳು. ನಿನ್ನ ಮನೋರಥವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಈಗ ಕೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬರೆಯುವೆನೋ ಅದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗೇ ತೀರುವುದು. ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ನನ್ನಿಂದಾಗದು, ಇನ್ನು ಆ ವಿಧಾತನೆಲ್ಲಿ? ವಿಧಾತನಿಗೆ ವಿಧಾತ ನಾನು.''

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಕ್ಷಮಾಲೆ ಕಮಂಡಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ನಗುಮೊಗದ ಬ್ರಹ್ಮ ಬಂದು ನಮಿಸಿದ. ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಸುತ್ತ ಮೈರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ತಲೆಬಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ. ಪುನಃ ಪುನಃ ಸ್ತುತಿಸಿದ, ತಲೆ ಬಾಗಿದ. ಬಳಿಕ ಮಾತೆಯ ಪಾದಕಮಲಗಳಿಗೂ ತಲೆ ಇಟ್ಟು, ಜಟೆಯಿಂದ ಒರೆಸಿ ಕಮಂಡಲು ಜಲದಿಂದ ತೊಳೆದ, ಕೈ ಮುಗಿದು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದ.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಮಾತೆ, ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಕಂಡೆ. ಇದು ಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದು ಬಹಳ ದುರ್ಲಭ. ನಾನು ಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತುಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಹರಿಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡೆ. ವರದಾಯಕನಾದ ಆತ ವರ ನೀಡಲು ಬಂದಾಗ ನಾನು ನನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ, ರಾಧೆಯ ಚರಣಕಮಲ ದರ್ಶನ ನೀಡು ಎಂದು. ''ನೀಡುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಬರಬೇಕು, ಈಗ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳು'' ಎಂದಿದ್ದ ಹರಿ. ಭಗವಂತನ ವರವೆಂದೂ ಸುಳ್ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲ ದರ್ಶನ ಈಗ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ದೇವಿಯರೂ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವರು, ಪ್ರಾಕೃತರು. ನೀನು ಮಾತ್ರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅರ್ಧಾಂಗದಿಂದ ಉದಿಸಿದವಳು. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಮಾನಳು. ನೀನೇ ಕೃಷ್ಣ, ಅವನೇ ರಾಧೆ ಎನ್ನಬೇಕೆ? ನೀನು ರಾಧೆ ಅವನು ಕೃಷ್ಣ ಎನ್ನಬೇಕೆ? ಇದರ ನಿರ್ಣಯ ವೇದದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಗೋಲೋಕ ವೈಕುಂಠಗಳು ಹೇಗೆ ಅನಾದಿ ಅಪ್ರಾಕೃತವೋ ಹಾಗೇ ನೀನೂ ಅನಾದಿ ಅಪ್ರಾಕೃತಳು. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜೀವರೂ ಕೃಷ್ಣನ ಅಂಶಾಂಶರೂಪರು. ಅವರೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ ನೀನು ಶಕ್ತಿರೂಪದಿಂದ ನೆಲೆಸಿರುವೆ. ಎಲ್ಲ ಪುರುಷರೂ ಕೃಷ್ಣನ ಅಂಶರು, ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ನಿನ್ನ ಅಂಶರು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನೀನು ಶರೀರರೂಪಳು. ಆಧಾರಭೂತಳು. ಅವನ ಪ್ರಾಣವೆ ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಣ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವೇ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಣ. ಅವನೂ ನಿತ್ಯ, ನೀನು ನಿತ್ಯಳು. ಅವನು ನಿನ್ನ ಅಂಶವೆ, ಅಥವಾ ನೀನು ಅವನ ಅಂಶವೆ? ಯಾರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ನಾನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ, ವೇದವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವೆನು. ಆ ವೇದವನ್ನು ಗುರುಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲರೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ವೇದವಾಗಲಿ ಈ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಲಿ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯ ನೂರನೆ ಒಂದಂಶವನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸಲಾರರು. ಇನ್ನು ಉಳಿದವರ ಪಾಡೇನು? ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬುದ್ಧಿ, ಬುದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣ ನೀನು ಎಂದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಬಲ್ಲರು? ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡಿದ್ದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಎಲ್ಲರೂ ಶಕ್ತರು. ಆದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ್ದನ್ನು, ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಲಾಗದ್ದನ್ನು ಯಾರು ತಾನೆ ವರ್ಣಿಸಬಲ್ಲರು? ಮಹೇಶ್ವರನಾಗಲಿ ಅನಂತನಾಗಲಿ ಯಾರೂ ನಿನ್ನ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತರಲ್ಲ, ಸರಸ್ವತಿಯೂ ವೇದವೂ ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಯಾರು ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಬಲ್ಲರು? ನಾನು ವೇದಾನುಸಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನು ನಿಂದಿಸಬೇಡ. ಪರಮಾತ್ಮ ಸರ್ವೇಶ್ವರ. ಯೋಗ್ಯ ಅಯೋಗ್ಯರೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಪೆ ಮಾಡುವವನು. ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಸಂತಾನ, ಗುಣದೋಷಗಳು ಎರಡೂ ಆಗಾಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ನೀವು ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೋಷಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತೀರಿ.''

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರ ಪಾದಕಮಲಗಳಿಗೆ ಮಣಿದು ನಿಂತ. ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮೂರು ಸಂಧ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವವನು ರಾಧಾ ಮಾಧವರ ಚರಣಭಕ್ತಿದಾಸ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಕರ್ಮನಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲಲೋಕಗಳನ್ನೂ ದಾಟಿ ಗೋಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಧೆ ನುಡಿದಳು. 'ನಿನ್ನ ಮನದ ಅಭೀಷ್ಟವೇನು? ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳು.'' ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದ, ''ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಚರಣಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಅಭೀಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ವರವನ್ನು ನೀಡು.'' ರಾಧೆ 'ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ' ಎಂದಳು.

ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರ ನಡುವೆ ಅಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿ ಹರಿಸ್ಮರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಆಹುತಿ ನೀಡಿದ. ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣ ಶಯ್ಯೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದು ಅಗ್ನಿಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಬ್ರಹ್ಮನ ಪೌರೋಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಮ ನಡೆಸಿದ. ಬ್ರಹ್ಮ ಕೃಷ್ಣನ ತಂದೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ವೈವಾಹಿಕ ಮಂಗಲಕೃತ್ಯ ನಡೆಸಿದ. ಅಗ್ನಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿಸಿದ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ರಾಧೆಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿಸಿದ. ಕೃಷ್ಣನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ರಾಧೆಯ ಹಸ್ತ, ರಾಧೆಯ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣನ ಹಸ್ತ ಇಡಿಸಿ ರಾಧೆಯಿಂದ ಮೂರು ವೇದಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸಿದ. ಬಳಿಕ ಪಾರಿಜಾತ ಹೂವಿನ ಆಜಾನುಲಂಬಿ ಮಾಲೆಯನ್ನು ರಾಧೆಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಕೊರಳಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದ. ಹಾಗೇ ಕೃಷ್ಣನ ಕೈಯಿಂದ ರಾಧೆಯ ಕೊರಳಿಗೆ ಮಾಲೆ ತೊಡಿಸಿದ. ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅವನೆಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಗುಮೊಗದ ರಾಧೆಯನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ. ಐದು ವೇದಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಹೇಳಿಸಿದ. ಕನ್ಯಾಪಿತನು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ವರನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ರಾಧೆಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣನ ಕೈಗೊಪ್ಪಿಸಿದ. ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಎದುರಲ್ಲಿ ನಿಂತ. ಆಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಗಸದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತ ಆನಂದಿಸಿದ ದೇವತೆಗಳು ರೋಮಾಂಚಿತರಾಗಿ ದುಂದುಭಿ ಆನಕ ಮುರಜ ಮುಂತಾದ ಮಂಗಳವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದರು. ಪಾರಿಜಾತ ಹೂವಿನ ಮಳೆಗರೆದರು. ಗಂಧರ್ವರು ಹಾಡಿದರು, ಅಪ್ಸರೆಯರು ಕುಣಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮ ಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ''ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಚರಣಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ನನಗಿನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಕ್ತಿ ನೀಡಿ, ಇದೇ ನನಗೆ ಪೌರೋಹಿತ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಲಿ'' ಎಂದ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೆಂದ, ''ನಮ್ಮ ಚರಣಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ದೃಢಭಕ್ತಿ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನಿನ್ನು ನಿನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗು, ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ. ನಾನು ನಿನಗೊಪ್ಪಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನನ್ನಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರು.''

ನಾರದ, ಬ್ರಹ್ಮನು ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದ. ಬಳಿಕ ರಾಧೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಸರ್ವಾಂಗಪುಲಕಿತಳಾಗಿ ಪ್ರೇಮವೇದನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಅವನನ್ನು ನಮಿಸಿ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಶಯ್ಯೆಯನ್ನೇರಿದಳು. ಕೃಷ್ಣನ ಹಣೆಗೆ ಕಸ್ತೂರಿಯ ತಿಲಕವಿಟ್ಟು ಎದೆಗೆ ಚಂದನ ಬಳಿದಳು. ಹಾಲುಜೇನುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ರತ್ನಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವನ ಕೈಗಿತ್ತಳು. ಅದನ್ನು ಅವನು ಪಾನ ಮಾಡಿದೊಡನೆ ಕರ್ಪೂರಾದಿಯುಕ್ತ ಸುಗಂಧಭರಿತವಾದ ತಾಂಬೂಲವಿತ್ತಳು. ಕೃಷ್ಣ ಅದನ್ನು ಮೆದ್ದು ರಾಧೆಗೂ ಹಾಲು ಜೇನು ಕುಡಿಸಿದ, ತಾಂಬೂಲ ತಿನ್ನಿಸಿದ. ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯ ಕೈಯಿಂದ ರತ್ನದರ್ಪಣವನ್ನು ಕಸಿದ. ರಾಧೆಯೂ ಕೃಷ್ಣನ ಕೈಯಿಂದ ಕೊಳಲನ್ನು ಕಸಿದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಮುಖವನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿದರು. ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯ ಸರ್ವಾಂಗಗಳಿಗೆ ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮದ್ರವವನ್ನು ಬಳಿದ. ಯಾವ

ಮನ್ಮಥ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಸದಾ ಧ್ಯಾನಿಸುವನೋ ಆ ಮನ್ಮಥನಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ವಶನಾದ. ಇದು ರಾಧೆಯ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣನ ಭೃತ್ಯಭೃತ್ಯರೂ ಕೂಡ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಕೃಷ್ಣ ಮನ್ಮಥನಿಗೆ ವಶನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ! ರಾಧೆಯನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದೆತ್ತಿ ತನ್ನೆದೆಯ ಮೇಲೇರಿಸಿಕೊಂಡ. ಆಲಿಂಗನ ಚುಂಬನಗಳಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗ ಪುಲಕಿತಗೊಳಿಸಿದ. ನವಸಂಗಮದ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಮೈಮರೆಸಿದ. ಅವಳಿಗೆ ಹಗಲುರಾತ್ರಿಗಳ ಭೇದವೇ ತಿಳಿಯದಂತಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ರತಿಶಯ್ಯೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣನ ಕೈಗೆ ಕೊಳಲನ್ನಿತ್ತಳು. ಕೃಷ್ಣನೂ ಅವಳ ಕೈಗೆ ರತ್ನದರ್ಪಣವನ್ನಿತ್ತ. ಕ್ರೀಡಾ ಕಮಲವನ್ನೂ ನೀಡಿದ. ಹಣೆಗೆ ತಿಲಕವಿಟ್ಟ. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಕೃಷ್ಣ ಪುಟ್ಟಬಾಲಕನಾಗಿ ಹಸಿವಿಂದ ಅಳತೊಡಗಿದ!

ನಂದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗೊಪ್ಪಿಸಿದಾಗ ಆತ ಹೇಗಿದ್ದನೋ ಹಾಗೇ ತಿರುಗಿ ಬಾಲಕನಾಗಿ ಆತ ಅಳತೊಡಗಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ರಾಧೆ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ವಿರಹ ಶೋಕಾರ್ತಳಾಗಿ, ''ಕೃಷ್ಣ! ಇದೇನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ? ನಿನ್ನ ಚರಣದಾಸಿಯ ಮುಂದೆ ಏಕೆ ಈ ಮಾಯೆಯ ಆಟ?'' ಎನ್ನುತ್ತ ಕುಸಿದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಳು. ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದಳು. ಆದರೂ ಕೃಷ್ಣ ಅಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಆಗ ಅಶರೀರವಾಣಿ ನುಡಿಯಿತು, ''ರಾಧೆ, ಏಕೆ ಅಳುವೆ? ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿರು. ಪ್ರತಿರಾತ್ರಿ ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಛಾಯೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದುಬಿಡು. ಕೃಷ್ಣನೊಂದಿಗೆ ವಿಹಾರ ಮಾಡು. ಅಳಬೇಡ. ಈ ಶಿಶುರೂಪಿ ಪ್ರಾಣಕಾಂತನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನಂದನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಸು.'' ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನಡೆದಳು. ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಅರೆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಂದನ ಮನೆ ಸೇರಿದಳು. ಯಶೋದೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನಿರಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು, ''ತಾಯಿ, ಇಗೋ ನಿನ್ನ ಬಾಲಕನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳು. ನಿನ್ನ ಪತಿ ಈತನನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಗಿತ್ತು ಬೇಗ ನಿನಗೆ ತಂದೊಪ್ಪಿಸಲು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಮಳೆ ಸುರಿಯಿತು. ನನ್ನ ಸೀರೆ ಒದ್ದೆಯಾಯಿತು. ದಾರಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಸರು. ಮಗುವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬೇಗ ನಡೆಯಲಾರದೆ ಹೋದೆ. ವಿಲಂಬವಾಯಿತು. ನಾನು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಈಗಲೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತೇನೆ.'' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರಾಧೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಯಶೋದೆ ಮಗನಿಗೆ ಸ್ತನಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣನೊಂದಿಗೆ ವಿಹರಿಸಿದಳು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣವಿವಾಹ ನವಸಂಗಮ ಪ್ರಸ್ತಾವವೆಂಬ ಹದಿನೈದನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಬಕ ಪ್ರಲಂಬ ಕೇಶಿ ವಧ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬

ನಾರಾಯಣ:- ಒಂದು ದಿನ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮನೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡುತ್ತ ಮಧುವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಆಕಾರದ ಬಿಳಿಯಾದ ಭಯಂಕರವಾದ ಕೊಕ್ಕರೆಯೊಂದು ಇದಿರಾಯಿತು. ಅವನು ಬಕನೆಂಬ ದೈತ್ಯ. ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ವಾತಾಪಿಯನ್ನು ಅಗಸ್ತ್ಯಮುನಿ ನುಂಗಿದಂತೆ ಆತ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನುಂಗಿದ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಭಯದಿಂದ ಹಾಹಾಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಆಯುಧ ಪಾಣಿಗಳಾಗಿ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದರು. ದೇವೇಂದ್ರ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ. ಆದರೆ ಅದು ಬಕನನ್ನು ಸುಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮೈಯ ಒಂದು ಗರಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸುಟ್ಟಿತು. ಚಂದ್ರ ನೀಹಾರಾಸ್ತ್ರ ಎಸೆದ. ಬಕ ಕೇವಲ ಚಳಿಯಿಂದ ನಡುಗಿದ. ಯಮ ದಂಡಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ. ಬಕನ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಂಠಿತವಾಯಿತು. ವಾಯು ವಾಯವ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ. ಬಕ ಹಾರಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ನಿಂತ. ವರುಣ ಕಲ್ಲಿನ ಮಳೆಗರೆದ. ಬಕನಿಗೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋವಾಯಿತು. ಅಗ್ನಿ ಆಗ್ನೇಯಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ. ಬಕನ ರೆಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಟ್ಟಿತು. ಕುಬೇರ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ. ಬಕನ ಕಾಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುರಿಯಿತು. ಶಿವನ ಶೂಲದಿಂದಲೂ ಅವನಿಗೆ ಮೂರ್ಛೆ ಮಾತ್ರ ಉಂಟಾಯಿತು. ಋಷಿಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಭಯದಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೇನೂ ಅಪಾಯ ಬಾರದಿರಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಕೃಷ್ಣ ದಾನವನ ಉದರದೊಳಗೆ ಬೆಂಕಿಯಾಗಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ ಉರಿದ. ಅವನ ಶರೀರವನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಡತೊಡಗಿದ. ಆತ ಒಡನೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ವಮನ ಮಾಡಿ ಅಸು ನೀಗಿದ.

ಬಕನನ್ನು ಕೊಂದು ಕೃಷ್ಣ ಬಾಲಕರೊಂದಿಗೆ ಹಸುಕರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕದಂಬವನವನ್ನು ಹೊಕ್ಕ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಲಂಬ ಎಂಬ ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠ ದುಷ್ಟದಾನವನೊಬ್ಬ ಎತ್ತಿನ ರೂಪದಿಂದ ಬಂದು ಕೊಂಬುಗಳಿಂದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೆತ್ತಿ ತಿರುಗಿಸಿದ. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ದೂರಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಭಯದಿಂದ ಅಳತೊಡಗಿದರು. ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ಅರಿವಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನು ಭಯಪಡದೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದ. 'ಏಕೆ ಭಯ?' ಎಂದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ತಾನೇ ಕೊಂಬುಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗರಗರನೆ ತಿರುಗಿಸಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಒಗೆದ. ದೈತ್ಯ ಅಸು ನೀಗಿದ. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಆನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದರು. ಕೇಕೇ ಹಾಕಿ ನಕ್ಕರು.

ಕೃಷ್ಣ ಭಾಂಡೀರವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಕೇಶಿ ಎಂಬ ದಾನವ ಕುದುರೆಯ ರೂಪದಿಂದ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನ ಕೈ ನುಂಗಲು ತೊಡಗಿದ. ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣನ ಕೋಮಲವಾದ ಕೈ ವಜ್ರದಂತೆ ಕಠಿಣವಾಯಿತು. ದಾನವನ ಹಲ್ಲುಗಳು ಮುರಿದುವು. ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಉರಿವ ಕೈ ಅವನ ಮೈ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸುಟ್ಟಿತು. ಆತ ಅಸು ನೀಗಿದ. ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ದುಂದುಭಿಗಳು ಮೊಳಗಿದುವು, ಹೂಮಳೆಯಾಯಿತು.

ಈ ನಡುವೆ ದಿವ್ಯರೂಪಿಗಳಾದ ವಿಷ್ಣು ಪಾರ್ಷದರು ರಥಾರೂಢರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಕಿರೀಟ ಕುಂಡಲ ವನಮಾಲಾ ಭೂಷಿತರು ಸರ್ವಾಂಗ ಚಂದನ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಗೋಪವೇಷ ಧರಿಸಿ ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಳಲು ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ದ್ವಿಭುಜರು ಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಂತರು. ಬಳಿಕ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರ ಉಟ್ಟು ರತ್ನಾಲಂಕಾರ ಭೂಷಿತರಾದ ಮೂವರು ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರು ದಾನವ ಶರೀರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆ ಪಾರ್ಷದರೊಂದಿಗೆ ರಥವೇರಿ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದರು.

ನಾರದ:- ಯಾರು ಆ ಮೂವರು ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರು? ಅವರಿಗೆ ದಾನವ ಶರೀರವೇಕೆ ಬಂದಿತು?

ನಾರಾಯಣ:- ನಾರದ, ಕೇಳು. ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸ ಒಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪುಷ್ಕರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇದನ್ನು ಶಿವನ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಧರ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮ ಮುನಿಗಳೂ ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಕಪಾವನವಾದ ಕಥೆ ಇದು. ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಗಂಧವಾಹ ಎಂಬ ಗಂಧರ್ವರಾಜನಿದ್ದ. ಮಹಾತಪಸ್ವಿ, ಹರಿಸೇವಾ ತತ್ಪರ. ಅವನಿಗೆ ನಾಲ್ವರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು, ವಸುದೇವ ಸುಹೋತ್ರ ಸುದರ್ಶನ ಸುಪಾರ್ಶ್ವ ಎಂದು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹಗಲಿರುಳು ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನೆ ಸ್ಮರಿಸುವವರು, ದುರ್ವಾಸಮುನಿಯ ಶಿಷ್ಯರು. ನಿತ್ಯ ಹರಿಯನ್ನು ಕಮಲದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿಯೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ವ್ರತ ತೊಟ್ಟವರು. ಬಹುಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ವಸುದೇವ ದುರ್ವಾಸನಿಂದ ಯೋಗವನ್ನು ಉಪದೇಶ ಪಡೆದು ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಶರೀರತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾರ್ಷದನಾದ. ಮೂವರು ಸೋದರರು ಒಮ್ಮೆ ಸೂರ್ಯೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಮಲವನ್ನು ತರಲು ಒಂದು ಸರೋವರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು. ಕಮಲಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೊರಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸರೋವರದ ಕಾವಲುಗಾರರು ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಒಯ್ದು ಶಿವನ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವರು ಶಿವನನ್ನು ಕಂಡು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಿಸಿದರು. ಶಿವ ಅವರಿಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಕೇಳಿದ.

ಶಿವ:- ನೀವು ಯಾರು? ಪಾರ್ವತಿಯ ಸರೋವರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಕಮಲಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿರಿ? ಪಾರ್ವತಿಯ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಮಲಗಳು ಅವು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರೋವರವನ್ನು ಲಕ್ಷ ಯಕ್ಷರು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರ್ವತಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಂದು ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಾವಿರ ಕಮಲಗಳಿಂದ ಹರಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಪತಿಸೌಭಾಗ್ಯವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾಳೆ.

ಶಿವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಗಂಧರ್ವರು ಭೀತಿಯಿಂದ ಕೈಮುಗಿದು ಭಕ್ತಿಭಾರದಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿಸಿ ನುಡಿದರು. ''ನಾವು ಗಂಧರ್ವರು, ಗಂಧವಾಹನ ಮಕ್ಕಳು. ಹರಿಗೆ ಕಮಲವನ್ನರ್ಪಿಸಿಯೆ ಜಲಪಾನ ಮಾಡುವ ವ್ರತ ತೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಪಾರ್ವತಿಗಾಗಿ ರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವ ಕೊಳವೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡ ಕಮಲಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ನಿನಗೇ ಅರ್ಪಿಸುವೆವು. ಇಂದು ನಾವು ಹರಿಗೆ ಕಮಲ ಅರ್ಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ,

ನೀರನ್ನೂ ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ನಿತ್ಯ ಯಾರನ್ನು ಕಮಲದಿಂದ ಪೂಜಿಸುವೆವೋ ಆ ಹರಿ ಬೇರೆಯಲ್ಲ ನೀನು ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಈಗ ಕಮಲವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರೆ ಅದು ಹರಿಪೂಜೆಯೇ ಆಯಿತು. ಪರಮಾತ್ಮ ಒಬ್ಬನೆ, ಅದ್ವಿತೀಯ. ಅವನಿಗೆ ಶರೀರವಿಲ್ಲ ರೂಪವಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಯೆಯಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ತೋರುತ್ತಾನೆ. ಬೇರೆಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಕಮಲಗಳನ್ನು ನೀನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸು. ನೀನೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಭು. ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಪೂರೈಸುವುದು. ಪ್ರಭು, ನಾವು ಧ್ಯಾನಿಸುವ ನಿನ್ನ ಆ ದ್ವಿಭುಜ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿ, ಕೌಸ್ತುಭಧಾರಿಯಾದ, ರಾಧಾ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲದಲ್ಲಿರುವ, ಗೋಪೀಜನ ಪರಿವೃತವಾದ, ಕೃಷ್ಣರೂಪವನ್ನು ತೋರು.''

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ರೂಪವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಶಿವನ ಮೈ ಪುಲಕಿತವಾಯಿತು. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅವನು ನುಡಿದ. ''ನೀವು ವೈಷ್ಣವರು. ಪಾದಧೂಳಿಯಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತ ಸಂಚರಿಸುವ ಇಂಥ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರನ್ನು ಕಾಣಲು ನಾನು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗ ದುರ್ಲಭ. ಪಾರ್ವತಿಗಾಗಲಿ ನನಗಾಗಲಿ ನೀವು ಸದಾ ಪ್ರಿಯರು. ನಮಗೆ ನಮಗಿಂತ, ನಮ್ಮ ಭಕ್ತರಿಗಿಂತ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರು ಹೆಚ್ಚುಪ್ರಿಯರು. ಆದರೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿರುವ ಒಂದು ನಿಯಮವಿದೆ. ಪಾರ್ವತಿಯ ವ್ರತದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಳದಿಂದ ಕಮಲವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವವರು ಅಸುರರಾಗಿ ಜನಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಆ ನಿಯಮದಂತೆ ನೀವು ಅಸುರರಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವಿರಿ. ಆದರೂ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತರಿಗೆ ಎಂದೂ ಕೇಡಿಲ್ಲ. ನೀವು ಮಾನವ ಶರೀರ ಪಡೆದು ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿರಿ. ನೀವು ಕೃಷ್ಣರೂಪವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿರುವಿರಿ ತಾನೆ? ನೀವು ಅಸುರರಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೃಂದಾವನದೊಳಗೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಂಡೇ ಮುಕ್ತರಾಗುವಿರಿ. ದಿವ್ಯ ರಥವೇರಿ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳುವಿರಿ. ಈಗಲೂ ನಿಮಗೆ ಕೃಷ್ಣರೂಪ ತೋರುತ್ತೇನೆ, ನೋಡಿರಿ'' ಎನ್ನುತ್ತ ಶಿವ ಆ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿದ. ಗಂಧರ್ವರು ನೋಡಿ ಸರ್ವರೂಪಿಯನ್ನು ನಮಿಸಿ ದಾನವಜನ್ಮ ತಳೆದು ವೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಸುದರ್ಶನನೇ ಪ್ರಲಂಬ, ಸುಹೋತ್ರ, ಬಕಾಸುರ, ಸುಪಾರ್ಶ್ವ ಕೇಶಿ. ಇದು ಬಕ ಕೇಶಿ ಪ್ರಲಂಬರ ಚರಿತ್ರೆ, ಮೋಕ್ಷಕಾರಣವಾದ ಹರಿಚರಿತ್ರೆ.

ನಾರದ:- ಪಾರ್ವತಿ ಯಾವ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದಳು, ಅದರಲ್ಲಿ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಯಾರು? ಅದರ ಫಲವೇನು? ಅದರ ನಿಯಮಗಳೇನು? ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಯಾವುವು? ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಆಚರಿಸಬೇಕು? ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಲು ಉತ್ಸುಕನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನಾರಾಯಣ:- ಇದು ಪತಿಸೌಭಾಗ್ಯ ವರ್ಧನವೆಂಬ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ವ್ರತ. ಈವ್ರತದಲ್ಲಿ ಆರಾಧ್ಯದೈವ ರಾಧಾಸಮೇತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ. ಮೇಷ ಸಂಕ್ರಮಣದಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ದಕ್ಷಿಣಾಯನಾರಂಭಕಾಲದವರೆಗೆ ಆಚರಿಸಿ ಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಕಲಶಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕಲಶದ ಮೇಲೆ ಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜಲದಲ್ಲಿ ರಾಧಾಸಮೇತನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲಿಗೆ ಪಂಚದೇವತಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಧ್ಯೇಯ ಆಕಾರ ಹೀಗೆ - ''ಮೇಘಶ್ಯಾಮ ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿ. ಶರತ್ಕಾಲದ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಂಥ ಮುಖ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸದ ಪ್ರಭೆ. ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಕಮಲದಂಥ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಗೋಪಿಯರ ಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತ ರಾಧೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಅವಳ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮ ಅನಂತ ಶಿವ ಧರ್ಮ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳು ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ.''

ಹೀಗೆ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ರಾಧೆಯನ್ನೂ ಯಜುರ್ವೇದ ಮಾಧ್ಯಂದಿನ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಧ್ಯೇಯವಾದ ಆಕಾರ ಹೀಗಿದೆ - ''ರಾಧೆ ರಾಸೇಶ್ವರಿ, ರಮಣೀಯಳು, ರಾಸೋಲ್ಲಾಸರಸದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸುಕಳು. ರಾಸಮಂಡಲದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ರಾಸಾಧಿಷ್ಠಾತ್ರಿ ದೇವಿ, ರಾಸೇಶ್ವರನ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ರಾಸ ರಸಿಕಳು, ರಸಿಕೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರನ ಪ್ರಿಯೆ. ರಸಿಕರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವಳು, ರಮ್ಯರಮಾರೂಪಳು. ಪ್ರಿಯತಮನೊಂದಿಗೆ ರಮಣೋತ್ಸುಕಳು. ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಕಮಲಕ್ಕಿಂತ ಚೆಲುವಾದ ಕಣ್ಣಿನವಳು. ಬಾಗಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳುಳ್ಳವಳು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಶರತ್ಕಾಲದ ಹುಣ್ಣಿಮೆಚಂದ್ರನಂಥ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಒಪ್ಪುವವಳು. ಸಂಪಿಗೆ ಹೂವಿನಂಥ ಮೈಬಣ್ಣ, ಮೈಗೆ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಲೇಪ, ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರಿ ಸಿಂದೂರಗಳ ತಿಲಕ, ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಾವಳಿ, ವಹ್ನಿಶುದ್ಧವಾದ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ರತ್ನ ಕುಂಡಲ, ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ರತ್ನಹಾರ, ಕೈಗಳಿಗೆ ರತ್ನದ ಬಳೆಗಳು, ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ರತ್ನದ ಗೆಜ್ಜೆಗಳು. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸೇವ್ಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೂ ಸೇವಿತಳು. ಸರ್ವೇಶನಾದ ಕೃಷ್ಣ ಅವಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಪಂಚಮೂಲಕಾರಣಳಾದ ಈ ರಾಧೆಯನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು.'' ಹೀಗೆ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನೊಂದಿಗೆ ರಾಧೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಷೋಡಶ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನ ನೂರೆಂಟು ಕಮಲಗಳಿಂದ 'ಕೃಷ್ಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂದು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ನೂರೆಂಟು ಆಹುತಿಯಿತ್ತು ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾವು ಬಾಳೆಹಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ ಫಲಯುಕ್ತ ತಿಲದಿಂದಲೂ ನೂರೆಂಟು ಆಹುತಿಗಳು. ಹಣ್ಣುಗಳು ಅಖಂಡವಿರಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕುಯ್ದಿರಬಾರದು. ಪ್ರತಿದಿನ ನೂರು ಮಂದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಉದ್ಯಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದು ತೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಕಮಲಗಳಿಂದ ಆಹುತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಒಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನ. ಒಂಬತ್ತು ಸಾವಿರದೇಳುನೂರಿಪ್ಪತ್ತು ಫಲಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಘೃತಯುಕ್ತ ತಿಲದಿಂದ ತೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಆಹುತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಫಲ ಲಡ್ಡುಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ತೊಂಬತ್ತು ಕಲಶಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವ್ರತ ಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡಿ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು

ನೀಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ವ್ರತ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಸಂತತಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಪತಿಸೌಭಾಗ್ಯ ವರ್ಧಿಸುವುದು. ನೂರು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪತಿಪುತ್ರರ ಪ್ರೀತಿ ಲಭಿಸುವುದು. ಪುತ್ರ ಸೇವಕನಂತೆ ವಿಧೇಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪತಿ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮನಸ್ಸಿನವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರ ಭಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನು ಶತರೂಪೆಯರು ಮಾಡಿದರು, ಅಗಸ್ತ್ಯಮುನಿ ಪುರೋಹಿತ. ದೇವಹೂತಿ ಆಕೂತಿಯರೂ ಪುಲಸ್ತ್ಯನ ಪೌರೋಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಕ್ರತುಮುನಿಯ ಪೌರೋಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣಿ, ಗೌತಮರ ಪೌರೋಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ರತಿ, ವಸಿಷ್ಠರ ಪೌರೋಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿಪತ್ನಿ ತಾರೆ, ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಪೌರೋಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಚೀ, ಮರೀಚಿಯ ಪೌರೋಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಹಾದೇವಿ, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಪಾರ್ವತಿ ತಾನೂ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಲು ಬಯಸಿ ಪತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿ ಬೇಡಿದಳು.

ಪಾರ್ವತಿ:- ನಾಥ, ನನಗೆ ಒಂದು ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡು. ಅದು ಇಷ್ಟದೇವನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಸಮಸ್ತಮಂಗಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಸಾಧನ. ಯಜ್ಞದಾನ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಈ ವ್ರತದ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಲಾರವು. ಇದು ಸದಾ ಹರಿಸ್ಮರಣೆ ನೀಡುವುದು. ಅದರಿಂದ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಾದ ಪುರುಷನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಅವನ ಪಾದಧೂಳಿಯಿಂದ ಭೂಮಿ ಪವಿತ್ರವಾಗುವುದು ಅವನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಲೋಕ ಪವಿತ್ರವಾಗುವುದು. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಧರ್ಮ ಶೇಷ, ನೀನು, ಗಣೇಶ ಎಲ್ಲರೂ ಹರಿಯ ಚರಣಕಮಲ ಧ್ಯಾನದಿಂದಲೆ ಅವನಿಗೆ ಸಮಾನರೆನಿಸಿರುವಿರಿ. ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಸದಾ ಧ್ಯಾನಿಸುವನೋ ಅವನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವವನು ಗುಣ ತೇಜಸ್ಸು ಬುದ್ಧಿ ಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ಯೇಯಮೂರ್ತಿಗೆ ಸಮಾನನಾಗುವನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಧ್ಯಾನ ತಪಸ್ಸು ಸೇವೆಗಳಿಂದಲೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮಂಥ ಪತಿಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನಗಿನ್ನೇನು ಬೇಕು. ನಿನ್ನಂಥ ಪತಿ, ಗಣೇಶ ಕಾರ್ತಿಕೇಯರಂಥ ಮಕ್ಕಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಂಶಭೂತನಾದ ಹಿಮವಂತನಂಥ ತಂದೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಭು, ನನಗೆ ಏನು ದುರ್ಲಭವಿದೆ?'' ಪಾರ್ವತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ. ಅವನ ಮೈ ಪುಲಕಿತವಾಯಿತು. ನಗುತ್ತ ಮಧುರವಾಗಿ ನುಡಿದ.

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ:- ದೇವಿ, ನೀನು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸ್ವರೂಪಳು. ನಿನಗೇನು ಕಡಿಮೆ ಇದೆ? ನೀನು ಸರ್ವಸಂಪತ್‌ಸ್ವರೂಪಳು. ಅನಂತ ಶಕ್ತಿರೂಪಳು. ನೀನು ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವಿಯೋ ಅವನು ಪೂರ್ಣ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಎಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಯಾರೂ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಮರ್ಥರಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ನಾರಿಯರು ಪತಿಯಾಜ್ಞೆ ಪಡೆದೇ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸುವರು. ನೀನೂ ಹಾಗೇ ನನ್ನಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡು. ಹಿಂದೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ

ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ನೀನು ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡು. ಸನತ್ಕುಮಾರ ನಿನಗೆ ಪುರೋಹಿತನಾಗಲಿ. ಈ ವ್ರತಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕಮಲಗಳು, ದ್ರವ್ಯಗಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬೇಕಾಗುವರೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ದ್ರವ್ಯಭಂಡಾರ ರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಕುಬೇರನನ್ನು ನೇಮಿಸು. ದಾನಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಭಗವತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಧನ ನೀಡುವಳು. ಅಗ್ನಿ ವೇದಪಾಠ ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ವರುಣ ನೀರನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಯಕ್ಷರು ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುತರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಸ್ಕಂದನಿರುತ್ತಾನೆ. ಸ್ಥಳವನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಾಯು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅನ್ನಬಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಂದ್ರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಚಂದ್ರ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಅಧಿಷ್ಠಾಪಕ. ಸೂರ್ಯ ದಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಾಯೋಗ್ಯರನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಹರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಫಲಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೇ ಸಮರ್ಪಿಸು. ಎಷ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನ ನೀಡಬೇಕಾಗುವುದೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ನಿಮಂತ್ರಿಸು. ಸಮಾಪ್ತಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣ ರತ್ನ ಮುತ್ತು ಹವಳ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ನೀಡು.''

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯಿಂದ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ. ದೇವಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿಯೇ ವೈಭವದಿಂದ ವ್ರತ ನಡೆಸಿದಳು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅವರಿಂದ ಹೊರಲಾಗದಷ್ಟು ದಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದಳು. ಇದು ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸ. ಮುಂದೆ ಪ್ರಕೃತವಾದ ಕೃಷ್ಣಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬಾಲಲೀಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನೂತನವೇ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಬಕ ಮುಂತಾದ ದಾನವರನ್ನು ಕೊಂದು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ನಂದನಿಗೆ ಭಯವಾಯಿತು. ಅವನು ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯ ಗೋಪಗೋಪಿಯರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿದ. ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ದಾನವರ ಉಪದ್ರವ ಅಧಿಕವಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತೊರೆದು ಎಲ್ಲರೂ ವೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಕೃಷ್ಣರಾಮರೂ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಹಾಡುತ್ತ ಹೋಗುವವರು ಕೆಲವರು. ಕೆಲವರು ಕೊಳಲು ನುಡಿಸುತ್ತ ನಡೆಯುವವರು, ನಾನಾ ವೇಷದಿಂದ ಕೆಲವರು ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾರೆ, ಕೈ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕೊಂಬು ಊದುತ್ತಾರೆ. ತಾಳ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಹೂಮಾಲೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಎಲೆ ಚಿಗುರೆಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಆಜಾನುಲಂಬಿ ವನಮಾಲೆ ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ವೇಷಭೂಷಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಒಂಭತ್ತು ಕೋಟಿ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಟಿಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಗೋಪಗೋಪಿಯರು ನಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ರಾಧೆಯ ಸಖಿಯರು ಸುಶೀಲೆ ಮುಂತಾದವರು ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಧರಿಸಿ ಕೆಲವರು ರಥವೇರಿ, ಕೆಲವರು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ರಾಧೆ ರತ್ನಾಭರಣಭೂಷಿತಳಾಗಿ ಸಖಿಯರೊಂದಿಗೆ ರಥವೇರಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದಳು.

ಯಶೋದೆ, ರೋಹಿಣಿ, ನಂದ, ಸುನಂದ, ಶ್ರೀದಾಮ, ಗಿರಿಭಾನು, ವಿಭಾಕರ ವೀರಭಾನು ಚಂದ್ರಭಾನು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಆನೆಗಳನ್ನೇರಿದರು. ಕೃಷ್ಣರಾಮರು ಬಂಗಾರದ ರಥವೇರಿದರು. ಹೀಗೆ ಕುದುರೆ ಆನೆ ರಥಗಳನ್ನೇರಿ ಎಲ್ಲ ಗೋಪಗೋಪಿಯರು ಸಂಗೀತವಾದ್ಯ ನಿರತರಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ವೃಂದಾವನವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೆಂದ, ''ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದಿವ್ಯವಾದ ಮನೆಗಳಿವೆ. ದೇವತೆಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಮನೆಗಳು ದೇವತಾನುಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಲಾರವು. ಆದರಿಂದ ಇಂದು ವನದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆಯಿರಿ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸುಂದರವಾದ ಮನೆಗಳನ್ನು ನೀವು ನೋಡುವಿರಿ. ಧೂಪದೀಪ ನೈವೇದ್ಯಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಪಗಂಧಗಳಿಂದ ವಟಮೂಲದಲ್ಲಿ ದೇವಿ ಚಂಡಿಕೆಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿರಿ.'' ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೋಪಗೋಪಿಯರು ದೇವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಉಂಡು ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋದರು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಬಕ ಪ್ರಲಂಬ ಕೇಶಿ ವಧಪೂರ್ವಕ ವೃಂದಾವನಗಮನವೆಂಬ ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ವೃಂದಾವನ ವರ್ಣನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೭

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣ:- ನಾರದ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ದೆ ಹೋದರು. ನಿದ್ದೆಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ ಯಶೋದೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾದ ನಿದ್ದೆಗೆ ವಶನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಲವರು ಉತ್ತಮವಾದ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ ಮಲಗಿದರು. ಕೆಲವರು ಗೋಪಿಯರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಡಿಲಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಗೇ ನಿದ್ದೆ ಹೋದರು. ಕೆಲವರು ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ರಥದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡಿತು. ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಹೂಗಳ ಸುವಾಸನೆ ಹರಡಿತು. ವೃಂದಾವನ ನಂದನವನದಂತಾಯಿತು. ಆಗ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮೂಲಗುರುವಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಮೂರು ಕೋಟಿ ನಿಪುಣರಾದ ಶಿಲ್ಪಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಂದ. ದಿವ್ಯಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತ್ರ ಉಟ್ಟು ಮನೋಹರವಾದ ರತ್ನಮಾಲೆ ತೊಟ್ಟು, ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ವೃದ್ಧನಾಗಿದ್ದರೂ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನವತರುಣ, ಸುಂದರ, ಕಾಮದೇವನಿಗೆ ಸಮಾನ. ಅವನು ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಐದು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪವಿತ್ರವಾದ ಒಂದು ನೂತನ ನಗರವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ. ಕುಬೇರನ ಕಡೆಯ ಯಕ್ಷರು ಸ್ಫಟಿಕ ಪದ್ಮರಾಗ ಇಂದ್ರನೀಲ ಸ್ಯಮಂತಕ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಗಳನ್ನೂ ಚಾಮರ ದರ್ಪಣ ಬಂಗಾರದ ಕಲಶ

ಮುಂತಾದುವನ್ನೂ ತಂದರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಗರನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ. ಪ್ರತಿಮನೆಗೂ ಚತುಃಶಾಲೆ, ಕಪಾಟ, ಸ್ತಂಭ, ಸೋಪಾನ, ಚಿತ್ರ, ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ವಜ್ರದ ಪ್ರಾಕಾರಗಳನ್ನು ಕಂದಕಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ವೃಷಭಾನುವಿಗೆ ಅತಿಸುಂದರವಾದ ಭವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ನಿರ್ಜನವಾದ ಮನೋಹರವಾದ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪಿಗೆವನದೊಳಗೆ ಕಲಾವತಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯೊಡನೆ ವಿಹಾರಮಾಡಲು ವಿಶಾಲವಾದ ಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಅದು ಎಲ್ಲ ಮನೆಗಳಿಗಿಂತ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು.

ನಾರದ:- ಕಲಾವತಿ ಯಾರು, ಯಾರ ಪತ್ನಿ? ಅವಳಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ?

ನಾರಾಯಣ:- ಪಿತೃಗಳ ಮಾನಸಕನ್ಯೆ ಕಲಾವತಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅಂಶದಿಂದ ಯುಕ್ತಳು. ವೃಷಭಾನನ ಪತ್ನಿ, ಪತಿವ್ರತೆ. ಅವಳ ಮಗಳೇ ರಾಧೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವಳು. ಕೃಷ್ಣನ ಅರ್ಧಾಂಶ ಸಂಭೂತೆ. ತೇಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಸಮಾನಳು. ಅವಳ ಪಾದಕಮಲ ಧೂಳಿಯಿಂದ ಭೂಮಿ ಪವಿತ್ರವಾಯಿತು. ಸಜ್ಜನರು ಸದಾ ಅವಳಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾರದ:- ಪಿತೃದೇವತೆಗಳ ಮಾನಸಕನ್ಯೆ ಒಬ್ಬ ಮಾನವನಿಗೆ ಮಗಳಾಗಿ ಹೇಗೆ ಲಭಿಸಿದಳು? ಅವನೇನು ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದ? ಹಿಂದೆ ಅವನು ಏನಾಗಿದ್ದ? ರಾಧೆಯನ್ನು ಮಗಳಾಗಿ ಪಡೆಯಲು ಏನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದ?

ನಾರಾಯಣ:- ಹಿಂದೆ ಪಿತೃದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮೂವರು ಮಾನಸ ಪುತ್ರಿಯರು ಜನಿಸಿದರು. ಕಲಾವತಿ, ರತ್ನಮಾಲೆ, ಮೇನಕೆ ಎಂದು. ಮೇನಕೆ ಹರಿಯ ಅಂಶಸಂಭೂತನಾದ ಪರ್ವತರಾಜನಾದ ಹಿಮಾಲಯನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಳು. ರತ್ನಮಾಲೆ ಜನಕಮಹಾರಾಜನನ್ನು ವರಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಮಗಳೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅವತಾರಳಾದ ಅಯೋನಿಜೆಯಾದ ರಾಮಪತ್ನಿ ಸೀತಾದೇವಿ. ಮೇನಕೆಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಪುತ್ರಿ ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ ಅವತರಿಸಿದಳು. ಪಾರ್ವತಿ ಎನಿಸಿದಳು. ಕಲಾವತಿ ಮನುವಂಶ ಸಂಭೂತನಾದ ಹರಿಯ ಅಂಶಯುಕ್ತನಾದ ರಾಜಾ ಸುಚಂದ್ರನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಳು. ರಾಜ ಅವಳ ರೂಪಯೌವನಗಳಿಗೆ ಹಾವಭಾವಗಳಿಗೆ ಮನಸೋತು ಅವಳೊಡನೆ ದಿವ್ಯವಾದ ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಲಯಪರ್ವತ ರಮ್ಯವಾದ ಕಣಿವೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿದ. ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರತೀರದ ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ, ನಂದನವನದ ರಮ್ಯಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಮಂದರಪರ್ವತದ ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾವೇರೀ ತೀರದ ಉಪವನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಲದ ಪರಿವೆಯೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹುಕಾಲ ವಿಹರಿಸಿದ. ಸಾವಿರವರ್ಷಗಳು ಒಂದು ಮುಹೂರ್ತದಂತೆ ಕಳೆದು ಹೋದುವು. ಬಳಿಕ ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತದ ಪುಲಹಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಕುಳಿತು ನಿರಾಹಾರನಾಗಿ ನಿಷ್ಕಾಮನಾಗಿ ಮೋಕ್ಷ ಒಂದನ್ನೆ ಬಯಸುತ್ತ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ. ಅವನ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಹುತ್ತ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಕಲಾವತಿ ಹುತ್ತವನ್ನು ಸರಿಸಿ

ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ರಕ್ತಮಾಂಸಗಳಿಲ್ಲದ ಪಂಚಪ್ರಾಣಗಳೂ ಇಲ್ಲದ ಅಸ್ಥಿಮಾತ್ರವಾದ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟವಾದ ಪತಿಯ ಶರೀರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರವಾಯಿತು. ಶೋಕಾರ್ತಳಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅತ್ತಳು. ನಾಥ! ಎನ್ನುತ್ತ ಅವನ ಎದೆಗಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಗೋಳಾಡಿದಳು. ಅವಳ ದೀನಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಕನಿಕರದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕಮಂಡಲು ಜಲದಿಂದ ರಾಜನ ಮೈಗೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದ. ಒಡನೆ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವಾಯು ಸಂಚರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆತ ಎಚ್ಚತ್ತು ಇದಿರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ವಂದಿಸಿದ. ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದ, ''ರಾಜ, ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ವರ ಕೇಳು.'' ರಾಜ ನಿರ್ವಾಣ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದ. ಇನ್ನೇನು ಬ್ರಹ್ಮ ಪತಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನೊ ಎಂದು ಬೆದರಿದಳು ಕಲಾವತಿ. ಭಯದಿಂದ ಅವಳ ಗಂಟಲು ಒಣಗಿತು. ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಳು, ''ರಾಜನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿಯಾದರೆ ನನಗಿನ್ನು ಗತಿ ಯಾರು, ಹೇಳು. ಕಾಂತೆ ಕಾಂತನಿಲ್ಲದೆ ಶೋಭಿಸುವಳೆ? ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪತಿಸೇವೆಯೊಂದೆ ವ್ರತ. ಪತಿಯೆ ಆಕೆಗೆ ದೈವ. ಪತಿಸೇವೆ ಮಾಡದವಳಿಗೆ ಬೇರೆ ವ್ರತದಾನ ತಪಸ್ಸು ಪೂಜೆ ಜಪ ಹೋಮಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥ. ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಭೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಯಜ್ಞಗಳು ಮಹಾದಾನಗಳು. ವೇದಾಧ್ಯಯನ ತಪಸ್ಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಾಧನೆ ದೇವಪೂಜೆ ಇವು ಯಾವುವೂ ಪತಿಸೇವೆಯ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶಕ್ಕೂ ಸಮನಲ್ಲ. ಪತಿಯ ಮುಂದೆ ಕಟು ನುಡಿ ನುಡಿವವಳು ಕಾಲಸೂತ್ರವೆಂಬ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ನರಳಿ ನರಳಿ ಬಳಿಕ ನೂರಾರು ಬಾರಿ ಕ್ರಿಮಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವಳು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯಾದ ನಾನು ಬಲ್ಲವರ ಮುಖದಿಂದ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನೀನಾದರೊ ವೇದಗಳಿಗೆ ಜನಕ, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಗುರು, ಸರ್ವಜ್ಞ. ನಿನಗೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ? ನೀನು ನನ್ನ ಪತಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡಿದೆ ಎಂದರೆ ನನ್ನನ್ನು, ನನ್ನ ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮವನ್ನು, ನನ್ನ ಯೌವನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವವರು ಯಾರು? ಸಣ್ಣಂದಿನಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ಯೋಗ್ಯವರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ಪತಿಯೆ ಸತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಅವನು ತೀರಿಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಬಾಲ್ಯ ಯೌವನ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಾತ ಪತಿ ಸುತರು ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಯಾರ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂತ್ರಳಾಗಿ ಬದುಕುವ ಹೆಣ್ಣು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಆ ಒಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನೂರು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರಬಹುದಾದ ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಪ್ರೀತಿ. ಆದರೆ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಎದೆಹಾಲುಣ್ಣುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಪ್ರೀತಿ. ಅನ್ನ ಎಷ್ಟು ರುಚಿಕರವಾಗಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ ತಾನೆ?

ಪತಿವ್ರತಾಧರ್ಮವನ್ನು ಅರಿಯದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ವಿಷಗಳು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಅರಿತ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪತಿಯ ವಿರಹಾಗ್ನಿ. ಅವಳನ್ನು ಸುಡಲು ಅದೊಂದೇ ಸಾಕು.

ಬ್ರಹ್ಮನೆ, ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಪತಿಯೊಬ್ಬನನ್ನೆ ಮುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಿಯಾದರೆ ನಿನಗೆ ಸ್ತ್ರೀಹತ್ಯಾ ಪಾತಕ ಬರಲೆಂದು ಶಪಿಸುತ್ತೇನೆ.''

ಕಲಾವತಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಭೀತಿಗೊಂಡ ಬ್ರಹ್ಮ ಅಮೃತದಂಥ ಹಿತನುಡಿಯನ್ನಾಡಿದ- ''ಮಗಳೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಪತಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾನೀಗ ಕೊಡಲಾರೆ. ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮವನ್ನು ಅನುಭವಿಸದೆ ಯಾರಿಗೂ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನೀನು ಪತಿಯೊಡನೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸ್ವರ್ಗಸುಖ ಭೋಗಿಸು. ಬಳಿಕ ನೀವು ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವಿರಿ. ಆಗ ರಾಧೆ ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಾಗಿ ಜನಿಸುವಳು. ಮುಂದೆ ರಾಧೆಯೊಡನೆಯೆ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಹೋಗುವಿರಿ'' ಬ್ರಹ್ಮ ಹೀಗೆ ವರನೀಡಿ ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ.

ರಾಜದಂಪತಿಗಳು ಬಹುಕಾಲ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಫಲವಾದ ಸುಖಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ದಿವ್ಯ ಪುಣ್ಯಕರ ಜನ್ಮವನ್ನು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆದರು. ಸುಚಂದ್ರ ವೃಷಭಾನುವಾಗಿ ಸುರಭಾನು ಪದ್ಮಾವತಿ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ. ಹರಿಯ ಅಂಶಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದು ಜನ್ಮಾಂತರ ಸ್ಮರಣೆ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನನಾಗಿ ಗೋಪಾಲಕರಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯೆನಿಸಿದ. ನಂದಗೋಪನಿಗೆ ಆಪ್ತನೆನಿಸಿದ. ಇತ್ತ ಕಲಾವತಿ ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜದ ರಾಜಾ ಭನಂದನನ ಯಜ್ಞಕುಂಡದಿಂದ ಅಯೋನಿಜೆಯಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದಳು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅಂಶದಿಂದ ಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಚಿನ್ನದಂತೆ ಹೊಳೆವ ಆ ಶಿಶುವಿಗೆ ರಾಣಿ ಸ್ತನ್ಯಪಾನವಿತ್ತು ಪೋಷಿಸಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವಾಗ 'ರಾಜನೆ, ಈಕೆಗೆ ಕಲಾವತಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡು' ಎಂದಿತು ಆಶರೀರವಾಣಿ. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆಕೆ ರೂಪಯೌವನ ಭರಿತಳಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಮುನಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಸೆಳೆದಳು. ಒಮ್ಮೆ ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಡಿಯಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಗಜಗಮನೆಯನ್ನು ಕಂಡ ನಂದ ಅವಳ ಚೆಲುವನ್ನು ಕಂಡು ಮೈ ಮರೆತುಹೋದನು. ಬಳಿಕ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಕೇಳಿದ 'ಯಾರು ಈ ಚೆಲುವೆ?' ಅವರು ಹೇಳಿದರು, 'ಈಕೆ ರಾಜಕುಮಾರಿ, ಕಲಾವತಿ. ರಾಜಾ ಭನಂದನನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅಂಶಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಜನಿಸಿದವಳು. ಈಗ ವಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಸಖಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.' ನಂದಗೋಪ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ-

'ಮಹಾರಾಜ, ನಿನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯನಾದ ವರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಹೆಸರು ವೃಷಭಾನು. ಸುರಭಾನುವಿನ ಪುತ್ರ. ಶ್ರೀಮಂತ, ಗುಣವಂತ, ತರುಣ, ಸ್ಫುರದ್ರೂಪಿ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣಾಂಶದಿಂದ ಜನಿಸಿ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಸ್ಮರಣೆ ಆತನಿಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಮಗಳೂ ಕಮಲೆಯ ಅಂಶಸಂಭೂತಳು. ಅಯೋನಿಜೆಯಾಗಿ ಯಜ್ಞಕುಂಡದಿಂದ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅನುರೂಪರು.'

ರಾಜ ವಿನಯದಿಂದ ನುಡಿದ, 'ವ್ರಜರಾಜ, ವಧೂವರರು ಜೊತೆ ಸೇರುವುದು ವಿಧಿಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಹೊರತು ಮನುಷ್ಯನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲ್ಲ. ವಧುವಿಗೆ ಜನ್ಮದಾತ ನಾನಾದರೂ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವವ ವಿಧಿ. ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಮಗಳಾಗುತ್ತಾಳೆ, ಯಾರಿಗೆ ವಧುವಾಗುತ್ತಾಳೆ, ಯಾರು ವರನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದೆಲ್ಲ ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಫಲದಾತನಾದ ಆ ವಿಧಿಯ ವಶ. ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ಉಣಲೇಬೇಕು. ಪೂರ್ವ

ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲದವನು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲ ನಿಷ್ಫಲವೇ ಆಗುತ್ತದೆ; ಅಶಕ್ತನು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನದಂತೆಯೆ ಅದು. ನನ್ನ ಮಗಳು ವೃಷಭಾನುವಿಗೆ ಮಡದಿಯಾಗುವಳೆಂದು ವಿಧಿ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೇ ಆಗುವುದು. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ತಡೆಯಲಾರರು' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮಹಾರಾಜ ನಂದಗೋಪನಿಗೆ ಆದರದಿಂದ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನ ಉಣಬಡಿಸಿದ. ನಂದಗೋಪ ಅವನ ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ನಂದಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಸುರಭಾನುವಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ. ಸುರಭಾನು ಗರ್ಗಮಹರ್ಷಿಯ ಮೂಲಕ ವೃಷಭಾನುವಿಗೆ ಕಲಾವತಿಯನ್ನು ತಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ. ಕಲಾವತಿಗೆ ತಂದೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳು ರತ್ನಾಭರಣಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ.

ವೃಷಭಾನು ಕಲಾವತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ರಮಿಸುತ್ತ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳು ಉರುಳುವುದನ್ನೆ ಅರಿಯದಾದ. ಕಲಾವತಿಗೂ ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣು ರೆಪ್ಪೆ ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವಷ್ಟು ಕಾಲವೂ ಪತಿಯನ್ನು ಆಗಲಿ ಇರುವುದು ಅಶಕ್ಯವೆನಿಸಿತ್ತು. ಪ್ರಣಯ ಕೇಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢೆ ಆಕೆ. ಆತ ಮನ್ಮಥನಂಥ ಯುವಕ. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ರಾಧೆ ಮಗಳಾಗಿ ಜನಿಸಿದಳು. ಆಯೋನಿಜೆಯಾಗಿಯೆ ಅವತರಿಸಿದಳು. ಅವಳ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಆ ದಂಪತಿಗಳು ಮುಕ್ತರಾದರು. ಇದು ರಾಧೆಯ ಅವತಾರದ ಕಥೆ. ಪಾಪವೆಂಬ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸುಡುವ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆ.

ನಾರದ, ಇನ್ನು ಪ್ರಕೃತ ಏನಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ವೃಷಭಾನುವಿಗೆ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ನಂದಗೋಪನಿಗೂ ಒಂದು ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಸುತ್ತಲೂ ಕಂದಕಗಳಿದ್ದು ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಅಭೇದ್ಯವಾದ ಅರಮನೆ ಅದು. ಸಂಪಿಗೆ ಹೂಗಳ ಉದ್ಯಾನಗಳು ಮಾವು ಕಬ್ಬು ಹಲಸು ಖರ್ಜೂರ ದಾಳಿಂಬೆ ನಿಂಬೆ ಕಿತ್ತಳೆಗಳ ಉಪವನಗಳು. ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ರತಿಕೇಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳಗಳು. ಅರಮನೆಗೆ ಮಣಿಖಚಿತವಾದ ಏಳು ದ್ವಾರಗಳು. ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಕಲಶಗಳು. ಹೀಗೆ ಶೋಭಿಸುವ ನಂದಗೋಪನ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಗರದ ರಾಜಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ವರ್ತಕರ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಮಣಿ ಮಂಟಪಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಬಳಿಕ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ರಾಸಮಂಡಲವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ. ಅದು ಸುತ್ತಲೂ ಒಂದು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದ್ದು ಮಣಿನಿರ್ಮಿತವಾದ ಪ್ರಾಕಾರಗಳು ರತ್ನವೇದಿಕೆಗಳು ರತ್ನಮಂಟಪಗಳು ರತ್ನದೀಪಗಳು ರತಿಶಯ್ಯೆಗಳು ಸುವರ್ಣ ಕಲಶಗಳು ಮನೋಹರವಾದ ಹೂದೋಟಗಳು ಮತ್ತು ಸರೋವರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವಂಥದ್ದು. ಈ ರಾಸಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮಧುವನದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ರಾಧಾಮಾಧವರ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ರತ್ನಮಂಟಪ ಒಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಸಂಪಗೆ, ಕೇದಗೆ ಹೂಗಳ ಉದ್ಯಾನಗಳು. ಒಂಬತ್ತು ದ್ವಾರಗಳು. ರತ್ನಕಲಶಗಳು, ಧ್ವಜತೋರಣಗಳು ಶ್ವೇತಚಾಮರಗಳು ರತ್ನಕನ್ನಡಿಗಳು ರತ್ನಖಚಿತಶಯ್ಯೆಗಳು ಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಹೂಮಾಲೆಗಳು ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮ ಮುಂತಾದ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳು ತಾಂಬೂಲಗಳು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಶೃಂಗಾರರಸವರ್ಧಕವೂ ನವಸಂಗಮ ಯೋಗ್ಯವೂ ಆಗಿತ್ತು ಆ ಮಂಟಪ.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಗೋಪಾಲಕರಿಗೂ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅವರ ಮಂದಿರದ ಮುಂದೆ ಬರೆಸಿದ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಯಶೋದೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಿದ್ರಾಧಿಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ.

ನಾರದ:-ಪ್ರಭು, ವೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಆ ಹೆಸರು ಅನ್ವರ್ಥವೆ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಹೆಸರೆ, ಹೇಳು. ಅದರ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದವ ನೀನೆ ತಾನೆ?

ನಾರಾಯಣ:- ನಾರದ, ಹಿಂದೆ ಸತ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೇದಾರನೆಂಬ ರಾಜ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಅನೇಕಮಂದಿ ಪತ್ನಿಯರು, ಪುತ್ರರು, ಪೌತ್ರರು. ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ನೂರು ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಇಂದ್ರಪದವಿಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಫಲಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆಯೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕೇದಾರನಂಥ ರಾಜ ಹಿಂದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂಥ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಜೈಗೀಷವ್ಯನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ. ಅವನ ಬಳಿ ಸದಾ ಸುದರ್ಶನಚಕ್ರವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಚಿರಕಾಲ ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಗೋಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಿದ. ಆ ರಾಜರ್ಷಿಯ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೆ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದ ಬಳಿಯ ಕೇದಾರಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದುವ ಜೀವಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಮುಕ್ತಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೇದಾರರಾಜನ ಮಗಳು ಕಮಲಾಂಶಸಂಭೂತಳಾದ ವೃಂದೆ. ಅವಳು ನಿಷ್ಕಾ ಮನೆಯಿಂದ ಹರಿಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದಳು. ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಮಂತ್ರ ಜಪಿಸುತ್ತ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ತಪಗೈದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಂಡಳು. ಅವನ ರೂಪ ಕಂಡು ಕಾಮಬಾಣಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ನೀನೆ ನನಗೆ ಪತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ವರ ಬೇಡಿದಳು. ಕೃಷ್ಣ ತಥಾಸ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳೊಡನೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಚಿರಕಾಲ ವಿಹರಿಸಿದ. ಬಳಿಕ ಅವಳು ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆಯೆ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ರಾಧೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರೇಯಸಿಯೆನಿಸಿದಳು. ಗೋಪಿಯರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಳೆನಿಸಿದಳು. ವೃಂದೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳ, ಅವಳು ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ವಿಹಾರ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳ ವೃಂದಾವನವೆನಿಸಿತು. ವೃಂದಾವನವೆಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವೂ ಇದೆ ಕೇಳು. ಕುಶಧ್ವಜನೆಂಬ ರಾಜನಿಗೆ ತುಳಸಿ ಮತ್ತು ವೇದವತಿ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದರು. ವೇದವತಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಜನಕರಾಜನ ಪುತ್ರಿ ಸೀತೆಯಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದಳು. ತುಳಸಿಯೂ ಹರಿಯ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದಳು. ಆದರೆ ದೈವವಶಾತ್ ದೂರ್ವಾಸರ ಶಾಪಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಶಂಖಚೂಡನೆಂಬ ಅಸುರನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಳು. ಬಳಿಕ ಹರಿಯನ್ನೆ ಹೊಂದಿದಳು. ಹರಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ತಾನು ವೃಕ್ಷವಾದಳು. ಹರಿಯನ್ನು ಶಪಿಸಿ ಶಾಲಗ್ರಾಮ ಶಿಲೆಯನ್ನಾಗಿಸಿದಳು. ಆಶಿಲಾಮೂರ್ತಿಯ ವಕ್ಷಸ್ಥಳವನ್ನೆ ಆಶ್ರಯಿಸಿದಳು. ತುಳಸಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳವೂ ಇದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದಲೂ ಬೃಂದಾವನವೆಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ರಾಧೆಯ ಶ್ರುತಿಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹದಿನಾರು ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ವೃಂದೆ ಎಂಬುದೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ವೃಂದೆಯ ವಿಹಾರಸ್ಥಳವಾದ್ದರಿಂದಲೂ ವೃಂದಾವನವೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಕೃಷ್ಣ ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವಳ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವೃಂದಾವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವೃಂದಾವನವನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟ.

ನಾರದ:- ಜಗದ್ಗುರುವೆ, ರಾಧೆಯ ಹದಿನಾರು ದಿವ್ಯ ನಾಮಗಳಾವುವು? ಸಾಮವೇದೋಕ್ತವಾದ ದೇವಿಯ ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹದಿನಾರು ನಾಮಗಳು ಈಸಹಸ್ರನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವುಗಳೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯೆ? ಅವುಗಳು ದೇವಿಗೆ ಹೇಗೆ ಅನ್ವರ್ಥಕವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಹೇಳು.

ನಾರಾಯಣ:- ರಾಧೆಯ ಹದಿನಾರು ನಾಮಗಳು ಇವು - ರಾಧೆ, ರಾಸೇಶ್ವರಿ, ರಾಸವಾಸಿನಿ, ರಸಿಕೇಶ್ವರಿ, ಕೃಷ್ಣಪ್ರಾಣಾಧಿಕೆ, ಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯೆ, ಕೃಷ್ಣಸ್ವರೂಪಿಣಿ, ಕೃಷ್ಣವಾಮಾಂಗ ಸಂಭೂತೆ, ಪರಮಾನಂದರೂಪಿಣಿ, ಕೃಷ್ಣೆ, ವೃಂದಾವನಿ, ವೃಂದೆ, ವೃಂದಾವನವಿನೋದಿನಿ, ಚಂದ್ರಾವಳಿ, ಚಂದ್ರಕಾಂತೆ, ಶತಚಂದ್ರನಿಭಾನನೆ, ಈ ನಾಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವುಗಳೆ.

'ರಾ' ಎಂದರೆ ಮೋಕ್ಷಸುಖ ನೀಡುವವಳು 'ಧಾ' ಎಂದರೆ ಸ್ವತಃ ಮೋಕ್ಷಸುಖ ಉಳ್ಳವಳು. ಅದರಿಂದ ರಾಧೆ ಎನಿಸಿದಳು. ರಾಸೇಶ್ವರನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಪತ್ನಿಯಾದ್ದರಿಂದ ರಾಸೇಶ್ವರಿ. ರಾಸಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವುದರಿಂದ ರಾಸವಾಸಿನಿ. ರಸಿಕೆಯರಾದ ದೇವಿಯರಿಗೆ ಒಡತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ರಸಿಕೇಶ್ವರಿ. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯಳಾದ್ದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣಪ್ರಾಣಾಧಿಕೆ. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಿಯಳು ರಾಧೆ, ರಾಧೆಗೆ ಪ್ರಿಯ ಕೃಷ್ಣ. ಅದರಿಂದ ರಾಧೆಗೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯೆ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಲೀಲಾಮಾತ್ರದಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಬಲ್ಲಳು, ತಾನೂ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸದೃಶಳು. ಅದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣಸ್ವರೂಪಿಣಿ. ಕೃಷ್ಣನ ಶರೀರದ ಎಡಭಾಗದಿಂದ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸಿದುದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣವಾಮಾಂಗಸಂಭೂತೆ. ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತ ಪರಮಾನಂದ ಸ್ವರೂಪಳಾದ್ದರಿಂದ ಪರಮಾನಂದ ರೂಪಿಣಿ. 'ಕೃಷ್ಣಾ' ಎಂಬಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ ಎಂದರೆ ಮೋಕ್ಷ. ಣ್ ಎಂದರೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ. ಆ ಎಂದರೆ ಕೊಡುವವಳು. ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮೋಕ್ಷ ನೀಡುವವಳಾದ್ದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣೆ ಎನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ವೃಂದಾವನದ ಒಡತಿ, ಅಧಿದೇವತೆ ರಾಧೆ. ಅದರಿಂದ ವೃಂದಾವನಿ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಸಖಿಯರ ವೃಂದದಿಂದ ಕೂಡಿದವಳು ವೃಂದೆ. ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿಯೆ ಅವಳಿಗೆ ವಿನೋದ. ಅದರಿಂದ ವೃಂದಾವನವಿನೋದಿನಿ. ನಖಗಳೆಂಬ ಚಂದ್ರಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಮುಖ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವುದರಿಂದ ನಖ ಚಂದ್ರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖಚಂದ್ರಾವಳಿ ಉಳ್ಳವಳು ಚಂದ್ರಾವಳಿ ಎನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಎನ್ನದೆ ಸದಾ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳಗುವುದರಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿ ಅವಳನ್ನು ಚಂದ್ರಕಾಂತೆ ಎಂದು ಕರೆದ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿಯೂ ಶರಚ್ಚಂದ್ರನ ಪ್ರಭೆ ಬೆಳಗುವುದರಿಂದ ಅವಳೆ ಶರಚ್ಚಂದ್ರ ಪ್ರಭಾನನೆ. ಈನಾಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಸಹಿತವಾಗಿ ನಾರಾಯಣ ನಾಭಿಕಮಲದಲ್ಲಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ. ಬ್ರಹ್ಮ ನನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಧರ್ಮನಿಗೂ, ಧರ್ಮ ನನಗೂ ಉಪದೇಶಿಸಿದ. ಈ ರಾಧಾ

ಷೋಡಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರ ಮಹಾಪುಣ್ಯಕರ. ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಹೀನನಿಗೆ ಇದನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಬೇಡ. ಪ್ರತಿದಿನ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಿದರೆ ರಾಧಾಮಾಧವರ ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಲಭಿಸುವುದು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರ ದಾಸ್ಯ. ಬಳಿಕ ಅಣಿಮಾದಿ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿ. ಎಲ್ಲ ವ್ರತದಾನ ಉಪವಾಸ ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳು ವೇದಾಧ್ಯಯನ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳೂ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠದ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಲಾರವು.

ನಾರದ:- ಪ್ರಭು, ದುರ್ಲಭವಾದ ಸ್ತೋತ್ರ ಕವಚಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪಡೆದಂತಾಯಿತು. ಈಗ ಹೇಳು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗೋಪರೆಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನಗರವನ್ನು ನೋಡಿ ಏನೆಂದರು?

ನಾರಾಯಣ:- ಅರುಣೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೋಪರು ಎದ್ದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ನಗರ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಇದೆ! ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಎಂದರು. 'ಇದು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತು?' ಎಂದರು. 'ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳು ಉಂಟಾಗುವುವೊ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು?' ಎಂದುಕೊಂಡರು. ನಂದಗೋಪನು ಮಾತ್ರ ಗರ್ಗಮುನಿಯ ಮಾತನ್ನು ನೆನೆದು 'ಎಲ್ಲವೂ ಹರಿಯ ಇಚ್ಛೆ! ಒಂದು ಹುಬ್ಬಿನ ಕುಣಿತದಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ರೋಮಕೂಪದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವವನಿಗೆ ಏನು ಅಸಾಧ್ಯ? ಬ್ರಹ್ಮ ಶೇಷ ಶಿವ ಧರ್ಮರೂ ಯಾರ ಪಾದಕಮಲವನ್ನೆ ಸದಾ ಧ್ಯಾನಿಸುವರೋ ಅಂಥ ಮಾಯಾ ಮಾನುಷರೂಪಿಯಾದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೇನು?' ಎಂದುಕೊಂಡ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸುತ್ತಿಸುತ್ತಿ ಎಲ್ಲ ಮನೆಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲ ಮನೆಗಳ ಮುಂದಿನ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಓದಿ ಓದಿ ನಂದಗೋಪ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವರವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ. ತಾನೂ ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಒಂದು ಶುಭಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ವೃಷಭಾನುವೂ ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಹಾಗೇ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಎಲ್ಲ ಗೋಪರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆನಂದದಿಂದ ನಲಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಆಟವಾಡಿದರು. ರಾಮಕೃಷ್ಣರೂ ಅವರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಆಡಿದರು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಬೃಂದಾವನನಗರವರ್ಣನೆ ಎಂಬ
ಹದಿನೇಳನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ವಿಪ್ರಪತ್ನೀಮೋಕ್ಷ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೮

ನಾರದ:- ಪ್ರಭು, ನಿನ್ನ ಈ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಅಮೃತದಂಥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉಪದೇಶಿಸು.

ನಾರಾಯಣ:- ಒಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮನೊಡನೆ ಮತ್ತು ಗೋಪಬಾಲಕರೊಡನೆ ಯಮುನಾ ತೀರದ ಮಧುವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುತ್ತ ಆಟವಾಡುತ್ತ ಬಳಲಿದ. ಹಸಿವಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದ. ಎಲ್ಲ ಬಾಲಕರೂ ಹಸಿದಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೆ ಕೇಳಿದರು, 'ಕೃಷ್ಣ, ನಾವೆಲ್ಲ ಹಸಿದಿದ್ದೇವೆ, ಏನು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳು.' ಕೃಷ್ಣ ನಕ್ಕು ನುಡಿದ - 'ಇಲ್ಲಿಯೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಬೇಡಿರಿ. ಅವರು ಆಂಗಿರಸ ಗೋತ್ರದವರು, ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿ ವಿಶಾರದರು. ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರು ನಿಷ್ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಕೇವಲ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಿಂದ ಅವರು ಅನ್ನ ಕೊಡದಿರಬಹುದು. ಆಗ ಅವರ ಪತ್ನಿಯರ ಬಳಿ ಅನ್ನ ಬೇಡಿರಿ. ಮಕ್ಕಳೆಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರು ಅನ್ನ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.'

ಗೋಪಬಾಲಕರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ 'ಅನ್ನ ನೀಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕೆಲವರು ಬಾಲಕರ ಮಾತನ್ನು ಕಿವಿಗೇ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಬಾಲಕರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪತ್ನಿಯರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಲೆ ಬಾಗಿ ನುಡಿದರು 'ಮಾತೆಯರೆ, ನಾವು ಹಸಿದಿದ್ದೇವೆ. ಅನ್ನ ನೀಡಿ.' ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪತ್ನಿಯರು ಆ ಮುದ್ದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡು ವಾತ್ಸಲ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಕ್ಕು ಕೇಳಿದರು. 'ಮಕ್ಕಳೆ, ನೀವು ಯಾರು? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರು? ನಿಮಗೆ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಅನ್ನವನ್ನು ಮೇಲೋಗರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾರು ಕಳಿಸಿದರು?'

ಬಾಲಕರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನುಡಿದರು - 'ಮಾತೆಯರೆ, ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರು ನಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಭಾಂಡೀರವನದೊಳಗೆ ಮಧುವನದಲ್ಲಿ ಆಲದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರು ವಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಹಸಿದಿದ್ದಾರೆ, ಅನ್ನ ನೀಡುವಿರಿ ತಾನೆ?' ಬಾಲಕರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪತ್ನಿಯರು ಆನಂದದಿಂದ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡರು ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದರು. ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಮೇಲೋಗರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಾಲ್ಯಾನ್ನ ಪಾಯಸ ತಂಬಿಟ್ಟು ಮೊಸರು ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಜೇನು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿ ಕಂಚುಗಳ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಒಯ್ದರು. ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಮಾತನಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮುಂತಾಗಿ ನಾನಾ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ನಡೆದರು. ಆಲದ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ

ಬಾಲಕರ ನಡುವೆ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಹೊಳೆಯುವ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಯೋಗಿಗಳ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೂ ನಿಲುಕದ ರಾಧಾರಮಣನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮ ಶಿವ ಧರ್ಮ ಶೇಷ ಇಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳೂ ಋಷಿಗಳೂ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದ್ವಿಜಪತ್ನಿಯರು ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ತುತಿಸಿದರು -

'ಮಧುಸೂದನ, ನಿರ್ಗುಣನೂ ಸಗುಣನೂ, ನಿರಾಕಾರನೂ ಸಾಕಾರನೂ ಆದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ನೀನು. ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಪುರುಷನೂ ನೀನೆ. ಅವರಿಗೆ ಕಾರಣನೂ ನೀನೆ. ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಕಾರಣರಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರೂ ನಿನ್ನ ಅಂಶಭೂತರೆ. ರೋಮಕೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ಹೊರುವ ಮಹಾವಿರಾಡ್ರೂಪನಾದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿಗೂ ನೀನೆ ಜನಕ. ತೇಜೋರೂಪನೂ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ ನೀನೆ. ಜ್ಞಾನರೂಪನೂ ಜ್ಞಾನಿಯೂ ನೀನೆ. ವೇದಗಳಿಗೂ ನಿಲುಕದವ ನೀನು. ಇನ್ನಾರು ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಬಲ್ಲರು? ಮಹತ್ತು ಅಹಂಕಾರ ಪಂಚತನ್ಮಾತ್ರೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನೀನೆ. ನೀನೆ ಸಕಲಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪ. ಸಕಲಶಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಬೀಜರೂಪ. ಶರೀರರಹಿತನಾಗಿದ್ದೂ ಅನಂತ ಶರೀರ ಉಳ್ಳವನಾಗಿರುವಿ. ಇಂದ್ರಿಯರಹಿತನಾಗಿದ್ದೂ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಾನುಭವ ಉಳ್ಳವನಾಗಿರುವಿ. ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲು ಹೊರಟು ಸರಸ್ವತಿಯೂ ಸೋತಳು. ಮಹೇಶ್ವರ ಶೇಷ ಧರ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮರೂ ಸೋತು ಜಡವಾದರು. ಪಾರ್ವತಿ ಕಮಲೆ ರಾಧೆ ಸಾವಿತ್ರಿಯರೂ ವೇದವೂ ಸೋತು ಜಡವಾದರೆಂದಮೇಲೆ ಅಜ್ಞಸ್ತ್ರೀಯರಾದ ನಾವೇನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಬಲ್ಲೆವು? ದೀನಬಂಧುವಾದ ನೀನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ದಯೆದೋರು.' ಹೀಗೆ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ದ್ವಿಜಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲಗಳಿಗೆ ಮಣಿದರು. ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖ ನೇತ್ರಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಅಭಯ ನೀಡಿದ. ವಿಪ್ರಪತ್ನಿಯರು ಮಾಡಿದ ಈ ಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಿದರೆ ವಿಪ್ರಪತ್ನಿಯರಿಗೆ ದೊರೆತ ಉತ್ತಮಗತಿಯೆ ಲಭಿಸುವುದು.

ಕೃಷ್ಣ ದ್ವಿಜಪತ್ನಿಯರನ್ನು ನೋಡಿ 'ನೀವು ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಬೇಡಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು' ಎಂದ. ಅವರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ ನುಡಿದರು, 'ಕೃಷ್ಣ, ನಾವೇನೂ ವರವನ್ನು ಬೇಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗಿರುವ ಆಸೆ ಒಂದೇ. ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ನಿನ್ನ ದಾಸ್ಯ ನೀಡು. ದೃಢಭಕ್ತಿ ನೀಡು. ನಿನ್ನ ಮುಖಕಮಲವನ್ನೆ ಸದಾ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.' ದಯಾಮಯನಾದ ಕೃಷ್ಣ 'ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ' ಎಂದ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಅಮೃತದಂಥ ಅನ್ನವನ್ನು ಬಾಲಕರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ತಾನೂ ಉಂಡ. ಆಗಲೆ ಅಂತರಿಕ್ಷದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದ ಬಂಗಾರದರಥವನ್ನು ದ್ವಿಜಪತ್ನಿಯರು ಕಂಡರು. ರತ್ನಸ್ತಂಭಗಳು, ಕಲಶಗಳು, ಬಿಳಿ ಚಾಮರಗಳು ಪಾರಿಜಾತ ಹೂಗಳ ಮಾಲೆಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದು ನೂರು ಚಕ್ರಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದ ಆ ರಥದಲ್ಲಿ ಪೀತಾಂಬರ ವನಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ರತ್ನಾಲಂಕಾರ ಭೂಷಿತರಾದ ದಿವ್ಯ ಪಾರ್ಷದರಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಗೋಪವೇಷಧಾರಿಗಳು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಳಲು ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನವಿಲು ಗರಿ ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ರಥದಿಂದಿಳಿದು

ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ವಿಪ್ರಪತ್ನಿಯರನ್ನು ರಥವೇರಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ವಿಪ್ರಪತ್ನಿಯರು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ರಥವೇರಿ ಗೋಲೋಕ ಸೇರಿದರು. ಮಾನುಷಶರೀರ ತೊರೆದು ಗೋಪಿಯರಾದರು. ಕೃಷ್ಣ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಈ ವಿಪ್ರಪತ್ನಿಯರಂತೆಯೆ ಕಾಣುವ ಛಾಯಾ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ವಿಪ್ರರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ. ಇತ್ತ ವಿಪ್ರರು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಕಾಣದೆ ಕಳವಳಗೊಂಡು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಛಾಯಾ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಆನಂದದಿಂದ ಮೈಯೆಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ನುಡಿದರು - 'ನೀವೆ ಧನ್ಯರು. ಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅವನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದಿರಿ. ನಾವು ವೇದ ಓದಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಯಿತು? ವೇದಾಧ್ಯಯನ ತಪಸ್ಸು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಉಪವಾಸ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೃಷ್ಣದರ್ಶನವೆ ಫಲ. ಅದೇ ನಿಮಗೆ ದೊರಕಿದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ ಸೇವಿತೋ ಯೇನ ತಸ್ಯ ಕಿಂ ಕರ್ಮಭಿಃ ಕೃತೈಃ।
ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕಲ್ಪತರುರ್ಯೇನ ಕಿಂ ತಸ್ಯಾನ್ಯೇನ ಶಾಖಿನಾ?

'ಕೃಷ್ಣಸೇವೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ತಪಸ್ಸೇಕೆ? ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಮರಗಳು ಬೇಕೆ?' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ವಿಪ್ರರು ಛಾಯಾಪತ್ನಿಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಸುಖವಾಗಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಮೂಡಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು.

ನಾರದ:- ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನೆ. ಈ ಋಷಿಪತ್ನಿಯರು ಅದೇನು ಪುಣ್ಯಮಾಡಿದ್ದರು? ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ಸದ್ಗತಿ ಅವರಿಗೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಹೇಗೆ ದೊರೆಯಿತು? ಅವರು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಯಾರಾಗಿದ್ದರು? ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು?

ನಾರಾಯಣ:- ನಾರದ, ಹಿಂದೆ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳ ಪತ್ನಿಯರು ಅಪ್ರತಿಮ ರೂಪ ಸೌಂದರ್ಯ ನವಯೌವನವತಿಯರಾಗಿದ್ದು ದಿವ್ಯ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಮುನಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮೋಹಿಸುವಂತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸ್ತನ ನಿತಂಬ ಮುಂತಾದ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅಗ್ನಿದೇವ ಮಾರು ಹೋದ. ಅಗ್ನಿಕುಂಡದ ಬಳಿ ಅವರು ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ ಜ್ವಾಲೆಯ ಕೈಗಳಿಂದ ಅವರ ಮೈ ಮುಟ್ಟಿದ. ಸುಖದಲ್ಲಿ ಲೀನನಾಗಿ ಮೈಮರೆತ. ಪತಿವ್ರತೆಯರಾದ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪತಿಗಳ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಗ್ನಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅಂಗಿರಸರು ಅಗ್ನಿಯ ಈ ಮನೋವಿಕಾರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಕುಪಿತರಾದರು. ಸರ್ವಭಕ್ಷಕನಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಿದರು. ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಶಾಪಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದರು. ಅಗ್ನಿ ಬೇಗನೆ ಮುನಿಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ಒಲಿಸಿಕೊಂಡ. ಈಗ ಮುನಿ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಶಪಿಸಿದ - 'ನೀವು ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ವಾಸಮಾಡಿರಿ.' ಈ ಶಾಪವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುನಿ ಪತ್ನಿಯರು ಪತಿವಿರಹದ ಶೋಕದಿಂದ ವಿಹ್ವಲರಾಗಿ ಕೈ ಮುಗಿದು ಹೇಳಿದರು -

'ನಾವು ಪಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ತಿಳಿಯದೆ ಪರಪುರುಷ ಸ್ಪರ್ಶ ನಮಗಾಯಿತು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಪರಿತ್ಯಜಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ನಿಮ್ಮ ದಾಸಿಯರು. ನಮಗೆ ಇಂಥ ಉಗ್ರ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಪಾದಕಮಲದರ್ಶನವನ್ನೆ ಸದಾ ಬಯಸುವವರು ನಾವು.

ಖಡ್ಗಚ್ಛೇದಾದ್ ವಜ್ರಪಾತಾತ್ ಸರ್ವಪ್ರಹರಣಾನ್ಮುನೇ ।
ದಾರುಣಃ ಕಾಂತವಿಚ್ಛೇದಃ ಸಾಧ್ವೀನಾಂ ದುಃಸಹಃ ಸದಾ ॥

'ಪತಿವ್ರತೆಯರಿಗೆ ಪತಿವಿರಹವೆಂಬುದು ಖಡ್ಗಪ್ರಹಾರಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ, ವಜ್ರಾಘಾತಕ್ಕಿಂತ ಏಕೆ, ಸಕಲ ಆಯುಧಗಳ ಏಟಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ, ಭಯಂಕರ, ಅಸಹನೀಯ.' ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ತಮ್ಮಂಥ ಮಹಾಮುನಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರನ್ನು ವರಿಸಿ ನಾವು ಬಾಳಬಲ್ಲವೆ? ನಾವು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಇರಬೇಕು? ಎಂದು ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತೇವೆ? ಮಹಾಮುನಿಯೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡು. ವಿಧಿವಶದಿಂದ ನಮಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಈ ಪರಪುರುಷ ಸ್ಪರ್ಶ ನಮಗೆ ದೋಷಕರವಲ್ಲ. ಅಹಲ್ಯೆಯನ್ನು ಇಂದ್ರ ಕೆಡಿಸಿದರೂ ಅವಳು ತಿರುಗಿ ಪತಿಸಮಾಗಮ ಹೊಂದಿದಳು. ಅವಳನ್ನು ಆತ ಭೋಗಿಸಿದ್ದ. ಆದರೂ ಅವಳು ಶುದ್ಧಳೆನಿಸಿದಳು. ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶದೋಷ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೆ ಪರಿತ್ಯಜಿಸುತ್ತಿರುವಿ. ವಿಚಾರ ಮಾಡು. ನೀನು ವೇದ ವೇದಾಂಗಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವ. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪುತ್ರ.

ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಚ ಭಯಾತ್ ಕಾಂತಾ ವ್ರಜಂತಿ ಶರಣಂ ಪತಿಂ ।
ಸ್ವಕಾಂತಭಯಸಂವಿಗ್ನಾಃ ಶರಣಂ ಕಂ ವ್ರಜಂತಿ ತಾಃ?

ಅನ್ಯರಿಂದ ಭಯ ಉಂಟಾದಾಗ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪತಿಗಳನ್ನು ಶರಣು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಪತಿಗಳಿಂದಲೆ ಭಯ ಉಂಟಾದರೆ ಅವರು ಯಾರನ್ನು ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ನೀನೆ ಅಭಯ ನೀಡಬೇಕು. ನಮ್ಮನ್ನು ಶಪಿಸಲೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲೂ ನೀನೆ ಶಕ್ತ. ಪತ್ನಿ ಪುತ್ರ ಶಿಷ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಅವನು ಶಕ್ತನಾಗಿರಲಿ ಅಶಕ್ತನೆ ಆಗಿರಲಿ, ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾರಲು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಆಗ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ತಡೆಯಲಾರರು.'

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದಯಾಳುವಾದ ಅಂಗಿರಸ ಮುನಿ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿಸಿದ. ಪತ್ನೀವಿಯೋಗವನ್ನು ನೆನೆದು ಶೋಕದಿಂದ ಮೈಮರೆತ. ಬೇರೆ ಮುನಿಗಳೂ ಹಾಗೇ ಶೋಕಾರ್ತರಾಗಿ ಪತ್ನಿಯರ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತ ಗೊಂಬೆಗಳಂತೆ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟರು. ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಅತ್ತು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗಿರಸಮುನಿ ಇತರ ಮುನಿಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನುಡಿದ -

'ಪತ್ನಿಯರೆ, ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಫಲವನ್ನು ತಾವು ಉಣಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡುವ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಡು ತೀರಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಉಂಡ ಬಳಿಕ ತಿರುಗಿ ಉಣ್ಣುವುದೆಂಬುದು ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ವೇದ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಪರಪುರುಷಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೊಳಗಾದ ಮಡದಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ಕಾಲಸೂತ್ರ ನರಕದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ವಾಸಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಅವಳು

ಪಾಕ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ದೇವಕಾರ್ಯ ಪಿತೃಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಅವಳ ಆಲಿಂಗನದಿಂದ ಪತಿಯ ಶಾಂತಿ ತೇಜಸ್ಸೆಲ್ಲವೂ ನಷ್ಟವಾಗುವುವು. ಆತ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹೋಮ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗದು. ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣ ನೀಡಿದರೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೆ ಸತಿಯ ಶೀಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪತಿ ಬಹಳಯತ್ನದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಆತ ಪಾಪಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ, ನರಕ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ನೀವು ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೆ ಪರಪುರುಷ ಸ್ಪರ್ಶ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಮಾನವಜನ್ಮ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನಪಡೆದು ಗೋಲೋಕವನ್ನು ಸೇರುವಿರಿ. ಕೃಷ್ಣನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತರಾಗುವ ನಿಮ್ಮ ಛಾಯಾ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಿಮ್ಮ ಪತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವರು. ಒಂದು ಅಂಶದಿಂದ ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯರಾಗಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವಿರಿ. ಹೀಗೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪ ವರವಾಗುವುದು. ಏಕೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದೆ ಆಗುವುದು ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿ.'

ಹೀಗೆ ಮುನಿಪತ್ನಿಯರು ವಿಪ್ರಪತ್ನಿಯರಾದರು. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅನ್ನವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನ ಗೋಲೋಕವನ್ನೆ ಪಡೆದರು.

ನಿಂದ್ಯಾ ನೀಚಾಚ್ಚ ಸಂಪತ್ತಿರ್ವಿಪತ್ತಿರ್ಮಹತೋ ವರಾ ।
ಅಹೋ ಸದ್ಯಃ ಸತಾಂ ಕೋಪಶ್ಚೋಪಕಾರಾಯ ಜಾಯತೇ ॥

ನೀಚರಿಂದ ಸಂಪತ್ತು ಬಂದರೂ ಕೆಟ್ಟದೆ. ಮಹಾತ್ಮರಿಂದ ಆಪತ್ತು ಬಂದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದೆ. ಸಜ್ಜನರು ಕೋಪಗೊಂಡರೂ ಅದರಿಂದ ಉಪಕಾರವೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೆ?

ವಿನಾ ವಿಪತ್ತೇರ್ಮಹಿಮಾ ಕುತಃ ಕಸ್ಯ ಭವೇದ್ ಭುವಿ?

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಪತ್ತು ಬಾರದೆ ಸಂಪತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ?

ಇದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಉತ್ತಮ ಕಥೆ. ಪುಣ್ಯವತಿಯರಾದ ವಿಪ್ರಪತ್ನಿಯರು ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆದ ಕಥೆ. ಕೃಷ್ಣನಕಥೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹೊಸತು. ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸತು. ಕೇಳಿದಷ್ಟೂ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಸಾಕೆನಿಸುತ್ತದೆ?

ನಾರದ:- ಜಗದ್ಗುರು, ಮಂಗಳಕರವಾದ ಕೃಷ್ಣಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೇಳು. ನಾರದರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾರಾಯಣಮಹರ್ಷಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃಷ್ಣಚರಿತ್ರೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ವಿಪ್ರಪತ್ನೀಮೋಕ್ಷಪ್ರಸ್ತಾವವೆಂಬ ಹದಿನೆಂಟನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಕಾಳಿಯ ದಮನ ಮತ್ತು ದಾವಾಗ್ನಿ ಪರಿಹಾರ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೯

ನಾರಾಯಣ:- ನಾರದ, ಒಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಗೋಪಾಲಕರ ಜೊತೆಗೆ ಯಮುನಾತೀರದ ಕಾಳಿಂಗ ಮಡುವಿನ ಬಳಿ ವಿಹಾರ ಮಾಡಿದ. ಹಸುಗಳೂ ಎಳೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮೇದುವು. ಬಳಿಕ ಬಾಯಾರಿ ಮಡುವಿನ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದವು. ನೀರು ವಿಷಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಗೋವುಗಳು ಮಡಿದುವು. ಗೋಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ಕಳವಳಗೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಮೊರೆಹೊಕ್ಕರು. ಕೃಷ್ಣ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಬದುಕಿಸಿ ಮಡುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕದಂಬವೃಕ್ಷವನ್ನೇರಿ ಮಡುವಿಗೆ ಧುಮುಕಿದ. ಒಡನೆ ನೂರು ಮೊಳಗಳಷ್ಟು ನೀರು ಮೇಲೆ ಉಕ್ಕಿತು. ಕೃಷ್ಣನೋರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕಾಳಿಯ ಕೋಪದಿಂದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಹಿಡಿದು ನುಂಗಿದ. ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನೆ ನುಂಗಿದಂತಾಯಿತು. 'ಅಯ್ಯೋ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತ ಹೊರಗೆ ವಮನ ಮಾಡಿದ. ವಜ್ರದಂತೆ ಕಠಿನವಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಶರೀರವನ್ನು ಕಚ್ಚಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹಲ್ಲುಗಳು ಮುರಿದುವು. ಬಾಯೆಲ್ಲ ರಕ್ತಮಯವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಕಾಳಿಯನ ಹೆಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಧಾರನಾದ ಹರಿಯ ಭಾರವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ರಕ್ತಕಾರಿ ಮೂರ್ಛಿತನಾದ ಕಾಳಿಯ. ಅವನ ಪರಿವಾರದ ಸರ್ಪಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಕಳವಳಗೊಂಡು ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರಾದರು. ಕೆಲವರು ದೂರ ಓಡಿ ಬಿಲಗಳನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು. ಕಾಳಿಯನ ಮಡದಿ ಸುರಸೆ ಭಯ ವಿಹ್ವಲಳಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು.

'ಜಗದೀಶ, ನನಗೆ ಪತಿಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡು. ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪತಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಿಯನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಧುಗಳೆ ಇಲ್ಲ. ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಬಂಧುವಾದ, ರಾಧೆಗೆ ಪ್ರಣಯಸಮುದ್ರರೂಪನೂ ಆದ ನಿನ್ನನ್ನು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಪತಿಯ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸು. ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತಳು. ವೇದಮಾತೆಯಾದ ಸಾವಿತ್ರಿಯೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಲಾರಳು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಾರ್ವತಿಯರೂ ಹೊಗಳಲಾರರು. ಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣವೆ ಇಲ್ಲದ ಅಜ್ಞಳಾದ ನಾನೇನು ಹೊಗಳಬಲ್ಲೆ? ರತ್ನಮಂಚದಲ್ಲಿ ರಾಧೆಯನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಣಯರಸಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಲೀನನಾಗುವವ ನೀನು. ಶೃಂಗಾರಾನುಭವದಿಂದ ಮೈಯೆಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚಗೊಳ್ಳುವವ ನೀನು. ವೇದಗಳೂ ನಿನ್ನ ಈ ಲೀಲೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾರವು. ಪ್ರಪಂಚದ ಆದಿಕಾರಣನೂ ಸುರಾಸುರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಧಿಪತಿಯೂ ಸರ್ವೇಶ್ವರನೂ ಆದ ನಿನ್ನನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡು.' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕಾಳಿಯನ ಮಡದಿ ಸುರಸೆ ಕೃಷ್ಣನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು. ಅವಳು ಮಾಡಿದ ಈ ಕೃಷ್ಣಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಪಠಿಸುವವನು ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಹರಿಪದವನ್ನು ಸೇರುವನು. ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹರಿಭಕ್ತಿ ಹೊಂದುವನು. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸ್ಯ ಪಡೆದು ಹರಿಯ ಪಾರ್ಷದನಾಗುವನು. ಸಾಲೋಕ್ಯ ಮುಂತಾದ ಚತುರ್ವಿಧ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು.

ನಾರದ:- ಸುರಸೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣ ಏನು ಹೇಳಿದ?

ನಾರಾಯಣ:- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸುರಸೆಗೆ ಅಭಯನೀಡಿ ನುಡಿದ, 'ನಾಗಪತ್ನಿ ಎದ್ದೇಳು, ಭಯ ಪಡಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು. ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಆತ ಅಜರಾಮರನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಯಮುನೆಯ ಮಡುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ನಿನ್ನ ಮನೆಗೇ ಹಿಂತಿರುಗು. ಇಂದಿನಿಂದ ನೀನು ನನಗೆ ಮಗಳು. ಈ ಕಾಲಿಯನು ಅಳಿಯ. ಅವನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ನನ್ನ ಪಾದಚಿಹ್ನೆ ಮೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಗರುಡನ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಆತ ನನ್ನ ಪಾದಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರಿಂದ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಪತಿಯೊಡನೆ ರಮಣಕ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಸೇರು. ಮಗಳೆ, ನಿನಗೆ ಇನ್ನೇನು ವರಬೇಕು, ಕೇಳು.' ಆಗ ಸುರಸೆ ಹೇಳಿದಳು. 'ಪ್ರಭು, ನೀನು ನನಗೆ ವರ ಕೊಡುವಿಯಾದರೆ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ದೃಢಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ವರ ನೀಡು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿಯೆ ದುಂಬಿಯಂತೆ ಸದಾ ಆಸಕ್ತವಾಗಿರಲಿ. ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಣೆ ನನಗೆಂದೂ ತಪ್ಪದಿರಲಿ.' ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಆ ನಾಗಿಣಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮುಖಚಂದ್ರಮನನ್ನು ನೋಡಿ ಆದರ ಸೊಬಗನ್ನು ಎವೆಯಿಕ್ಕದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕುಡಿದಳು. ಮೈಯೆಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡಳು. ಆನಂದ ಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸಿದಳು. ಮುದ್ದು ಮಗುವಾದ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪುತ್ರಸ್ನೇಹದಿಂದ ಕಂಡಳು. 'ಕೃಷ್ಣ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಾರೆ. ರಮಣಕದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪತಿಯೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಲಿ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತ ನಿನ್ನ ಬಳಿಯೆ ಇರುವೆ. ನನಗೆ ಸಾಲೋಕ್ಯಾದಿ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಸೆ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಪಾದಸೇವೆಯ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶಕ್ಕೂ ಅದು ಸಮವಾಗದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವಾದ ಜನ್ಮಪಡೆದೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಸೇವೆ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಸುಖದ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತುವವ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಮೋಸ ಹೋಗಿರುತ್ತಾನೆ' ಎಂದಳು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ 'ಆಗಲಿ' ಎಂದು ವರವಿತ್ತ. ಒಡನೆ ಆಕಾಶದಿಂದ ದಿವ್ಯ ರತ್ನಮಯವಾದ ಒಂದು ಒಂದು ರಥ ಇಳಿದು ಬಂದಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ನೂರು ಚಕ್ರಗಳು. ವಾಯುವೇಗದಿಂದ, ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಓಡುವಂಥಹುದು. ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದರು ಅದರಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ವಂದಿಸಿ ಸುರಸೆಯನ್ನು ರಥದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಯ್ದರು. ಕೃಷ್ಣ ಛಾಯಾಸುರಸೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕಾಳಿಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತನಾದ ಆತ ನಿಜಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಹೆಡೆಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣ ಇಳಿದು ಕೈಯಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದಾಗಲೆ ಆತ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ನೋಡಿದ. ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿದು ನಿಂತ ಸುರಸೆ ಗೋಚರವಾದಳು. ಆತ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಪ್ರೇಮವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದ. ಭಕ್ತ್ಯುದ್ರೇಕದಿಂದ ಮೈ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ. ಕೃಷ್ಣ ನುಡಿದ -

'ಕಾಲಿಯ, ನಿನಗೆ ಅಭೀಷ್ಟವಾದ ವರ ಕೇಳು, ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಭಯಪಡಬೇಡ. ನನಗೆ ನೀನು ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. ನಾನು ನನ್ನ ಭಕ್ತನನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಳಿಕ ಒಲಿದು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ದಂಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಸರ್ಪಗಳನ್ನೂ ಯಾರೂ ಹಿಂಸಿಸಕೂಡದು. ನನ್ನ ಪಾದದ ಚಿಹ್ನೆ ಇರುವ ಸರ್ಪವನ್ನು ಕೋಲಿಂದ ಹೊಡೆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಪಾಪ ತಗಲುವುದು. ಅವನನ್ನು ಶಪಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗುವಳು. ಅವನ ವಂಶ ನಾಶವಾಗುವುದು. ಆಯುಸ್ಸು ಯಶಸ್ಸು ಕ್ಷೀಣಿಸುವುದು, ನರಕಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ನಿನ್ನ ವಂಶದ ಸರ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಾದಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನಮಿಸುವವರಿಗೆ ಸಕಲ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಈಗ ನೀನು ರಮಣಕ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ನಿನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ಪಾದಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಗರುಡ ನಿನ್ನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಿನ್ನ ವಂಶದವರಿಗೂ ಅವನಿಂದ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನು ವರ ಬೇಕು, ಕೇಳು.'

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಾಳಿಯ ಕೈಮುಗಿದು ನುಡಿದ, 'ಪ್ರಭು, ನನಗಿನ್ನೇನೂ ವರ ಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿ ನೀಡು. ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳ ಸ್ಮರಣೆ ನನಗೆ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲೂ ತಪ್ಪದಿರಲಿ. ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಲಿ ಅಥವಾ ಪಶುವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಲಿ. ನಿನ್ನ ಪಾದಸ್ಮರಣೆಯೊಂದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಸಫಲವಾಗುವುದು. ನಿನ್ನ ಪಾದಸ್ಮರಣೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸ್ವರ್ಗವಾಸವೂ ವ್ಯರ್ಥವೆ. ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಸೇವಕರಿಗೆ ಜನನ ಮರಣ ರೋಗ ಶೋಕ ಭಯ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲವಾಗುವುದು. ಅವರಿಗೆ ದೇವಪದವಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ದೇವೇಂದ್ರ ಪದವಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಆಸೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹಳೆಯ ಹರಕು ಬಟ್ಟೆಯೂ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಸಮಾನವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸಾಲೋಕ್ಯ ಮುಂತಾದ ಚತುರ್ವಿಧ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಅವರು ಆಸೆ ಪಡುವರೆ? ನಾನು ಶೇಷನಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಂತ್ರ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದಾಗಲೆ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಆದರೂ ನನ್ನ ಭಕ್ತಿ ಇನ್ನೂ ಪಕ್ವವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ದೃಢಭಕ್ತಿ ಉಳ್ಳ ಗರುಡ ನನ್ನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಪೀಡಿಸಿ ದೂರ ಓಡಿಸಿದ. ನನಗೆ ಈಗ ನೀನು ದೃಢಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವೆ. ನಾನು ಭಕ್ತನೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆತ ನನ್ನನ್ನು ದೂರಮಾಡಲಾರ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ದೋಷಿಯಾಗಲಿ, ಗುಣಿಯಾಗಲಿ, ನಿನ್ನ ಪಾದಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಭು, ನಿನ್ನನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಮುನಿಗಳು ಮನುಗಳು ಮಾನವರು ಯಾರೂ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಾಗಲಿ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಾಗಲಿ ಕಾಣಲಾರರು. ಹೀಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಗೋಚರನಾದ ನೀನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಒಲಿದು ಸಾಕಾರನೆನಿಸುವಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆಲ್ಲಿಯ ಶರೀರ? ನೀನು ಸಗುಣಸಾಕಾರನೂ ಹೌದು, ನಿರ್ಗುಣ ನಿರಾಕಾರನೂ ಹೌದು. ವೇದವೇದಾಂಗ ಪಾರಂಗತರಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಶಿವ ಶೇಷ ಧರ್ಮರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾರರು. ಸರ್ಪನಾದ ನಾನು ಹೇಗೆ ಸ್ತುತಿಸಲಿ? ಕರುಣಾಸಿಂಧು ದೀನಬಂಧುವಾದ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು. ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ದುಷ್ಟಸ್ವಭಾವ ತೋರುತ್ತ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಚ್ಚಿದೆ. ನೀನು ಆಕಾಶದಂತೆ ಅನಂತ. ಅಚ್ಛೇದ್ಯ ಅಭೇದ್ಯ' ಹೀಗೆಹೇಳಿ ಕಾಳಿಯ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲಗಳ ಮೇಲೆ ಎರಗಿದ. ಕೃಷ್ಣ 'ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಗಲಿ' ಎನ್ನುತ್ತ ಅವನು ಕೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ವರವನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ.

ನಾಗರಾಜ ಕಾಳಿಯನು ಮಾಡಿದ ಈ ಕೃಷ್ಣಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಅವನ ಕುಲದ ನಾಗಗಳಿಂದ ಭಯ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಾಗಶಯ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಬಲ್ಲರು. ವಿಷ ಅಮೃತಗಳಿಗೆ ಭೇದವೆ ಅವರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದಾಗ ಅಥವಾ ವಿಷಪಾನದಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ಮಾನವ ಸ್ವಸ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಭೂರ್ಜಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಬರೆದು ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದರೆ ಸರ್ಪಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠ ಯಾವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಬರುವುದೋ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಪ ವಾಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಷ ಬೆಂಕಿ ಸಿಡಿಲುಗಳ ಭಯವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಹದಲ್ಲಿ ಹರಿಭಕ್ತಿ ಹರಿಸ್ಮರಣೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು, ಪರದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸ್ಯ ದೊರಕುವುದು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕಾಳಿಯನಿಗೆ ವರ ನೀಡಿ ಪುನಃ ಹೇಳಿದ. 'ಕಾಳಿಯ, ನೀನು ನಿನ್ನ ರಮಣಕ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ಅಮರಾವತಿಯಂತಿದೆ. ನಿನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಈ ಯಮುನಾ ಜಲಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗು.' ಕಾಳಿಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಿರಹವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟ. ನೂರಾರು ಬಾರಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ. ಬಳಿಕ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟಹೋದ. ಯಮುನೆಯ ಮಡು ಆಗ ಶುದ್ಧವಾಯಿತು. ನೀರು ಅಮೃತತುಲ್ಯವಾಯಿತು. ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಂತಸಗೊಂಡುವು. ಇತ್ತ ಕಾಳಿಯನೂ ರಮಣಕ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ತನ್ನ ಮಂದಿರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ವಾಸಮಾಡಿದ. ಹರಿಧ್ಯಾನ ನಿರತನಾದ. ಇದು ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಿವ್ಯ ಕಥೆ. ಅದ್ಭುತ ಮತ್ತು ಸುಖಕರ, ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ.

ನಾರದ:- ಜಗದ್ಗುರು, ಕಾಳಿಯ ತನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ತೊರೆದು ಯಮುನೆಯ ಮಡುವಿಗೆ ಏಕೆ ಬಂದಿದ್ದ? ಹೇಳು.

ನಾರಾಯಣ:- ನಾರದ, ಅದೊಂದು ಹಳೆ ಕಥೆ. ಮಲಯಪರ್ವತದ ಬಳಿ ಸುಪ್ರಭಾನದಿಯ ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ನಡುವೆ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಧರ್ಮನೆ ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ. ಮುನಿಗಳ ನಡುವೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಪುಲಹಮುನಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಕಥೆ ಇದು. ಶೇಷನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಾರ್ತಿಕ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂದು ಎಲ್ಲ ನಾಗರೂ ಗರುಡನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುಷ್ಪ ಧೂಪ ದೀಪ ನೈವೇದ್ಯ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಳಿಯ ಮಾತ್ರ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡದೆ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ತಾನೆ ಭಕ್ಷಿಸತೊಡಗಿದ. ಬೇರೆ ನಾಗರು ತಡೆದು ಹಿತವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ಆತ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗರುಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ನಾಗರು ಕಾಳಿಯನ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಗರುಡನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿದರು. ರಾತ್ರಿ ಇಡೀ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವವರೆಗೂ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ನಾಗರು ಸೋತು ಶೇಷನ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿದರು. ಪಲಾಯನಗೈಯುತ್ತಿದ್ದ ನಾಗರನ್ನು ದಯಾಮಯನಾದ ಗರುಡ ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟ. ಕಾಳಿಯ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೆ ನಿಂತ. ಹರಿಯ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಗರುಡನೊಡನೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ. ಮುಹೂರ್ತ ಕಾಲ

ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಭಯಂಕರ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಕಾಳಿಯನೆ ಸೋತು ಯಮುನೆಯ ಮಡುವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಿತುಕೊಂಡ. ಏಕೆಂದರೆ ಸೌಭರಿಮುನಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ಗರುಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದ.

ನಾರದ:- ಸೌಭರಿಮುನಿ ಗರುಡನಿಗೆ ಏಕೆ ಶಾಪ ನೀಡಿದ?

ನಾರಾಯಣ:- ಸೌಭರಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ದಿವ್ಯ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದ ಕಮಲಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದವ. ಯಮುನಾತೀರದಲ್ಲಿ ಆತ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಗರುಡ ಮಡುವಿನಿಂದ ಒಂದು ಮೀನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ. ಮುನಿ ಆಗ ಕೋಪದಿಂದ ಗರುಡನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಒಡನೆ ಮೀನು ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ತಿರುಗಿ ಅದನ್ನು ಗರುಡ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ. ಮೀನು ಭಯದಿಂದ ಮುನಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಮುನಿ ಗರುಡನನ್ನು ಶಪಿಸಿದ -

'ಗರುಡ, ತೊಲಗಿ ಹೋಗು. ನನ್ನ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆಯೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ? ಕೃಷ್ಣನ ವಾಹನನೆಂದು ನಿನಗೆ ಬಹಳ ಅಹಂಕಾರ. ಆದರೆ ನಿನ್ನಂಥ ವಾಹಕರನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಸೃಜಿಸಬಲ್ಲನೆಂಬುದನ್ನು ನೀನರಿಯೆ. ನಾನೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಹುಬ್ಬಿನ ಕುಣಿತದಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. ನೀನು ಕೃಷ್ಣನ ವಾಹನವಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾವು ನಿನ್ನ ಸೇವಕರಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀನು ನನ್ನ ಈಮಡುವಿಗೆ ಬಂದರೆ ನನ್ನ ಶಾಪದಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗುವೆ.'

ಇದನ್ನು ತಿಳಿದ ಕಾಳಿಯ ಯಮುನೆಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ವಾಸ ಮಾಡತೊಡಗಿದ. ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ಸಂಚರಿಸಿದ. ಬಾಲವನ್ನೆತ್ತಿ ಆನಂದದಿಂದ ಮುನಿಗೆ ಸುತ್ತು ಬರುತ್ತಲಿದ್ದ ಸರ್ಪಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಗರುಡನೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ.

ಇದು ಅತಿಗೋಪ್ಯವೂ ಶ್ರವಣಾನಂದಕಾರಿಯೂ ಆದ ಇತಿಹಾಸ. ನಾರದ, ನಿನಗೆ ಈಗ ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕಾಳಿಯನ ಮಡುವಿನೊಳಗೆ ಧುಮುಕಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಹೊರಗೆ ಬಾರದಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಗೋಪಬಾಲಕರು ಕಳವಳಗೊಂಡರು. ಕೆಲವರು ಎದೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಅತ್ತರು. ಕೆಲವರು ಮೂರ್ಛೆಗೊಂಡರು. ಕೆಲವರು ದುಃಖ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ತಾವೂ ಮಡುವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಹೊರಟರು. ಕೆಲವರು ಅವರನ್ನು ತಡೆದರು. ಕೆಲವರು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಏನೂ ಅಪಾಯವಾಗದಿರಲಿ ಎಂದು ರಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹಾ ಕೃಷ್ಣ ಹಾ ಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ಅಳುತ್ತ ನಂದಗೋಪನ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿದರು. ಬಲರಾಮನಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಗೋಪೀ ಗೋಪರಿಗೂ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮಡುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಧಾವಿಸಿದರು. ನಂದ ಯಶೋದೆಯರು ದುಃಖ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಮಡುವಿಗೆ ಹಾರಲು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ತಡೆದರು. ರಾಧೆಯೂ ಮಡುವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಜನರು ತಡೆದು ನಂದ ಯಶೋದೆಯರೂ ಎಲ್ಲ ಗೋಪ

ಗೋಪಿಯರೂ ರಾಧೆಯೂ ಶೋಕತಪ್ತರಾಗಿ ಮೈಮರೆತುದನ್ನು ಕಂಡ ಬಲರಾಮ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನುಡಿದ -

'ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ. ಕೃಷ್ಣ ಜಗದೀಶ್ವರ. ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೇಷ ರುದ್ರ ಬ್ರಹ್ಮರನ್ನೂ ಲಯ ಮಾಡುವವ. ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವವ. ಇಂಥ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಏತರ ಭಯ? ನಂದ, ನೀನೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಗರ್ಗಾಚಾರ್ಯರೂ ಕೃಷ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಳ್ಳು. ವೇದಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿವೆ. ಕೃಷ್ಣ ಯಾವ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೂ ಗುರಿಯಾಗುವವನಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಯಾರೂ ವಧಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಲ್ಲ. ಯಾವ ಬೆಂಕಿಯೂ ಅವನನ್ನು ಸುಡಲಾರದು. ಯಾವ ಮೃಗ ಸರ್ಪಗಳೂ ಅವನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಲಾರವು. ಆದಿ ಅಂತ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪನಾದ ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತರಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಅನಾದಿನಿತ್ಯವಾದ ಶರೀರವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಡೀ ನಶಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಳಯೋದಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗುವ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ನಾಭಿಕಮಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯ ಆಪತ್ತು? ಒಂದು ಸೊಳ್ಳೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ನುಂಗಲೂ ಸಮರ್ಥವಾದೀತೇನೊ! ಆದರೂ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಒಂದು ಹಾವು ನುಂಗುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಸಂಭಾವಿತವೆಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ' ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಲರಾಮ ಉಪದೇಶಿಸಿದ. ಆಗ ನಂದ ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡ. ಎಲ್ಲ ಗೋಪಗೋಪಿಯರೂ ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡರು. ಆದರೂ ಯಶೋದೆಯೂ ರಾಧೆಯೂ ದುಃಖ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ನೀರಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಎದ್ದು ಬಂದ. ಶರತ್ಕಾಲದ ಹುಣ್ಣಿಮೆಚಂದ್ರನಂಥ ನಗುಮೊಗದ ಮನೋಹರ ಶರೀರದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕಂಡರು. ಅವನ ಬಟ್ಟೆ ಒದ್ದೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೈ ನೆನೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೈಗೆ ಬಳಿದ ಚಂದನವಾಗಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಕಾಡಿಗೆಯಾಗಲಿ ಹಾಗೇ ಇದ್ದುವು. ಆಭರಣಗಳೂ ಹಾಗೇ ಇದ್ದುವು. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನವಿಲಗರಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಳಲು ನಲಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಯಶೋದೆ ಬಾಲಕ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು. ಮುಖಕಮಲವನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿದಳು. ನಂದನೂ ಬಲರಾಮನೂ ರೋಹಿಣಿಯೂ ಎಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ಗೋಪಗೋಪಿಯರೂ ಕೃಷ್ಣನ ಮುಖವನ್ನು ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ಕಂಡರು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚು ತಲೆದೋರಿತು. ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಇಡಿ ಗೋಕುಲವನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿಯಿತು. ಸರ್ವನಾಶವಾಗುವುದೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಭಯಭೀತರಾದರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ತಲೆಬಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು -

'ಕೃಷ್ಣ, ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲ ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಿಸುವವನು. ಈ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಿನಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಿಸು. ನೀನೆ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟದೇವತೆ, ಕುಲದೇವತೆ. ನಿನ್ನನ್ನೆ ಬೇಡುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವ ನೀನು. ಅಗ್ನಿ ವರುಣ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ಯಮ ಕುಬೇರ ವಾಯು ಶಿವ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳೂ ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರ ಶೇಷ ಧರ್ಮ ಇಂದ್ರರೂ ಮುನಿಗಳೂ ಮನುಗಳೂ ಮಾನವರೂ ದೈತ್ಯ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸ ಕಿನ್ನರರೂ ಎಲ್ಲ ಚರಾಚರ ವಸ್ತುಗಳೂ ನಿನ್ನ ವಿಭೂತಿರೂಪಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ನಿನ್ನನ್ನೆ ನಾವು ಮೊರೆಹೊಕ್ಕಿದ್ದೇವೆ, ಅಭಯನೀಡು.'

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಅಮೃತಮಯವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ಹರಿಸಿದ. ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚು ಒಡನೆ ದೂರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಆನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದರು.

ಸರ್ವಾಪದಃ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ಹರಿಸ್ಮರಣಮಾತ್ರತಃ।

ಹರಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ಎಲ್ಲ ಆಪತ್ತುಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಪಠಿಸಿದರೆ ಅಗ್ನಿಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಶತ್ರುಭಯ ಆಪತ್ತಿನ ಭಯ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ ಎಲ್ಲವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು. ಶತ್ರುಗಳ ಬಲ ಅಡಗುವುದು, ವಿಜಯ ಲಭಿಸುವುದು. ಇಹದಲ್ಲಿ ಹರಿಭಕ್ತಿಯೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸ್ಯವೂ ಲಭಿಸುವುದು.

ನಾರದ, ಕೃಷ್ಣ ಹೀಗೆ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಿನ ಭಯ ಪರಿಹರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಗೋಪಗೋಪಿಯರೊಡನೆ ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದ. ನಂದಗೋಪ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನಿತ್ತ. ಬಂಧುಮಿತ್ರರಿಗೆ ಭೋಜನವಿತ್ತ. ವೇದಪಾಠ ಮುಂತಾದ ನಾನಾ ಮಂಗಳಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದ. ಹರಿನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ನಡೆಸಿದ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ನಲಿದರು.

ಇದು ಹರಿಯ ಮಂಗಲ ಚರಿತ್ರೆ. ಪಾಪಗಳೆಂಬ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸುಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಗೆ ಸಮಾನ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಯದಮನ ಮತ್ತು ದಾವಾಗ್ನಿಪರಿಹಾರವೆಂಬ ಹತ್ತೊಂಬನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಗೋವತ್ಸಬಾಲಕಹರಣ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೦

ನಾರಾಯಣ:- ಒಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮನೊಡನೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಬಾಲಕರೊಡನೆ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ಆಟವಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾಗ ಬ್ರಹ್ಮ ಕೃಷ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಆಗ ಆಟದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾದ ಬಾಲಕರು ಗೋವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಗೋವುಗಳು ಕರುಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಲಕರು ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದುವು. ಬ್ರಹ್ಮ ಅವುಗಳನ್ನು ಅದೃಶ್ಯಗೊಳಿಸಿ ಅಪಹರಿಸಿದ. ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮಹಾಯೋಗಿ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಈ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಯೋಗಮಾಯೆಯಿಂದ ಪುನಃ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ಕರುಗಳನ್ನೂ ಬಾಲಕರನ್ನೂ ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಈಕೃತ್ರಿಮ ಗೋವುಗಳನ್ನೆ ಗೋಪ ಬಾಲಕರು ಮೇಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಸೋತು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತಲೆ ಬಾಗಿದ. ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡುತ್ತ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ಯಾವ ರೂಪವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನೋ ಅದೇ ರೂಪ ತನ್ನೆದುರಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆಯೂ ಅದೇ ರೂಪ. ಸುತ್ತಲೂ ಅದೇ ರೂಪ. ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಕೃಷ್ಣನಂತೆಯೆ ಕಂಡುಬಂದುವು.

ಗೋವುಗಳೂ ಕರುಗಳೂ ಗೋಪಬಾಲಕರೂ ಮರಗಿಡ ಬಳ್ಳಿಗಳೂ ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ನೀಲವರ್ಣದಿಂದ ಶೋಭಿಸಿದುವು. ಈ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಬ್ರಹ್ಮ ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತ ನಿಂತ. ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತ ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಂಡ. ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನೂ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಾಯಿತು. ಮರವೆಲ್ಲಿ? ಬೆಟ್ಟವೆಲ್ಲಿ? ನೆಲವೆಲ್ಲಿ? ಸಾಗರವೆಲ್ಲಿ? ದೇವ ಗಂಧರ್ವ ಮುನಿ ಮಾನವರೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ? ಹರಿಯ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಕೃಷ್ಣಮಯವಾಗಿಯೆ ಆತನಿಗೆ ಕಂಡಿತು. ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಯಾರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಿ? ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಎಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಜಪ ಮಾಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ. ಸುಖಕರವಾದ ಯೋಗಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಇಡಾ ಪಿಂಗಲಾ ಸುಷುಮ್ನಾ ಮಧ್ಯಾ ನಲಿನೀ ಧುರಾ ಎಂಬ ನಾಡಿಗಳನ್ನು ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಬಂಧಿಸಿದ. ಮೂಲಾಧಾರ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಮಣಿಪೂರ ಅನಾಹತ ವಿಶುದ್ಧ ಆಜ್ಞಾ ಎಂಬ ಚಕ್ರಗಳನ್ನೂ ಬಂಧಿಸಿದ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಾಣವಾಯುವನ್ನು ಒಯ್ದು ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹೃದಯಕಮಲವನ್ನು ಮಧ್ಯಾನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಾಣವಾಯುವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಹರಿಯೆ ಹಿಂದೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ ದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದ. ಹರಿಯ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಧ್ಯಾನಿಸಿದ. ಮೈಯೆಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸುತ್ತ ಒಂದು ಮುಹೂರ್ತಕಾಲ ಜಪ ಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭುಜ ಮುರಲೀ ಹಸ್ತ ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿ ಮನೋಹರ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡ. ಬಳಿಕ ಹೊರಗೂ ಅದೇ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದ. ಹಿಂದೆ ಹರಿ ತನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನೆ ಪಠಿಸಿದ.

'ಸರ್ವಸ್ವರೂಪನೂ ಸರ್ವೇಶ್ವರನೂ ಸರ್ವಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಕಾರಣನೂ ಯಾರಿಗೂ ವರ್ಣಿಸಲಾಗದವನೂ ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ಹರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವೆನು. ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮ ಸ್ವಾತ್ಮಾರಾಮ ಪೂರ್ಣಕಾಮ ಸರ್ವಾಧಾರ ಸರ್ವಶಕ್ತ ಸಂಸಾರಸಾಗರ ನೌಕಾರೂಪ, ಭಕ್ತವತ್ಸಲ, ವೇದಜನಕ, ಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪ, ಯೋಗೀಂದ್ರರಿಗೂ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದವ, ರಾಸಮಂಡಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವವ, ಯೋಗೀಶ್ವರ, ಸುಖದುಃಖದಾಯಕ ಪರಾತ್ಪರ ಇಂಥ ಹರಿಯನ್ನು ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ.'

ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪಠನದಿಂದ ಇಹದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಪರದಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿದಾಸ್ಯ ಲಭಿಸುವುದು. ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಹೀಗೆ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸೇರಿದ. ಬ್ರಹ್ಮನು ಅಪಹರಿಸಿದ ಗೋವುಗಳೂ ಕರುಗಳೂ ಬಾಲಕರೂ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅನಂತರ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಕೃಷ್ಣನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಒಂದು ದಿನವೆ ಆಗಿತ್ತು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಗೋವತ್ಸಬಾಲಕಹರಣವೆಂಬ ಇಪ್ಪತ್ತನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಇಂದ್ರಯಾಗಭಂಜನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೧

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಮುನಿ ನುಡಿದ:- ಒಮ್ಮೆ ನಂದಗೋಪ ಇಂದ್ರಯಾಗಕ್ಕಾಗಿ ದುಂದುಭಿ ಮೊಳಗಿಸಿದ. 'ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಬೆಣ್ಣೆ, ಬೆಲ್ಲ, ಜೇನು, ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಂದು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿರಿ. ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಗೋಪಗೋಪಿಯರು ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವೈಶ್ಯರು ಶೂದ್ರರು ಯಾರು ಯಾರು ಇರುವರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿಸಿದ. ತಾನು ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಸುಂದರವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಧ್ವಜ ಸ್ತಂಭವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ. ಆ ಸ್ತಂಭಕ್ಕೆ ತೆಳುವಾದ ರೇಶಿಮೆ ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತಿ ಮನೋಹರವಾದ ಹೂಮಾಲೆ ತೊಡಿಸಿ ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮ ಕೇಸರಿಯನ್ನು ಲೇಪಿಸಿದ. ಸ್ನಾನ ಆಹ್ನೀಕಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಒಗೆದ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರ ಉಟ್ಟು ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಸುವರ್ಣಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ನಾನಾವಿಧವಾದ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪಾತ್ರೆಗಳು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಪುರೋಹಿತರು ಗೋಪ ಗೋಪಿಯರು ಬಾಲಕ ಬಾಲಿಕೆಯರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾಗರಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ನಾನಾ ನೈವೇದ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುವ, ವೇದವೇದಾಂಗ ಪಾರಂಗತರಾದ ಮುನಿಗಳೂ ಶಿಷ್ಯರೊಡಗೂಡಿ ಬಂದರು. ಗರ್ಗ ಗಾಲವ ಶಾಕಲ್ಯ ಶಾಕಟಾಯನ, ಗೌತಮ, ಕರುಷ, ಕಣ್ವ, ವಾತ್ಸ್ಯ, ಕಾತ್ಯಾಯನ, ಸೌಭರಿ, ವಾಮದೇವ, ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ, ಪಾಣಿನಿ, ಋಷ್ಯಶೃಂಗ, ಗೌರಮುಖ, ಭರದ್ವಾಜ, ವಾಮನ, ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನ, ಶೃಂಗಿ, ಸುಮಂತು, ಜೈಮಿನಿ, ಕಚಃ, ಪರಾಶರ, ಮೈತ್ರೇಯ, ವೈಶಂಪಾಯನ ಮುಂತಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಬಂದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಭಿಕ್ಷುಗಳು, ಬಂದಿಗಳು, ರಾಜರು, ವೈಶ್ಯರು ಶೂದ್ರರು ಎಲ್ಲರೂ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ನಂದಗೋಪ ಸುವರ್ಣಪೀಠದಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದು, ಮುನಿಗಳಿಗೂ ರಾಜರಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಆಸನವಿತ್ತು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ. ಅವರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ನೂರಾರು ಪಾಕತಜ್ಞರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಧ್ವಜದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನೈವೇದ್ಯ ಪಾಕ ಮಾಡಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ. ಸುತ್ತಲೂ ರತ್ನದೀಪಗಳು ಬೆಳಗಿದುವು. ಧೂಪದ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲ ಏನೂ ಕಾಣದಾಯಿತು. ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ತುಂಬಿತು. ನಾನಾವಿಧವಾದ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳು ಅಪೂರ್ವವಾದ ನೈವೇದ್ಯಗಳು ಎಳ್ಳುಂಡೆ ಮಂಡಿಗೆ ಹೋಳಿಗೆಗಳು ಸಕ್ಕರೆ ಗೋದಿಹಿಟ್ಟಿನ ಲಡ್ಡುಗಳು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರಿದ ತಿಂಡಿಗಳು, ಮರದ ಮೇಲೆ ಹಣ್ಣಾದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣುಗಳು, ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಮಜ್ಜಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧವಾದುವು. ಸುವರ್ಣಪೀಠಗಳು ದಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳು ಸಿದ್ಧವಾದುವು. ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳು ಮೊಳಗಿದುವು. ಹೋತ, ಕುರಿ, ಕೋಣ, ಖಡ್ಗಮೃಗಗಳನ್ನು ಬಲಿಕೊಡಲು ಧ್ವಜಸ್ತಂಭದ ಬಳಿ

ಕಟ್ಟಿದರು. ಮಧುರವಾದ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ರಂಭೆ, ಊರ್ವಶಿ, ಮೇನಕೆ ಘೃತಾಚಿ ಮೋಹಿನಿ ರತಿ ಪ್ರಭಾವತಿ ವಿಪ್ರಚಿತ್ತಿ ತಿಲೋತ್ತಮೆ ಚಂದ್ರಪ್ರಭೆ ಸುಪ್ರಭೆ ರತ್ನಮಾಲೆ ಮದಾಲಸೆ ರೇಣುಕೆ ಮುಂತಾದ ಅಪ್ಸರೆಯರು ನಾಟ್ಯವಾಡಿದರು. ಅವರ ಮನೋಹರ ರೂಪವನ್ನೂ ಚಂಚಲ ಕಟಾಕ್ಷವನ್ನೂ ಕಂಡವರೆಲ್ಲ ಮನ್ಮಥನ ಬಾಣಕ್ಕೆ ವಶರಾಗಿ ಹೋದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮನೊಡನೆ ಮತ್ತು ಗೋಪಬಾಲಕರೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷ ಸಂಭ್ರಮಗಳಿಂದ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ಎದ್ದು ನಿಂತರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಗತಾನೆ ಆಟದ ಬಯಲಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ. ಕೊಳಲನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದ. ರತ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದ ಕೌಸ್ತುಭಮಣಿಯಿಂದ ಚಂದನದ ಚಂದ್ರ ಕಸ್ತೂರಿಯ ತಿಲಕಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿದ್ದ. ಮೈಯೆಲ್ಲ ಚಂದನ ಅಗುರು ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಜಿಯ ಹೂಮಾಲೆ ಶರತ್ಕಾಲದ ನಿರ್ಮಲ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಬಕಪಕ್ಷಿಗಳ ಮಾಲೆಯಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನೀಲವರ್ಣದ ಮೈಗೆ ಪೀತಾಂಬರ, ಕರಿಯ ಮೋಡದ ನಡುವೆ ಹೊಳೆವ ಮಿಂಚಿನಂತಿತ್ತು. ಮೊಲ್ಲೆ ಹೂವನ್ನೂ ಗುಲಗುಂಜಿಯನ್ನೂ ಪೋಣಿಸಿ ಅದರ ಮಾಲೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಶಿಖೆ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಆಕಾಶದಂತಿತ್ತು. ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ತಾವರೆ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವಂತೆ ರತ್ನಕುಂಡಲಗಳ ದೀಪ್ತಿಯಿಂದ ಮುಖ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯರು ಮುನಿಗಳು ಗೋಪಾಲಕರು ಎಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ವಂದಿಸಿ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದರು. ಶರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರ ನಕ್ಷತ್ರಗ್ರಹಗಳ ನಡುವೆ ಶೋಭಿಸುವಂತೆ ಕೃಷ್ಣ ಎಲ್ಲರ ನಡುವೆ ಶೋಭಿಸಿದ. ಮಹೋತ್ಸವದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ತಂದೆಗೂ ನೆರೆದ ಎಲ್ಲ ಮಂದಿಗೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ-

'ಈ ಉತ್ಸವದ ಆರಾಧ್ಯದೇವತೆ ಯಾರು? ಇದು ಯಾವ ಪೂಜೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಫಲವೇನು? ಪೂಜೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಆ ದೇವತೆ ಕೋಪಗೊಂಡು ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲ? ಪೂಜೆಯಿಂದ ತುಷ್ಟನಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲ? ಇಹ ಪರಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಫಲ ನೀಡುವನೆ? ಕೆಲವು ದೇವತೆಗಳು ಐಹಿಕಫಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪಾರತ್ರಿಕವೇನೂ ನೀಡಲಾರರು. ಕೆಲವು ದೇವತೆಗಳು ಐಹಿಕಪಾರತ್ರಿಕಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದೇವತೆಗಳು ಎರಡನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪೂಜೆಯೂ ವೇದವಿಹಿತವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪೂಜೆ ಇತ್ತೀಚಿನದೆ ಅಥವಾ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ರೂಢಿಯಾಗಿ ಬಂದುದೆ? ಈ ಪೂಜೆಯ ಆರಾಧ್ಯದೇವತೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡಿರುವನೆ? ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೈವೇದ್ಯ ಉಂಡಿರುವನೆ? ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಉಣ್ಣುವ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಆ ಪೂಜೆ ಉತ್ತಮ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರೂಪದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಉಣ್ಣುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತೃಪ್ತನಾದರೆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ತೃಪ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುವವನು ಬೇರೆ ದೇವಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ದೇವರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನೀಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ನೈವೇದ್ಯ ನಿಷ್ಫಲ, ಪೂಜೆಯೂ ನಿಷ್ಫಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನೀಡಿದರೆ

ಅನಂತ ಫಲ. ದೇವತೆ ಸಂತುಷ್ಟವಾಗಿ ವರ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ದೇವರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ತಾನೆ ಉಂಡರೆ ಅದು ದತ್ತಾಪಹಾರವಾಗುವುದು. ದೇವಸ್ವವನ್ನು ಉಂಡಂತಾಗುವುದು, ನರಕ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಅದರಿಂದ ಹರಿನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಹೊರತು ಇನ್ನಾವ ದೇವತೆಯ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ವಿಷ್ಣುನೈವೇದ್ಯವನ್ನೆ ಭಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಬೇರೆ ಅನ್ನ ನೀರು ಸೇವಿಸಬಾರದು. ಸೇವಿಸಿದರೆ ಅನ್ನ ಮಲದಂತೆ, ನೀರು ಮೂತ್ರದಂತೆ ಅಪವಿತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಯಮ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು. ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಬೇರೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ದೇವತೆಗಳು ತುಷ್ಟರಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಸುಖ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜೆಯನ್ನೆ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಶಸ್ತ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಹದಲ್ಲಿಯೂ ಪರದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಶಸ್ತಫಲ ನೀಡುವವರು ಅವರು. ಜಪ ತಪ ಪೂಜೆ ಯಜ್ಞ ದಾನ ಉತ್ಸವ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸತ್ಕಾರ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಶರೀರೇಷು ತಿಷ್ಠಂತಿ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ।
ಪಾದೇಷು ಸರ್ವತೀರ್ಥಾನಿ ಪುಣ್ಯಾನಿ ಪಾದಧೂಲಿಷು ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಸನ್ನಿಹಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಪಾದಧೂಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ.

ಪಾದೋದಕೇ ಚ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ತೀರ್ಥತೋಯಾನಿ ಸಂತಿ ಚ ।
ತತ್ ಸ್ಪರ್ಶಾತ್ ಸರ್ವತೀರ್ಥೇಷು ಸ್ನಾನಜನ್ಯಫಲಂ ಲಭೇತ್ ।
ನಶ್ಯಂತಿ ಭಕ್ಷಣಾದ್ ರೋಗಾ ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ಬಲ್ಲವ ॥

ವಿಪ್ರಪಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳಿವೆ. ಅದರ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಸಕಲತೀರ್ಥ ಸ್ನಾನದ ಫಲ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಪಾನಮಾಡಿದರೆ ರೋಗ ಪರಿಹಾರ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಏಳು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರಬಹುದಾದ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾಗುವುದು. ಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರದಿಂದ ಅಥವಾ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಪಾಪಪರಿಹಾರವೆಂದೂ ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ ಇರಬಹುದು. ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲದಿರಬಹುದು, ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಅವನು ಪ್ರತಿಮೆ ಎನಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹರಿಭಕ್ತರಾದ ದ್ವಿಜರ ಪ್ರಭಾವ ದುರ್ಲಭವೆಂದು ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರ ಪಾದಕಮಲ ದೂಳಿನಿಂದ ಭೂಮಿ ತಕ್ಷಣವೆ ಪವಿತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪಾದಚಿಹ್ನೆ ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಪ್ರರ ಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರದಿಂದ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳೂ ಪಾಪಮುಕ್ತವಾಗುವುವು. ಅವರನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸುವುದು, ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು, ಅವರ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟ ಉಣ್ಣುವುದು, ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನ ಎಲ್ಲವೂ ಪಾಪಪರಿಹಾರಕಗಳು. ಸರ್ವತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ, ಸ್ನಾನಗಳ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಹರಿಭಕ್ತನಾದ ವಿಪ್ರನ ದರ್ಶನವೆ ನೀಡಬಲ್ಲದು. ವಿಪ್ರರು ಹರಿಗೆ ಅನ್ನನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿಯೆ ತಾವು ಉಣಬೇಕು. ತಿಳಿಯದೆ ಹರಿಗೆ ಅನಿವೇದಿತವಾದ ಅನ್ನ ಉಂಡರೂ ಅದು ಮಲಮೂತ್ರ ಸಮಾನವೆನಿಸುವುದು.

ಹರಿಭಕ್ತನಾದ ಶೂದ್ರ ಹರಿನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಉಣಬಯಸಿದರೆ ಅಪಕ್ವ ಅನ್ನವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ ಬಳಿಕ ಬೇಯಿಸಿ ಉಣಬೇಕು.

ವಿಪ್ರಕ್ಷತ್ರಿಯವೈಶ್ಯಾನಾಂ ಶಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾರ್ಚನೇ ।
ಅಧಿಕಾರೋ ನ ಶೂದ್ರಾಣಾಂ ಹರೇರಪ್ಯರ್ಚನೇ ತಥಾ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯರು ಶಾಲಗ್ರಾಮ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಹೊರತು ಶೂದ್ರರಲ್ಲ.

ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಪ್ರರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವುವು. ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ನೀಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಪುಣ್ಯಲಭಿಸುವುದು. ಉತ್ತಮ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಫಲ. ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಎಂಟುಪಾಲು ಅಧಿಕ ಪುಣ್ಯ ಬರುವುದು. ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಶೂದ್ರರಿಗಿಂತ ಎರಡುಪಾಲು ವೈಶ್ಯರಿಗೆ, ವೈಶ್ಯರಿಗಿಂತ ಎರಡುಪಾಲು ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗಿಂತ ನೂರುಪಾಲು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಿಂತ ನೂರುಪಾಲು ಹರಿಭಕ್ತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅನ್ನದಾನದಿಂದ ಫಲ ಬರುವುದು.

ಭಕ್ತೇ ತುಷ್ಟೇ ಹರಿಸ್ತುಷ್ಟೋ ಹರೌ ತುಷ್ಟೇ ಚ ದೇವತಾಃ ।
ಭವಂತಿ ಸಿಕ್ತಾಃ ಶಾಖಾಶ್ಚ ಯಥಾ ಮೂಲನಿಷೇಚನಾತ್ ॥

ಭಕ್ತ ತೃಪ್ತನಾದರೆ ಹರಿ ತೃಪ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹರಿ ತೃಪ್ತನಾದರೆ ದೇವತೆಗಳು ತೃಪ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಬೇರಿಗೆ ನೀರೆರೆದರೆ ಕೊಂಬೆಗಳು ತೃಪ್ತವಾಗುವಂತೆ.

ಈಗ ನೀವು ನೈವೇದ್ಯಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ದೇವತೆಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರೆ ಉಳಿದ ದೇವತೆಗಳು ಸಿಟ್ಟಾಗಬಹುದು. ಅವರೆಲ್ಲ ಸಿಟ್ಟಾದರೆ ಒಬ್ಬನೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲ? ಅದರಿಂದ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿರಿ. ಅಥವಾ ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಾಂಶವನ್ನಾದರೂ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತದೇವತೆಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿರಿ. ಗೋವುಗಳಿಗೆ ನಿತ್ಯ ಎಳೆ ಹುಲ್ಲು ನೀಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನು **'ಗೋವರ್ಧನ'** ಎಂಬ ಸಾರ್ಥಕ ನಾಮ ಉಳ್ಳವ. ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನ, ವ್ರತ ಉಪವಾಸಗಳು ತಪಸ್ಸುಗಳು ಮಹಾದಾನಗಳು ಹರಿಪೂಜೆ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಸತ್ಯವಚನ ಯಜ್ಞಗಳು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಪುಣ್ಯಗಳೂ ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ನೀಡಿದರೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಹಸು ಹುಲ್ಲು ಮೇಯುವುದನ್ನು ತಡೆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಪಾಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದಿಂದ ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು.

ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಗೋವಿನ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಗಳು, ಗುಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಗೋಪಾದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಿಂದ ತಿಲಕಧಾರಣ ಮಾಡಿದರೆ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಫಲ. ಅವನಿಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಜಯಲಾಭ. ಗೋವುಗಳು ನಿಂತ ಸ್ಥಳ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವ ಮಾನವ ತಕ್ಷಣವೆ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮತ್ತು ಗೋವುಗಳ ಶರೀರವನ್ನು ದಂಡಿಸಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಪಾಪ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾರಾಯಣನ ಅಂಶಯುಕ್ತರಾದ

ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವವನು ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ಕಾಲಸೂತ್ರವೆಂಬ ನರಕದಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ.''

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸುಮ್ಮನಾದ. ನಂದ ನಗುತ್ತ ನುಡಿದ - 'ಇದು ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಮಹೇಂದ್ರನ ಪೂಜೆ, ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯದಿಂದ ಬಂದಿರುವುದು. ಈಪೂಜೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಳೆಯಾಗುವುದು. ಸಸ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಅದರಿಂದ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಿತ್ಯ ಮಹೇಂದ್ರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಘ್ನಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಶುಭ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.'

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಲರಾಮ ಕೃಷ್ಣರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕರು. ಕೃಷ್ಣ ನುಡಿದ - 'ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಲೋಕಶಾಸ್ತ್ರ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತವಾದ, ಅಪಹಾಸಾಸ್ಪದವಾದ, ವಿಚಿತ್ರ ಅದ್ಭುತವಾದ ಮಾತನ್ನು ಆಡುತ್ತಿರುವಿ. ಇಂದ್ರನಿಂದ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇಂದೇ ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಪ್ಪ, ಕೇಳು, ನಾನೇನೂ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮವೇದದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದುದನ್ನೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಜ್ಜನರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅದು ಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮುಂದೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡು, 'ಸತ್ಯ ಹೇಳಿರಿ, ಇಂದ್ರನಿಂದ ಮಳೆಯಾಗುವುದೆ?' ಎಂದು. ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಮಳೆ. ಮಳೆಯಿಂದ ಸಸ್ಯ. ಸಸ್ಯದಿಂದ ಅನ್ನ, ಫಲಗಳು. ಅದರಿಂದ ಜೀವಿಗಳ ಬದುಕು. ಸೂರ್ಯ ನೀರನ್ನು ಸೆಳೆದು ಮೋಡವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಳೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಸೂರ್ಯ, ಮೋಡ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೋಡ, ಆನೆ, ಸಮುದ್ರ, ಸಸ್ಯಾಧಿಪ, ನೃಪ, ಮಂತ್ರಿ ಎಂದೆಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮನೆ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆನೆ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ನೀರನ್ನೆತ್ತಿ ಮೋಡಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮೋಡ ಗಾಳಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸಿ ಮಳೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಡೆಯೆ ಇಲ್ಲ! ಭೂತ, ಭವಿಷ್ಯ, ವರ್ತಮಾನ, ಮಹತ್ತು, ಅಲ್ಪ, ಮಧ್ಯಮ ಕರ್ಮ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಯಾರಿಗೂ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಚರಾಚರ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಅವನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಮೊದಲಿಗೆ ಅನ್ನಸೃಷ್ಟಿ. ಬಳಿಕ ಜೀವಸೃಷ್ಟಿ. ಜೀವನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದ ಸ್ವಭಾವವೂ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಕರ್ಮವೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ಮಫಲಭೋಗ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸುಖದುಃಖರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾತನೆ ಜನನ ಮರಣ ರೋಗ ಶೋಕ, ಭಯ, ಸಂಪತ್ತು, ವಿಪತ್ತು, ವಿದ್ಯೆ, ಕವಿತೆ, ಯಶಸ್ಸು ಅಯಶಸ್ಸು, ಪುಣ್ಯ, ಸ್ವರ್ಗವಾಸ, ಪಾಪ, ನರಕವಾಸ, ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿ, ಹರಿದಾಸ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ಕರ್ಮದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಜನಕ ಪರಮಾತ್ಮ. ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅವನೆ ಫಲದಾತ, ಎಲ್ಲವೂ ಅವನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ವಿರಾಟ ಪುರುಷ, ಪ್ರಕೃತಿ, ತತ್ವಗಳು, ಕೂರ್ಮ, ಶೇಷ ಎಲ್ಲರೂ ಅವನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವರು. ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯವರೆಗೂ

ಎಲ್ಲವೂ ಅವನ ಸೃಷ್ಟಿ. ಅವನಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ವಾಯು ಕೂರ್ಮರೂಪ ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಕೂರ್ಮ ಶೇಷನನ್ನೂ ಶೇಷ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಭೂಮಿ ಚರಾಚರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದಲೆ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪನಾದ ವಾಯು ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬೀಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದಲೆ ಸೂರ್ಯ ಭೂಮಿಗೆ ಶಾಖ ನೀಡುತ್ತಾನೆ, ಬೆಳಕು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದಲೆ ಅಗ್ನಿ ಉರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲ ಜಂತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೃತ್ಯು ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದೂ ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೂ ಹಣ್ಣು ಉಂಟಾಗುವುದೂ ಸಮುದ್ರಗಳು ಮೇರೆಮೀರದೆ ಸ್ವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದೂ ಅವನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲೆ. ಆದರಿಂದ ಅವನನ್ನೆ ಎಲ್ಲರೂ ಆರಾಧಿಸಿರಿ.

ಅವನ ಹುಬ್ಬಿನ ಕುಣಿತಕ್ಕೇ ಎಷ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ಹುಟ್ಟಿನಾಶವಾಗಿವೆ! ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಬ್ರಹ್ಮರು ಆಗಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ! ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಮೃತ್ಯು, ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಲ, ವಿಧಿಗೆ ವಿಧಿ ಅವನು. ಅವನನ್ನು ಶರಣ ಹೊಂದಿದರೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಇಂದ್ರರ ಆಯುಷ್ಯ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ದಿನ ಮಾತ್ರವಾಗಿರುವುದೋ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನ ನೂರೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಆಯುಷ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ. ಇಂಥ ಪರಮಾತ್ಮನ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಪರ್ಯಾಸ.''

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಮುನಿಗಳೂ ಎಲ್ಲ ಸಭಾಸದರೂ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದರು. ನಂದ ಪುಲಕಿತನಾಗಿ ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸಿದ. ತಾನೀಗ ಸೋತಿದ್ದರೂ ಅದು ಮಗನಿಂದ ಉಂಟಾದ ಪರಾಜಯವೆಂದು ಆನಂದಗೊಂಡ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ ಋತ್ವಿಗ್ ವರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪರ್ವತಕ್ಕೂ ಮುನಿಗಳಿಗೂ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಅಗ್ನಿಗೂ ಪೂಜೆನಡೆಸಿದ. ಆ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ವಾದ್ಯಘೋಷಗಳಾದುವು. ಶಂಖನಾದ ಹಬ್ಬಿತು. 'ಜಯ ಜಯ' ಎಂದರು. 'ಹರಿ ಹರಿ' ಎಂದರು ಎಲ್ಲ ಜನರು. ಮುನಿಗಳು ವೇದಘೋಷ ಮಾಡಿದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಒಂದು ರೂಪದಿಂದ ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ 'ನಾನುಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತ. ನೀವು ನೀಡಿದ ನೈವೇದ್ಯ ಉಣ್ಣುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವರ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳಿ' ಎಂದ. ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪದಿಂದ ನಂದಗೋಪನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದು 'ಅಪ್ಪ, ನೋಡು ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ವರವನ್ನು ಬೇಡು, ನಿನಗೆ ಶುಭವಾಗುವುದು' ಎಂದ. ನಂದಗೋಪ ಹರಿದಾಸ್ಯವನ್ನೂ ಹರಿಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಬೇಡಿದ. ಪರ್ವತರೂಪದಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣ ಎಲ್ಲ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನೂ ಉಂಡು ವರವಿತ್ತು ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿದ.

ಬಳಿಕ ಮುನಿಗಳಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಅನ್ನದಾನ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಬಲರಾಮ ಕೃಷ್ಣರೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ನಮಿಸಿ ಮುನಿಗಳೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಅಪ್ಸರೆಯರೂ ಗಂಧರ್ವ ಕಿನ್ನರರೂ ರಾಜರೂ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಕೋಪದಿಂದ ತುಟಿ ನಡುಗಿತು. ತನ್ನ ಯಜ್ಞನಿಂತುದು, ಆಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಂದೆ ನಡೆದುದು ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಕೋಪ ಉಂಟುಮಾಡಿತ್ತು.

ಆತ ಗಾಳಿ ಮೋಡಗಳೊಂದಿಗೆ ರಥವೇರಿ ನಂದನ ನಗರವಾದ ವೃಂದಾವನದ ಕಡೆಗೆ ವೇಗದಿಂದ ಹೊರಟ. ಯುದ್ಧಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಶಾರದರಾದ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಶಸ್ತ್ರಧರಿಸಿ ರಥವೇರಿ ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ಗಾಳಿ ಮೋಡ ಮತ್ತು ಸೈನ್ಯಗಳ ಭಯಾನಕ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ನಗರವಿಡೀ ನಡುಗಿತು. ನಂದ ಭಯಭೀತನಾದ. ಯಶೋದೆಯನ್ನೂ ರೋಹಿಣಿಯನ್ನೂ ಕೆಲವು ಆಪ್ತರನ್ನೂ ಕರೆದು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ - 'ಯಶೋದೆ, ರೋಹಿಣಿ, ನೀವು ಈಗಲೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ದೂರಹೋಗಿರಿ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಹೆಂಗಸರೂ ದೂರ ಹೋಗಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಗೋಪಾಲಕರು ಮಾತ್ರ ಇರಲಿ. ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ನಂದ ಭಯದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ನೆನೆದ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದು ಕಾಣ್ವಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ -

'ಇಂದ್ರ, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತ. ಅದಿತಿಯ ಪುತ್ರ, ಮರುತ್ತುಗಳ ಹಿರಿಯಣ್ಣ. ಸಾವಿರಕಣ್ಣುಳ್ಳವ. ಮೈಯೆಲ್ಲ ಯೋನಿಚಿಹ್ನೆ ಉಳ್ಳವ, ಕಶ್ಯಪಪುತ್ರ, ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ವ್ಯಥೆ ನೀಡುವ ಪರಾಕ್ರಮಿ, ಉತ್ತಮಸೈನ್ಯ ಉಳ್ಳವ, ಮರುತ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವ, ಪಾಕಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದವ, ಜಯಂತನ ಜನಕ. ಶ್ರೀದೇವಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತನಾದವ, ಶಚೀರಮಣ, ದೈತ್ಯನಾಶಕ, ವಜ್ರಾಯುಧಧಾರಿ, ಮನ್ಮಥ ಮಿತ್ರ, ಅಹಲ್ಯೆಯ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದವ, ವೃತ್ರಸಂಹಾರಿ, ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳವ, ದಧೀಚಿಯ ಶರೀರವನ್ನು ಬೇಡಿದವ. ಜಯಶಾಲಿ, ವಾಮನನ ಸೋದರ. ಅನೇಕ ನಾಮ ಉಳ್ಳವ, ಅಸುರರ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವವ. ದೇವಲೋಕದೊಡೆಯ. ನೂರುಯಾಗ ಮಾಡಿದವ, ಲೋಕಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಪಾಡುವವ, ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿದವ, ವ್ಯಾಪಕ. ದೇವೋತ್ತಮ, ಬಲಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದವ, ಜಂಭಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದವ, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಅಳಿಸುವವ, ಚ್ಯವನನನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಶಕ್ತನಾದವ, ಶತ್ರುವೇಗ ಸಹನದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತ. ಮೇಘಗಳನ್ನು ವಾಹನವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡವ. ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುವವ, ಹಸುರುಕುದುರೆಗಳುಳ್ಳವ, ನಮುಚಿಯ ಪ್ರಾಣಕಳೆದವ, ಹಿರಿಯರ ಉಪದೇಶ ಕೇಳುವವ, ಅಭೀಷ್ಟಗಳ ಮಳೆ ಸುರಿಸುವವ, ದೈತ್ಯರ ದರ್ಪವನ್ನು ಕಳೆವವ - ಈ ನಲವತ್ತಾರು ನಾಮಗಳು ಪಾಪಪರಿಹಾರಕಗಳು.

ಕೌಥುಮ ಶಾಖೋಕ್ತವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ನಿತ್ಯಪಠಿಸಿದರೆ ಎಂದೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಇಂದ್ರ ಸ್ವತಃ ಅವನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಯಾವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಪಠನವಿದೆಯೋ ಆ ಮನೆಗೆ ಸಿಡಿಲಿನ ಆಘಾತವಿಲ್ಲ, ಕಲ್ಲಿನ ಮಳೆಯೂ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.

ನಂದ ಹೀಗೆ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣ ಕುಪಿತನಾದ. ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತ ನುಡಿದ -

'ಅಪ್ಪ, ನೀನು ಅಂಜುಬುರುಕ, ಯಾರನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ? ಯಾರು ಈ ಇಂದ್ರ? ಭಯವನ್ನು ಬಿಡು. ನನ್ನ ಬಳಿ ಇರುವಾಗ ನಿನಗೆ ಯಾರ ಭಯ? ಈ ಇಂದ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಅರೆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ.

ಗೋವುಗಳನ್ನೂ, ಕರುಗಳನ್ನೂ ಭೀತರಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಹೆಂಗಸರನ್ನೂ ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತದ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ನಿರ್ಭಯನಾಗಿರು.

ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಂದ ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದ. ಕೃಷ್ಣ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಪರ್ವತವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ. ಆಗ ಒಳ್ಳೆಯ ರತ್ನಕಾಂತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶವೂ ಕತ್ತಲಿಂದ ತುಂಬಿತು. ಧೂಳು ಮುಚ್ಚಿತು. ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಆಕಾಶವನ್ನೆಲ್ಲ ಮೋಡ ಆವರಿಸಿತು. ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ನಿರಂತರ ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಕಲ್ಲಿನ ಮಳೆ, ಸಿಡಿಲನ ಆಘಾತ, ಉಲ್ಕಾಪಾತಗಳಾದುವು. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲ ಪರ್ವತ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾತ್ರದಿಂದ ದೂರಹೋಗಿ ಬಿದ್ದುವು. ಇಂದ್ರನ ಯತ್ನವೆಲ್ಲ ಅಶಕ್ತರ ಪ್ರಯತ್ನದಂತೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಕೋಪ ಉಂಟಾಯಿತು. ದಧೀಚಿ ಮುನಿಯ ಅಸ್ಥಿಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಆತ ಕೈಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡ. ಆದರೆ ವಜ್ರಾಯುಧ ಸಹಿತವಾದ ಆ ಕೈಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ನಗುತ್ತಲೆ ಸ್ತಂಭಿಸಿದ. ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಸ್ತಂಭಿತರಾದರು. ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಬೊಂಬೆಗಳಂತೆ ನಿಂತರು. ಇಂದ್ರ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿ ಆ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣಮಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೃಷ್ಣ ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟು ರತ್ನಾಲಂಕಾರ ಧರಿಸಿ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಮುರಳೀಧರ ದ್ವಿಭುಜ ಕೃಷ್ಣ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ಅರಳಿದ ಮುಖದಿಂದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈಅದ್ಭುತವನ್ನು ಕಂಡು ಇಂದ್ರ ಒಡನೆ ಮೈಮರೆತು ಗುರೂಪದೇಶದಿಂದ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದ. ಸಾವಿರದಳದ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಮನೋಹರ ದಿವ್ಯರೂಪದ, ನವ ಮೇಘಶ್ಯಾಮಕಾಂತಿಯ, ರತ್ನಮಯ ಮಕರಕುಂಡಲ ಕಿರೀಟ ಕೇಯೂರ ಮಂಜೀರಗಳಿಂದ ಕೌಸ್ತುಭಹಾರದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದ -

'ನಾಶರಹಿತ ಗುಣಾತೀತ ನಿರಾಕಾರ ಸನಾತನ ಜ್ಯೋತಿಃಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಮಿಸುವೆನು. ಭಕ್ತರು ಧ್ಯಾನಿಸಲಿ ಸೇವಿಸಲಿ ಎಂದೇ ನಾನಾ ರೂಪ ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈತ. ಯುಗಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬಿಳಿ ಕೆಂಪು ಹಳದಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ತಾಳುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ. ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು, ದ್ವಾಪರಯುಗದಲ್ಲಿ ಹಳದಿ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು. ನವಮೇಘಶ್ಯಾಮವರ್ಣದ ಸುಂದರ ಶರೀರದ ಯಶೋದಾನಂದರ ಸುತನೆ ಈತ. ಗೋಪಿಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕದ್ದವ. ರಾಧೆಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯ. ವಿನೋದದಿಂದ ಕೊಳಲೂದುತ್ತಾನೆ. ಕೋಟಿ ಮನ್ಮಥರ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತ ರಾಧೆಯೊಂದಿಗೆ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಳನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಳೊಡನೆ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವಳ ತಲೆ ಕೂದಲನ್ನು ಬಾಚಿ ಹೆರಳು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಅವಳ ಕಾಲಿಗೆ ಅಲಕ್ತಕರಸ ಲೇಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಳು ಮೆದ್ದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಅವಳನ್ನು ಓರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಮಾಲೆ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ರಾಸಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ಗೋಪಿಯರೊಡನೆ ವಿಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಧೆಯನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ಅವಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ವಿಪ್ರಪತ್ನಿಯರ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣುತ್ತಾನೆ. ಬಾಲಕರೊಡನೆ ತಾಳೆಹಣ್ಣು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಗೋಪಿಯರ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗೋವುಗಳನ್ನು ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕೂಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಬಾಲಕರೊಡನೆ ಮಧುರವಾದ ಸಂಗೀತ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.'

ಹೀಗೆ ದೇವೇಂದ್ರ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ ನಮಿಸಿದ.

ಹಿಂದೆ ವೃತ್ರಾಸುರನೊಡನೆ ಇಂದ್ರ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದರು. ಬ್ರಹ್ಮ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವಾಗ ಕೃಷ್ಣ ಅವನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ. ಏಕಾದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರ ಕವಚಗಳಿಂದ ಸಹಿತವಾಗಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ಸನತ್ಕುಮಾರನಿಗೂ ಬ್ರಹ್ಮ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ. ಕುಮಾರ ಅಂಗಿರಸನಿಗೂ ಅಂಗಿರಸ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗೂ ಉಪದೇಶಿಸಿದ.

ಇಂದ್ರಕೃತವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸಿದರೆ ದೃಢವಾದ ಹರಿಭಕ್ತಿಯೂ ಕೊನೆಗೆ ಹರಿದಾಸ್ಯವೂ ಲಭಿಸುವುದು. ಜನನ ಮರಣ ಮುಪ್ಪು ರೋಗ ದುಃಖಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಯಮದೂತರು, ಯಮಪಟ್ಟಣ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಂದ್ರನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ. ವರನೀಡಿದ. ಪರ್ವತವನ್ನು ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟ. ಇಂದ್ರ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಮಿಸಿ ಪರಿವಾರ ಸಹಿತನಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದ. ಗೋಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವನನ್ನು ಪೂರ್ಣಗುಣನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದು ತಿಳಿದರು. ನಂದನೂ ಮಗನನ್ನು ಪೂರ್ಣಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನೆಂದು ತಿಳಿದು ಮೈರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ಭಕ್ತಿಯ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸುರಿಸಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದ.

ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಾಯ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿತಾಯ ಚ ।
ಜಗದ್ಧಿತಾಯ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥

''ವೇದವೇದ್ಯನೂ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿತಕಾರಿಯೂ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿಯೂ ಭೂಮಿಯ ಉದ್ಧಾರಕನೂ ಆದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮೋ ನಮಃ. ಅನಂತ ಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀನು. ನಿರ್ಲಿಪ್ತ, ನಿರ್ಗುಣ, ನಿರಾಕಾರ. ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ವರೂಪ. ಮಹತೋ ಮಹೀಯ, ಸರ್ವೇಶ್ವರ, ತೇಜೋರೂಪ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದವ, ಯೋಗಿಗಳ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೂ ನಿಲುಕದವ, ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶರಿಗೆ ವಂದ್ಯ, ನಾಲ್ಕೂ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೂ ವರ್ಣಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ, ಬಿಳಿ ಕೆಂಪು ಹಳದಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದವ, ಯೋಗಿ, ಯೋಗರೂಪ, ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಗುರು, ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ, ಸಿದ್ಧ, ಸಿದ್ಧರಿಗೆ ಗುರು, ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ಶೇಷ ಧರ್ಮ ಸೂರ್ಯ ಗಣೇಶ ಷಣ್ಮುಖರೂ ಸನಕಾದಿ ಮುನಿಗಳೂ, ಸಿದ್ಧರಿಗೆ ಗುರುವಾದ ಕಪಿಲನೂ, ನರನಾರಾಯಣ ಮುನಿಗಳೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲು ಶಕ್ತರಲ್ಲ. ಮಂದಬುದ್ಧಿಯ ಬೇರೆ ಜನರು ಪರಾತ್ಪರನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಏನೂ ಸ್ತುತಿಸಲಾರರು. ವೇದಗಳಾಗಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸರಸ್ವತಿಯರಾಗಲಿ ರಾಧೆಯಾಗಲಿ

ನಿನ್ನನ್ನು ಸುತ್ತಿಸಲಾರರು. ನಾನು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗೈಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು. ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು. ನೀನು ಕರುಣಾಸಿಂಧು. ದೀನಬಂಧು. ಭವಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು. ಹಿಂದೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಮಗನನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ದಾಸ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡು. ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಯೂ ನನಗೆ ಬೇಡ. ದೇವತ್ವವೂ ಸಾಲೋಕ್ಯಾದಿ ಪದವಿಯೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಸೇವೆಯ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗದು. ಇಂದ್ರಪದವಿಯಾಗಲಿ ರಾಜಪದವಿಯಾಗಲಿ ಚಿರಜೀವಿತ್ವವಾಗಲಿ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸುಖವಾಗಲಿ ಹರಿದಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಯಾವ ಗಣನೆಗೂ ಬಾರದುದು. ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿ ಮುಂತಾದುದು ಯಾವುದೂ ಭಕ್ತರ ಒಡನಾಟದ ಅರೆಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಸಮಾನವಾಗದು. ನಿನ್ನ ಭಕ್ತ ನಿನಗೆ ಸಮಾನ. ಅರೆಕ್ಷಣದ ಸಂಭಾಷಣದಿಂದಲೆ ಎಲ್ಲ ದುಃಖಗಳಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಬಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಳೆಗರೆದಂತಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯ ಬೆಳೆ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ದ್ವೇಷಿಗಳೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಿಸಿದರೆ ಒಡನೆ ಭಕ್ತಿಯ ಬೆಳೆ ಒಣಗಿ ಹೋಗುವುದು. ತಿರುಗಿ ನಿನ್ನ ಗುಣಗಳ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಚಿಗುರಿ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸುವ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ ಮೊಳಕೆಯನ್ನು ನಾಶಹೊಂದಲು ಬಿಡಬಾರದು. ಸದಾ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಅದು ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆದರೆ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಜೀವನಾಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಹರಿದಾಸ್ಯದ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ದುರ್ಲಭವಾದ ಆ ದಾಸ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ದಾಸನಾದನೆಂದರೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಅವನು ಎಲ್ಲ ಭಯವನ್ನೂ ಗೆದ್ದಂತೆಯೆ.''

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ನಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಮುಂದೆ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ನಿಂತ. ಕೃಷ್ಣ ನಗುಮೊಗದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಅಭೀಷ್ಟವರವನ್ನು ನೀಡಿದ.

ನಂದನು ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವವನು ದೃಢವಾದ ಹರಿಭಕ್ತಿದಾಸ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ದ್ರೋಣನೆಂಬ ವಸುನಂದ, ಅವನೆ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಧರಾದೇವಿಯೊಡನೆ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮ ಅವನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ. ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಸೌಭರಿ ಮುನಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ವಿಷ್ಣುಷಡಕ್ಷರಮಂತ್ರವನ್ನೂ ಸರ್ವರಕ್ಷಕವಾದ ಕವಚವನ್ನೂ ಉಪದೇಶಿಸಿದ. ಮಂತ್ರ ಸ್ತೋತ್ರ ಕವಚ ಇಷ್ಟದೇವತೆ ಗುರು ವಿದ್ಯೆಗಳು ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವುವೋ ಆ ರೀತಿ ಅವನ್ನು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಿಡಕೂಡದು.

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅದ್ಭುತವಾದ ಆಖ್ಯಾನವನ್ನೂ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸುಖಪ್ರದ, ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ, ಸಂಸಾರ ಬಂಧವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಯಾಗ ಭಂಜನವೆಂಬ
ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೨

ಧೇನುಕ ವಧ

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಮುನಿ:- 'ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮನ ಮತ್ತು ಗೋಪಾಲಕರ ಜೊತೆಗೆ ತಾಲವನವನ್ನು ಹೊಕ್ಕ. ಆಗ ವನ ಪಕ್ವಫಲಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕತ್ತೆಯ ರೂಪದ ಧೇನುಕನೆಂಬ ಅಸುರ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅವನು ಕೋಟಿ ಸಿಂಹಗಳ ಬಲ ಉಳ್ಳವ, ದೇವತೆಗಳ ದರ್ಪವನ್ನೂ ಇಳಿಸಬಲ್ಲವ. ಅವನ ಮೈ ಬೆಟ್ಟದಂತೆ, ಕಣ್ಣುಗಳು ಬಾವಿಗಳಂತೆ, ಹಲ್ಲುಗಳು ನೇಗಿಲ ಈಚುಮರದಂತೆ, ಬಾಯಿ ಗುಹೆಯಂತೆ, ಭೀಕರವಾದ ನಾಲಿಗೆ ನೂರು ಮೊಳ ಉದ್ದ. ಹೊಕ್ಕಳೂ ಕೆರೆಯಂತಿತ್ತು. ಶಬ್ದ ಭಯಾನಕವಿತ್ತು. ಗೋಪಬಾಲಕರು ವನವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಮರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹರ್ಷಿತರಾದರು. ಅವರ ಮೊಗದಾವರೆ ಅರಳಿತು. ಕುತೂಹಲ ತಡೆಯದಾಯಿತು.

'ಕೃಷ್ಣ, ಒಂದು ಅರೆಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ನಿವೇದನೆಯನ್ನು ಕೇಳು. ನಾವು ಹಸಿದಿದ್ದೇವೆ. ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಮಧುರವಾದ ಸುಂದರವಾದ ಫಲಗಳಿವೆ. ನಾನಾ ಬಣ್ಣದ ಹೂಗಳಿವೆ. ಮರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಅಥವಾ ಮುರಿದು ಹೂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡುವಿಯಾದರೆ ನಾವು ಈಗಲೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ಕತ್ತೆಯ ರೂಪಿನ ಧೇನುಕಾಸುರನಿದ್ದಾನೆ. ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಸೋಲದ ಮಹಾಬಲಪರಾಕ್ರಮಿ ಆತ. ಕಂಸನ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ. ಎಲ್ಲ ಜಂತುಗಳನ್ನೂ ಹಿಂಸಿಸುವವ. ಅವನನ್ನು ಯಾರೂ ತಡೆಯುವವರಿಲ್ಲ. ಅವನು ಈ ವನವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಹೇಳು, ನಾವು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವೆ ಅಯುಕ್ತವೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಬಾಲಕರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣ ಮಧುರವಾಗಿ ನುಡಿದ - 'ನನ್ನ ಜೊತೆಗಿರುವಾಗ ನಿಮಗೆ ದೈತ್ಯನಿಂದ ಏನು ಭಯ? ಮರಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಿರಿ, ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿರಿ. ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ತಿನ್ನಿರಿ.'

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಬಾಲಕರು ಮರದ ತುದಿಯನ್ನೇರಿದರು. ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಮಧುರವಾದ ಮಾಗಿದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ಮರಗಳನ್ನು ಮುರಿದರು. ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ಕೋಲಾಹಲ ಮಾಡಿದರು, ಕುಣಿದರು. ಮರದಿಂದಿಳಿದ ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಬಾಲಕರು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತ ಇದಿರಿಗೆ ಆ ಮಹಾದೈತ್ಯನನ್ನು ಕಂಡರು. ಕತ್ತೆಯ ರೂಪದ ಮಹಾಕಾಯದ ದೈತ್ಯ ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ವೇಗವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಬಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ಭಯದಿಂದ ಅಳುತ್ತ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ 'ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣ, ಕಾಪಾಡು, ಬಾ, ಕರುಣಾನಿಧಿಯೆ. ಬಲರಾಮ, ಕಾಪಾಡು ಈ ದೈತ್ಯನಿಂದ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಗಳೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ.

ಹೇ ಕೃಷ್ಣ ಹೇ ಕೃಷ್ಣ ಹರೇ ಮುರಾರೇ
ಗೋವಿಂದ ದಾಮೋದರ ದೀನಬಂಧೋ।
ಗೋಪೀಶ ಗೋಪೇಶ ಭವಾರ್ಣವೇಽಸ್ಮಾನ್
ಅನಂತ ನಾರಾಯಣ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ॥

ಹೇ ಕೃಷ್ಣ, ಹೇ ಕೃಷ್ಣ, ಹರಿ, ಮುರಾರಿ, ಗೋವಿಂದ, ದಾಮೋದರ, ದೀನಬಂಧು, ಗೋಪೀರಮಣ, ಗೋಪಾಲನಾಥ, ಅನಂತ, ನಾರಾಯಣ, ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡು, ಕಾಪಾಡು.

ಭಯೇಽಭಯೇ ವಾಥ ಶುಭೇಽಶುಭೇ ವಾ
ಸುಖೇಷು ದುಃಖೇಷು ಚ ದೀನನಾಥ।
ತ್ವಯಾ ವಿನಾನ್ಯತ್ ಶರಣಂ ಭವಾರ್ಣವೇ
ನ ನೋಽಸ್ತಿ ಹೇ ಮಾಧವ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ॥

ಹೇ ಮಾಧವ, ದೀನನಾಥ, ಕಾಪಾಡು ಕಾಪಾಡು, ಸಂಸಾರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಭಯ ಅಭಯಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಶುಭ ಅಶುಭಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಸುಖ ದುಃಖಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊರತು ಬೇರೆ ರಕ್ಷಕರು ನಮಗಿಲ್ಲ. ಗುಣಸಾಗರ, ಭಕ್ತಬಂಧು, ಕೃಷ್ಣ, ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ಬಹು ಭೀತರಾದ ಬಾಲಕರನ್ನು ಕಾಪಾಡು, ಕಾಪಾಡು. ನಮ್ಮನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲು ಬಂದ ರಾಕ್ಷಸಕುಲದೊಡೆಯನಾದ ಈ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಕೊಲ್ಲು. ಕೊಂದು ದೇವಕುಲದ ಬಲದರ್ಪಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸು.'

ಬಾಲಕರ ಭಯವಿಹ್ವಲತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಭಯಪರಿಹಾರಕ ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮನೊಡನೆ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ. 'ಹೆದರಬೇಡಿ ಹೆದರಬೇಡಿ' ಎನ್ನುತ್ತ ನಗು ಮೊಗದಿಂದ ಅಭಯನೀಡಿದ. ಬಾಲಕರು ಭಯವನ್ನು ತೊರೆದು ಕುಣಿಯತೊಡಗಿದರು. ಹರಿಸ್ಮರಣೆಯೆ ಹೀಗೆ. ಸರ್ವಮಂಗಳದಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಭಯ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಬಾಲಕರನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಬಂದ ದಾನವನನ್ನು ಎದುರಿಗೆ ಕಂಡು ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದ -

'ಈತ ಬಲಿಪುತ್ರನಾದ ಒಬ್ಬ ದಾನವ. ಹೆಸರು ಸಾಹಸಿಕ ಎಂದು, ಬಲಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶಾಪದಿಂದ ಕತ್ತೆಯ ಆಕಾರ ತಾಳಿದ್ದಾನೆ. ಹಿಂದೆ ದೂರ್ವಾಸರು ಇವನನ್ನು ಶಪಿಸಿದರು. ಅಂಥ ಮಹಾಪಾಪಿ ಇವನು. ಇವನನ್ನು ನಾನು ಸಂಹರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಬಾಲಕರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರು. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ದೂರ ಹೋಗಿರು.'' ಬಲರಾಮ ಒಡನೆ ಎಲ್ಲ ಬಾಲಕರನ್ನು ದೂರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದ.

ದಾನವ ಕೋಪದಿಂದ ಉರಿವ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನುಂಗಿದ. ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣನ ತೇಜಸ್ಸು ಅವನನ್ನು ಸುಡಲು ತೊಡಗಿತು. ಭಯದಿಂದ ಬೇಗನೆ ಅವನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ. ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುವ ಶಾಂತ ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಸ್ಮರಣೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಕೃಷ್ಣ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬುದೂ ತಿಳಿಯಿತು. ಜ್ಯೋತಿಃ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ದಾನವ ಸ್ತುತಿಸಿದ-

'ಶ್ರೀಹರಿ, ನೀನು ಒಂದು ಅಂಶದಿಂದ ವಾಮನನಾಗಿ ನನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ ಅವನ ರಾಜ್ಯಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಸುತಲಲೋಕದಲ್ಲಿರಿಸಿದವ. ಬಲಿಯ ಭಕ್ತಿಗೆ ವಶನಾದ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ. ಈಗ ಶಾಪದಿಂದ ಕತ್ತೆಯಾಗಿರುವ ಪಾಪಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲು. ದುರ್ವಾಸಮುನಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ನನಗೆ ಈ ಕೀಳಾದ ಜನ್ಮ ಬಂದಿದೆ. ನಿನ್ನಿಂದಲೆ ನನಗೆ ಮರಣವೆಂದೂ ಮುನಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಹದಿನಾರು ಹಾರೆಕಾಲುಗಳುಳ್ಳ ನಿನ್ನ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಸುದರ್ಶನಚಕ್ರದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದು ಭಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡು. ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತರಲು ವರಾಹನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನನ್ನು ಕೊಂದೆ. ವೇದಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಪ್ರಹ್ಲಾದನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು ನೃಸಿಂಹನಾಗಿ ಬಂದು ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನ್ನು ಕೊಂದೆ. ವೈವಸ್ವತಮನುವಿಗೆ ಜ್ಞಾನದಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ವೇದೋದ್ಧಾರಮಾಡಿ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೂ ದಯಾನಿಧಿಯಾದ ನೀನೆ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಜಗದಾಧಾರನಾದ ನೀನು ಕೂರ್ಮನಾಗಿ ಬಂದು ಜಗತ್ತನ್ನು ಹೊರುವ ಶೇಷನಿಗೆ ಆಧಾರನಾದೆ. ದಶರಥಪುತ್ರ ರಾಮನಾಗಿ ಬಂದು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿ ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದು ಸೀತೆಯನ್ನು ತಂದೆ. ಜಮದಗ್ನಿಪುತ್ರ ಪರಶುರಾಮನಾಗಿ ಬಂದು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿದೆ. ಕಪಿಲನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಸಿದ್ಧರಿಗೆ ಗುರುವಿಗೂ ಗುರು ಎನಿಸಿ ತಾಯಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ ನೀಡಿದೆ, ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದೆ. ನರನಾರಾಯಣ ರೂಪದಿಂದ ಧರ್ಮಪುತ್ರನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಲೋಕವಿಸ್ತಾರ ಗೈದೆ. ಈಗ ಕೃಷ್ಣರೂಪನಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಅವತಾರಗಳಿಗೂ ಬೀಜರೂಪನಾದ ನೀನು ಯಶೋದೆಗೆ ನಂದಗೋಪನಿಗೆ ಆನಂದವಿತ್ತೆ. ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರನೆನಿಸಿದೆ. ರಾಧೆಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕನೆನಿಸಿದೆ. ವಸುದೇವಸುತನೆನಿಸಿದೆ. ದೇವಕಿಯ ದುಃಖಕಳೆದೆ. ಅಯೋನಿಜನಾದ ನೀನು ಭೂಭಾರಹರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಪೂತನೆಗೆ ಮಾತೃಗತಿ ನೀಡಿದೆ. ಬಲಕೇಶಿ ಪ್ರಲಂಬರಿಗೂ ಮೋಕ್ಷ ನೀಡಿದೆ. ನನಗೂ ಮೋಕ್ಷ ನೀಡುತ್ತಿರುವೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ, ತ್ರಿಗುಣಾತೀತ, ಭಕ್ತರ ಭಯ ಪರಿಹಾರಕನಾದ ರಾಧಾರಮಣ, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. ನನಗೆ ಮೋಕ್ಷ ನೀಡು. ಈ ಕತ್ತೆಯ ಜನ್ಮದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತನ ಮಗ, ಮೂರ್ಖ, ಸಂಸಾರಸಾಗರದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕು. ವೇದಗಳಾಗಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಾಗಲಿ ಮುನಿಗಳಾಗಲಿ ಯಾರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾರರೋ ಆನಿನ್ನನ್ನು ನಾನೇನು ಸ್ತುತಿಸಬಲ್ಲೆ? ಹಿಂದೆ ದೈತ್ಯನಾಗಿದ್ದು ಈಗ ಕತ್ತೆಯಾಗಿರುವ ನಾನು ತ್ರಿಗುಣಾತೀತನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಬಲ್ಲೆನೆ? ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾನೆ, ಕತ್ತೆಯೂ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಉಪಹಾಸ ಮಾಡಬೇಡ. ಸರ್ವಜ್ಞ, ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ನಿನಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಅಯೋಗ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾದ ಕರುಣೆ ತಾನೆ?' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಧೇನುಕಾಸುರ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖದಿಂದ ಹರಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತ.

ದೈತ್ಯನು ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವವನು ಹರಿಯ ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾರ್ಷ್ಟಿ ಸಾಮೀಪ್ಯಗಳನ್ನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇಹದಲ್ಲಿ

ಹರಿಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭವಾದ ಹರಿದಾಸ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ವಿದ್ಯೆ, ಸಂಪತ್ತು, ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿ, ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿ ಸಂತತಿ, ಕೀರ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಕೃಷ್ಣ ಈ ದೈತ್ಯನು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಇಂಥ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭಕ್ತನನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಕೊಲ್ಲಲಿ ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನೆ ಕಳೆದ. ಅವನು ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೆಟ್ಟ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಬೈಯಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಕೋಪದಿಂದ ತುಟಿ ಅದುರಿಸುತ್ತ ವಿವೇಕ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸಾಯಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿದ.

'ಕೃಷ್ಣ, ನೀನೊಬ್ಬ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾನವಶಿಶು. ನಿನ್ನನ್ನು ಈಗಲೆ ಯಮಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಣ್ಣು ತಿಂದು ಬದುಕುವೆನೆಂದು ಆಸೆಯಿಂದ ಈ ತಾಲವನವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿರುವೆ. ಆದರೆ ತಿರುಗಿ ನೀನು ಮನೆ ಸೇರಲಾರೆ, ಬಾಂಧವರನ್ನು ನೋಡಲಾರೆ. ನನಗೆ ಪರಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಂಸನೂ ಎಣೆಯಲ್ಲ. ಜರಾಸಂಧ ನರಕರೂ ಸಮಾನರಲ್ಲ. ನನ್ನ ಭಯದಿಂದ ದೇವತೆಗಳೆ ಸದಾ ನಡುಗುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ನನಗೆ ಸಮನಾರು? ಸಂಹಾರ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶಿವನೂ ನನ್ನನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತನಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮೃತ್ಯು ಕಾಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾರರು. ನನಗೆ ಸೇರಿದ ಈ ತಾಲವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಹಣ್ಣು ಕಿತ್ತು ಅಹಂಕಾರಪಡುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ! ಯಾರ ಬಲದಿಂದ ನೀನು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ? ನೀನಾರು, ಹೇಳು. ಮನೋಹರ ಸುಂದರ ರೂಪದ ನೀನು ನಿನ್ನ ದುರ್ಲಭವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಹೇಗೆ ಬಂದೆ?'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಧೇನುಕಾಸುರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೆತ್ತಿ ದೂರಕ್ಕೆ ಎಸೆದ. ಅವನನ್ನು ಕಚ್ಚಿದ. ಹಲ್ಲುಗಳು ಮುರಿದುವು. ನುಂಗಿದ, ಬಾಯಿಗಂಟಲು ಎಲ್ಲವೂ ಕೃಷ್ಣನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಬೆಂದು ಹೋದುವು. ಆದರಿಂದ ತಿರುಗಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ. ಕೋಪದಿಂದ ಕಾಲಗೊರಂದ ನೆಲಕೆರೆದು ಬಾಲವಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಭೀಕರ ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತಾ ಗೋಪ ಬಾಲಕರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ. ಬಾಲಕರು ಹೆದರಿ ಓಡಿದರು. ಬಲರಾಮನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಎಸೆಯ ಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ಮುಷ್ಟಿಯ ಏಟಿಗೆ ಮೂರ್ಛೆ ಬಂದಿತು. ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಹರಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ. ಅವನ ಮುಷ್ಟಿ ಏಟಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಮೂರ್ಛೆಗೊಂಡ. ಬಳಿಕ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಭಯದಿಂದ ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜಿಸಿದ. ತಿರುಗಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೆಡವಿದ. ಕೃಷ್ಣ ತಾಳವೃಕ್ಷವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಅವನನ್ನು ಹೊಡೆದ. ಖಡ್ಗದ ಏಟಿನಂತಾಯಿತು ಅದು. ಕೃಷ್ಣ ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತವನ್ನೆ ಎತ್ತಿ ದೈತ್ಯನ ಮೇಲೆ ಎಸೆದ. ದೈತ್ಯ ಮೂರ್ಛಿತನಾದ. ಮೈ ಎಲ್ಲ ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಯಿತು. ರಕ್ತ ಕಾರುತ್ತ ಬಿದ್ದ. ಆದರೂ ತಿರುಗಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಅದೇ ಬೆಟ್ಟವನ್ನೆತ್ತಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ಎಸೆದ. ಕೃಷ್ಣ ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆಯಂತೆ ಅದನ್ನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ. ಯಥಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟ. ದೈತ್ಯನ ಕಿವಿಹಿಡಿದು ಎಳೆದು ದೂರಕ್ಕೆ ಎಸೆದ. ದೈತ್ಯ ಕಾಲ ಗೊರಸಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಬಗೆಯುತ್ತ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನೆತ್ತಿ ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಲಕ್ಷಯೋಜನ ದೂರಕ್ಕೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನೆಗೆದ. ಒಂದು ಪ್ರಹರಕಾಲ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು. ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಳಿದ.

ಮುಹೂರ್ತಕಾಲ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು. ದೈತ್ಯನ ಈ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರಶಂಸೆಮಾಡಿದ ಕೃಷ್ಣ.

''ನನ್ನ ಭಕ್ತನಾದ ಬಲಿಯ ಪುತ್ರನೆ, ನಿನ್ನ ಬಾಳು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ, ನಿರ್ವಾಣ ಹೊಂದು. ನನ್ನ ದರ್ಶನ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೇ ಆಗುವುದು. ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ ಅದು ಕಾರಣ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮನೋಹರವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆ.'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕೃಷ್ಣ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ. ಕೋಟಿಸೂರ್ಯರ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಬೆಳಗುವ ಆ ಚಕ್ರ ಬಂದಿತು. ಕೃಷ್ಣ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಸೆದ. ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರಿಂದಲೂ ಅವಧ್ಯನಾದ ಆ ದೈತ್ಯನ ತಲೆ ಉರುಳಿತು. ನೂರು ಸೂರ್ಯರಂಥ ತೇಜಸ್ಸು ಎದ್ದು ಬಂದು ಹರಿಯ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಸೇರಿತು. ಮಹಾದಾನವ ಪರಮಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆದ! ಎಂಥ ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳೂ ಮುನಿಗಳೂ ಸಂತಸಗೊಂಡು ಹೂಮಳೆಗರೆದರು. ದೇವದುಂಬಿಗಳು ಮೊಳಗಿದುವು. ಅಪ್ಸರೆಯರು ಕುಣಿದರು. ಗಂಧರ್ವರು ಹಾಡಿದರು. ಮುನಿಗಳು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು.

ಗೋಪಾಲಕರೂ ಬಲರಾಮನೂ ಬಂದು ಈ ದಾನವವಧೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು. ಬಾಲಕರು ಕೃಷ್ಣರಾಮರಿಗೆ ತಾಳೆಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಾವೂ ಯಥೇಚ್ಛ ತಿಂದರು. ನಾರದ, ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಹರಿ ಧೇನುಕಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದು ಬಲರಾಮನೊಡನೆ, ಗೋಪಬಾಲಕರೊಡನೆ ಯಥೇಚ್ಛ ಹಣ್ಣು ತಿಂದು ನೀರು ಕುಡಿದು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋದರು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣ ನಾರದ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಧೇನುಕವಧವೆಂಬ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಧೇನುಕಾಸುರನ ವೃತ್ತಾಂತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೩

ದುರ್ವಾಸ ಮಹರ್ಷಿ ಶಾಪ

ನಾರದ:- 'ಮುನಿಯೆ, ಬಲಿಪುತ್ರ ಸಾಹಸಿಕ ಯಾವ ಪಾಪದಿಂದ ಕತ್ತೆಯ ಜನ್ಮ ಹೊಂದಿದ? ದುರ್ವಾಸ ಮಹರ್ಷಿ ಅವನನ್ನು ಏಕೆ ಶಪಿಸಿದ? ದಾನವಾಧಿಪತಿಯಾದ ಬಲಿ ಯಾವ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಹರಿಯ ಪಾದವನ್ನೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಪಡೆದ? ಎಲ್ಲ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಬಲ್ಲ ನೀನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳು. ಕವಿಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಕಾವ್ಯ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಹೊಸದಾಗೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಆಶ್ಚರ್ಯ.'

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಮುನಿ:- 'ನಾರದ, ನಾನು ಹಿಂದೆ ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿದ ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ಪಾದ್ಮಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ವೃತ್ತಾಂತ ನಾರಾಯಣಕಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣಾಮೃತವಾಗಿದೆ. ಆ ಪಾದ್ಮಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ನೀನು ಉಪಬರ್ಹಣ ಗಂಧರ್ವನಾಗಿದ್ದು ಕಲ್ಪಾಂತ ಆಯುಷ್ಯ ಹೊಂದಿ ಸಂಪತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ

ಸ್ಥಿರಯೌವನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದೆ. ಐವತ್ತು ಮಂದಿ ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಶೃಂಗಾರಲೋಲನಾಗಿದ್ದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನ ವರದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಂಠ, ಗಾನ ಕಲೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿತ್ತು. ನಿನ್ನ ಸುಂದರ ಮುಖಕಮಲವನ್ನು ಆ ಹೆಂಡಿರು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ ಬಿಟ್ಟಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕುಡಿದು ಬಿಡುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಮಬಾಣದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಪ್ರಾಣಗಳು ನಿನ್ನಲ್ಲಿದ್ದುವು. ಹಗಲುರಾತ್ರಿ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೇ ಅವರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿನ್ನ ಹೊರತು ಅವರು ಬದುಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೂದೋಟದ ಮನೋಹರ ಏಕಾಂತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಅವರು ನಿನ್ನೊಡನೆ ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ದೈವಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಾಪದಿಂದ ನೀನು ದಾಸೀಸುತನಾಗಿ ಜನಿಸಿದೆ. ಆಗ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಉಚ್ಚಿಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಡುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈಗ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸಿರುವೆ. ಅಸಂಖ್ಯಕಲ್ಪಕಾಲ ಜೀವಿಸುವ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೋತ್ತಮ ನೀನು. ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಬಲ್ಲವ. ಶಿವನ ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯ. ಆ ಪದ್ಮಕಲ್ಪದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಆ ದೈತ್ಯನ ಕಥೆ ಕೇಳಲು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಅಮೃತದಂತಿದೆ. ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಬಲಿಪುತ್ರ ಸಾಹಸಿಕ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಗಂಧಮಾದನದಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ. ಮೈಎಲ್ಲ ಶ್ರೀಗಂಧ ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ರತ್ನಾಭರಣ ತೊಟ್ಟು ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಸುತ್ತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯವಿತ್ತು. ಆಗ ಆ ದಾರಿಯಾಗಿ ತಿಲೋತ್ತಮೆ ಎಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಪ್ಸರೆ ಬಂದಳು. ಸಂಪಿಗೆ ಬಣ್ಣದ ಮೈ ಕಾಂತಿಯವಳು. ನವಯೌವನ ಸಂಪನ್ನೆ. ರತ್ನಾಭರಣಭೂಷಿತೆ, ಕಾಮಬಾಣ ಪೀಡಿತೆ. ಮಂದಹಾಸಯುಕ್ತ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖದವಳು. ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರ ಉಟ್ಟು ರತ್ನಾಭರಣ ತೊಟ್ಟು ಓರೆಗಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಗಜಗಮನೆ ನಡೆದು ಬಂದಳು. ಗಾಳಿಗೆ ಅವಳು ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಅವಳ ಸ್ತನ ತೊಡೆ ಮುಖಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಯುವಕನಾದ ಸಾಹಸಿಕ ಮೈಮರೆತ. ಅವಳೂ ಸುಂದರನಾದ ಆ ಯುವಕನನ್ನು ಕಂಡಳು. ನವಯೌವನದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತ ಅರಳಿದ ಜಾಜಿಹೂಮಾಲೆ ತೊಟ್ಟು ಶರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನಂಥ ಮುಖದಿಂದ ಮುಗುಳನಗು ಸೂಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಹಸಿಕ. ತಿಲೋತ್ತಮೆ ಅಚ್ಚರಿಯ, ಬಯಕೆಯ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಟಾಕ್ಷ ಬೀರಿ ಚಂದ್ರನೊಡನೆ ವಿಹರಿಸಲು ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟವಳು ಏನೋ ನೆಪಮಾಡಿ ನಿಂತಳು. ಶೃಂಗಾರಲೋಲಳಾಗಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ಅವನನ್ನು ಓರೆಗಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಸೆರಗಿಂದ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು. ಚಂದ್ರನನ್ನು ಮರೆತಳು. ನೀತಿಗೆಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನಸ್ಸೇ ಬಲು ವಿಚಿತ್ರ. ಅದನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲಾಗದು.

ಕುಲಟೆಯರನ್ನು ನಂಬುವುದು ವಿಧಿಯ ವಿಡಂಬನೆ. ಅದರಿಂದ ಯಶಸ್ಸು, ಧರ್ಮಗಳು ಹಾಳಾಗುವುವು. ಕುಲದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಅವಳಿಗೆ ಹೊಸಬನೊಬ್ಬ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹಳಬನನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡುವಳು. ಅವಳನ್ನು ಒಲಿಸಿ ವಶದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಗದ ಮಾತು. ಅವಳಿಗೆ ದೇವಕಾರ್ಯ ಪಿತೃಕಾರ್ಯಗಳು ಬೇಡ. ಮಕ್ಕಳು ಬೇಡ, ಬಂಧುಗಳು ಬೇಡ. ಸದಾ ಶೃಂಗಾರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾದ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಭಯಂಕರ. ಶೃಂಗಾರಕಲಾಭಿಜ್ಞನನ್ನು

ಅಮೃತಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಅರಸಿಕನಾದವ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ವಾಂಸನಿರಲಿ, ಉದಾರದಾನಿ ಇರಲಿ, ಅವನು ಬೇಡ. ವಿಷಪೂರಿತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೆ ಅವನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳವಿರುತ್ತದೆ. ಕುಲಟೆಗೆ ಒಂದು ಸ್ಥಳವೆಂದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಭೋಗ ಅನುಭವಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಮೋಕ್ಷವಿದೆ. ನೀತಿಗೆಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ರಿಮಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ದಯೆ ನೀತಿಗೆಟ್ಟವಳಿಗೆ ಅವಳ ಹಿಂದಿನ ಪತಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ರಸಿಕನಾದ ಹೊಸಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹಳಬನನ್ನು ಉಪಾಯವಾಗಿ ಅನಾಯಾಸದಿಂದ ಕೊಂದು ಬಿಡುವಳು. ಅವಳಿಗೆ ಆತ ವಿಷತುಲ್ಯನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳೂ ನೀತಿಗೆಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಅವಳಿಗಿಂತ ಪಾಪಿಷ್ಠೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವಳು ಪಾಕಮಾಡಿದ ಅನ್ನ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಅವಳು ಕೊಡುವ ನೀರೂ ಅಷ್ಟೇ. ದೇವಕಾರ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ಪಿತೃಕಾರ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ದಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಆ ಅನ್ನನೀರು ಮಲಮೂತ್ರ ಸಮಾನ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಂಡರೆ ನರಕ ಉಂಟಾಗುವುದು. ನೂರುವರ್ಷ ಕಾಲ ಕಾಲಸೂತ್ರ ಎಂಬ ನರಕದಲ್ಲಿ ಘೋರ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಕಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಏಳು ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯುಷ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಕೀರ್ತಿ ಎಲ್ಲವೂ ನಶಿಸುವುದು. ಅದರಿಂದ ಅನ್ನಪಾಕ ಮಾಡುವ ಪತ್ನಿಯ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಕಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡಬೇಕು.

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟಾಗ ವೇಶ್ಯೆಯ ದರ್ಶನವಾದರೆ ಶುಭಶಕುನ. ಯಾತ್ರೆ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಕೈಗೂಡುವುದು. ಆದರೆ ಅವಳ ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿದರೆ ಆ ಪಾಪಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಅವಳು ಮಾಡುವ ಸ್ನಾನ ದಾನ ವ್ರತ ಜಪ ದೇವಪೂಜೆ ಭಾರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲವೂ ನಿಷ್ಫಲ. ನಾರದ, ಕುಲಟೆಯ ಆಖ್ಯಾನ ಗಹನ. ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರಕೃತವಾದ ತಿಲೋತ್ತಮಾ ಸಾಹಸಿಕರ ಸಂವಾದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ತಿಲೋತ್ತಮೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮೈಮರೆತ ಸಾಹಸಿಕ ಬಳಿಕ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಮಾತುರನಾಗಿ ಉನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ಆ ಕುಲಟೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿದ.

'ಸುಂದರಿ, ನೀನಾರು? ಯಾರ ಮಗಳು? ಯಾರ ಪ್ರೇಯಸಿ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆ? ನಿನ್ನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ಪುಣ್ಯವಂತನಾರು? ಆತ ನಿನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಿಂದೆ ಕಲ್ಪಾಂತ್ಯದವರೆಗೂ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಪುನೀತನಾಗಿರಬೇಕು. ನೀನು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವಿಯಾದರೆ ಹೋಗು. ಆದರೆ ಮೊದಲಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ದಾಸನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು. ರತಿಸುಖವೆಂಬ ಹಣವನ್ನು ತೆತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳು. ನೀನು ಶೃಂಗಾರ ಲೋಲಳು. ನನಗೂ ಶೃಂಗಾರಸುಖ ನೀಡು. ನಿನ್ನ ಆಲಿಂಗನ ನನಗೆ ಆ ವಿಧಿಯೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದಂತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನಗುತ್ತ ಅಮೃತದಂಥ ಸವಿನುಡಿ ನುಡಿ, ಸುಂದರಿ! ಬಳ್ಳಿ ತೋಳುಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿದು ಬಂಧಿಸು. ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಕಡೆಗಣ್ಣ ನೋಟದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಜರ್ಜರಿತನನ್ನಾಗಿ

ಮಾಡು. ಕಾಮನೆಂಬ ಸರ್ಪದ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ನನ್ನನ್ನು ಪಾದಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಬದುಕಿಸು. ಹಸಿದಿರುವ ನನಗೆ ಸವಿಯಾದ ನಿನ್ನ ಅಧರಾಮೃತ ಉಣಿಸು. ಮಾಗಿದ ದಾಳಿಂಬೆ ಬೀಜದಂತಹ ನಿನ್ನ ದಂತಗಳನ್ನು ತೋರು. ಗಭೀರವಾದ ನಾಭಿಯನ್ನು, ತ್ರಿವಳಿಯನ್ನು, ಶರತ್ಕಾಲದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ತಾವರೆಯಂಥ ಮುಖವನ್ನು ತೋರು.'

ತಿಲೋತ್ತಮೆ ನುಡಿದಳು. 'ಕಾಮಿನಿಯರಿಗೆ ಪತಿ ಎಂದರೆ ನಿನ್ನಂತಿರಬೇಕು. ನೀನು ಶೃಂಗಾರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣನಾದ ರೂಪಗುಣಶಾಲಿಯಾದ ಧರ್ಮಿಷ್ಠನಾದ ಬಲಿಪುತ್ರ. ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಶಾರದ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಕ. ಒಳ್ಳೆಯ ವೇಷ ಧರಿಸಿರುವೆ. ಸುಂದರ, ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ, ಯುವಕ, ರಸಿಕ, ಶುಚಿ, ಬಲಿಷ್ಠ. ಇಂಥ ಪುರುಷ ತಾನೆ ಬಯಸಿ ಬಂದಾಗ ಕಾಮಿನಿ ಅವನನ್ನು ಬಿಡುವುದುಂಟೆ? ನಿನ್ನನ್ನು ಒಲ್ಲದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದವರು, ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತರೆ ಸರಿ. ನಿನಗೆ ಸುಖ ನೀಡುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ಈಗಲೆ ಅಲ್ಲ, ಚಂದ್ರನ ಮನೆಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಾಗ. ನಾನೀಗ ಅವನ ಪ್ರೇಯಸಿ, ಅವನೆಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅನ್ಯರನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಲಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೀರಿದಂತಾಗುವುದು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಾಪಾಡದವರು ಬದುಕಿರುವುದೆ ವ್ಯರ್ಥ. ಚಂದ್ರನ ಆಲಿಂಗನಸುಖವನ್ನು ಕಂಡರಿಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬುದ್ಧಿಶೂನ್ಯರು. ಅಂಥ ಪುರುಷನ ಆಲಿಂಗನಸುಖವರಿಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ತಾಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿಶುಗಳಿಗೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳು, ಮನ್ಮಥ, ಚಂದ್ರ, ಇಂದ್ರ, ನಳಕೂಬರ ಇವರ ಆಲಿಂಗನ ಪಡೆಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ರತಿಸುಖದಿಂದ ವಂಚಿತರೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಅವರು ಮಾಡುವ ರತಿಕ್ರೀಡೆಯನ್ನೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಎನ್ನದೆ ಸದಾ ಚಿಂತಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮನ್ಮಥ ರತಿಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣ. ಹಾಗೇ ಚಂದ್ರನ ಶೃಂಗಾರಲೀಲೆ, ಆಲಿಂಗನ ಮಾತುಕತೆಗಳು ಅಮೃತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವು. ಇಂದು ಅವನೊಡನೆ ನಾನು ರಮಿಸುವ ದಿನ. ಅದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಅದನ್ನೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದೆ.'

ತಿಲೋತ್ತಮೆಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬಲಿಪುತ್ರ ನಕ್ಕು ಕೇಳಿದ - 'ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದರೆ ಹೇಗಿರಬಹುದೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿನ್ನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ. ಅದರಿಂದ ಅಪ್ಸರೆಯರಲ್ಲಿ ನೀನೆ ಶ್ರೇಷ್ಠಳು. ರಸಿಕರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯಳು. ಸುಂದೋಪಸುಂದರನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಎಲ್ಲ ಸೌಂದರ್ಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ನಿನ್ನನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಶೃಂಗಾರ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞಳು ನೀನು. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳು. ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯನಾಗಬಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾರು? ಎಂಥ ಸ್ವಭಾವ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟ! ಗಂಧರ್ವರು ದೇವತೆಗಳು, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪುಣ್ಯವಂತರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ನೀನು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಮಾನಳು. ನಿನಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯ?'

ಅಸುರನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ತಿಲೋತ್ತಮೆ ನಕ್ಕು ಓರೆಗಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಸೆರಗಿಂದ ಮುಖ ಮರೆಮಾಡಿ ಅತಿ ರಹಸ್ಯವಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಾರದ ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಿದಳು-

''ಸಾಹಸಿಕ, ಕುಲಟೆಯರ ಮನೋಗತವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿಗೇ ಉಪಹಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ನಡತೆಯನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕುಲಟೆಯರ ಅಂತರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಶಕ್ಯ. ವಿದ್ವಾಂಸ ವೇದ ವೇದಾಂಗಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲ. ದಿಕ್ಕು ಆಕಾಶಗಳಂತೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ತಿಳಿಯುವುದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕುಲಟೆಗೆ ವೃದ್ಧನೆಂದರೆ ವಿಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆ. ಯುವಕ ರತ್ನಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲು. ಅವನು ಅವಳ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಅಪಹರಿಸ ಬಂದನೆಂದರೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸುಂದರನಾದ ಯುವಕನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವಳು ವ್ಯಾಕುಲಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅವನು ಒಳ್ಳೆಯ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ನೋಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮೈಮರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಎವೆಯಿಕ್ಕದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕುಡಿದು ಬಿಡುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಮೈಯೆಲ್ಲ ನಡುಗುತ್ತದೆ. ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಮಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಡುತ್ತದೆ. ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಓರೆಗಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಮುಗುಳು ನಗು ನಗುತ್ತಾಳೆ. ಆಗಲೂ ಆತ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದು ವಶಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಅಂಗಗಳನ್ನು ತೋರಿ ಮನೋಗತವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಕೊನೆಗೂ ಆತ ವಶನಾಗದಿದ್ದರೆ ಜನ್ಮಜನ್ಮಕ್ಕೂ ಅದನ್ನು ನೆನೆದು ಕೊರಗುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಅಂಥವನಿನ್ನೊಬ್ಬ ದೊರೆತರೆ ಹಿಂದಿನವನನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಕುಲಟೆಗೆ ಅಪ್ರಿಯ ಯಾರು? ಪ್ರಿಯ ಯಾರು? ಶೃಂಗಾರದಲ್ಲಿ ನಿಪುಣನಾದವ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯ. ಹೊಸಬನೊಬ್ಬ ದೊರೆತರೆ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಿಯಕರನನ್ನೂ ಪತಿ ಪುತ್ರ ಸೋದರ ತಂದೆ ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ತೊರೆದು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಅದೇನೂ ಕಷ್ಟಕರವಲ್ಲ.

ಧನಗೌರವಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದಾಗಲಿ ಹೊಗಳಿಕೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಉಪಕಾರ ದಿಂದಾಗಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಕುಲಟೆಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲಾಗದು. ಕೇವಲ ಶೃಂಗಾರ ಕಲಾ ನೈಪುಣ್ಯಕ್ಕೇ ಅವಳು ಒಲಿಯುವಳು. ಮಲಗುವಾಗಲೂ ಉಣ್ಣುವಾಗಲೂ ಕನಸು ನೆನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲುರಾತ್ರಿ ಅವಳು ಚಿಂತಿಸುವುದು ಪುರುಷನ ಆಲಿಂಗನ ಸುಖವನ್ನೆ. ಇದು ಎಲ್ಲ ಕುಲಟೆಯರ ಸಾಧಾರಣ ನಡತೆ. ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮನೋಗತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ರಹಸ್ಯ! ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಡ. ನನಗೆ ಗಂಧರ್ವರಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಂದಿ ಶೃಂಗಾರ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೂರರಾದ ಯುವಕರು ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯ ಮನ್ಮಥ. ಮನ್ಮಥನಿಗೆ ಸಮಾನನಾದ ಪ್ರಿಯಕರ ನನಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹಿಂದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆಯೂ ಬರಲಾರ. ಅವನನ್ನು ನೆನೆಸಿದರೆ ಸಾಕು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರೇಮ ವಿಹ್ವಲವಾಗುವುದು. ಇದಿಷ್ಟು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಕುಲಟೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನಿನ್ನು ಚಂದ್ರನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡು. ಚಂದ್ರಲೋಕದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು ನಾನು ನಿನಗೆ ಸುಖ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ಬೇಡ.'

ಬಲಿಪುತ್ರ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನಗಲು ತೊಡಗಿದ. ಅವಳೂ ಓರೆಗಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಕಾಮಾತುರಳಾಗಿ ನಕ್ಕಳು. ಏನೋ ನೆಪಮಾಡಿ ಸಂಪಿಗೆ

ಬಣ್ಣದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ದುಂಡಾದ ಸ್ತನಗಳನ್ನೂ ತೋರಿದಳು. ಮೈ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ಏಕಾಂತಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನೊಯ್ದು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಷ್ಟು ನೋಡಿದಳು. ಬಹಳ ಕಾಮಾತುರಳಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ನಿಪುಣನಾದ ಸಾಹಸಿಕ ಅವಳ ನಿಜವಾದ ಆಂತರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

'ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಏನು ಮಾಡುವಿ? ನಿಜ ಹೇಳು. ನಾನು ಬೇರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲಲಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿದವರಾದ ನಮ್ಮ ಕುಲಕ್ಕೆ ಅದು ಉಚಿತವೂ ಅಲ್ಲ. ನನಗೆ ಶೃಂಗಾರ ಸುಖ ನೀಡು ಅಥವಾ ಚಂದ್ರನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗು. ನೀನು ಅನೇಕ ಪುರುಷರಿಗೆ ಬೇಕಾದವಳು. ಯಾರು ತಾನೆ ನಿನ್ನನ್ನು ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು?' ದಾನವನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ತಿಲೋತ್ತಮೆಯ ಗಂಟಲು, ತುಟಿ ಒಣಗಿದುವು. ಕಾಮಬಾಣಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ತಾನು ಸೋತೆನೆಂದುಕೊಂಡಳು. ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿದಳು -

'ನೀನು ಹೀಗೆ ಹೇಗೆ ಹೇಳುವಿ? ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯ ನೀನು. ಕೋಪವೇಕೆ? ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಮಾಡು. ನಿನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ನಿರಾಸೆಗೊಳಿಸಿ ಚಂದ್ರನ ಬಳಿಗೆ ನಾನು ಹೋದರೆ ನಿನ್ನ ಶಾಪದಿಂದ ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೆ ವಿಘ್ನ ಉಂಟಾದೀತು. ಅದರಿಂದ ನೀನು ನನ್ನೊಡನೆ ಈಗಲೆ ವಿಹಾರಮಾಡು. ಹರಿ ನಿನಗೆ ಶುಭ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸ್ತ್ರೀಯ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿದರೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಮಂಗಳ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಅವಳನ್ನು ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಪಾರ್ವತಿ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ ಅಶುಭ ಉಂಟುಮಾಡುವಳು.'

ತಿಲೋತ್ತಮೆಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಸಾಹಸಿಕ ನಕ್ಕು ಅವಳ ಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿದ. ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಶಾರದ ಆತ. ಅವಳ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಮುಖವನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿದ. ಅವಳೊಡನೆ ಗಂಧಮಾಧನಪರ್ವತದ ಒಂದು ಗುಹೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏಕಾಂತ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರತ್ನ ದೀಪಗಳನ್ನಿರಿಸಿ ಧೂಪವಿಟ್ಟು ರತಿಶಯ್ಯೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿ ಅವಳೊಡನೆ ಮಲಗಿದ. ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಶೃಂಗಾರಲೀಲೆ ಮಾಡಿದ. ತಿಲೋತ್ತಮೆಗೆ ಈತ ಚಂದ್ರನಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲು ಎಂದೆನಿಸಿತು. ವಿಪರೀತ ರತಿಕ್ರೀಡೆಯಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ ಹಗಲುರಾತ್ರಿ ಎಂಬ ಭೇದವನ್ನೆ ತಿಳಿಯದೆ ಮೈಮರೆತು ಕ್ರೀಡಿಸಿದಳು. ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ನುಡಿದಳು -

'ನಾಥ, ನಿನ್ನ ಈ ಮುಖಚಂದ್ರನನ್ನು ತಿರುಗಿ ನಾನೆಂದು ನೋಡುವೆನೊ! ಇಂಥ ಶುಭದಿನ ಪುನಃ ಎಂದು ಬರುವುದೊ! ಅರೆ! ಎಂಥ ರೂಪ ಎಂಥ ಗುಣ ನಿನ್ನದು! ಶೃಂಗಾರ ನಿಪುಣನೆಂದರೆ ನೀನೆ ಸರಿ! ನಿನ್ನನ್ನು ಮೀರಿಸುವವ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ! ಆದರೆ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುವಿ. ಪುರುಷರೆ ಹೀಗೆ, ದುಂಬಿಗಳಂತೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪುರುಷನ ಆಲಿಂಗನಸುಖ ಅವರು ಬದುಕಿರುವಷ್ಟೂ ಕಾಲ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಪುಣ್ಯವಂತರಿಗೆ ಅವರ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೂಟ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೂಟ ಸುಖಮಯ. ಕೆಟ್ಟಕೂಟ ವಿಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೆಟ್ಟದು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ತಡೆ. ಪುನಃ ಆಲಿಂಗನ ನೀಡು. ನೀನು ಹೋದರೆ ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವೂ ಹೃದಯವೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುವುವು.'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ತಿಲೋತ್ತಮೆ ಸಾಹಸಿಕನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸುಖದಲ್ಲಿ ಮೈ ಮರೆತಳು. ಸಾಹಸಿಕನ ಕಾಮಲಾಲಸೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿತು, ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಹಾಕಿದಂತೇ ಅಗ್ನಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉರಿಯುವಂತೆ. ಪುನಃ ಅಷ್ಟವಿಧ ಶೃಂಗಾರ, ನವವಿಧ ಚುಂಬನಗಳನ್ನೂ ನಖಕ್ಷತ ದಂತಕ್ಷತಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ರತಿಕ್ರೀಡೆ ನಡೆಯಿತು. ಕೈ ಬಳೆ ಕಾಲುಗೆಜ್ಜೆಗಳ ಧ್ವನಿ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೆ ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ದುರ್ವಾಸಮುನಿ. ಅವನ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಹುತ್ತ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಯೋಗಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆತ. ಪ್ರಣಯಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ಮಹಾಮುನಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲೆ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೂ ಮೈಮರೆತಿದ್ದರು ಅವರು. ಮುನಿಗೆ ಧ್ಯಾನಭಂಗವಾಯಿತು. ಎಚ್ಚೆತ್ತು. ಕಣ್ಣಮುಂದೇ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಕುಪಿತನಾದ. ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿತ್ತು. ಅದು ಈಗ ಮರೆಯಾಯಿತೆಂದು ಆತ ಉದ್ವಿಗ್ನಗೊಂಡು ಶಪಿಸಿದ -

'ಎದ್ದೇಳು, ಕತ್ತೆಯಂತಿರುವ ಪುರುಷಾಧಮ, ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಬಲಿಗೆ ಪಶುವಿನಂತಿರುವ ನಿನ್ನಂಥ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದನೆ? ದೇವ ಮಾನವ ದೈತ್ಯ ಗಂಧರ್ವ ರಾಕ್ಷಸರು ಯಾರೆ ಇರಲಿ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯವರ ಮುಂದೆ ರತಿಕ್ರೀಡೆ ಮಾಡಲು ಲಜ್ಜೆ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಪಶುಗಳಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕತ್ತೆಯ ಜಾತಿಗೆ ಲಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಕತ್ತೆಯಾಗಿಯೆ ಹುಟ್ಟು. ತಿಲೋತ್ತಮೆ ನೀನೂ ಲಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲದ ಕುಲಟೆ. ಅದರಿಂದಲೆ ಈ ದೈತ್ಯನಲ್ಲಿ, ನಿನಗೆ ಇಂಥ ಮೋಹ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನೀನೂ ದಾನವಿಯಾಗಿ ಜನಿಸು.'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕೋಪದಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತ ನಿಂತ, ಮುನಿ. ಇಬ್ಬರೂ ಭಯ ಭೀತರಾಗಿ ಲಜ್ಜಿತರಾಗಿ ನಿಂತು ಸ್ತುತಿಸ ತೊಡಗಿದರು -

'ನೀನೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರ, ಅಗ್ನಿ ಸೂರ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ಆಗಿರುವೆ. ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಮಾಡುವವ ನೀನೆ. ಪೂಜ್ಯನೆ, ನಮ್ಮ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು. ದಯೆದೋರು. ತಿಳಿಯದೆ ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವವನೆ ದೊಡ್ಡವನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ.' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಸಾಹಸಿಕ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅತ್ತ. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲುಕಚ್ಚಿ ಮುನಿಯ ಪಾದಕಮಲಗಳಿಗೆ ಎರಗಿದ. ತಿಲೋತ್ತಮೆಯೂ ಹೇಳಿದಳು-

'ಕರುಣಾಸಮುದ್ರ, ದೀನ ಬಂಧು, ದಯೆ ದೋರು. ಬ್ರಹ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಜಾತಿಯೆ ಬುದ್ಧಿಶೂನ್ಯ. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಕುಲಟೆ ಸದಾ ಕಾಮಾತುರಳು. ಕಾಮುಕರಾದ ಪುರುಷರು ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಲಜ್ಜೆ ಭಯ ವಿವೇಕವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊರೆಯುವಳು!' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಅತ್ತು ಮುನಿಯನ್ನು ಮೊರೆಹೊಕ್ಕಳು. ವಿಪತ್ತು ಬಂದೊದಗದೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಬುದ್ಧಿ ಬರುತ್ತದೆ? ಇಬ್ಬರೂ ಗೋಳಿಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಮುನಿಗೆ ದಯೆ ಉಂಟಾಯಿತು.

'ಶಾಪ ಅನುಗ್ರಹಗಳು ದೈವಾಧೀನ. ಕೀರ್ತಿ ಅಪಕೀರ್ತಿಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ಮಾಧೀನ. ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನಾದ ಬಲಿಯ ಪುತ್ರ ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವೆ. ತಂದೆಯ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಗುಣ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ತಂದೆಯ ಸ್ವಭಾವ ಮಗನಲ್ಲಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾಳಿಯನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ

ಮೂಡಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಚಿಹ್ನೆ ಅವನ ವಂಶದ ಎಲ್ಲ ಸರ್ಪಗಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ತಾನೆ! ಆದರಿಂದ ನೀನು ಕತ್ತೆಯ ಜನ್ಮ ಬಂದರೂ ನಿನಗೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕುವುದು. ಒಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದರೆ ಅದರ ಫಲ ಎಂದಿಗೂ ನಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವೃಂದಾವನದ ತಾಳವನಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ಚಕ್ರದಿಂದ ಅಸುನೀಗಿ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯುವಿ. ತಿಲೋತ್ತಮೆ, ನೀನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಾಣಾಸುರನ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಅನಿರುದ್ಧನ ಆಲಿಂಗನದಿಂದ ಪುನಃ ಪುನೀತಳಾಗುವೆ.''

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ದುರ್ವಾಸಮುನಿ ಸುಮ್ಮನಾದ. ಇಬ್ಬರೂ ಮುನಿಗೆ ನಮಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಇದು ಧೇನುಕಾಸುರನ ವೃತ್ತಾಂತ. ತಿಲೋತ್ತಮೆ ಮುಂದೆ ಬಾಣಾಸುರನ ಮಗಳು ಉಷೆಯಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವಳು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ತಿಲೋತ್ತಮಾ ಬಲಿಪುತ್ರರಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶಾಪ ಬಂದುದರ ಪ್ರಸ್ತಾವವೆಂಬ ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ದುರ್ವಾಸ ಕಂದಲಿ ವಿವಾಹ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೪

ನಾರದ, ದುರ್ವಾಸಮುನಿಯ ರಹಸ್ಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಊರ್ಧ್ವರೇತಸ್ಕನಾದ ಆ ಮುನಿಯೂ ವಿವಾಹವಾದನೆಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೆ? ತಿಲೋತ್ತಮಾ ಸಾಹಸಿಕರ ಶೃಂಗಾರಲೀಲೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಬಳಿಕ ಮುನಿ ತಾನೂ ಕಾಮಕ್ಕೆ ವಶನಾದ. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ ದುಷ್ಟರ ಸಂಸರ್ಗದಿಂದ ಹಾಳಾಗುವನು. ಆದರಿಂದ ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸಂಗದ ಬಯಕೆ ಮೂಡಿತು. ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೆ ಧ್ಯಾನಿಸಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಔರ್ವನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಮುನಿ ತನ್ನ ಮಗಳೊಡನೆ ಆ ದಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದ. ಮಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವರನನ್ನು ಆತ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದ. ಹಿಂದಿನ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನ ತೊಡೆಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಊರ್ಧ್ವರೇತಸನಾದ ಮುನಿ ಈತ. ಅವನ ಮೊಣಕಾಲಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದವಳು ಕಂದಲೀ ಎಂಬ ಈ ಕನ್ಯೆ. ಅವಳು ದುರ್ವಾಸರನ್ನೆ ಮದುವೆಯಾಗಲು ಬಯಸಿದಳು. ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅವಳಿಗೆ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಉರಿವ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಗಳೊಡನೆ ಬಂದು ದುರ್ವಾಸನ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನಿಂತ. ದುರ್ವಾಸ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಎದ್ದು ನಮಿಸಿದ. ಅವನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಔರ್ವ ಮಗಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ -

'ಇವಳು ನನ್ನ ಮಗಳು ಕಂದಲಿ. ಸುಂದರಿ, ಪ್ರೌಢೆ. ಜನರ ಬಾಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ನಿನ್ನನ್ನೆ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಅಯೋನಿಜೆ. ಮೂಲೋಕವನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಲು ಸಮರ್ಥಳು. ಎಲ್ಲ ಸೌಂದರ್ಯಗುಣಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದವಳು. ಅವಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೋಷವೇನೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಲಹಪ್ರಿಯಳು,

ಕೋಪದಿಂದ ಕಟುನುಡಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾಳೆ. ನಾನಾ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಒಂದು ದೋಷವಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡುವುದುಂಟೆ?'

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ದುರ್ವಾಸನಿಗೆ ಹರ್ಷ ಶೋಕಗಳು ಎರಡೂ ಉಂಟಾದುವು. ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಗುಣರೂಪ ಸಮನ್ವಿತಳಾಗಿ ನಿಂತ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಮುನಿ. ಶರತ್ಕಾಲದ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಚಂದ್ರನಂಥ ಮುಖ ಶರತ್ಕಾಲದ ಕಮಲದಂಥ ಕಣ್ಣುಗಳು. ನವಯೌವನ ಭರಿತೆ. ಓರೆಗಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ರತ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ವಹ್ನಿಶುದ್ಧ ವಸ್ತ್ರಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಮುನಿ ಕಂಡು ಮೋಹಿಸಿದ. ಕಾಮಬಾಣಕ್ಕೆ ವಶನಾದ. ವಿಷಾದ ತುಂಬಿದ ಹೃದಯದಿಂದ ನುಡಿದ-

'ಸ್ತ್ರೀ ಸೌಂದರ್ಯ ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವಂತಹುದು. ತಪಸ್ಸಿಗೆ ವಿಘ್ನಕರ. ಮೋಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಹೊರಲಾಗದಂತಹ ಬಂಧನ. ಶಂಕರಾದಿ ಹಿರಿಯ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಜ್ಞಾನಖಡ್ಗದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಲಾಗದುದು. ಕರ್ಮವಶದಿಂದ ನೆರಳಿನಂತೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಮೋಕ್ಷ ಸಿಗಲಾರದು. ನಿರಂತರ ಜನ್ಮ ತಳೆಯಲೇಬೇಕು. ಜನ್ಮವಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ಸಂಸಾರಭೋಗ ಸುಖಕರವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹರಿಪಾದ ಕಮಲದ ಸೇವೆಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಸುಖಕರ. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ವಿಘ್ನ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪಾಪವೊ ನಾ ಕಾಣೆ. ದೈತ್ಯನೊಬ್ಬ ಕುಲಟೆಯೊಡನೆ ಶೃಂಗಾರ ನಿರತನಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಬ್ರಹ್ಮ ಅದಕ್ಕೆ ಫಲವಿತ್ತ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕಾಮವಶವಾಯಿತು.

ಹೆಂಡತಿಯ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಿಂದಾರ್ಹವಾದುದು. ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿರುವವ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಿಂದಾರ್ಹ. ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಯಸಿ ಬಂದ ಕಾಮಿನಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ ಕಾಲಸೂತ್ರ ನರಕ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಆಡುವ ನೂರು ಕಟುನುಡಿಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಹಾಗೆ ನುಡಿದರೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ನೀಡುವೆನು.'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ದೂರ್ವಾಸ ಸುಮ್ಮನಾದ. ಔರ್ವ 'ಆಗಲಿ' ಎನ್ನುತ್ತ ಮಗಳನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಟ್ಟ. ಮೋಹ ಪರವಶತೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟ. ಮಕ್ಕಳ ಅಗಲಿಕೆ ಆತ್ಮಾರಾಮರಾದ ಮುನಿಗಳಿಗೂ ಪೀಡಿಸದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗಳೂ ತಂದೆಯ ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ತಂದೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ -

'ಮಗಳೆ, ವೇದೋಕ್ತವಾದ ಹಿತಕರವಾದ ದುರ್ಲಭವಾದ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ಕುಲೀನಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಇಹಪರಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಪತಿಯೆ ಉತ್ತಮ ಬಂಧು. ಉತ್ತಮಗುರು. ಅವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಿನ್ನೊಬ್ಬನಿಲ್ಲ. ದೇವಪೂಜೆ ವ್ರತದಾನ ತಪಸ್ಸು ಉಪವಾಸ ಜಪ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ. ಇವೆಲ್ಲ ಸೇರಿದರೂ ಪತಿಸೇವೆಯ

ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದು ಅಂಶಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಲಾರದು. ಪತಿಭಕ್ತೆಗೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಏನೂ ಆಗಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಪತಿಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವಳಿಗೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪತಿಸೇವೆಯೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರ್ಮವೆಂದು ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಸತಿ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ನಾರಾಯಣ ಪ್ರತೀಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ನಿತ್ಯ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಪರಿಹಾಸ ಕೋಪ ಭ್ರಾಂತಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಪತಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪರೋಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದಿಸಬಾರದು. ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ದುಷ್ಟೆ, ಯೋನಿ ದುಷ್ಟೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ನೂರು ಬ್ರಹ್ಮಕಾಲ ನರಕ. ಎಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮ ಮಾಡಿಯೂ ಪತಿನಿಂದೆ ಮಾಡಿದಳೆಂದರೆ ನೂರು ಜನ್ಮಗಳ ಪುಣ್ಯ ನಾಶವಾಗುವುದು.'

ಹೀಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿ ಔರ್ವಮುನಿ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಇತ್ತ ಆತ್ಮಾರಾಮನಾದ ದುರ್ವಾಸಮುನಿ ಪತ್ನಿಯೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸಂಗದ ಬಯಕೆ ಬಂದೊಡನೆಯೆ ಮುನಿಗೆ ಕಾಮಿನಿ ದೊರತಿದ್ದಳು. ಪುಣ್ಯವಂತರಿಗೆ ಬಯಸಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಬಯಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಎಂಥ ಆಶ್ಚರ್ಯ!

ಮುನಿ ಒಂದು ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ರತಿಶಯ್ಯೆಯನ್ನೇರಿ ಸತಿಯೊಡನೆ ರಮಿಸತೊಡಗಿದ. ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದಲೂ ಸ್ತ್ರೀಸುಖವನ್ನು ಕಂಡರಿಯದವನಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಶಾರದನಾತ. ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಶೃಂಗಾರಕ್ರೀಡೆಯಾಡಿದ. ನವಸಂಗಮದ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಸತಿಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಮೈಮರೆತರು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳೆಂಬ ಭೇದವನ್ನೆ ಮರೆತರು. ಮುನಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ತೊರೆದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯೆ ಆಸಕ್ತನಾದ. ಕಂದಲಿ ಸದಾ ಪತಿನಿಂದೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದಳು. ದುರ್ವಾಸರು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪರಿಣಾಮವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ನಿತ್ಯ ಕಲಹವಾಡಿದಳು. ಹಿಂದೆ ತಂದೆಯೂ ಬಹಳ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದ. ಅದೂ ವ್ಯರ್ಥವೆ ಆಯಿತು. ಹುಟ್ಟುಗುಣ ಎಷ್ಟು ಬೋಧಿಸಿದರೂ ತೊಲಗದು. ನಿತ್ಯವೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆಯೆ ಪತಿಯೊಡನೆ ಅವಳು ಜಗಳವಾಡಿದಳು. ಜಗತ್ತನ್ನೆ ನಡುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದುರ್ವಾಸರೂ ಕಂದಲಿಯ ಮುಂದೆ ನಡುಗಿದರು. ಅವಳ ಕಟುನುಡಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಬಹುಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು. ಕೊನೆಗೂ ಅವಳು ನೂರು ಕಟು ನುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಪಾಪದ ಕೊಡ ತುಂಬಿತು. ಅವಳು ಇನ್ನೂ ನಿಂದಿಸತೊಡಗಿದಾಗ ಮುನಿಗೆ ಕೋಪವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಯಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಿದರು. ಒಡನೆ ಅವಳು ಬೂದಿಯಾದಳು. ಮಿತಿ ಮೀರಿ ನಡೆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಶರೀರ ಬೂದಿಯಾದೊಡನೆ ಆತ್ಮ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ವಿನಯದಿಂದ ನುಡಿಯಿತು-

'ಪತಿದೇವ, ಜ್ಞಾನದ ಕಣ್ಣಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಬಲ್ಲವ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲವ, ಸರ್ವಜ್ಞ ನೀನು. ನಿನಗೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ? ಸವಿ ನುಡಿಯಾಗಲಿ ಕಟು ನುಡಿಯಾಗಲಿ, ಕೋಪ ತಾಪ ಲೋಭ ಮೋಹ ಕಾಮ ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಾಗಲಿ ಸ್ಥೌಲ್ಯ ಕೃಶತೆ ನಾಶಗಳಾಗಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಶರೀರಧರ್ಮಗಳು. ಆತ್ಮನ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲ.

ಶರೀರ ಸತ್ವ ರಜ ತಮ ಎಂಬ ಮೂರುಗುಣಗಳಿಂದಾಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸತ್ವ ಅಧಿಕ. ಕೆಲವು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ರಜ ಅಧಿಕ. ಕೆಲವು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ತಮ ಅಧಿಕ. ಯಾವ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಮೂರು ಗುಣಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ವಗುಣ ಅಧಿಕವಾದರೆ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದುವ ಬಯಕೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ರಜೋಗುಣ ಅಧಿಕವಾದರೆ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಯ ಬಯಕೆ, ತಮೋಗುಣ ಅಧಿಕವಾದರೆ ಜೀವಹಿಂಸೆಯ ಬಯಕೆ, ಕೋಪ, ಅಹಂಕಾರಗಳು, ಕೋಪದಿಂದ ಕಟುನುಡಿ. ಕಟುನುಡಿಯಿಂದ ಶತ್ರುತ್ವ, ಶತ್ರುತ್ವದಿಂದ ಅಪ್ರಿಯತ್ವ. ಸ್ವತಃ ಯಾರೂ ಯಾರಿಗೂ ಶತ್ರುವಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಯಾರಿಗೂ ಮಿತ್ರನೂ ಅಲ್ಲ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಎಲ್ಲಕಡೆ ಶತ್ರುತ್ವ ಮಿತ್ರತ್ವಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುವು. ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪತಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯ. ಹಾಗೇ ಪತಿಗೂ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯಳು. ಆದರೇನು? ಕಟುನುಡಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುತ್ವ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆಗಲಿ, ಆದುದು ಆಗಿಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಮನ್ನಿಸು. ನಾನಿನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಹೇಳು. ನಾನಿನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ? ಎಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಳೆಯಲಿ? ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊರತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಲಾರೆ'.

ಕಂದಲಿಯ ಆತ್ಮ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾಯಿತು. ಮುನಿ ಪತ್ನಿಯ ಶೋಕದಿಂದ ಮೂರ್ಛೆಗೊಂಡ. ಸ್ತ್ರೀ ವಿಯೋಗ ಎಂಥ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಶೋಕಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಅದರಿಂದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡ ಮುನಿ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ. ಯೋಗಾಸನ ಮಾಡಿ ಶ್ವಾಸನಿರೋಧಗೈದ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬಾಲಕ ಬಂದ. ದಂಡ ಛತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ತಿಲಕವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ಯಾಮವರ್ಣದ ರಕ್ತಾಂಬರಧಾರಿಯಾದ ಆ ಬಾಲಕ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ, ವೇದಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವ. ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನವ. ದುರ್ವಾಸ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ನಮಿಸಿದ. ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದ. ಬಾಲಕ ಅವನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗೈದ. ಅವನ ದರ್ಶನ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಿಂದ ಮುನಿಯ ಎಲ್ಲ ದುಃಖ ಮರೆಯಾಯಿತು. ಬಾಲಕ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಬಳಿಕ ನೀತಿಯುಕ್ತವಾದ ಅಮೃತದಂಥ ಮಾತನ್ನಾಡಿದ.

ಬಾಲಕ:- ಮುನಿಯೆ, ನೀನು ಸರ್ವಜ್ಞ. ಗುರುಮಂತ್ರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲೆ. ಆದರೂ ಏಕೆ ಶೋಕಕಾತರನಾಗಿರುವಿ? ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಧರ್ಮ ತಪಸ್ಸು. ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಮೂಲೋಕವನ್ನೆ ಗೆಲ್ಲಬಹುದು. ಅಂಥ ಸ್ವಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದೇನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ? ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಸತಿ? ಯಾರು ಪತಿ? ಮೂರ್ಖರನ್ನು ವಂಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಹರಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವಳು ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿ ಎನ್ನುವುದು ಸುಳ್ಳು. ಸುಳ್ಳು ಎಂದೂ ಸತ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಅದನ್ನು ಚಿರಕಾಲ ನಂಬಲಾಗದು. ಏಕಾನಂಶೆ ವಸುದೇವ ಪುತ್ರಿ, ಕೃಷ್ಣನ ಸೋದರಿ, ಪಾರ್ವತಿಯ ಅಂಶ ಸಂಭೂತಳು, ಸುಶೀಲೆ, ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ ಉಳ್ಳವಳು, ಸುಂದರಿ, ಪ್ರತಿಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳು ನಿನ್ನ ಮಡದಿಯಾಗುವವಳು. ನೀನು ಈಗ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮನವಿಡು. ಕಂದಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಗಿಡವಾಗಿ ಜನಿಸುವಳು. ಒಮ್ಮೆ ಫಲ ನೀಡಿ

ನಶಿಸಿ. ಮುಂದಿನ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ನಿನ್ನ ಮಡದಿಯಾಗುವಳು. ಹೆಚ್ಚು ಉನ್ನತಿ ಪಡೆದಾಗ ಪತನವಾಗುವುದು ಉಚಿತವೆಂದು ವೇದವೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ.'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬಾಲಕರೂಪದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಶ್ರೀಹರಿ ಮುನಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ಉಪದೇಶಿಸಿ ಬೇಗನೆ ಮರೆಯಾದ. ಮುನಿ ಎಲ್ಲ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಗಿಕೊಂಡು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮನವಿಟ್ಟ. ಕಂದಲಿ ಬಾಳೆಗಿಡವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ದೈತ್ಯ ತಾಳೆಯ ತೋಪಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕತ್ತೆಯ ರೂಪುತಳೆದ. ತಿಲೋತ್ತಮೆ ಬಾಣನ ಮಗಳಾಗಿ ಜನಿಸಿದಳು. ದೈತ್ಯ ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರದಿಂದ ಮಡಿದು ತಾನು ಬಯಸಿದ್ದ, ಮುನಿಗಳಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ಹರಿಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದ. ತಿಲೋತ್ತಮೆಯೂ ಉಷೆಯಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಅನಿರುದ್ಧನ ಆಲಿಂಗನದಿಂದ ತನ್ನ ಮನೋರಥವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದಳು. ಹೀಗೆ ಅತಿ ಸುಂದರವಾದ ಉತ್ತಮವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೇನು ಕೇಳಲು ಬಯಸುವೆ?

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ತಾಲಫಲ ಭಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಬಲಿಪುತ್ರ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ದುರ್ವಾಸಮುನಿ ಮೋಕ್ಷ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೫

ನಾರದ:- ಹರಿಕಥೆಯೆ ಅದ್ಭುತ. ಅದು ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಬಂದಾಗ ಇನ್ನೂ ಮನೋಹರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ, ಮುನಿಯೆ, ದುರ್ವಾಸನ ಶಾಪದಿಂದ ಕಂದಲಿ ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ಅವಳ ತಂದೆ ಏನು ಮಾಡಿದ, ಅದನ್ನು ಹೇಳು.

ನಾರಾಯಣಮುನಿ:- ಸರಸ್ವತೀ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಔರ್ವಮುನಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವನ ಉತ್ತರೀಯ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಮುನಿ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಹಿರ್ಮುಖವಾಗಿ ಧ್ಯಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂದಲಿಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು ಶೋಕಾವಿಷ್ಟನಾದ. ಬೇಗನೆ ಅಳಿಯನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಡೆದ. ಆಶ್ರಮದ ನೆಲವನ್ನು ಕಣ್ಣೀರಿಂದ ತೋಯಿಸಿದ. 'ಓ ಮಗು, ಕಂದಲಿ!' ಎಂದು ಪುನಃ ಪುನಃ ಕರೆಯ ತೊಡಗಿದ.

ಮಾವನ ಧ್ವನಿಯನ್ನಾಲಿಸಿ ಭಯಭೀತನಾದ ದುರ್ವಾಸ ಬೇಗನೆ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದ. ಶೋಕದಿಂದ ವಿಲಾಪಗೈದ. ಮೊದಲಿಂದ ಕಡೆವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿದ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಔರ್ವಮುನಿ ಶೋಕಾವೇಗದಿಂದ ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ಬಿದ್ದ. ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟನಾಗಿ ಸತ್ತವನಂತೆ ಬಿದ್ದ ಮುನಿಯನ್ನು ಸತ್ತನೆಂದೇ ತಿಳಿದು ದುರ್ವಾಸ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂಕಟಪಟ್ಟ. ಬಹು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮುನಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದ. ಮುನಿ ಎದ್ದು ಅಳಿಯನನ್ನು ನೋಡಿದ. ಆತ ಶೋಕಾತುರನಾಗಿ ಭೀತನಾಗಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದ. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದುವು. ಕಣ್ಣೀರಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದುವು. ಮುನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೋಪವಿತ್ತು. ಕೋಪದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತ ತುಟಿಗಳನ್ನು ಅದುರಿಸುತ್ತ ನುಡಿದ.

ಔರ್ವ:- ಮುನಿಯೆ, ನೀನು ಅತ್ರಿವಂಶದವನು. ಜಗನ್ನಾಥನಾದ ಹರಿಯ ಮೊಮ್ಮಗ. ಶಿವನ ಅಂಶದಿಂದ ಜನಿಸಿ ಜಗದ್ಗುರುವಾದ ಅವನ ಶಿಷ್ಯನೂ ಆಗಿದ್ದು ವೇದವೇದಾಂಗ ತಜ್ಞನಾಗಿರುವವ, ಸರ್ವಜ್ಞ, ಗುಣವಂತ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಸಣ್ಣ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೇಕೆ ನೀಡಿದೆ? ನಿನ್ನ ಹಡೆದ ತಾಯಿ ಅನಸೂಯೆ ಮಹಾಪತಿವ್ರತೆ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತಿರುವವಳು. ನಿನಗೆ ಇಂಥ ಬುದ್ಧಿ ಏಕೆ ಬಂದಿತು? ನನಗೊಂದೂ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ತಂದೆ ಗುಣಶಾಲಿ, ತಾಯಿಯೂ ಗುಣವತಿ. ಅವರಿಬ್ಬರ ಮಗ ಇಷ್ಟು ದಯಾಹೀನನಾದುದು ಹೇಗೆ? ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಮಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೀಡಿದ್ದೆ. ಅವಳೂ ಮಹಾಗುಣ ಉಳ್ಳವಳೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೋಷವೂ ಸೇರಿತ್ತು, ಅಷ್ಟೇ. ಅವಳ ಮಾತುಗಳು ಕಟುವಾಗಿದ್ದುವು. ಅಂಥ ಸತಿಯನ್ನು ಪತಿ ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ಹಾಗೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ ವೇದ. ನೀನು ಕೋಪದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಾನು ತಂದೆ ಅವಳನ್ನು ಯತ್ನದಿಂದ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸಣ್ಣ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿದ ನಿನಗೆ ಮಹಾ ಅನರ್ಥ ಕಾದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಮಹತಾಂ ಕ್ಷುದ್ರಜಂತೂನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಜೀವಿನಾಂ ಸದಾ ।
ಸ್ರಷ್ಟಾ ಪಾತಾ ಚ ಶಾಸ್ತಾ ಚ ಭಗವಾನ್ ಕರುಣಾನಿಧಿಃ ॥

'ದೊಡ್ಡ ಸಣ್ಣ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸುವವ, ಕಾಪಾಡುವವ, ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದರೆ ದಂಡಿಸುವವ ಎಲ್ಲವೂ ಅವನೆ, ಕರುಣಾನಿಧಿಯಾದ ಭಗವಂತ' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಔರ್ವಮುನಿ ವಿಲಾಪಮಾಡುತ್ತ 'ಅಮ್ಮ, ಮಗು, ಕಂದಲಿ' ಎನ್ನುತ್ತ ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಡೆದ. ಇತ್ತ ದುರ್ವಾಸನ ಶೋಕ ಜ್ಞಾನಬಲದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮರೆತು ಹೋಗಿದ್ದು ಈಗ ಬಂಧುದರ್ಶನದಿಂದ ತಿರುಗಿ ಭುಗಿಲೆದ್ದಿತು. ಆತ ಬಹುವಾಗಿ ಅತ್ತ.

ಶೋಕಾನಲೋ ಹಿ ಕಾಲೇನ ವಿಚ್ಛನ್ನೋ ಜ್ಞಾನಭಸ್ಮನಾ ।
ಬಂಧುದರ್ಶನಶುಷ್ಕೇಂಧನೇನ ವರ್ಧತೇ ಪುನಃ ॥

'ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಶೋಕಾಗ್ನಿ ಜ್ಞಾನಭಸ್ಮದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಹೋದರೂ ಬಂಧುದರ್ಶನವೆಂಬ ಒಣ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ತಿರುಗಿ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತದೆ.' ಪ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೆನೆನೆನೆದು ವಿಲಾಪಗೈದು ದುರ್ವಾಸ ತನಗೆ ತಾನೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮನವಿಟ್ಟ.

ಹೀಗೆ ಮುನಿಶಾಪ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ ದುರ್ವಾಸನಿಗೆ ಅಸಹನೀಯವಾದ ಆಪತ್ತು ಬಂದಿತು.

ನಾರದ:- ದುರ್ವಾಸ ಶಿವನ ಅಂಶ. ತೇಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಗೆ ಸಮಾನ. ಅವನಿಗೂ ಪರಾಭವ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿ ಯಾರು?

ನಾರಾಯಣ ಮುನಿ:- ಅಂಬರೀಷ ಸೂರ್ಯವಂಶದ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾಜ. ಸದಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಮನವಿಟ್ಟವ. ರಾಜ್ಯಸುಖದಲ್ಲಾಗಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಅವನಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ

ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆತ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಹರಿಯನ್ನೆ. ಮಹಾ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ. ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವದವ. ವಿಷ್ಣು ವ್ರತ ಪರಾಯಣ. ಏಕಾದಶೀವ್ರತದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ ಇದ್ದವ. ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹರಿಪೂಜೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೆ ಮಾಡಿ ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದವ. ಬಲು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಹದಿನಾರು ಅರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸುದರ್ಶನ ಎಂಬ ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರ ವಿಷ್ಣುವಿನಂತೆಯೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ರಾಜನ ರಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಸದಾ ಅವನ ಬಳಿ ಇದ್ದಿತು. ರಾಜ ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ.

ಒಮ್ಮೆ ಅಂಬರೀಷ ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತಮಾಡಿ ದ್ವಾದಶಿಯಂದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹರಿಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ದಾನಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ ತಾನು ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ದುರ್ವಾಸಮುನಿ ಬಂದ. ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು ಹಣೆಗೆ ತಿಲಕವಿಟ್ಟು ಜಟಾಧಾರಿಯಾಗಿ ದಂಡ ಛತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ. ಆತ ಹಸಿದು ಬಂದಿದ್ದ. ಅವನ ಗಂಟಲು ನಾಲಿಗೆ ಒಣಗಿತ್ತು. ಅತ್ಯಂತ ಕೃಶನಾಗಿದ್ದ. ರಾಜನೆದ್ದು ಇದಿರುಗೊಂಡು ನಮಿಸಿ ಪಾದ್ಯವನ್ನೂ ಸ್ವರ್ಣಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ನೀಡಿದ. ಮುನಿ ರಾಜನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಸುಖಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ರಾಜ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ 'ಮುನಿಯೆ, ಹೇಳು, ಏನು ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆ? ನಿನ್ನ ಬಯಕೆ ಏನು?' ಎಂದ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುನಿ ನುಡಿದ, 'ರಾಜನೆ, ನಾನು ಹಸಿದಿದ್ದೇನೆ. ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ನನಗೆ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡು. ಆದರೆ ನಾನು ಅಘಮರ್ಷಣ ಮಂತ್ರ ಜಪಿಸಿ ಬೇಗನೆ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಷಣ ಕಾಲ ಕಾದಿರು!' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮುನಿ ಹೊರಟು ಹೋದ.

ಇತ್ತ ರಾಜರ್ಷಿ ಅಂಬರೀಷ ಬಹು ಹೊತ್ತು ಕಾದು ನೋಡಿದ. ದ್ವಾದಶಿ ತಿಥಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಭೀತನಾದ. ಬಹಳ ಚಿಂತಾಗ್ರಸ್ತನಾದ. ಆಗ ರಾಜಗುರು ವಸಿಷ್ಠರು ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ನಮಿಸಿ ಹೇಳಿದ. 'ಗುರುಗಳೆ, ಮುನಿ ಇನ್ನೂ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ದ್ವಾದಶಿ ತಿಥಿ ಕಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದುದೇನು ಬೇಗನೆ ಹೇಳಿರಿ.'

ವಸಿಷ್ಠ:-

ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಸಮತೀತಾಯಾಂ ತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಂ ತು ಪಾರಣಂ ।
ಉಪವಾಸಫಲಂ ಹತ್ವಾ ವ್ರತಿನಂ ಹಂತಿ ನಿಶ್ಚಿತಂ ॥

ದ್ವಾದಶಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ತ್ರಯೋದಶಿ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಉಪವಾಸದ ಫಲವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವ್ರತಮಾಡಿದವನನ್ನೂ ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಪಾಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಉಣ್ಣುವುದು ಸುರಾಪಾನಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡದೆ ತಾನು ಉಂಡರೆ ಕುಂಭೀಪಾಕ ನರಕ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೂರು ವರ್ಷ ಕಾಲವಿದ್ದು ಚಂಡಾಲನಾಗಿ ವ್ಯಾಧಿಯುಕ್ತ ದರಿದ್ರ ಜನ್ಮ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆದರಿಂದ ಇದು ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ವಿಚಾರ. ಪರಮಸಂಕಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ? ಎರಡು ಧರ್ಮಗಳನ್ನು

ತೂಗಿ ನೋಡಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳು. ಹರಿಪಾದೋದಕವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ನೀರು ಕುಡಿದು ಉಪವಾಸದ ಫಲವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಭೋಜನ ಮಾಡಿದಂತೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ, ಮಾಡದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ.' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ವಸಿಷ್ಠಮುನಿ ಸುಮ್ಮನಾದ. ರಾಜ ಹರಿಪಾದೋದಕವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಹರಿಯ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಕುಡಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಹಾಮುನಿ ದುರ್ವಾಸ ಬಂದ. ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಆತ ಕುಪಿತನಾಗಿ ಜಡೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ರಾಜನ ಮುಂದೆ ಎಸೆದ. ಒಡನೆ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತ ಮಹಾಭಯಂಕರನಾದ ಓರ್ವ ಪುರುಷ ಕತ್ತಿ ಹಿರಿದು ರಾಜನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಬಂದ. ಆಗ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರಂತೆ ಹೊಳೆವ ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರ ಆ ಕೃತ್ರಿಮ ಪುರುಷನನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಮುನಿಯನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿತು. ಮುನಿ ಭಯವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಲ್ಲ ಧಾವಿಸತೊಡಗಿದ. ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಶರಣು ಹೊಂದಿದ. 'ಕಾಪಾಡು - ಕಾಪಾಡು' ಎನ್ನುತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಕ್ಕ. ಬ್ರಹ್ಮನೆದ್ದು ಮುನಿಯ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ. ಮುನಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದಾಗ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಭಯ ವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಹೇಳಿದ.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಹರಿದಾಸನಾದ ಅಂಬರೀಷನನ್ನು ಶಪಿಸಲು ಯಾರ ಬಲದಿಂದ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದೆ, ಮಗು? ಭಗವಂತನ ರಕ್ಷೆ ಇರುವಾಗ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವವನು ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರಿರುವನು? ಭಕ್ತ ಸಣ್ಣವನಿರಲಿ, ದೊಡ್ಡವನಿರಲಿ, ಅವನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಹರಿ ಸದಾ ಚಕ್ರವನ್ನಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಮನಾದ ಅವನ ಭಕ್ತನನ್ನು ಯಾರು ದ್ವೇಷಿಸುವನೋ ಅವನನ್ನು ವಿಷ್ಣು ಉಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗು, ಬೇಗನೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಹೋಗು. ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಡ. ಚಕ್ರ ನನ್ನನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ನಾಶ ಮಾಡೀತು. ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವನ್ನೇನು, ಇಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸುಡಬಲ್ಲುದು ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರ. ತೇಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸಮಾನ. ಅದನ್ನು ಯಾರು ತಡೆಯಬಲ್ಲರು?

ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ದುರ್ವಾಸ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕ. 'ಕೃಪಾನಿಧಿಯೆ, ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು' ಎಂದ. ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಶಿವ ಮುನಿಯ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನ ಸಂಹಾರಕನಾದ ಆತ ಹೇಳಿದ. 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ, ತಾಳು, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು' ಎಂದ.

ಶಿವ:- ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ಮೊಮ್ಮಗ ನೀನು. ವೇದವೇತ್ತನಾಗಿರುವಿ. ಸರ್ವಜ್ಞನಾಗಿರುವಿ. ಆದರೂ ಮೂರ್ಖನಂತೆ ವರ್ತಿಸುವಿ. ವೇದ ಪುರಾಣ ಇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ವರ್ಣಿತನಾದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನನ್ನು ಅರಿಯದ ಮೂಢನಂತಿರುವಿ. ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮ ಇಂದ್ರ ಆದಿತ್ಯರು ವಸುಗಳು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು ಮುನಿಗಳು ಮನುಗಳು ಯಾರ ಹುಬ್ಬಿನ ಕುಣಿತದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುವೆವೋ ಮತ್ತು ಸಾಯುವೆವೋ ಆ ಹರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಭಕ್ತನನ್ನು ನೀನು ಯಾರ ಬಲದಿಂದ ಕೊಲ್ಲುವಿ? ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದುರ್ಗೆ ವಾಣಿ ರಾಧೆ ಇವರು ಯಾರೂ ಅವನಿಗೆ ಭಕ್ತರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರಲ್ಲ. ಭಕ್ತರೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಪ್ರಿಯರು. ಭಕ್ತರು ಸಣ್ಣವರಿರಲಿ ದೊಡ್ಡವರಿರಲಿ ಅವರನ್ನು

ಚಕ್ರದ ಮೂಲಕ ಸರ್ವಾಂತರಾತ್ಮನಾದ ಹರಿ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ. ತೇಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಸಮಾನವಾದ, ಯಾರಿಂದಲೂ ತಡೆಯಲಾಗದ ಚಕ್ರವನ್ನು ಭಕ್ತರ ರಕ್ಷಣೆಗೆಯಿಟ್ಟರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡದೆ ತಾನೇ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಾನೆ.

ತನ್ನ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಾಮಗಳನ್ನು ಭಕ್ತರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂಭ್ರಮ. ಭಕ್ತರ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ನೆರಳಿನಂತೆ ಬರುತ್ತಾನೆ ಹರಿ. ಮಡದಿ ಎಂದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲು. ಅವಳಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಡದಿ ಭಕ್ತರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನೂ ಬಿಡುವವನೆ ಶ್ರೀಹರಿ. ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ತನ್ನ ಶರೀರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಿಯರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಿಂತಲೂ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಿಯರು ಭಕ್ತರು. ಭಗವಂತನಿಗೆ ವಸ್ತುತಃ ಪ್ರಿಯನಾಗಲಿ ಅಪ್ರಿಯನಾಗಲಿ ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿಯೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಸಜ್ಜನನೋ ಅವನನ್ನು ಆದರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಸದಾ ನೆನೆಯುತ್ತಾನೆ ಹರಿ.

ಈಶ್ವರಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಃ ಕೋ ವಾಽಪ್ರಿಯಃ ಕೋ ವಾ ಜಗತ್ತ್ರಯೇ ।
ಯಃ ಶಿಷ್ಟಸ್ತಂ ಭಜೇಚ್ಛಶ್ವದ್ಧ್ಯಾಯತೇ ಸತತಂ ಸದಾ ॥

ಮಹಾಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳೆಲ್ಲ ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರಲು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ನಾಶವಿಲ್ಲ.

ಭಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗೋವಿಂದಂ ಸ್ಮರ ತಸ್ಯ ಪದಾಂಬುಜಂ ।
ಸರ್ವಾಪದೋ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಶ್ರೀಹರೇಃ ಸ್ಮರಣಾದಪಿ ॥

ಮುನಿಯೆ, ನೀನು ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಆರಾಧಿಸು. ಅವನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನೆ ನೆನೆ. ಹರಿಯ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ ಆಪತ್ತುಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಬೇಗನೆ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ವೈಕುಂಠಪತಿ ನಿನಗೆ ರಕ್ಷಕನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕರುಣಾಸಾಗರನಾದ ಆ ಪ್ರಭು ನಿನಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಅಭಯ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಶಿವ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕೈಲಾಸವೆಲ್ಲ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರದ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ತುಂಬಿತು. ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಭೂಮಿ ಎಲ್ಲ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಚಕ್ರದ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಬೆಟ್ಟ ಬೆಳಗಿತು. ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳು ಚಕ್ರದ ಪ್ರಖರವಾದ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಬೆಂದು 'ಕಾಪಾಡು ಕಾಪಾಡು' ಎನ್ನುತ್ತ ಶಂಕರನ ಬಳಿ ಶರಣಾಗತರಾದರು. ಪಾರ್ವತೀ ಸಹಿತನಾದ ಶಂಕರ ಅಸಹನೀಯ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ದುರ್ವಾಸನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ,

'ನಾನು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ತೇಜಸ್ಸು ತಪಸ್ಸುಗಳು ಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗೈದು ಭೀತನಾಗಿರುವ ದುರ್ವಾಸ ನೆಮ್ಮದಿ ಹೊಂದಲಿ'.

ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಮುನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದಳು- 'ನನ್ನ ಪತಿಯ ಪುಣ್ಯಗಳು ಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗತನಾದ ದುರ್ವಾಸಮುನಿ ನನ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಮಹಾಭಯದಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ನೆಮ್ಮದಿ ಹೊಂದಲಿ.' ಹೀಗೆ ಪಾರ್ವತಿ ಕರುಣೆಯಿಂದ ನುಡಿದು ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಮುನಿ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರಿಗೆ ನಮಿಸಿ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದ. ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಧಾವಿಸುತ್ತ ವೈಕುಂಠ ಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಿದರೂ ತನ್ನ ಹಿಂದೆಯೆ ಸುದರ್ಶನ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಹರಿಯ ಅಂತಃಪುರವನ್ನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ

ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನೀಲವರ್ಣ ಚತುರ್ಭುಜ ಮನೋಹರ ರೂಪಿನ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನನ್ನು ಕಂಡ. ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮ ಧರಿಸಿದವ, ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟವ. ರತ್ನಾಲಂಕಾರ ತೊಟ್ಟವ. ಮಂದಸ್ಮಿತದ ಸುಂದರ ಮೊಗದವ. ಹೊಳೆವ ಕಿರೀಟ ಹೊತ್ತು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತ ಪರಿಚಾರಕರಿಂದ ಬಿಳಿಚಾಮರಗಳಿಂದ ಬೀಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕೈಯ ಪಾದಸೇವೆಯನ್ನೂ ಸರಸ್ವತಿಯ ಮುಖದ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಸುನಂದ ನಂದ ಕುಮುದ ಪ್ರಚಂಡ ಮುಂತಾದ ಪಾರ್ಷದರಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಪ್ರಭುವನ್ನು ದುರ್ವಾಸ ಮುನಿ ಕಂಡು ದಂಡಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದ. ಸಾಮವೇದೋಕ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಗೈದ.

ದುರ್ವಾಸ:- ಓ ಕರುಣಾನಿಧಿ, ಕಮಲಾಕಾಂತ ಕಾಪಾಡು, ಕಾಪಾಡು. ದೀನಬಂಧು, ದೀನನಾಥ, ಕರುಣಾಸಾಗರ, ಪ್ರಭು! ವೇದ ವೇದಾಂಗ ನಿರ್ಮಾತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ ಜನಕನಾದ, ಮೃತ್ಯುವಿಗೂ ಮೃತ್ಯುವಾದ, ಸಂಹಾರಕರ್ತನಿಗೂ ಸಂಹಾರಕನಾದ ಸರ್ವೇಶ ಸರ್ವಕಾರಣನಾದ ಮಹಾವಿಷ್ಣು, ಜಗದ್ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೀಜಸ್ವರೂಪನಾದ ಹರಿಯೆ, ನನ್ನನ್ನು ಈ ಆಪತ್ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಕಾಪಾಡು, ಶರಣಾಗತರ ಶೋಕಾರ್ತರ ಭಯ ಕಳೆವ ಭಗವಂತ, ಭೀತನಾದ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು. ನಾರಾಯಣ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ನೀನು. ನಿನ್ನನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವಲ್ಲಿ ವೇದಗಳು ಸೋತಿವೆ. ಸರಸ್ವತಿ ಸೋತಿದ್ದಾಳೆ. ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪಾಡೇನು? ಶೇಷ ತನ್ನ ಸಾವಿರ ಮುಖಗಳಿಂದ ಶಿವ ಪಂಚಮುಖಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರೂ ಮುಗಿಯದು ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆ. ಹೀಗೆ ವೇದಗಳೂ ಸ್ಮೃತಿಕಾರರಾದ ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಸರಸ್ವತಿಯೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲಾರರೆಂದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಎಷ್ಟರವನು? ನಾನೇನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ? ಬ್ರಹ್ಮನ ನೂರು ವರ್ಷದ ಆಯುಷ್ಯ ನಿನಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವಷ್ಟು ಕಾಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಅಂಥ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಮಹಿಮೆಯವನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನೇನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ? ಪ್ರಭು, ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು.' ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ದುರ್ವಾಸ ಹರಿಯ ಪಾದಕಮಲಗಳಿಗೆ ಎರಗಿದ. ಕಣ್ಣೀರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದ.

ದುರ್ವಾಸ ಮಾಡಿದ ಈ ಹರಿಸ್ತುತಿ ಜಗನ್ಮಂಗಲ, ಪುಣ್ಯದಾಯಕ. ಸಂಕಟದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸಿದರೆ ನಾರಾಯಣ ಬೇಗನೆ ಬಂದು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ. ರಾಜದ್ವಾರ, ಸ್ಮಶಾನ, ಕಾರಾಗಾರ, ಶತ್ರುಪೀಡೆ, ಕಳ್ಳರ ಕಾಟ, ಕ್ರೂರಮೃಗಭೀತಿ, ರಾಜಸೈನ್ಯದ ನಡುವೆ ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ನೆನೆದರೆ. ಸಾಕು, ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ನಾರಾಯಣಮುನಿ:- ಮುನಿಯ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಭಗವಂತ ನಕ್ಕು ಅಮೃತದ ಮಳೆಗರೆವಂತೆ ಮಧುರವಾಗಿ ನುಡಿದ.

ನಾರಾಯಣ:- ಏಳು, ಏಳು, ಮುನಿಯೆ, ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಿನಗೆ ಸುಖವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು. ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು.

ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ ಬಂದಂತಿರುವ ಸಜ್ಜನರು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವೇದವಿರುದ್ಧವಾದ ಕರ್ಮವನ್ನಾಚರಿಸುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ತಿಳಿದೂ ಆಚರಿಸಿದರೆ ಜೀವನ್ಮೃತನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೀನಸ್ಥಿತಿ ಬಂದೊದಗುವುದು. ವೇದಪುರಾಣ ಇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಎಲ್ಲರೂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತರು ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಸಮ. ನಾನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಮ. ಅವರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನೆ ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಹೆಂಡಿರು ರಾಜ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊರೆದು ಸದಾ ನನ್ನನ್ನೆ ನೆನೆಯುವ ಭಕ್ತರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯರು ನನಗೆ ಯಾರಿರುವರು? ನನಗೆ ಭಕ್ತರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳೂ ಅಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಶಂಕರನೂ ಅಲ್ಲ, ಭಾರತಿ, ಬ್ರಹ್ಮ ದುರ್ಗೆ ಗಣೇಶ ಇವರಾರೂ ಅಲ್ಲ, ಗೋಪಗೋಪಿಯರೂ ಅಲ್ಲ, ರಾಧೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದು ನಿಜ, ವಾಸ್ತವ. ಕೇವಲ ಹೊಗಳಿಕೆಯಲ್ಲ. ಭಕ್ತರು ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರು. ನನ್ನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವ ಮೂಢರು ಜ್ಞಾನಹೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಎಂದೂ ನನ್ನನ್ನರಿಯದೆ ನಿತ್ಯ ನರಕಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಯೇ ದ್ವಿಷಂತಿ ಚ ಮದ್ಭಕ್ತಾನ್ ಪ್ರಾಣಾನಾಮಧಿಕಂ ಪ್ರಿಯಾನ್।
ತೇಷಾಂ ಶಾಸ್ತಾತ್ವಹಂ ತೂರ್ಣಂ ಪರತ್ರ ನಿರಯಂ ಚಿರಂ ॥

ಯಾರು ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಭಕ್ತರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ನಿತ್ಯ ನರಕಶಿಕ್ಷೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಸರ್ವಶಕ್ತ ಸರ್ವರಕ್ಷಕನೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರನಲ್ಲ, ಭಕ್ತಪರಾಧೀನ. ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭುಜ ರೂಪ, ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಭುಜ ರೂಪ ಕೇವಲ ಶರೀರ ಮಾತ್ರ. ಪ್ರಾಣಗಳಿರುವುದು ಭಕ್ತರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ. ಭಕ್ತರು ಏನೇ ಕೊಡಲಿ ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಉಣ್ಣುತ್ತೇನೆ. ದ್ವೇಷಿಗಳು ಅಮೃತದಂಥ ಭಕ್ಷ್ಯ ನೀಡಿದರೂ ನಾನು ಉಣಲಾರೆ. ಅಂಬರೀಷ ಮಹಾರಾಜ ವಿರಕ್ತ. ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹಿತಕರ, ದಯಾಶೀಲ, ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಒಲ್ಲದವ. ಅವನನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಲು ನೀನು ಹೇಗೆ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದೆ?

ದಯಾಂ ಕುರ್ವಂತಿ ಯೇ ಸಂತಃ ಸತತಂ ಸರ್ವಜಂತುಷಾಂ।
ತಾನ್ ದ್ವಿಷಂತಿ ಚ ಯೇ ಮೂಢಾಸ್ತೇಷಾಂ ಹಂತಾಹಮೇವ ಚ॥

ಸಜ್ಜನರು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸದಾ ದಯೆದೋರುವವರು. ಅವರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವ ಮೂಢರಿಗೆ ನಾನೇ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಭಕ್ತರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವವನು ನನಗೆ ಶತ್ರು. ಅವನನ್ನು ನಾನು ರಕ್ಷಿಸಲಾರೆ. ಆದರಿಂದ ನೀನು ಅಂಬರೀಷನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗು. ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ.

ನಾರಾಯಣಮುನಿ:- ಹರಿಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದುರ್ವಾಸ ಭಯವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ವಿಷಣ್ಣನಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ನಿಂತ. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರು, ಧರ್ಮ, ಚಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳು ಮತ್ತು ಋಷಿಗಳು ಬಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ತಲೆಬಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಮಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಿದರು.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಸ್ವತಂತ್ರ ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪನೆ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುವವನೆ, ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧ ಗೈದ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು.

ಮಹದೇವ:- ದೀನಬಂಧು, ಜಗನ್ನಾಥ, ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಬಹಿರ್ಭೂತನಲ್ಲ. ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿ ದೀನನಾಗಿ ಶರಣಾಗತನಾಗಿರುವ ಈತನನ್ನು ಕಾಪಾಡು.

ಪಾರ್ವತಿ:- ಅಂಬರೀಷನೆ ನಿಜವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತ, ದೇವತೆಗಳೂ ಅಲ್ಲ, ಋಷಿಗಳೂ ಅಲ್ಲ. ಅಪರಾಧ ಗೈದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ನೀನು ರಕ್ಷಿಸು.

ಧರ್ಮ:- ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಂದೆ ನೀನು, ಕಾಪಾಡುವವ ನೀನು, ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಭು ನೀನು. ಒಂದು ಮಗುವಿಗಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗುವನ್ನು ತಂದೆಯಾದವನು ಕೊಲ್ಲುವುದುಂಟೆ?

ಇಂದ್ರ:- ಎಲ್ಲ ಜೀವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸಮವರ್ತಿಯಾಗಿರುವ ನೀನು ಈಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕಾಪಾಡು. ಅವನು ಅಪರಾಧದ ಫಲ ಉಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ರುದ್ರ:- ಶಾಂತಿತಾಳು, ಉಚಿತವಾದುದನ್ನು ಮಾಡು. ಅಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಪರಾಧ ಗೈದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಕಾಪಾಡು.

ದಿಕ್ಪಾಲರು:- ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಪರಾಧಗೈದರೆ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ವೇದೋಕ್ತವಲ್ಲ. ಅಪರಾಧವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅವನನ್ನು ಕಾಪಾಡು.

ಗ್ರಹಗಳು:- ಯಾವ ಮೂಢ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವನೋ ಅವನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಕುಪಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರಿಂದ ನಾವು ಅವನಿಗೆ ಪೀಡೆ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬಳಿಕ ಅವನನ್ನು ನೀನೆ ಕಾಪಾಡಬೇಕು.

ಮುನಿಗಳು:- ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪರಾಭವ ಹೊಂದಿದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಜೀವನ್ಮೃತರಂತಾಗುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯವನೇ ಆದ ಈತನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ನೋಡಲು ನಮಗೆ ಲಜ್ಜೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಅತ್ರಿ:- ನೀನೆ ನನಗೆ ಈತನನ್ನು ಮಗನನ್ನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟವನು. ಈತ ಕೋಪಿಯಾದರು ಸದಾ ನಿನ್ನ ಸೇವಕನೆ. ನಿನ್ನ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಬಲವಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಭಯಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ:- ಭಗವಂತನೆ, ಶರಣಾಗತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕಾಪಾಡು. ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು. ದೇವತೆಗಳೂ ಮುನಿಗಳೂ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡ.

ಸರಸ್ವತಿ:- ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತಂದೆ, ಅಭೀಷ್ಟದಾಯಕನು ನೀನೆ ಎಂದು ಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಭಗವಂತನೆ, ನೀನೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಭು, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನೀನೆ ಕಾಪಾಡಬೇಕು.

ಪಾರ್ಷದರು:- ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಮಂಗಳ ದೊರಕುವುದು. ಎಲ್ಲ ಆಪತ್ತುಗಳೂ ದೂರಾಗುವುವು. ಶರಣಾಗತನಾದ ಈತನನ್ನು ಕಾಪಾಡು.

ನರ್ತಕರು:- ಅಂಜನದಂತಿರುವ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನೆ ನಾವು ಸದಾ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕಾಪಾಡು ಎಂದು.

ಇವರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಶರಣಾಗತವತ್ಸಲನಾದ ಹರಿ ನಕ್ಕು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷಕರವಾದ ಈ ಮಾತನ್ನು ನುಡಿದ

'ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಈ ನೀತಿಯುಕ್ತ ಸುಖಕರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ. ನೀವು ಹೇಳುವಂತೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕಾಪಾಡುವೆನು. ಆದರೆ ಈತ ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಪುನಃ ಅಂಬರೀಷನ ಅರಮನೆಗೇ ಹೋಗಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಪಾರಣ ಮಾಡಿ ರಾಜನಿಗೆ ಸಂತೋಷ ಉಂಟುಮಾಡಲಿ. ಈತ ಅವನಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ಆತನ್ನು ಶಪಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ. ಅದರಿಂದ ರಕ್ಷಣಾರ್ಹನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನೂ ಸುದರ್ಶನ 'ಕೊಲ್ಲಲು ಹೊರಟಿತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೀತನಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಪೂರ್ತಿ ಭೂ ಭ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ರಾಜಾಅಂಬರೀಷ ಪತ್ನೀಸಹಿತನಾಗಿ ದುಃಖದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಉಪವಾಸ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ನಾನೂ ಉಪವಾಸ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭಕ್ತ ಉಪವಾಸ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಮಗು ಎದೆಹಾಲು ಕುಡಿಯದಿದ್ದರೆ ತಾಯಿ ಉಪವಾಸ ಕೂಡುವಂತೆ ಭಕ್ತ ಉಪವಾಸ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ಉಪವಾಸ ಕೂಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ದುರ್ವಾಸಮುನಿ ಸ್ವಸ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಚಕ್ರ ಆತನಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತರು ಉಂಡರೆ ನಾನೂ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿ ಉಣ್ಣುತ್ತೇನೆ. ಭಕ್ತರು ಕೊಡುವ ತುತ್ತು ಅನ್ನ ನನಗೆ ಅಮೃತಕ್ಕೆ ಸಮಾನ. ಭಕ್ತರು ಅನ್ನ ನೀಡದಿದ್ದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೊಡುವ ಅನ್ನವನ್ನೂ ನಾನು ಉಣಲಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ನನಗೆ ಅನ್ನ ನೀಡಲಾರಳು. ಹೇ ದುರ್ವಾಸ ಮುನಿ, ಹೋಗು, ರಾಜನ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ಎಲ್ಲ ದೇವ ದೇವಿಯರೂ ಮುನಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿರಿ.'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಹರಿ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ತನ್ನ ಅಂತಃಪುರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಎಲ್ಲ ದೇವಾದಿಗಳೂ ಹರಿಯನ್ನು ನಮಿಸಿ ತಮ್ಮ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ದುರ್ವಾಸನು ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಅಂಬರೀಷನ ಅರಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದ, ಜೊತೆಗೆ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಸುದರ್ಶನವೂ ಹೋಯಿತು.

ಒಂದು ವರ್ಷವಿಡೀ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದ ರಾಜನಿಗೆ ಬಾಯಿ ಗಂಟಲು ಒಣಗಿತ್ತು. ದುರ್ವಾಸರನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದೆದ್ದು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ನಮಿಸಿ ಆದರದಿಂದ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನ ಉಣಿಸಿ ತಾನೂ ಉಂಡ. ಮುನಿ ಉಂಡು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತನಗೆ ತಾನೆ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡ 'ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರ ಮಹಿಮೆ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ! ಏನು ದುರ್ಲಭ!'

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಮುನಿಮೋಕ್ಷಣ ಪ್ರಸ್ತಾವವೆಂಬ ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೬

ನಾರದ:- ಮುನಿಯೇ, ದ್ವಾದಶೀಪಾರಣ ತ್ಯಾಗದ ದೋಷವನ್ನೂ ಅದರಿಂದ ದುರ್ವಾಸರಿಗಾದ ಪರಾಭವವನ್ನೂ ಹರಿ ಅಂಬರೀಷರಾಜನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನೂ ನಿನ್ನಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಈಗ ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳು. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ಮತಭೇದವಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಶ್ಚಯ ಯಾರಿಗೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕೇಳಿತಿಳಿಯುವ ಆಸೆ ನನಗೆ.

ನಾರಾಯಣ:- ಈ ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ದುರ್ಲಭ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಂತೋಷಕರವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತಪಸ್ಸು ಇದು. ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ, ದೇವಿಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ, ಆಶ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂನ್ಯಾಸ, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪೂಜ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ, ಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವೇದ, ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಗೆ, ತೇಜೋಮಯ ದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ, ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರು, ಧನಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ, ಒಡನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಡದಿ, ಪ್ರಮಥರಲ್ಲಿ ರುದ್ರ, ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವೇಕ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ, ಚಂಚಲವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು, ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಮಾತೆ, ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿ, ಬಲಿಷ್ಠಗಳಲ್ಲಿ ದೈವ, ಬಂಧಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲ, ಮಿತ್ರರುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಶೀಲ, ಶತ್ರುಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ, ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿ, ಗೃಹಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಗೃಹ, ಹಿಂಸಕರಲ್ಲಿ ದುರ್ಜನ, ದುಷ್ಟೆಯರಲ್ಲಿ ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿ, ಹೊಳೆವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ, ಸಹನೆ ಉಳ್ಳವರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ, ಭಕ್ಷ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೃತ, ದಾಹಕ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ, ಧನದಾತೃಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಪತಿವ್ರತೆಯರಲ್ಲಿ ಸತೀದೇವಿ, ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ನೀರ ಪ್ರವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ, ಶ್ರುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ, ಛಂದಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಯತ್ರಿ, ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ವತ್ಥ, ಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ತುಲಸಿ, ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ, ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ವಸಂತ, ಆದಿತ್ಯರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ, ರುದ್ರರಲ್ಲಿ ಶಂಕರ, ವಸುಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮ, ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವರ್ಷ, ದೇವರ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು, ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೃಗು, ರಾಜರುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮ, ಸಿದ್ಧರಲ್ಲಿ ಕಪಿಲ, ಜ್ಞಾನಿ ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಸನತ್ಕುಮಾರ, ಆನೆಗಳಲ್ಲಿ ಐರಾವತ, ಪಶುಗಳಲ್ಲಿ ಶರಭ, ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯ, ಮಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೌಸ್ತುಭ, ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿ, ಗಂಧರ್ವರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರರಥ, ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಕುಬೇರ, ರಾಕ್ಷಸರಲ್ಲಿ ಸುಮಾಲಿ, ನಾರಿಯರಲ್ಲಿ ಶತರೂಪೆ, ಮನುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯಂಭುವ, ಸುಂದರಿಯರಲ್ಲಿ ರಂಭೆ, ಮಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಯೆ, ಹೇಗೋ, ಹಾಗೇ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಾದಶಿ. ನಾಲ್ಕೂ ವರ್ಣದವರು ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ ನಿತ್ಯಕರ್ಮ ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತ. ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಿಗೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ತತ್ರಾಪಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯತಿಗಳಿಗೆ ವಿಹಿತ.

ಸತ್ಯಂ ಸರ್ವಾಣಿ ಪಾಪಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಕಾನಿ ಚ ।
ಸಂತ್ಯೇವೋದನಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ವ್ರತವಾಸರೇ॥

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳೂ ಏಕಾದಶೀವ್ರತದ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅನ್ನವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವುದು ಸತ್ಯ. ಏಕಾದಶೀ ದಿನ ಉಣ್ಣುವವನು ಈ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಉಂಡು ಅತಿ ಪಾತಕಿ ಎನಿಸುತ್ತಾನೆ. ನರಕ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಏಕಾದಶಿಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹನ್ನೊಂದು ಯುಗಗಳ ಕಾಲ ಮಹಾಘೋರವಾದ ಕುಂಭೀಪಾಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಬಳಿಕ ಚಂಡಾಲನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಏಳುಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಧಿಯಿಂದ ಬಳಲಿ ಪಾಪಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಏಕಾದಶೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಉಂಡವನಿಗೆ ಇದು ದೋಷ. ದ್ವಾದಶಿ ಲಂಘನ ಮಾಡಿದರೆ ದೋಷವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ದಶಮಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕಲಾಮಾತ್ರದಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಮೂಢನು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅವನಿಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತು ಅವನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ವಂಶಹಾನಿ, ಯಶೋಹಾನಿ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೂರು ಮನ್ವಂತರಕಾಲ ನರಕಯಾತನೆ. ಯಾವ ದಿನದಲ್ಲಿ ದಶಮೀಯುಕ್ತ ಏಕಾದಶಿ ಬರುವುದೋ ಅಂದು ಉಂಡು ಮರುದಿನ ದ್ವಾದಶಿಯಂದೇ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ದ್ವಾದಶೀಲಂಘನದ ದೋಷವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಾದ ಯತಿಗಳಿಗೂ ವಿಧವೆಯರಿಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಏಕಾದಶಿಗಳಂದು ಉಪವಾಸ ಸಮಾನವೆಂದೂ, ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಏಕಾದಶಿ ಅವಶ್ಯ ಉಪವಾಸಯೋಗ್ಯ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಏಕಾದಶಿ ಲಂಘನ ಮಾಡಿದರೆ ದೋಷವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವೈಷ್ಣವರು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಶಯನೀ ಏಕಾದಶೀ, ಬೋಧಿನೀ ಏಕಾದಶಿಗಳ ನಡುವೆ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಏಕಾದಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗೃಹಸ್ಥನು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು ಹೊರತು ಬೇರೆ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಏಕಾದಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ಕೂಡದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಶುಕ್ಲಾಮೇವ ತು ಕುರ್ವಂತಿ ಗೃಹಿಣೋ ವೈಷ್ಣವೇತರಾಃ ।
ಶಯನೀ ಬೋಧಿನೀ ಮಧ್ಯೇ ಯಾ ಕೃಷ್ಣೈಕಾದಶೀ ಭವೇತ್ ।
ಸೈವೋಪೋಷ್ಯಾ ಗೃಹಸ್ಥೇನ ನಾನ್ಯಾ ಕೃಷ್ಣಾ ಕದಾಚನ ॥

ಈಗ ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ದಶಮಿಾದಿವಸ ಪೂರ್ವಾಹ್ಣದಲ್ಲಿ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನ ಉಂಡು ಬಳಿಕ ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಬಾರದು. ರಾತ್ರಿ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ದರ್ಭಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಲಗಬೇಕು. ಮರುದಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಮೂಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಪ್ರಾತಃಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ವ್ರತೋಪವಾಸವನ್ನು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನ ತರ್ಪಣಗಳನ್ನೂ ನಿತ್ಯಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿ ವ್ರತದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಆಸನ, ವಸ್ತ್ರ, ಪಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಪುಷ್ಪ, ಅನುಲೇಪನ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ, ಭೂಷಣ, ಗಂಧ, ಸ್ನಾನೀಯ, ತಾಂಬೂಲ, ಮಧುಪರ್ಕ, ಪುನರಾಚಮನೀಯ - ಇವೇ ಆ ಷೋಡಶ ಉಪಚಾರಗಳು. ಮೊದಲಿಗೆ ಒಗೆದ ಬಟ್ಟೆ ಉಟ್ಟು ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆಚಮನ ಮಾಡಿ ಹರಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ ಮಾಡಬೇಕು. ಧಾನ್ಯದ ಮೇಲೆ ಮಂಗಲಕಲಶಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು. ಗಣಪತಿ ಸೂರ್ಯ ಅಗ್ನಿ ವಿಷ್ಣು ಶಿವ ದುರ್ಗೆ - ಈ ಆರು ಮಂದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ

ನಮಿಸಿ ಹರಿಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಈ ಆರು ಮಂದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸದೆ ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮವಾಚರಿಸಿದರೆ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವುದು. ಇದು ಕಾಣ್ವಶಾಖೋಕ್ತ ವ್ರತವಿಧಾನ. ಮುಂದೆ ಸಾಮವೇದೋಕ್ತ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಪರಾತ್ಪರನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೂವೇರಿಸಿ ಪುನಃ ಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟವಾದ ಗೋಪ್ಯವಾದ ಆ ಧ್ಯಾನಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಕೇಳು. ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾದ ಆ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಅಭಕ್ತರಿಗೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಬೇಡ.

'ಹೊಸ ಮೋಡದಂಥ ನೀಲವಾದ ಸುಂದರ ಶರೀರದವನು, ಶರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನಂಥ ಸುಂದರ ಮುಖದವನು. ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಅರಳುವ ಕಮಲದ ಚೆಲುವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ಕಣ್ಣಿನವನು, ತನ್ನ ಅವಯವಕಾಂತಿಯಿಂದ ರತ್ನಾಭರಣಕ್ಕೆ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವವನು, ಗೋಪಿಯರ ಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಕಟಾಕ್ಷಗಳಿಂದ ಸದಾ ವೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವವನು, ಅವರ ಪ್ರಾಣಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತನಾದಂತಿರುವವನು, ರಾಸಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ರಾಸವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿರುವವನು. ರಾಧೆಯ ಮುಖಚಂದ್ರಮನ ಸುಧೆಯನ್ನು ಪಾನ ಮಾಡಲು ಚಕೋರದಂತಿರುವವನು, ಕೌಸ್ತುಭಮಣಿಯಿಂದ ಹೊಳೆವ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳದವನು, ಪಾರಿಜಾತ ಪುಷ್ಪಗಳ ಮಾಲೆಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿರುವವನು, ಒಳ್ಳೆಯ ರತ್ನದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕಿರೀಟದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವವನು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಳಲನ್ನು ಹಿಡಿದವನು, ಸುರಾಸುರರಿಂದ ಪೂಜ್ಯನಾಗಿದ್ದು ಯಾರಿಗೂ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದವನು, ಆರಾಧನೆಗೆ ವಶನಾಗದವನು, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿವಂದ್ಯ, ಕಾರಣಗಳಿಗೂ ಕಾರಣ - ಇಂಥ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. ಹೀಗೆ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಆವಾಹಿಸಿ ಹದಿನಾರು ಬಗೆಯ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಮಂತ್ರಗಳು - ''ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ವರ್ಣಮಯ ಆಸನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಪರಮಾತ್ಮ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿರ್ಮಿತವಾದ ವಹ್ನಿಶುದ್ಧವಾದ ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಪಾದ ಪ್ರಕ್ಷಾಳನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ಶೀತಲ ಜಲವನ್ನು ಬಂಗಾರದ ಕಲಶದಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕರುಣಾನಿಧಿಯೆ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಪುಷ್ಪ ದೂರ್ವೆ ಚಂದನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಶಂಖಜಲಯುಕ್ತವಾದ ಪವಿತ್ರವಾದ ಈ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು, ಭಕ್ತವತ್ಸಲ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಚಂದನ ಅಗುರು ಯುಕ್ತವಾದ ಸುಗಂಧಭರಿತವಾದ, ನಿನಗೆ ತತ್‌ಕ್ಷಣವೆ ಸಂತೋಷ ತರುವ ಬಿಳಿ ಹೂವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮ ಲಾವಂಚಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ, ಎಲ್ಲರೂ ಬಯಸುವ ಅನುಲೇಪನವನ್ನು, ಕೃಷ್ಣ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ವೃಕ್ಷವಿಶೇಷದ ರಸರೂಪವಾಗಿದ್ದು ನಾನಾದ್ರವ್ಯ ಸಮನ್ವಿತವಾದ ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ, ಸುಖಕರವಾದ ಈ ಧೂಪವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ರತ್ನ ನಿರ್ಮಿತವಾದ, ಕತ್ತಲನ್ನು ಓಡಿಸುವ ಈ ದೀಪವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಸವಿಯಾದ ಸುಗಂಧ ಭರಿತವಾದ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಚೋಷ್ಯಾದಿ ಪವಿತ್ರ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು, ಹೇ ಸ್ವಾತ್ಮಾರಾಮನಾದ ಹರಿಯೆ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಸಾವಿತ್ರೀಗ್ರಂಥಿಯುಕ್ತವಾದ ಬಂಗಾರದ ಎಳೆಗಳಿಂದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿರ್ಮಿತವಾದ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು, ದೇವದೇವೇಶ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದು ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಸರ್ವಾವಯವ

ಭೂಷಣವನ್ನು, ಹೇ ನಂದನಂದನ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಸರ್ವಮಂಗಳಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಮಂಗಲಪ್ರದವಾದ ಈ ಗಂಧವನ್ನು, ದೀನಬಂಧು, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ನೆಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಫಲ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ, ಸರ್ವಲೋಕಗಳಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಿತವಾದ ಮನೋಹರವಾದ ತೈಲವನ್ನು, ಭಗವಂತನೆ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಕರ್ಪೂರಾದಿಗಳಿಂದ ಸುಗಂಧ ಭರಿತವಾದ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭೀಷ್ಟವಾದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ, ಪ್ರಭು, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಖಕರವಾದ, ಒಳ್ಳೆಯ ರತ್ನಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿಟ್ಟ ಸವಿಯಾದ ಮಧುಪರ್ಕವನ್ನು, ಗೋಪೀನಾಥ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಸುಗಂಧಭರಿತವಾದ ಪವಿತ್ರವಾದ ನಿರ್ಮಲ ಗಂಗಾಜಲವನ್ನು ಪುನರಾಚಮನಕ್ಕೆ, ಮಧುಸೂದನ, ಸ್ವೀಕರಿಸು.''

- ಹೀಗೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ''ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಹೂಗಳಿಂದ ಪೋಣಿಸಿ ಬಿಳಿದಾರದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಭೂಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಾಲೆಯನ್ನು, ಪ್ರಭು, ಸ್ವೀಕರಿಸು'' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮತ್ತು ಮೂಲಮಂತ್ರದಿಂದ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ನೀಡಿ ಕೈ ಮುಗಿದು ಹೀಗೆ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಬೇಕು:

'ಹೇ ಕೃಷ್ಣ, ರಾಧಾರಮಣ, ಕರುಣಾಸಾಗರ, ಪ್ರಭು, ಘೋರ ಭಯಂಕರವಾದ ಸಂಸಾರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸು. ನಾನು ನೂರಾರು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಲಿ ಬಂದು ಉದ್ವೇಗಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕರ್ಮಪಾಶದ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದ್ದೇನೆ, ಬಿಡಿಸು. ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಮಣಿದ ಶರಣಾಗತನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಈಕ್ಷಿಸು. ಭವ ಪಾಶ ಭಯದಿಂದ ಭೀತನಾಗಿ ಶರಣಾಗತನಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು. ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ, ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ, ವಸ್ತು ಇಲ್ಲ, ಮಂತ್ರವಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸು. ವೇದೋಕ್ತ ವಿಧಿಯನ್ನರಿಯದಿರುವುದರಿಂದ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಬರಬಹುದು. ಅದು, ಶ್ರೀಹರಿ, ನಿನ್ನ ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು.' ಹೀಗೆ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ನಮಿಸಿ ವಿಪ್ರರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಿ ಮಹೋತ್ಸವ ಮಾಡಿ ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ವ್ರತೋಪವಾಸ ಮಾಡಿ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ರತಫಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಾಂಶ ಮಾತ್ರ ಲಭಿಸುವುದು. ಮರುದಿನ ದ್ವಾದಶಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಭೋಜನ.

'ಹೇ ಅನ್ನವೆ, ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರಾಣರೂಪನು. ವಿಷ್ಣು ರೂಪನೆ, ನೀನು ನನಗೆ ವ್ರತೋಪವಾಸಗಳ ಫಲವನ್ನು ನೀಡು' -

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನ ಉಂಡು ಪಾರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸುವನೋ ತನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ವಂಶದ ಹಿಂದಿನ ಮುಂದಿನ ಏಳು ತಲೆಮಾರಿನವರನ್ನೂ ಉದ್ಧರಿಸುವನು. ತಾಯಿ ಸೋದರ ಅತ್ತೆ ಮಾವ ಮಗಳು ಅಳಿಯ ಭೃತ್ಯರನ್ನೂ ಉದ್ಧರಿಸುವನು. ನಾರದ, ಇದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವ್ರತ, ಸುಖಕರ, ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಏಕಾದಶೀವ್ರತನಿರೂಪಣವೆಂಬ
ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಗೋಪಿಕಾವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೭

ನಾರಾಯಣ:- ನಾರದ, ಕೇಳು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಗೋಪಿಯರ ವಸ್ತ್ರಾಪಹಾರ ಮಾಡಿ ವರ ನೀಡಿದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೇಮಂತ ಋತುವಿನ ಮೊದಲನೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯರು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನ ಉಣುತ್ತ ಪ್ರತಿದಿನ ಯಮುನಾ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮರಳಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆವಾಹನ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರು. ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮ, ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಹೂಮಾಲೆ ಧೂಪ ದೀಪ ನೈವೇದ್ಯ ವಸ್ತ್ರ, ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಫಲ, ಮಣಿ ಮುತ್ತು ಹವಳಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿದರು. 'ಹೇ ದೇವಿ, ಜಗಜ್ಜನನಿ. ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯಕಾರಿಣಿ, ನಂದಗೋಪನ ಕುಮಾರನನ್ನು ನಮಗೆ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ನೀಡು.' - ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವಿಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಮೂಲಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರು. ಆ ಮೂಲಮಂತ್ರ ಸಾಮವೇದೋಕ್ತ. ಅದರ ಶಕ್ತಿಗೆ ಎಂದೂ ಕುಂದಿಲ್ಲ.

'ಓಂ ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾಯೈ ಸರ್ವವಿಘ್ನವಿನಾಶಿನ್ಯೈ ನಮಃ' ಎಂಬುದೆ ಆ ಮಂತ್ರ. ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ ನೈವೇದ್ಯ ಧೂಪ ದೀಪಗಳನ್ನು ಗೋಪಿಯರು ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟರು. ಹವಳದ ಮಾಲೆಯಿಂದ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸಾವಿರಬಾರಿ ಜಪಿಸಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ನಮಿಸಿದರು.

'ಸರ್ವಮಂಗಳಗಳಿಗೆ ಮಾಂಗಲ್ಯ ನೀಡುವವಳೆ, ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದೆ, ದೇವಿ, ಶಂಕರಪ್ರಿಯೆ, ನನಗೆ ನನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟ ನೀಡು.' - ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನೂ ನೈವೇದ್ಯಗಳನ್ನೂ ನೀಡಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಾರದ, ಗೋಪಾಂಗನೆಯರು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದ ಉತ್ತಮವಾದ ಆ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳು. ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಿಲ್ಲದೆ ಜಗತ್ತು ಬರಿ ಜಲಮಯವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಕಪ್ಪಾದ ನೀರು ಚರಾಚರವನ್ನು ಆವರಿಸಿದ್ದಾಗ ಜಲಶಾಯಿಯಾದ ಹರಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ. ಬಳಿಕ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದ. ಆಗ ನಾಭಿಕಮಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಮಧುಕೈಟಭರು ಪೀಡಿಸಿದರು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸಿದ-

ಹೇ ದುರ್ಗೆ, ಶಿವೆ, ಅಭಯೆ, ಮಾಯೆ, ನಾರಾಯಣಿ, ಸನಾತನಿ, ಜಯೆ, ಸರ್ವಮಂಗಳೆ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನನಗೆ ಮಂಗಳ ನೀಡು. ನಿನ್ನ **'ದುರ್ಗಾ'** ಎಂಬ ನಾಮದಲ್ಲಿ 'ದ'ಕಾರವು ನಾಶಕರವೆಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಉಕಾರ ವಿಘ್ನನಾಶ ಎಂಬ ಅರ್ಥದ್ದು. ರೇಫ ರೋಗಪರಿಹಾರಾರ್ಥಕ. 'ಗ' ಪಾಪ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಕ. ಕೊನೆಯ 'ಆ'

ಕಾರ ಶತ್ರುನಾಶಾರ್ಥಕ. ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಣೆ, ನಿನ್ನ ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣಗಳಿಂದ ದೈತ್ಯ, ವಿಘ್ನ, ರೋಗ, ಪಾಪ, ಶತ್ರುಗಳ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದರಿಂದ ನೀನು 'ದುರ್ಗಾ' ಎನಿಸಿರುವೆ. ಇನ್ನು 'ದುರ್ಗ' ಎಂದರೆ ಆಪತ್ತು. 'ಆ' ಎಂದರೆ ನಾಶ. ಆಪತ್ತನ್ನು ಕಳೆಯುವುದರಿಂದಲೂ 'ದುರ್ಗಾ' ಎನಿಸುವಿ. 'ದುರ್ಗ' ಎಂದು ಒಬ್ಬ ದೈತ್ಯನ ಹೆಸರಿದೆ. 'ಆ' ಎಂದರೆ ನಾಶ. ಆ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಕೊಂದುದರಿಂದಲೂ ದುರ್ಗೆ ಎನಿಸುವಿ.

'ಶಿವಾ' ಎಂಬ ನಿನ್ನ ನಾಮದಲ್ಲಿ 'ಶ' ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಎಂದರ್ಥ. 'ಇ' ಎಂದರೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ. 'ವಾ' ಎಂದರೆ ನೀಡುವವಳು. ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಮಂಗಳದಾಯಕಳಾದ್ದರಿಂದ 'ಶಿವಾ' ಎನಿಸಿರುವಿ. 'ಶಿವ' ಎಂದರೆ ಮೋಕ್ಷ. 'ಆ' ಎಂದರೆ ನೀಡುವವಳು. ಮೋಕ್ಷದಾಯಕಳಾದ್ದರಿಂದಲೂ 'ಶಿವಾ.'

'ಅಭಯಾ' ಎಂಬಲ್ಲಿ 'ಅಭಯ' ಎಂದರೆ ಭಯಪರಿಹಾರ. **'ಆ'** ದಾಯಕಳು. ಅಭಯ ನೀಡುವವಳು 'ಅಭಯಾ'.

'ಮಾಯಾ' ಎಂಬಲ್ಲಿ 'ಮಾ' ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ. 'ಯಾ' ನೀಡುವವಳು. ಅಥವಾ 'ಮಾ' ಮೋಕ್ಷಸಂಪತ್ತು. 'ಯಾ' ಅದನ್ನು ನೀಡುವವಳು.

'ನಾರಾಯಣೀ' ಎಂದರೆ ನಾರಾಯಣನ ಅರ್ಧಾಂಗಭೂತಳು, ಅವನಿಗೆ ಸಮಾನಳು. ಸದಾ ಅವನ ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವವಳು. ಅದರಿಂದ 'ನಾರಾಯಣೀ' ಎನಿಸುವಿ.

'ಸನಾತನೀ' ಎಂಬಲ್ಲಿ 'ಸನಾತನ' ಎಂದರೆ ನಿರ್ಗುಣ, ನಿತ್ಯ. ಸದಾ ನಿರ್ಗುಣಳೂ ನಿತ್ಯಳೂ ಆದ್ದರಿಂದ 'ಸನಾತನಿ'.

'ಜಯಾ' ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜಯವೆಂದರೆ ಮಂಗಳ. 'ಆ' ಕಾರಕ್ಕೆ ದಾಯಕಳೆಂದರ್ಥ. ಜಯದಾಯಕಳಾದ್ದರಿಂದ 'ಜಯಾ' ಎನಿಸುವಿ.

'ಸರ್ವಮಂಗಳಾ' ಎಂಬಲ್ಲಿ 'ಸರ್ವಮಂಗಳ' ಎಂದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯ. ಅದನ್ನು 'ಆ' ಕೊಡುವವಳು 'ಸರ್ವಮಂಗಳಾ' ಈ ಎಂಟು ನಾಮಗಳನ್ನು ನಾರಾಯಣನು ನಾಭಿಕಮಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ. ಅದನ್ನೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಉಚ್ಚರಿಸಿದ. ಆಗ ದುರ್ಗೆ ಅವನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕವಚಮಂತ್ರ ನೀಡಿ ಅದೃಶ್ಯಳಾದಳು.

ತ್ರಿಪುರಾಸುರಸಂಗ್ರಾಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕವಚದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೆ ಹರಿ ವೃಷಭರೂಪದಿಂದ ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತನಾಗಿ ರಥಸಮೇತನಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ತಲೆಯಿಂದ ಎತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಭಯ ನೀಡಿದ. ಬ್ರಹ್ಮ ಶಂಕರನಿಗೆ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನೂ ಈ ಕವಚವನ್ನೂ ಉಪದೇಶಿಸಿದ. ಶಂಕರ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಕವಚಗಳ ಬಲದಿಂದ ತ್ರಿಪುರರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ. ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಗೋಪಿಯರು ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದರು. ಗೋಪಕನ್ಯೆಯರು ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ 'ಸರ್ವಮಂಗಲ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನದು. ಅಭೀಷ್ಟಾರ್ಥದಾಯಕ, ಸಕಲವಿಘ್ನನಿವಾರಕ. ಶಿವಭಕ್ತನಿರಲಿ, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನಿರಲಿ, ಯಾರು ಈಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮೂರು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನು ಎಲ್ಲ ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದ

ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ರಾಜದ್ವಾರ, ಸ್ಮಶಾನ, ಕಾರಾಗಾರ, ಗುರುಶಾಪ, ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪ, ಬಂಧುದ್ವೇಷ, ಸ್ಥಾನಭ್ರಂಶ, ಧನನಾಶ, ಜಾತಿನಾಶ, ಪತಿವಿಯೋಗ, ಪುತ್ರವಿಯೋಗ, ದುರ್ಜನರ ಸರ್ಪಗಳ ಭೀತಿ - ಎಲ್ಲ ಭಯ ಶೋಕ ಆಪತ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈಸ್ತೋತ್ರದ ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವುದು. ಅಭೀಷ್ಟ ದೊರಕುವುದು ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯ ಲಭಿಸುವುದು. ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸತತ ಹರಿಭಕ್ತಿ ಹರಿಸ್ಮರಣೆಗಳು, ಪರದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸ್ಯ ಪಾರ್ವತಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಲಭ್ಯ.

ಗೋಪಿಯರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರು. ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಪೂರ್ಣವಾದಾಗ ಕೊನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯರು ದಡದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಇಳಿದರು. ನೀರಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುವ ಕುತೂಹಲ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಆಟವಾಡಲು ತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಪಾಲಕರೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೂರದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತ.

ಶ್ರೀದಾಮ, ಸುದಾಮ, ವಸುದಾಮ, ಸುಬಲ, ಸುಪಾರ್ಶ್ವ, ಶುಭಾಂಗ, ಸುಂದರ, ಚಂದ್ರಭಾನ, ವೀರಮಾನ, ಸೂರ್ಯಭಾನ, ವಸುಭಾನ, ರತ್ನಭಾನ - ಇವರು ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಗೋಪಾಲಕರು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಪ್ರಧಾನರು. ಇನ್ನು ಕೃಷ್ಣನ ಮಿತ್ರರಾದ ಗೋಪಾಲಕರು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಇದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ಕೃಷ್ಣನೂ ಕೆಲವು ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಗಂಟುಕಟ್ಟಿ ಈಚಲ ಮರದ ಮೇಲೇರಿ ಇಟ್ಟು ಗೋಪಿಯರನ್ನು ಕೂಗಿ ಕರೆದು ಹೇಳಿದ.

'ಗೋಪಿಯರೆ, ನಿಮ್ಮ ವ್ರತಕರ್ಮ ಹಾಳಾಯಿತು. ವ್ರತವನ್ನು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ವಿವಸ್ತ್ರರಾಗಿ ನೀರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಇಳಿದಿರಿ? ವ್ರತದಲ್ಲಿ ವಿವಸ್ತ್ರೆಯಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವವಳಿಗೆ ವರುಣ ಕುಪಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ವರುಣಭೃತ್ಯರು ಅದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ವಿವಸ್ತ್ರೆಯರಾಗಿ ಹೇಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಿರಿ? ವ್ರತದ ಗತಿ ಏನಾದೀತು? ವ್ರತದಿಂದ ಆರಾಧ್ಯಳಾದ ದೇವಿ ಈಗ ನಿಮ್ಮ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಫಲವನ್ನು ಹೇಗೆ ನೀಡುವಳು?'

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೋಪಿಯರು ಚಿಂತಾಗ್ರಸ್ತರಾದರು ಯಮುನೆಯ ದಡವನ್ನು ಕಂಡರು. ಅಲ್ಲಿ ಸೀರೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೂಜೆಯ ದ್ರವ್ಯಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದುಃಖದಿಂದ ಅಳಲು ತೊಡಗಿದರು. 'ಎಲ್ಲಿ ಸೀರೆಗಳು? ಎಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯ ದ್ರವ್ಯಗಳು?' ಎಂದರು. ಕೈಮುಗಿದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

'ಪ್ರಭು, ನಮ್ಮ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸುವೆವು. ಪೂಜೆಯ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೊಡದಿರುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ನೀನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸು. ನಾವು ಬೇರೆಯೆ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ನಡೆಸುವೆವು.' ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದಾಮ

ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸೀರೆಗಂಟನ್ನು ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತ ದೂರ ಓಡಲು ತೊಡಗಿದ. ಆತ ಸೀರೆಗಂಟನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಗೋಪಿಯರು ಕುಪಿತರಾದರು. ಆ ಗೋಪಿಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಳಾದ ರಾಧೆ ಹೇಳಿದಳು-

'ಸುಶೀಲೆ, ಶಶಿಕಲೆ, ಚಂದ್ರಮುಖಿ, ಮಾಧವಿ, ಕದಂಬಮಾಲೆ, ಕುಂತಿ, ಯಮುನೆ, ಸರ್ವಮಂಗಲೆ, ಪದ್ಮಮುಖಿ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಪಾರಿಜಾತೆ, ಜಾಹ್ನವಿ, ಸುಧಾಮುಖಿ, ಶುಭೆ, ಪದ್ಮೆ, ಗೌರಿ, ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆ, ಕಾಲಿ, ಕಮಲೆ, ದುರ್ಗೆ, ಸರಸ್ವತಿ, ಭಾರತಿ, ಅಪರ್ಣೆ, ರತಿ, ಗಂಗೆ, ಅಂಬಿಕೆ, ಸತಿ, ಸುಂದರಿ, ಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯೆ, ಮಧುಮತಿ, ಚಂಪೆ, ಚಂದನನಂದಿನಿ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನೀರಿನಿಂದ ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಆ ಗೋಪಾಲಕನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಎಳೆದು ತನ್ನಿ.'

ಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲರೂ ರಾಧೆಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ನೀರಿಂದ ಮೇಲೆ ಎದ್ದು ಕೈಯಿಂದ ಯೋನಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀದಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿದರು. ಈ ಪ್ರಧಾನ ಗೋಪಿಯರ ಸಹಚರಿಯರಾದ ಸಾವಿರಾರು ಗೋಪಿಯರೂ ಹಾಗೇ ಕೋಪದಿಂದ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವೇಗದಿಂದ ಶ್ರೀದಾಮನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಓಡಿದರು. ಅವನು ಬೇರೆ ಗೋಪಾಲಕರೆಲ್ಲ ನಿಂತಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದ. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಗೋಪಿಯರು ಸುತ್ತುವರಿದರು. ಈಗ ಗೋಪಾಲಕರಿಗೆ ಭಯವಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಕೈಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಸೀರೆಗಂಟುಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣನ ಕೈಗೇ ಕೊಟ್ಟರು. ಕೃಷ್ಣ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಗೋಪಿಯರೊಡನೆ ಪರಿಹಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ನುಡಿದ -

'ಗೋಪಿಯರೆ ನೀವು ಈಗ ನಗ್ನರಾಗಿರುವಿರಿ. ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲಿರಿ? ಸೀರೆಯನ್ನು ಬೇಡಲು ಕೈ ಮುಗಿಯಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕಿಯ ಬಳಿ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಬೇಗನೆ ಬಂದು ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಗಿದೇ ಸೀರೆ ಕೊಡೆಂದು ಬೇಡಿರಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕೊಡಲಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕಿ ರಾಧೆ ಈಗ ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲಳು? ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಆರಾಧ್ಯಳಾದ ದೇವಿಯಾದರೂ ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲಳು? ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೆಲ್ಲ ರಾಧೆಗೆ ಹೇಳಿರಿ.'

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲ ಗೋಪಕನ್ನಿಕೆಯರೂ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೋಪದ ಕಡೆಗಣ್ಣ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡಿ ರಾಧೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಧೆ ನಕ್ಕಳು. ಅವಳಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸೇರುವ ಆಸೆ ಬಲಿಯಿತು. ಮೈ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡಿತು. ಆದರೂ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ನೀರಲ್ಲಿಯೆ ಯೋಗಾಸನ ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದಳು. ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ಭಾವಾತಿರೇಕದಿಂದ ಪ್ರಾಣೇಶನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದಳು -

'ಹೇ ಗೋಲೋಕನಾಥ, ಗೋಪೀನಾಥ, ನನ್ನ ನಾಥ, ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯ, ದೀನ ಬಂಧು, ದೀನನಾಥ, ಸರ್ವೇಶ್ವರ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಗೋಪರೊಡೆಯ, ಗೋವುಗಳೊಡೆಯ, ಯಶೋದಾನಂದವರ್ಧನ, ನಂದಸುತ, ಸದಾನಂದ, ನಿತ್ಯಾನಂದ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಇಂದ್ರನ ದರ್ಪ ಕಳೆದವನೆ, ಬ್ರಹ್ಮನ ದರ್ಪ ಕಳೆದವನೆ.

ಕಾಲಿಯಮರ್ದನನೆ, ಪ್ರಾಣನಾಥ, ಕೃಷ್ಣ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶಿವ ಅನಂತರಿಗೆ ಈಶ, ಬ್ರಹ್ಮನ ಈಶ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡೆಯ, ಪರಾತ್ಪರ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞ ಬ್ರಹ್ಮಕಾರಣ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಚರಾಚರ ಜಗದ್ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೀಜರೂಪ, ಗುಣಾತೀತ, ಗುಣಾತ್ಮಕ, ಗುಣಬೀಜ, ಗುಣಾಧಾರ, ಗುಣೇಶ್ವರ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಅಣಿಮಾದಿ ಸಿದ್ಧಿಗಳೊಡೆಯ, ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸ್ವರೂಪ, ತಪಸ್ವಿ, ತಪಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ತಪೋರೂಪ ಬೀಜರೂಪ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನಿರ್ವಚನೀಯ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪ, ನೀನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೀಜ. ಸರ್ವಬೀಜನೆ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನಾನು, ಸರಸ್ವತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ದುರ್ಗೆ, ಗಂಗೆ, ಸಾವಿತ್ರಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರಾಧನೆಯಿಂದಲೆ ಲೋಕಪೂಜ್ಯೆಯರೆನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಿನ್ನ ಭೃತ್ಯರ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನದಿಂದಲೂ ತೀರ್ಥಗಳು ಪವಿತ್ರವೆನಿಸಿವೆ. ಭಗವನ್ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.'

ರಾಧೆಯು ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನು ಹರಿಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಹರಿದಾಸ್ಯವನ್ನೂ ರಾಧೆಯ ಲೋಕವನ್ನೂ ಹೊಂದುವನು. ಆಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಿದರೆ ಸಂಪತ್ತು ಲಭಿಸುವುದು. ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದ ವಸ್ತು ತಿರುಗಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಬಂಧುವೃದ್ಧಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿಂತಾಗ್ರಸ್ತನಾದವ ಪಠಿಸಿದರೆ ಮನಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಪತಿವಿಯೋಗ ಪುತ್ರವಿಯೋಗ ಮಿತ್ರವಿಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕಟಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸಿದರೆ ಅವರ ದರ್ಶನವಾಗುವುದು. ಮದುವೆಯಾಗದಿರುವ ಕನ್ಯೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದರೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಥ ಸುಂದರನಾದ ಗುಣವಂತನಾದ ವರನನ್ನು ಹೊಂದುವಳು.

ನೀರಲ್ಲಿದ್ದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಧೆ ಹೀಗೆ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ಕಣ್ಣುತೆರೆದಾಗ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಕೃಷ್ಣಮಯವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಯಮುನೆಯ ತೀರವಿಡೀ ಸೀರೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಇದೇನು ಕನಸೆ? ಭ್ರಮೆಯೆ? ಎಂದುಕೊಂಡಳು ರಾಧೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸೀರೆಗಳು ಪೂಜಾ ದ್ರವ್ಯಗಳಿದ್ದುವೋ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಎಲ್ಲವೂ ಇದ್ದುದನ್ನು ಗೋಪಿಯರು ಕಂಡರು. ಅವರೆಲ್ಲ ನೀರಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವಿಯಿಂದ ವರ ಪಡೆದು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು.

ನಾರದ:- ವ್ರತದ ವಿಧಾನವೇನು? ಹೆಸರೇನು? ಅದರ ಫಲವೇನು? ಯಾವ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕು? ದಕ್ಷಿಣೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು? ವ್ರತದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು? ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಾರಾಯಣನ ಕಥೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳು.

ನಾರಾಯಣ:- ವ್ರತವಿಧಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ಇದಕ್ಕೆ ಗೌರೀವ್ರತವೆಂದು ಹೆಸರು. ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೆಡೆ ಪುರುಷರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಧರ್ಮ ಅರ್ಥ ಕಾಮ ಮೋಕ್ಷಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಈ ವ್ರತ. ಪತಿಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವವರಿಗೆ ಪತಿಸುಖವೂ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಕನ್ಯೆ

ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಸಂಕ್ರಮಣದ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಒಗೆದ ಬಟ್ಟೆ ಉಟ್ಟು ನಾನಾ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಗಣೇಶ ಸೂರ್ಯ ಅಗ್ನಿ ನಾರಾಯಣ ಶಿವ ದುರ್ಗೆಯರೆಂಬ ಆರು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕಲಶದಲ್ಲಿ ಆವಾಹಿಸಿ ಪಂಚೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ವ್ರತವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಕಲಶದ ಕೆಳಗಡೆ ಚೌಕಾಕಾರದ ಮಂಡಲ ಮಾಡಿ ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಮರಳಿನಿಂದ ದಶಭುಜೆಯಾದ ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸಿಂದೂರ ಚಂದನ ಚಂದ್ರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಆವಾಹಿಸಬೇಕು. ಕೈಮುಗಿದು ಈ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿ ಪೂಜೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಹೇ ಗೌರಿ ಶಂಕರಾರ್ಧಾಂಗಿ ಯಥಾ ತ್ವಂ ಶಂಕರಪ್ರಿಯಾ ।
ತಥಾ ಮಾಂ ಕುರು ಕಲ್ಯಾಣಿ ಕಾಂತಕಾಂತಾಂ ಸುದುರ್ಲಭಾಂ ॥

'ಗೌರಿ, ಶಂಕರನ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯೆ, ನೀನು ಹೇಗೆ ಶಂಕರನಿಗೆ ಪ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುವೆಯೋ ಹಾಗೇ ನನ್ನನ್ನೂ ಪತಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು' ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಜಗಜ್ಜನನಿಯಾದ ದೇವಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಗೋಪ್ಯವಾದ, ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟದಾಯಕವಾದ ಸಾಮವೇದೋಕ್ತ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ಇದು ಮುನೀಂದ್ರರಿಗೂ ದುರ್ಲಭ. ಸಿದ್ಧರೂ ದುರ್ಗತಿಯನ್ನು ಕಳೆವ ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಈ ಧ್ಯಾನದಿಂದಲೇ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.

'ಶಿವಪ್ರಿಯೆ ಶಿವೆ ಶಿವನ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವವಳು. ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಮುಖ ಉಳ್ಳವಳು. ಸುಂದರ ಕಣ್ಣಿನವಳು. ನವಯೌವನ ಸಂಪನ್ನೆ. ರತ್ನಾಭರಣ ಭೂಷಿತೆ, ರತ್ನ ಕಂಕಣ ಕೇಯೂರ ರತ್ನನೂಪುರಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತಳು. ರತ್ನ ಕುಂಡಲಗಳಿಂದ ಹೊಳೆವ ಕಪೋಲದವಳು. ಜಾಜಿಯ ಮಾಲೆಯನ್ನು ತುರುಬಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೆ ದುಂಬಿಗಳು ಮುತ್ತುತ್ತಿವೆ. ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂದೂರದ ತಿಲಕ, ಕಸ್ತೂರಿಯ ಬೊಟ್ಟು. ವಹ್ನಿಶುದ್ಧವಾದ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಮನೋಹರವಾದ ರತ್ನಕಿರೀಟ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಉತ್ತಮ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ರತ್ನಮಾಲೆಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಪಾರಿಜಾತದ ಹೂಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಪುಷ್ಟವಾದ ಸ್ತನನಿತಂಬಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ನವಯೌವನ ಭರಿತಳಾಗಿ ಮನೋಹರಳಾಗಿರುವಳು. ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಬಿಂಬಫಲದಂಥ ಚೆಂದುಟಿಯವಳು. ಸಂಪಿಗೆಯ ಮೈ ಬಣ್ಣದವಳು. ಮುತ್ತಿನ ಸಾಲನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ದಂತ ಪಂಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವಳು. ಶರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನಂಥ ಮುಖದವಳು. ಭುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿದಾಯಕಳು. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವಳು. ಇಂಥ ದೇವಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು.'

ಹೀಗೆ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೂವೇರಿಸಿ ಪುನಃ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಸ್ತೋತ್ರ ಪಠಿಸಿ ನಮಿಸಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಾರದ:- ನೀನು ಹೇಳಿದ ಈ ವ್ರತ, ವ್ರತವಿಧಾನ, ಫಲ, ಸ್ತೋತ್ರ ಎಲ್ಲವೂ ಅದ್ಭುತ. ಈಗ ಗೌರೀವ್ರತ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವ್ರತವನ್ನು ಹಿಂದೆ

ಯಾರು ಆಚರಿಸಿದರು? ಯಾರಿಂದ ಇದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳು.

ನಾರಾಯಣ:- ಕುಶಧ್ವಜನ ಮಗಳು ವೇದವತಿ. ಅವಳು ಪುಷ್ಕರ ಮಹಾತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಈವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಸಮಾಪ್ತಿ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಜಗದಂಬೆ ಮೈದೋರಿದಳು. ಲಕ್ಷಯೋಗಿನೀ ಸಮೇತಳಾಗಿ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತ ಬಂಗಾರದ ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ, ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖದವಳಾಗಿದ್ದ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ವೇದವತಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. 'ನಿನ್ನ ವ್ರತದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಕಾದ ವರ ಕೇಳು, ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.' ಪಾರ್ವತಿಯ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ಕೈಮುಗಿದು ನಮಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು ವೇದವತಿ -

'ದೇವಿ, ನನಗೆ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ಇದೇ ನನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟ. ಬೇರೆ ವರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಸೆ ಇಲ್ಲ. ನಾರಾಯಣನ ಪಾದದಲ್ಲಿ ದೃಢ ಭಕ್ತಿನೀಡು.' ವೇದವತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಕ್ಕು ಜಗದಂಬೆ ಬೇಗನೆ ರಥದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಹೇಳಿದಳು.

'ನನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತು. ನೀನು ಜಗದಂಬೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ. ಭಾರತದೇಶವನ್ನು ಪಾದಧೂಳಿಯಿಂದ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಲು ಬಂದಿರುವಿ. ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲದೂಳಿನಿಂದ ಭೂಮಿ ಈಗಲೆ ಪವಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳೂ ಪವಿತ್ರವಾಗಿವೆ. ನಿನ್ನ ಈ ವ್ರತಾಚರಣೆ ಕೇವಲ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ. ಪ್ರತಿ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ನೀನು ನಾರಾಯಣನ ಮಡದಿಯೆ ಆಗಿರುತ್ತಿ. ಭೂಭಾರಹರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹರಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದಶರಥಪುತ್ರ ರಾಮನಾಗಿ ಅವತಾರಮಾಡಿ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಲಿರುವನು. ಸನಕಾದಿಗಳ ಶಾಪದಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಭಕ್ತರಾದ ಜಯವಿಜಯರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅವತಾರವಾಗಲಿದೆ. ನೀನು ಮಿಥಿಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಶಿಶುರೂಪ ತಾಳು. ಅಯೋನಿಜೆಯಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಮಗಳನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದು ಜನಕ ಮಹಾರಾಜ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಾಕಲಿ. ನೀನು 'ಸೀತೆ' ಎನಿಸುವಿ. ರಾಮ ಮಿಥಿಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾನೆ.' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ವೇದವತಿಯನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಪಾರ್ವತಿ ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ವೇದವತಿ ಮಿಥಿಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಶಿಶುರೂಪ ತಾಳಿ ನೇಗಿಲ ಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಮಲಗಿದಳು. ಜನಕ ಮಹಾರಾಜ ಅವಳನ್ನು ಕಂಡ. ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದಂಥ ಮೈಬಣ್ಣದ ತೇಜಸ್ವಿನಿಯಾದ ದೇವಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಎತ್ತಿ ಎದೆಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಂಡ. ಆಗ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಳಿಸಿತು - 'ಈಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಅಯೋನಿಜೆಯಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮಗಳೆನಿಸಿದ್ದಾಳೆ, ಸ್ವೀಕರಿಸು. ನಾರಾಯಣ ನಿನಗೆ ಅಳಿಯನಾಗುತ್ತಾನೆ.' ಈದೇವವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ತನ್ನ ರಾಣಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ಕನ್ಯೆ ಯೌವನವತಿ ಯಾದಾಗ ದಶರಥಪುತ್ರನಾದ ಮೂಲೋಕದೊಡೆಯನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದಳು. ಇದು ಈ ವ್ರತದ ಪ್ರಭಾವ. ವಸಿಷ್ಠರು ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ತಂದರು. ರಾಧೆ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದಳು. ಗೋಪಿಯರೂ ಅವನನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಇದು ಗೌರೀವ್ರತದ ಕಥೆ. ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕನ್ಯೆ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸುವಳೋ ಅವಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಥ ಪತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವಳು. ಸತ್ಯಪರಾಯಣೆಯಾದ ಸೀತೆ ಯಾವ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಕಮಲಾಕ್ಷನಾದ ರಾಮನನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿದಳೊ ಆ ಸ್ತೋತ್ರ ಕಣ್ವಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

'ಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಳೆ, ಸರ್ವರಿಗೂ ಸರ್ವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಧಾರಳಾಗಿರುವವಳೆ, ಗುಣವಂತಳೆ, ಸದಾ ಶಿವನಿಂದ ಯುಕ್ತಳಾಗಿರುವವಳೆ, ನನಗೆ ಪತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಕಾರಿಣಿ, ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಬೀಜರೂಪಳು. ಪತಿಮರ್ಮಜ್ಞೆ, ಪತಿವ್ರತಪರಾಯಣೆ, ಪತಿವ್ರತೆ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಪತಿಯನ್ನು ನೀಡು. ಸರ್ವಮಂಗಳಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳದಾಯಕಳು, ಸರ್ವಮಂಗಳ ಯುಕ್ತಳು, ಸರ್ವಮಂಗಳ ಬೀಜಳು. ಸರ್ವಮಂಗಳೆ, ಸರ್ವ ಪ್ರಿಯೆ, ಸರ್ವಬೀಜೆ, ಸರ್ವ ಅಶುಭನಾಶಿನಿ, ಸರ್ವೇಶ್ವರಿ, ಸರ್ವಜನನಿ, ಶಂಕರಪ್ರಿಯೆ, ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪೆ, ನಿತ್ಯಸ್ವರೂಪೆ, ಸನಾತನಿ, ಸಾಕಾರೆ, ನಿರಾಕಾರೆ, ಸರ್ವರೂಪೆ, ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆ ಬಯಕೆ ದಯೆ ಶ್ರದ್ಧೆ ನಿದ್ರೆ ತಂದ್ರೆ ಸ್ಮೃತಿ ಕ್ಷಮೆ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಕಲೆಗಳು. ಲಜ್ಜೆ ಮೇಧೆ ತುಷ್ಟಿ ಪುಷ್ಟಿ ಶಾಂತಿ ಸಂಪತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಕಲೆಗಳು. ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪಳು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೀಜರೂಪಳು, ಫಲದಾಯಕಳು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನಿರ್ವಚನೀಯಳು. ಮಹಾಮಾಯೆ, ಶಿವೆ, ಶಂಕರಸೌಭಾಗ್ಯಯುಕ್ತೆ, ಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಿನಿ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಹರಿಯನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಕೊಡು, ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ನೀಡು'

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ ವ್ರತಸಮಾಪ್ತಿದಿನದಲ್ಲಿ ಶಿವೆಯನ್ನು ನಮಿಸುವವರು ಹರಿಯನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆಯುವರು. ಇಹದಲ್ಲಿ ಪತಿಸುಖ ಹೊಂದಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ವಿಮಾನವನ್ನೇರಿ ಕೃಷ್ಣನ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಸೇರುವರು.

ಸಮಾಪ್ತಿದಿನದಲ್ಲಿ ರಾಧೆ ಗೋಪಿಯರೊಂದಿಗೆ ದೇವಿಯನ್ನು ನಮಿಸಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ವ್ರತವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದಳು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸಾವಿರ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ನೂರಾರು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ಸಾವಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ವಾದ್ಯಘೋಷ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗೆ ಧನವನ್ನಿತ್ತಳು. ಆಗ ದುರ್ಗತಿಯನ್ನು ಕಳೆವ ದುರ್ಗೆ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದಳು. ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತ ಆಕಾಶದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದಳು. ನೂರಾರು ಯೋಗಿನಿಯರಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಮಂದಹಾಸಯುಕ್ತ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖ ಉಳ್ಳವಳಾಗಿ ಸಿಂಹದ ಮೇಲೇರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಹತ್ತು ಬಾಹುಗಳುಳ್ಳವಳು, ರತ್ನಾಲಂಕಾರಭೂಷಿತೆ. ರಾಧೆಯನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದಳು. ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಗೋಪಿಯರಿಗೂ ವರ ನೀಡಿದಳು. ನಗುಮೊಗದಿಂದ ರಾಧೆಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಳು -

'ರಾಧೆ, ಸರ್ವೇಶ್ವರನಿಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕಳಾಗಿರುವವಳೆ, ಜಗದಂಬೆ, ನೀನು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯರೂಪಳಾಗಿ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆ. ಗೋಲೋಕನಾಥನನ್ನು, ಗೋಲೋಕವನ್ನು ಶ್ರೀಶೈಲವನ್ನು ರಾಸಮಂಡಲವನ್ನು ದಿವ್ಯ ಮನೋಹರವಾದ ವೃಂದಾವನವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮನವನ್ನು ಕದಿವ ರತಿಚೋರನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಅವನ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿರುವೆ ತಾನೆ? ನೀನು ಕೃಷ್ಣನ ಅರ್ಧಾಂಗದಿಂದ ಬಂದವಳು, ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಮಳು. ನಾವು ಎಲ್ಲ ದೇವಿಯರೂ ನಿನ್ನ ಅಂಶಕಲಾ ಸ್ವರೂಪರು. ನೀನು ಹೇಗೆ ಮನುಷ್ಯಳೆನಿಸುವೆ? ನೀನು ಹರಿಗೆ ಪ್ರಾಣ. ಹರಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಣ. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲವೆಂದು ವೇದ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೂ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಕಾಣುವುದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನೀನು ಗೋಪೀ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆ. ಮನುವಂಶ ಸಂಭೂತನಾದ ಸುಯಜ್ಞ ಮಹಾರಾಜ ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಗೋಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆದ. ನಿನ್ನ ಮಂತ್ರಕವಚದ ಬಲದಿಂದ ಪರಶುರಾಮ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿದ. ಶಂಕರನಿಂದ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಪಡೆದು ಪುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಹೊಂದಿ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನನನ್ನು ಕೊಂದ. ದರ್ಪದಿಂದ, ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಗಣೇಶನ ದಂತವನ್ನು ಮುರಿದ. ನಾನು ಉದ್ಧತಳಾದಾಗ ಕೋಪದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಭಸ್ಮ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದರೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿದ. ಅಂಥ ನೀನು ಮನುಷ್ಯಳೆನಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಪ್ರತಿ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ನಿನ್ನ ಪತಿ. ಅದರಿಂದ ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೆ ನೀನು ಈವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿರುವೆ. ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾದ ನೀನು ಶ್ರೀದಾಮನ ಶಾಪದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಭಾರವನ್ನು ಇಳಿಸಲೆಂದೆ ಬಂದಿರುವೆ. ಅಯೋನಿಜೆ, ಜನನ ಮರಣ ಜರೆಗಳನ್ನು ಕಳೆವವಳು, ಕಲಾವತಿಯ ಪುತ್ರಿ, ನೀನು ಹೇಗೆ ಮನುಷ್ಯಳೆನಿಸುವೆ? ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದಾಗ ಚೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲರಾತ್ರಿಯ ಏಕಾಂತದ ರಾಸಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ವೃಂದಾವನ ವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗೋಪಿಯರೊಡನೆ ನೀನು ಆನಂದದಿಂದ ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ವಿಹರಿಸಲಿರುವೆ. ಬ್ರಹ್ಮ ಬರೆದಿರುವುದೇ ಹಾಗೆ. ಕಲ್ಪ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ನೀನು ವಿಹರಿಸುವುದನ್ನು ಯಾರು ತಡೆಯಬಲ್ಲರು? ನಾನು ಶಿವನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಳೊ ಹಾಗೇ ನೀನು ಹರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರಳು, ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ ಎನಿಸು. ಹಾಲಲ್ಲಿ ಬಿಳುಪು, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಖ, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಂಪು, ನೀರಲ್ಲಿ ತಂಪು ಹೇಗೋ ಹಾಗೇ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ನೀನಿರುವೆ. ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಗಂಧರ್ವರಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಮೀರಿಸಬಲ್ಲ ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ ಹಿಂದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಮುಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಪರಾತ್ಪರ, ಗುಣಾತೀತ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ವಂದಿತನಾದ ಕೃಷ್ಣ ನನ್ನ ವರದಿಂದ ಸ್ವತಃ ನಿನ್ನ ಅಧೀನನಾಗುವನು. ಬ್ರಹ್ಮ ಅನಂತ ಶಿವರಿಗೆ ಆರಾಧ್ಯನಾದ, ಸರ್ವಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದ, ಆರಾಧನೆಗೆ ಒಲಿಯದ ಹರಿ ನಿನ್ನ ವಶನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನೀನೆ ಭಾಗ್ಯವತಿ. ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಮೀರಿಸುವವರಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನೊಂದಿಗೆ ನೀನು ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿ.'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಪಾರ್ವತಿ ಅಂತರ್ಧಾನಳಾದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ. ರಾಧೆ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರನಾದ ಆ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನ ಅದ್ಭುತ ಸುಂದರ ರೂಪಕ್ಕೆ ಮನ ಸೋತು ಮೈಮರೆತಳು. ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟು ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು, ಮೊಣಕಾಲಿನವರೆಗೆ ಇಳಿಬಿಟ್ಟ ವನಮಾಲೆ ಧರಿಸಿ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಚಂದನ ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಶರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನಂಥ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಸೂಸುತ್ತ ದಾಳಿಂಬದ ಬೀಜದಂಥ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಮಲದಂಥ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕೊಳಲು ಲೀಲಾಕಮಲಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಕೈಗಳಿಂದ, ರತ್ನಕಿರೀಟ ಧರಿಸಿದ ಶಿರದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ, ಕೃಷ್ಣ. ಗುಣಾತೀತ, ವೇದಗಳಿಗೂ ನಿಲುಕದವ, ಬ್ರಹ್ಮ ಅನಂತ ಶಿವಾದಿಗಳಿಗೆ ಸ್ತುತ್ಯ, ಅವ್ಯಕ್ತ, ನಾಶರಹಿತ, ಜ್ಯೋತಿಃಸ್ವರೂಪ, ಸನಾತನ, ಮಂಗಳಕರ, ಮಂಗಳಾಶ್ರಯ, ಮಂಗಳದಾಯಕ, ಮಂಗಳ ಸ್ವರೂಪ. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ನಮಿಸಿ ರಾಧೆ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಮುಖವನ್ನು ಸೆರಗಿಂದ ಮರೆಮಾಡಿದಳು. ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ಅವಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಎಲ್ಲ ಗೋಪಿಯರ ಸಂಮುಖದಲ್ಲಿ ನುಡಿದ-

ಕೃಷ್ಣ:- ರಾಧೆ, ನೀನು ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. ನಿನ್ನ ಬಯಕೆ ಏನು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳು. ಗೋಪಿಯರೆ, ನೀವೂ ನಿಮ್ಮ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ರಾಧೆ ಮತ್ತು ಗೋಪಿಯರು ಎಲ್ಲ ಅಭೀಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತಿರುವ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ರಾಧೆ:- ಪ್ರಭು, ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನ ದುಂಬಿಯಂತೆ ಸದಾ ಆಸಕ್ತವಾಗಿರಲಿ. ಭಕ್ತಿರಸವನ್ನು ಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿ. ನನ್ನ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರ ನೀನು. ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿಯಾಗು. ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವಾದ ಭಕ್ತಿ ನೀಡು. ಹಗಲೂ ಇರುಳೂ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿಯೂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಮನ ನಿನ್ನನ್ನೆ ನೆನೆಯುತ್ತಿರಲಿ. ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಮುಳುಗಿರಲಿ. ಇದೇ ನನ್ನ ಬಯಕೆ.

ಗೋಪಿಯರು:- ರಾಧೆಗೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೇ ನಮಗೂ ನೀನು ಪ್ರಾಣನಾಥ. ಪ್ರತಿ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಮಗೆ ಪತಿಯಾಗು, ನಮನ್ನು ಕಾಪಾಡು.

ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣ 'ತಥಾಸ್ತು' ಎಂದ. ಸಹಸ್ರದಳಗಳುಳ್ಳ ಲೀಲಾ ಕಮಲವನ್ನೂ ಜಾಜಿಯ ಹೂಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರಾಧೆಗೆ ನೀಡಿದ. ಗೋಪಿಯರಿಗೂ ಮಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಹೂಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟ. ನಕ್ಕು ನುಡಿದ.

ಕೃಷ್ಣ:- 'ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ವೃಂದಾವನದ ರಾಸ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಡನೆ ವಿಹಾರ ಮಾಡಿರಿ. ನನ್ನಂತೆಯೆ ನೀವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರುತಿ ಸಾರುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ನಿಮಗೆ ಪ್ರಾಣ. ನೀವು ನನಗೆ ಪ್ರಾಣ. ನೀವು ಮಾಡಿದ ವ್ರತ ಕೇವಲ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾರ್ಥದ ಸಾಧನೆಯಿಂದಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜೊತೆಗೇ ಗೋಲೋಕದಿಂದ ಬಂದವರು ನೀವು. ನನ್ನ ಜೊತೆಗೇ ಹಿಂತಿರುಗುವಿರಿ. ಈಗ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿರಿ. ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀವು ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತೀರಿ.'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕೃಷ್ಣ ಯಮುನಾತೀರದಲ್ಲಿ ನಿಂತ. ಗೋಪಿಯರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವನ ಮುಖಚಂದ್ರಮನನ್ನು ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಚಕೋರಗಳಿಂದ ಪುನಃ ಪುನಃ ಪಾನ ಮಾಡಿದರು. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಜಯವಾಗಲೆಂದು ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳುತ್ತ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಕೃಷ್ಣನೂ ಗೋಪಬಾಲಕರೊಡನೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ಇದು ಸರ್ವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಾದ ಗೋಪೀವಸ್ತ್ರಾಪಹಾರದ ಪರಮಂಗಳ ಕಥೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಕಾವಸ್ತ್ರಹರಣ ಪ್ರಸ್ತಾವವೆಂಬ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ರಾಸಕ್ರೀಡೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೮

ನಾರದ:- ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಅಂಗಸಂಗ ದೊರಕಿತು? ವೃಂದಾವನ ಹೇಗಿತ್ತು? ರಾಸಮಂಡಲ ಹೇಗಿತ್ತು? ಕೃಷ್ಣನೊಬ್ಬ, ಗೋಪಿಯರು ಬಹಳ. ವಿಹಾರ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿತು? ಇದನ್ನು ಕೇಳಲು ಕುತೂಹಲ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹರಿಯ ರಾಸಲೀಲೆ ಪುರಾಣಕಥೆಗಳೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಾರಭೂತವಾಗಿವೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಆಡಿದ ಲೀಲೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕೇಳಲು ಮಧುರವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ನಾರಾಯಣ:- ಒಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣ ರಾತ್ರಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ತ್ರಯೋದಶಿಯ ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರ ಉದಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ವೃಂದಾವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಯೂಥಿಕ ಮಾಲತಿ ಕುಂದ ಮಾಧವೀ ಹೂಗಳ ಕಂಪು ಹರಡಿತ್ತು. ದುಂಬಿಗಳ ಝೇಂಕಾರ ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ಹೊಸ ಚಿಗುರೆಲೆಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮಗಳ ಸುಗಂಧವೂ ಹರಡಿತ್ತು. ಕರ್ಪೂರಯುಕ್ತ ತಾಂಬೂಲ ಮುಂತಾದ ಭೋಗದ್ರವ್ಯಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಸಂಪಿಗೆ ಹೂಗಳಿಂದ ಕಸ್ತೂರಿ ಚಂದನಗಳಿಂದ ರತಿಶಯ್ಯೆಗಳು ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದುವು. ರತ್ನ ದೀಪಗಳು ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಧೂಪದ ಸುಗಂಧ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಹೂಗಳ ಮಾಲೆಗಳು ವರ್ತುಲವಾದ ರಾಸಮಂಡಲವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದುವು. ಹೂದೋಟವೆಲ್ಲ ಹೂಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಈಜುಕೊಳಗಳು ಹಂಸಕಾರಂಡವಾದಿ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಂದ ನಿನದಿತವಾಗಿದ್ದುವು. ಸುರತದ ಶ್ರಮ ಕಳೆಯಬಲ್ಲ ಶುದ್ಧಸ್ಪಟಿಕದಂತೆ ನಿರ್ಮಲವಾದ ತಂಪಾದ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದುವು. ಮನೋಹರವಾದ ಬಾಳೆ ದಿಂಡುಗಳಿಂದ ಮೊಸರು ಬಿಳಿಧಾನ್ಯ ಅರಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ವೃಂದಾವನ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಸಿಂದೂರ ಚಂದನಯುಕ್ತವಾದ, ಮಾವಿನ ತಳಿರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಹೂಮಾಲೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಮಂಗಳಕಲಶಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಈ ರಾಸಮಂಡಲವನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದದಿಂದ ನಕ್ಕು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೊಳಲೂದಿದ. ಅದು ಗೋಪಿಯರಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿತು. ರಾಧೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಮೈಮರೆತಳು. ಮೋಟು ಮರದಂತೆ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಳಾದಳು. ಕೃಷ್ಣನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ನಿಶ್ಚಲವಾಯಿತು. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಪುನಃ ಆ ಕೊಳಲಗಾನವನ್ನು ಆಲಿಸಿದಳು. ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತಳು. ಮನೆಯ ಆವಶ್ಯಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಬೇಗನೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಧ್ವನಿ ಬಂದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತ ನಡೆದಳು. ಬೇರೆ ಗೋಪಿಯರೂ ಹೀಗೇ ಕೊಳಲಿನ ಧ್ವನಿಗೆ ಮೈ ಮರೆತು ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಬಂದರು. ರಾಧೆಯ ಪ್ರಿಯಸಖಿಯರು ಸುಶೀಲೆ ಮುಂತಾದವರು ಮೂವತ್ತಮೂರು ಮಂದಿ. ಅವರ ಹಿಂದೆ ಅವರಂತೆಯೆ ವಯಸ್ಸು ರೂಪ ಗುಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತರಾದ ಸಖಿಯರು ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಗೋಪಿಯರು ವೃಂದಾವನವನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು. ಸುಶೀಲೆಗೆ ಸಖಿಯರು ಹದಿನಾರುಸಾವಿರ. ಚಂದ್ರಮುಖಿಗೂ ಹದಿನಾರುಸಾವಿರ. ಮಾಧವಿಗೆ ಹನ್ನೊಂದುಸಾವಿರ. ಕದಂಬಮಾಲೆಗೆ ಹದಿಮೂರುಸಾವಿರ. ಕುಂತಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ. ಯಮುನೆಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ. ಜಾಹ್ನವಿಗೆ ಒಂಬತ್ತುಸಾವಿರ. ಪದ್ಮಮುಖಿಗೆ ಒಂಬತ್ತುಸಾವಿರ. ಸಾವಿತ್ರಿಗೆ ಹದಿನೈದುಸಾವಿರ. ಪಾರಿಜಾತೆಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ. ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆಗೆ ಏಳುಸಾವಿರ. ಸುಧಾಮುಖಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ. ಶುಭೆಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ. ಪದ್ಮೆಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ. ಗೌರಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ. ಸರ್ವಮಂಗಳೆಗೆ ಹದಿನಾರುಸಾವಿರ ಕಾಲೀಗೆ ಹದಿನಾರುಸಾವಿರ, ಕಮಲೆಗೆ ಹದಿಮೂರುಸಾವಿರ. ದುರ್ಗೆಗೆ ಹದಿನಾರುಸಾವಿರ, ಸರಸ್ವತಿಗೆ ಹದಿಮೂರುಸಾವಿರ, ಭಾರತಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ. ಅಪರ್ಣೆಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ, ರತಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ. ಗಂಗೆಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ, ಅಂಬಿಕೆಗೆ ಹದಿನೆರುಸಾವಿರ, ಸತಿಗೆ ಹದಿಮೂರುಸಾವಿರ. ನಂದಿನಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ, ಸುಂದರಿಗೆ ಹದಿಮೂರುಸಾವಿರ. ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಿಯೆಗೆ ಹದಿನಾರುಸಾವಿರ. ಮಧುಮತಿಗೆ ಹದಿನಾರುಸಾವಿರ. ಚಂಪೆಗೆ ಹದಿಮೂರುಸಾವಿರ, ಚಂದನೆಗೆ ಹದಿನಾರುಸಾವಿರ.

ಒಬ್ಬಳು ಗೋಪಿ ಮಾಲೆ ತಂದಳು. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಚಂದನ ತಂದಳು. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಚಾಮರ ತಂದಳು. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಕಸ್ತೂರಿ ತಂದಳು, ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಕುಂಕುಮ ತಂದಳು. ಹೀಗೇ ತಾಂಬೂಲ ಪೀತಾಂಬರಾದಿಗಳನ್ನು ಗೋಪಿಯರು ತಂದು ರಾಧೆಯನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಿದರು. ಜೊತೆಗೇ ಹರಿನಾಮ ಜಪಿಸುತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ರಾಸಮಂಡಲವನ್ನು ಸೇರಿದರು.

ವೃಂದಾವನ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತ ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ಹೂವಿನ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ನಿರ್ಜನವಾಗಿದ್ದು ನಾರಿಯರಿಗೆ ಶೃಂಗಾರ ಭಾವವನ್ನು ಉದ್ದೀಪನಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮುನಿಗಳ ಮನವನ್ನೂ ಕದಡುವಂತಿತ್ತು. ಕೋಗಿಲೆಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಭ್ರಮರಗಳ ಕಲರವವೂ ಮಧುರವಾಗಿತ್ತು. ಭ್ರಮರಗಳೂ ಹೂಗಳ ಮಕರಂದವನ್ನು ಹೀರಿ ಭ್ರಮರಿಯರ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮದವೇರಿ

ಹುಚ್ಚಾಗಿದ್ದುವು. ಇಂಥ ಮಂಗಳಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ರಾಧೆ ರಾಸಮಂಡಲವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಜೊತೆಗೇ ಎಲ್ಲ ಗೋಪಿಯರೂ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲ ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ದೂರದಿಂದಲೆ ರಾಧೆಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಕಂಡು ಅನುರಾಗದಿಂದ ಇದಿರುಗೊಂಡ. ಸಖಿಯರ ನಡುವೆ ರತ್ನಾಭರಣಭೂಷಿತಳಾಗಿ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರ ಉಟ್ಟು ಗಜಗಮನೆಯಾಗಿ ಅಡಿ ಇಡುತ್ತ ಮುನಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕಡೆಗಣ್ಣಿಂದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಾಳೆ, ರಾಧೆ, ಅವಳ ಮೈಬಣ್ಣ ಸಂಪಿಗೆ ಹೂವಿನಂತೆ, ಮುಖಕಾಂತಿ ಚಂದ್ರನಂತೆ, ಜಾಜಿಮಾಲೆಯನ್ನು ತುರುಬಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅತಿ ಮನೋಹರರೂಪಿನಿಯಾದ ಆಕೆ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರನಾದ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಂಡಳು. ಅವನೂ ನವಯೌವನಸಂಪನ್ನ. ರತ್ನಾಭರಣ ಭೂಷಿತ. ಕೋಟಿ ಮನ್ಮಥರ ಲಾವಣ್ಯದಿಂದ ಮನೋಹರ. ಪ್ರಾಣಾಧಿಕಳಾದ ರಾಧೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅನುಪಮವಾದ ಪರಮಾದ್ಭುತ ರೂಪ ಅವನದು. ವಿಚಿತ್ರವೇಷ. ಅವನನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ, ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಮುಖ ಮರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ, ರಾಧೆ. ಶೃಂಗಾರ ಭಾವದಿಂದ ಪೀಡಿತಳಾಗಿ ಮೈಮರೆಯುತ್ತಾಳೆ, ರೋಮಾಂಚಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಕೃಷ್ಣನೂ ಮೈಮರೆಯುತ್ತಾನೆ, ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮೋಟುಮರದಂತೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಕೈಯಿಂದ ಕೊಳಲು ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಕ್ರೀಡಾಕಮಲ ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಉತ್ತರೀಯ ಜಾರುತ್ತದೆ. ನವಿಲಗರಿಯೂ ಜಾರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆತ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು ರಾಧೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅವಳನ್ನು ಎದೆಗೆ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡ ರಾಧೆ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರನನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿ ಚುಂಬಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯ ಮನವನ್ನು, ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣನ ಮನವನ್ನು ಅಪಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಸಿಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಸಿಕ ರಾಧೆಯೊಡನೆ ರತಿಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ರತ್ನದೀಪಗಳು ರತ್ನದ ಕನ್ನಡಿಗಳು ಸಂಪಿಗೆ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಗಳು ಕರ್ಪೂರದ ತಾಂಬೂಲಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ರಾಧೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಆನಂದದಿಂದ ವಾಸಮಾಡಿದ. ರಾಧೆ ನೀಡಿದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಮೆದ್ದ. ಕೃಷ್ಣ ನೀಡಿದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ರಾಧೆ ಮೆದ್ದಳು. ಅರ್ಧ ಜಗಿದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವಳು ನಗುತ್ತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಮೆದ್ದಳು. ರಾಧೆಯು ಅರ್ಧ ಜಗಿದ ತಾಂಬುಲವನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಬೇಡಿದ. ಅವಳು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಭಯಗೊಂಡು ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಳು. ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯೊಡನೆ ರತಿತಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ. ರಸಿಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ರಾಧೆಯನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿ ಚುಂಬಿಸಿದ. ಇಬ್ಬರೂ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಚಕ್ಷಣರು. ಅವರ ರತಿಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ವಿರಾಮವೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಹೀಗೇ ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಿಂದ ಗೋಪಿಯರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದ. ಬಳಿಕ ಉದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಹಾರ ನಡೆಯಿತು. ಬಳಿಕ ನೀರಾಟ. ನೀರಿಂದ ಎದ್ದು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರತ್ನದ ಕನ್ನಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖಕಮಲಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹೂಮಾಲೆಗಳನ್ನೂ ತೊಟ್ಟು ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡರು. ರಾಸಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರರಸಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಹರಿಸಿದರು.

ಈ ರಾಸಲೀಲೆಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ಸತಿಯರೊಡನೆ ಬಂಗಾರದ ರಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದರು. ಶೃಂಗಾರರಸಾನುಭವದಲ್ಲಿ ರೊಮಾಂಚಗೊಂಡು ಮೈಮರೆತರು. ಋಷಿಮುನಿಗಳೂ ಸಿದ್ಧರೂ ಪಿತೃಗಳೂ ವಿದ್ಯಾಧರರೂ ಗಂಧರ್ವರೂ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಕಿನ್ನರರೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಯಸಿಯರೊಡನೆ ದಿವ್ಯ ರಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದರು. ಅವರ ರಥಗಳು ಸುವರ್ಣಮಯ, ರತ್ನ ಖಚಿತ, ಶ್ವೇತಚಾಮರಯುಕ್ತ, ರತ್ನಮಯ ಚಕ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದವು. ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಚಲಿಸುವ ರತ್ನಕಲಶ ಶೋಭಿತವಾದ ದಿವ್ಯರಥದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀ ಸಹಿತನಾದ ಶಿವನು ಬಂದ. ಅವನ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾಲ, ಬಲ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ. ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕೇಯ ಗಣೇಶರು. ಪಿಂಗಲಾಕ್ಷ ಮುಂತಾದ ಪಾರ್ಷದರೂ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಾದಿಗಳೂ ಅಷ್ಟಭೈರವರೂ ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದರು. ಶಿವನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಗೆ ನಗುಮೊಗದಿಂದ ಕಡೆಗಣ್ಣ ನೋಟ ಹರಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ಸರಸ್ವತೀ ಸಮೇತನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಬಂಗಾರದ ರಥದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತ. ಅವನ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸನಕಾದಿಗಳು. ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಧರ್ಮನೂ ಬಂಗಾರದ ರಥದಲ್ಲಿ ಬಂದ. ಅವನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ನಗುಮೊಗದ ಮೂರ್ತಿ ದೇವಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಸುತ್ತಲೂ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜದಿಂದ ಹೊಳೆವ ಪಾರ್ಷದರಿದ್ದರು. ಹೀಗೇ ಶಚೀ ಸಹಿತನಾದ ದೇವೇಂದ್ರ, ರೋಹಿಣೀ ಸಮೇತನಾದ ಚಂದ್ರ, ಸ್ವಾಹಾ ಸಹಿತನಾದ ಅಗ್ನಿ, ಸಂಜ್ಞಾಸಹಿತನಾದ ಸೂರ್ಯ, ರತಿ ಸಮೇತನಾದ ಮನ್ಮಥ, ಎಲ್ಲ ಗ್ರಹಗಳೂ ದಿಕ್ಪಾಲಕರೂ ಹೆಂಡಂದಿರೊಡನೆ ಬಂದು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ರಾಸಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಈ ರಾಸಲೀಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದದಿಂದ ಮೈಮರೆತರು. ಚಂದನರಸದ ಮತ್ತು ಹೂಗಳ ಮಳೆಗರೆದರು. ಕಸ್ತೂರೀ ಯುಕ್ತ ಹೂಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಎಸೆದರು.

ರಾಧೆ ಕೆಲವು ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಹೂ ಬಿಡಿಸಲು ಆದೇಶಿಸಿದಳು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟಲು, ಕೆಲವರಿಗೆ ತಾಂಬೂಲ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಲು, ಕೆಲವರಿಗೆ ಚಂದನರಸ ತಯಾರಿಸಲು ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದಳು. ಆ ಮಾಲೆ ಚಂದನರಸ ತಾಂಬೂಲಗಳನ್ನು ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಇತ್ತಳು. ಕೆಲವು ಗೋಪಿಯರನ್ನು ಹಾಡಲು, ಕೆಲವರನ್ನು ಮೃದಂಗಾದಿಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಲು, ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದಳು. ಹೀಗೆ ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ರಾಧೆ ವಿಹಾರಮಾಡಿದಳು. ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿ ಗಿರಿಕಂದರಗಳಲ್ಲಿ ನದನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಏಕಾಂತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯರು ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ವಿಹರಿಸಿದರು.

ಭಾಂಡೀರ ಶ್ರೀವನ ಕದಂಬವನ ತುಲಸೀವನ ಕುಂದವನ ಚಂಪಕವನ ನಿಂಬವನ ಮಧುವನ ಜಂಬೀರವನ ನಾಲಿಕೇರವನ ಪೂಗವನ ಕದಲೀವನ ಬದರೀವನ ಬಿಲ್ವವನ ನಾರಿಂಗವನ ಅಶ್ವತ್ಥವನ ವಂಶವನ ದಾಡಿಮವನ ಮಂದಾರವನ ತಾಲವನ ಚೂತವನ ಕೇತಕೀವನ ಅಶೋಕವನ ಖರ್ಜೂರವನ ಆಮ್ರವನ ಜಂಬೂವನ ಶಾಲವನ ಕಂಟಕವನ ಪದ್ಮವನ ಜಾತಿವನ ನ್ಯಗ್ರೋಧವನ ಶ್ರೀಖಂಡವನ ಕೇಸರವನ - ಹೀಗೆ

ಮೂವತ್ತಮೂರು ಬಗೆಯ ವನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಹಾರ ನಡೆಯಿತು. ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ದಿನವೂ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ವಿಹಾರಮಾಡಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ನ ಕಾಮಿನೀನಾಂ ಕಾಮಶ್ಚ ಶೃಂಗಾರೇಣ ನಿವರ್ತತೇ ।
ಅಧಿಕಂ ವರ್ಧತೇ ಶಶ್ವತ ಯಥಾಗ್ನಿರ್ಘೃತಧಾರಯಾ ॥

ಕಾಮಿನಿಯರ ಕಾಮ ಶೃಂಗಾರದಿಂದ ಬತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ತುಪ್ಪದ ಧಾರೆಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆ ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚುವುದೋ ಹಾಗೆ!

ದೇವದೇವಿಯರು ಮುನಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಈ ರಾಸಲೀಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿ ಹೊಗಳಿದರು. ಕಾಮಾಗ್ನಿಯಿಂದ ದಗ್ಧರಾದ ದೇವಿಯರು ಶೃಂಗಾರ ಲಾಲಸೆಯಿಂದ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜರುಗಳ ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಳೆದರು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ರಾಸಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರಸ್ತಾವವೆಂಬ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿಯಿತು.

—o—

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರಮುನಿ ಮೋಕ್ಷ — ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೯

ನಾರಾಯಣ:- ಬಳಿಕ ಅತಿ ಪ್ರೌಢೆಯರಾದ ಗೋಪಿಯರು ಕಾಮಮತ್ತರಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪತಿಯೆಂದು ಕಾಣದಾದರು. ಕೆಲವರು ದರ್ಪದಿಂದ ಕೃಷ್ಣ, ನನಗೆ ಹೂ ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡು ಎಂದರು, ಕೆಲವರು ನನಗೆ ಸೀರೆ ಉಡಿಸು ಎಂದರು. ಕೆಲವರು ತಿಲಕವಿಡು ಎಂದರು. ಕೆಲವರು ನನಗೆ ತಲೆ ಬಾಚಿ ಕಟ್ಟು ಎಂದರು, ಕೆಲವರು ಕಾಮಕೇಳಿಗೆ ಕಣ್ಸನ್ನೆಯಿಂದ ಕರೆದರು. ಕೆಲವರು ಉಟ್ಟ ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಸೆಳೆದರು. ಕೆಲವರು ಅಂಗಾಲಿಗೆ ಅಲಕ್ತಕ ಹಚ್ಚು ಎಂದರು. ಕೆಲವರು ಕಪೋಲದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಾವಳಿ ರಚಿಸು ಎಂದರು. ಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಮತ್ತರಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯೊಡನೆ ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿದ. ಅವಳೊಡನೆ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ನದೀತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿದ. ಶ್ರೀಗಂಧದ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವ ಮಲಯ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಧೆಯೊಡನೆ ರಮಿಸಿದ. ಸುಖಸಂಭೋಗದಿಂದ ಮೈಮರೆತ. ರಾಧೆ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿದಳು. ಕೃಷ್ಣ ಅವಳೊಡನೆ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ನೀರಾಟವಾಡಿದ. ಎರಡು ಸಹಸ್ರದಳ ಪದ್ಮವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಒಂದನ್ನು ರಾಧೆಗೆ ನೀಡಿದ. ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ತಾನು ಧರಿಸಿದ. ಚಂದನ ಅಗುರುಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮ ರಸವನ್ನು ತನ್ನ ಮೈಗೆ ಪೂಸಿಕೊಂಡು ರಾಧೆಯ ಮೈಗೂ ಬಳಿದ. ಬಳಿಕ ಕೇತಕೀ ವನದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎತ್ತರದ ಆಲದ ಮರವನ್ನು ಕಂಡ. ಬುಡದಲ್ಲಿ ಅದು ಯೋಜನ ಪರ್ಯಂತ ವಿಸ್ತಾರವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಒಳ್ಳೆಯ ನೆರಳು ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಕಂಪು ಹೊತ್ತು ತಂಪಾಗಿ ಬೀಸುವ

ಗಾಳಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ರಾಧೆಯೊಡನೆ ಕುಳಿತ. ವಿಚಿತ್ರ ಸುಂದರ ಪುರಾಣಕತೆಯನ್ನು ರಾಧೆಗೆ ಹೇಳಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮುನಿ ಗೋಚರನಾದ. ಅವನಿಗೆ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ. ಹೊರಗೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಚರಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವನ ಬಳಿಗೇ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಮೈ ಎಲ್ಲ ವಕ್ರ, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣ, ಕುಳ್ಳಗಿದ್ದ. ದಿಗಂಬರನಾಗಿದ್ದ. ಹೆಸರು ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ. ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಇದೇನು ಬ್ರಹ್ಮತೇಜವೇ ರೂಪು ತಳೆದು ಬಂದಿತೆ ಎನ್ನುವಂತಿತ್ತು ಅವನ ಆಕಾರ. ಅವನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೈ ಮುಗಿದು ತಲೆ ಬಾಗಿದ. ರಾಧೆ ನೋಡಿ ನಗಲು ತೊಡಗಿದಳು. ಕೃಷ್ಣ ತಡೆದ. ಅವನ ಪ್ರಭಾವದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ. ಮುನಿ ನಮಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ. ಆ ಸ್ತೋತ್ರ ಹಿಂದೆ ಶಂಕರ ಅವನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿತ್ತು -

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ:- ಹೇ ಗುಣಾತೀತ, ಗುಣಾಧಾರ, ಗುಣಬೀಜ, ಗುಣಾತ್ಮಕ, ಗುಣೇಶ, ಗುಣಿಬೀಜ, ಗುಣಾಯನ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸಿದ್ಧಿಸ್ವರೂಪ, ಸಿಧ್ಯಂಶ, ಸಿದ್ಧಿ ಬೀಜ, ಪರಾತ್ಪರ, ಸಿದ್ಧಿ ಸಿದ್ಧ, ಗುಣಾಧೀಶ, ಸಿದ್ಧ ಗುರು, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ವೇದ ಬೀಜ, ವೇದಜ್ಞ, ವೇದಿ, ವೇದವೇತ್ತ, ವೇದಜ್ಞೇಯ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ, ಬ್ರಹ್ಮ ಅನಂತ ಈಶ ಶೇಷ ಇಂದ್ರ ಧರ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯ, ಸರ್ವ, ಸರ್ವೇಶ, ಬೀಜರೂಪ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಪ್ರಕೃತಿ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಪ್ರಜ್ವ, ಪ್ರಕೃತೀಶ, ಪರಾತ್ಪರ, ಸಂಸಾರ ವೃಕ್ಷ, ತದ್ಬೀಜ, ಫಲರೂಪ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಬೀಜ, ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಕಾರಣ, ಮಹಾವಿರಾಡ್‌ವೃಕ್ಷಬೀಜ, ರಾಧಾರಮಣ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನೀನೊಂದು ವೃಕ್ಷ. ಪ್ರಕೃತಿಯೆ ಅಂಕುರ. ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರು ಮೂರು ಕೊಂಬೆಗಳು. ವೇದಾದಿಗಳು ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳು, ತಪಸ್ಸುಗಳು ಹೂಗಳು. ಈ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಆಧಾರವು ನಿರಾಧಾರ ಸರ್ವಾಧಾರನಾದ ನೀನೆ. ತೇಜೋರೂಪ, ನಿರಾಕಾರ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಗೋಚರ, ಸರ್ವಾಕಾರ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮಯ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರಮುನಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಅಸುನೀಗಿದ. ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯರಿಬ್ಬರೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮುನಿಯ ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಶರೀರ ಬಿದ್ದಿತು, ಒಂದು ತೇಜಸ್ಸು ಎದ್ದಿತು. ಜ್ವಲಿಸುವ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯಂತಿದ್ದ ಆ ತೇಜಸ್ಸು ಸಪ್ತತಾಲಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಮೇಲೆದ್ದು ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಯಿತು.

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನು ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಯಾರು ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರರಾಜಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ. ಹರಿ ಹಿಂದೆ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಶಂಕರನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ ಸ್ತೋತ್ರ ಇದು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ
ಮುನಿಮೋಕ್ಷಣ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಎಂಬ ಇಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿಯಿತು.

—○—

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನಿಗೆ ರಂಭಾಶಾಪ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೦

ನಾರದ:- ಮಹಾಮುನಿ, ರಹಸ್ಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಂಥ ಅದ್ಭುತ! ಮುನಿ ಸತ್ತಾಗ ಕೃಷ್ಣನೇನು ಮಾಡಿದ, ಅದನ್ನೂ ಹೇಳು.

ನಾರಾಯಣ:- ಮುನಿ ಸತ್ತುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೃಷ್ಣ ಅವನ ಶವವನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟ. ವಜ್ರದಂತೆ ಕಠಿನವಾದ ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಾಗ ಆ ಶವದಿಂದ ಬೂದಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಮುನಿಯ ಶರೀರದೊಳಗೆ ರಕ್ತ ಮಾಂಸ ಅಸ್ಥಿಗಳೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ನಿರಾಹಾರನಾಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಜ್ವಲಿಸಿದ ಜಾಠರಾಗ್ನಿಯಿಂದ ರಕ್ತ ಮಾಂಸ ಅಸ್ಥಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗಿದ್ದುವು. ಅವನಿಗೆ ಬಾಹ್ಯದ ಪರಿವೆಯೆ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಹರಿಪಾದ ಕಮಲಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಇರಿಸಿದ್ದ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚಂದನ ಕಾಷ್ಠದಿಂದ ಚಿತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಶವವನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಬೆಂಕಿಕೊಟ್ಟ. ಅದು ಉರಿದಾಗ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಪ್ರಭು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೈಮರೆತು ನಿಂತ. ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ದುಂದುಭಿ ಮೊಳಗಿತು. ಆಕಾಶದಿಂದ ಪುಷ್ಪ ವೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಗೋಲೋಕದಿಂದ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ರತ್ನಮಯ ರಥ ಬಂದಿಳಿಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಾನರೂಪದ ಹರಿಪಾರ್ಷದರು ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹ ಧಾರಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನಿಗೂ ನಮಿಸಿ ಅವನನ್ನು ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಯ್ದರು. ಹೀಗೆ ಮುನಿ ಹೊರಟುಹೋದಾಗ ರಾಧೆ ವಿಸ್ಮಿತಳಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೇಳಿದಳು.

ರಾಧೆ:- ನಾಥ, ಈ ಮುನಿ ಯಾರು? ಎಲ್ಲ ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿ ಈತನಿಗೆ ವಕ್ರತೆ ಹೇಗೆ? ಬಹಳ ಕುಳ್ಳಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕುರೂಪಿ, ಆದರೆ ತೇಜಸ್ವಿ! ಅವನ ದೇಹದಿಂದ ಬೂದಿ ಹೇಗೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿತು? ಅವನ ತೇಜಸ್ಸು ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಯಿತು! ದಿವ್ಯರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಗೋಲೋಕವನ್ನೂ ಆತ ಸೇರಿದ. ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಆತ್ಮಾರಾಮನಾದ ನೀನೂ ಅವನಿಗಾಗಿ ಅತ್ತೆ! ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಕೊಂಡು ನೀನು ಅವನಿಗೆ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರ ನಡೆಸಿದೆ! ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳು.' ರಾಧೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣ ಬೇರೆಯೆ ಯುಗದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನ ವೃತ್ತಾಂತ ಗೋಪ್ಯವಾದುದು. ಮುಂದೆ ಎಂದಾದರೂ ಬಲ್ಲವರ ಮುಖದಿಂದ ಅದನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಬಹುದು. ಅವನ ಖ್ಯಾತಿ ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಮೂಲೋಕ ಅವನ ಯಶಸ್ಸಿನಿಂದ ತುಂಬಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಧೆಗೆ ನಿರಾಸೆಯಾಯಿತು. ಒಣಗಿದ ಗಂಟಲಿಂದ ಬಲುಕಷ್ಟದಿಂದ ನುಡಿದಳು.

ರಾಧೆ:- ಬಾಯಾರಿದವನಿಗೆ ಅಮೃತಸಮುದ್ರದಿಂದಲೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳದ ನೀರಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದೇನು? ನೀನು ವೇದಗಳಿಗೂ

ವೇದೋಪದೇಶಕರಿಗೂ ಜನಕನಾದ ಮಹಾ ವಿಷ್ಣುವಿಗೂ ಪ್ರಭು. ನಿನ್ನ ಹೊರತು ಇನ್ನಾರು ಹೇಳುವವರು?

ರಾಧೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಗೋಪ್ಯವಾದ ಅದ್ಭುತವಾದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದ -

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ಪ್ರಿಯೆ, ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸವೊಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಅದರ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಕಥನದಿಂದ ಸಕಲಪಾಪಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ನಾಭಿಕಮಲದಿಂದ ನನ್ನ ಅಂಶಭೂತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸಿದ. ಅವನಿಗೆ ನಾಲ್ವರು ಮಾನಸ ಪುತ್ರರು ಜನಿಸಿದರು, ಸನಕ ಸನಂದನ ಸನಾತನ ಸನತ್ಕುಮಾರ ಎಂದು. ಇವರು ಎಲ್ಲರೂ ನಾರಾಯಣಪರರು, ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುವವರು. ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಐದು ವರ್ಷದ ಬೆತ್ತಲೆ ಮಕ್ಕಳಂತಿರುವವರು. ಅವರಿಗೆ ಬಾಹ್ಯದ ಪರಿವೆಯೆ ಇಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನರು. ಬ್ರಹ್ಮ ಅವರಿಗೆ 'ಮಕ್ಕಳೆ ನೀವು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ' ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ. ಅವರು ಆಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಖೇದ ಉಂಟಾಯಿತು. ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಮಗ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ದುಃಖವಾಗುವದು ಸಹಜ. ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನ ಅಂಗಗಳಿಂದ ಪುತ್ರರನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದ. ಅತ್ರಿ, ಪುಲಸ್ತ್ಯ ಪುಲಹ ಮರೀಚಿ ಭೃಗು ಅಂಗಿರ ಕ್ರತು ವಸಿಷ್ಠ ವೋಢು ಕಪಿಲ ಆಸುರಿ ಕವಿ ಶಂಕು ಶಂಖ ಪಂಚಶಿಖ ಪ್ರಚೇತ ಇವರೆ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರರು. ಎಲ್ಲರೂ ತಪೋಧನರು, ವೇದವೇದಾಂಗವೇತ್ತರು. ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುವವರು. ಬಹುಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದರು. ಈ ಮುನಿವಂಶದ ಕಥೆ ಸುಂದರ, ಪುಣ್ಯಕರ. ಇರಲಿ. ಪ್ರಕೃತ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳು. ಪ್ರಚೇತನ ಮಗನೆ ಅಸಿತ. ಅವನು ಪತ್ನೀ ಸಹಿತನಾಗಿ ಒಂದು ಸಹಸ್ರ ದಿವ್ಯ ವರ್ಷಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಹೊರಟ. ಆಗ ಅಶರೀರ ವಾಣಿ ಕೇಳಿಸಿತು. 'ಏಕೆ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವೆ? ಶಿವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗು. ಅವನಿಂದ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ಪಡೆದು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸು. ಮಂತ್ರಾಧಿಷ್ಠಾತ್ರಿಯಾದ ದೇವಿ ಮೃಡೋರಿ ವರ ನೀಡುವಳು. ನಿನಗೆ ಪುತ್ರ ಜನಿಸುತ್ತಾನೆ.' ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುನಿ ಶಿವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೈಮುಗಿದು ತಲೆಬಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ -

ಅಸಿತ:- ಜಗದ್ಗುರು, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನೀನು ಶಿವ, ಶಿವದ, ಯೋಗೀಂದ್ರರಿಗೆ ಯೋಗೀಂದ್ರ, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಗುರು. ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಮೃತ್ಯು, ಮೃತ್ಯುಸಂಸಾರ ನಾಶಕ, ಮೃತ್ಯುಬೀಜ, ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಕಾಲರೂಪ, ಕಾಲೇಶ, ಕಾಲಾತೀತ, ಕಾಲ ಕಾಲ, ಗುಣಾತೀತ ಗುಣಾಧಾರ ಗುಣಬೀಜ ಗುಣಾತ್ಮಕ, ಗುಣೇಶ, ಗುಣಿಬೀಜ ಗುಣಿಗುರು ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞ ಬ್ರಹ್ಮಭಾವತತ್ಪರ, ಬ್ರಹ್ಮಬೀಜ. ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಅಸಿತ ಮುನಿ ನಮಿಸಿ ದೀನನಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿ ಮೈ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ನಿಂತ. ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನ ಉಂಡು

ಈಶಿವಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಾರು ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನು ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ ಜ್ಞಾನಿ ಚಿರಜೀವಿಯಾದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ದರಿದ್ರ ಧನಿಕನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮೂಕ ಪಂಡಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಭಾರ್ಯೆ ಇಲ್ಲದವನು ಸುಶೀಲೆಯಾದ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಭಾರ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಚೇತಸನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ, ಪ್ರಚೇತ ಅಸಿತನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವ ನುಡಿದ -

ಶಿವ:- ಮುನಿಯೆ, ತಾಳು, ನಿನ್ನ ಬಯಕೆ ಏನೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಅಂಶದಿಂದ ನನಗೆ ಸಮಾನನಾದ ಒಬ್ಬ ಪುತ್ರ ಜನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಪಮವಾದ ದುರ್ಲಭವಾದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ನಿನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುವೆನು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶಿವ ಅದೇ ನಿನ್ನ ಷೋಡಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ. ಸ್ತೋತ್ರ, ಪೂಜಾವಿಧಾನ, ಅದ್ಭುತವಾದ ಸಂಸಾರವಿಜಯವೆಂಬ ಕವಚಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ 'ದೇವಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾಗುವಳು' ಎಂದು ವರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟ. ಅಸಿತ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗಿ ನೂರು ವರ್ಷಕಾಲ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದ. ನೀನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ವರವಿತ್ತೆ, 'ನಿನಗೆ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಪುತ್ರ ಜನಿಸುವನು' ಎಂದು. ಹೀಗೆ ವರನೀಡಿ ನೀನು ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದೆ. ಮುಂದೆ ಅಸಿತ ಮುನಿಗೆ ಶಿವಾಂಶದಿಂದ ಮನ್ಮಥನಂಥ ಸುಂದರನಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಿಷ್ಠನಾದ, ದೇವಲನೆಂಬ ಮಗ ಜನಿಸಿದ. ದೇವಲ ಸುಯಜ್ಞರಾಜನ ಮಗಳಾದ ರತ್ನಮಾಲಾವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅವಳೊಡನೆ ನೂರು ವರ್ಷಕಾಲ ವಿಹರಿಸಿದ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯ ಮೂಡಿತು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊರೆದು ಹರಿಸ್ಮರಣ ಮಾಡುತ್ತ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಅವನ ಮಡದಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ನೋಡಿದಾಗ ಪತಿ ಇಲ್ಲದುದನ್ನು ಕಂಡು ದುಃಖದಿಂದ ಅತ್ತಳು. ವಿರಹಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದಳು. ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಎಸರಿಟ್ಟ ಧಾನ್ಯದ ಕಾಳಿನಂತೆ ಕತಕತನೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅನ್ನವನ್ನು ತೊರೆದು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಳು. ಅವಳ ಮಗ ಅವಳಿಗೆ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸಿದ. ಇತ್ತ ದೇವಲಮುನಿ ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರದಿವ್ಯ ವರ್ಷಕಾಲ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದ. ದೈವಾತ್ ರಂಭೆ ಅವನನ್ನು ಕಂಡಳು. ಅವಳು ಶೃಂಗಾರ ಲೋಲುಪಳು. ಅವನು ಮನ್ಮಥನಂತೆ ಸುಂದರ. ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂಲೋಕದ ಮನವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವ ವೇಷ ಧರಿಸಿ ಅವನ ಬಳಿ ಬಂದು ನುಡಿದಳು -

ರಂಭೆ:- ಮುನಿಯೆ, ನಿನ್ನ ಈ ಕಠೋರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ತೊರೆದು ಸುಖದಾಯಕಳಾದ ನನ್ನೊಡನೆ ರಮಿಸು. ನೀನು ಭೂಲೋಕದ ಸುಂದರ ಪುರುಷರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುಂದರ. ನಾನು ಸ್ವತಃ ಮೆಚ್ಚಿ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು. ಪ್ರೌಢನಾದ ನೀನು ಪ್ರೌಢೆಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಸೇರಿದರೆ ಅಂಥ ನವಸಂಗಮ ಬೇರೆ ದುರ್ಲಭ. ರಾಜರುಗಳು ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವುದು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಸುಖಕ್ಕಾಗಿ. ಸ್ವರ್ಗಸುಖದ ಸಾರವೆ ನಮ್ಮಂಥ ಅಪ್ಸರೆಯರ ಸಂಗ. ನಮ್ಮ ಮುಖಕಮಲವನ್ನು ಕಂಡು ಯಾರು ತಾನೆ ಸುಖಪಡಲಾರರು? ಸುಖಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ತ್ರೀಸುಖ. ಮುನಿಗಳಿಗೂ ಅದು ಅಭೀಷ್ಟ.

ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಈ ರಸಿಕಳ ಸುಖಸಂಭೋಗ ಸಿಗುವುದು ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭ. ದೇವನಿರಲಿ, ಮಾನವನಿರಲಿ, ಗಂಧರ್ವನಿರಲಿ, ರಾಕ್ಷಸನಿರಲಿ ಒಮ್ಮೆ ರಂಭೆಯ ಒಡನಾಟ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಸುಖವೇನೆಂಬುದೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬೇಕು. ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಒಲಿದು ಬಂದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವವನು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೋಮಗಳಿವೆಯೋ ಅಷ್ಟು ವರ್ಷಕಾಲ ಕುಂಭೀಪಾಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅವಳ ವಧೆ ಮಾಡಿದಂತೆಯೆ. ಅದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀವಧ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವಳ ಶಾಪದಿಂದ ನಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೋಹಿನೀ ಶಾಪದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಪೂಜ್ಯನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಒಲಿದು ಬಂದರೂ ಬೇಡವೆನ್ನುವವನನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಎಷ್ಟು ಕೋಪದಿಂದ ನೋಡುವ ಳೆಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಕೋಪದಿಂದ ಅವಳು ಸ್ವಾಮಿ ಪುತ್ರ ಬಂಧುವಧೆ ಮಾಡುವವನನ್ನೂ ನೋಡಲಾರಳು. ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನನ್ನು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಸುವಳು. ಅವನು ಬೇಡವೆಂದರೆ ಕೊಲ್ಲಲೂ ಹಿಂಜರಿಯಲಾರಳು. ಹಿಂಸ್ರಮೃಗಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರೂರಳಾಗುವಳು. ಪ್ರತಿ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತೀಕಾರಕ್ಕೆ ಎಳಸುವಳು. ಅದರಿಂದ ನೀನು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಬಿಡು, ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲವನ್ನು ಉಣ್ಣು. ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಅರಸಿ ಬಂದ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಚಿರಕಾಲ ರಮಿಸು.

ರಂಭೆಯ ಈಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವಲ ಭಯಭೀತನಾದ. ಹಿತಕರವಾದ ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ-

ದೇವಲ:- ರಂಭೆ, ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳು. ಅದು ವೇದದ ಸಾರ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕುಲಧರ್ಮೋಚಿತ. ವಿಹಿತಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ರಮಿಸುವುದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವಿಹಿತವಾದ ಧರ್ಮ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಆದರ ಲಭಿಸುವುದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯರು ಯಾರು ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಂಸರ್ಗ ಮಾಡುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆದರವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮನೆಯಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕುಪಿತಳಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋಗುವಳು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವನು ಯಾವ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಹನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪರದಲ್ಲಿಯೂ ನೂರುವರ್ಷಕಾಲ ಅಂಧಕೂಪದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಒಲಿದು ಬಂದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೂಡುವುದು ಗೃಹಸ್ಥನ ಧರ್ಮ ಹೊರತು ತಪಸ್ವಿಯ ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮಡದಿ ಬಯಸಿ ಬಂದಾಗ ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ ಗೃಹಸ್ಥ ಅವಳ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ವಿರಕ್ತನಲ್ಲ, ಅವನಿಗೆ ಮಡದಿ ಇದ್ದಾಳೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀತ್ಯಾಗದಿಂದ ದೋಷ ಬರಬಹುದು, ನಮ್ಮಂಥ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲ. ತನ್ನ ಭಾರ್ಯೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಸೇರುವವನು ಯಶಸ್ಸನ್ನೂ ಧನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಜೀವನ್ಮೃತನೆನಿಸುವನು. ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವನ ಬದುಕೇ ವ್ಯರ್ಥ. ಅವನಿಗೆ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದೇನು, ರಾಜ್ಯಸುಖದಿಂದೇನು? ನಾನು ಸ್ತ್ರೀಸುಖ ಒಲ್ಲದವ, ವೃದ್ಧ. ನನ್ನಿಂದ ನಿನಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಹೋಗು, ಸುಂದರನಾದ ಯುವಕನನ್ನು ಅರಸಿ ಹೋಗು, ತಾಯಿ!'

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ರಂಭೆ ಕುಪಿತಳಾದಳು. ಕೋಪದಿಂದ ಅವಳ ತುಟಿ ನಡುಗಿತು, ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು. -

ರಂಭೆ:- ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪಿಗೆ ಹೂವಿನ ಮೈಬಣ್ಣದವನು, ಮನ್ಮಥನಂಥ ಸುಂದರ. ತಪಃಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವ ವೇಷದವ. ಇಂಥ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಯಾರನ್ನು ಸೇರಲಿ? ನಿನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಂಡು ಇನ್ನು ಯಾರಿದ್ದಾನೆ? ನಿನ್ನಂಥವರನ್ನು ತೊರೆದು ಯಾವ ಹೆಣ್ಣುತಾನೆ ಬದುಕಿರಬಲ್ಲಳು? ನಾನು ಬಯಕೆಯ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಗ ಬಾ. ಮನ್ಮಥ ನನ್ನನ್ನು ಆನೆ ಬಾಳೆದಿಂಡನ್ನು ಮುರಿಯುವಂತೆ ಮುರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನೀ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಶಾಪ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಹೇಳು, ನಿನಗೆ ನಾನು ಬೇಕೆ? ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಶಾಪ ಬೇಕೆ? ನನ್ನ ಬೆಂದ ಈ ಪ್ರಾಣ ಮನ ಶರೀರಗಳಿಗೆ ನವ ಶೃಂಗಾರಾಮೃತಪಾನ ಒಂದೇ ಸೂಕ್ತವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ. ಅಂತರಂಗದ ಆಳದಿಂದ ದುಃಖಾರ್ತನಾಗಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಶಪಿಸಿದರೆ ಆ ಶಾಪವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಶಕ್ತನಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ರಂಭೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಧ್ಯಾನತತ್ಪರನಾದ. ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಮೌನವಾದ. ರಂಭೆಗೆ ಕೋಪ ತಡೆಯದಾಯಿತು. ಶಾಪವಿತ್ತಳು - 'ವಕ್ರಚಿತ್ತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಿನ್ನ ಶರೀರದ ಸರ್ವಾವಯವಗಳೂ ವಕ್ರವಾಗಲಿ. ಕಾಡಿಗೆಯಂತೆ ಕಪ್ಪಾಗಲಿ. ರೂಪ ಯೌವನಗಳು ಹಾಳಾಗಲಿ. ವಿಕೃತ ಆಕಾರದಿಂದ ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜುಗುಪ್ಸೆಗೊಳಗಾಗಲಿ. ನೀನು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ತಪಸ್ಸೆಲ್ಲವೂ ತಕ್ಷಣವೆ ನಷ್ಟವಾಗಲಿ.'

ಹೀಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತು ರಂಭೆ ಮನ್ಮಥನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ನಡೆದಳು. ಇತ್ತ ಮುನಿಗೆ ಹರಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಕಾಣದಾಯಿತು. ಪಾದಕಮಲವಿರಹದಿದ ಆತ ಉದ್ವಿಗ್ನನಾದ. ತನ್ನ ಮೈ ವಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದನ್ನೂ ಪೂರ್ವಪುಣ್ಯ ನಶಿಸಿದುದನ್ನೂ ಕಂಡು ಶೋಕದಿಂದ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಟ. ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ವರವಿತ್ತು ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬೋಧಿಸಿ ಸಂತಯಿಸಿದೆ. ಆಗ ಆತ ಶಾಂತನಾದ. ಅವನ ಎಂಟು ಅಂಗಗಳು ವಕ್ರವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನೆಂದೇ ಅವನನ್ನು ನಾನು ಕರೆದೆ. ನನ್ನಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಆತ ಮಲಯ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ. ತಪಸ್ಸಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಈಗ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವನು ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಲಯ ಬಂದರೂ ತಾನು ಲಯ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಜಠರಾಗ್ನಿ ಜ್ವಲಿಸಿತು. ಆಹಾರವನ್ನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸದಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನ ಶರೀರದ ಒಳಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಗ್ನಿ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ನಾನು ಈ ಮಲಯ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ಅವನಿಗಾಗಿಯೆ. ಅವನನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಭಕ್ತಿ ಹಿಂದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಮುಂದೆ ಬರುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮರಿಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಮುನಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮನಂತೆಯೆ ಅಪ್ಸರೆಯ ಶಾಪದಿಂದ ಬಳಲಿದ. ನಾರದ, ಇದು ರಹಸ್ಯವಾದ ಸುಖಕರವಾದ ಕಥೆ. ಇನ್ನೇನು ಕೇಳಲು ಬಯಸುವೆ?

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣ ನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ರಾಧಾಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನಿಗೆ ರಂಭಾಶಾಪವೆಂಬ ಮೂವತ್ತನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಮನ್ಮಥ ಸ್ತೋತ್ರ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೧

ರಾಧೆ:- ನಾಥ, ಎಂಥ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಕಥೆ ಇದು! ಈಗ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಶಾಪ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬ್ರಹ್ಮ ಮೂಲೋಕದ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ, ಆಜ್ಞೆನೀಡುವವ, ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಫಲದಾಯಕ. ಅವನು ಅಪ್ಸರೆಯ ಶಾಪದಿಂದ ಅಪೂಜ್ಯನೆನಿಸಿದುದು ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ರೈವತ ಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿ ಸುಚಂದ್ರನೆಂಬ ಮಹಾರಾಜ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ, ಜ್ಞಾನಿ, ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕ. ಅವನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲು ಈ ಮಲಯ ಪರ್ವತಕ್ಕೇ ಬಂದ. ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ. ಕಠೋರ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವನ ಶರೀರ ಜರ್ಜರಿತವಾಯಿತು. ಹುತ್ತದಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆಗ ಕೃಪಾನಿಧಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ವರ ಕೊಡಲು ಬಂದ. ನನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ಹೊರಟ ನೀರನ್ನು ಅವನು ಕಮಂಡಲುವಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ನಾನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಮಾಡಿದ. ಅದರ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ರಾಜನೆದ್ದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸಿದ. ಬ್ರಹ್ಮ ನುಡಿದ, 'ರಾಜನೆ, ನಿನಗೆ ಅಭೀಷ್ಟವಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳು.' ಆಗ ರಾಜ ನನ್ನ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ನನ್ನ ದಾಸ್ಯವನ್ನೂ ಬೇಡಿದ. ಕೃಪೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಅವರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತ ಮನ್ಮಥನಂತೆ ಚೆಲುವಿನ ಕಾಂತಿ ಬೀರುತ್ತನಿಂತ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದಿಂದ ನೂರಾರು ಸೂರ್ಯರ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಬೆಳಗುವ ದಿವ್ಯ ರಥ ಬಂದು ಇಳಿದುದನ್ನು ರಾಜ ಕಂಡ. ಆರಥದ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಹತ್ತುದಿಕ್ಕುಗಳು ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ರಥಕ್ಕೆ ನೂರು ಚಕ್ರಗಳಿದ್ದುವು. ಅಮೂಲ್ಯರತ್ನದ ವಿಚಿತ್ರ ಕಲಶಗಳಿದ್ದುವು. ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕ್ಯ ವಜ್ರಗಳ ಮಾಲೆಗಳ ಅಲಂಕಾರವಿತ್ತು. ರತ್ನಕನ್ನಡಿಗಳೂ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಗಳೂ ಬಿಳಿ ಚಾಮರಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಪಾರಿಜಾತ ಹೂಗಳ ಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದು ನಾನಾ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಆ ರಥದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯರತ್ನಾಭರಣ ಭೂಷಿತರಾದ ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿಗಳಾದ ಚಂದನಾಗುರುಲಿಪ್ತರಾದ ಚತುರ್ಭುಜರಾದ ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದ ವಿಷ್ಣುದೂತರು ತುಂಬಿದ್ದರು. ರಾಜ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ನಮಿಸಿದ. ಒಡನೆ ಅವನ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆನಕ ದುಂದುಭಿಗಳು ಮೊಳಗಿದುವು. ದೇವತೆಗಳು ಮುನಿಗಳು ಸಿದ್ಧರು ರಾಜನನ್ನು ಹರಸುತ್ತ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದರು. ರಾಜ ವಿಷ್ಣುದೂತರನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಅವರಂತೆಯೆ ಆಕಾರ ತಳೆದ. ಅವನನ್ನು ದೂತರು ತಮ್ಮ ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆತಂದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಆತ ನನ್ನ ಬಳಿಯೆ ದೂತನಾಗಿ ಇದ್ದಾನೆ.

ಇತ್ತ ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹಿಂತೆರಳುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಚಂದನದ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹೂವಿನ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮೋಹಿನಿ ಕಂಡಳು. ಒಡನೆ ಅವಳು ಶೃಂಗಾರಭಾವದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಳು. ಕಡೆಗಣ್ಣ ನೋಟದಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಮುಗುಳುನಗು ನಕ್ಕು ಮುಖವನ್ನು ಮರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳ ಮೈ ಸಂಪಿಗೆ

ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣದ್ದು. ಸ್ಥಿರ ಯೌವನದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು. ಶರತ್ಕಾಲದ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಚಂದ್ರನಂಥ ಮುಖ. ಪುಷ್ಟವಾದ ಸ್ತನ ನಿತಂಬಗಳು. ತೆಳುವಾದ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟಿದ್ದಳು. ರತ್ನಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಒಂದು ಕಡೆಗಣ್ಣ ನೋಟದಿಂದಲೆ ಮೂಲೋಕವನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸುವಂಥವಳು. ಮದ್ದಾನೆಯ ಮೆಲುನಡಿಗೆ. ಮೈಯೆಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಅವಳನ್ನು ಕಂಡ ಬ್ರಹ್ಮ ಹರಿಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿ ಹಾಗೇ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಅವನು ಆತ್ಮಾರಾಮ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ. ಅದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರ ಭಾವವೇನೂ ಉದಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನ ಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಿದ.

ಇತ್ತ ಮೋಹಿನಿ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನೆ ನೆನೆದಳು. ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಣಯಿಗಳನ್ನು ಮರೆತಳು. ಹರಿಯನ್ನೂ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದರೆ ಕೂತರೆ ಮಲಗಿದರೆ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನದೇ ಧ್ಯಾನ. ಆಗ ರಂಭೆ ಮನ್ಮಥಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವಳು ಆ ದಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಮೋಹಿನಿಯನ್ನು ಕಂಡಳು. ಮೋಹಿನಿಯ ಗಂಟಲು ಬಾಯಿ ಒಣಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳು ಏನೋ ಕಾರಣವಿದೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು.

ರಂಭೆ:- ಮೋಹಿನಿ, ಮೂಲೋಕದ ಮನವನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ನೀನು ಏಕೆ ಹೀಗಿರುವೆ? ಹೇಳು, ಬೇಗ ಹೇಳು, ನಾನು ರಂಭೆ, ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳು. ಯಾರನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿರುವೆ? ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದವನನ್ನು ನೀನು ಸೇರು. ನೀನು ಅಪ್ಸರೆ. ಎಲ್ಲ ಪುರುಷರನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಲ್ಲೆ. ನಾವು ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯರೇನಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಸುಖದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಗ್ರತೆ ಇದೆ. ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಲಜ್ಜೆ ಎಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ? ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಬದುಕು ಮುಖ್ಯ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಏನಿಲ್ಲ. ಪತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ಪ್ರೀತಿ ತನ್ನ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಯುಕ್ತವಾದುದು. ತನ್ನ ಸಂಬಂಧವಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕಾಂತೇಽಪತ್ಯೇ ಸ್ವ ಬಂಧೌ ಚ ಸ್ನೇಹೋ ಯಃ ಸ್ವಾತ್ಮ ಹೇತುಕಃ ।
ಸಂಬಂಧಃ ಸ್ವಾತ್ಮನೋ ಯಾವತ್ ತಾವತ್ ಸ್ನೇಹೋಽಸ್ತಿ ತತ್ರ ಹಿ ॥

ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಪ್ರಾಣ ಅವರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ನೋಡು, ನಾನು ಮನ್ಮಥನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಅವನಲ್ಲಿದೆ. ಗೆಳತಿಯಾದ ನನ್ನೊಡನೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಿಯಕರನನ್ನು ಸೇರು. ಒಳ್ಳೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳು, ತಲೆಬಾಚಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು, ಒಳ್ಳೆಯ ವೇಷ ತೊಡು. ಮುನಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ವೇಷ ತೊಡು. ಅವನನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸು. ಅವನ ಎದೆಯನ್ನು ಕಲಕುವ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡು. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಆತ್ಮಗೌರವ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳು. ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿಯ ಸ್ವಭಾವ ಗೌರವ ಕಾಪಾಡು. ಸಂಭೋಗದ ಆಸೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತನಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಿಯಕರನಿಗಾಗಲಿ, ಋಜು ಸ್ವಭಾವದ ಸಖಿಗಾಗಲಿ ಹೊರತು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಎಂದೂ ತನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಎದೆಯೊಳಗಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ

ಅಪಹಾಸಕ್ಕೀಡಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ. ಅದು ಮರಣಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.'

ರಂಭೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೋಹಿನಿ ತನ್ನ ಹದ್ಗತವನ್ನು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಅವಳ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು.

ಮೋಹಿನಿ:- ರಂಭೆ, ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಮುಖನನ್ನು ಕಂಡಂದಿನಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬಯಕೆಯ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಕನಸು ಎಚ್ಚರಗಳೊಳಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳು ಅವನ ಆಲಿಂಗನಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಕ್ಷಣವಿಲಂಬವಾದರೆ ನಿಲ್ಲಲಾರವು. ಹೊರಟು ಹೋಗುವುವು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಬಯಕೆಯ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದಂಥ ನನ್ನ ಮೈ ಸುಡುತ್ತಿದೆ. ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಕಮರಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ನಡೆಯಲಾರೆ ಕೂಡಲಾರೆ ಮಲಗಲಾರೆ. ಈ ಅಪ್ಸರೆಯ ಜಾತಿಗೇ ಧಿಕ್ಕಾರ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನನಗೇ ಧಿಕ್ಕಾರ. ರಂಭೆ, ಈಗ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ, ಹೇಳು. ಲಜ್ಜೆಯನ್ನು ಬಿಡಲೆ, ಶರೀರವನ್ನೆ ಬಿಡಲೆ? ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಬಿಡಲಿ ಹೇಳು.

ಮೋಹಿನಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ರಂಭೆ ನಕ್ಕು ಹಿತವಾದ ನೀತಿಯುಕ್ತವಾದ ಮಾತನ್ನಾಡಿದಳು.

ರಂಭೆ:- ಇದು ಹೀಗೊ? ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಮೋಹಿನಿ, ನಿನ್ನ ಶೋಕಕಾರಣವನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ದೂರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ಭಯಪಡಬೇಡ. ಬ್ರಹ್ಮ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮೊದಲಿಗ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವರೂಪ. ಮನ್ಮಥನ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಯಾರು ತಾನೆ ಅವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯ? ಪುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಹೋಗು. ಹೆಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಬಹಳ ದಯಾಳು. ಬೇಗನೆ ಮೈದೋರುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರಂಭೆ ಮನ್ಮಥಲೋಕಕ್ಕೆ ನಡೆದಳು. ಮೋಹಿನಿ ಪುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮನ್ಮಥನ ಅನುಗ್ರಹ ಪಡೆದು ಅವನೊಂದಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಹಾಡಿದಳು ಕುಣಿದಳು. ನನ್ನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮನ ಮೋಹಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಹಾಡಿದಳು. ಬ್ರಹ್ಮ ಆ ಮಧುರವಾದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೈಮರೆತ. ಮೈಯೆಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡ, ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡ. ಬ್ರಹ್ಮ ಮಾರು ಹೋದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಮೋಹಿನಿ ಸಂತುಷ್ಟಳಾದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಶೃಂಗಾರಭಾವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದಳು. ಮೈ ಮಾಟ ತೋರಿದಳು, ಮುಗುಳುನಗು ನಕ್ಕು ಹುಬ್ಬು ಕುಣಿಸಿದಳು. ಕಾಮ ಪರವಶರಾದವರಿಗೆ ಲಜ್ಜೆ ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ? ಅವಳ ಭಾವವನ್ನು ಅರಿತು ಬ್ರಹ್ಮ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದ. ಅವಳಿಗೆ ಬಹುಮಾನವಿತ್ತು ಹರಿಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಮೋಹಿನಿ ನಿರಾಶಳಾದಳು. ಅವಳ ಪ್ರಯತ್ನ ವಿಫಲಗೊಂಡಿತು. ಗಂಟಲು ನಾಲಿಗೆ ಒಣಗಿದುವು. ಕಾಮಿತಪ್ರದನಾದ ಕಾಮನನ್ನೆ ಸ್ತುತಿಸಿದಳು.

ಮೋಹಿನಿ:- ಎಲ್ಲರ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ನಿಯಾಮಕ, ಹರಿಯ ಮಾನಸಪುತ್ರ, ಕರ್ಮಬೀಜ, ಕರ್ಮೋದ್ಭವನಾದ ಮನ್ಮಥನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನೀನೆ ಎಲ್ಲರ ಜೀವ, ಜ್ಞಾನರೂಪಿ ಮಹೇಶ್ವರನೂ ನೀನೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ನೀನೆ. ಅವನಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದವನೂ ನೀನೆ. ಎಲ್ಲ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯೂ ನೀನೆ. ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ನೀನೆ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ ನೀನೆ, ದುರಾರಾಧ್ಯನೂ ನೀನೆ, ದುರ್ನಿವಾರ್ಯನೂ ನೀನೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವರಿಲ್ಲ, ನೀನೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲುವೆ, ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಮನೋಹರ, ರತಿಬೀಜ, ರತಿಸ್ವಾಮಿ, ರತಿಪ್ರಿಯ. ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸದಾ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿರುವೆ, ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿರುವೆ. ಸ್ತ್ರೀಯೆ ನಿನಗೆ ವಾಹಕ. ಸ್ತ್ರೀಯೆ ನಿನಗೆ ಅಸ್ತ್ರ, ಸ್ತ್ರೀಯೆ ನಿನಗೆ ಬಂಧು. ಪತಿಯ ಒಲುಮೆ ತರುವವ ನೀನು. ಸಕಲ ಸೌಂದರ್ಯ ಉಳ್ಳವ ನೀನು, ಗುಣಾಶ್ರಯ, ಸುಗಂಧ ಮಾರುತ ನಿನ್ನ ಒಡನಾಡಿ, ವಸಂತ ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯ. ನೀನು ಸದಾ ಸ್ತ್ರೀಯೋನಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ತ್ರೀ ದರ್ಶನದಿಂದ ಬೆಳೆಯುವವ, ಪ್ರೌಢರಾದ ವಿರಹಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣಾಂತಕನಾಗಿರುವವ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಯಾರಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಕೃಪೆ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಊಹಿಸಿ ತಿಳಿಯಲಾಗದು. ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ದಯಾಸಾಗರ ನೀನು. ನೀನು ಲೀಲಾ ಮಾತ್ರದಿಂದ ತಪಸ್ವಿಗಳ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ವಿಘ್ನ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. ಮುಕ್ತರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಯಕೆ ಮೂಡಿಸಬಲ್ಲೆ. ಹೇ ಪಂಚಬಾಣ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಮೋಹಿನಿ ಹೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಂದೆ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಗೈದು ತಲೆಬಾಗಿ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನಳಾಗಿ ನಿಂತಳು. ರಾಧೆ, ಈ ಮನೋಹರವಾದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಧ್ಯಂದಿನ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಗಂಧಮಾದನ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದುರ್ವಾಸ ಮುನಿ ಮೋಹಿನಿಗೆ ಈಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ. ಇದು ಮಹಾ ಪುಣ್ಯಕರ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸಿದರೆ ಅಭೀಷ್ಟ ಲಾಭವಾಗುವುದು. ಕಳಂಕ ದೂರವಾಗುವುದು. ಅವನಲ್ಲಿ ಕಾಮ ಚೇಷ್ಟೆಮಾಡಲಾರ. ಆತ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಮನ್ಮಥನಂತೆ ಕಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮೂಲೋಕವನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ಸುಂದರಿಯಾದ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಮೋಹಿನೀಸ್ತೋತ್ರವರ್ಣನವೆಂಬ ಮೂವತ್ತೊಂದನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿಯಿತು.

—o—

ಬ್ರಹ್ಮ ಮೋಹಿನೀ ಸಂವಾದ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೨

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ಮೋಹಿನಿಯ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನ್ಮಥ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಾಣ ಹೂಡಿದ. ಅದು ಮಂತ್ರಪೂತವಾದ ಮಹಾ ಅಸ್ತ್ರ. ಅದನ್ನು ಮನ್ಮಥ ತಂದೆಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಎದೆಗೇ ಎಸೆದ. ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಚಲಿತನಾದ. ಬಯಕೆ ತುಂಬಿದ ಕಣ್ಣಿಂದ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮೋಹಿನಿಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದ. ಒಡನೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು ಹರಿಸ್ಮರಣ ಮಾಡಿ ಸುಮ್ಮನಾದ. ಇದು ಮನ್ಮಥನ ಕೃತ್ಯವೆಂದು ಮನದೊಳಗೇ ಚಿಂತಿಸಿ ಅವನು ತನ್ನ ಮಗನಾಗಿದ್ದರೂ ಕೋಪಪರವಶನಾಗಿ ಶಪಿಸಿದ.

'ಹೇ ಮನ್ಮಥ, ಯೌವನದಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತನಾಗಿರುವೆ, ಐಶ್ವರ್ಯ ದರ್ಪದಿಂದ ಮೂಢನಾಗಿರುವೆ. ನಿನಗೆ ತಂದೆಯಾದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧ ಗೈದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ದರ್ಪಭಂಗವಾಗಲಿ.'

ಮನ್ಮಥನ ಪ್ರಯತ್ನ ವಿಫಲವಾಯಿತು, ಜೊತೆಗೆ ಶಾಪದ ಭಯ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಗಂಟಲು ನಾಲಿಗೆ ಒಣಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಸಂತನೊಂದಿಗೆ ಬೇಗನೆ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಇತ್ತ ಕಾಮಾತುರಳಾಗಿ ನಗು ಮೊಗದಿಂದ ಕಡೆಗಣ್ಣಿಂದ ತನ್ನನ್ನೇ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ ಮೋಹಿನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ ನುಡಿದ.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ತಾಯಿ, ಮೋಹಿನಿ, ಹೊರಟು ಹೋಗು. ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಯತ್ನ ಫಲಿಸಲಾರದು. ನಿನ್ನ ಭಾವವನ್ನು ನಾನು ಅರಿತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾನು ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ. ವೇದದಲ್ಲಿ ನಿಷಿದ್ಧವಾದ ಕರ್ಮವನ್ನು ನಾನೆಂದೂ ಮಾಡಲಾರೆ. ವೇದ ಉಪದೇಶಿಸುವವನು ಸ್ವತಃ ನಾನು. ಧರ್ಮ ಅಧರ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವವನು ನಾನು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಕೀರ್ತಿಕರ ನಿಂದ್ಯಕರ್ಮ ಬೇರೆ ಯಾವುದು ಇದ್ದೀತು? ಅನುರಾಗ ಯುಕ್ತರಾದ ಪುರುಷರು ಬಯಸಿ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬಿಡದಿರುವುದು ಧರ್ಮವಾದರೂ ತಪಸ್ವಿಗಳು ಸದಾ ಪರಿತ್ಯಾಗವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವೇಶ್ಯೆಯರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಿಡಬೇಕು. ಅವರು ಧನ ಆಯುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣ ಯಶಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಳೆವವರು. ದುಃಖ ತರುವವರು. ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು. ಪರರ ಕಾರ್ಯ ಕೆಡಿಸುವವರು. ಎಲ್ಲ ಹಿಂಸಕ ಜಂತುಗಳಿಗಿಂತ ಕ್ರೂರರು. ಎಲ್ಲ ಆಪತ್ತುಗಳಿಗೆ ಬೀಜರೂಪರು. ಲೋಭದಿಂದ ಮೈತ್ರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡರೆ ಅದು ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಜಲಲಿಪಿಯಂತೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ. ಪರದ್ರೋಹದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಸಂಪತ್ತಿನಂತೆ ವೇಶ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರೇಮ. ಅವಳನ್ನು ನಂಬಿದರೆ ಪದೇ ಪದೇ ಆಪತ್ತು. ನೀನು ರೂಪವತಿ, ಕಾಮುಕರಾದ ಯುವಕರಿಗೆ ಸಂಪದ್ರೂಪಳಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೆ ವಿಷದಂತೆ ಘೋರಳು. ಅಪ್ಸರೆಯರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಳು, ಸ್ಥಿರಯೌವನವತಿ, ಕಾಮುಕರಾದ ಯುವಕರಿಗೇ ಯೋಗ್ಯಳು. ಅವರನ್ನೇ ಬೇಟೆಯಾಡು ಹೋಗು. ನೀನು ಪ್ರೌಢೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು. ಪ್ರೌಢನಾದ ಯುವಕನನ್ನು ಅರಸು. ಪ್ರೌಢ

ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರೌಢಗಂಡಿನೊಡನೆ ಕೂಡಿದರೇ ಸರಿಯಾಗುವುದು. ನಾನು ವೃದ್ಧ, ಮುಪ್ಪಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಪಸ್ವಿ, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಸ್ವತಂತ್ರ ಪರಾಧೀನ. ವೇಶ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಸರೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿಯ ಆಸಕ್ತಿ? ಮಗಳೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ ತಂದೆ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ್ದರಿಂದ ನಿನಗೂ ತಂದೆ. ಅದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮನ್ಮಥ ಚಂದ್ರ ಜಯಂತ ನಲಕೂಬರ, ಅಶ್ವಿಗಳು, ಬುಧ, ದೈತ್ಯರು ಇವರನ್ನು ಸೇರು. ಇವರೆಲ್ಲ ಸುಂದರರು, ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವೀಣರು. ರತಿ ಕರ್ಮ ವಿಶಾರದರು. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಬಯಸುವ ನೀನು ಮುಗ್ಧೆ, ಪ್ರೌಢೆಯಲ್ಲ.

ಸಂಭೋಗಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡನ್ನು ಬೇಡುವುದೆಂದರೆ ಇದು ವಿಪರೀತ ವಿಡಂಬನೆಯೆ ಸರಿ. ಎಲ್ಲ ರತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನವೆ ದುರ್ಲಭ. ಪುರುಷ ಸ್ವಯಂ ಅವಳನ್ನು ಬೇಡಬೇಕು. ಹೊರತು, ಅವಳು ಪುರುಷನನ್ನಲ್ಲ. ಒಲ್ಲದ ಗಂಡಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಬಯಸಿ ಬಂದರೆ ಅವಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಜಾತಿಗೇ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ. ಅವಳಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ. ರತ್ನ ದೂರವಿದ್ದರೆ ದುರ್ಲಭವಿದ್ದರೆ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು, ಸ್ವತಃ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಅದರಿಂದ ಪುರುಷನೆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಅರಸಿ ಬರಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷನನ್ನಲ್ಲ. ಲೋಕಾಚಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ ವೇದದಲ್ಲಾಗಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪರಪುರುಷನನ್ನು ಬಯಸುವುದು ಕಂಡಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧ್ಯನುಸಾರವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುವವನೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪರರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬಯಸುವವನೆ ಪೂಜ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮೋಹಿನಿ, ಕೇಳು, ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಶತ್ರು? ತನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯವೇ ತನಗೆ ಶತ್ರು. ಪರರು ಶತ್ರುವಾಗಲು ತನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯವೆ ನಿಮಿತ್ತ. ವೇದೋಕ್ತವಾದ ಸದಾಚಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಜಗತ್ತೇ ಮಿತ್ರವೆನಿಸುವುದು. ವೇದವಿರುದ್ಧ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಮಿತ್ರನೂ ಶತ್ರುವಾಗುವನು. ವೇದೋಕ್ತವನ್ನು ಆಚರಿಸುವವನಲ್ಲಿ ಹರಿ ತುಷ್ಟನಾಗುವನು. ಹರಿ ತುಷ್ಟನಾದಾಗ ಜಗತ್ತೇ ತುಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಹರಿ ರುಷ್ಟನಾದರೆ ಜಗತ್ತೇ ಶತ್ರುವಾಗುವುದು.

ವೇದೋಕ್ತಂ ಕೃತವಂತಂ ಚ ಹರಿಸ್ತುಷ್ಟೋ ದಿವಾನಿಶಂ ।
ಹರೌ ತುಷ್ಟೇ ಜಗತ್ ತುಷ್ಟಂ ತಸ್ಮಿನ್ ರುಷ್ಟೇ ಭವೇದ್ ರಿಪುಃ ॥

ಸ್ವತಃ ವೇಶ್ಯಾಜಾತಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಪತಿವ್ರತಾ ಜಾತಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಂಶದಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಜಾತಿಯನ್ನು ನಾರಾಯಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ. ಅವರಲ್ಲಿ ದುಃಶೀಲೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀ ವೇಶ್ಯೆ, ಸುಶೀಲೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಪತಿವ್ರತೆ ಎನಿಸುವಳು.' ಬ್ರಹ್ಮ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದಾಗ ಮೋಹಿನಿಗೆ ಕೋಪದಿಂದ ತುಟಿ ಅದುರಿತು. ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು-

ಮೋಹಿನಿ:- ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೆ, ನೀನು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲ ನನಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ನೀನು ಎಷ್ಟು ನೀತಿ ಬೋಧಿಸಿದರೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಂಡಂದಿನಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲೆ ನೆಲೆಸಿದೆ. ನಿನ್ನ ಮುಖದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ

ನನಗೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಮುಕ ಪುರುಷರೂ ಮರೆತುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಮಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಬೇಯುತ್ತಿದ್ದ ಶರೀರವನ್ನು ನಾನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ ರಂಭೆ ತಡೆದಳು. ಅದರಿಂದ ಮನ್ಮಥನ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದೆ. ಅವನು ವಿಫಲನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಶಾಪದ ನುಡಿ ಕೇಳಿ ವಸಂತನೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ನಾನು ಮಾತ್ರ ನೀನೆಷ್ಟು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕದಲಲು ಅಶಕ್ತಳಾಗಿರುವೆ. ನನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಜಡತ್ವ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ದಯಾಸಾಗರ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ದಯೆದೋರು. ಕೊಲ್ಲಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪುಗೆಯೊಂದರಿಂದಲೆ ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ತಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ನೀನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ. ನಾನು ವೇಶ್ಯೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಕರ್ಮಾಧೀನ. ಸಜ್ಜನರು ಅದರಲ್ಲಿ ಗರ್ವಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ಮಾಧೀನವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವಾಹನವೇರುತ್ತಾನೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೊರುತ್ತಾನೆ. ರಾಜ ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಸಿಂಹಾಸನವೇರುತ್ತಾನೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವರು ಕುದುರೆಯನ್ನೋ ಆನೆಯನ್ನೋ ಏರಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಪರರ ವಾಹನವನ್ನು ಹೊರುತ್ತಾರೆ. ಪಾಪಕರ್ಮದಿಂದ ಕೆಲವರು ಹಂದಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಕೆಲವರು ಶಚೀಪುತ್ರರಾಗಿಯೋ ನಿನ್ನ ಪುತ್ರರಾಗಿಯೋ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಹರಿಭಕ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅವನ ಪಾರ್ಷದರಾಗುತ್ತರೆ. ಕೆಲವರು ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಮಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸ್ವರ್ಗ ಪಡೆದರೆ ಕೆಲವರು ನರಕದಲ್ಲಿ ಮಲಮೂತ್ರ ಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಾಗಿ ವೈಶ್ಯರಾಗಿ ಕೆಲವರು ಶೂದ್ರರಾಗಿ ಮ್ಲೇಚ್ಛಜಾತಿಗಳಾಗಿ ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಮೂರ್ಖರಾಗಿ ಅಂಧರಾಗಿ ಅಂಗವಿಕಲರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಕೆಲವರು ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ, ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸರ್ವಜ್ಞರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬಳು ಪೂರ್ವಪುಣ್ಯದಿಂದ ಪತಿವ್ರತೆಯಾಗಿ ಇಹದಲ್ಲಿಯೂ ಪರದಲ್ಲಿಯೂ ಪೂಜ್ಯಳೆನಿಸುತ್ತಾಳೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ವೇಶ್ಯೆಯಾಗಿ ದೇಹವಿಕ್ರಯ ಮಾಡಿ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣುತ್ತಾಳೆ. ನಾನೂ ಹಾಗೇ ಒಬ್ಬಳು ವೇಶ್ಯೆ. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ವೇಶ್ಯೆ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದವಳು. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಆದರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಭಾವಾನುಸಾರ ಮನಸ್ಸಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಸ್ವಭಾವ. ಫಲಾನುಸಾರ ಕರ್ಮಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣ ಶ್ರೀಹರಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕರ್ಮದ್ವಾರಾ ಫಲ ನೀಡುವವನು ಅವನೆ. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಪ್ರಬಲ ಆಕರ್ಮರೂಪಿ ಜನಾರ್ದನ. ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವೆ? ಏಕೆ ತೆಗಳುವೆ? ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದೆ. ಯೋಗಿಗಳು ಯಾರ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಾರರೋ ಅಂಥ ನಿನ್ನನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವತಃ ಬಯಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬನನ್ನು ಸೇರಿ ಹೆಣ್ಣು ಇಹದಲ್ಲಿಯೂ ಪರದಲ್ಲಿಯೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯಳೆನಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಪಾದ ಧೂಳಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಕೀರ್ತಿವಂತಳಾಗಿ ಬೆಳಗಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮೋಹಿನಿ ವೇಗದಿಂದ ಧಾವಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮನೆದುರು ಬಂದು ನಿಂತಳು. ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಅಪ್ಸರೆಯ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗಿದ. ಅಪ್ಸರೆ ಮುಗುಳು ನಗುತ್ತ

ಓರೆಗಣ್ಣಿಂದ ನೋಡಿ ಶೃಂಗಾರ ಭಾವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದಳು. ಕಾಮಬಾಣ ಪೀಡಿತಳಾಗಿ ಅಂಗಾಗ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಮನ್ಮಥ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮೇಲೆ ಸಮ್ಮೋಹನ, ಸಮುದ್ವೇಗ, ಸ್ತಂಭನ, ಉನ್ಮಾದನ, ಚೇತನಹರಣ ಎಂಬ ಐದೂ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಎಸೆದ. ಸ್ವಯಂ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ವಸಂತ ಕೋಗಿಲೆ ದುಂಬಿ ಗಂಧಮಾರುತ ಮುಂತಾದ ಭೃತ್ಯರನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಪರವಶಗೊಳಿಸಲು ಆದೇಶಿಸಿದ. ತಾನೂ ಬ್ರಹ್ಮನ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಕಾಮವಿಕಾರ ಉಂಟುಮಾಡಿದ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಬಳಿ ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ದುಂಬಿಗಳು ಧ್ವನಿಗೈದುವು. ಗಂಧಮಾರುತ ತಂಪಾಗಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬೀಸಿತು. ವಸಂತ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸಂಚರಿಸಿದ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಮೈ ಎಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚಿತವಾಯಿತು. ಮೋಹಿನಿ ಇನ್ನೂ ನಗುತ್ತ ಓರೆಗಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬ್ರಹ್ಮ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದ. ಮನಸ್ಸು ಅವನ ವಶದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಭಯದಿಂದ ಆತ ಹರಿಯನ್ನು ನೆನೆದ. ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೆ ಸ್ತುತಿಸಿದ. ದ್ವಿಭುಜ, ಮುರಲೀಧಾರಿ, ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟವ. ಸ್ಥಿರಯೌವನಶಾಲಿ, ಅತಿ ಸುಂದರರೂಪಿ, ರತ್ನಾಲಂಕಾರಭೂಷಣಾಢ್ಯನಾದ ನಗುಮೊಗದ ಅಶ್ಯಾಮಸುಂದರನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮ ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸಿದ -

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಹರಿಯೆ, ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು ಕಾಪಾಡು, ದುಷ್ಕೀರ್ತಿಯ ಜಲದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಬಹು ಸಂಕಟಮಯವಾದ ಅಪಾರ ಕಾಮಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದೇನೆ. ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಅದು ಮರೆಸುತ್ತದೆ. ಆಪತ್ತಿಗೆ ಸೋಪಾನ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಅತಿ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುವನ್ನೂ ಕುರುಡಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಜನನ ತರಂಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಎಂಬ ಮೊಸಳೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ರತಿಯ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ, ಆಳವಾಗಿದೆ, ಭಯಂಕರವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಅಮೃತದಂತಿದ್ದರೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷರೂಪವಾಗಿದೆ. ಯಮಪಟ್ಟಣ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತದ್ವಾರಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧಿ ಎಂಬ ನೌಕೆಯಿಂದ ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ದಾಟಿಸು. ನೀನು ಸ್ವಯಂ ನಾವಿಕ. ಹೇ ಮಧುಸೂದನ, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. ನನ್ನಂತೆ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹೀಗೆ ದುಃಖ ಪಡುವರೊ! ಇದು ಕರ್ಮಭೂಮಿಯಲ್ಲ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ, ಆದರೂ ನನಗೆ ಈಕಾಮೋಪಭೋಗದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮರೆಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೇ ನಾಥ, ಕರುಣಾಸಾಗರ, ದೀನ ಬಂಧು, ಕೃಪೆ ಮಾಡು. ನನಗೆ ಇಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಡ.'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಸುಮ್ಮನಾದ. ನನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತ. ಬ್ರಹ್ಮ ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವವನೂ ಕೇಳುವವನೂ ವಿಷಯಭೋಗದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ಉತ್ತಮ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾಗಿ ನನ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಕ್ತನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ರಾಧಾಪ್ರಶ್ನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಮೋಹಿನೀ ಸಂವಾದದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತೋತ್ರವೆಂಬ ಮೂವತ್ತೆರಡನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಮೋಹಿನೀ ಶಾಪ, ಬ್ರಹ್ಮನ ದರ್ಪಭಂಗ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೩

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ಬ್ರಹ್ಮ ಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಕಾಮಾಸಕ್ತಮನಸ್ಸೆಂಬ ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನು ನಾನಿತ್ತ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನಾಂಕುಶದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಮೋಹಿನಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತ. ಮೋಹಿನಿ ಅವನಿಗೆ ಅಪಹಾಸದ ಮಾತನ್ನಾಡತೊಡಗಿದಳು.

ಮೋಹಿನಿ:- ನಾರಿಯ ಇಂಗಿತವನ್ನರಿತೊಡನೆ ಸ್ವತಃ ಮನದಲ್ಲಿ ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದು ಸೆಳೆದು ಸಂಭೋಗ ಮಾಡುವ ಪುರುಷನೆ ́ಉತ್ತಮ. ನಾರಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ಫುಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವಳ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಯಾರು ರಮಿಸಲು ಒಪ್ಪುವನೋ ಅವನು ಮಧ್ಯಮ. ಕಾಮಾರ್ತಳಾಗಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ಬೇಡಿದರೂ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಯಾರು ಕೂಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವನು ನಪುಂಸಕ. ಪುರುಷನೇ ಅಲ್ಲ. ಗೃಹಸ್ಥನಿರಲಿ, ತಪಸ್ವಿ ಇರಲಿ, ಕಾಮಾಸಕ್ತನಿರಲಿ, ತಾನಾಗಿ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸುವವನು ಇಹದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವನು, ಪರದಲ್ಲಿ ನರಕಭಾಗಿಯಾಗುವ ಅವನ ಕಾಂತಿ ರೂಪ ಬುದ್ಧಿ ಎಲ್ಲವೂ ನಶಿಸುವುದು, ನಾರಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ಬೇಗನೆ ನಪುಂಸಕನಾಗುವನು. ಅದರಿಂದ ಎದ್ದೇಳು ಜಗನ್ನಾಥ, ದುಸ್ತರವಾದ ಘೋರ ಭಯಾನಕವಾದ ಕಾಮಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ನನ್ನನ್ನು ಪಾರು ಮಾಡು. ನೀನು ನಾವಿಕ. ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜಂತು ರಹಿತವಾಗಿದ್ದು ಸುಗಂಧ ಮಾರುತ ಬೀಸುವ, ಕೋಗಿಲೆಯ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸದಾ ನಿನ್ನಲ್ಲೆ ಮನಸಿಟ್ಟು ಜನ್ಮಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ದಾಸಿಯಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ರತಿಕ್ರೀಡೆ ಎಂಬ ಅಮೂಲ್ಯರತ್ನರೂಪವಾದ ಹಣದಿಂದ ತಡಮಾಡದೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳು, ನಿನ್ನವಳನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

ಮೋಹಿನಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕಾಮಪರವಶಳಾಗಿ ನಗುತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮನು ಉಟ್ಟ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸೆಳೆದಳು. ಬ್ರಹ್ಮ ಭಯಪಟ್ಟು ಅವಳಿಗೆ ಮಧುರವಾಗಿ ವಿನಯದಿಂದ ಪುನಃ ಹೇಳತೊಡಗಿದ.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಮೋಹಿನಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಹಿತವಿದೆ. ಮೂಲೋಕದ ಸ್ತ್ರೀ ಜಾತಿಗೇ ಅವಮಾನಕರವಾದ ಈ ನಿನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು. ತಾಯಿ ನಿನ್ನ ಮಗನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ನಾನು ವೃದ್ಧ. ಕಾಮದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವ. ನಿನಗೆ ಯೋಗ್ಯನಾದ ರಸಿಕನಾದ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳು.

ಬ್ರಹ್ಮ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮೋಹಿನಿ ಪುನಃ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿದಳು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುವ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬಂದರು. ಅತ್ರಿ ಪುಲಸ್ತ್ಯ ಪುಲಹ ವಸಿಷ್ಠ ಕ್ರತು ಅಂಗಿರ ಭೃಗು ಮರೀಚಿ ಕಪಿಲ ವೋಢು

ಪಂಚಶಿಖ ರುಚಿ ಆಸುರಿ ಪ್ರಚೇತ ಶುಕ್ರ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಉತಥ್ಯ ಕರಕ ಕಣ್ವ ಕಶ್ಯಪ ಗೌತಮ ಸನಕ ಸನಂದ ಕರ್ದಮ ಸನಾತನ ಸನತ್ಕುಮಾರ ಶಾತಾತಪ ಪಿಪ್ಪಲ ಶಂಕು ಶುಕ ಪರಾಶರ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಲೋಮಶ ಮೃಕಂಡು ಚ್ಯವನ ದುರ್ವಾಸ ಜರತ್ಕಾರು ಆಸ್ತೀಕ ವಿಭಾಂಡಕ ಋಷ್ಯಶೃಂಗ ಭರದ್ವಾಜ ವಾಮದೇವ ಕೌಶಿಕ - ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹಿನಿ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಳು. ಅವನ ಎಡಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಳು. ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಿಸಿದರು. ಅವೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮ. ಆ ಮುನಿಗಳ ನಡುವೆ ತಾರೆಗಳ ನಡುವೆ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಶೋಭಿಸಿದ. ಮುನಿಗಳು ಕೇಳಿದರು, 'ಈ ಅಪ್ಸರೆ ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಏಕೆ? ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿಯ ಮಾನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದ -

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಅಪೂರ್ವವಾದ ಸಂಗೀತ ನಾಟ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹು ಹೊತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಆಯಾಸಗೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಮಗಳು ತಂದೆಯ ಬಳಿ ಇರುವಂತೆ ನನ್ನ ಬಳಿ ಇದ್ದಾಳೆ, ಅಷ್ಟೇ!

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮ ನಕ್ಕ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಮುನಿಗಳೂ ನಕ್ಕರು. ಇದು ತನಗೆ ಆದ ಮಹಾ ಅಪಮಾನವೆಂದು ಮೋಹಿನಿ ಮೈಯೆಲ್ಲ ನಡುಗಿದಳು. ಮುಖ ಗಂಟಿಕ್ಕಿದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣು ಕೋಪದಿಂದ ಕೆಂಪಾದುವು. ತುಟಿಗಳು ಅದುರಿದುವು. ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದ್ದುನಿಂತು ಎಲ್ಲರೆದುರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕೂಗಿ ಕರೆದು ಕೋಪದಿಂದ ಮೃತ್ಯುಕನ್ಯೆಯಂತೆ ನುಡಿದಳು.

ಮೋಹಿನಿ:- ಬ್ರಹ್ಮನೆ, ನೀನು ಜಗನ್ನಾಥ, ವೇದೋಪದೇಶಕ, ವೇದವಿಹಿತ ಕರ್ಮ ಯಾವುದು, ಯಾವುದು ವೇದನಿಂದಿತವಾದುದು ನಿನ್ನ ಮನಸಿನಿಂದ ನೀನು ವಿಚಾರಮಾಡು. ಮಗಳನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದ ನೀನು ನರ್ತಕಿಯನ್ನು ಅವಮಾನ ಪಡಿಸುವೆಯ? ಪರಮಾತ್ಮ ನನ್ನನ್ನು ಸರ್ವರ ಸಂಗ ಮಾಡುವ ಅಪ್ಸರೆಯನ್ನಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ. ದೈವಾತ್ ನಾನು ವಿನಯದಿಂದ ದಾಸಿಯಂತೆ ಶರಣಾಗತಳಾಗಿ ಬಂದೆ. ನೀನು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಅವಮಾನ ಪಡಿಸಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನೀನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಪೂಜ್ಯನೆನಿಸು. ಬೇಗನೆ ನಿನ್ನ ದರ್ಪವನ್ನು ಹರಿ ಮುರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಕೇಳು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು. ಯಾರು ಸದಾ ನಿನ್ನನ್ನೆ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವನೋ ಅವನಿಗೆ ವಿಘ್ನಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವನು ಅಪಹಾಸಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಷವರ್ಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಿನಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆ ಪೂಜೆ ನಡೆಯದು. ಈ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಾಗಲಿ ಬೇರೆ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಾಗಲಿ ಬೇರೆ ಜನ್ಮದಲ್ಲಾಗಲಿ ಪುನಃ ಪೂಜೆ ಸಿಗಲಾರದು. ಹೋದ ಪೂಜೆ ಹೊರಟೇ ಹೋಯಿತೆಂದು ತಿಳಿ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮೋಹಿನಿ ಮನ್ಮಥನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ನಡೆದಳು. ಮನ್ಮಥನೊಡನೆ ರಮಿಸಿ ಕಾಮತಾಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಬಳಿಕ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಅಳಲು ತೊಡಗಿದಳು- 'ನನಗೆ ಅತಿ ಪ್ರಿಯನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಶಪಿಸಿದೆನೊ!'

ಇತ್ತ ಮುನಿಗಳು ಮೋಹಿನಿ ಹೊರಟು ಹೋದ ಬಳಿಕ ಬಹಳ ದುಃಖಿಸಿದರು. ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ. ಮುನಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, 'ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಶರಣಾಗು. ನಿನಗೆ ಇದೇ ಉಪಾಯ'. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಬ್ರಹ್ಮ ನನ್ನದೇ ಇನ್ನೊಂದು ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಕಮಲಾಕಾಂತನಾದ ನಾರಾಯಣನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಡಿದ ಮುಖದಿಂದ ನಮಿಸಿದ. ಒಣಗಿದ ಗಂಟಲು ನಾಲಿಗೆಗಳಿಂದ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡ. ದೀನಬಂಧು ದಯಾಸಿಂಧು ಸಕಲ ಆಪತ್ ಪರಿಹಾರಕನಾದ ನಾರಾಯಣ ನಕ್ಕು ನುಡಿದ.

ನಾರಾಯಣ:- ಬ್ರಹ್ಮ, ನೀನು ಸ್ವಯಂ ವೇದವೇತ್ತನಾಗಿರುವಿ. ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಗುರುವೆನಿಸಿರುವಿ. ಆದರೆ ನೀನೀಗ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ಇನ್ನಾರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಂಶ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೀಜರೂಪ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪಮಾನ ಪ್ರಕೃತಿಗೇ ಮಾಡಿದ ಅಪಮಾನ. ನಿನ್ನ ಲೋಕವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಭಾರತ ಭೂಮಿ ಏನಲ್ಲ. ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಿನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹ? ಭಾರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ದೈವಾತ್ ಒಬ್ಬಳು ಕಾಮಾರ್ತಳಾಗಿ ಸ್ವಯಂ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರು ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟರೆ ಪರದಲ್ಲಿ ನರಕ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅವಳು ದುಃಖಾರ್ತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಶಾಪನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ತೊರೆದು ಅನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಲೋಭದಿಂದಲೋ ಸುಖದಾಸೆಯಿಂದಲೋ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಅವನು ಅಧಮನೆನ್ನುವಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನ ವಂಶದ ಹಿಂದಿನ ಹತ್ತು ಮುಂದಿನ ಹತ್ತು ತಲೆಮಾರಿನವರನ್ನು ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳಿಸಿ ತಾನೂ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ತೊರೆದು ಪರಪುರುಷನನ್ನು ಕಾಮಿಸುವಳೋ ಅವಳು ಕುಲಸ್ತ್ರೀ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಉಪಾಯದಿಂದ ಪರಪುರುಷನನ್ನು ಯಾವ ಕುಲಸ್ತ್ರೀ ವಶೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳೊ ಅವಳು ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲವೂ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಳು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಅಪ್ಸರೆ ಅದು ಅವಳ ಕುಲಧರ್ಮವಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೆ ಹೊಂದುವಳು. ಅವಳನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿದ ಪುರುಷನೇ ಅಪರಾಧಿ ಎನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ನೀನು ಅಪ್ಸರೆಯ ಶಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಲು ಒಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಇರು.'

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದ್ವಾರಪಾಲಕ ಹರಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತು ತಲೆಬಾಗಿ ನುಡಿದ.

ದ್ವಾರಪಾಲಕ:- ಬೇರೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ದಶಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಮಹಾ ಭಕ್ತನಾದ ಆತ ತಮ್ಮ ದರ್ಶನವನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದಾನೆ.

ದ್ವಾರಪಾಲನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಹರಿ ಅವನಿಗೆ ಒಳಗೆ ಬರಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ. ಆತ ಬಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಗೈದ. ಅವನು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಅತಿ ವಿಚಿತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಚತುರ್ಮುಖನೆಂದೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ಆ ದಶಮುಖಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣುವಿನಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಚತುರ್ಮುಖನನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತ. ನಾರಾಯಣ ದ್ವಾರಪಾಲಕನಿಗೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಕಳುಹಿಸೆಂದು ಆದೇಶಿಸಿದ.

ಆಗ ಶತಮುಖಬ್ರಹ್ಮ ಬಂದು ಯಾರೂ ಕೇಳಿರದ ನಿಗೂಢ ಅತಿ ಸುಂದರ ದಿವ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ದಶಮುಖ ಚತುರ್ಮುಖರಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂದೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾಧಿಪತಿಯಾದ ಸಹಸ್ರಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮ ಬಂದು ಯಾರೂ ಕೇಳಿರದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತ. ಹರಿ ಆ ಎಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮರಿಂದಲೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಚಾರಿಸಿದ. ಆಗ ಚತುರ್ಮುಖನಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ದರ್ಪಭಂಗವಾಯಿತು. ಆತ ಹಿಂದೆ ದರ್ಪದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ವಿಷ್ಣುಸದೃಶನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದ. ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಬೇರೆ ಬ್ರಹ್ಮರನ್ನು ಹರಿ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಚತುರ್ಮುಖ ದರ್ಪ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸೋತು ಮೃತತುಲ್ಯನಂತಾಗಿದ್ದ. ನೋಡಿ ಕನಿಕರದಿಂದ ಹರಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ವಸ್ತುತಃ ನಾರಾಯಣನ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೋಮಗಳಿವೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳಿವೆ, ಬ್ರಹ್ಮರಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಬ್ರಹ್ಮರೆಲ್ಲರೂ ಹರಿಯನ್ನು ನಮಿಸಿ ಹೊರಟು ಹೋದಾಗ ಚತುರ್ಮುಖನಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು, ತಾನು ಆಳುವ ಪ್ರದೇಶ ಎಷ್ಟು ಸೀಮಿತವಾದುದು ಎಂದು. ಆತ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ ಹರಿಯನ್ನು ವಂದಿಸಿದ. ಹರಿ ಕೇಳಿದ, 'ಬ್ರಹ್ಮ ನೀನೀಗ ಸ್ವಪ್ನದಂತೆ ಅದ್ಭುತ ಒಂದನ್ನು ಕಂಡೆ ತಾನೆ?' ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದ, 'ಪ್ರಭು, ಭೂತ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಂಡೆ. ಎಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆ' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಲಜ್ಜಿತನಾಗಿ ಕುಳಿತ. ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಹರಿ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಮೋಹಿನೀಶಾಪ ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಪಭಂಗವೆಂಬ
ಮೂವತ್ತಮೂರನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಜಾಹ್ನವೀ ಜನ್ಮ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೪

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಶಂಕರ ವೃಷಭವಾಹನನಾಗಿ ಬಂದ. ವಿಭೂತಿ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ನಾಗಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧರಿಸಿ ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮ ಉಟ್ಟು ತ್ರಿಶೂಲ ಪಟ್ಟಿಶ ಖಟ್ವಾಂಗ ಹಿಡಿದು ಆತ ಬಂದಿದ್ದ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ರತ್ನನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸ್ವರಯಂತ್ರವನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿದ್ದ. ವಾಹನದಿಂದ ಇಳಿದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಮಲಾಕಾಂತನನ್ನು ನಮಿಸಿ ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಎಲ್ಲ ಮುನಿಗಳು ಇಂದ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳು ಆದಿತ್ಯರು ವಸುಗಳು ರುದ್ರರು ಮನುಗಳು ಸಿದ್ಧರು ಚಾರಣರು ಮುಂತಾದವರೂ ಬಂದರು. ಮೈಯೆಲ್ಲ ರೋಮಾಚಗೊಂಡು ಪುರುಷೋತ್ತಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರು. ಶಿವನನ್ನೂ ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಿಸಿದರು.

ಆಗ ಶಂಕರ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹಾಡಿದ. ಸ್ವರಯಂತ್ರಸಹಿತವಾಗಿ ತಾಲಬದ್ಧವಾಗಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ರಾಸಲೀಲೆಯ ಕುರಿತು ಸುಂದರವಾಗಿ ಸಮಯೋಚಿತ ರಾಗದಿಂದ ಹಾಡಿದ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ ಮೈಮರೆತರು. ಎಲ್ಲರೂ ರುದ್ರರೂಪರಾದರು. ನಾರಾಯಣ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯರೂ ರುದ್ರರೂಪ ತಾಳಿದರು. ವೈಕುಂಠವೆಲ್ಲ ಜಲಮಯವಾಯಿತು. ಆಗ ನಾನು ಎಲ್ಲರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ಅದೇ ಆಕಾರ ಅದೇ ಆಯುಧ ಅದೇ ವಾಹನ ಭೂಷಣಗಳು. ಅವರನ್ನು ವೈಕುಂಠದ ನಾಲ್ಕು ದ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಆಗ ಆ ಜಲಕ್ಕೆ ಅಧಿಷ್ಠಾತ್ರಿದೇವಿ ಬಂದಳು. ದೇವತೆಗಳ ಮೈಯಿಂದ ಬಂದುದರಿಂದ **ಸುರನದಿ** ಎನಿಸಿದಳು. ಅವಳು ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹರಿಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೊಡುವಳು. ಪಾಪಿಗಳ ಕೋಟಿ ಜನ್ಮಾರ್ಜಿತವಾದ ವಿವಿಧ ಪಾಪಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ ವಾಯುವಿನ ಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರದಿಂದಲೆ ಕಳೆಯುವಳು. ಇನ್ನು ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಫಲವನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ? ಸ್ನಾನದ ಫಲವನ್ನು ಏನು ಹೇಳಲಿ? ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುಷ್ಕರ. ಅದೂ ಕೂಡ ಗಂಗೆಯ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶಕ್ಕೆ ಸಮವಲ್ಲ. ಭಗೀರಥ ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿಸಿದುದರಿಂದ **ಭಾಗೀರಥಿ** ಎನಿಸಿದಳು. ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ **ಗಂಗೆ** ಎನಿಸಿದಳು. ಜಹ್ನುಮುನಿ ಕೋಪದಿಂದ ಕುಡಿದು ಜಾನುವಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟುದರಿಂದ ಜಹ್ನುಕನ್ಯೆ ಎನಿಸಿ **ಜಾಹ್ನವಿ** ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದಳು. ಒಬ್ಬ ವಸು ಭೀಷ್ಮನಾಗಿ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ. ಅದರಿಂದ ಅವಳು **ಭೀಷ್ಮಜನನಿ** ಎನಿಸಿದಳು. ಮೂರು ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಭೂಮಿ ಅತಲ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತ **ತ್ರಿಪಥಗಾ** ಎನಿಸಿದಳು. ಮುಖ್ಯಪ್ರವಾಹ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. **ಮಂದಾಕಿನೀ** ಎಂದು ಹೆಸರು. ಅದರ ವಿಸ್ತಾರ ಹತ್ತುಸಾವಿರಯೋಜನ. ಅಗಲ ಒಂದು ಯೋಜನ. ಹಾಲಿನಂತೆ ಬಿಳಿಯಾದ ನೀರು. ಉನ್ನತ ತರಂಗಗಳಿವೆ. ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಹರಿದು ಬಂದಿದೆ. ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಹಿಮಾಲಯದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿದು ಲವಣಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದು **ಅಲಕನಂದಾ** ಎನಿಸಿದೆ. ಸ್ಫಟಿಕದಂತೆ

ಸ್ವಚ್ಛವಾದುದು ಇದರ ನೀರು. ಬಹು ವೇಗ ಉಳ್ಳದ್ದು. ಪಾಪಿಗಳ ಪಾಪವೆಂಬ ಉರುವಲನ್ನು ಸುಡುವ ಬೆಂಕಿಯಂತಿದೆ ಈ ನೀರು. ಸಗರ ಪುತ್ರರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷನೀಡಿದೆ. ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರಿಗೆ ಸೋಪಾನದಂತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಈ ನೀರನ್ನು ಸುರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಗಂಗೆ ಎಂಬ ಸೋಪಾನ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೆ ಸಜ್ಜನರು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ಪರ್ಯಂತ ಏರುತ್ತಾರೆ. ಮೈಯಲ್ಲಿರುವ ರೋಮ ಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟು ವರ್ಷ ವಿಷ್ಣುಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖಪಡುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ನಿಶ್ಚಲ ಭಕ್ತಿ ಪಡೆದು ನನ್ನ ಪಾರ್ಷದರಾಗುತ್ತಾರೆ. ದ್ವಿಜರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದಾಗ ಅವರ ಶವವನ್ನು ಶೂದ್ರರು ಹೊತ್ತು ಒಯ್ದರೆ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಡುವರೋ ಅಷ್ಟು ವರ್ಷ ಮೃತನಿಗೆ ನರಕವಾಸ. ಅದರಿಂದ ಅಂಥವರಿಗೂ ಗಂಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಕರುಣಾಮಯಿಯಾದ ಅವಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿ ತಂದೀಯುತ್ತಾಳೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಮೂರು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ವೈಕುಂಠವನ್ನು ದೊರಕಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿ ಗಂಗಾಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹೆಜ್ಜೆ ನಡೆದಿರುವನೋ ಅಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಕಲೌ ಪಂಚಸಹಸ್ರಾಬ್ದಂ ಸ್ಥಿತಿಸ್ತಸ್ಯಾಶ್ಚ ಭಾರತೇ ।
ತಸ್ಯಾಂ ಚ ವಿದ್ಯಮಾನಾಯಾಂ ಕಃ ಪ್ರಭಾವಃ ಕಲೇರಹೋ ॥
ಕಲೌ ದಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಪ್ರತಿಮಾ ಮಮ।
ತಿಷ್ಠಂತಿ ಚ ಪುರಾಣಾನಿ ಪ್ರಭಾವಸ್ತತ್ರ ಕಃ ಕಲೇಃ ॥

ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಐದುಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಗಂಗೆ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವಳು. ಅವಳು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಕಲಿಯ ಪ್ರಭಾವವೇನು? ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ಹರಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪುರಾಣಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಕಲಿಯ ಪ್ರಭಾವವೇನು?

ಅತಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಗಂಗಾ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ **ಭೋಗವತಿ** ಎಂದು ಹೆಸರು. ಅದರ ನೀರು ನೊರೆಯಂತೆ. ಬಲುವೇಗ ಉಳ್ಳದ್ದು. ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಗಳಿಗೆ ಮಣಿಗಳಿಗೆ ಆಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಾಗಕನ್ಯೆಯರು ವಿಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಯಂ ಗಂಗೆ ವೈಕುಂಠದ ಸುತ್ತಲೂ ಸಾವಿರಯೋಜನ ಅಗಲ, ಲಕ್ಷಯೋಜನ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ನನ್ನ ಮಗಳು, ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳಿಗೆ ಅಳಿವಿಲ್ಲ. ಅವಳ ತೀರ ನಾನಾ ರತ್ನಗಳಿಗೆ ಆಕರ, ಮನೋಹರ. ಇದು ಜಾಹ್ನವೀ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯಕಥೆ, ಮತ್ತು ಮೋಹಿನೀ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪ್ರತೀಕಾರ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ
ಜಾಹ್ನವೀಜನ್ಮಪ್ರಸ್ತಾವವೆಂಬ ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿಯಿತು

ರತಿ ಮನ್ಮಥರ ಜನ್ಮ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೫

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ನಾರಾಯಣಕೃಪೆಯಿಂದಗಂಗೆಯನ್ನುನೋಡಿಪುನಃಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆನುಡಿದ.

ನಾರಾಯಣ:- ಬ್ರಹ್ಮ ಏಳು, ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ. ಅಪ್ಸರೆಯ ಶಾಪಕ್ಕೊಳಗಾದ ನೀನು ಈ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶುದ್ಧನಾಗು. ನೀನು ಸ್ವತಃ ಶುದ್ಧನೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳೂ ಬಯಸುತ್ತವೆ. ನಿನ್ನ ಶಾಪವೂ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡು. ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಶಾಪ ಬಂದಿತು. ಅಹಂಕಾರವೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪಾಪಬೀಜ, ಅಮಂಗಳಕರ. ಅದರಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಂಶಳಾದ ಮಂಗಳದಾಯಕಳಾದ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಸೃಷ್ಟಿಬೀಜ ರೂಪಳಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸುವೆ. ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ! ಕಲ್ಪಾಂತ ಪರ್ಯಂತ ನೀನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವೆ. ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಅಪ್ಸರೆಯ ಶಾಪದಿಂದಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಯಾರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ನಾರಾಯಣನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಗಂಗಾಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ನಮಿಸಿದ. ಮುನಿಗಳೂ ದೇವತೆಗಳೂ ನನ್ನ ನಿರ್ಮಲಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಾನಮಾಡುತ್ತ ತಮ್ಮ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಬ್ರಹ್ಮ ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಧಿದೇವಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಉದಿಸಿದ್ದ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಪುನಃ ತನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ.

ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಭರಿತರಾದರು. ಅವಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರಿ. ಶುಭ್ರವರ್ಣದವಳು, ನಗುಮೊಗದವಳು. ಅವಳ ಮುಖ ಚಂದ್ರನಂತೆ, ಕಣ್ಣು ಕಮಲಗಳಂತೆ. ತುಟಿಗಳು ತೊಂಡೆ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ. ದಂತಪಂಕ್ತಿ ಮುತ್ತಿನ ಸಾಲಿನಂತೆ. ರತ್ನದ ಬಳೆ ಕಾಲ್ಗೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ, ರತ್ನ ಕುಂಡಲಗಳಿಂದ, ರತ್ನಹಾರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವವಳು. ಬಿಳಿಸೀರೆಯುಟ್ಟ ನವಯುವತಿ. ಪುಷ್ಟವಾದ ಸ್ತನ ನಿತಂಬಗಳುಳ್ಳವಳು. ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಪುಸ್ತಕ ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆ, ವರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾಳೆ. ಪ್ರಜೆಗಳು ಆನಂದದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಸರಸ್ವತಿಯರಿಗೆ ಪುರಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮ ಅವಳೊಡನೆ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ವಿಹಾರ ಮಾಡಿದ. ಸುಖ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದ.

ನಾರಾಯಣ:- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಧೆ ಪುನಃ ಕೇಳಿದಳು.

ರಾಧೆ:- ಬ್ರಹ್ಮ ತಾನಾಗಿ ಬಂದ ಅಪ್ಸರೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಏನು ಕಾರಣ? ಅವಳು ಬ್ರಹ್ಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದುದು ಕರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ

ಫಲದಾತ. ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟೂ ತಿಳಿಯದೆ? ತಾನಾಗಿ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬಹಳ ಹಿಂಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದೂ ಬ್ರಹ್ಮ ಮೋಹಿನಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದ?

ನಾರಾಯಣ:- ರಾಧೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣ ನಕ್ಕು ಪಾದ್ಮಕಲ್ಪದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿದ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ರಾಧೆ ಕೇಳು, ಹಿಂದಿನ ವೃತ್ತಾಂತ ಒಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಗೋಪ್ಯವಾದುದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳತಕ್ಕದಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ನಾನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದೆ. ಆಗ ಅವನು ಮನಸಿನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುವ ಪುತ್ರರನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದ. ಸನಕ ಸನಂದ ಸನಾತನ ಸನತ್ಕುಮಾರ ವೋಢು ಕವಿ ಪಂಚಶಿಖ ಅಸಿತ ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧ - ಇವರೆಲ್ಲ ಐದು ವರ್ಷದ ಬಾಲಕರು. ನೀವು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿರೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದಾಗ ಇವರು ತಂದೆಯ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡದೆ ನನ್ನ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡಲು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಬ್ರಹ್ಮ ಕುಪಿತನಾಗಿ ಪುನಃ ಬೇರೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೋಪದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ. ಅವರೇ ಏಕಾದಶ ರುದ್ರರು. ಅವರ ರೂಪ ಭಯಂಕರ ಮತ್ತು ಅವರು ಅಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ರುದ್ರರೆನಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನ ಮೈಯಿಂದ ವಸಿಷ್ಠ ಪುಲಹ ಕ್ರತು ಅಂಗಿರಸ ಭೃಗು ಅತ್ರಿ ಪುಲಸ್ತ್ಯ ದಕ್ಷ ಕರ್ದಮ ಮರೀಚಿ ಇವರನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿರೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಪುನಃ ಒಬ್ಬ ಮಗನನ್ನೂ ಮಗಳನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ. ಅವರೆ ಮನ್ಮಥ ಮತ್ತು ರತಿ. ಈ ರತಿ ಹದಿನಾರರ ಹರೆಯದ ಕನ್ಯೆ. ಮನ್ಮಥನೂ ತೇಜಸ್ವಿ. ಆತ್ಮಾರಾಮ, ನನ್ನ ಕಲಾಂಶಭೂತ, ಮನೋಹರ ರೂಪದವ.

ಬ್ರಹ್ಮ ಮನ್ಮಥನಿಗೆ ನುಡಿದ - ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ಒಂದಾಗಿ ವಿಹರಿಸಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ನೆಲೆಸುವಿ. ಸಂಮೋಹನ, ಸಮುದ್ವೇಗ, ಸ್ತಂಭನ, ಉನ್ಮಾದನ, ಚೇತನಹರಣ ಎಂಬ ಐದು ಬಾಣಗಳನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ತಡೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾಗದಂತೆ ವರವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಬ್ರಹ್ಮ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬಾಣಗಳನ್ನೂ ವರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳಿಗೂ ವರ ನೀಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನ್ಮಥ ತನ್ನ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮೇಲೆ ಎಸೆದ. ಮಂತ್ರಪೂತವಾದ ಆ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಅದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಅದರ ಆಘಾತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಮೈ ಮರೆತ. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಮಗಳನ್ನು ಕಂಡ. ಅವಳ ಸಂಗ ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದ. ಅವಳು ಭಯದಿಂದ ಓಡಿದಳು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬಂದ. ಅವಳು ತಪಸ್ವಿಗಳಾದ ಸೋದರರನ್ನು ಮೊರೆಹೊಕ್ಕಳು. ಅವರು ರತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ತಂದೆಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಕೋಪದಿಂದ ಹೇಳಿದರು.

ಋಷಿಗಳು:- ಅಯ್ಯೋ, ತಂದೆ, ಇದೇನು ಕುಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ? ನೀನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ವಿಧಾತ, ನೀಚಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ. ಸಜ್ಜನರು ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು

ತಾಯಿಯಂತೆ ಕಾಣುವರು. ಮಗಳು ಮಾತೃವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೆ ಸೇರುತ್ತಾಳೆ. ಗುರುಪತ್ನಿ, ರಾಜಪತ್ನಿ, ವಿಪ್ರಪತ್ನಿ, ಭ್ರಾತೃಪತ್ನಿ, ಸುತಪತ್ನಿ, ಮಿತ್ರಪತ್ನಿ, ಅವರ ಮಾತೆ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಮಾತೆ, ಅತ್ತೆ, ಮಗಳು, ತನ್ನ ಮಾತೆ, ಮಲತಾಯಿ, ಸೋದರಿ, ಕಾಮಧೇನು, ಇಷ್ಟದೇವತೆಯ ಪತ್ನಿ, ದಾದಿ, ಅನ್ನ ಉಣಿಸುವವಳು, ಗರ್ಭಧಾತ್ರಿ, ಭಯದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದವನ ಪತ್ನಿ- ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮಾತೆಯರು. ಕನ್ಯಾದಾತ, ಅನ್ನದಾತ, ಜ್ಞಾನದಾತ, ಅಭಯದಾತ, ಜನ್ಮದಾತ, ಮಂತ್ರದಾತ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಭ್ರಾತ - ಇವರೆಲ್ಲ ಪಿತರು. ಯಾರು ಈ ಮಾತಾ ಪಿತರನ್ನು ಭೋಗಕ್ಕೆ ಬಯಸುವರೋ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಯುಷ್ಯದಷ್ಟು ಕಾಲ ನರಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವರು. ಅವರನ್ನು ಯಮದೂತರು ಕತ್ತಲ ಬಾವಿಗೆ ತಳ್ಳಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಮಲಮೂತ್ರ ಉಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮ, ನೀನೆ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ, ಯಮನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಗೈಯುವವ. ಅಂಥವನು ನೀನು ಮಗಳನ್ನು ಮೋಹಿಸುವೆಯ? ಹೋಗು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರಬೇಡ, ದೂರ ಹೋಗು. ತಂದೆ ಎಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಭಸ್ಮ ಮಾಡಲು ನಾವು ಶಕ್ತರು. ಹಿರಿಯರು ಸಾವಿರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರು ಕಿರಿಯರು ಸಹಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಹಿಂಸಕರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರನ್ನಲ್ಲ. ಹಿರಿಯರು ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಲಿ, ಶಪಿಸಲಿ, ನಿಷ್ಠುರರಾಗಿರಲಿ, ಸಜ್ಜನರು ಅವರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗುರುಹಿರಿಯರೆಂದರೆ ದೈವಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲು. ಅವರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವರು, ನಿಂದಿಸುವವರು ನರಕಕೂಪದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ವಾಸ ಮಾಡುವವರು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮುನಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ನಮಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲವೂ ದೈವಾಧೀನ ವೆಂದು ಶಾಂತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು.

ಬ್ರಹ್ಮ ನಾಚಿ ಶರೀರತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಿ ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಷಟ್‌ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಶರೀರವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ. ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ನಮಿಸಿದ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಪರದ್ರವ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸೆಪಡಬಾರದು. ಅದರಿಂದಾಗುವ ಅಪಯಶಸ್ಸು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ದುಃಖಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದುಃಖ ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಲೀನನಾದ. ತಂದೆಯ ಮರಣವನ್ನು ಕಂಡು ವಿಲಾಪ ಮಾಡಿ ಯೋಗದಿಂದ ಅವಳೂ ಶರೀರ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಳು. ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಲೀನಳಾದಳು. ತಂದೆಯೂ ತಂಗಿಯೂ ಮಡಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನೆ ಕೋಪದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿದರು. ಮುನಿಗಳು. ಆಗ ನಾರಾಯಣ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಬಂದು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಬದುಕಿಸಿದ. ಬ್ರಹ್ಮ ಹರಿಯ ಮುಂದೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸದಾ ಭಕ್ತಿ ಇರಲಿ ಎಂದು ಬೇಡುತ್ತ ನಿಂತ. ಅವನ ಬೇಸರವನ್ನುಕಂಡು ಹರಿ ಮಧುರವಾಗಿ ನುಡಿದ.

ನಾರಾಯಣ:- ಬ್ರಹ್ಮ, ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡು. ಕೀರ್ತಿ ಅಪಕೀರ್ತಿಗಳು ಮಾನ ಅಪಮಾನಗಳು ಮಹಾತ್ಮರಿಗೂ ಅಲ್ಪರಿಗೂ ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಬಂದೇ ಬರುವುವು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಕರ್ಮವೆ ಪ್ರಬಲ. ಅದರಿಂದ ಸದಾ ಸತ್ಕರ್ಮವನ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದುಷ್ಕರ್ಮದಿಂದ ಅಪಕೀರ್ತಿ. ಸತ್ಕರ್ಮದಿಂದ ನಿರ್ಮಲ ಕೀರ್ತಿ. ಪರಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ

ಪರವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಅಪಕೀರ್ತಿಯ ಸ್ಥಾನಗಳೆಂದೂ ದುಃಖಕಾರಣಗಳೆಂದೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಡು. ಆಗ ಪರವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಯಕೆ ಮೂಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದರೆ ಸರ್ವರಿಗೂ ಮೋಹಕಾರಿಣಿಯಾದ ನನ್ನ ಮಾಯೆ. ಸ್ವಾತ್ಮಾರಾಮನಾದ ಪುರುಷನನ್ನು ಅವಳು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಮೋಹಗೊಳಿಸಬಲ್ಲಳು. ಭೋಗಾಸಕ್ತ ಜನರು ಅವಳ ಸ್ತನವೆಂಬ ಮಾಂಸಪಿಂಡದಲ್ಲಿಯೂ ಎಂಜಲಿಂದ ಅಶುಚಿಯಾದ ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖಕಾಣಲು ಬಯಸುವರು. ಅವಳ ಸ್ತನ ಮುಖ ನಿತಂಬಗಳು ಕಾಮದೇವಾಲಯಗಳು. ಧರ್ಮಭೀರುಗಳಾದ ಸಜ್ಜನರು ಅವುಗಳ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಬಯಸುವವರಲ್ಲಿ ಏನು ಧರ್ಮ, ಏನು ಯಶಸ್ಸು, ಏನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಏನು ತಪಸ್ಸು, ಏನು ಬುದ್ಧಿ, ಏನು ವಿದ್ಯೆ, ಏನು ಧನ, ಉಳಿಯುತ್ತದೆ? ಇಹದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಅಪಯಶಸ್ಸು, ಪರದಲ್ಲಿಯೂ ನರಕ. ದುಃಖಕಾರಣವನ್ನು ಸುಖಕಾರಣವೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಅವರು ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಪರಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಆಸಕ್ತಿ ತಾಳುವರು. ಹರಿಪಾದಕಮಲ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುವವರು ಉತ್ತಮರು. ಸತ್ಕರ್ಮನಿರತರು ಮಧ್ಯಮರು, ಪರಸ್ತ್ರೀಲೋಲುಪರು ಅಧಮರು. ಪರವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಶಿಸುವವನಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಸ್ತ್ರೀ, ಪರರ ಹೊನ್ನು ಮಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸೆಪಡುವವನಿಗೆ ಸದಾ ಆಪತ್ತು ಕಾದಿರುತ್ತದೆ. ದೈವಾತ್ ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಹರಿಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಪಾಪಪರಿಹಾರ. ಪರರ ಹೊನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಕೈತೊಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಶುದ್ಧಿ.

ತಮ್ಮ ಭಾರ್ಯೆಯರಲ್ಲಿಯೂ ಸಜ್ಜನರು ಭೋಗಲಾಲಸೆಯಿಂದ ಸದಾ ಆಸಕ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ಷಯಾದಿ ವ್ಯಾಧಿಗಳು, ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಹಾನಿ, ಲೋಕನಿಂದೆಗಳ ಭಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ತಪಸ್ವಿಗಳು ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಪಂಡಿತರು ಶಾಸ್ತ್ರಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ, ಯೋಗಿಗಳು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ, ವೈದಿಕರು ವೇದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ, ಪತಿವ್ರತೆಯರು ಪತಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ, ಗೃಹಸ್ಥರು ಗೃಹಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಷಯಭೋಗಾಸಕ್ತರು ವಿಷಯಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಭಕ್ತರು ನನ್ನ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ವೇದೋಕ್ತಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೇದವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದರೆ ನಿಂದಾರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇರುವವರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಾರೆ, ದುರ್ಮಾರ್ಗಿಗಳನ್ನು ಪಾಮರರೂ ನಿಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮ, ನಿನಗೆ ಎಂದೂ ಪರವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಬಯಕೆ ಮೂಡದಂತೆ ವರವಿತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಪಾದಕಮಲಸ್ಮರಣೆ ನಿನಗೆ ಸಕಲ ವಿಘ್ನ ನಿವಾರಕವೆನಿಸುವುದು. ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕಾಮದೇವನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡು. ಅವಳು ರತಿಗೆ ಅಧಿಷ್ಠಾತ್ರಿ ದೇವತೆ, ರತಿ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗುವಳು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಹರಿ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೈದನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿಯಿತು

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಶಂಕರನ ಪ್ರಶಂಸೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೬

ರಾಧೆ:- ಈ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಮೋಹಿನಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ. ಹಾಗಾದರೆ ಅವನು ಅಪ್ಸರೆಯ ಶಾಪದಿಂದ ಏಕೆ ಅಪೂಜ್ಯನೆನಿಸಿದ? ಹರಿ ಅವನ ದರ್ಪಭಂಗವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಿದ?

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ಬ್ರಹ್ಮ ಬಹುಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಉತ್ತಮ ವರವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿ ವಿಧಾತನೆನಿಸಿದ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಫಲದಾತನೆನಿಸಿದ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನಾದ. ತನ್ನನ್ನು ಸರ್ವಶಕ್ತನೆಂದು ಬಗೆದು ಮಹಾಗರ್ವ ಹೊಂದಿದ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಗರ್ವ ಬರುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಉನ್ನತಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ನಾನು ಅವನ ಗರ್ವಭಂಗ ಮಾಡಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಮಹಾದರ್ಪ ಉಂಟಾಗುವುದೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿವ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಶಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವೆನು. ಮೊದಲಿಗೆ ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮನ ದರ್ಪಮುರಿದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿರುವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಶಂಕರ, ಪಾರ್ವತಿ, ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ, ಅಗ್ನಿ, ದುರ್ವಾಸ, ಧನ್ವಂತರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ದರ್ಪಭಂಗ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ಅಲ್ಪರೆ ಇರಲಿ ಮಹಾತ್ಮರೆ ಇರಲಿ ಯಾರಿಗೆ ದರ್ಪ ಉಂಟಾಗುವುದೋ ಅವರಿಗೆ ದರ್ಪಭಂಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಧೆಯ ಗಂಟಲು ನಾಲಿಗೆ ಒಣಗಿತು. ಭಯಗೊಂಡು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು.

ರಾಧೆ:- ಯಾರಿಗೆಹೇಗೆದರ್ಪಉಂಟಾಯಿತು? ಅದನ್ನು ನೀನುಹೇಗೆಮುರಿದೆ, ಹೇಳು.

ಕೃಷ್ಣ:- ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ದರ್ಪಭಂಗವಾದುದನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿರುವೆ. ಈಗ ಇನ್ನುಳಿದವರ ದರ್ಪಭಂಗದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಶಿವ ಲೋಕಸಂಹಾರಕ, ನನ್ನ ಅಂಶ. ತೇಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಮ. ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಗುಣದಿಂದಲೂ ಪೂರ್ಣ. ಯೋಗೀಂದ್ರರ ಗುರುಗಳಿಗೂ ಗುರುವಾದ ಅವನನ್ನು ಯೋಗಿಗಳು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳು. ಅವನು ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಕಲೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣನಾಗಿ ನನಗೆ ಸಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ತಪಸ್ಸಿನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ತೇಜೋರಾಶಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಯೋಗೀಂದ್ರರು ಅವನ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಅವನ ಅತಿ ಸುಂದರ ರೂಪವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಶುದ್ಧ ಸ್ಫಟಿಕದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ರೂಪ. ಐದು ಮುಖಗಳು. ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳು. ತ್ರಿಶೂಲ ಪಟ್ಟಿಕಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಹುಲಿಚರ್ಮ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಬಿಳಿಕಮಲ ಮಣಿಮಾಲೆ ಹಿಡಿದು ತನ್ನನ್ನೆ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ನಗುಮೊಗದವನು. ಚಂದ್ರಶೇಖರ. ಬಂಗಾರದಂತೆ ಹೊಳೆವ ಜಟಾಜೂಟವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮೂಲೋಕದ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ತಾನೆ ಸಮರ್ಥನೆಂದು ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವರು ಬಯಸಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಯಾರು ಏನೇ ಬಯಸಲಿ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ತಾನು ವರ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಲು ಸಮರ್ಥನೆಂದು ದರ್ಪಹೊಂದಿದ. ಒಮ್ಮೆ ವೃಕನೆಂಬ ದೈತ್ಯ ಶಿವನನ್ನು ಒಲಿಸಲು ತಪಗೈದ. ಕೇದಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಹಗಲೂ ಇರುಳೂ ಆತ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಿತ್ಯವೂ ಶಿವ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಭೀಷ್ಟ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವೆನೆಂದ. ಆದರೆ ವೃಕ ವರವನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಂಕರ ಅವನ ಮುಂದೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತ. ಭಕ್ತಿಪಾಶದ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ದೂರಹೋಗಲು ಅಸಮರ್ಥನಾದ. ದೈತ್ಯನಿಗೆ ಸರ್ವಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಭುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಹರಿಪದವನ್ನೂ ಕೊಡಲು ಶಿವ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದರೂ ದೈತ್ಯ ಏನೂ ಬೇಡವೆಂದ. ತನ್ನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಲೆ ಕುಳಿತ. ಶಿವನಿಗೆ ಭಯವಾಯಿತು. ಏನೂ ಬೇಡದೆ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಆತ ಕುಳಿತುದನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರೇಮವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದ. ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟ. ಅಳುವ ಧ್ವನಿಗೆ ಅಸುರನಿಗೆ ಧ್ಯಾನಭಂಗವಾಯಿತು. ಇದಿರಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸರ್ವಸಂಪತ್ ಪ್ರದಾಯಕನಾದ ಶಿವ ನಿಂತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡ. ನನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಒಂದು ವರವನ್ನು ಬೇಡಿದ - 'ನಾನು ಯಾರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಡುವೆನೋ ಅವನು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗಲಿ' 'ಆಗಲಿ' ಎಂದ ಶಿವ. ಅಸುರ ಶಿವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆಯೆ ಕೈ ಇಡಲು ಬಂದ. ಶಿವ ಓಡಲು ತೊಡಗಿದ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯನಿಗೆ ಮೃತ್ಯುಭಯ! ಕೈಯ ಡಮರು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು, ಹುಲಿಚರ್ಮ ಜಾರಿತು, ದಿಗಂಬರನಾಗಿ ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಧಾವಿಸಿದ ಶಿವ. ಆದರೂ ಅಸುರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾರ. ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ!

ದುಷ್ಟಾನುಸಾರಂ ಸಾಧುಶ್ಚ ನ ಕರೋತಿ ಕದಾಚನ ।

ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂ ಸರಿಯೆ ಸಜ್ಜನರು ಎಂದೂ ದುಷ್ಟರಂತೆ ನಡೆಯಲಾರರು! ಸಜ್ಜನರು ತಮಗೆ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಹಿಂಸೆ ಮಾಡಬಲ್ಲರು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಅಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಸೇವಕರನ್ನು ಹೊರತು ಉಳಿದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಅದರಿಂದ ಶಿವ ಅಸುರನನ್ನು ತನ್ನ ಮೃತ್ಯುವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಭಯದಿಂದ ಓಡಿದ. ಅವನ ಅಹಂಕಾರ ಅಳಿಯಿತು. ನನ್ನನ್ನೇ ನೆನೆನೆನೆದು ಶರಣು ಬಂದ. ಭಯ ವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ಗಂಟಲು ಬಾಯಿ ಒಣಗಿಸಿಕೊಂಡು 'ಹರಿ, ಹರಿ, ಕಾಪಾಡು' ಎಂದು ಜಪಿಸುತ್ತ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದ ಶಿವನನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಅಸುರನನ್ನು ಮಾಯೆಯಿಂದ ವಂಚಿಸಿ ಅವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆಯೆ ಅವನು ಕೈ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಒಡನೆ ಅವನು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾದ. ಆಗ ದೇವತೆಗಳು ಮುನಿಗಳು ಸಿದ್ಧರು ಮನುಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಶಿವ ಲಜ್ಜಿತನಾದ. ಅವನ ದರ್ಪ ಚೂರುಚೂರಾಯಿತು. ಅವನನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ರುದ್ರನಿಗೆ ಅಹಂಕಾರ ಬಂದಿತು. ಸರ್ವ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಲಯಕಾರಕ ತಾನು ಎಂದುಕೊಂಡು, ಯಾರು ಈ ತ್ರಿಪುರಾಸುರ? ಅವನೊಬ್ಬ ಬೆಂಕಿಗೆ ಬೀಳುವ ಪತಂಗದ ಹುಳು! ಎಂದು

ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಶೂಲವನ್ನೂ ನನ್ನ ಕವಚವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಹೊರಟ. ಬಹುಕಾಲ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು. ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಹಗಲಿರುಳು ಹೋರಾಡಿದರೂ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಗೆಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಾನರಾಗಿದ್ದರು. ನೆಲದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಅಸುರ ಐವತ್ತು ಕೋಟಿ ಯೋಜನದೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ. ಶಿವನೂ ಹಾಗೇ ಹಾರಿದ. ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲದೆಯೆ ನಿಂತು ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳಕಾಲ ಹೋರಾಡಿದರು. ಅಸುರ ಶಿವನ ಅಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ತುಂಡರಿಸಿದ. ರಥವನ್ನೂ ಮುರಿದ. ಶಿವ ಕೋಪದಿಂದ ಅಸುರನನ್ನು ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದ. ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಅಸುರ ತಕ್ಷಣ ಮೂರ್ಛಿತನಾದ. ಆದರೆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಶಿವನನ್ನು ರಥ ಸಮೇತ ಎತ್ತಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಎಸೆದ. ದೇವತೆಗಳೂ ಮುನಿಗಳೂ ಭೀತರಾಗಿ 'ಕೃಷ್ಣ! ಕಾಪಾಡು' ಎಂದರು! ಶಿವ ಭಯಕಾರಣನಾದ ನನ್ನನ್ನೆ ನಿರ್ಭೀತನಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ. ನಾನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಸಂಕಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ. ಆಗ ನಾನು ಬೇಗನೆ ಒಂದು ಅಂಶದಿಂದ ವೃಷಭ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಶಿವನನ್ನು ಕೊಂಬುಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಕವಚವನ್ನೂ ಅರಿಮರ್ದನವೆಂಬ ಶೂಲವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟೆ. ಆಗ ಆತ ಅತ್ಯುಚ್ಚವಾದ ಆಶ್ರಯರಹಿತವಾದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿ ಅಸುರನನ್ನು ನಾನಿತ್ತ ಶೂಲದಿಂದ ಇರಿದು ಕೊಂದ. ತನ್ನ ದರ್ಪವನ್ನು ಮುರಿದ ನನ್ನನ್ನು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಪುನಃ ಪುನಃ ಸ್ತುತಿಸಿದ. ದೇವತೆಗಳೂ ಮುನಿಗಳೂ ತ್ರಿಪುರಾಸುರ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಚೂರು ಚೂರಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಶಿವನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು.

ನನಗೆ ಶಿವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯ ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿಯೆ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಮನಃ ಸ್ವರೂಪನು ಬ್ರಹ್ಮ, ಜ್ಞಾನರೂಪ ಶಿವ. ಬುದ್ಧಿರೂಪಳು ದುರ್ಗೆ. ನಿದ್ರಾದಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಕೃತ್ಯಂಶರಾದ ಶಕ್ತಿಗಳು. ವಾಗಧಿಷ್ಠಾತ್ರಿ ಸರಸ್ವತಿ. ಹರ್ಷರೂಪ ಕಲ್ಯಾಣಾಧಿಪತಿ ಗಣಪತಿ. ಪರಮಾರ್ಥರೂಪ ಧರ್ಮ. ಭಕ್ತಿ ಅಗ್ನಿ. ನನ್ನ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಾಧಿದೇವಿ, ಗೋಲೋಕವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರ ಪ್ರಾಣಾಧಿಷ್ಠಾತ್ರಿ, ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕಳು ನೀನು. ಗೋಪಾಂಗನೆಯರು ನಿನ್ನ ಅಂಶಭೂತರು ನನಗೆ ಪ್ರಿಯರು. ಗೋಲೋಕವಾಸಿಗಳಾದ ಗೋಪರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ರೋಮ ಕೂಪದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದರು. ನನ್ನ ತೇಜಃಸ್ವರೂಪನು ಸೂರ್ಯ. ವಾಯುಗಳು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣರು. ವರುಣ ಜಲಾಧಿದೇವ. ಪೃಥಿವಿ ನನ್ನ ಮಲೋದ್ಭೂತಳು. ಮನ್ಮಥ ನನ್ನ ಮನಸಿನಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದವ. ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಅಂಶಾಂಶಗಳಿಂದ ಉದ್ಭೂತರು. ಮಹದಾದಿಗಳು ಸೃಷ್ಟಿ ಬೀಜಗಳು. ಅವುಗಳಿಗೂ ಬೀಜಭೂತನು ನಾನು. ಜೀವ ನನಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. ಕರ್ಮಭೋಗ ಯೋಗ್ಯ. ನಾನು ಸಾಕ್ಷಿ. ನಿರ್ಲಿಪ್ತ. ಯಾವ ಕರ್ಮದ ಲೇಪವೂ ನನಗಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತರ ಧ್ಯಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮಯವಾದ ಶರೀರವನ್ನು ತಾಳುವೆನು. ರಾಧೆ, ಇದು ನಾನು ಶಿವನ ದರ್ಪವನ್ನು ಕಳೆದ ಕಥೆ, ಇನ್ನು ಪಾರ್ವತಿಯ ದರ್ಪವನ್ನು ಕಳೆದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳು.

ರಾಧೆ:- ಭಗವನ್, ಸರ್ವತತ್ವಜ್ಞ, ಸರ್ವಬೀಜ, ಸನಾತನ, ನನ್ನ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸು. ಶಿವ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಾಧಿದೇವ. ಸರ್ವತತ್ವವೇತ್ತ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ. ನಿನಗೆ ಸಮಾನನಾದ ಮಹಾತ್ಮ. ಆತ ವಿಭೂತಿ ಧರಿಸಿ ದಿಗಂಬರನಾಗಿ ಜಟಾಧಾರಿ,

ನಾಗಭೂಷಣನಾಗಿ ಏಕೆ ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ? ಏಕೆ ಪಂಚಮುಖ, ತ್ರಿಣೇತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ? ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ವಾಹನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾನೆ? ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮವನ್ನೇಕೆ ಉಡುತ್ತಾನೆ? ಪಾರಿಜಾತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಧತ್ತೂರವನ್ನೇಕೆ ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ? ಚಂದನ ಅಗುರು ಕಸ್ತೂರಿ ಮತ್ತು ಪರಿಮಳ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಲ್ವಪತ್ರವನ್ನೂ ಬಿಲ್ವ ಕಾಷ್ಠಲೇಪನ್ನೂ ಏಕೆ ಬಯಸುತ್ತಾನೆ? ಕಿರೀಟವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಜಟೆಯನ್ನೇಕೆ ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ? ದಿವ್ಯಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿರಲು ಏಕೆ ಬಯಸುತ್ತಾನೆ? ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಬಹಳ ಕುತೂಹಲ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಹೇಶ್ವರ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದ. ಆಗ ನಾನು ಅವನ ಮುಂದೆ ಮೈದೋರಿ ನಿಂತೆ. ಆತ ನನ್ನ ಮನೋಹರ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ ಕಿಶೋರರೂಪವನ್ನು ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿದಷ್ಟೂ ತೃಪ್ತಿ ಕಾಣದಾದ. ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡಿ ಭಕ್ತ್ಯುದ್ರೇಕದಿಂದ ಪ್ರೇಮ ವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ಅಳತೊಡಗಿದ, 'ಸಾವಿರ ಮುಖದ ಅನಂತ, ನಾಲ್ಕು ಮುಖದ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಹು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿ ಬಹು ಮುಖಗಳಿಂದ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾನು ಒಂದು ಮುಖದಿಂದ ಏನು ಸ್ತುತಿಸಬಲ್ಲೆ, ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಏನು ನೋಡಬಲ್ಲೆ?' ಎಂದು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳು ಉಂಟಾದುವು. ಮೊದಲಿನ ಒಂದು ಮುಖ ಸಹಿತವಾಗಿ ಐದು ಮುಖಗಳಾದುವು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮುಖವೂ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸಿದುವು. ಅದರಿಂದ ಆತ ಪಂಚಮುಖ, ತ್ರಿಣೇತ್ರನೆನಿಸಿದ. ಅವನ ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳು ತ್ರಿಗುಣ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿವೆ. ಸತ್ವಾಂಶದ ಕಣ್ಣಿಂದ ಅವನು ಸಾತ್ವಿಕರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ರಾಜಸ ಕಣ್ಣಿಂದ ರಾಜಸರನ್ನೂ, ತಾಮಸ ಕಣ್ಣಿಂದ ತಾಮಸರನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ತಾಮಸ ಕಣ್ಣಿಂದ ಲಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೋಪದ ಬೆಂಕಿ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೋಟಿ ತಾಳ ಪ್ರಮಾಣದಷ್ಟು ಗಾತ್ರದ್ದು, ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರ ಪ್ರಕಾಶ. ಮೂಲೋಕವನ್ನು ಸುಡಲು ನಾಲಿಗೆ ಚಾಚಿರುತ್ತದೆ.

ಶಿವ ವಿಭೂತಿ ಧರಿಸುವುದೇಕೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಸತೀದೇವಿಯ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಭಸ್ಮ. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಮೈಗೆಲ್ಲ ಬಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಅವಳ ಅಸ್ಥಿ ಮಾಲೆಯನ್ನೂ ತೊಡುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಾತ್ಮಾರಾಮನಾಗಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ಣ ಒಂದು ವರ್ಷ ಸತಿಯ ಶವವನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಅತ್ತಿದ್ದ ಆತ. ಅವಳ ಒಂದೊಂದು ಅಂಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಪೀಠಗಳಾದುವು. ಅಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ ದೊರಕುವುದು. ಶವದ ಅವಶೇಷವಾದ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಎದೆಗೆ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧಿಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ಆತ ಬಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಶೋಕಪರಿಹಾರಕವಾದ ದಿವ್ಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಆಗ ಆತ ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟು ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಎರಡನೆಯದಾದ ಪಾರ್ವತೀ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಸತೀದೇವಿಯನ್ನೆ ತಿರುಗಿ ಪಡೆದ. ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವಾಗ ಧರಿಸಿದ್ದ ಜಟೆಯನ್ನೆ ಈಗಲೂ ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೇಶ ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ

ಮೈಯನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಾಗಲಿ ಅವನಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಯೋಗಿ ಆತ. ಚಂದನ ಕೆಸರುಗಳನ್ನೂ ರತ್ನ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಸಮನಾಗಿ ಕಾಣುವವನು. ಗರುಡ ದ್ವೇಷಿಗಳಾದ ನಾಗರು ಶಿವನನ್ನು ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕರು. ಅದರಿಂದ ಶಿವ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಮೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ. ವಾಹನವಾದ ವೃಷಭ ನಾನೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಎತ್ತೂ ಅವನನ್ನು ಹೊರಲಾರದು. ತ್ರಿಪುರಾಸುರಸಂಹಾರಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಂಶದಿಂದ ಉದ್ಭೂತವಾದ ಎತ್ತು ಅದು. ಪಾರಿಜಾತಾದಿ ಪುಷ್ಪವನ್ನೂ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ ಚಂದನಾದಿಗಳನ್ನೂ ಶಿವ ನನಗೇ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೊರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಗಂಧವಿಲ್ಲದ ದತ್ತೂರದಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಲ್ವಕಾಷ್ಠ ಲೇಪನದಲ್ಲಿಯೂ ತೃಪ್ತಿಪಡುತ್ತಾನೆ. ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವೆಂದು ಹುಲಿಚರ್ಮವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ದಿವ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಲು ಅವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹಗಲಿರುಳು ನನ್ನನ್ನೆ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ನನ್ನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಂಬಪರ್ಯಂತ ಸಕಲವನ್ನೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಪತನವಾದರೂ ಶಿವನಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಆಯುಷ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಾನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಶೂಲವನ್ನೂ ನನ್ನ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಬಲದಿಂದ ಶಿವ ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ಹೊರತು ಇನ್ನಾರೂ ಅವನನ್ನು ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಲಾರರು. ಅವನು ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಿಯ. ಅವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯನಾದವನು ನನಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೂ ಆವರಿಸುವ ನನ್ನ ಮಾಯೆ ಶಿವನನ್ನು ನಡುಗಿಸುತ್ತದೆ ಹೊರತು ಮೋಹಗೊಳಿಸಲಾರದು. ನಾನು ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ, ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಎದೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಪ್ರೇಮ ಪಾಶಬದ್ಧನಾಗಿ ಸದಾ ಶಿವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೆ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಐದು ಮುಖಗಳಿಂದ ಸದಾ ನನ್ನ ಯಶೋಗಾನವನ್ನು ಸುಸ್ವರವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಹುಬ್ಬಿನ ಕುಣಿತದಿಂದ ಅನೇಕ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ನಾಶಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ನಾನು ಅವನ ಬಳಿ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಶಿವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಗಿ ಇನ್ನಿಲ್ಲ. ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹುಬ್ಬಿನ ಕುಣಿತದಿಂದಲೇ ಮೃತ್ಯು ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ ನಾಶಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ಆತ. ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ದಾಸ್ಯವನ್ನೂ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಬಲ್ಲ. ಐದು ಮುಖಗಳಿಂದ ನನ್ನ ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತ ಸದಾ ನನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವ ಶಿವನಂಥ ಭಕ್ತನಿನ್ನೊಬ್ಬ ಇಲ್ಲ. ನಾನು, ಸುದರ್ಶನ, ಶಿವ ಈ ಮೂವರು ತೇಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾನರು. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ನಮಗೆ ಸಮನಲ್ಲ. ಇದು ಶಿವನ ನಿರ್ಮಲ ಯಶೋಗಾನ. ಆದರೂ ಅವನ ದರ್ಪಭಂಗ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇನ್ನೇನು ಕೇಳಲು ಬಯಸುವಿ, ರಾಧೆ?

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕೃತ ಶಂಕರ ಪ್ರಶಂಸೆ ಎಂಬ ಮೂವತ್ತಾರನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಹರನಿರ್ಮಾಲ್ಯನಿಷೇಧ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೭

ರಾಧೆ:- ಇಂಥ ಸರ್ವೇಶ್ವರ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಶಿವನ ನೈವೇದ್ಯವೇಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಲ್ಲ?

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ದೇವಿ, ಕೇಳು. ಒಂದು ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಪಾಪವೆಂಬ ಉರುವಲನ್ನು ಸುಡುವ ಬೆಂಕಿ. ಒಮ್ಮೆ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಾರಾಯಣನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ. ಆಗ ತಾನೆ ನಾರಾಯಣನ ಆರೋಗಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮುನಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸಿ ಗೋಪ್ಯವಾದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದ. ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಹರಿ ಅವನಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಶೇಷವನ್ನು ನೀಡಿದ. ಒಡನೆ ಮುನಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನುಂಡು ಉಳಿದುದನ್ನು ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ, ದುರ್ಲಭವಾದ ವಿಷ್ಣುನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳೂ ಉಣಲಿ ಎಂದು. ಬಳಿಕ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಗೆ ಅದನ್ನಿತ್ತ. ಅದು ಕೈಗೆ ದೊರೆತೊಡನೆ ಭಕ್ತ್ಯುದ್ರೇಕದಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ಉಂಡ, ಶಿವ. ಉಂಡು ಆನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದ. ಮೈ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸಿದ. ರಾಗ ತಾಳ ಲಯ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಐದು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹಾಡಿದ. ಆಗ ಕೈಯಿಂದ ಡಮರು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಉಟ್ಟ ಹುಲಿತೊವಲು ಜಾರಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಮೈಮರೆತು ತಾನೆ ಬಿದ್ದ. ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಅತಿಮನೋಹರವಾದ ನನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದ. ಆಗ ಪಾರ್ವತಿ ಬಂದಳು. ಶಿವನ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಳು. ಕುಮಾರ ನಡೆದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದ. ದೇವಿ ಕೇಳಿ ಕುಪಿತಳಾದಳು. ಅವಳ ತುಟಿ ಅದುರಿತು. ಶಿವನಿಗೆ ಶಾಪ ಕೊಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತಳಾದಳು. ಶಿವ ಎದ್ದು ಕೈಮುಗಿದು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೊಗಳಿದ. ಆ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವಿ ಅವನಿಗೆ ಶಾಪ ನೀಡದೆ ಅವನ ನೈವೇದ್ಯವು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಾಹ್ಯವೆನಿಸುವಂತೆ ಶಪಿಸಿದಳು. ಸರ್ವಸಂಹಾರಕನಾದ ಶಿವ ನಡುಗಿದ. ದೇವಿ ನುಡಿದಳು.

ಪಾರ್ವತಿ:- ನೀನು ಜಗತ್ತನ್ನು ಪಾಲಿಸುವವ, ಪೋಷಿಸುವವ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನನಗೆ ಪತಿ. ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳಿಗೆ ಜನಕ, ಉಪದೇಶಕ. ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿದಾಯಕ. ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ಪ್ರದ. ನೀನೇ ನೀತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? ನಾನು ಸದಾ ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವವಳು, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವಳು. ನನಗೆ ಹರಿನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ಭಕ್ಷಣದ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿ ನೀನೆ ಪೂರ್ತಿ ಉಂಡೆ.

ಕಿಂಚಿತ್ ಶುದ್ಧಂ ಹಿರಣ್ಯೇನ ಕಿಂಚಿದ್ ವಸ್ತು ಚ ವಾಯುನಾ ।
ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನೇನೈವ ಸರ್ವಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಿವೇದನಾತ್ ॥

ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ನಾವು ಅವನ್ನು ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳು ಗಾಳಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ, ಕೆಲವು ನೀರಿಂದ ತೊಳೆದಾಗ ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಬಳಿಕ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿದಾಗಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರವಾಗುತ್ತವೆ.

ವಿಷ್ಣೋರ್ನಿವೇದಿತಾನ್ನೇನ ಯಷ್ಟವ್ಯಾಃ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ।
ಪಿತರೋऽತಿಥಯಶ್ಚೈವಮಿತಿ ವೇದೇಷು ನಿಶ್ಚಿತಂ ॥

ವಿಷ್ಣುನೈವೇದ್ಯವನ್ನೆ ಎಲ್ಲದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಪಿತೃಗಳಿಗೂ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೂ ನೀಡ ಬೇಕೆಂಬುದು ವೇದಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತ.

ಅಮೃತಂ ಸರ್ವವಸ್ತೂನಾಮಿಷ್ಟಂ ಸಾರಂ ಸುದುರ್ಲಭಂ ।
ವಿಷ್ಣೋರ್ನಿವೇದಿತಾನ್ನಸ್ಯ ಕಲಾಂ ನಾರ್ಹತಿ ಷೋಡಶೀಂ ॥

ಅಮೃತವು ಎಲ್ಲ ಮಧುರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ದುರ್ಲಭ, ನಿಜ. ಆದರೆ ವಿಷ್ಣುನೈವೇದ್ಯದ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಲಾರದು.

ಹಂತ್ಯಕಾಲಿಕ ಮೃತ್ಯುಂ ತದಮೃತಂ ಮೂಢರಂಜನಂ ।
ನೈವೇದ್ಯಂ ಚ ಹರೇರೇವ ಹರಿತುಲ್ಯಂ ಕರೋತ್ಯಹೋ ॥

ಅಮೃತವು ಅಕಾಲಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಡೆಯಬಲ್ಲುದು. ಮೂಢಜನರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವುದು. ವಿಷ್ಣುನೈವೇದ್ಯ ಹಾಗಲ್ಲ. ವಿಷ್ಣುಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನೆ ತಂದೀತು. ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ವಿಷ್ಣುನೈವೇದ್ಯ ಉಂಡರೂ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲ ಸಿಕ್ಕೀತು. ಇನ್ನು ತಾನೇ ಹರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯವಿಟ್ಟು ಉಂಡರೆ ಎಂಥ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲ! ವಿಷ್ಣುಸಾರೂಪ್ಯವೆ ದೊರಕೀತು. ಇದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಪುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ಮುನಿಗಳ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದಲೆ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಬಹುಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದೆ. ಅಂಥ ನೀನು ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ವಂಚಿತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದೆ? ನನಗೆ ವಿಷ್ಣುನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ನೀಡದುದರ ಫಲವಾಗಿ ನಾನು ನಿನಗೆ ಶಾಪ ನೀಡುತ್ತೇನೆ, ಇಂದಿನಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರು ನಿನ್ನ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಉಣ್ಣುವರೋ ಅವರು ನಾಯಿಯ ಜನ್ಮ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.'

ಪಾರ್ವತಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಶಿವನ ಮುಂದೆ ಅತ್ತಳು. ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿ ಶಿವನ ಕಂಠದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಅದು ನೀಲವಾಯಿತು. ಶಿವ ನೀಲಕಂಠನೆನಿಸಿದ. ಶಿವ ದೇವಿಯನ್ನು ಎದೆಗೆ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ನಯವಾದ ಹೊಗಳಿಕೆ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅವಳ ಮುನಿಸನ್ನು ಕಳೆದ. ಕೈಯಿಂದ ಅವಳ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಒರೆಸಿ ಸಂತೈಸಿದ. ದೇವಿ ನುಡಿದಳು, 'ವಿಷ್ಣು ನೈವೇದ್ಯವಿಲ್ಲದ ಈಶರೀರವನ್ನು ನಾನು ತ್ಯಾಗಮಾಡುವೆನು. ಜನ್ಮ ಮರಣ ಜರೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವ ನಿನ್ನ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನೂ ನಾನು ಈಗ ನಿಷಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಶರೀರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಧರಿಸಬಲ್ಲೆ?'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ದೇವಿ ಶರೀರತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ ಶಿವ ಹೆದರಿ ಅವಳ ಮುಂದೆ ಸವಿ ನುಡಿ ನುಡಿದ -

ಶಿವ:- ದೇವಿ ತಾಳು, ನನ್ನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸು. ನಾನು ನಿನ್ನ ದಾಸ, ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡಿರುವೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೃಪೆ ಮಾಡು. ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಜನನಿ. ಗೋಲೋಕಾಧಿಪತಿಯಾದ ನಿರ್ಗುಣನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಸರ್ವಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಳು, ಸದಾ ಸಹಚರಿಯಾಗಿರುವವಳು. ನಿರಾಕಾರಳಾಗಿದ್ದು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸಾಕಾರಳಾಗಿರುವೆ. ಆ ಕೃಷ್ಣನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನೀನು ನನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುತ್ತಿರುವೆ. ಸರ್ವ ಬೀಜ ಸ್ವರೂಪಳು, ಮಹಾಮಾಯೆ. ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿದಾಯಕಳು, ಮುಕ್ತಿದಾಯಕಳು, ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿದಾಯಕಳು. ನೀನು ಶರೀರತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದು ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಸರಿ, ನಾನೇನೂ ಮಾಡಲಾರೆ, ನಿರ್ಗುಣಳಾದ ನೀನು ಶರೀರ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ನಿರ್ಗುಣನನ್ನೆ ಪಡೆ.'

ಶಿವನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವಿ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ಅವನನ್ನು ನಮಿಸಿದಳು. ಶಿವ ದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿದರೆ ಆಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದವರು ಆಪತ್ತಿನಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟಮಿತ್ರರೊಳಗೆ ವೈಮನಸ್ಯದ ಪ್ರಸಕ್ತಿ ದೂರವಾಗುವುದು. ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿಯೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಪಾರ್ವತಿ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ ಅವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆಸುವಳು.

ಕೃಷ್ಣ:- ಶಿವನ ಮಾತಿನಿಂದ ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡ ದೇವಿ ಗಂಗಾಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನ ನೈವೇದ್ಯ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದಳು. ಶಿವನೂ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದ. ನಾನು ಉಂಡು ನೈವೇದ್ಯ ಶೇಷವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಪಾರ್ವತಿ ಶಿವನೊಂದಿಗೆ ಆ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಉಂಡು ಸಂತುಷ್ಟಳಾದಳು. ಶಿವನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಿಸಿದಳು. ಇದು ಶಿವನ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಶಾಪದ ವೃತ್ತಾಂತ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮ ಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಹರನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ಶಾಪ ಪ್ರಸಂಗವೆಂಬ ಮೂವತ್ತೇಳನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿಯಿತು.

—o—

ಪಾರ್ವತಿಯ ಜನ್ಮ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೮

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ದೇವಿ, ಶಿವನ ದರ್ಪಭಂಗದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿರುವಿ. ಈಗ ಪಾರ್ವತಿಯ ದರ್ಪಭಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ಎಲ್ಲದೇವತೆಗಳ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಜಗದಂಬೆ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿ, ಕಮನೀಯ ಮನೋಹರ ಕಾಮಿನೀ ರೂಪು ತಳೆದು ಮಹಾದಾನವರನ್ನು ಮಡುಹಿ ದೇವಸಮೂಹವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದಳು. ಬಳಿಕ ದಕ್ಷನ ಮಡದಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಳೆದು ಶಿವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸದಾ ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪತಿಸೇವೆ ಮಾಡಿದಳು. ಆದರೆ ದೈವಾತ್ ಶಿವನಿಗೂ ದಕ್ಷನಿಗೂ ವೈಮನಸ್ಯ ಉಂಟಾಯಿತು. ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ಕಲಹ ತಲೆದೋರಿತು. ದಕ್ಷನು ಕೋಪದಿಂದ ಒಂದು ಯಜ್ಞ ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಶಿವನನ್ನು ಹೊರತು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ. ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಬಂದರು. ಶಿವ ಕೋಪದಿಂದ, ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಬಾರದೇ ಇದ್ದ. ಸತೀದೇವಿ ತಂದೆಯ ಮೇಲಿನ ಮೋಹದಿಂದ ಪತಿಯನ್ನು ನಾನಾ ಬಗೆಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಅದು ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಶಿವ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕದಲದಿದ್ದಾಗಿ ದೇವಿ ತಾನೇ ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೆ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ತಂದೆ ಅವಳೊಡನೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟು ತಗುಲಿತು. ದರ್ಪಭಂಗವಾಯಿತು. ತಂದೆ ಮಾಡಿದ ಪತಿನಿಂದೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಸಹಿಸದೆ ಶರೀರತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಳು.

ದೇವಿ, ಇದು ಸತೀದೇವಿಯ ದರ್ಪಭಂಗದ ಕಥೆ, ಇನ್ನು ಅವಳ ಜನ್ಮಾಂತರವನ್ನೂ ಆಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದರ್ಪಭಂಗವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು.

ಸತೀದೇವಿ ಬೇಗನೆ ಹಿಮಾಲಯನ ಮಡದಿ ಮೇನೆಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಳೆದಳು. ಇತ್ತ ಶಿವ ಸತಿಯ ಚಿತಾಭಸ್ಮವನ್ನು ಮೈಗೆಲ್ಲ ಬಳಿದುಕೊಂಡು, ಅಸ್ಥಿಯ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸತಿಯನ್ನೆ ನೆನೆನೆನೆಯುತ್ತ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸುತ್ತಿದ. ಮೇನೆ ದೇವಿಯನ್ನು ಹಡೆದಳು. ದೇವಿ ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಹರಳಾಗಿ ಸರ್ವಗುಣ ಭರಿತಳಾಗಿ ಬೆಳೆದಳು. ಬ್ರಹ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆಯೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯೂ ಅವಳ ಹದಿನಾರನೆ ಒಂದಂಶಕ್ಕೆ ಸಮಾನಳೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಳಾಗಿ ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಆಕಾಶವಾಣಿ ನುಡಿಯಿತು, 'ಉಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಶಿವನನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆ. ತಪಸ್ಸು ಮಾಡದೆ ಅವನನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರೆ.'

ಯೌವನದ ದರ್ಪದಿಂದ ದೇವಿ ಈ ಅಶರೀರವಾಣಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡದೆ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟಳು. 'ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಭಸ್ಮ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಶಿವ ಈಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದುನಿಂತ ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಬಿಡಬಲ್ಲ? ವಿರಹಶೋಕದ

ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿದವನು ಪರಮ ಸುಂದರಿಯಾಗಿ ಲಭ್ಯಳಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಬಲ್ಲ? ನನ್ನ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ದಕ್ಷನ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಭಂಗ ಮಾಡಿದವನು ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸತಿಯಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸದಿರಲಾರ?' ಹೀಗೆ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ ಸರ್ವರೂಪಗುಣ ಭರಿತೆ ತಾನೆಂದು ಅತಿ ದರ್ಪದಿಂದ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದಳು. ತನ್ನನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಬೀಗಿ, ತಪಸ್ಸಿಲ್ಲದೆಯೇ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಶಿವ ತನ್ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಸಖಿಯರೊಡನೆ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಆಟವಾಡುತ್ತ ಕಾಲ ಕಳೆದಳು. ಒಮ್ಮೆ ಪರ್ವತರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ದೂತ ಬಂದು ಕೈ ಮುಗಿದು ಮಧುರವಾಗಿ ನುಡಿದ-

'ಪರ್ವತರಾಜ, ಎದ್ದೇಳು, ಎದ್ದೇಳು, ಅಕ್ಷಯವಟದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ವೃಷಭವಾಹನ ಮಹಾದೇವ ಗಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅತೀಂದ್ರಿಯನಾದ ಆದೇವೋತ್ತಮನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ ಮಧು ಪರ್ಕಾದಿಗಳನ್ನಿತ್ತು ಪೂಜಿಸು. ಆತ ಸಿದ್ಧಿ ಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧೇಶ. ಯೋಗೀಂದ್ರರ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಗುರು. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಕಾಲನಿಗೆ ಕಾಲ, ಬ್ರಹ್ಮರೂಪವಾದ ಜ್ಯೋತಿ, ಸನಾತನ ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪ, ಸಗುಣನೂ ಹೌದು, ನಿರ್ಗುಣನೂ ಹೌದು, ಭಕ್ತರ ಧ್ಯಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಮಲ ಶರೀರವನ್ನು ಧರಿಸಿದವ ಸರ್ವೇಶ್ವರ.'

ದೂತನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರ್ವತರಾಜ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಮಧುಪರ್ಕಾದಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶಂಕರನ ಬಳಿಗೆ ಹೊರಟ. ದೇವಿ ದೂತನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುಖ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರ ತನಗಾಗಿಯೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದುಕೊಂಡಳು. ಒಳ್ಳೆಯ ವೇಷ ಉತ್ತಮವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮನೋಹರವಾದ ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನೂ ಚಂದನಯುಕ್ತವಾದ ಪಾರಿಜಾತಮಾಲೆಗಳನ್ನೂ ತೊಟ್ಟು ಶಂಕರನಿಗಾಗಿಯೂ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಳು. ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಂಡಳು. ಕಸ್ತೂರಿಯ ಮತ್ತು ಸಿಂಧೂರದ ಬೊಟ್ಟನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಳು. ನಸುಗೆಂಪಿನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಇಟ್ಟಳು. ಆಗ ಅದು ಶರತ್ಕಾಲದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ದುಂಬಿಗಳ ಸಾಲಿನಂತಾಯಿತು. ಪಕ್ವವಾದ ತೊಂಡೆ ಹಣ್ಣಿನಂಥ ಕೋಮಲವಾದ ತುಟಿಗಳನ್ನು ತಾಂಬೂಲರಾಗ ಯುಕ್ತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಳು. ಕಪೋಲಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನಕುಂಡಲಗಳು ಬೆಳಗಿದಾಗ ಸೂರ್ಯೋದಯದಿಂದ ಬೆಳಗುವ ಮೇರು ಶಿಖರಗಳಂತೆ ಆ ಕಪೋಲಗಳು ಕಂಡುವು. ದಂತಪಂಕ್ತಿಗಳು ಮುತ್ತಿನ ಸಾಲುಗಳಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮೂಗಿನ ಮೇಲಿನ ಮೂಗುತಿ ಮೇರುವಿನ ಮೇಲೆ ಶೋಭಿಸುವ ದೇವಗಂಗೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಕಪ್ಪಾದ ಕೂದಲಿನ ಮೇಲೆ ಜಾಜಿ ಹೂಮಾಲೆ ಮೋಡಗಳ ನಡುವೆ ಹಾರುವ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳ ಸಾಲಿನಂತಿತ್ತು. ಬಂಗಾರದಂತೆ ಹೊಳೆವ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರತ್ನಹಾರ ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ಸಂಪಿಗೆ ಬಣ್ಣದ, ಬೋರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಗಾತ್ರದ ಸ್ತನಗಳು ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದುವು.

ತೆಳುವಾದ ನಡು, ಆಳವಾದ ನಾಭಿ, ರಮ್ಯವಾದ ಉದರ, ಬಾಳೆಕಂಬಗಳಂಥ ತೊಡೆಗಳು, ಅಲಕ್ತಕ ಹಚ್ಚಿ ರತ್ನದ ಗೆಜ್ಜೆ ತೊಟ್ಟು ರಾಜಹಂಸದಂತೆ ಅಡಿಯಿಡುವ ನೆಲದಾವರೆಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಪಾದಗಳು; ಬಂಗಾರದಂತೆ ಹೊಳೆವ, ಕೋಮಲವಾದ, ಕೈಬಳೆ ತೋಳ್ಬಳೆಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವ ಬಾಹುಗಳು. ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಲೀಲಾಕಮಲಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಳು. ರತ್ನದ ಉಂಗುರ ತೊಟ್ಟಳು. ಹೀಗೆ ದೇವಿ ತನ್ನನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಶಂಕರನನ್ನು ನೆನೆದಳು. ಅವನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದಳು. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಬಂಧುವರ್ಗದವರನ್ನಾಗಲಿ ಸೋದರರನ್ನಾಗಲಿ ಈ ನಡುವೆ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ, ಶಿವನನ್ನೇ ನೆನೆದಳು.

ಪರ್ವತರಾಜ ಶಿವನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ. ಆಗ ಶಿವ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜಪಮಾಲೆ ಹಿಡಿದು ನನ್ನ ನಾಮವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಪುಟ್ಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದಂತೆ ಹೊಳೆವ ಜಟೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಾಗಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಸರ್ಪಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿದ್ದ. ಹುಲಿಚರ್ಮ ಉಟ್ಟು ಮೈಗೆ ವಿಭೂತಿ ಬಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಶುದ್ಧ ಸ್ಫಟಿಕದಂಥ ಮೈ ಬಣ್ಣ. ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮೂರುಕಣ್ಣಿನ ಐದು ಮುಖಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಶೂಲಪಾಣಿಯಾಗಿ ವೃಷಭವಾಹನನಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಸುತ್ತಲೂ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊಳೆವ ರುದ್ರರಿದ್ದರು. ಎಡದಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾಲ, ಬಲದಲ್ಲಿ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ, ಮುಂದೆ ಭೂತ ಪ್ರೇತ ಪಿಶಾಚ ಕೂಷ್ಮಾಂಡ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ಬೇತಾಳ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ ಭೈರವರು. ಸನಕ ಸನಂದನ ಕುಮಾರ ಸನಾತನ ಜೈಗೀಷವ್ಯ ದೇವಲ ಕಣಾದ ಗೌತಮ ಪಿಪ್ಪಲಾದ ಕಣಖನ ವೋಢು ಪಂಚಶಿಖ ಕಠ ಜಾಜಲಿ ಕರಖ ಕರ್ಣ ಲೋಮಶ ಕಾತ್ಯಾಯನ ಪಾಣಿನಿ ಶಂಖ ದುರ್ವಾಸ ಶಾತಾತಪ ಪಾರಿಭದ್ರ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ಮರುದ್ಭವ ಮುಂತಾದ ಮುನಿಗಳು. ಪರ್ವತರಾಜ ಇವರನ್ನು ನಮಿಸಿದ. ಶಿವನ ಮುಂದೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ತಲೆಬಾಗಿ ದಂಡಪ್ರಣಾಮ ಗೈದ. ಬಹಳ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಾದ ಕಮಲಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರುದುಂಬಿ ಮೈರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ತಲೆಬಾಗಿದ. ಹಿಂದಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮದಿನದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವಾದಾಗ ಧರ್ಮ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಹಿಮಾಲಯನು ಶಿವನನ್ನು ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸಿದ -

'ನೀನೆ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮ. ನೀನೆ ಪಾಲಕನಾದ ವಿಷ್ಣು. ನೀನೆ ಮಂಗಳದಾಯಕನಾದ ಶಿವ. ನೀನೆ ಸರ್ವಸಂಹಾರಕಾರಕನಾದ ಅನಂತ. ನೀನೆ ನಿರ್ಗುಣನಾದ ಈಶ್ವರ, ಜ್ಯೋತಿರೂಪ, ಸನಾತನ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆಚೆ ಇರುವವ, ಭಕ್ತರ ಧ್ಯಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಾ ರೂಪ ತಾಳುವವ. ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ರೂಪ ಇಷ್ಟವೋ ಆ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸುವಿ. ಸೃಷ್ಟಿಜನಕ, ಸರ್ವ ತೇಜಗಳ ಆಧಾರನಾದ ಸೂರ್ಯ ನೀನೆ. ತಂಪಾದ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಚಂದ್ರ ನೀನೆ. ವಾಯು ವರುಣರೂ ನೀನೆ. ಸರ್ವದಾಹಕ ಅಗ್ನಿ ನೀನೆ. ದೇವರಾಜ ಇಂದ್ರನೂ ನೀನೆ. ಕಾಲ ಮೃತ್ಯು ಯಮ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಮೃತ್ಯುಮೃತ್ಯು ಕಾಲಕಾಲ ಯಮಾಂತಕರೂ ನೀನೆ. ವೇದ ವೇದಾಂಗ ಪಾರಂಗತನಾಗಿದ್ದು ವೇದಕರ್ತನೂ ವೇದವೂ ಆಗಿರುವವ ನೀನೆ. ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಜನಕ,

ಗುರುವಾಗಿದ್ದು ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರುವೆ. ಮಂತ್ರ, ಜಪ, ತಪ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಫಲ ನೀಡುವವ ನೀನೆ. ನೀನೆ ವಾಕ್, ವಾಗ್ದೇವಿ ನೀನೆ. ಅವಳಿಗೆ ಜನಕನೂ ಗುರುವೂ ನೀನೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲು ಯಾರು ಶಕ್ತರು?' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಹಿಮಾಲಯ ಶಿವನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ನಿಂತ. ಶಿವ ನಂದಿಯ ಬೆನ್ನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ.

ಮಹಾ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಪಠಿಸುವವನು ಸರ್ವಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸಂಸಾರಸಾಗರದ ಎಲ್ಲ ಭಯಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು. ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠದಿಂದ ಪುತ್ರಲಾಭ. ಭಾರ್ಯೆ ಇಲ್ಲದವನಿಗೆ ಸುಶೀಲೆಯಾದ ಸುಂದರಿಯಾದ ಭಾರ್ಯೆ ದೊರಕುವಳು. ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಕಳೆದುಹೋಗಿದ್ದ ವಸ್ತು ಬೇಗನೆ ದೊರಕುವುದು. ರಾಜ್ಯಭ್ರಷ್ಟನಾದವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಲಾಭ. ಕಾರಾಗಾರ, ಸ್ಮಶಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಶತ್ರುಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅತಿ ಸಂಕಟಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಆಳದ ನೀರಲ್ಲಿ, ನೌಕೆ ಒಡೆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ವಿಷ ಭಕ್ಷಣಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಹಿಂಸ್ರ ಮೃಗಜಂತುಗಳ ಮಹಾಭಯ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಠನದಿಂದ ಶಿವನ ಅನುಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ, ಸರ್ವ ಭಯ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮ ಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀಗರ್ವಭಂಗಪ್ರಸ್ತಾವವೆಂಬ ಮೂವತ್ತೆಂಟನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿಯಿತು.

—o—

ಪಾರ್ವತಿಯ ದರ್ಪಭಂಗ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೯

ಹಿಮಾಲಯನು ಹೀಗೆ ಶಿವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಅವನ ಎದುರಿಗೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಳಿಕ ಅವನ ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ಮಧುಪರ್ಕಾದಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೀಡಿದ. ಮುನಿಗಳನ್ನೂ ಶಂಕರನ ಪರಿವಾರದವರನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿದ. ಮೇನಕೆಯೂ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ಆಲದ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರನಾದ ಶಂಕರನನ್ನು ಕಂಡಳು. ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಅರಳಿದ ಮೊಗದವನು, ಹುಲಿದೊವಲನ್ನುಟ್ಟವನು, ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಮುನಿಗಳ ನಡುವೆ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜದಿಂದ ಬೆಳಗುವವನು. ಬಹು ಆಹ್ಲಾದಕರವಾದ ರೂಪದಿಂದ ಕೋಟಿ ಮನ್ಮಥರಂತೆ ಕಾಣುವವನು. ನವಯೌವನ ಭರಿತ ಸುಂದರರೂಪದಿಂದ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಮನವನ್ನು ಕದಿವವನು, ಕಾಮಾತುರರಿಗೆ ಕಾಮನಂತೆ, ಪತಿವ್ರತೆಯರಿಗೆ ಮಗುವಿನಂತೆ ಕಾಣುವವನು. ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಮಹಾವಿಷ್ಣು, ಶೈವರಿಗೆ ಸದಾಶಿವ, ಶಾಕ್ತರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ, ಸೌರರಿಗೆ ಸೂರ್ಯ, ದುಷ್ಟರಿಗೆ ಯಮ, ಶಿಷ್ಟರಿಗೆ ರಕ್ಷಕ, ಕಾಲನಿಗೆ ಕಾಲ, ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಭಯಾನಕ ಮೃತ್ಯುಮೃತ್ಯು ಇವನೆ. ಅವನಿಗೆ ಹುಲಿದೊವಲೆ ಉತ್ತಮ ವಸ್ತ್ರ, ವಿಭೂತಿಯೆ ಚಂದನ, ಹಾವುಗಳೆ ಸುಂದರ ಹೂಮಾಲೆಗಳು, ವಿಷವೆ ಕಸ್ತೂರಿ. ಜಟೆಯೆ ಸುಂದರ ಕೇಶಪಾಶ. ಗಂಗೆಯ ಪ್ರವಾಹವೇ ಜಾಜಿಯ ಹೂಮಾಲೆ. ಅಸ್ಥಿಮಾಲೆಯೆ ರತ್ನಮಾಲೆ. ಧತ್ತೂರವೆ ಸಂಪಿಗೆ. ಐದು ಮೊಗಗಳು ತಾವರೆಗಣ್ಣಿಂದ ಕೂಡಿ ಶರತ್ಕಾಲದ ಹುಣ್ಣಿಮೆಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳಗುವುವು. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಪರೀತ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಮೇನೆ ಸಂತುಷ್ಟಳಾದಳು. ಅವಳ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಶಿವನನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹಗೊಂಡರು. ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿದರು. ಕೆಲವರು ಅತಿ ಕಾಮಾತುರರಾಗಿ ಮೈಮರೆತರು. ತಮ್ಮ ಪತಿಗಳನ್ನು ಅನಾದರಿಸಿ ಶಿವನನ್ನೆ ಹೊಗಳಿದರು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೆ ಶಿವನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡರು, ಚುಂಬಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಪತಿಗಳೂ ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾವೆಷ್ಟು ಸುಖ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೆವು ಎಂದುಕೊಂಡರು. ಕೆಲವರು ಶಿವನನ್ನು ಕಂಡು ನಾಚಿ ಸೆರಗಿಂದ ಮುಖಮುಚ್ಚಿ ಕಡೆಗಣ್ಣಿಂದ ಪುನಃಪುನಃ ನೋಡಲು ತೊಡಗಿದರು. ನಾವು ಮನೆಗೇ ಹೋಗಲಾರೆವು, ಇಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದು ಸದಾ ಶಿವನ ಮುಖಚಂದ್ರಮನನ್ನೆ ನೋಡುವೆವು. ಅಥವಾ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಾದರೂ ಶಿವನ ಮಡದಿಯರಾಗುವೆವು ಎಂದರು. ಆ ಪಾರ್ವತಿಯ ಪುಣ್ಯವೇ ಪುಣ್ಯ. ಅವಳಿಗೆ ಈ ಶಿವ ಪತಿಯಾಗಲಿದ್ದಾನೆ! ಎಂದರು. ಮೇನೆಯೂ ಹಿಮಾಲಯನೂ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಅರಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯನು ಮೇನೆಯೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಶಿವನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ. ದೇವಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವೇಷಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸಖಿಯರೊಡನೆ ಅನುರಾಗ ತುಂಬಿದ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದಗೊಂಡು ಶಿವನ ಬಳಿಗೆ

ನಡೆದಳು. ಶಾಂತನಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖದಿಂದಿದ್ದ ಶಿವನಿಗೆ ನಗುತ್ತ ಏಳು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನಮಿಸಿದಳು. ಶಿವ 'ಅನನ್ಯಭಾವದಿಂದ ಪ್ರೀತಿಮಾಡುವ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಸುಂದರನಾದ ಪತಿಯನ್ನು ಹೊಂದು' ಎಂದು ಹರಸಿದ. 'ಒಳ್ಳೆಯ ಪತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ ಎನಿಸುವಿ. ನಾರಾಯಣನಂಥ ಮಗನನ್ನೂ ಪಡೆಯುವಿ. ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯಳೆನಿಸುವಿ. ಏಳು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಏಳು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೀಡುವೆನು.

ತೀರ್ಥೇ ಕಾಂತೇಽಭೀಷ್ಟದೇವೇ ಗುರೌ ಮಂತ್ರೇ ತಥೌಷಧೇ ।
ಆಸ್ಥಾ ಚ ಯಾದೃಶೀ ಯಾಸಾಂ ಸಿದ್ಧಿಸ್ತಾಸಾಂ ಚ ತಾದೃಶೀ ॥

ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಔಷಧದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ನಿಷ್ಠೆ ಇರುವುದೋ ಅವರಿಗೆ ಅದೇ ಬಗೆಯ ಸಿದ್ಧಿಯೂ ದೊರಕುತ್ತದೆ'.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶಿವ ಕೂಡಲೆ ಹುಲಿಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಯೋಗಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದ. ದೇವಿ ಅವನ ಕಾಲು ತೊಳೆದು ಆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದಳು. ನಿರ್ಮಲವಾದ ವಸ್ತ್ರ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನ, ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟ ಅಪೂರ್ವ ನೈವೇದ್ಯ, ಗಂಗಾಜಲಯುಕ್ತವಾದ ಅರ್ಘ್ಯ, ಪರಿಮಳದ ಕಸ್ತೂರಿ ಕುಂಕುಮ ಯುಕ್ತ ಗಂಧ, ಜಾಜಿಹೂಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದಳು. ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಗೈದಳು. ಬಂಗಾರದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಧುರವಾದ ಅಮೃತವನ್ನಿತ್ತಳು. ಉತ್ತಮವಾದ ಧೂಪ, ರತ್ನದೀಪ, ಸುವರ್ಣದ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ, ಸುಗಂಧಭರಿತವಾದ ತಂಪಾದ ಕುಡಿವ ನೀರು, ರತ್ನಾಭರಣಗಳು ಇವನ್ನು ನೀಡಿದಳು. ಚಿನ್ನದ ಕೊಂಬಿನ ದುರ್ಲಭವಾದ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನಿತ್ತಳು. ಸ್ನಾನದ ಪವಿತ್ರ ಜಲವನ್ನಿತ್ತಳು. ಮನೋಹರವಾದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನಿತ್ತಳು. ಹೀಗೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು. ಹೀಗೇ ಪ್ರತಿದಿನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ದೇವಿ ಅರಮನೆಗೆ ನಡೆದಳು.

ಅಪ್ಸರೆಯರ ಮುಖದಿಂದ ಈ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ದೇವೇಂದ್ರ ಕೇಳಿ ಆನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದ. ಬೇಗನೆ ದೂತನಿಂದ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡ. ಇಂದ್ರನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಕಾಮದೇವ ಅಮರಾವತಿಗೆ ಬಂದು ಇಂದ್ರನಾದೇಶದಂತೆ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆದ. ಐದು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶಿವೆಯೊಡನಿದ್ದ ಶಿವನಿಗೆ ಎಸೆದ. ಆದರೆ ಅಮೋಘವಾದ ಆ ಬಾಣಗಳು ಆಕಾಶದಂತೆ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾದ ಶಿವನಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥವಾದುವು. ಮೃತ್ಯುಂಜಯನಾದ ಆ ಶಿವನನ್ನು ಕಂಡು ಕಾಮದೇವ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗಿದ. ಭಯ ವಿಹ್ವಲತೆಯಿಂದ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನೆನೆದ. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಶಿವನ ಕೋಪಕ್ಕೆ ನಡುಗುತ್ತ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಶಿವನ ಹಣೆಯಿಂದ ಬೆಂಕಿ ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಯಂತೆ ಉರಿದು ಬಂದು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಬಲು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ವೇಗದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಮನ್ಮಥನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮನ್ಮಥ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾದ.

ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ವಿಷಣ್ಣರಾದರು. ಪಾರ್ವತಿ ಮುಖ ತಗ್ಗಿಸಿದಳು. ಶಿವನ ಮುಂದೆ ರತಿ ಬಹುವಾಗಿ ವಿಲಾಪಮಾಡಿದಳು. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ನಡುಗುತ್ತ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು. ರತಿಯನ್ನು ಸಂತೈಸುತ್ತ ತಾವು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟರು. 'ಅಮ್ಮ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಬೂದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಜೋಪಾನವಾಗಿಡು. ಭಯಪಡಬೇಡ. ಮನ್ಮಥನನ್ನು ನಾವು ತಿರುಗಿ ಬದುಕುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಿನಗೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರ ಪುನಃ ಸಿಗುತ್ತಾನೆ. ಶಿವನ ಕೋಪ ಶಾಂತವಾದ ಬಳಿಕ ಒಂದು ಸುದಿನದಲ್ಲಿ ಆತ ಬದುಕಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾನೆ,' ಎಂದರು.

ರತಿ ವಿಲಾಪ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಪಾರ್ವತಿ ಮೂರ್ಛೆ ಹೊಂದಿದಳು. ಎದ್ದು ಅತೀಂದ್ರಿಯನಾದ ಗುಣಾತೀತನಾದ ಚಂದ್ರಶೇಖರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದಳು. ಶಿವ ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ. ಆಗಲೆ ದೇವಿಯ ದರ್ಪ ಶಮನಗೊಂಡಿತ್ತು. ರೂಪ ಯೌವನಗಳ ದರ್ಪವನ್ನು ದೇವಿ ತೊರೆದುಬಿಟ್ಟಳು. ಅವಳಿಗೆ ಸಖಿಯರ ಮುಂದೆ ಮುಖ ತೋರಿಸಲು ಲಜ್ಜೆಯಾಯಿತು. ದೇವತೆಗಳು ರತಿಯನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಶಿವನಿಗೆ ದಂಡಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ಶೋಕೋದ್ವೇಗದಿಂದ ತಮ್ಮ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಶೋಕ ಭಯಗಳಿಂದ ವಿಹ್ವಲಳಾದ ರತಿ ಕೋಪದ ಕೆಂಗಣ್ಣ ಶಿವನನ್ನು ನಮಿಸಿ ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಪಾರ್ವತಿ ಲಜ್ಜೆಗೊಂಡು ಅರಮನೆಗೆ ಹೊಗದೆ ಸಖಿಯರ ಮಾತಿಗೂ ಕಿವಿಗೊಡದೆ ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕಾಡಿಗೇ ತೆರಳಿದಳು. ತಾಯಿ ಬೇಡವೆಂದರೂ ಕೇಳದೆ ಗಂಗಾ ತೀರದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಶಿವನನ್ನು ಹೊಂದಿದಳು. ಶಿವನ ವರದಿಂದ ರತಿ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಪುನಃ ಪಡೆದಳು.

ರಾಧೆ, ಇದು ಪಾರ್ವತೀ ದರ್ಪಭಂಗದ ಕಥೆ. ಇನ್ನೇನು ಕೇಳಲು ಬಯಸುವೆ?

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮ ಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ
ಪಾರ್ವತೀದರ್ಪಭಂಗವೆಂಬ ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಪಾರ್ವತಿಯ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೪೦

ರಾಧೆ:- ಪ್ರಭು, ಇದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅಪೂರ್ವ ಕಥೆಯೆ ಸರಿ. ಸುಂದರವಾಗಿದೆ, ಕರ್ಣಮಧುರವಾಗಿದೆ. ರಹಸ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಉದ್ಬೋಧಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೀನು ಬಹು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವಿ. ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳು. ಪಾರ್ವತಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕಠೋರ ತಪಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಳು? ಏನೇನು ವರಪಡೆದು ಶಿವನನ್ನು ಹೊಂದಿದಳು? ರತಿ ಹೇಗೆ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಬದುಕಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದಳು? ಪಾರ್ವತಿ ಶಿವರ ವಿವಾಹ, ಮುಂದೆ ಅವರ ವಿಹಾರಗಳನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸು. ಅದು ಪಾಪಿಗಳ ಪಾಪಮೋಚಕ, ದುಃಖಿಗಳ ದುಃಖಪರಿಹಾರಕ. ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ವಿಯೋಗವಾಯಿತೆಂಬುದು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೇಳಲು ಕರ್ಣಕಠೋರ. ಅದರಿಂದ ಪುನಃ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರು ಒಂದುಗೂಡಿದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳುವ ಆಸೆ ನನಗೆ.

ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲಾ ವಿಷಜ್ವಾಲಾ ಕ್ಷಮಾ ಸೋಢುಂ ಚ ಯೋಷಿತಃ।
ದಂಪತೀವಿರಹಜ್ವಾಲಾ ನ ಶ್ರೋತುಂ ಚ ಕ್ಷಣಂ ಕ್ಷಮಾ॥

'ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆಯನ್ನಾಗಲಿ ವಿಷಜ್ವಾಲೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಸಹಿಸಬಲ್ಲಳು. ದಂಪತಿಗಳ ವಿರಹಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸಹಿಸಲಾರಳು.' ರಾಧೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದ. ಆಗ ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಯಾರೋ ದಂಪತಿಗಳ ವಿರಹದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಹಿಸಲಾರದ ಈ ರಾಧೆ ಇನ್ನು ನೂರು ವರ್ಷಕಾಲ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಇರಬಲ್ಲಳು ಎಂದು. ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಲೆ ಕೃಪಾಸಮುದ್ರನಾದ **ಕೃಷ್ಣ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಹೇಳತೊಡಗಿದ.**

'ಪ್ರಾಣಾಧಿಕಳಾದ ರಾಧೆಯೆ, ಕೇಳು. ಆಲದ ಮರದ ಬುಡದಿಂದ ಶಿವ ಹೊರಟು ಹೋದಾಗ ಪಾರ್ವತಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೋದಳು. ಪುನಃ ಪುನಃ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಎಷ್ಟು ತಡೆದರೂ ಅವಳು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಗಂಗಾತೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ನಾನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದಳು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಠೋರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದಳು. ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಉರಿವ ಬೆಂಕಿಯ ನಡುವೆ ಸತತವಾಗಿ ಜಪಿಸಿದಳು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಸನ ಹಾಕಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ತೊಯ್ದುಕೊಂಡು ಜಪಿಸಿದಳು. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರ ನಡುವೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದಳು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೂ ಶಿವಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹತಾಶಳಾಗಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತಳಾದಳು. ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಕೃಶಳಾಗಿದ್ದು ಅಗ್ನಿಕುಂಡಕ್ಕೆ ಹಾರಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೇವಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಕರುಣಾಸಮುದ್ರನಾದ ಶಿವ ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ.

ಸಣ್ಣ ವಟು ರೂಪದಿಂದ ಶಿವ ಬಂದ. ದಂಡ ಛತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬ್ರಹ್ಮ ವರ್ಚಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತ ಬಂದ. ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು ಉಜ್ವಲವಾದ ತಿಲಕವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜಟೆಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಮಲಮಣಿಮಾಲೆ ಹಿಡಿದು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಬಂದ. ನಿರ್ಜನವಾದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕನನ್ನು ಕಂಡು ದೇವಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸಿದಳು. ಅವನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ದೇವಿಯ ತಪಸ್ಸು ನಿಂತೇ ಹೋಗಿತ್ತು. 'ಮಗು! ನೀನಾರು' ಎಂದಳು. ಮನಸಿನಲ್ಲಿಯೆ ಅವನನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಮುದ್ದಿಡಲು ಬಯಸಿದಳು. ಶಿವ ಅವಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಧುರವಾಗಿ ಕಿವಿಗೆ ಅಮೃತದಂತಿದ್ದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ.

ಶಿವ:- ನಾನು ಮನ ಬಂದಂತೆ ಸಂಚರಿಸುವ ತಪಸ್ವಿ ಬಾಲಕ. ಇರಲಿ ನೀನಾರು? ಸುಂದರಿಯಾಗಿರುವಿ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿ. ಯಾರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವಿ? ಯಾರ ಮಗಳು? ಏನು ನಿನ್ನ ಹೆಸರು? ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಫಲ ಕೊಡಬಲ್ಲದೇವಿ ನೀನು ಏಕೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ? ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ತಪಸ್ಸೇ ಮೈ ತಳೆದು ನಿಂತಂತಿರುವೆ. ಪ್ರಾಯಃ ತಪಸ್ಸೆಂದರೆ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ. ನೀನು ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯೆ ಸರಿ. ಭಕ್ತರಿಗೆ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ರೂಪು ತಳೆದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿರುವಿ. ಅಥವಾ ಮೂಲೋಕದ ಸಂಪದ್ರೂಪಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆ ನೀನು? ಸಾವಿತ್ರಿಯೆ? ಸರಸ್ವತಿಯೆ? ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಮಾಡಲು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅವತರಿಸಿದವಳೆ? ಇವರೊಳಗೆ ನೀನಾರೆಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಲು ಶಕ್ತನಲ್ಲ. ನೀನು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗು. ನೀನು ಸಂತುಷ್ಟಳಾದರೆ ಪರಮೇಶ್ವರ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಪತಿವ್ರತಾಯಾಂ ತುಷ್ಟಾಯಾಂ ತುಷ್ಟೋ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ವಯಂ
ತುಷ್ಟೇ ನಾರಾಯಣೇ ದೇವೇ ಶಶ್ವತ್ ತುಷ್ಟಂ ಜಗತ್ರಯಂ ।
ತರುಮೂಲೇಷು ಸಿಕ್ತೇಷು ಶಾಖಾಃ ಸಿಕ್ತಾ ಯಥಾ ಪ್ರಿಯೇ ॥

ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಸಂತುಷ್ಟಳಾದರೆ ನಾರಾಯಣ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಾರಾಯಣ ಸಂತುಷ್ಟನಾದರೆ ಮೂಲೋಕ ಸಂತುಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮರದ ಬೇರು ನೀರುಂಡರೆ ರೆಂಬೆಗಳೂ ನೀರುಣ್ಣುತ್ತವೆ ತಾನೆ?

ಬಾಲಕನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವಿ ನಕ್ಕು ಮಧುರವಾಗಿ ನುಡಿದಳು.

ಪಾರ್ವತಿ:- ನಾನು ವೇದಮಾತೆಯಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಲ್ಲ, ಸರಸ್ವತಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತರಾಜನ ಕನ್ನಿಕೆಯಾಗಿ ಜನಿಸಿದವಳು. ಹಿಂದೆ ನಾನು ದಕ್ಷಪುತ್ರಿಯಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಶಿವನ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಪತಿನಿಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಹಿಸದೆ ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಶರೀರತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಪುನಃ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಪುಣ್ಯವಶದಿಂದ ನನಗೆ ಶಿವನೊಮ್ಮೆ ದೊರೆತ. ಆದರೆ ಆತ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ. ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋದ. ಅವನು ಹೋದಂದಿನಿಂದ ನಾನು ದುಃಖದಿಂದ ತಂದೆಯ ಮನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಈಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ

ಬಂದು ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಕಠೋರವಾದ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೂ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭನನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಹತಾಶಳಾಗಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲು ಹೊರಟೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಕ್ಷಣಕಾಲ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ನೀನಿನ್ನು ಹೋಗಬಹುದು. ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿ ಜ್ವಾಲೆಯಂಥ ಈ ಬೆಂಕಿಯೊಳಗೆ ಹಾರಿ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಪ್ರಿಯಕರ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರನಾದ ಶಿವನನ್ನು ಪಡೆಯುವೆನು.' ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ದೇವಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ತಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೆ ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾರಿದಳು. ಆದರೆ ಬೆಂಕಿ ಚಂದನದಂತೆ ತಂಪಾಯಿತು. ಶಿವ ಪುನಃ ಕೇಳಿದ.

ಶಿವ:- ಅಹೋ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ! ಎಂಥ ತಪಸ್ಸು ನಿನ್ನದು? ಶರೀರ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುಡಲಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನಿಷ್ಟವೂ ಸಿದ್ಧಿಸಲಿಲ್ಲ! ಮಂಗಳ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಆಶಿವನನ್ನು ಹೊಂದಲು ಬಯಸುವಿ. ಆದರೆ ಶರೀರವಿಲ್ಲದ ಅವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅದೇನು ಇಷ್ಟವನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲೆ? ನೀನೀಗ ಬಯಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಂಹಾರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು. ಸರ್ವಸಂಹಾರಕನಾದ ಪತಿಯನ್ನು ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀ ಬಯಸಿಯಾಳು? ಇನ್ನು ಮೋಕ್ಷದ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವೆಯಾದರೆ ಅದೂ ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಸರ್ವರಿಗೂ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡುವ ನೀನು ತಪಸ್ಸು ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು? 'ಶಿವ' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಮಂಗಲ ಮೋಕ್ಷ ಸಂಹಾರಕ ಎಂದು ಮೂರು ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಬೇರೆ ಅರ್ಥ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಸಂಹಾರಕರ್ತನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರೆ ನಿನ್ನ ಆಪತಿ ಸರ್ವಲೋಕ ಭಯಂಕರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ನಿನಗೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹರಿಸ್ಮರಣೆಯೊಂದೇ ಅಮೋಘ, ಸರ್ವಮಂಗಳಪ್ರದ. ನೀನು ಬೇಗನೆ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೇ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಕಾಣುವೆ. ನಿನ್ನ ತಪಸ್ಸು ಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹರಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಅದೃಶ್ಯನಾದ. ದೇವಿ 'ಮಹಾದೇವ!' ಎಂದು ಜಪಿಸುತ್ತ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಅವಳ ಆಗಮನದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೇನಕೆ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯರು ಆನಂದ ತುಂದಿಲರಾಗಿ ದಿವ್ಯವಾದ ವಾಹನವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಂಗಳಕಲಶಗಳನ್ನು ರಾಜಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿರಿಸಿ ಬಾಳೆ ಕಂಬಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಅರಳುಗರಿಕೆ ಫಲಪುಷ್ಪ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಸುವಾಸಿನೀ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮುನಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ನಟಿಯರು ನರ್ತಕಿಯರು ಆನೆಗಳು ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ ಪಠಿಸುವ ಪುರೋಹಿತರು ಇವರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಮಂಗಳವಾದ್ಯ ಶಂಖಧ್ವನಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಿಂದೂರ ಚಂದನಗಳಿಂದ ಸುಗಂಧಭರಿತವಾದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಿಯನ್ನು , ಇದಿರುಗೊಂಡರು. ದೇವಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಆನಂದ ಸಂಭ್ರಮ ಸಡಗರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿದಳು. ಅವರು ಆನಂದ ಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸುತ್ತ 'ಮಗೂ! ಮಗೂ!' ಎನ್ನುತ್ತ ಹರಸಿ ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವಳನ್ನು ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವಳಿಗೆ ಆರತಿ ಎತ್ತಿದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು. ಹಿಮಾಲಯ ಅವರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಿದ, ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ ಮಾಡಿಸಿದ. ಬಳಿಕ ಮಗಳೊಡನೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಆನಂದದಿಂದ ವಾಸಮಾಡಿದರು.

ಒಮ್ಮೆ ಹಿಮಾಲಯನು ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಗಂಗಾತೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಇತ್ತ ಅರಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮೇನೆ ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ನರ್ತನ ಗಾಯನ ಮಾಡುವ ಭಿಕ್ಷುಕ ಬಂದ. ಆತ ಬಹಳ ವೃದ್ಧನಾಗಿದ್ದ. ಮೈಗೆ ವಿಭೂತಿ ಬಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆಯ ಗಂಟು. ನನ್ನ ಗುಣಗಾನಮಾಡುತ್ತ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಶೃಂಗವಾದ್ಯ ಡಮರುಗಳನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಗರದ ಎಳೆಯ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರು ವೃದ್ಧರು ಯುವಕರು ಯುವತಿಯರು ವೃದ್ಧ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಭಿಕ್ಷುಕನ ಹಾಡಿಗೆ ಮೈಮರೆತರು. ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಮೈಮರೆತು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಕಂಡಳು. ಹುಲಿದೊವಲನ್ನುಟ್ಟು ವಿಭೂತಿ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಅಸ್ಥಿಮಾಲೆ ನಾಗಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಪ್ರಸನ್ನವದನನಾದ ಪಂಚವಕ್ತ್ರ ತ್ರಿಲೋಚನನಾದ ಆಶಿವ 'ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳು' ಎಂದ. ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೆ ದೇವಿ ಅವನಿಗೆ ನಮಿಸಿ 'ನನಗೆ ಪತಿಯಾಗು' ಎಂದು ವರ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಶಿವ ಅದೇ ವರವನ್ನು ನೀಡಿ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದ. ಹೀಗೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಶಿವ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮರೆಯಾದಾಗ ದೇವಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಕಣ್ತೆರೆದು ಭಿಕ್ಷುಕನು ಇನ್ನೂ ಹಾಡುತ್ತ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡಳು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೇನಕೆ ಭಿಕ್ಷುಕನಿಗೆ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಬಂಗಾರದ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಕೊಡಲು ಹೋದಳು. ಆದರೆ ಭಿಕ್ಷುಕ 'ನನಗೆ ದೇವಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡು!' ಎಂದ. ತಿರುಗಿ ಹಾಡುತ್ತ ಕುಣಿಯ ತೊಡಗಿದ. ಮೇನಕೆ ಕುಪಿತಳಾದಳು. ಭಿಕ್ಷುಕನನ್ನು ಹೊರಗೆ ತಳ್ಳಲು ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದಳು. 'ಮೂಲೋಕದೊಡೆಯನಾದ ಶಿವನಿಗೆ ರಾಣಿಯಾಗಲಿರುವ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಯಾರೊ ಒಬ್ಬ ಭಿಕ್ಷುಕ ತನಗೆ ನೀಡೆಂದು ಸಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ!' ಎಂದಳು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯನು ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಅರಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ. ಆ ಮೂರ್ತಿಯ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ವಿಚ್ಛೇದವಾಯಿತೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಶೋಕ. ಇತ್ತ ಮೇನೆಯ ಮುಖದಿಂದ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದಾಗ ಕೋಪವೂ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅವನೂ ಭಿಕ್ಷುಕನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲು ಭಟರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದ. ಭಟರು ಭಿಕ್ಷುಕನ ಬಳಿಗೇ ಹೋಗಲು ಅಶಕ್ತರಾದರು. ತನ್ನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಆತ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆಕಾಶದಂತೆ ಕೈಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷುಕ ಸುಂದರ ಚತುರ್ಭುಜಾಕಾರದಿಂದ ಹಿಮಾಲಯನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ. ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟ, ಶ್ರೀಗಂಧ ಬಳಿದ ಮೈಯ, ಕಿರೀಟ ಕುಂಡಲಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವ ನಗುಮೊಗದ ಆರೂಪ ಹಿಮಾಲಯನಿಗೆ ಧ್ಯಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ರೂಪವೆ ಆಗಿತ್ತು. ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಅವನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದನೊ ಅವೇ ಹೂವುಗಳು ಈತನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭುಜ ಮುರಲೀಧರರೂಪ. ನವಿಲಗರಿ ರತ್ನಾಭರಣ ವನಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಒಪ್ಪುವ, ಶ್ರೀಗಂಧ ಬಳಿದ ಮೈಯ ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದ ಬಾಲ ಗೋಪಾಲರೂಪ. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಚಂದ್ರಶೇಖರರೂಪ. ಹುಲಿ ದೊವಲನ್ನುಟ್ಟು, ಮೈಗೆ ವಿಭೂತಿ ಬಳಿದುಕೊಂಡು, ಶೂಲಪಟ್ಟಿ ಅಸ್ಥಿಮಾಲೆ ನಾಗ

ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಡಮರು ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಿಳಿ ಕಮಲಮಣಿಮಾಲೆಯಿಂದ ಹರಿನಾಮ ಜಪಿಸುವ ಪ್ರಸನ್ನ ಪಂಚವಕ್ತ್ರ ತ್ರಿಲೋಚನ ರೂಪ. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಫಟಿಕಾಕ್ಷ ಮಾಲೆ ಹಿಡಿದು ಹರಿನಾಮ ಜಪಿಸುವ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃ ಚತುರ್ಮುಖ ರೂಪ. ಒಡನೆ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊಳೆವ ಸೂರ್ಯರೂಪ. ಅಗ್ನಿರೂಪ. ಚಂದ್ರರೂಪ. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿರಾಕಾರ ತೇಜೋರೂಪ. ಹೀಗೆ ಇಚ್ಛೆ ಬಂದಂತೆ ನಾನಾ ರೂಪ ತಳೆಯುವ ಭಿಕ್ಷುಕನನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಮಾಲಯ ಆನಂದದಿಂದ ಪುಳಕಿತನಾಗಿ ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸುತ್ತ ದಂಡಪ್ರಣಾಮ ಗೈದ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದ. ಬಳಿಕ ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರತು ಬರಿ ಭಿಕ್ಷುಕನೆಂದು ಕಂಡು 'ನಿನಗೇನು ಬೇಕು?' ಎಂದ. ಭಿಕ್ಷುಕ 'ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡು' ಎಂದ. ಇನ್ನೇನೂ ಬೇಡವೆಂದ. ಹಿಮಾಲಯ ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತನಾಗಿ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಭಿಕ್ಷುಕ ಅದೃಶ್ಯನಾದ.

ಈಗ ಹಿಮಾಲಯ ಮೇನಕೆಯರಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. 'ನಮಗೆ ಹಾಡುಹಗಲಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನದಂತೆ ಜಗದೀಶನ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ನಮ್ಮನ್ನು ಆತ ವಂಚಿಸಿ ಹೊರಟು ಹೋದ!' ಅವರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾದರು. ಏಕಾಂತಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಿಮಾಲಯನು ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಒಡನೆ ಅವನು ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತರತ್ನಾಧಾರನಾದ ಆ ಪರ್ವತರಾಜ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೊರೆದು ಹೋದರೆ ಭೂಮಿಗೆ 'ರತ್ನಗರ್ಭಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಸುಳ್ಳಾದೀತು. ಸ್ಥಾವರತ್ವವನ್ನು ತೊರೆದು ದಿವ್ಯರೂಪದಿಂದ ಶಿವನಿಗೆ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವನ್ನೇ ಸೇರುತ್ತಾನೆ. ನಾರಾಯಣನ ಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಪಾರ್ಷದನಾಗಿ ಹರಿದಾಸನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವೇದಜ್ಞ, ಪ್ರತಿಗ್ರಹರಹಿತ, ಸಂಧ್ಯಾ ಯಜ್ಞ ವೇದಪಾಠಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವವ, ಸತ್ಯವಾದಿ - ಇಂಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಹತ್ತು ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಫಲ. ಪ್ರತಿಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತ ಸಂಧ್ಯಾ ಆಚರಿಸದ ಮೂರ್ಖಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದರೂ ಅರ್ಧಾಂಶ ಫಲವಿದೆ. ಪಾಪಾಚಾರನಿರತನಾದ ಚಂಡಾಲ ತುಲ್ಯನಾದ ವರನಿಗೆ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ನರಕಪ್ರಾಪ್ತಿ. ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ, ಜ್ಞಾನಿ, ಸತ್ಯವಾದಿ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾದ ವಿಪ್ರನಿಗೆ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ ಫಲ. ಅರವತ್ತುಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ದಿವ್ಯರೂಪದಿಂದ ವಿಷ್ಣುಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖಪಡುತ್ತಾನೆ. ಶೀಲವತಿಯಾದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಹರನಿಗಾಗಲಿ ಹರಿಗಾಗಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾರಾಯಣನ ಸಾರೂಪ್ಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಹರಿದಾಸ್ಯಲಾಭ. ಹೀಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ದೇವತೆಗಳು ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಹಿಮಾಲಯನ ಅರಮನೆಗೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು - 'ಹಿಮಾಲಯನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶಿವನಿಂದೆ ಮಾಡು. ಆದರೂ ಶಿವನನ್ನು ಹೊರತು

ಇನ್ನಾರನ್ನೂ ಪಾರ್ವತಿ ವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದೆಯೆ ಮಗಳನ್ನು ಶಿವನಿಗೆ ನೀಡಿ ಅದರ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಪಡೆಯಲಿ. ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೇ ಇರಲಿ. ಅನಂತರತ್ನಾಧಾರನಾದ ಅವನನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ನೀನೇ ಮಾಡಬೇಕು.'

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಕೈಗಳಿಂದ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ. ಅವನು ಹೇಳಿದ-

'ದೇವತೆಗಳೆ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ. ನೀವು ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕರು. ಶಿವ ಕೇಶವರನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗುರು ಪತಿವ್ರತೆಯರನ್ನು, ಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಯತಿಗಳನ್ನು, ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಿಂದೆ ಮಾಡುವ ಪಾಪಿಗಳು ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ಕಾಲಸೂತ್ರ ನರಕದಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಾರೆ. ಸೃಷ್ಟಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವ, ದುರ್ಗೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗೀತಾ, ತುಲಸಿ, ಗಂಗಾ, ವೇದ, ವೇದಮಾತೆ, ವ್ರತ, ತಪಸ್ಸು, ಪೂಜೆ, ಮಂತ್ರ, ಮಂತ್ರೋಪದೇಶಕ ಗುರು - ಇವರನ್ನು ನಿಂದೆ ಮಾಡುವವನು ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಯುಷ್ಯದ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕಾಲ ಅಂಧಕೂಪದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವನು. ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತ ಅವನಿಗೆ ತಾನು ಸಮನೆನ್ನುವವನು ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪುರಾಣವನ್ನು ರಾಧೆಯನ್ನು ಗೋಪಿಯರನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವವನು ನರಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪೂರ್ಣ ಆಯುಷ್ಯದಷ್ಟು ಕಾಲ ನರಳುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ನೀವೆ ಯಾರಾದರೂ ಹಿಮಾಲಯನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ದಕ್ಷ ಶಿವನಿಗೆ ಮಗಳನ್ನಿತ್ತು ಶಿವನಿಂದೆ ಮಾಡಿದರೂ ಪಾಪವನ್ನು ಹೊಂದಲಿಲ್ಲ. ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನೆ ಹೊಂದಿದ. ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಪೂರ್ಣಫಲದ ನಾಲ್ಕನೆ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆದ. ಅದರಿಂದಲೆ ಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ತುಚ್ಛವಾದ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖವನ್ನೇ ಪಡೆದ. ಹಾಗೇ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಹಿಮಾಲಯನೂ ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದೆಯೆ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ವಾಸಮಾಡಲಿ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಒಡನೆ ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ನನಗೆ ನೀವು ಇದೊಂದು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿರಿ. ನೀವೇ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಹಿಮಾಲಯನ ಮುಂದೆ ಶಿವನಿಂದೆ ಮಾಡಿರಿ. ಬಳಿಕ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಅರುಂಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಿಮಾಲಯನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಿತವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲಿ. ಮುಂದೆ ಪಾರ್ವತಿ ಹರನನ್ನೇ ವರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದೆಯೆ ಹಿಮಾಲಯನೂ ಮಗಳ ಮಾತಿನಂತೆ ಅವಳನ್ನು ಹರನಿಗೇ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.' ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಗಂಗಾ ತೀರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ನಲ್ವತ್ತನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—೦—

ಅನರಣ್ಯ ರಾಜನ ವೃತ್ತಾಂತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೪೧

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ:- ಆಗ ದೇವತೆಗಳು ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿವೇದನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ದೇವತೆಗಳು:- ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯ ರತ್ನಾಧಾರ. ಅವನು ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆದರೆ ಭೂಮಿ ರತ್ನಗರ್ಭೆ ಎನಿಸುವುದೆಂತು? ಈಗ ಹಿಮಾಲಯ ಮಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಿವನಿಗೆ ನೀಡಿದರೆ ನಾರಾಯಣನ ಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ನೀನು ಹಿಮಾಲಯನ ಮುಂದೆ ಶಿವನನ್ನು ನಿಂದಿಸಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಶಿವನಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರಬುದ್ಧಿ ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಹೊರತು ಇನ್ನಾರೂ ಶಕ್ತರಲ್ಲ. ದೇವತೆಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಧುರವಾಗಿ ನುಡಿದ.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಬಲು ದುಷ್ಕರ ಶಿವನಿಂದೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಶಕ್ತನಲ್ಲ. ಅದು ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ವಿನಾಶಕರ. ವಿಪತ್ತಿಗೆ ಬೀಜರೂಪ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಶಿವನನ್ನೇ ಕಳಿಸಿರಿ. ಅವನು ತನ್ನ ನಿಂದೆಯನ್ನು ತಾನೆ ಮಾಡಲಿ.

ಪರನಿಂದಾ ವಿನಾಶಾಯ ಸ್ವನಿಂದಾ ಯಶಸೇ ಪರಂ
ಪರನಿಂದೆ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾದರೂ ಸ್ವನಿಂದೆ ಯಶಸ್ಸಿಗೇ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವತೆಗಳು ಬೇಗನೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದರು. ಕರುಣಾಸಮುದ್ರನಾದ ಆತನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡರು. ಶಿವ ನಕ್ಕು ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿ ಹಿಮಾಲಯನ ಬಳಿಗೆ ನಡೆದ. ದೇವತೆಗಳು ಮುದಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತೆಂದರೆ ಮುದವಾಗುವುದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದುಃಖವಾಗುವುದು ತಾನೆ!

ಹಿಮಾಲಯನು ಪಾರ್ವತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಂಧುವರ್ಗಪರಿವೃತನಾಗಿ ಓಲಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪದಿಂದ ಶಿವ ಬಂದ. ದಂಡ ಛತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ಫಟಿಕ ಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಗ್ರಾಮವನ್ನೂ ಧರಿಸಿದ್ದ. ಬಿಳಿಬಟ್ಟೆ. ಉಜ್ವಲವಾದ ತಿಲಕ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಹಿಮಾಲಯ ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ದಂಡಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದ. ವಿಪ್ರರೂಪದಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರಾಣೇಶನನ್ನು ದೇವಿಯೂ ನಮಿಸಿದಳು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಹಿಮಾಲಯ ನೀಡಿದ ಮಧುಪರ್ಕಾದಿ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ. ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಾರು ನೀನೆಂದು ಕೇಳಿದ, ಹಿಮಾಲಯ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೇಳತೊಡಗಿದ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:- ನಾನು ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸರ್ವಜ್ಞನಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮನೋವೇಗದಿಂದ ತಿರುಗುವವನು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಶಿವನಿಗೆ ಕೊಡುವಿ

ಎಂದು ತಿಳಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತಿರುವ ಈ ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕುಲಶೀಲ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ, ನಿರಾಶ್ರಯ ಅಸಂಗ ನಿರ್ಗುಣನಿಗೆ, ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಭೂತನಾಥನಿಗೆ ಕೊಡುವಿಯಂತೆ! ಅವನು ದಿಗಂಬರ, ಹಾವುಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡವ, ಬೂದಿ ಬಳಿದುಕೊಂಡವ. ಅವನಿಗೆ ಬಂಧುಗಳಿಲ್ಲ, ಧನಸಂಪತ್ತಿಲ್ಲ, ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ಜಟೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ವಯಸ್ಸು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ವೃದ್ಧ, ಭಿಕ್ಷುಕ. ಅವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅನುರೂಪನಾದ ಸತ್ಪಾತ್ರ ನಾರಾಯಣನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಲದವ. ನೀನು ಶಿವನಿಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವಿಯೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಜನರು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಬಹುದು. ನೀನು ಲಕ್ಷ ಪರ್ವತಗಳಿಗೆ ಅಧಿರಾಜ. ಅವನಿಗೆ ಒಬ್ಬನೂ ಬಂಧು ಇಲ್ಲ. ಇಂಥವನಿಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ಬಂಧುಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೇಳು, ಮೇನಕೆಯನ್ನು ಕೇಳು. ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇಳು. ಏಕೆಂದರೆ ರೋಗಿಗೆ ಔಷಧ ರುಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅಪಥ್ಯ ರುಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬೇಗನೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಭೋಜನವನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಮೇನೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದುಃಖಗೊಂಡಳು. ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ಹಿಮಾಲಯನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದಳು-

ಮೇನಕೆ:- ನಾಥ, ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳು, ಅದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಪರ್ವತಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸು. ನಾನಂತೂ ಮಗಳನ್ನು ಶಿವನಿಗೆ ಕೊಡಲಾರೆ. ಅನ್ನ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ವಿಷ ಕುಡಿದು ಸಾಯುವೆ. ಅಥವಾ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಘೋರ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆ.'

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮೇನೆ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕೋಪಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ನಿರಾಹಾರಳಾಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದಳು. ಆಗ ವಸಿಷ್ಠ ತನ್ನ ಸೋದರರೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಅರುಂಧತಿಯೂ ಬಂದಳು. ಹಿಮಾಲಯ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವರ್ಣಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ನೀಡಿದ. ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದ. ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಂತೆ ಅರುಂಧತಿ ಮೇನೆ ಪಾರ್ವತಿಯರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಶೋಕದಿಂದ ಮೈಮರೆತು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಮೇನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹಿತನುಡಿ ನುಡಿದಳು.

ಅರುಂಧತಿ:- ಮೇನಕೆ, ಎದ್ದೇಳು. ನಾನು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಅರುಂಧತಿ-ಪಿತೃಗಳ ಮಾನಸಕನ್ಯೆ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಸೊಸೆ.

ಅರುಂಧತಿಯ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೇನಕೆ ತಟ್ಟನೆ ಎದ್ದಳು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿನಿಯಾದ ಅರುಂಧತಿಗೆ ತಲೆ ಬಾಗಿ ನಮಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು.

ಮೇನಕೆ:- ನಾವು ನಿಜವಾಗಿ ಪುಣ್ಯವಂತರು. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ಸೊಸೆ ವಸಿಷ್ಠರ ಪತ್ನಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಇಂದು ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ದೇವಿ, ಇದು ನಿನ್ನ ಮನೆ, ನಾವು ನಿನ್ನ ದಾಸಿಯರು. ನೀನು ಬಂದುದು ನಮ್ಮ ಬಹು ಪುಣ್ಯಗಳ ಫಲ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಮೇನಕೆ ಪಾದ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿ ಸ್ವರ್ಣ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದಳು. ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಬಳಿಕ ಅರುಂಧತಿ ಶಿವನ ಬಗ್ಗೆ ಮೇನಕೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದಳು. ಇತ್ತ ಮುನಿಗಳೂ ಹಿಮಾಲಯನಿಗೆ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧ ನಡೆಯುವಂತೆ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿದರು.

ಋಷಿಗಳು:- ಪರ್ವತರಾಜ, ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು. ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಶಿವನಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡು. ಲಯಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಾವನೆನಿಸು. ಅವನು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇಡುವವನಲ್ಲ. ನೀನೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸು. ಅವನು ಯೋಗಿ. ಮದುವೆಗೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಗಳ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಒಲಿದು ಮದುವೆಗೆ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನೂ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಎರಡು ಕಾರಣದಿಂದ ಅವನು ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಋಷಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಿಮಾಲಯ ನಕ್ಕು ಹೇಳತೊಡಗಿದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯವೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೆ ನುಡಿದ.

ಹಿಮಾಲಯ:- ಶಿವನಲ್ಲಿ ರಾಜವೈಭವ ಒಂದೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಒಂದು ಮನೆ ಇಲ್ಲ. ಸಂಪತ್ತು ಇಲ್ಲ. ಬಂಧು ಜನರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾದ ಯೋಗಿಗೆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಕೊಡಲಿ? ನೀವು ತಿಳಿದವರು, ಬ್ರಹ್ಮನ ಪುತ್ರರು. ಹೇಳಿ.

ನಾನುರೂಪಾಯ ಪುತ್ರಾಯ ಪಿತಾ ಕನ್ಯಾಂ ದದಾತಿ ಚೇತ್ ।
ಕಾಮಾಲ್ಲೋಭಾದ್‌ಭಯಾನ್ಮೋಹಾತ್ ಶತಾಬ್ದಂನರಕಂವ್ರಜೇತ್॥

ಅನುರೂಪನಲ್ಲದ ವರನಿಗೆ ತಂದೆ ಮಗಳನ್ನು ಕಾಮಲೋಭ ಭಯ ಮೋಹಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನೂರುವರ್ಷಕಾಲ ನರಕವಾಸ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮಗಳನ್ನು ಶಿವನಿಗೆ ಕೊಡಲಾರೆ. ಇನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ವಿಚಾರವನ್ನು ಋಷಿಗಳು ನೀವು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಮಾಲಯನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ವಸಿಷ್ಠ ಮುನಿ ನುಡಿದ -

ವಸಿಷ್ಠ:- ಮಾತು ಲೋಕದಲ್ಲಾಗಲಿ ವೇದದಲ್ಲಾಗಲಿ ಮೂರು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಬಲ್ಲವನೆ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುವಿನಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಮಾತು ಕೇಳಲು ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಅಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಹಿತಕಾರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಶತ್ರು ನುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವು ಮಾತು ಕೇಳಲು ಮಧುರವಾಗಿರದೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿತಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವನ್ನು ದಯಾಳುಗಳಾದ ಧರ್ಮಶೀಲರು ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾತು ಕೇಳುವಾಗ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಸದಾಕಾಲ ಸುಖಕರವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯವೂ ಹಿತಕರವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಮಾತು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ. ಪರ್ವತರಾಜ, ಈ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲಿ? ಹೇಳು. ಶಿವನಿಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಇಲ್ಲ ನಿಜ. ಆದರೆ

ಅವನು ದೇವಾಧಿಪತಿ. ಸದಾ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವವ. ಬಾಹ್ಯವಾದ ಸಂಪತ್ತು ವೈಭವವೆಲ್ಲ ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಚಂಚಲ. ಆತ್ಮಾರಾಮನಾಗಿ ಸದಾ ಆನಂದಮಗ್ನನಾಗಿರುವವನಿಗೆ ಈ ಅಶಾಶ್ವತ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯ ಮೋಹ? ಗೃಹಸ್ಥನು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸಂಪತ್ತುಗಳುಳ್ಳವನಿಗೇ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಏನೂ ಇಲ್ಲದವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನು ಕನ್ಯೆಯ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದಂತೆಯೆ ಸರಿ. ಆದರೆ ಶಿವ ಯಾವ ರಾಜನಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯವನಲ್ಲ. ಕುಬೇರನೆ ಅವನ ಕಿಂಕರನಾಗಿರುವನೆಂದ ಮೇಲೆ ಅವನು ದರಿದ್ರನೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ನಿರ್ಗುಣನಾದ ಪರಮಾತ್ಮ, ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದಾಚೆ ಇರುವವ, ಸರ್ವೇಶ್ವರ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತ, ಎಲ್ಲ ಜಂತುಗಳೊಳಗಿರುವವ. ನಿರಾಕಾರನಾದರೂ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸಾಕಾರನಾಗುವವ. ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯಗಳಿಗಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಶಿವ ಎಂಬ ಮೂರು ರೂಪ ತಾಳುವನು. ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಶಿವ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣನ ವಿಭೂತಿಗಳು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ ಎರಡು ರೂಪ ತಾಳಿದ್ದಾನೆ. ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಭುಜರೂಪ, ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭುಜರೂಪ. ಅವನ ಅಂಶಗಳೆ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರು. ಕೆಲವು ದೇವತೆಗಳು ಅವನ ಕಲೆಗಳು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕಲಾಂಶರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ತೊಡಗಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಅವಳಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯಾಧಾನ ಮಾಡಿದ. ಆದರಿಂದ ಗರ್ಭ ಉದಿಸಿತು. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ವಿರಾಟ್ ಪುರುಷ ಜನಿಸಿದ. ಅವನು ಮಹಾವಿಷ್ಣು. ಕೃಷ್ಣನ ಷೋಡಶ ಅಂಶರೂಪ. ಅವನು ನೀರಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದಾಗ ನಾಭಿಕಮಲದಿಂದ ಜನಿಸಿದವ ಬ್ರಹ್ಮ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಹಣೆಯಿಂದ ಉದಿಸಿದವ ಶಿವ. ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವದಿಂದ ಉದಿಸಿದವ ವಿಷ್ಣು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕರು. ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ನಾಲ್ವರೂ ಜನಿಸಿದರು. ಲೀಲೆಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಅಂಶದಿಂದ ಬಹುರೂಪ ತಾಳಿದವರು. ಕೃಷ್ಣನ ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವದಿಂದ ಬಂದವಳು ರಾಧೆ, ರಾಸೇಶ್ವರಿ. ಮುಖದಿಂದ ಬಂದವಳು ವಾಣಿ, ವಾಗ್ದೇವತೆ. ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲದಿಂದ ಬಂದವಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ ಸ್ವರೂಪಿಣಿ. ದೇವತೆಗಳ ತೇಜಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭೂತಳಾದವಳು ಪಾರ್ವತಿ. ಎಲ್ಲ ದಾನವರನ್ನು ಕೊಂದು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟವಳು. ಹಿಂದಿನ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಅವಳು ದಕ್ಷನ ಮಡದಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಂದ ಜನಿಸಿದಳು. ಅವಳನ್ನು ದಕ್ಷ ಶಿವನಿಗೆ ನೀಡಿದ. ಅವಳು ಪತಿನಿಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಶರೀರ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದಳು. ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿ ಮೇನಕೆ ಪಿತೃಗಳ ಮಾನಸಕನ್ಯೆ. ಅವಳ ಉದರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಜಗದಂಬೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರಿಂದ ಅವಳು ಶಿವೆ, ಶಿವನ ಪತ್ನಿ. ಜನ್ಮಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕಲ್ಪಕಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳು ಹಾಗೇ. ಅವಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಸ್ಮರಣೆ ಇದೆ. ಸರ್ವಜ್ಞಳು, ಸಿದ್ಧಿದಾಯಕಳು, ಸಿದ್ಧಿರೂಪಳು. ಅವಳ ಎಲುವು ಚಿತಾಭಸ್ಮಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಶಿವ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನೀನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಶಿವನಿಗೆ ಕೊಡುವೆಯಾದರೆ ಕೊಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವಳು ಸ್ವತಃ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಸೇರುವುದನ್ನು ನೀನೆ ನೋಡುವೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಯಾರು ಹೆಂಡತಿಯೋ ಅವಳು ಅವನನ್ನೆ ಪತಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಇದು ವಿಧಿನಿಯಮ. ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ಮೀರಲಾರರು.

ಶಿವ ಈ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿಯೆ ಸ್ವತಃ ಉತ್ಸುಕನಲ್ಲ, ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ, ಸ್ವಾತ್ಮಾರಾಮ ಆತ. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಾರಕಾಸುರನಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರು. ದೇವತೆಗಳಿಗಾಗುವ ಪೀಡೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಾಗ ಕೃಪಾಳುವಾದ ಶಿವ ದೇವಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇತ್ತ. ಅವರ ಮುಂದೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬಾಲಕನಾಗಿ ಬಂದು ಅವಳಿಗೆ ವರ ನೀಡಿ ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಇಂದ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳು ನಾರಾಯಣ ಬ್ರಹ್ಮ ಧರ್ಮ ಋಷಿಮುನಿಗಳು ಗಂಧರ್ವರು ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸರು ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾಲೋಚನೆಗಾಗಿ ಬಂದರು. ಬಳಿಕ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೇಗನೆ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಪರ್ವತರಾಜ, ನಮಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖ ನೀಡಬಲ್ಲ ಒಂದು ಶುಭಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ನೀನು ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟು ಶಿವೆಯನ್ನು ಶಿವನಿಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಆಗದಿರಲಾರದು. ಶಿವ ನಾರಾಯಣನೊಂದಿಗೆ ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ರಥದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ದೇವೋತ್ತಮ, ಯೋಗೀಂದ್ರವರೇಣ್ಯ. ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಗುರು, ಆದಿ ಮಧ್ಯಾಂತರಹಿತ. ನಿರ್ವಿಕಾರ, ಜನನರಹಿತ. ಅವನು ಶಿವೆಗೆ ತಪೋವನದಲ್ಲಿಯೆ ವರನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಈಶ್ವರನ ಮಾತು ಎಂದೂ ಸುಳ್ಳಾಗದು, ವ್ಯರ್ಥವಾಗದು.

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸ್ತಂಬಪರ್ಯಂತಂ ಸರ್ವಂ ನಶ್ವರಮಸ್ಥಿರಂ ।
ಅಹೋ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ದುರ್ಲಂಘ್ಯಾ ಸಾಧೂನಾಮವಿನಾಶಿನೀ ॥

ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿಯವರೆಗೂ ಎಲ್ಲವೂ ನಶ್ವರ, ಅಸ್ಥಿರ. ಆದರೆ ಸಜ್ಜನರ ಮಾತು ಎಂದೂ ಅನುಲ್ಲಂಘನೀಯ, ಅವಿನಾಶಿ. ಒಬ್ಬ ಇಂದ್ರ ಪರ್ವತಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಕಡಿದ. ವಾಯು ಮೇರುವಿನ ಶಿಖರವನ್ನು ಮುರಿದ. ದೇವತೆಗಳ ಮುಂದೆ ಹೋರಾಡಬಲ್ಲವರು ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿರುವರು? ಮರುತ್ತುಗಳು ಬೀಸಿ ಒಗೆದರೆ ಪರ್ವತಗಳೆಲ್ಲ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುವು.

ಏಕಾರ್ಥೇ ಯದಿ ಶೈಲೇಂದ್ರ ಸರ್ವಸಂಪದ್ ವಿನಶ್ಯತಿ ।
ಸರ್ವಾನ್ ರಕ್ಷತಿ ತದ್ ದತ್ವಾ ವಿನಾ ಚ ಶರಣಾಗತಂ ॥

ಒಬ್ಬನಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಸಂಪತ್ತು ನಾಶವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಆ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಿಯಮದಂತೆ ಶರಣಾಗತನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಶರಣಾಗತನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಿರಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಹೆಂಡತಿ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಿರಬೇಕೆಂದು ನೀತಿ ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಅನರಣ್ಯನೆಂಬ ರಾಜ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಮುನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರು. ಪರ್ವತರಾಜ, ನೀನೂ ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಶಿವನಿಗೆ ಮಗಳನ್ನಿತ್ತು ಎಲ್ಲ ಬಂಧುವರ್ಗವನ್ನೂ ಕಾಪಾಡು. ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸು.

ವಸಿಷ್ಠನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರ್ವತರಾಜ ಅನರಣ್ಯರಾಜನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ಹಿಮಾಲಯ:- ಅನರಣ್ಯರಾಜ ಯಾರ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವ? ಅವನು ಹೇಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡ?

ವಸಿಷ್ಠ:- ಅನರಣ್ಯ ಮನುವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ರಾಜ. ಚಿರಂಜೀವಿ. ಧರ್ಮಶೀಲ, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ. ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನಾದ ಸ್ವಾಯಂಭುವಮನು. ಹಿಂದೆ ಧರ್ಮದಿಂದ ಎಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಯುಗಗಳ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ. ಬಳಿಕ ಪತ್ನಿ ಶತರೂಪೆಯೊಂದಿಗೆ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹರಿದಾಸ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ. ಬಳಿಕ ಸ್ವಾರೋಚಿಷ ಮನುವಿನ ರಾಜ್ಯಭಾರ. ಅವನ ಬಳಿಕ ಉತ್ತಮ, ತಾಮಸ, ರೈವತ, ಚಾಕ್ಷುಷ, ಶ್ರಾದ್ಧದೇವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರು. ಸೂರ್ಯತನಯನಾದ ಸಾವರ್ಣಿ ಎಂಟನೆಯ ಮನು. ಅವನು ಹಿಂದೆ ಚೈತ್ರವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ರಾಜಾ ಸುರಥನಾಗಿದ್ದ. ಒಂಬತ್ತನೆಯವನು ದಕ್ಷಸಾವರ್ಣಿ. ಹತ್ತನೆಯವನು ಬ್ರಹ್ಮಸಾವರ್ಣಿ. ಹನ್ನೊಂದನೆಯವನು ಧರ್ಮಸಾವರ್ಣಿ. ಬಳಿಕ ರುದ್ರಸಾವರ್ಣಿ, ದೇವಸಾವರ್ಣಿ ಇಂದ್ರಸಾವರ್ಣಿ ಇವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರು. ಹೀಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಮನುಗಳು ಆಗಿ ಹೋದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಒಂದು ಹಗಲು ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಸಾವರ್ಣಿಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಇಂದ್ರಸಾವರ್ಣಿ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮನು, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ, ಧರ್ಮದಿಂದ ಎಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ. ಅವನು ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಸುಚಂದ್ರನಿಗೆ, ಸುಚಂದ್ರ ಶ್ರೀನಿಕೇತುವಿಗೆ, ಶ್ರೀನಿಕೇತು ಪುರೀಷತರುವಿಗೆ, ಪುರೀಷತರು ಗೋಕಾಮುಖನಿಗೆ, ಗೋಕಾಮುಖ ವೃದ್ಧಶ್ರವನಿಗೆ, ವೃದ್ಧಶ್ರವ ಭಾನುವಿಗೆ, ಭಾನು ಪುಂಡರೀಕನಿಗೆ, ಪುಂಡರೀಕ ಜಿಹ್ವಲನಿಗೆ, ಜಿಹ್ವಲ ಶೃಂಗಿಗೆ, ಶೃಂಗಿ ಭೀಮನಿಗೆ, ಭೀಮ ಯಶಶ್ಚಂದ್ರನಿಗೆ, ಯಶಶ್ಚಂದ್ರ ವರೇಣ್ಯನಿಗೆ, ವರೇಣ್ಯ ಪುರಾರಣ್ಯನಿಗೆ, ಪುರಾರಣ್ಯ ವರಾರಣ್ಯನಿಗೆ, ವರಾರಣ್ಯ ಮಂಗಲಾರಣ್ಯನಿಗೆ ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು ಕಾಡಿಗೆ ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಹೋದರು. ಈ ಮಂಗಲಾರಣ್ಯ ತಪಸ್ವಿ, ಜ್ಞಾನಿ. ಆದರೆ ಆತನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಪುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಶಿವವರದಿಂದ ವೈಷ್ಣವನಾದ ಅನರಣ್ಯನನ್ನು ಮಗನನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದ. ಅವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನಿತ್ತು ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಸೇರಿದ. ಅನರಣ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾಜನಾಗಿ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳನ್ನಾಳಿದ. ಭೃಗುವಿನ ಪೌರೋಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೂರು ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಇಂದ್ರಪದವಿ ನಶ್ವರ ತುಚ್ಛವೆಂದು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ. ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಇಂದ್ರನನ್ನೂ ಬಲಿಯನ್ನೂ ಗೆದ್ದ. ಉಜ್ವಲ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಮಹಾದೈತ್ಯರನ್ನೂ ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಿದ. ಅವನಿಗೆ ನೂರು ಮಂದಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು, ಒಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಗು. ಅವಳು ಪದ್ಮಾ. ಪದ್ಮಾಲಯೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಸೌಂದರ್ಯ ಅವಳದು. ಅವಳು ಯೌವನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಯೋಗ್ಯ ವರನ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ ರಾಜ ಚಾರರನ್ನು ಕಳಿಸಿದ. ಆದರೆ ಪಿಪ್ಪಲಾದನೆಂಬ ಮುನಿ ಒಮ್ಮೆ ತನ್ನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಜನ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗಂಧರ್ವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ನಡುವೆ ಶೃಂಗಾರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡ.

ಕಾಮಸುಖದಿಂದ ಮತ್ತನಾಗಿ ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿಗಳ ಭೇದವನ್ನೆ ತಿಳಿಯದೆ ಮೈಮರೆತಿದ್ದ ಆ ಗಂಧರ್ವನನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಮುನಿಗೂ ಕಾಮಭಾವನೆ ಜಾಗ್ರತವಾಯಿತು.

ಪಿಪ್ಪಲಾದ ತಾನು ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ. ಪುಷ್ಪಭದ್ರಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪದ್ಮೆಯನ್ನು ಕಂಡ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತಿದ್ದ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಮೀಪದ ಜನರಲ್ಲಿ ಈಕ ಯಾರು ಯಾರ ಮಗಳೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ. ಜನರು ಹೇಳಿದರು 'ಈಕೆ ಅನರಣ್ಯರಾಜನ ಕುಮಾರಿ,' ಎಂದು. ಮುನಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯಾದ ರಾಧಾರಮಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಅನರಣ್ಯನ ಓಲಗಶಾಲೆಗೆ ಕನ್ಯಾಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಲು ಹೋದ. ರಾಜ ಅವನನ್ನು ಬೇಗನೆ ನಮಿಸಿ ಭಯಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಮಧುಪರ್ಕಾದಿಗಳನ್ನಿತ್ತ. ಮುನಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇಡಿದ. ರಾಜನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದು ತೋಚದಂತಾಯಿತು. ಮೌನವಾಗಿ ನಿಂತ. ಮುನಿ ಪುನಃ ಬೇಡಿದ, 'ರಾಜನೆ, ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಡಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.' ಎಂದ. ಮುನಿಯ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿಗೆ ರಾಜನ ಪರಿವಾರದವರೆಲ್ಲ ನಡುಗಿದರು. ರಾಜ ಮುಪ್ಪಿನಿಂದ ಬಳಲುವ ವೃದ್ಧ ಮುನಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದ. ರಾಣಿಯರೆಲ್ಲರೂ ದಿಕ್ಕುತೋಚದೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದರು. ಪದ್ಮೆಯ ತಾಯಿ ಮಹಾರಾಣಿ ಶೋಕಾಕುಲತೆಯಿಂದ ಮೂರ್ಛಿತಳಾದಳು. ಆಗ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾದ ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತ ರಾಜನಿಗೆ ಹಿತವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ. ರಾಣಿಗೂ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೂ ಉಪದೇಶಿಸಿದ. 'ಇಂದಲ್ಲ, ನಾಳೆಯಾದರೂ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲೇ ಬೇಕು ತಾನೆ! ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುವಿ? ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ಸತ್ಪಾತ್ರ ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬಳು ಮಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬಳು ಮಗಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದೀತು. ಶರಣಾಗತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಾಗದು. ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಾದ ನೀತಿ.'

ರಾಜ ಪಂಡಿತನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಮುನಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿದ. ಮುನಿ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತನ್ನ ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ರಾಜ ಶೋಕದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದ. ರಾಣಿ ಅತ್ತ ಪತಿಯನ್ನೂ ಇತ್ತ ಮಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ದುಃಖ ಸಹಿಸದೆ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಳು. ರಾಜ ಹೊರಟುಹೋದ ಬಳಿಕ ಪುತ್ರ ಪೌತ್ರರು ದುಃಖದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದರು. ರಾಜ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ರಾಧಾರಮಣನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡು ಗೋಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಿದ. ರಾಜನ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರ ಕೀರ್ತಿಮಂತ ರಾಜನಾದ. ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮ ಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರಾಯಣನಾರದಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತೊಂದನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿಯಿತು.

—o—

ಧರ್ಮನಿಗೆ ಪತಿವ್ರತೆಯ ಶಾಪ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೪೨

ವಸಿಷ್ಠ:- ಅನರಣ್ಯನ ಮಗಳು ಪದ್ಮೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪತಿಯಾದ ಪಿಪ್ಪಲಾದನನ್ನು ಸೇವಿಸಿದಳು. ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯಗಳಿಂದಲೂ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಸೇವಿಸಿದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಅವಳು ಗಂಗಾ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಳು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು, ರಾಜವೇಷದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬಂದ. ರತ್ನಾಭರಣ ಭೂಷಿತನಾಗಿ ನವಯೌವನದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕಾಮದೇವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಅವನು ಸುಂದರಿಯಾದ ಪದ್ಮೆಯನ್ನು ಅವಳ ಮನೋಗತವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿದ.

ಧರ್ಮ:- ಓ ಸುಂದರಿ, ನೀನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತೆ ಶೋಭಿಸುವೆ. ಯೌವನ ತುಂಬಿದ ಕಾಮಿನಿ ನೀನು ರಾಜರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಳಾಗಿರುವೆ. ಮುಪ್ಪಿನಿಂದ ಬಳಲುವ ಆ ವೃದ್ಧಮುನಿಯೊಡನೆ ನೀನೇನೂ ಶೋಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಚಂದನ ಅಗುರುಗಳ ಲೇಪ ಧರಿಸಿ ರಾಜನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸತಕ್ಕವಳು ನೀನು. ಇನ್ನೇನು ಬೇಗನೆ ಸಾಯಲಿರುವ ತಪೋನಿರತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಬಿಡು. ಇಕೋ, ನಾನಿದ್ದೇನೆ ಮಹಾರಾಜ. ರತಿಶೂರ, ಕಾಮಾತುರ.

ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಆಸೌಂದರ್ಯ ವೆಲ್ಲವೂ ರಸಿಕನ ಆಲಿಂಗನ ಸಿಕ್ಕರೇ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಸಾವಿರಾರು ಸುಂದರಿಯರನ್ನು ಆಳುವವ. ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದ ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ದಾಸನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊ. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನಾನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕಾಂತದ ಪರ್ವತ ನದ ನದಿ ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಯ ಚಂದನಾರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ವಿಹಾರ ಮಾಡುವೆನು. ಕಾಮಜ್ವರದಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಉಪಶಮನ ಮಾಡಬಲ್ಲವನು ನಾನು. ನನ್ನೊಡನೆ ವಿಹರಿಸು. ನಿನ್ನ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕ ಮಾಡಿಕೊ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಧರ್ಮ ರಥದಿಂದಿಳಿದು ಅವಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ. ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಪದ್ಮೆ ಹೇಳಿದಳು.

ಪದ್ಮೆ:- ದೂರ ಹೋಗು, ದೂರ ಹೋಗು, ಓ ಪಾಪಿಯಾದ ದುಷ್ಟ ರಾಜ! ನನ್ನನ್ನು ಕಾಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡರೆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗುವೆ. ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾದ ಶರೀರ ಉಳ್ಳ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಿಪ್ಪಲಾದನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮನ ಸೋಲುವ ಲಂಪಟನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಸೇರುವೆನೆ? ಸ್ತ್ರೀಲಂಪಟನ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಯ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಜಿತನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಇಲ್ಲ. ತಾಯಿಯಂತೆ ಕಾಣಬೇಕಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯಂತೆ ಕಾಣುವ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಶಾಪದಿಂದ ಕ್ಷಯ ಉಂಟಾಗಲಿ.

ಪತಿವ್ರತೆಯ ಈ ಶಾಪವನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಧರ್ಮ ರಾಜವೇಷವನ್ನು ತೊರೆದು ನಿಜರೂಪದಿಂದ ನಿಂತು ನಡುಗುತ್ತ ಹೇಳಿದ-

ಧರ್ಮ:- ಅಮ್ಮ, ನಾನು ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ತಾಯಿಯೆಂದು ಕಾಣುವ ಧರ್ಮಜ್ಞರ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಗುರುವೆನಿಸುವ ಧರ್ಮಪುರುಷ. ನಿನ್ನ ಮನೋಗತವನ್ನು ಅರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ನಿಮ್ಮಂಥ ಪತಿವ್ರತೆಯರ ಮನಸ್ಸು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೂ ದೈವ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀನು ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೆ ನೀಡಿರುವೆ. ಇದು ಉಚಿತವೆ. ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲ. ಮಾರ್ಗ ತಪ್ಪಿ ನಡೆವವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಪರಮಾತ್ಮ ಮಾಡಿದ ನಿಯಮ. ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ ಕಾಲಾಕಾಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿವ, ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಆಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಹಾರಕನಾದ ಶಿವನನ್ನೂ ಸಂಹಾರಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅನಾಯಾಸದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವ ಆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಒಬ್ಬನನ್ನು ಶತ್ರುವನ್ನಾಗಲಿ ಮಿತ್ರನನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡಬಲ್ಲ, ಪ್ರೀತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಕಲಹವನ್ನಾಗಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲ, ಸೃಷ್ಟಿನಾಶಗಳೆರಡನ್ನೂ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶಾಪವರಗಳನ್ನೂ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನೂ ಸಂಪತ್ತು ವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನೂ ನೀಡುವ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಪ್ರಕೃತಿ, ಮಹಾವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಹಾಲು ಬೆಳ್ಳಗೆ, ನೀರು ತಂಪು, ಬೆಂಕಿ ಬಿಸಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ತೇಜೋರೂಪ, ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿದ್ದೂ ನಿರ್ಗುಣನೆನಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸರ್ವಕಾರಣ, ಸರ್ವಾಂತರಾತ್ಮ, ಸರ್ವರಿಗೆ ಬಂಧು ಹೀಗೆ ಸರ್ವವೂ ಆಗಿರುವ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಜಗದ್ಗುರುವಾದ ಧರ್ಮ ಪದ್ಮೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತ. ಅವಳು ಕೂಡಲೆ ಹೇಳಿದಳು-

ಪದ್ಮೆ:- ನೀನು ಸರ್ವಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ, ಸರ್ವಾಂತರಾತ್ಮ, ಸರ್ವಜ್ಞ, ಸರ್ವತತ್ವವೇತ್ತ. ದಾಸಿಯಾದ ನನ್ನ ಮನೋಗತವನ್ನರಿಯಲು ಇದೇನು ವಿಡಂಬನೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ? ನಾನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದುದು ಮಹಾಪರಾಧವಾಯಿತು. ನಾನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕೋಪದಿಂದ ಶಾಪಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ. ಆ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ,

ಆಕಾಶೋಽಸೌ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ಯದಿ ನಶ್ಯಂತಿ ವಾಯವಃ ।
ತಥಾಪಿ ಸಾಧ್ವೀಶಾಪಸ್ತು ನ ನಶ್ಯತಿ ಕದಾಚನ ॥

ಆಕಾಶ ದಿಕ್ಕು ವಾಯುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶಹೊಂದಿದರೂ ಪತಿವ್ರತೆಯ ಶಾಪವೆಂದೂ ಇಲ್ಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ನಾಶಹೊಂದಿದರೆ ಈ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲವೂ ನಾಶಹೊಂದುವುದು. ನನಗೆ ಈಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ತೋಚುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸತ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ನೀನು ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿಯೂ ಸದಾ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವಿ. ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲಂಶ ಕ್ಷಯವಾಗುತ್ತದೆ. ದ್ವಾಪರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಾಂಶ ಕ್ಷಯ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು

ಪಾದವೂ ಶಿಥಿಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಪುನಃ ಸತ್ಯಯುಗ ಬಂದಾಗ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಲ್ಕೂ ಪಾದಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗುವೆ.

ಸತ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ನೀನು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನಾಗಿರುವೆ. ಬೇರೆ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವೆಡೆ ಮಾತ್ರ ನೀನಿರುವೆ. ನಿನಗೆ ಆಧಾರವಾಗುವ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ವೈಷ್ಣವರಾದ ಎಲ್ಲ ಯತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಪತಿವ್ರತೆಯರು, ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಭಿಕ್ಷುಗಳು, ಧರ್ಮಶೀಲರಾದ ರಾಜರು, ಒಳ್ಳೆಯ ವೈಶ್ಯರು, ದ್ವಿಜಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತ ಸತ್ಸಂಸರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಶೂದ್ರರು ಇವರಲ್ಲೆಲ್ಲ ನೀನು ಸದಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವೆ. ಪ್ರತಿಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ನಿನಗೆ ಆಧಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಶ್ವತ್ಥ, ವಟ, ಬಿಲ್ವ, ತುಲಸಿ, ಚಂದನಗಳಿರುವಲ್ಲಿ, ದೀಕ್ಷೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಶಪಥ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ದನಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಗೋಸಂಚಾರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಹೂಗಳಲ್ಲಿ, ಮರಗಳಲ್ಲಿ, ದೇವಾಲಯ, ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಜ್ಜನರ ಮನೆಗಳು, ವೇದ ವೇದಾಂಗ ಶ್ರವಣದ ಸ್ಥಾನಗಳು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಗುಣನಾಮಸಂಕೀರ್ತನೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳು ವ್ರತ ಪೂಜೆ ತಪಸ್ಸು ನಡೆವ ಸ್ಥಳಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಯಜ್ಞಶಾಲೆ ಸಾಕ್ಷಿ ನೀಡುವ ಸ್ಥಳಗಳು ಗೋವುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ನೀನು ಕ್ಷೀಣತೆ ಹೊಂದದೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವಿ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಕ್ಷೀಣತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ವೇಶ್ಯೆಯರು, ನರಹಂತಕರು, ಮೂರ್ಖರು, ದುಷ್ಟರು, ದೇವಗುರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಂಧು ಮಿತ್ರರ ಧನವನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವವರು, ಧೂರ್ತರು, ಕಳ್ಳರು, ಇರುವಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಕ್ಷೀಣತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆಗಳು, ಜೂಜು ಮದ್ಯಪಾನ ಕಲಹಗಳು ನಡೆವ ಸ್ಥಳಗಳು, ಸಾಲಗ್ರಾಮ ಸಜ್ಜನ ತೀರ್ಥ ಪುರಾಣಗಳಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಕ್ಷೀಣತೆ. ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವರು, ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಚಕವೃತ್ತಿ ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ಮಾಡುವವರು ಜೀವಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಉಪಜೀವನ ಮಾಡುವವರು, ಪತಿಗಳನ್ನು ನಿಂದಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ದೀಕ್ಷೆ ಸಂಧ್ಯೋಪಾಸನೆ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ಪುರುಷರು, ತಮ್ಮನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನೂ ಮಾರಿ ಹಣ ಗಳಿಸುವವರು ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ದೇವಪ್ರತಿಮೆ ಗ್ರಂಥ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವವರು ಮಿತ್ರದ್ರೋಹಿಗಳು ಕೃತಘ್ನರು ಸತ್ಯ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಿಗಳು, ಶರಣಾಗತರನ್ನು ಆಶ್ರಿತರನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವವರು, ಸದಾ ಸುಳ್ಳಾಡುವವರು, ಭೂಮಿ ಅಪಹಾರ ಮಾಡುವವರು, ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಸುಳ್ಳುಸಾಕ್ಷಿ ನೀಡುವವರು, ಪುಣ್ಯಕರ್ಮ ಮಾಡದವರು ಪುಣ್ಯಕರ್ಮವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವವರು, ಇವರಲ್ಲಿ ನೀನಿರಕೂಡದು. ಪ್ರಭು, ನನ್ನ ಮಾತು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಪತಿಸೇವೆಗಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಪದ್ಮೆಯಾಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮರಾಜ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನುಡಿದ.

ಧರ್ಮ:- ಪದ್ಮೆ, ನೀನು ಧನ್ಯೆ. ಪತಿಭಕ್ತಳಾಗಿರುವಿ. ನಿನಗೆ ಸದಾ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿರುವಿ. ಆದರಿಂದ ನಿನಗೆ ನಾನು ವರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಪತಿ ಯುವಕನಾಗಲಿ, ರತಿಶೂರನಾಗಲಿ. ರೂಪಶಾಲಿ ಗುಣಶಾಲಿ